

Documents per a l'organització i la gestió dels centres

Currículum

11/06/2014

Índex

Cicles esportius LOGSE i LOE	28
1 Consideracions prèvies	28
2 Cicles d'ensenyaments esportius LOGSE	28
2.1 Desenvolupament, denominació, concreció i aplicació dels currículums dels cicles d'ensenyaments esportius LOGSE	28
2.2 Avaluació dels cicles d'ensenyaments esportius LOGSE	28
2.2.1 Criteris generals	29
2.2.2 Junta d'avaluació	29
2.2.3 Sessions d'avaluació	29
2.2.4 Informació als alumnes	30
2.2.5 Avaluació dels crèdits	30
2.2.6 Avaluació del projecte final	30
2.2.7 Avaluació del bloc de formació pràctica (BFP)	31
2.2.8 Recuperació dels crèdits	31
2.2.9 Avaluació final	31
2.2.10 Valoració del curs	32
2.2.11 Qualificacions	32
2.2.12 Repetició de crèdits	34
2.2.13 Centres amb procés rotatori de matriculació de cicles	34
2.3 Incorporació d'alumnes als cicles d'ensenyaments esportius LOGSE	35
2.4 Convalidació d'estudis	35
2.4.1 Convalidacions entre ensenyaments conduents a l'obtenció de titulacions oficials	35
2.4.2 Reconeixement de crèdits d'estudis universitaris	35
2.5 Documentació acadèmica dels cicles d'ensenyaments esportius LOGSE	36
2.5.1 Documents oficials d'avaluació	36
2.5.2 Models	36

2.5.3	Trasllat d'un alumne entre centres sense haver finalitzat un cicle	36
2.5.4	Contingut de l'informe d'avaluació individualitzat	37
2.6	Cicles d'ensenyaments esportius LOGSE (taules)	37
2.6.1	Modalitat: atletisme	37
2.6.2	Modalitat: basquetbol	40
2.6.3	Modalitat: esports d'hivern	43
2.6.3.1	Esquí alpí	43
2.6.3.2	Esquí de fons	45
2.6.3.3	Surf de neu	48
2.6.4	Modalitat: futbol i futbol sala	50
2.6.4.1	Futbol	50
2.6.4.2	Futbol sala	53
2.6.5	Modalitat: handbol	55
2.6.6	Modalitat: muntanya i escalada	57
2.6.6.1	Primer nivell del grau mitjà de les especialitats d'escalada, muntanya mitjana, descens de barrancs i alta muntanya i Grau superior d'escalada	58
2.6.6.2	Segon nivell del grau mitjà de l'especialitat de muntanya mitjana i Segon nivell del grau mitjà de l'especialitat de descens de barrancs	60
2.6.6.3	Segon nivell del grau mitjà de l'especialitat d'alta muntanya i Grau superior d'alta muntanya	62
2.6.6.4	Grau superior d'esquí de muntanya	64
3	Cicles d'ensenyaments esportius LOE	65
3.1	Desenvolupament, denominació, concreció i aplicació dels currículums dels cicles d'ensenyaments esportius LOE	65
3.2	Avaluació dels cicles d'ensenyaments esportius LOE	66
3.2.1	Criteris generals	66
3.2.2	Junta d'avaluació	66
3.2.3	Sessions d'avaluació	66
3.2.4	Informació als alumnes	67
3.2.5	Avaluació de les unitats formatives	67

3.2.6	Avaluació dels mòduls d'ensenyaments esportius	67
3.2.7	Avaluació del mòdul de projecte	67
3.2.8	Avaluació del mòdul de formació pràctica (MFP)	68
3.2.9	Recuperació de les unitats formatives	68
3.2.10	Avaluació final	68
3.2.11	Valoració del curs	69
3.2.12	Qualificacions	69
3.2.13	Repetició de mòduls	71
3.2.14	Centres amb procés rotatori de matriculació de cicles	71
3.3	Incorporació d'alumnes als cicles d'ensenyaments esportius LOE	71
3.4	Convalidació d'estudis	72
3.4.1	Convalidacions entre ensenyaments conduents a l'obtenció de titulacions oficials	72
3.4.2	Convalidacions de mòduls d'ensenyaments esportius pel fet de tenir unitats de competència acreditades	72
3.4.3	Reconeixement de crèdits d'estudis universitaris	72
3.5	Documentació acadèmica dels cicles d'ensenyaments esportius LOE	73
3.5.1	Documents oficials d'avaluació	73
3.5.2	Models	73
3.5.3	Trasllat d'un alumne entre centres sense haver finalitzat un cicle	73
3.5.4	Contingut de l'informe d'avaluació individualitzat	74
3.6	Cicles d'ensenyaments esportius LOE (taules)	74
3.6.1	Modalitat: busseig esportiu	74
3.6.2	Modalitat: espeleologia	76
3.6.3	Modalitat: hípica	77
3.6.4	Modalitat: judo i defensa personal	80
3.6.5	Modalitat: salvament i socorrisme	81
3.6.6	Modalitat: vela	82
3.6.7	Modalitat: esgrima	84
4	Aspectes comuns als cicles d'ensenyaments esportius LOGSE i LOE	85

4.1 Accés als cicles d'ensenyaments esportius	85
4.1.1 Accés al primer nivell o cicle inicial del grau mitjà d'ensenyaments esportius de qualsevol especialitat esportiva	86
4.1.2 Accés al segon nivell o cicle final del grau mitjà d'ensenyaments esportius de qualsevol especialitat esportiva	87
4.1.3 Accés al cicle de grau superior d'ensenyaments esportius de qualsevol especialitat esportiva	87
4.1.4 Exempció de la prova específica d'accés	88
4.2 Organització curricular dels cicles d'ensenyaments esportius	89
4.2.1 Calendari	89
4.2.2 Característiques de flexibilitat de l'horari dels professors i dels tutors	91
4.2.3 Atribució docent dels professors	91
4.2.4 Trets específics del bloc/mòdul de formació pràctica (BFP/MFP)	91
4.2.5 Durada dels cicles d'ensenyaments esportius i distribució dels crèdits/mòduls	93
4.2.6 Matriculació parcial	95
4.2.7 Organització i programació dels continguts dels cicles d'ensenyaments esportius LOGSE	96
4.2.8 Organització i programació dels continguts dels cicles d'ensenyaments esportius LOE	97
4.3 Informació als alumnes dels cicles d'ensenyaments esportius	99
4.3.1 Organització del cicle	99
4.3.2 Avaluació del cicle	99
4.3.3 Informació als alumnes de cicles de grau mitjà	99
4.3.4 Informació als alumnes de cicles de grau superior	100
4.4 Reclamacions motivades per les qualificacions	100
4.5 Aplicació dels preus públics	101
4.6 Renúncia a la matrícula	101
4.7 Acreditació d'estudis	102
4.7.1 Acreditació per a l'expedició de la titulació obtinguda al final de l'estudi d'un cicle	102

4.7.2 Acreditació d'estudis per a l'accés a estudis universitaris	102
4.7.3 Altres acreditacions d'estudis cursats i superats completament	103
4.7.4 Acreditació d'estudis cursats i/o superats parcialment	103
Cicles de formació professional LOGSE i LOE. Cursos per a l'accés a grau mitjà i a grau superior	103
1 Cicles formatius de formació professional (FP LOGSE)	103
1.1 Desenvolupament, concreció i aplicació dels currículums (FP LOGSE)	104
1.2 Avaluació i promoció de curs (FP LOGSE)	104
1.3 Incorporació d'alumnes als cicles (FP LOGSE)	110
1.4 Renúncia a la matrícula (FP LOGSE)	111
1.5 Reclamacions motivades per les qualificacions (FP LOGSE)	111
1.6 Acreditació i convalidació d'estudis (FP LOGSE)	112
1.7 Documentació acadèmica en els cicles formatius de formació professional (FP LOGSE)	113
1.7.1 Documents oficials d'avaluació	113
1.7.2 Models	113
1.7.3 Trasllet d'un alumne entre centres sense haver finalitzat un cicle formatiu	114
1.7.4 Contingut de l'informe d'avaluació individualitzat	115
1.8 Convalidacions i correspondències d'estudis dels cicles de formació professional (FP LOGSE)	115
1.8.1 Qüestions generals	115
1.8.2 Convalidacions singulars	115
1.8.3 Convalidacions de matèries de batxillerat per haver cursat determinats cicles formatius de grau mitjà LOGSE	116
1.8.4 Reconeixement de crèdits d'estudis universitaris	117
1.8.5 Efectes acadèmics del programa Qualifica't i el Reconeixement acadèmic dels aprenentatges assolits mitjançant l'experiència laboral o en activitats socials	117

1.9 Cicles formatius de grau mitjà i de grau superior de formació professional específica (FP LOGSE)	118
1.9.1 Grau mitjà	118
1.9.2 Grau superior	122
1.10 Prioritat en l'admissió d'alumnes per cursar cicles formatius de grau superior LOGSE en funció de la modalitat de batxillerat cursada	127
2 Cicles de formació professional inicial (FP LOE)	128
2.1 Desenvolupament, concreció i aplicació dels currículums (FP LOE)	128
2.2 Avaluació dels cicles formatius (FP LOE)	129
2.3 Incorporació d'alumnes als cicles (FP LOE)	133
2.4 Acreditació i convalidació d'estudis (FP LOE)	133
2.5 Documentació acadèmica en els cicles formatius de formació professional (FP LOE)	134
2.5.1 Documents oficials d'avaluació	134
2.5.2 Certificats acadèmics	134
2.5.3 Actes d'avaluació	135
2.5.4 Trasllat d'un alumne entre centres sense haver finalitzat un cicle formatiu	135
2.6 Convalidacions i correspondències d'estudis dels cicles de formació professional	136
2.6.1 Convalidacions per a alumnes provinents del pla d'estudis del cicle formatiu LOGSE corresponent	136
2.6.2 Convalidacions de mòduls professionals o unitats formatives de cicles de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació (LOE)	136
2.6.3 Convalidacions de matèries de batxillerat per haver cursat determinats cicles formatius de grau mitjà LOE	138
2.6.4 Correspondències entre la formació de programes de qualificació professional inicial i unitats formatives dels cicles formatius de grau mitjà	138
2.6.5 Convalidacions de mòduls professionals pel fet de tenir unitats de competència acreditades	139

2.6.6 Efectes acadèmics del programa Qualifica't i el Reconeixement acadèmic dels aprenentatges assolits mitjançant l'experiència laboral o en activitats socials	139
2.7 Cicles formatius de grau mitjà i de grau superior de formació professional inicial (LOE)	140
2.8 Prioritat en l'admissió d'alumnes per cursar cicles formatius de grau superior LOE en funció de la modalitat de batxillerat cursada	144
3 Aspectes comuns dels cicles formatius de formació professional	147
3.1 Accés als cicles formatius de formació professional	147
3.1.1 Accés als cicles formatius de grau mitjà	147
3.1.2 Accés als cicles formatius de grau superior	148
3.1.3 Prioritat en l'admissió d'alumnes per cursar cicles formatius de grau superior LOGSE en funció de la modalitat de batxillerat cursada	148
3.1.4 Prioritat en l'admissió d'alumnes per cursar cicles formatius de grau superior LOE en funció de la modalitat de batxillerat cursada	149
3.1.5 Compleció d'ensenyaments extingits de formació professional	149
3.2 Organització curricular dels cicles de formació professional	149
3.2.1 Calendari	149
3.2.2 Distribució de l'horari lectiu i del crèdit o mòdul professional en centres de treball	150
3.2.3 Mesures flexibilitzadores de l'oferta de formació professional	151
3.2.4 Criteris per a la coordinació docent a la formació professional	153
3.2.5 Característiques de flexibilitat de l'horari dels professors i dels tutors	153
3.2.6 Atribució docent dels professors	154
3.2.7 Trets específics del mòdul professional de formació en centres de treball (FCT)	155
3.2.8 Currículum i programació dels cicles de formació professional LOGSE	157
3.2.9 Currículums i programació dels cicles de formació professional inicial LOE	158
3.3 Acció tutorial i informació als alumnes dels cicles formatius de formació professional	162

3.3.1 Acció tutorial en la formació professional	162
3.3.2 Informació als alumnes dels cicles formatius de formació professional	162
3.4 Modificacions curriculars en la formació professional	164
3.4.1 Aspectes generals	164
3.4.2 Elaboració i tramitació de les modificacions curriculars	164
4 Curs de formació específic per a l'accés als cicles de grau mitjà i de grau superior	166
4.1 Curs de formació específic per a l'accés als cicles de grau mitjà	166
4.1.1 Calendari	167
4.1.2 Avaluació i convocatòries	167
4.1.3 Repetició de curs	168
4.2 Curs de formació específic per a l'accés als cicles de grau superior	168
4.2.1 Calendari	170
4.2.2 Avaluació i convocatòries	170
4.2.3 Repetició de curs	170
4.2.4 Reserva específica de places en els cicles formatius de grau superior	170
4.3 Aspectes comuns als cursos de formació específics a grau mitjà i grau superior	170
4.3.1 Prova d'accés a cicles formatius	170
4.3.2 Temaris i criteris d'avaluació	171
4.3.3 Efectes	171
Concreció i desenvolupament del currículum de l'educació infantil i primària	171
1 Competències bàsiques: identificació i desplegament	171
2 Avaluació	172
2.1 Promoció dels alumnes	172
2.2 Activitats de reforç d'estiu	174
2.3 Proves de 6è	174

2.4	Avaluació diagnòstica	174
3	Impuls de la lectura	174
4	Aprenentatge de la lectura i de l'escriptura	175
5	Coordinació entre primària i secundària	176
6	Atenció a la diversitat	176
6.1	Mesures universals	177
6.1.1	Programació i metodologia de treball a l'aula	177
6.1.2	Organització del centre: intervenció dels tutors i d'altres docents i del personal educador i auxiliar	177
6.1.3	Acció tutorial	178
6.1.4	Carta de compromís educatiu	179
6.1.5	Projecte de convivència	179
6.1.6	Pla d'acollida	180
6.1.7	Comissió d'atenció a la diversitat	180
6.2	Suports addicionals	181
6.2.1	Suport escolar personalitzat (SEP)	181
6.2.2	Atenció als alumnes nous	182
6.2.3	Atenció als alumnes que pateixen malalties prolongades	186
6.3	Suport intensiu per als alumnes amb necessitats educatives especials	186
6.3.1	Plans individualitzats	187
6.3.2	Unitats de suport a l'educació especial (USEE)	188
6.3.3	Escolaritat compartida entre el centre ordinari i el centre d'educació especial	188
7	Normativa d'aplicació	189
Concreció i desenvolupament del currículum del batxillerat		190
1	Desenvolupament, concreció i aplicació del currículum (batxillerat)	190
1.1	Estructura horària	190
1.2	Configuració del currículum dels alumnes	191
1.3	Matèries que es poden cursar a l'IOC	191

1.4 Especificacions relatives a diverses matèries	192
1.4.1 Llengua catalana i literatura i llengua castellana i literatura	192
1.4.2 Ciències per al món contemporani	193
1.4.3 Oferta de matèries optatives	193
1.4.4 Segona llengua estrangera	193
1.4.5 Psicologia i sociologia	194
1.4.6 Estada a l'empresa	194
1.4.7 Matèries optatives dissenyades pels centres	194
1.4.8 Llengües estrangeres al batxillerat	195
1.4.9 Matemàtiques	195
1.4.10 Lectures de les matèries comunes llengua catalana i literatura, i llengua castellana i literatura	195
1.4.11 Lectures de les matèries de modalitat literatura catalana, literatura castellana i literatura universal	196
1.5 Treball de recerca	196
1.5.1 Característiques generals del treball de recerca	196
1.5.2 Exempcions i convalidacions del treball de recerca	197
2 Plans individuals, exempcions i convalidacions en el batxillerat	198
2.1 Plans individuals	198
2.1.1 Trets generals	198
2.1.2 Alumnes amb altes capacitats	199
2.1.3 Modificació de la durada del batxillerat	199
2.1.4 Exempcions de matèries	200
2.1.5 Alumnes que compaginen els estudis de batxillerat amb la pràctica intensiva de l'esport	200
2.1.6 Simultaneïtat d'estudis de batxillerat i de música o de dansa	201
2.2 Altres exempcions i convalidacions de matèries	202
2.2.1 Definicions generals	202
2.2.2 Exempció de la qualificació de la matèria de llengua catalana i literatura	202

2.2.3 Convalidacions de matèries de batxillerat per als alumnes que cursen simultàniament estudis professionals de música o de dansa	204
2.2.4 Convalidacions per als alumnes que cursen batxillerat procedents de cicles formatius	204
3 Avaluació d'alumnes de batxillerat	204
4 Reclamacions motivades per les qualificacions del batxillerat	207
5 Promoció de curs i permanència d'un any més en el mateix curs de batxillerat	209
6 Batxillerat en tres cursos	210
7 Incorporació d'alumnes al batxillerat	211
7.1 Incorporació d'alumnes al primer curs de batxillerat	212
7.2 Incorporació d'alumnes al segon curs de batxillerat	212
7.3 Convalidació de matèries de batxillerat per als alumnes procedents de cicles formatius	213
7.4 Obtenció del títol de batxillerat per part dels tècnics de formació professional	214
7.5 Casos singulars	214
8 Canvis en el currículum dels alumnes	215
8.1 Canvi de matèries sense canvi de modalitat	215
8.1.1 Matèries de la modalitat que cursa	215
8.1.2 Canvi d'idioma	215
8.2 Canvi de modalitat	216
8.3 Canvi de centre sense canvi de règim d'estudis	216
8.4 Canvi de règim (amb canvi de centre o sense)	217
8.5 Reconeixement d'una altra modalitat	217
9 Batxillerat en règim nocturn	218
9.1 Matèries del batxillerat en règim nocturn	218
9.2 Organització	218
9.3 Requisits per a la incorporació al batxillerat en règim nocturn	219
9.4 Acció tutorial en el batxillerat en règim nocturn	219
9.5 Permanència en el batxillerat nocturn	219

9.6 Canvi del règim de batxillerat	220
10 Anul·lació de matrícula i matrícula extraordinària en el batxillerat	220
11 Doble titulació de batxillerat i de baccalauréat	221
12 Lectures prescriptives de batxillerat	221
12.1 Lectures prescriptives per a les matèries comunes de batxillerat	221
12.1.1 Lectures prescriptives per a la matèria comuna de llengua catalana i literatura al batxillerat	222
12.1.2 Lectures prescriptives per a la matèria comuna de llengua castellana i literatura al batxillerat	227
12.2 Lectures prescriptives per a les matèries de modalitat de literatura	229
12.2.1 Lectures prescriptives per a la literatura catalana de la modalitat d'humanitats i ciències socials i de la modalitat d'arts (via d'arts escèniques, música i dansa) del batxillerat	229
12.2.2 Lectures prescriptives per a la literatura castellana de la modalitat d'humanitats i ciències socials i de la modalitat d'arts (via d'arts escèniques, música i dansa) del batxillerat	231
12.2.3 Lectures prescriptives per a la literatura universal de la modalitat d'humanitats i ciències socials i de la modalitat d'arts (via d'arts escèniques, música i dansa) del batxillerat	234
13 Normativa d'aplicació	236
Concreció i desenvolupament del currículum de l'ESO	237
1 Desenvolupament, concreció i aplicació del currículum de l'ESO	237
1.1 Assignació horària de les matèries	237
1.2 Estratègies didàctiques pròpies i projectes didàctics propis de centre	238
1.2.1 Estratègies didàctiques i projectes didàctics propis de centre que no requereixen autorització del Departament	238
1.2.2 Estratègies didàctiques i projectes didàctics propis de centre que requereixen autorització del Departament	239
1.2.3 Durada mínima dels projectes o de la implementació de les estratègies	240
1.3 Competències bàsiques	240

1.4 Especificacions sobre diverses matèries	241
1.4.1 Llengua i literatura: lectures	241
1.4.2 Llengües estrangeres a l'ESO	242
1.4.3 Ciències de la naturalesa	242
1.4.4 Educació eticocívica	242
1.5 Currículum optatiu	242
1.5.1 Currículum optatiu a 1r, 2n i 3r d'ESO	243
1.5.2 Matèries optatives específiques a 4t d'ESO	244
1.5.3 Matèries optatives que es poden cursar a l'IOC	245
1.6 Treballs de síntesi (1r, 2n i 3r d'ESO)	245
1.7 Projecte de recerca (4t d'ESO)	246
1.7.1 Característiques generals del projecte de recerca	246
1.7.2 Organització del projecte de recerca	248
1.7.3 Avaluació del projecte de recerca en el context del bloc de matèries optatives	248
1.8 Acció experimental d'impuls del Servei comunitari per als alumnes de secundària	249
2 Atenció a la diversitat a l'ESO	249
2.1 Criteris generals de centre	249
2.2 Comissió d'atenció a la diversitat (CAD) o òrgan equivalent	250
2.3 Criteris i orientacions per a l'atenció a la diversitat a l'aula ordinària	250
2.4 Mesures específiques	251
2.4.1 Mesures estratègiques per optimitzar el procés de transició i canvi a l'inici de l'educació secundària obligatòria	251
2.4.2 Programa intensiu de millora (PIM) per als alumnes de primer curs d'educació secundària obligatòria	252
2.4.3 Programes de diversificació curricular	254
2.4.4 Atenció als alumnes nouvinguts	258
2.4.4.1 Alumnes nouvinguts	259
2.4.4.2 Acollida i integració dels alumnes nouvinguts	259
2.4.4.3 Aula d'acollida	260

2.4.4.4 Adaptacions del currículum per als alumnes nouvinguts	261
2.4.4.5 Avaluació dels alumnes nouvinguts	261
2.4.4.6 Tutoria de l'aula d'acollida	262
2.5 Mesures extraordinàries	263
2.5.1 Unitats d'escolarització compartida (UEC): Programes de diversificació curricular específics per a alumnes amb inadaptació al medi escolar i risc d'exclusió social	263
2.5.2 Unitats de suport a l'educació especial (USEE)	266
2.6 Eines de planificació i seguiment dels alumnes	267
2.6.1 Plans individualitzats	267
2.6.2 Avaluació, promoció i acreditació de l'alumne amb PI	268
2.6.3 Plans individualitzats per a alumnes amb necessitats educatives específiques	269
2.6.4 Plans individualitzats per a alumnes amb altes capacitats	270
2.6.5 Plans individualitzats per a alumnes que simultaniegen l'ESO amb estudis de música o dansa	271
2.6.6 Plans individualitzats per a alumnes d'ESO amb dedicació significativa a la pràctica de l'esport	271
2.6.6.1 Centres educatius d'especial atenció a la pràctica esportiva	271
2.6.6.2 Alumnes amb dedicació significativa a l'esport en altres centres	272
3 Proves d'avaluació	272
4 Avaluació d'alumnes de l'etapa d'ESO	273
5 Reclamacions motivades per les qualificacions de l'ESO	275
6 Normativa d'aplicació	277
Coordinació entre primària i secundària	278
1 Aspectes generals	278
2 Concreció d'actuacions	279
2.1 Projectes educatius	279
2.2 Transició entre etapes	279
2.3 Incorporació a l'educació secundària obligatòria	280

3 Normativa d'aplicació	280
Currículum del primer cicle de l'educació infantil	281
1 El primer cicle de l'educació infantil	281
2 Currículum i orientacions. Educació infantil. Primer cicle	281
3 Seguiment del desenvolupament de l'infant	282
4 La programació de les activitats	282
5 Implicació i participació de les famílies: Carta de compromís educatiu	283
6 Atenció a la diversitat	284
7 Normativa d'aplicació	284
Currículum dels ensenyaments d'idiomes	285
1 Organització dels ensenyaments a les escoles oficials d'idiomes (EOI)	285
2 Avaluació dels alumnes	285
2.1 Avaluacions de curs	285
2.2 Certificacions	286
2.3 Reclamacions motivades per les qualificacions	287
3 Cursos especials	287
3.1 Cursos monogràfics	287
3.2 Cursos de llengua instrumental	288
3.3 Autorització i reconeixement dels cursos especials	288
Ensenyament de la religió	289
1 Aspectes generals	289
2 Educació primària	290
3 Educació secundària obligatòria	290
4 Batxillerat	290
5 Docència de la religió en els centres públics	291
Ensenyaments artístics superiors	291

1 Documents dels centres superiors d'ensenyaments artístics	291
2 Títols superiors d'ensenyaments artístics equivalents a grau	291
2.1 Verificació dels plans d'estudis	291
2.2 Informe anual de seguiment del títol (IST)	292
2.3 Plans docents	292
2.4 Accés	293
2.5 Reconeixement de crèdits	293
2.6 Canvi d'especialitat	293
2.7 Permanència	294
2.8 Compleció d'estudis LOGSE	294
3 Títols de màster en ensenyaments artístics	294
Ensenyaments de dansa de grau professional	294
1 Incorporació dels alumnes als ensenyaments de dansa de grau professional	294
1.1 Proves específiques d'accés	294
1.2 Adjudicació de places	295
2 Simultaneïtat d'estudis d'ESO o de batxillerat amb estudis de dansa	296
3 Avaluació dels ensenyaments de dansa de grau professional. Promoció i permanència	296
4 Matrícula en més d'un curs acadèmic en un any	296
5 Anul·lació i suspensió de matrícula	297
6 Tutoria i orientació	297
7 Documents d'avaluació dels ensenyaments de dansa de grau professional	297
8 Normativa d'aplicació	299
Ensenyaments de música de grau professional	300
1 Incorporació dels alumnes als ensenyaments de música de grau professional	300
1.1 Proves específiques d'accés	300

1.2 Adjudicació de places	301
2 Simultaneïtat d'estudis d'ESO o de batxillerat amb estudis de música	303
3 Avaluació dels ensenyaments de música de grau professional. Promoció i permanència	303
4 Matrícula en més d'un curs acadèmic. Doble especialitat / doble instrument. Assignatures optatives	304
5 Anul·lació i suspensió de matrícula	304
6 Tutoria i orientació	305
7 Documents d'avaluació dels ensenyaments professionals de música	305
8 Institut de referència	307
9 Normativa d'aplicació	308
Ensenyaments en els centres d'adults	308
1 Oferta educativa	308
2 Ensenyaments inicials i bàsics	310
2.1 Llengua catalana, llengua castellana i llengua occitana, denominada aranès a l'Aran	310
2.2 Llengua estrangera, anglès i francès	311
2.3 Informàtica	311
3 Formació bàsica	312
3.1 Cicle de formació instrumental	312
3.2 Educació secundària per a adults	312
3.3 Curs de formació específic per a l'accés a cicles de grau mitjà	313
3.4 Mòduls C dels programes de qualificació professional inicial (PQPI) necessaris per obtenir el títol de graduat en educació secundària obligatòria	314
4 Preparació per a les proves d'accés	314
5 Competències per a la societat de la informació	315
5.1 Informàtica	315
5.2 Llengua estrangera	316
6 Autoformació integrada	316

7 Previsió de l'oferta per al curs 2014-2015	318
8 Normativa d'aplicació	318
Ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny: aspectes curriculars	319
1 Aspectes curriculars del projecte educatiu	319
2 Dret a la informació i deure d'assistència dels alumnes	320
2.1 Informació als alumnes	320
2.2 Assistència dels alumnes	321
3 Desenvolupament, concreció i aplicació dels currículums dels cicles formatius d'arts plàstiques i disseny ordenats per la LOGSE	321
3.1 Mòduls formatius	321
3.1.1 Mòduls formatius. Definició i organització	321
3.1.2 Mòduls formatius. Programació	322
3.1.3 Mòduls formatius. Unitats de programació	322
3.2 Desplegament del currículum	322
3.3 Fase de formació pràctica en empreses, estudis i tallers (FCT)	322
3.3.1 Característiques generals de l'FCT	322
3.3.2 Finalitats de l'FCT	323
3.3.3 Objectius de l'FCT	323
3.3.4 Exempcions de l'FCT	323
3.3.5 Accés a l'FCT	324
3.3.6 Homologació d'empreses	324
3.3.7 Seguiment de l'FCT	324
3.3.8 Proposta d'extinció del conveni per cursar l'FCT en una determinada empresa o entitat	324
3.4 Obra final o projecte final	325
3.4.1 Objectiu i contingut	325
3.4.2 Proposta de l'obra/projecte final	325
3.4.3 Elaboració i termini d'execució	326
3.5 Avaluació	326

3.5.1 Criteris generals	326
3.5.2 Avaluació final de cada mòdul	327
3.5.3 Avaluació de la formació pràctica en centres de treball (FCT)	327
3.5.4 Avaluació de l'obra/projecte final	327
3.5.5 Avaluació final del cicle	328
3.5.6 Matrícula d'honor	328
3.6 Organització dels cicles formatius d'arts plàstiques i disseny	328
3.7 Cicles de formació específica de grau mitjà i de grau superior d'arts plàstiques i disseny (LOGSE)	329
3.7.1 Cicles de formació específica de grau mitjà d'arts plàstiques i disseny regulats per la LOGSE	329
3.7.2 Cicles de formació específica de grau superior d'arts plàstiques i disseny regulats per la LOGSE	330
3.7.3 Perfils professionals de cicles de formació específica de grau superior d'arts plàstiques i disseny regulats per la LOGSE	331
4 Desenvolupament, concreció i aplicació dels currículums dels cicles formatius d'arts plàstiques i disseny ordenats per la LOE	332
4.1 Mòduls formatius. Unitats formatives	332
4.1.1 Mòduls formatius. Definició	332
4.1.2 Mòduls formatius. Organització	332
4.1.3 Mòduls formatius. Programació	333
4.1.4 Unitats formatives. Definició	333
4.1.5 Unitats formatives. Organització	333
4.1.6 Unitats formatives. Programació	333
4.1.7 Resultats d'aprenentatge. Definició	334
4.1.8 Continguts. Definició	334
4.1.9 Criteris d'avaluació. Definició	334
4.2 Desplegament del currículum	334
4.2.1 Hores de lliure disposició	334
4.2.2 Incorporació de la llengua anglesa als cicles formatius	335
4.3 Fase de formació pràctica en empreses, estudis i tallers (FCT)	335

4.3.1	Característiques generals de l'FCT	335
4.3.2	Finalitats de l'FCT	335
4.3.3	Objectius de l'FCT	336
4.3.4	Exempcions de l'FCT	336
4.3.5	Accés a l'FCT	336
4.3.6	Homologació d'empreses	337
4.3.7	Seguiment de l'FCT	337
4.3.8	Proposta d'extinció del conveni per cursar l'FCT en una determinada empresa o entitat	337
4.4	Obra final o projecte integrat	337
4.4.1	Objectiu i contingut	338
4.4.2	Obra final	338
4.4.3	Projecte integrat	338
4.4.4	Proposta i realització de l'obra final o projecte integrat	339
4.5	Avaluació dels cicles formatius d'arts plàstiques i disseny	339
4.5.1	Avaluació del cicle formatiu	339
4.5.2	Avaluació del mòdul formatiu	340
4.5.3	Avaluació de la unitat formativa	340
4.5.4	Avaluació de la fase de formació pràctica en empreses, estudis o tallers	340
4.6	Organització dels cicles formatius d'arts plàstiques i disseny a les escoles d'art	341
4.7	Cicles de formació específica de grau mitjà i de grau superior d'arts plàstiques i disseny (LOE)	341
4.7.1	Cicles de formació específica de grau mitjà d'arts plàstiques i disseny regulats per la LOE	341
4.7.2	Cicles de formació específica de grau superior d'arts plàstiques i disseny regulats per la LOE	342
5	Accés als cicles formatius d'arts plàstiques i disseny	343
5.1	Grau mitjà	343
5.2	Grau superior	343

6 Compleció dels ensenyaments del cicles de la família de disseny gràfic LOGSE que s'extingeixen	344
6.1 Procés de compleció	344
6.2 Informació als alumnes	344
7 Convalidacions en accedir a un cicle	344
7.1 Mòduls comuns a diversos cicles	345
7.2 Altres convalidacions	345
7.3 Registre i efectes de les convalidacions	346
8 Reclamacions motivades per les qualificacions	346
8.1 Reclamacions per qualificacions obtingudes al llarg del curs	346
8.2 Reclamacions per qualificacions finals de curs o d'obra/projecte final o projecte integrat	346
9 Trasl·lat d'expedient a un altre centre	347
10 Anul·lació de la matrícula	347
11 Documentació acadèmica dels cicles formatius	348
12 Acreditació dels cicles formatius	349
13 Titulació dels cicles formatius	350
13.1 Tècnic o tècnica d'arts plàstiques i disseny	350
13.2 Tècnic o tècnica superior d'arts plàstiques i disseny	350
14 Convalidació de matèries de batxillerat per als alumnes procedents de cicles formatius	350
Formació professional dual	352
1 Modalitats de la formació en alternança	352
2 Límit horari	352
3 Procediment d'autorització	352
4 Característiques de la formació professional en alternança	354
4.1 Formació professional en alternança simple	355
4.2 Formació professional en alternança amb formació dual	355
4.3 Actuacions prèvies al procés d'alternança simple o dual	355
5 Estada a l'empresa o entitat	356

6 Alumnes treballadors de les empreses i entitats col·laboradores	357
7 Currículum i reconeixement acadèmic de la formació en alternança amb formació dual	358
8 Organització	359
8.1 Model A	360
8.2 Model B	361
8.3 Altres	361
9 Seguiment i avaluació	361
9.1 Model A	362
9.2 Model B	362
10 Informació als alumnes	363
11 Memòria del projecte i activitat d'innovació	364
12 Coordinació i suport als centres educatius participants	364
L'educació bàsica als centres d'educació especial	365
1 Introducció	365
2 Currículum	365
3 Pla individualitzat	366
4 Avaluació	366
5 Escolaritat compartida	366
6 Programes de diversificació curricular per a la transició a la vida adulta en centres d'educació especial	367
7 Programes de qualificació professional inicial (PQPI) en centres d'educació especial	369
8 Normativa d'aplicació	370
Orientació i acció tutorial a l'ESO	370
1 Criteris i orientacions generals per a l'organització de l'orientació educativa, la tutoria i l'orientació acadèmica i professional	370
1.1 Aspectes generals de la tutoria	371

1.2 Aspectes generals de l'orientació. Coordinació entre primària i secundària	372
1.3 La tutoria i l'orientació a primer i segon d'ESO. El full de seguiment acadèmic	374
1.4 La tutoria i l'orientació a tercer i quart d'ESO. El document orientador	375
1.5 Les funcions de l'orientador en el centre	376
1.6 La comissió d'atenció a la diversitat	378
1.7 La coordinació de l'orientador i l'EAP	379
2 Criteris d'assignació de professors al centre per a la tutoria	380
3 Consideracions per a l'orientació acadèmica i professional	380
4 Eines d'acompanyament i seguiment dels alumnes	381
5 Recursos per a l'orientació acadèmica i professional	381
PQPI: desenvolupament i aplicació	382
1 Finalitats dels PQPI	382
2 Implantació i autorització	382
2.1 Informació per als centres públics	382
2.2 Informació per als centres privats	382
3 Currículum	383
3.1 Mòduls A o mòduls obligatoris específics	383
3.2 Projecte integrat	383
3.3 Formació en centres de treball (FCT) dels PQPI	384
3.4 Mòduls B o mòduls de formació de caràcter general	385
3.5 Mòduls voluntaris C: mòduls per a l'obtenció del títol de graduat en educació secundària obligatòria	385
4 Atenció personalitzada i tutoria dels alumnes	386
5 Destinataris, accés i permanència	386
5.1 Requisits d'edat	387
5.2 Matriculació als mòduls obligatoris (mòduls A i B) del PQPI	387
5.2.1 Informació per als centres públics	387

5.2.2 Informació per als centres privats	387
5.3 Condicions de permanència en els PQPI	387
5.4 Trasl·lat de matrícula	388
5.5 Accés i matriculació als mòduls voluntaris dels PQPI (mòduls C)	388
5.5.1 Informació complementària per als centres privats (PQPI)	388
6 Aspectes organitzatius	388
6.1 Configuració de grups	388
6.1.1 Informació complementària per als centres públics	389
6.2 Durada	389
6.3 Calendari, horaris i temporització	389
7 Avaluació dels aprenentatges	390
7.1 Regulació	390
7.2 Documentació de l'avaluació	390
7.3 Orientacions per a l'avaluació dels mòduls A	390
7.4 Orientacions per a l'avaluació dels mòduls B	391
7.5 Qualificació final del PQPI	392
7.6 Certificació acadèmica	392
8 Reconeixement de la formació. Efectes	393
9 Informe anual per a l'avaluació dels programes de qualificació professional inicial	393
10 Normativa d'aplicació	393
Programacions i recursos didàctics	394
1 Programacions didàctiques	394
1.1 Aspectes generals	394
1.2 Educació primària	395
1.3 Educació secundària	395
1.4 Educació d'adults	396
1.5 Ensenyaments d'idiomes	397
2 Recursos didàctics	398
2.1 Tecnologies per a l'aprenentatge i el coneixement	398

2.1.1 Serveis digitals	398
2.1.2 Pla TAC de centre	399
2.2 Biblioteca escolar	399
2.3 Llibres de text	401
Simultaneïtat d'estudis d'ESO o de batxillerat amb estudis de dansa	401
1 Simultaneïtat d'estudis d'ESO amb estudis de dansa	401
1.1 Alumnes que cursen estudis de dansa en un conservatori o en un centre professional	402
1.2 Alumnes que cursen estudis de dansa en una escola de dansa autoritzada	403
2 Simultaneïtat d'estudis de batxillerat amb estudis de dansa	405
2.1 Alumnes que cursen estudis de dansa en un conservatori o en un centre professional	406
2.2 Alumnes que cursen ensenyaments de dansa en una escola de dansa autoritzada	407
2.3 Convalidació de determinades matèries de batxillerat de la modalitat d'arts (via d'arts escèniques) amb determinades matèries dels ensenyaments professionals de dansa	411
2.4 Substitució de la modalitat de batxillerat pels ensenyaments professionals de dansa ("batxillerat de dansa")	412
2.5 Tramitació del títol de batxiller i proves d'accés a la universitat (PAU) dels alumnes d'ensenyaments professionals de dansa	413
3 Quadres de simultaneïtat dels estudis de dansa amb l'ESO i el batxillerat	414
Simultaneïtat d'estudis d'ESO o de batxillerat amb estudis de música	415
1 Simultaneïtat d'estudis d'ESO amb estudis de música	416
1.1 Alumnes que cursen estudis de música en un conservatori o en un centre professional	416
1.2 Alumnes que cursen estudis de música en una escola de música autoritzada	418
2 Simultaneïtat d'estudis de batxillerat amb estudis de música	419

2.1 Alumnes que cursen estudis de música en un conservatori o en un centre professional	420
2.2 Alumnes que cursen estudis de música en una escola de música autoritzada	421
2.3 Convalidació de determinades matèries de batxillerat de la modalitat d'arts (via d'arts escèniques) amb determinades matèries dels ensenyaments professionals de música	424
2.4 Substitució de la modalitat de batxillerat pels ensenyaments professionals de música ("batxillerat de música")	425
2.5 Tramitació del títol de batxiller i proves d'accés a la universitat (PAU) dels alumnes d'ensenyaments professionals de música	426
3 Quadres de simultaneïtat dels estudis de música amb l'ESO i el batxillerat	426
4 Centres amb horari adaptat als ensenyaments de música de grau professional (centres de referència)	428
4.1 Prioritat de matrícula	428
4.2 Característiques específiques dels centres de referència	428
5 Alumnes amb altes capacitats en música	429

Cicles esportius LOGSE i LOE

1 Consideracions prèvies

La regulació dels cicles d'ensenyaments esportius de règim especial està en un procés de canvi com a conseqüència de l'aplicació de la [Llei orgànica d'educació](#) (LOE). Els cicles de les diverses especialitats esportives que s'han regulat en el marc de la LOGSE continuen vigents, alhora que es van regulant cicles de noves especialitats en el marc de la LOE. Mentrestant, coexisteixen els dos models de cicles d'ensenyaments esportius i, per tant, cal diferenciar els aspectes d'ordenació que s'han d'aplicar en cada cas.

En l'apartat *Cicles d'ensenyaments esportius LOGSE* es desenvolupen les indicacions dels cicles d'ensenyaments esportius que afecten els cicles LOGSE. En l'apartat *Cicles d'ensenyaments esportius LOE* es desenvolupen les indicacions per als nous cicles d'ensenyaments esportius desenvolupats a partir de la LOE que ja s'han implantat a Catalunya. En tots aquells aspectes no esmentats en l'apartat dedicat als cicles LOE són d'aplicació les indicacions definides per als cicles LOGSE en l'apartat corresponent.

Finalment, en l'apartat *Aspectes comuns als cicles d'ensenyaments esportius LOGSE i LOE* s'incorporen els aspectes comuns a tots els cicles d'ensenyaments esportius.

A més a més, en tots els aspectes que no es regulen pels cicles d'ensenyaments esportius, són d'aplicació els apartats establerts pels cicles formatius de formació professional inicial.

2 Cicles d'ensenyaments esportius LOGSE

2.1 Desenvolupament, denominació, concreció i aplicació dels currículums dels cicles d'ensenyaments esportius LOGSE

La denominació de cada cicle, el currículum, la durada de cada un dels crèdits, l'organització, l'estructura i les hores destinades al bloc de formació pràctica (BFP) són els que s'especifiquen en l'apartat *Cicles d'ensenyaments esportius LOGSE (taules)*.

Amb caràcter general, es recorda que l'assistència dels alumnes és obligatòria a totes les hores presencials dels crèdits que es cursin, incloses totes les hores establertes per al bloc de formació pràctica. En cas de manca d'assistència reiterada sense justificació, es perd el dret a l'avaluació continuada i són d'aplicació, en matèria d'assistència, les normes que el centre tingui establertes a l'efecte, d'acord amb l'[article 37](#) de la Llei 12/2009, d'educació, i els articles 24 i 25 del [Decret 102/2010](#), d'autonomia dels centres educatius, que la desplega.

2.2 Avaluació dels cicles d'ensenyaments esportius LOGSE

2.2.1 Criteris generals

L'avaluació de l'aprenentatge dels alumnes dels cicles d'ensenyaments esportius és continuada, integrada en el procés d'aprenentatge, té en compte l'organització modular i es fa per crèdits. De manera general, l'avaluació dels alumnes de cicles d'ensenyaments esportius es fa a partir de la constatació de l'assoliment de les capacitats expressades en els objectius generals del cicle.

A l'inici del curs el centre ha d'informar els alumnes dels continguts del currículum formatiu, de l'estructura per crèdits, dels objectius generals del cicles i dels objectius terminals o criteris d'avaluació de cada crèdit, així com dels criteris generals d'avaluació, promoció de curs i superació del cicle.

El centre ha de mantenir a disposició de la Inspecció d'Educació els registres de l'avaluació continuada i la documentació que hagi contribuït a avaluar els diferents crèdits (enunciats de proves escrites, graelles d'observació i altres).

2.2.2 Junta d'avaluació

L'equip docent, integrat per la totalitat dels professors que imparteixen els cicles d'ensenyaments esportius, constitueix la junta d'avaluació, encarregada de fer el seguiment dels aprenentatges i prendre les decisions que en resultin. L'organització i la presidència de la junta d'avaluació corresponen al tutor del grup d'alumnes, com també la formalització de les actes corresponents.

2.2.3 Sessions d'avaluació

Les sessions d'avaluació tenen per objectiu:

- Valorar el desplegament dels ensenyaments i la seqüenciació i adequació de la programació a les necessitats formatives i l'actitud i motivació general dels alumnes.
- Coordinar l'equip docent.
- Proposar actuacions per corregir les deficiències observades en el procés d'ensenyament i aprenentatge.
- Valorar de manera col·legiada el grau d'assoliment per part dels alumnes dels objectius terminals o criteris d'avaluació dels crèdits impartits durant el període d'avaluació.
- Valorar de manera col·legiada el grau d'assoliment per part dels alumnes dels objectius generals dels cicles d'ensenyaments esportius.
- Qualificar l'alumne amb relació als crèdits finalitzats i als mòduls corresponents.
- Valorar la programació desenvolupada al llarg del període que és objecte

d'avaluació i proposar, si escau, actuacions correctores del procés d'ensenyament i aprenentatge.

En les sessions d'avaluació es prendran les decisions pertinents, que hauran de constar en l'acta de la sessió. Els alumnes no formen part de la junta d'avaluació. Tanmateix, és possible la seva participació en les sessions d'avaluació, i s'ha d'atenir al que determinin les normes d'organització i funcionament de cada centre.

Durant el curs acadèmic s'ha de fer un mínim de tres sessions d'avaluació ordinàries, a més de l'avaluació final, amb excepció dels cicles que es cursin de manera intensiva. En aquests casos, l'equip docent del cicle determinarà el nombre de sessions d'avaluació ordinàries, que com a mínim han de ser dues, una a l'inici i una altra al final. D'altra banda, la junta d'avaluació pot reunir-se quan calgui per avaluar i proposar la certificació de l'alumne que es matricula per mòduls solts o unitats formatives. Els resultats de les avaluacions es reflectiran a l'acta d'avaluació, d'acord amb el model "Acta d'avaluació. Ensenyaments Esportius".

A l'inici de cada curs, abans de la primera avaluació ordinària, s'ha de fer una avaluació inicial del grup, que té per objectiu avaluar globalment la incorporació dels alumnes a la modalitat esportiva, ajustar la programació prevista i reorientar-la, si escau.

2.2.4 Informació als alumnes

El tutor del cicle d'ensenyaments esportius informará per escrit cada alumne, o els seus representants legals, dels acords de cada sessió d'avaluació que l'afectin, incloent-hi les qualificacions obtingudes, si n'hi ha. També l'informará per escrit, individualment i periòdicament, en els termes acordats per la junta d'avaluació, respecte al seu aprofitament i aprenentatge, amb referència als objectius que cal assolir i sobre la qualificació obtinguda dels crèdits avaluats.

2.2.5 Avaluació dels crèdits

L'avaluació dels crèdits es farà a partir del grau d'assoliment de les capacitats expressades pels objectius terminals o criteris d'avaluació previstos en cadascun dels crèdits. Els objectius s'assoleixen mitjançant els continguts de fets, conceptes i sistemes conceptuals, així com els de procediments i els d'actituds.

A mesura que avanci el procés d'aprenentatge, els professors enregistraran, per a cada alumne i crèdit, l'assoliment dels objectius terminals.

2.2.6 Avaluació del projecte final

L'equip docent, de manera col·legiada, avaluarà i qualificarà el projecte final de cada alumne inclòs en els cicles del grau superior d'ensenyaments esportius.

El mòdul de projecte s'avaluarà positivament quan l'equip docent apreciï que l'alumne ha assolit en un grau suficient els resultats d'aprenentatge en relació amb els objectius generals del cicle. En cas contrari, l'avaluació serà negativa.

2.2.7 Avaluació del bloc de formació pràctica (BFP)

L'avaluació del BFP correspon a la junta d'avaluació, tenint en compte la valoració feta per l'entitat, empresa o institució on s'ha dut a terme, i prenent com a referència els objectius terminals o criteris específics d'avaluació, les activitats formatives de referència i els criteris generals d'avaluació determinats en el Decret pel qual s'estableix el currículum corresponent del cicle.

L'avaluació del BFP és continuada durant l'estada de l'alumne a l'entitat, empresa o institució. A l'hora de determinar la idoneïtat de l'alumne, el tutor del grup i la persona responsable d'aquesta formació a l'entitat, empresa o institució han de tenir en compte la valoració que l'alumne en fa, i corregir-ne, si cal, les possibles deficiències, la qual cosa quedarà recollida en el quadern de pràctiques.

En acabar el BFP, la persona responsable de la formació a l'entitat, empresa o institució valorarà l'evolució de l'alumne mitjançant un informe que s'ha d'incorporar al quadern de pràctiques.

L'equip docent, a proposta del tutor del grup, determina l'avaluació final del bloc de formació pràctica, tenint presents els informes esmentats i la informació recollida en el quadern de pràctiques.

2.2.8 Recuperació dels crèdits

Els alumnes disposen d'una convocatòria extraordinària de recuperació, d'acord amb la planificació de les activitats de recuperació establertes pel centre en la programació curricular del cicle d'ensenyaments esportius. La presentació a les convocatòries extraordinàries és voluntària. L'alumne que no s'hi presenti no perdrà la convocatòria a efectes del còmput màxim, i consta a efectes d'avaluació final com a "No presentat" (NP).

Cada professor ha d'establir les estratègies de recuperació, que poden consistir en activitats puntuals o continuades, previstes en la programació de cada crèdit. En tot cas, els alumnes han de ser informats de les activitats que han de dur a terme per recuperar els crèdits suspesos, així com del període i les dates en què es faran les avaluacions extraordinàries corresponents.

2.2.9 Avaluació final

La sessió d'avaluació final dels alumnes es desenvoluparà en acabar les activitats

lectives de tots els crèdits. Es farà també una sessió d'avaluació extraordinària per als alumnes que, d'acord amb la sessió d'avaluació final, hagin de superar crèdits pendents. En el moment que un alumne tingui superats tots els crèdits del cicle té dret a sol·licitar l'expedició del títol corresponent.

2.2.10 Valoració del curs

Finalitzat el curs, l'equip docent ha de valorar el funcionament general del curs pel que fa al desplegament curricular (programacions, desplegament del currículum, organització del cicle en crèdits i projecte final, si n'hi ha), desenvolupament del bloc de formació pràctica, instal·lacions i equipaments, horaris, qualificacions i tots aquells aspectes que es considerin pertinents. D'aquesta valoració, l'equip docent en farà un informe de proposta de millores per incorporar-les, si escau, a la planificació del cicle d'ensenyaments esportius del curs següent.

2.2.11 Qualificacions

En els paràgrafs següents es donen indicacions sobre els diversos aspectes de l'avaluació i la qualificació dels alumnes dels cicles d'ensenyaments esportius. Les qualificacions obtingudes per cada alumne es recullen necessàriament a l'expedient acadèmic, sens perjudici d'emplenar les actes de les sessions d'avaluació.

a. Qualificació final dels crèdits. Inalterabilitat de les qualificacions positives

L'expressió de l'avaluació final de cada un dels crèdits es fa en forma de qualificacions numèriques de l'1 al 10, sense decimals. Es consideren positives les qualificacions iguals o superiors a 5, i negatives les restants. Si l'alumne abandona algun dels crèdits es fa constar com a "No presentat" (NP) als registres de qualificacions i consumeix convocatòria.

Els crèdits superats mantenen la qualificació. No es pot aplicar cap mesura per modificar una qualificació positiva atorgada; és a dir, no es poden repetir crèdits ja superats per millorar-ne les qualificacions, ni es poden establir fórmules (presentació a les convocatòries extraordinàries ni d'altres) per incrementar-ne la qualificació positiva.

b. Qualificació del bloc de formació pràctica (BFP)

La qualificació del BFP s'expressa en els termes "Apte" o "No apte". Ha d'anar acompanyada d'una valoració orientadora del nivell d'assoliment de les competències professionals recollides en el quadern de pràctiques, en els termes de "Molt bona", "Bona o Bé", "Suficient" en el cas de "Apte", i de "Passiva" o "Negativa" en el cas de "No apte", i s'hi poden afegir observacions.

c. Crèdits convalidats

Els crèdits convalidats per haver superat altres estudis es qualificaran amb

l'expressió "Convalidat" (C). El procediment de convalidacions s'especifica en l'apartat *Convalidacions entre ensenyaments conduents a l'obtenció de titulacions oficials*.

d. Crèdits exempts

En el cas d'haver obtingut l'exempció total del crèdit o bloc de formació pràctica (BFP) en centres de treball, aquest es qualificarà amb l'expressió "Exempt" (Xm). En el cas d'haver obtingut l'exempció parcial del crèdit BFP, aquest es qualificarà com a "Apte" o "No apte", segons el que correspongui.

e. Qualificació dels mòduls

La qualificació dels mòduls s'ha d'ajustar a les regles següents:

- La qualificació dels mòduls que en el desplegament curricular s'estructuren en un sol crèdit és directament la del crèdit, és a dir, de l'1 al 10, sense decimals.
- La qualificació dels mòduls estructurats en dos o més crèdits, segons la correspondència establerta en el Decret que regula el currículum corresponent, és la mitjana aritmètica simple de les qualificacions dels crèdits que el componen.

En aquest cas, la qualificació del mòdul serà també d'1 a 10, sense decimals, i caldrà ajustar-la, per defecte fins a 49 centèsims, al nombre enter inferior i, per excés a partir de 50 centèsims, al nombre enter superior.

Per tal que la qualificació del mòdul sigui considerada positiva cal que tots els crèdits que el componen estiguin superats.

f. Valoració i qualificació final del grau mitjà i del grau superior dels cicles d'ensenyaments esportius

En l'avaluació final del nivell o del grau l'equip docent i del cicle valorarà, per a cada alumne, el grau d'assoliment dels objectius generals amb relació a les competències definides en el perfil professional. També en valorarà l'historial acadèmic i, per acord d'un mínim de dos terços dels membres de la junta d'avaluació, es podrà determinar la superació dels crèdits pendents, atorgant-los la qualificació que es decideixi. En aquest cas caldrà fer constar a l'acta, juntament amb la qualificació del crèdit, un asterisc (*), i al peu de l'acta s'hi escriurà l'expressió "(*) Requalificat per la junta d'avaluació".

Per superar el nivell o el grau cal que tots els crèdits i tots els mòduls tinguin qualificació positiva i cal, a més, haver obtingut la valoració de "Apte" en el bloc de formació pràctica.

En el càlcul de la qualificació final del nivell o grau no es tindran en compte les qualificacions "Apte", "Exempt" o "Convalidat".

La nota final del cicle de grau mitjà s'expressarà amb un sol decimal i serà la que resulti d'obtenir la mitjana aritmètica simple de les notes assolides per l'alumne en els diferents crèdits del bloc comú, del bloc específic i del bloc complementari.

El càlcul de la nota final del primer nivell del grau mitjà s'ha de fer pel mateix procediment que el de la nota final del cicle de grau mitjà.

La nota final del cicle de grau superior s'expressarà amb un sol decimal i quedarà conformada en un 80% pel valor de la qualificació corresponent al conjunt dels diferents crèdits i en un 20% per la nota obtinguda en el projecte final. La qualificació corresponent al conjunt dels diferents crèdits s'expressarà amb un sol decimal i serà la que resulti d'obtenir la mitjana aritmètica simple de les notes assolides per l'alumne en els diferents crèdits del bloc comú, del bloc específic i del bloc complementari. La nota obtinguda en el projecte final s'expressarà també amb un sol decimal.

g. Matrícula d'honor

A l'alumne que obtingui una qualificació final del cicle formatiu de grau superior igual o superior a 9 se li pot consignar la menció de "Matrícula d'honor" (MH) en les observacions de l'acta de qualificacions finals, en l'expedient acadèmic i en el certificat d'estudis complets. Es pot concedir una matrícula d'honor per cada vint alumnes sobre el total d'alumnes avaluats del darrer curs del cicle formatiu, i una altra si en resulta una fracció sobrant. Amb aquests efectes, s'entén per alumnes avaluats del darrer curs tots els que han cursat els mòduls necessaris per completar el cicle, els hagin superat o no.

La menció matrícula d'honor té els efectes econòmics previstos en les taxes i preus públics per a la matriculació en els ensenyaments artístics superiors.

2.2.12 Repetició de crèdits

Els alumnes poden presentar-se a les convocatòries d'avaluació i qualificació d'un mateix crèdit un màxim de quatre vegades, a excepció del BFP, que es pot avaluar un màxim de dues vegades. Computen tant les convocatòries ordinàries com les extraordinàries. La presentació a les convocatòries extraordinàries és voluntària. A l'alumne que no s'hi presenti no se li comptarà la convocatòria a efectes del còmput màxim i constarà a efectes d'avaluació final com a "No presentat" (NP).

Un cop exhaurides les quatre convocatòries, per motius o circumstàncies de caràcter excepcional l'alumne pot sol·licitar dues convocatòries addicionals, de caràcter extraordinari, al director del centre, que ha de resoldre la sol·licitud de manera motivada.

En el cas d'esgotar les sis convocatòries, si l'alumne vol finalitzar els seus estudis disposarà d'una sola oportunitat per superar el crèdit, davant un tribunal designat, previ informe del centre.

2.2.13 Centres amb procés rotatori de matriculació de cicles

Els centres que tinguin autoritzat un procés rotatori de matriculació en alguns cicles

d'ensenyaments esportius han d'informar l'alumne d'aquesta peculiaritat abans que es matriculi, especialment del fet que els crèdits no superats que no s'imparteixin durant el curs següent els haurà de cursar en un altre centre o esperar que es tornin a impartir.

2.3 Incorporació d'alumnes als cicles d'ensenyaments esportius LOGSE

L'accés al grau mitjà i al grau superior dels ensenyaments esportius es regula d'acord amb el que disposa el [Decret 169/2002](#), d'11 de juny, pel qual s'estableix l'ordenació general dels ensenyaments que condueixen a les titulacions oficials de tècnic/a d'esport i tècnic/a superior d'esport. A aquests ensenyaments s'hi accedeix amb la titulació acadèmica suficient i la prova específica d'accés.

L'alumne pot cursar els crèdits del bloc comú i del bloc complementari de qualsevol titulació LOGSE sempre que disposi dels requisits d'accés corresponents a alguna de les titulacions LOGSE.

Es recorda, que sigui quin sigui el supòsit d'accés als cicles d'ensenyaments esportius, el personal, ja sigui docent o no docent, no pot cursar cicles en el mateix centre educatiu on presti serveis.

2.4 Convalidació d'estudis

2.4.1 Convalidacions entre ensenyaments conduents a l'obtenció de titulacions oficials

Els centres aplicaran les convalidacions establertes en l'[Ordre ECI/3830/2005](#), de 18 de novembre, per la qual es modifica l'Ordre ECI/3224/2004, de 21 de setembre, per la qual s'estableixen convalidacions a efectes acadèmics entre determinats ensenyaments conduents a l'obtenció de titulacions oficials en l'àmbit de l'activitat física i l'esport amb les corresponents del bloc comú de tècnics esportius, i l'[Ordre ECI/3341/2004](#), de 8 d'octubre, on es publiquen els annexos que completen l'[Ordre ECI/3224/2004](#).

L'alumne ha de presentar la documentació que acrediti que disposa de les titulacions corresponents al centre on vulgui cursar els ensenyaments, durant el període de preinscripció o matrícula.

Un cop el centre hagi resolt les convalidacions, es pot fer efectiva la matrícula.

En els centres públics del Departament d'Ensenyament, l'alumne tan sols haurà d'abonar el preu públic corresponent als crèdits que cursi.

Quan l'alumne sol·liciti altres convalidacions no establertes en l'Ordre esmentada, caldrà trametre-les al Consejo Superior de Deportes.

2.4.2 Reconeixement de crèdits d'estudis universitaris

El Departament d'Ensenyament (mitjançant la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial), el Departament d'Economia i Coneixement (per mitjà de la Direcció General d'Universitats) i les universitats de Catalunya tenen establert un acord per al reconeixement de crèdits d'estudis universitaris als alumnes que accedeixen a estudis universitaris havent cursat ensenyaments de cicles de grau superior; la Secretaria General del Consell Interuniversitari de Catalunya s'encarrega de publicar la relació de tots els reconeixements de crèdits vigents durant el curs, que es pot consultar en el següent enllaç: [Reconeixement de crèdits de cicles formatius de grau superior](#).

2.5 Documentació acadèmica dels cicles d'ensenyaments esportius LOGSE

2.5.1 Documents oficials d'avaluació

Són documents oficials d'avaluació o documentació acadèmica oficial referida a l'alumne:

- l'expedient acadèmic
- les actes d'avaluació
- l'informe d'avaluació individualitzat
- els certificats oficials de continguts de l'expedient acadèmic

2.5.2 Models

L'expedient acadèmic de l'alumne s'ha d'ajustar al model "Expedient acadèmic. Ensenyaments esportius". S'hi ha de fer constar, entre altres dades, les qualificacions obtingudes per l'alumne, d'acord amb les actes de les sessions d'avaluació en què s'atorguen qualificacions finals a crèdits, mòduls i/o projecte.

Les actes d'avaluació s'han d'ajustar al model "Acta d'avaluació. Ensenyaments esportius".

Els informes d'avaluació individualitzats s'han d'ajustar al que s'indica més avall.

Els certificats oficials de continguts de l'expedient acadèmic s'han d'ajustar al model "Expedient acadèmic. Ensenyaments esportius" o al model "Certificats d'estudis. Ensenyaments esportius", segons escaigui.

2.5.3 Trasllet d'un alumne entre centres sense haver finalitzat un cicle

Quan un alumne es traslladi a un altre centre sense haver finalitzat el nivell o el grau, el

centre d'origen ha de trametre al de destinació, quan aquest ho sol·liciti, un certificat de l'expedient acadèmic segons el model "Expedient acadèmic. Ensenyaments esportius". Juntament amb aquest certificat s'han de trametre l'informe d'avaluació individualitzat i el certificat d'estudis parcials de grau mitjà o de grau superior, segons el cas, d'acord amb el model "Certificats d'estudis. Ensenyaments esportius".

El centre de destinació ha de traslladar a l'expedient acadèmic de l'alumne les qualificacions i la durada de tots els crèdits/mòduls superats en el centre d'origen i ha de posar l'informe d'avaluació individualitzat a disposició del tutor del cicle al qual s'incorpori l'alumne.

Així mateix, perquè l'alumne que es trasllada pugui completar els estudis del cicle, el centre receptor ha de tenir en compte que:

- L'alumne que es trasllada de centre ha d'aprovar tots els crèdits no superats que componguin el cicle del nou centre, per tal de superar-lo i poder demanar el títol corresponent.
- L'alumne que hagi superat la totalitat dels crèdits del cicle, excepte el bloc de formació pràctica, en el centre d'origen, només cal que cursi aquest bloc per completar el cicle formatiu en el centre de destinació. En aquest cas s'ha de tenir en especial consideració l'informe d'avaluació individualitzat emès pel centre d'origen.

2.5.4 Contingut de l'informe d'avaluació individualitzat

Per tal de garantir la continuïtat del procés d'aprenentatge, l'informe d'avaluació individualitzat que correspon elaborar al tutor a partir de les dades facilitades pels professors dels crèdits/mòduls ha de contenir, almenys, els elements següents:

- apreciació sobre el grau de consecució dels objectius terminals dels diferents crèdits o mòduls
- apreciació sobre el grau d'assimilació dels continguts dels diferents crèdits o mòduls
- qualificacions parcials o valoracions de l'aprenentatge, si se n'han produït
- mesures educatives complementàries aplicades, si escau

2.6 Cicles d'ensenyaments esportius LOGSE (taules)

Per a cada cicle d'ensenyaments esportius s'indica la denominació, la durada, l'estructura i l'organització del currículum, la relació d'alumnes i professors en les hores de pràctiques, i l'estructura de les hores destinades al bloc de formació pràctica (BFP).

2.6.1 Modalitat: atletisme

Primer nivell del grau mitjà d'atletisme

Denominació: Primer nivell de tècnic/a esportiu/iva en atletisme

Relació professors/alumnes de les hores pràctiques: 1 professor per cada 18 alumnes

Durada i estructura del currículum:

Crèdits	Hores teòriques	Hores pràctiques	Hores totals
Bloc comú			
Bases anatòmiques i fisiològiques de l'esport I	20		20
Bases psicopedagògiques de l'ensenyament i l'entrenament I	25		25
Entrenament esportiu I	20	10	30
Fonaments sociològics de l'esport	5		5
Organització i legislació de l'esport I	5		5
Primers auxilis i higiene en l'esport	25	10	35
Nombre total d'hores d'aquest bloc	100	20	120
Bloc específic			
Desenvolupament professional	10		10
Formació tècnica de l'atletisme (*)	50	125	175
Reglament de les especialitats atlètiques	10	10	20
Seguretat esportiva	5	5	10
Nombre total d'hores d'aquest bloc	75	140	215
Bloc complementari			
Terminologia específica catalana	5		5
Fonaments de l'esport adaptat	10		10
Nombre total d'hores d'aquest bloc	15		15
Nombre d'hores del bloc de formació pràctica			150
Durada del curs de 1r nivell d'atletisme			500

Segon nivell del grau mitjà d'atletisme

Denominació: Segon nivell de tècnic/a esportiu/iva en atletisme

Relació professors/alumnes de les hores pràctiques: 1 professor per cada 18 alumnes

Durada i estructura del currículum:

Crèdits	Hores teòriques	Hores pràctiques	Hores totals
Bloc comú			
Bases anatòmiques i fisiològiques de l'esport II	40		40
Bases psicopedagògiques de l'ensenyament i l'entrenament II	45		45
Entrenament esportiu II	30	10	40
Organització i legislació de l'esport II	5		5
Teoria i sociologia de l'esport	20		20
Nombre total d'hores d'aquest bloc	140	10	150

Bloc específic			
Desenvolupament professional II	15		15
Formació tècnica i metodològica de l'ensenyament de les curses i de la marxa atlètica I (*)	25	35	60
Formació tècnica i metodologia dels llançaments i de les proves combinades (*)	25	35	60
Formació tècnica i metodologia dels salts I (*)	25	35	60
Metodologia de l'entrenament de les especialitats atlètiques (*)	10		10
Reglament de les especialitats atlètiques II	10	5	15
Nombre total d'hores d'aquest bloc	110	110	220
Bloc complementari			
Terminologia específica estrangera	10		10
Equipaments esportius	10		10
Informàtica bàsica aplicada	10		10
Nombre total d'hores d'aquest bloc	30		30
Nombre d'hores del bloc de formació pràctica			200
Durada del curs de 2n nivell d'atletisme			600

Grau superior d'atletisme

Denominació: Grau superior d'atletisme

Relació professors/alumnes de les hores pràctiques: 1 professor per cada 18 alumnes

Durada i estructura del currículum:

Crèdits	Hores teòriques	Hores pràctiques	Hores totals
Bloc comú			
Biomecànica de l'esport	20	10	30
Entrenament d'alt rendiment	30	20	50
Fisiologia de l'esforç	25	15	40
Gestió de l'esport	45		45
Psicologia de l'esport d'alt rendiment	25		25
Sociologia de l'esport d'alt rendiment	10		10
Nombre total d'hores d'aquest bloc	155	45	200
Bloc específic			
Desenvolupament professional III	20		20
Reglament de les especialitats atlètiques III	25	15	40
Seguretat esportiva	15	5	20
Història de l'atletisme	15		15
Metodologia de les tècniques i optimització de l'entrenament de les proves combinades (*)	30	20	50
Metodologia de les tècniques i optimització de l'entrenament de les curses de velocitat i relleus (*)	25	20	45

Metodologia de les tècniques i optimització de l'entrenament de les curses de mig fons, fons i obstacles (*)	25	15	40
Metodologia de les tècniques i optimització de l'entrenament de les curses de tanques (*)	25	15	40
Metodologia de les tècniques i optimització de l'entrenament de la marxa (*)	20	20	40
Metodologia de les tècniques i optimització de l'entrenament del llançament de disc (*)	20	20	40
Metodologia de les tècniques i optimització de l'entrenament del llançament de javelina (*)	20	20	40
Metodologia de les tècniques i optimització de l'entrenament del llançament de martell (*)	20	20	40
Metodologia de les tècniques i optimització de l'entrenament del llançament de pes (*)	20	20	40
Metodologia de les tècniques i optimització de l'entrenament del salt d'alçada (*)	20	20	40
Metodologia de les tècniques i optimització de l'entrenament del salt de longitud i triple salt (*)	30	20	50
Metodologia de les tècniques i optimització de l'entrenament del salt de perxa (*)	20	20	40
Nombre total d'hores d'aquest bloc	350	250	600
Bloc complementari			
Atletisme adaptat	10	10	20
Aplicacions informàtiques i mitjans multimèdia en l'atletisme	5	15	20
Nombre total d'hores d'aquest bloc	15	25	40
Nombre d'hores del projecte			60
Nombre d'hores del bloc de formació pràctica			200
Durada del grau superior d'atletisme			1100

Amb un asterisc (*) s'assenyalen els crèdits que només es poden cursar després dels crèdits del bloc comú.

2.6.2 Modalitat: basquetbol

Primer nivell del grau mitjà de basquetbol

Denominació: Primer nivell de tècnic/a esportiu/iva en basquetbol

Relació professors/alumnes de les hores pràctiques: 1 professor cada 24 alumnes

Durada i estructura del currículum:

Crèdits	Hores teòriques	Hores pràctiques	Hores totals
Bloc comú			
Bases anatòmiques i fisiològiques de l'esport I	20		20

Bases psicopedagògiques de l'ensenyament i l'entrenament I	25		25
Entrenament esportiu I	20	10	30
Fonaments sociològics de l'esport	5		5
Organització i legislació de l'esport I	5		5
Primers auxilis i higiene en l'esport	25	10	35
Nombre total d'hores d'aquest bloc	100	20	120
Bloc específic			
Accions tecnicotàctiques individuals i col·lectives del joc (*)	10	20	30
Sistemes de joc I	5		5
Regles del joc I		5	5
Direcció d'equips I	10		10
Direcció de partit I	5		5
Metodologia de l'ensenyament i l'entrenament del basquetbol I (*)	5	10	15
Planificació i avaluació de l'entrenament del basquetbol I (*)	10	5	15
Preparació física aplicada I (*)		5	5
Seguretat esportiva I	5		5
Nombre total d'hores d'aquest bloc	50	45	95
Bloc complementari			
Terminologia específica catalana	5		5
Fonaments de l'esport adaptat	10		10
Nombre total d'hores d'aquest bloc	15		15
Nombre d'hores del bloc de formació pràctica			150
Durada del curs de 1r nivell de basquetbol			380

Segon nivell del grau mitjà de basquetbol

Denominació: Segon nivell de tècnic/a esportiu/iva en basquetbol

Relació professors/alumnes de les hores pràctiques: 1 professor cada 24 alumnes

Durada i estructura del currículum:

Crèdits	Hores teòriques	Hores pràctiques	Hores totals
Bloc comú			
Bases anatòmiques i fisiològiques de l'esport II	40		40
Bases psicopedagògiques de l'ensenyament i l'entrenament II	45		45
Entrenament esportiu II	30	10	40
Organització i legislació de l'esport II	5		5
Teoria i sociologia de l'esport	20		20
Nombre total d'hores d'aquest bloc	140	10	150
Bloc específic			
Accions tecnicotàctiques individuals del joc I (*)	20	15	35

Accions tecnicotàctiques col·lectives del joc I (*)	20	15	35
Sistemes de joc II	15	10	25
Regles del joc II	5	5	10
Direcció d'equips II	15	5	20
Direcció de partit II	15	5	20
Metodologia de l'ensenyament i de l'entrenament del basquetbol II (*)	5	5	10
Planificació i avaluació de l'entrenament del basquetbol II (*)	10	5	15
Detecció i selecció de talents I	10		10
Observació del joc I	10	5	15
Preparació física aplicada II (*)	5	5	10
Psicologia aplicada I (*)	10	5	15
Seguretat esportiva II	5		5
Desenvolupament professional I	5		5
Nombre total d'hores d'aquest bloc	150	80	230
Bloc complementari			
Terminologia específica estrangera	10		10
Equipaments esportius	10		10
Informàtica bàsica aplicada	10		10
Nombre total d'hores d'aquest bloc	30		30
Nombre d'hores del bloc de formació pràctica			200
Durada del curs de 2n nivell de basquetbol			610

Grau superior de basquetbol

Denominació: Grau superior de basquetbol

Relació professors/alumnes de les hores pràctiques: 1 professor cada 24 alumnes

Durada i estructura del currículum:

Crèdits	Hores teòriques	Hores pràctiques	Hores totals
Bloc comú			
Biomecànica de l'esport	20	10	30
Entrenament d'alt rendiment	30	20	50
Fisiologia de l'esforç	25	15	40
Gestió de l'esport	45		45
Psicologia de l'esport d'alt rendiment	25		25
Sociologia de l'esport d'alt rendiment	10		10
Nombre total d'hores d'aquest bloc	155	45	200
Bloc específic			
Desenvolupament professional	10		10
Accions tecnicotàctiques individuals del joc III (*)	10	10	20
Accions tecnicotàctiques col·lectives del joc III (*)	10	10	20
Sistemes de joc III	10	10	20
Regles del joc III	5	5	10

Direcció d'equips III	15	10	25
Direcció de partit III	15	10	25
Metodologia de l'ensenyament i de l'entrenament del basquetbol III (*)	15	10	25
Planificació i avaluació de l'entrenament del basquetbol III (*)	20	15	35
Detecció i selecció de talents II	10	10	20
Observació del joc II	15	10	25
Preparació física aplicada III (*)	5	5	10
Psicologia aplicada II	10	5	15
Seguretat esportiva III	5		5
Nombre total d'hores d'aquest bloc	165	110	265
Bloc complementari			
Basquetbol adaptat	10	10	20
Aplicacions informàtiques i mitjans multimèdia en el basquetbol	5	15	20
Nombre total d'hores d'aquest bloc	15	25	40
Nombre d'hores del projecte			60
Nombre d'hores del bloc de formació pràctica			200
Durada del grau superior de basquetbol			765

Amb un asterisc (*) s'assenyalen els crèdits que només es poden cursar després dels crèdits del bloc comú.

2.6.3 Modalitat: esports d'hivern

2.6.3.1 Esquí alpí

Modalitat: esports d'hivern

Primer nivell del grau mitjà d'esquí alpí

Denominació: Primer nivell de tècnic/a esportiu/iva en esquí alpí

Relació professors/alumnes de les hores pràctiques: 1 professor cada 12 alumnes

Durada i estructura del currículum:

Crèdits	Hores teòriques	Hores pràctiques	Hores totals
Bloc comú			
Bases anatòmiques i fisiològiques de l'esport I	20		20
Bases psicopedagògiques de l'ensenyament i l'entrenament I	25		25
Entrenament esportiu I	20	10	30
Fonaments sociològics de l'esport	5		5
Organització i legislació de l'esport I	5		5
Primers auxilis i higiene en l'esport	25	10	35
Nombre total d'hores d'aquest bloc	100	20	120

Bloc específic			
Desenvolupament professional I	15		
Formació tècnica de l'esquí alpí I (*)	30	30	60
Material d'esquí alpí	10	5	15
Metodologia de l'ensenyament de l'esquí alpí I (*)	25	25	50
Medi ambient de muntanya I	15	5	20
Seguretat esportiva I	15	5	20
Nombre total d'hores d'aquest bloc	110	70	180
Bloc complementari			
Terminologia específica catalana	5		5
Fonaments de l'esport adaptat	10		10
Nombre total d'hores d'aquest bloc	15		15
Nombre d'hores del bloc de formació pràctica			150
Durada del curs de 1r nivell d'esquí alpí			465

Segon nivell del grau mitjà d'esquí alpí

Denominació: Segon nivell de tècnic/a esportiu/iva en esquí alpí

Relació professors/alumnes de les hores pràctiques: 1 professor cada 12 alumnes

Durada i estructura del currículum:

Crèdits	Hores teòriques	Hores pràctiques	Hores totals
Bloc comú			
Bases anatòmiques i fisiològiques de l'esport II	40		40
Bases psicopedagògiques de l'ensenyament i l'entrenament II	45		45
Entrenament esportiu II	30	10	40
Organització i legislació de l'esport II	5		5
Teoria i sociologia de l'esport	20		20
Nombre total d'hores d'aquest bloc	140	10	150
Bloc específic			
Desenvolupament professional II	10		10
Formació tècnica de l'esquí alpí II (*)	15	30	45
Reglament i cronometratge d'esquí alpí	10	5	15
Material d'esquí alpí II	10	10	20
Metodologia de l'ensenyament de l'esquí alpí II (*)	15	30	45
Metodologia de l'entrenament de l'esquí alpí (*)	20	35	55
Medi ambient de muntanya II	15	10	25
Seguretat esportiva II	15	10	25
Nombre total d'hores d'aquest bloc	110	130	240
Bloc complementari			
Terminologia específica estrangera	10		10
Equipaments esportius	10		10

Informàtica bàsica aplicada	10		10
Nombre total d'hores d'aquest bloc	30		30
Nombre d'hores del bloc de formació pràctica			200
Durada del curs de 2n nivell d'esquí alpí			620

Grau superior d'esquí alpí

Denominació: Grau superior d'esquí alpí

Relació professors/alumnes de les hores pràctiques: 1 professor cada 12 alumnes

Durada i estructura del currículum:

Crèdits	Hores teòriques	Hores pràctiques	Hores totals
Bloc comú			
Biomecànica de l'esport	20	10	30
Entrenament d'alt rendiment	30	20	50
Fisiologia de l'esforç	25	15	40
Gestió de l'esport	45		45
Psicologia de l'esport d'alt rendiment	25		25
Sociologia de l'esport d'alt rendiment	10		10
Nombre total d'hores d'aquest bloc	155	45	200
Bloc específic			
Desenvolupament professional III	20	10	30
Material d'esquí alpí III	25	25	50
Metodologia de l'entrenament i de l'ensenyament de l'esquí alpí (*)	70	80	150
Optimització de les tècniques i tàctiques de l'esquí alpí (*)	70	90	160
Seguretat esportiva III	25	15	40
Nombre total d'hores d'aquest bloc	210	220	430
Bloc complementari			
Els esports d'hivern adaptats	10	10	20
Aplicacions informàtiques i mitjans multimèdia en els esports d'hivern	5	15	20
Nombre total d'hores d'aquest bloc	15	25	40
Nombre d'hores del projecte			60
Nombre d'hores del bloc de formació pràctica			200
Durada del grau superior d'esquí alpí			930

Amb un asterisc (*) s'assenyalen els crèdits que només es poden cursar després dels crèdits del bloc comú.

2.6.3.2 Esquí de fons

Modalitat: esports d'hivern

Primer nivell del grau mitjà d'esquí de fons

Denominació: Primer nivell de tècnic/a esportiu/iva en esquí de fons

Relació professors/alumnes de les hores pràctiques: 1 professor cada 12 alumnes

Durada i estructura del currículum:

Crèdits	Hores teòriques	Hores pràctiques	Hores totals
Bloc comú			
Bases anatòmiques i fisiològiques de l'esport I	20		20
Bases psicopedagògiques de l'ensenyament i l'entrenament I	25		25
Entrenament esportiu I	20	10	30
Fonaments sociològics de l'esport	5		5
Organització i legislació de l'esport I	5		5
Primers auxilis i higiene en l'esport	25	10	35
Nombre total d'hores d'aquest bloc	100	20	120
Bloc específic			
Desenvolupament professional I	15		15
Formació tècnica de l'esquí de fons I (*)	20	30	50
Material d'esquí de fons I	10	5	15
Metodologia de l'ensenyament de l'esquí de fons I (*)	20	25	45
Medi ambient de muntanya I	15	5	20
Seguretat esportiva I	15	5	20
Nombre total d'hores d'aquest bloc	95	70	165
Bloc complementari			
Terminologia específica catalana	5		5
Fonaments de l'esport adaptat	10		10
Nombre total d'hores d'aquest bloc	15		15
Nombre d'hores del bloc de formació pràctica			150
Durada del curs de 1r nivell d'esquí de fons			450

Segon nivell del grau mitjà d'esquí de fons

Denominació: Segon nivell de tècnic/a esportiu/iva en esquí de fons

Relació professors/alumnes de les hores pràctiques: 1 professor cada 12 alumnes

Durada i estructura del currículum:

Crèdits	Hores teòriques	Hores pràctiques	Hores totals
Bloc comú			
Bases anatòmiques i fisiològiques de l'esport II	40		40
Bases psicopedagògiques de l'ensenyament i l'entrenament II	45		45
Entrenament esportiu II	30	10	40

Organització i legislació de l'esport II	5		5
Teoria i sociologia de l'esport	20		20
Nombre total d'hores d'aquest bloc	140	10	150
Bloc específic			
Desenvolupament professional II	10		10
Formació tècnica de l'esquí de fons II (*)	10	15	25
Reglament i cronometratge de l'esquí de fons	10	5	15
Material d'esquí de fons II	10	10	20
Metodologia de l'ensenyament de l'esquí de fons II (*)	10	20	30
Metodologia de l'entrenament de l'esquí de fons (*)	15	20	35
Medi ambient de muntanya II	15	10	25
Seguretat esportiva II	15	10	25
Nombre total d'hores d'aquest bloc	95	90	185
Bloc complementari			
Terminologia específica estrangera	10		10
Equipaments esportius	10		10
Informàtica bàsica aplicada	10		10
Nombre total d'hores d'aquest bloc	30		30
Nombre d'hores del bloc de formació pràctica			200
Durada del curs de 2n nivell d'esquí de fons			565

Grau superior d'esquí de fons

Denominació: Grau superior d'esquí de fons

Relació professors/alumnes de les hores pràctiques: 1 professor cada 12 alumnes

Durada i estructura del currículum:

Crèdits	Hores teòriques	Hores pràctiques	Hores totals
Bloc comú			
Biomecànica de l'esport	20	10	30
Entrenament d'alt rendiment	30	20	50
Fisiologia de l'esforç	25	15	40
Gestió de l'esport	45		45
Psicologia de l'esport d'alt rendiment	25		25
Sociologia de l'esport d'alt rendiment	10		10
Nombre total d'hores d'aquest bloc	155	45	200
Bloc específic			
Desenvolupament professional III	20	10	30
Material d'esquí de fons III	15	20	35
Metodologia de l'entrenament i de l'ensenyament de l'esquí de fons (*)	60	70	130
Optimització de les tècniques i tàctiques de l'esquí de fons (*)	50	70	120

Seguretat esportiva III	25	15	40
Nombre total d'hores d'aquest bloc	170	185	355
Bloc complementari			
Els esports d'hivern adaptats	10	10	20
Aplicacions informàtiques i mitjans multimèdia en els esports d'hivern	5	15	20
Nombre total d'hores d'aquest bloc	15	25	40
Nombre d'hores del projecte			60
Nombre d'hores del bloc de formació pràctica			200
Durada del grau superior d'esquí de fons			855

Amb un asterisc (*) s'assenyalen els crèdits que només es poden cursar després dels crèdits del bloc comú.

2.6.3.3 Surf de neu

Modalitat: esports d'hivern

Primer nivell del grau mitjà de surf de neu

Denominació: Primer nivell de tècnic/a esportiu/iva en surf de neu

Relació professors/alumnes de les hores pràctiques: 1 professor cada 12 alumnes

Durada i estructura del currículum:

Crèdits	Hores teòriques	Hores pràctiques	Hores totals
Bloc comú			
Bases anatòmiques i fisiològiques de l'esport I	20		20
Bases psicopedagògiques de l'ensenyament i l'entrenament I	25		25
Entrenament esportiu I	20	10	30
Fonaments sociològics de l'esport	5		5
Organització i legislació de l'esport I	5		5
Primers auxilis i higiene en l'esport	25	10	35
Nombre total d'hores d'aquest bloc	100	20	120
Bloc específic			
Desenvolupament professional I	15		
Formació tècnica del surf de neu I (*)	15	35	50
Material de surf de neu I	10	5	15
Metodologia de l'ensenyament del surf de neu I (*)	15	30	45
Medi ambient de muntanya I	15	5	20
Seguretat esportiva I	15	5	20
Nombre total d'hores d'aquest bloc	85	80	165
Bloc complementari			
Terminologia específica catalana	5		5
Fonaments de l'esport adaptat	10		10

Nombre total d'hores d'aquest bloc	15		15
Nombre d'hores del bloc de formació pràctica			150
Durada del curs de 1r nivell de surf de neu			450

Segon nivell del grau mitjà de surf de neu

Denominació: Segon nivell de tècnic/a esportiu/iva en surf de neu

Relació professors/alumnes de les hores pràctiques: 1 professor cada 12 alumnes

Durada i estructura del currículum:

Crèdits	Hores teòriques	Hores pràctiques	Hores totals
Bloc comú			
Bases anatòmiques i fisiològiques de l'esport II	40		40
Bases psicopedagògiques de l'ensenyament i l'entrenament II	45		45
Entrenament esportiu II	30	10	40
Organització i legislació de l'esport II	5		5
Teoria i sociologia de l'esport	20		20
Nombre total d'hores d'aquest bloc	140	10	150
Bloc específic			
Desenvolupament professional II	10		10
Formació tècnica del surf de neu II (*)	15	20	35
Reglament de l'arbitratge del surf de neu	10	5	15
Material de surf de neu II	10	10	20
Metodologia de l'ensenyament del surf de neu II (*)	15	25	40
Metodologia de l'entrenament del surf de neu (*)	20	25	45
Medi ambient de muntanya II	15	10	25
Seguretat esportiva II	15	10	25
Nombre total d'hores d'aquest bloc	110	105	215
Bloc complementari			
Terminologia específica estrangera	10		10
Equipaments esportius	10		10
Informàtica bàsica aplicada	10		10
Nombre total d'hores d'aquest bloc	30		30
Nombre d'hores del bloc de formació pràctica			200
Durada del curs de 2n nivell de surf de neu			595

Grau superior de surf de neu

Denominació: Grau superior de surf de neu

Relació professors/alumnes de les hores pràctiques: 1 professor cada 12 alumnes

Durada i estructura del currículum:

Crèdits	Hores teòriques	Hores pràctiques	Hores totals
Bloc comú			
Biomecànica de l'esport	20	10	30
Entrenament d'alt rendiment	30	20	50
Fisiologia de l'esforç	25	15	40
Gestió de l'esport	45		45
Psicologia de l'esport d'alt rendiment	25		25
Sociologia de l'esport d'alt rendiment	10		10
Nombre total d'hores d'aquest bloc	155	45	200
Bloc específic			
Desenvolupament professional III	20	10	30
Material del surf de neu III	15	20	35
Metodologia de l'entrenament i de l'ensenyament del surf de neu (*)	40	60	100
Optimització de les tècniques i tàctiques del surf de neu (*)	40	50	90
Seguretat esportiva III	25	15	40
Nombre total d'hores d'aquest bloc	140	155	295
Bloc complementari			
Els esports d'hivern adaptats	10	10	20
Aplicacions informàtiques i mitjans multimèdia en els esports d'hivern	5	15	20
Nombre total d'hores d'aquest bloc	15	25	40
Nombre d'hores del projecte			60
Nombre d'hores del bloc de formació pràctica			200
Durada del grau superior de surf de neu			795

Amb un asterisc (*) s'assenyalen els crèdits que només es poden cursar després dels crèdits del bloc comú.

2.6.4 Modalitat: futbol i futbol sala

2.6.4.1 Futbol

Modalitat: futbol i futbol sala

Primer nivell del grau mitjà de futbol

Denominació: Primer nivell de tècnic/a esportiu/iva en futbol

Relació professors/alumnes de les hores pràctiques: 1 professor cada 24 alumnes

Durada i estructura del currículum:

Crèdits	Hores teòriques	Hores pràctiques	Hores totals
----------------	------------------------	-------------------------	---------------------

Bloc comú			
Bases anatòmiques i fisiològiques de l'esport I	20		20
Bases psicopedagògiques de l'ensenyament i l'entrenament I	25		25
Entrenament esportiu I	20	10	30
Fonaments sociològics de l'esport	5		5
Organització i legislació de l'esport I	5		5
Primers auxilis i higiene en l'esport	25	10	35
Nombre total d'hores d'aquest bloc	100	20	120
Bloc específic			
Desenvolupament professional I	10		10
Direcció d'equips I	5	5	10
Metodologia de l'ensenyament i l'entrenament del futbol I (*)	10	5	15
Preparació física I (*)	10	5	15
Regles del joc I	15	5	20
Seguretat esportiva	5	5	10
Tàctica i sistemes de joc I	25	25	50
Tècnica individual i col·lectiva I (*)	20	20	40
Nombre total d'hores d'aquest bloc	100	70	170
Bloc complementari			
Terminologia específica catalana	5		5
Fonaments de l'esport adaptat	10		10
Nombre total d'hores d'aquest bloc	15		15
Nombre d'hores del bloc de formació pràctica			150
Durada del curs de 1r nivell de futbol			455

Segon nivell del grau mitjà de futbol

Denominació: Segon nivell de tècnic/a esportiu/iva en futbol

Relació professors/alumnes de les hores pràctiques: 1 professor cada 24 alumnes

Durada i estructura del currículum:

Crèdits	Hores teòriques	Hores pràctiques	Hores totals
Bloc comú			
Bases anatòmiques i fisiològiques de l'esport II	40		40
Bases psicopedagògiques de l'ensenyament i l'entrenament II	45		45
Entrenament esportiu II	30	10	40
Organització i legislació de l'esport II	5		5
Teoria i sociologia de l'esport	20		20
Nombre total d'hores d'aquest bloc	140	10	150
Bloc específic			
Desenvolupament professional II	15		15
Direcció d'equips II	15	10	25

Metodologia de l'ensenyament i de l'entrenament del futbol II (*)	15	5	20
Preparació física II (*)	15	10	25
Regles del joc II	10	5	15
Tàctica i sistemes de joc II	20	30	50
Tècnica individual i col·lectiva II (*)	15	20	35
Nombre total d'hores d'aquest bloc	105	80	185
Bloc complementari			
Terminologia específica estrangera	10		10
Equipaments esportius	10		10
Informàtica bàsica aplicada	10		10
Nombre total d'hores d'aquest bloc	30		30
Nombre d'hores del bloc de formació pràctica			200
Durada del curs de 2n nivell de futbol			565

Grau superior de futbol

Denominació: Grau superior de futbol

Relació professors/alumnes de les hores pràctiques: 1 professor cada 24 alumnes

Durada i estructura del currículum:

Crèdits	Hores teòriques	Hores pràctiques	Hores totals
Bloc comú			
Biomecànica de l'esport	20	10	30
Entrenament d'alt rendiment	30	20	50
Fisiologia de l'esforç	25	15	40
Gestió de l'esport	45		45
Psicologia de l'esport d'alt rendiment	25		25
Sociologia de l'esport d'alt rendiment	10		10
Nombre total d'hores d'aquest bloc	155	45	200
Bloc específic			
Desenvolupament professional III	30		30
Regles del joc III	10	15	25
Tècnica individual i col·lectiva III (*)	30	50	80
Tàctica i sistemes de joc III	50	50	100
Seguretat esportiva II	5	10	15
Preparació física III (*)	20	30	50
Direcció d'equips III	15	15	30
Metodologia de l'ensenyament i l'entrenament del futbol III (*)	20	25	45
Nombre total d'hores d'aquest bloc	180	195	375
Bloc complementari			
El futbol adaptat	10	10	20
Aplicacions informàtiques i mitjans multimèdia en el futbol	5	15	20

Nombre total d'hores d'aquest bloc	15	25	40
Nombre d'hores del projecte			60
Nombre d'hores del bloc de formació pràctica			200
Durada del grau superior de futbol			875

Amb un asterisc (*) s'assenyalen els crèdits que només es poden cursar després dels crèdits del bloc comú.

2.6.4.2 Futbol sala

Modalitat: futbol i futbol sala

Primer nivell del grau mitjà de futbol sala

Denominació: Primer nivell de tècnic/a esportiu/iva en futbol sala

Relació professors/alumnes de les hores pràctiques: 1 professor cada 24 alumnes

Durada i estructura del currículum:

Crèdits	Hores teòriques	Hores pràctiques	Hores totals
Bloc comú			
Bases anatòmiques i fisiològiques de l'esport I	20		20
Bases psicopedagògiques de l'ensenyament i l'entrenament I	25		25
Entrenament esportiu I	20	10	30
Fonaments sociològics de l'esport	5		5
Organització i legislació de l'esport I	5		5
Primers auxilis i higiene en l'esport	25	10	35
Nombre total d'hores d'aquest bloc	100	20	120
Bloc específic			
Desenvolupament professional I	10		10
Direcció d'equips I	5	5	10
Metodologia de l'ensenyament i de l'entrenament del futbol sala I (*)	10	5	15
Preparació física I (*)	10	5	15
Regles del joc I	10	5	15
Seguretat esportiva	5	5	10
Tàctica i sistemes de joc I	15	15	30
Tècnica individual i col·lectiva I (*)	15	15	30
Nombre total d'hores d'aquest bloc	80	55	135
Bloc complementari			
Terminologia específica catalana	5		5
Fonaments de l'esport adaptat	10		10
Nombre total d'hores d'aquest bloc	15		15
Nombre d'hores del bloc de formació pràctica			150
Durada del curs de 1r nivell de futbol sala			420

Segon nivell del grau mitjà de futbol sala

Denominació: Segon nivell de tècnic/a esportiu/iva en futbol sala

Relació professors/alumnes de les hores pràctiques: 1 professor cada 24 alumnes

Durada i estructura del currículum:

Crèdits	Hores teòriques	Hores pràctiques	Hores totals
Bloc comú			
Bases anatòmiques i fisiològiques de l'esport II	40		40
Bases psicopedagògiques de l'ensenyament i l'entrenament II	45		45
Entrenament esportiu II	30	10	40
Organització i legislació de l'esport II	5		5
Teoria i sociologia de l'esport	20		20
Nombre total d'hores d'aquest bloc	140	10	150
Bloc específic			
Desenvolupament professional II	15		15
Direcció d'equips II	10	5	15
Metodologia de l'ensenyament i de l'entrenament del futbol sala II (*)	15	5	20
Preparació física II (*)	15	10	25
Regles del joc II	10	5	15
Tècnica individual i col·lectiva II (*)	20	20	40
Tàctica i sistemes de joc II	25	20	45
Nombre total d'hores d'aquest bloc	110	65	175
Bloc complementari			
Terminologia específica estrangera	10		10
Equipaments esportius	10		10
Informàtica bàsica aplicada	10		10
Nombre total d'hores d'aquest bloc	30		30
Nombre d'hores del bloc de formació pràctica			200
Durada del curs de 2n nivell de futbol sala			555

Grau superior de futbol sala

Denominació: Grau superior de futbol sala

Relació professors/alumnes de les hores pràctiques: 1 professor cada 24 alumnes

Durada i estructura del currículum:

Crèdits	Hores teòriques	Hores pràctiques	Hores totals
Bloc comú			
Biomecànica de l'esport	20	10	30
Entrenament d'alt rendiment	30	20	50
Fisiologia de l'esforç	25	15	40

Gestió de l'esport	45		45
Psicologia de l'esport d'alt rendiment	25		25
Sociologia de l'esport d'alt rendiment	10		10
Nombre total d'hores d'aquest bloc	155	45	200
Bloc específic			
Desenvolupament professional III	30		30
Regles del joc III	10	10	20
Tècnica individual i col·lectiva III (*)	25	45	70
Tàctica i sistemes de joc III	45	45	90
Seguretat esportiva II	5	10	15
Preparació física III (*)	15	20	35
Direcció d'equips III	15	15	30
Metodologia de l'ensenyament i l'entrenament del futbol III (*)	15	25	40
Nombre total d'hores d'aquest bloc	160	170	330
Bloc complementari			
El futbol sala adaptat	10	10	20
Aplicacions informàtiques i mitjans multimèdia en el futbol sala	5	15	20
Nombre total d'hores d'aquest bloc	15	25	40
Nombre d'hores del projecte			60
Nombre d'hores del bloc de formació pràctica			200
Durada del grau superior de futbol sala			830

Amb un asterisc (*) s'assenyalen els crèdits que només es poden cursar després dels crèdits del bloc comú.

2.6.5 Modalitat: handbol

Primer nivell del grau mitjà d'handbol

Denominació: Primer nivell de tècnic/a esportiu/iva en handbol

Relació professors/alumnes de les hores pràctiques: 1 professor cada 24 alumnes

Durada i estructura del currículum:

Crèdits	Hores teòriques	Hores pràctiques	Hores totals
Bloc comú			
Bases anatòmiques i fisiològiques de l'esport I	20		20
Bases psicopedagògiques de l'ensenyament i l'entrenament I	25		25
Entrenament esportiu I	20	10	30
Fonaments sociològics de l'esport	5		5
Organització i legislació de l'esport I	5		5
Primers auxilis i higiene en l'esport	25	10	35
Nombre total d'hores d'aquest bloc	100	20	120
Bloc específic			

Desenvolupament professional I	10		10
Metodologia de l'ensenyament i l'entrenament de l'handbol I (*)	25	15	40
Regles del joc I	5	5	10
Formació tècnica i tàctica individual I (*)	10	15	25
Tècniques bàsiques de l'organització d'activitats en handbol	10		10
Nombre total d'hores d'aquest bloc	60	35	95
Bloc complementari			
Terminologia específica catalana	5		5
Fonaments de l'esport adaptat	10		10
Nombre total d'hores d'aquest bloc	15		15
Nombre d'hores del bloc de formació pràctica			150
Durada del curs de 1r nivell d'handbol			380

Segon nivell del grau mitjà d'handbol

Denominació: Segon nivell de tècnic/a esportiu/iva en handbol

Relació professors/alumnes de les hores pràctiques: 1 professor cada 24 alumnes

Durada i estructura del currículum:

Crèdits	Hores teòriques	Hores pràctiques	Hores totals
Bloc comú			
Bases anatòmiques i fisiològiques de l'esport II	40		40
Bases psicopedagògiques de l'ensenyament i l'entrenament II	45		45
Entrenament esportiu II	30	10	40
Organització i legislació de l'esport II	5		5
Teoria i sociologia de l'esport	20		20
Nombre total d'hores d'aquest bloc	140	10	150
Bloc específic			
Desenvolupament professional II	15		15
Direcció d'equips	10	10	20
Metodologia de l'ensenyament i l'entrenament de l'handbol II (*)	20	10	30
Preparació física específica (*)	20	15	35
Regles del joc II	5	5	10
Joc col·lectiu ofensiu i defensiu	20	20	40
Formació tècnica i tàctica individual II (*)	15	15	30
Seguretat en l'handbol	10		10
Nombre total d'hores d'aquest bloc	115	75	190
Bloc complementari			
Terminologia específica estrangera	10		10
Equipaments esportius	10		10

Informàtica bàsica aplicada	10		10
Nombre total d'hores d'aquest bloc	20	10	30
Nombre d'hores del bloc de formació pràctica			200
Durada del curs de 2n nivell d'handbol			570

Grau superior d'handbol

Denominació: Grau superior d'handbol

Relació professors/alumnes de les hores pràctiques: 1 professor cada 18 alumnes

Durada i estructura del currículum:

Crèdits	Hores teòriques	Hores pràctiques	Hores totals
Bloc comú			
Biomecànica de l'esport	20	10	30
Entrenament d'alt rendiment	30	20	50
Fisiologia de l'esforç	25	15	40
Gestió de l'esport	45		45
Psicologia de l'esport d'alt rendiment	25		25
Sociologia de l'esport d'alt rendiment	10		10
Nombre total d'hores d'aquest bloc	155	45	200
Bloc específic			
Desenvolupament professional III	5	5	10
Direcció d'equips II	20	10	30
Formació tècnica i tàctica individual de l'handbol III (*)	20	15	35
Joc col·lectiu ofensiu i defensiu II	20	40	60
Metodologia de l'entrenament de l'handbol III (*)	15	30	45
Preparació física específica II (*)	20	15	35
Regles del joc III	15	10	25
Seguretat de l'handbol II	5	5	10
Nombre total d'hores d'aquest bloc	120	130	250
Bloc complementari			
L'handbol adaptat	10	10	20
Aplicacions informàtiques i mitjans multimèdia en l'handbol	5	15	20
Nombre total d'hores d'aquest bloc	15	25	40
Nombre d'hores del projecte			60
Nombre d'hores del bloc de formació pràctica			200
Durada del grau superior d'handbol			750

Amb un asterisc (*) s'assenyalen els crèdits que només es poden cursar després dels crèdits del bloc comú.

2.6.6 Modalitat: muntanya i escalada

2.6.6.1 Primer nivell del grau mitjà de les especialitats d'escalada, muntanya mitjana, descens de barrancs i alta muntanya i Grau superior d'escalada

Modalitat: muntanya i escalada

Primer nivell del grau mitjà de les especialitats d'escalada, muntanya mitjana, descens de barrancs i alta muntanya

Denominació: primer nivell d'excursionisme

Relació professors/alumnes de les hores pràctiques: 1 professor cada 18 alumnes, excepte en els crèdits següents, en què cal aplicar la relació que s'especifica en cada cas:

Formació tècnica de l'excursionisme	1 professor cada 8 alumnes
Seguretat en l'excursionisme	1 professor cada 8 alumnes
Medi ambient de muntanya	1 professor cada 8 alumnes

Durada i estructura del currículum:

Crèdits	Hores teòriques	Hores pràctiques	Hores totals
Bloc comú			
Bases anatòmiques i fisiològiques de l'esport I	20		20
Bases psicopedagògiques de l'ensenyament i l'entrenament I	25		25
Entrenament esportiu I	20	10	30
Fonaments sociològics de l'esport	5		5
Organització i legislació de l'esport I	5		5
Primers auxilis i higiene en l'esport	25	10	35
Nombre total d'hores d'aquest bloc	100	20	120
Bloc específic			
Desenvolupament professional I	10		10
Formació tècnica de l'excursionisme (*)	25	20	45
Medi ambient de muntanya	30	10	40
Seguretat en l'excursionisme	10	10	20
Didàctica i dinàmica de grups (*)	10	10	20
Nombre total d'hores d'aquest bloc	85	50	135
Bloc complementari			
Terminologia específica catalana	5		5
Fonaments de l'esport adaptat	10		10
Nombre total d'hores d'aquest bloc	15		15
Nombre d'hores del bloc de formació pràctica			150
Durada del curs de 1r nivell d'excursionisme			420

Segon nivell del grau mitjà de l'especialitat d'escalada

Denominació: segon nivell de tècnic/a esportiu/iva en escalada

Relació professors/alumnes de les hores pràctiques: 1 professor cada 18 alumnes, excepte en els crèdits següents, en què cal aplicar la relació que s'especifica en cada cas:

Seguretat en l'escalada	1 professor cada 8 alumnes
Formació tècnica i metodològica de l'ensenyament de l'escalada	1 professor cada 4 alumnes
Medi ambient de la modalitat esportiva	1 professor cada 8 alumnes

Durada i estructura del currículum:

Crèdits	Hores teòriques	Hores pràctiques	Hores totals
Bloc comú			
Bases anatòmiques i fisiològiques de l'esport II	40		40
Bases psicopedagògiques de l'ensenyament i l'entrenament II	45		45
Entrenament esportiu II	30	10	40
Organització i legislació de l'esport II	5		5
Teoria i sociologia de l'esport	20		20
Nombre total d'hores d'aquest bloc	140	10	150
Bloc específic			
Desenvolupament professional II	10		10
Coneixement del medi	10	10	20
Psicologia dels esports de muntanya i escalada (*)	10		10
Formació tècnica i metodològica de l'ensenyament de l'escalada (*)	25	40	65
Equipament d'instal·lacions d'escalada	10	25	35
Entrenament de l'escalada (*)	15	35	50
Seguretat en l'escalada	10	15	25
Conducció en escalada	10	25	35
Nombre total d'hores d'aquest bloc	100	150	250
Bloc complementari			
Terminologia específica estrangera	10		10
Equipaments esportius	10		10
Informàtica bàsica aplicada	10		10
Nombre total d'hores d'aquest bloc	30		30
Nombre d'hores del bloc de formació pràctica			200
Durada del curs de 2n nivell d'escalada			630

Grau superior d'escalada

Denominació: grau superior d'escalada

Relació professors/alumnes de les hores pràctiques: 1 professor cada 18 alumnes, excepte en el crèdit següent, en què cal aplicar la relació que s'especifica:

Optimització de les tècniques de l'escalada	1 professor cada 4 alumnes
---	----------------------------

Durada i estructura del currículum:

Crèdits	Hores teòriques	Hores pràctiques	Hores totals
Bloc comú			
Biomecànica de l'esport	20	10	30
Entrenament d'alt rendiment	30	20	50
Fisiologia de l'esforç	25	15	40
Gestió de l'esport	45		45
Psicologia de l'esport d'alt rendiment	25		25
Sociologia de l'esport d'alt rendiment	10		10
Nombre total d'hores d'aquest bloc	155	45	200
Bloc específic			
Desenvolupament professional III	20	10	30
Conducció en l'escalada	10	50	60
Entrenament de l'escalada (*)	15	70	85
Optimització de les tècniques de l'escalada (*)	20	60	80
Nombre total d'hores d'aquest bloc	65	190	255
Bloc complementari			
Els esports de muntanya i escalada adaptats	10	10	20
Aplicacions informàtiques i mitjans multimèdia en els esports de muntanya i escalada	5	15	20
Nombre total d'hores d'aquest bloc	15	25	40
Nombre d'hores del projecte			60
Nombre d'hores del bloc de formació pràctica			200
Durada del grau superior d'escalada			755

Amb un asterisc (*) s'assenyalen els crèdits que només es poden cursar després dels crèdits del bloc comú.

2.6.6.2 Segon nivell del grau mitjà de l'especialitat de muntanya mitjana i Segon nivell del grau mitjà de l'especialitat de descens de barrancs

Segon nivell del grau mitjà de l'especialitat de muntanya mitjana

Denominació: segon nivell de tècnic/a esportiu/iva en muntanya mitjana

Relació professors/alumnes de les hores pràctiques: 1 professor cada 18 alumnes, excepte en els crèdits següents, en què cal aplicar la relació que s'especifica en cada cas:

Seguretat en la muntanya mitjana	1 professor cada 8 alumnes
Medi ambient de la modalitat esportiva	1 professor cada 8 alumnes

Durada i estructura del currículum:

Crèdits	Hores teòriques	Hores pràctiques	Hores totals
Bloc comú			
Bases anatòmiques i fisiològiques de l'esport II	40		40
Bases psicopedagògiques de l'ensenyament i l'entrenament II	45		45
Entrenament esportiu II	30	10	40
Organització i legislació de l'esport II	5		5
Teoria i sociologia de l'esport	20		20
Nombre total d'hores d'aquest bloc	140	10	150
Bloc específic			
Desenvolupament professional II	10		10
Coneixement del medi	10	10	20
Psicologia dels esports de muntanya i escalada (*)	10		10
Formació tècnica i metodològica de la progressió en muntanya (*)	20	35	55
Entrenament de l'excursionisme (*)	10	10	20
Seguretat en la muntanya mitjana	10	25	35
Conducció en la muntanya mitjana	5	20	25
Nombre total d'hores d'aquest bloc	75	100	175
Bloc complementari			
Terminologia específica estrangera	10		10
Equipaments esportius	10		10
Informàtica bàsica aplicada	10		10
Nombre total d'hores d'aquest bloc	30		30
Nombre d'hores del bloc de formació pràctica			200
Durada del curs de 2n nivell de muntanya mitjana			555

Segon nivell del grau mitjà de l'especialitat de descens de barrancs

Denominació: segon nivell de tècnic/a esportiu/iva en descens de barrancs

Relació professors/alumnes de les hores pràctiques: 1 professor cada 18 alumnes, excepte en els crèdits següents, en què cal aplicar la relació que s'especifica en cada cas:

Seguretat en el descens de barrancs	1 professor cada 8 alumnes
Medi ambient de la modalitat esportiva	1 professor cada 8 alumnes

Durada i estructura del currículum:

Crèdits	Hores teòriques	Hores pràctiques	Hores totals
Bloc comú			
Bases anatòmiques i fisiològiques de l'esport II	40		40

Bases psicopedagògiques de l'ensenyament i l'entrenament II	45		45
Entrenament esportiu II	30	10	40
Organització i legislació de l'esport II	5		5
Teoria i sociologia de l'esport	20		20
Nombre total d'hores d'aquest bloc	140	10	150
Bloc específic			
Desenvolupament professional II	10		10
Coneixement del medi	10	10	20
Psicologia dels esports de muntanya i escalada (*)	10		10
Formació tècnica i metodològica del descens de barrancs (*)	20	40	60
Entrenament del descens de barrancs (*)	5	5	10
Seguretat en el descens de barrancs	10	25	35
Conducció en barrancs	10	20	30
Nombre total d'hores d'aquest bloc	75	100	175
Bloc complementari			
Terminologia específica estrangera	10		10
Equipaments esportius	10		10
Informàtica bàsica aplicada	10		10
Nombre total d'hores d'aquest bloc	30		30
Nombre d'hores del bloc de formació pràctica			200
Durada del curs de 2n nivell de descens de barrancs			555

Amb un asterisc (*) s'assenyalen els crèdits que només es poden cursar després dels crèdits del bloc comú.

2.6.6.3 Segon nivell del grau mitjà de l'especialitat d'alta muntanya i Grau superior d'alta muntanya

Segon nivell del grau mitjà de l'especialitat d'alta muntanya

Denominació: segon nivell de tècnic/a esportiu/iva en alta muntanya

Relació professors/alumnes de les hores pràctiques: 1 professor cada 18 alumnes, excepte en els crèdits següents, en què cal aplicar la relació que s'especifica en cada cas:

Seguretat en l'alta muntanya	1 professor cada 8 alumnes
Formació tècnica i metodològica de l'alpinisme	1 professor cada 4 alumnes
Formació tècnica i metodològica de l'ensenyament de l'esquí de muntanya	1 professor cada 8 alumnes
Formació tècnica i metodològica de l'ensenyament de l'escalada	1 professor cada 4 alumnes

Medi ambient de la modalitat esportiva	1 professor cada 8 alumnes
--	----------------------------

Durada i estructura del currículum:

Crèdits	Hores teòriques	Hores pràctiques	Hores totals
Bloc comú			
Bases anatòmiques i fisiològiques de l'esport II	40		40
Bases psicopedagògiques de l'ensenyament i l'entrenament II	45		45
Entrenament esportiu II	30	10	40
Organització i legislació de l'esport II	5		5
Teoria i sociologia de l'esport	20		20
Nombre total d'hores d'aquest bloc	140	10	150
Bloc específic			
Desenvolupament professional II	10		10
Coneixement del medi	10	10	20
Psicologia dels esports de muntanyai escalada (*)	10		10
Formació tècnica i metodològica de l'ensenyament de l'alpinisme (*)	10	35	45
Formació tècnica i metodològica de l'ensenyament de l'esquí de muntanya (*)	10	35	45
Formació tècnica i metodològica de l'ensenyament de l'escalada (*)	25	40	65
Entrenament de l'excursionisme (*)	10	10	20
Entrenament de l'alpinisme i l'esquí de muntanya (*)	10	10	20
Seguretat en l'alta muntanya	10	25	35
Conducció en l'alpinisme i l'esquí de muntanya	10	20	30
Nombre total d'hores d'aquest bloc	115	185	300
Bloc complementari			
Terminologia específica estrangera	10		10
Equipaments esportius	10		10
Informàtica bàsica aplicada	10		10
Nombre total d'hores d'aquest bloc	30		30
Nombre d'hores del bloc de formació pràctica			200
Durada del curs de 2n nivell d'alta muntanya			680

Grau superior d'alta muntanya

Denominació: grau superior d'alta muntanya

Relació professors/alumnes de les hores pràctiques: 1 professor cada 18 alumnes, excepte en els crèdits següents, en què cal aplicar la relació que s'especifica en cada cas:

Formació tècnica de l'esquí de muntanya	1 professor cada 8 alumnes
---	----------------------------

Optimització de les tècniques de l'alpinisme	1 professor cada 4 alumnes
--	----------------------------

Durada i estructura del currículum:

Crèdits	Hores teòriques	Hores pràctiques	Hores totals
Bloc comú			
Biomecànica de l'esport	20	10	30
Entrenament d'alt rendiment	30	20	50
Fisiologia de l'esforç	25	15	40
Gestió de l'esport	45		45
Psicologia de l'esport d'alt rendiment	25		25
Sociologia de l'esport d'alt rendiment	10		10
Nombre total d'hores d'aquest bloc	155	45	200
Bloc específic			
Desenvolupament professional III	20	10	30
Conducció en l'alpinisme i l'esquí de muntanya II	10	35	45
Entrenament de l'alpinisme (*)	10	55	65
Formació tècnica de l'esquí de muntanya II (*)	5	40	45
Optimització de les tècniques de l'alpinisme (*)	20	50	70
Nombre total d'hores d'aquest bloc	65	190	255
Bloc complementari			
Els esports de muntanya i escalada adaptats	10	10	20
Aplicacions informàtiques i mitjans multimèdia en els esports de muntanya i escalada	5	15	20
Nombre total d'hores d'aquest bloc	15	25	40
Nombre d'hores del projecte			60
Nombre d'hores del bloc de formació pràctica			200
Durada del grau superior d'alta muntanya			755

Amb un asterisc (*) s'assenyalen els crèdits que només es poden cursar després dels crèdits del bloc comú.

2.6.6.4 Grau superior d'esquí de muntanya

Grau superior d'esquí de muntanya

Denominació: grau superior d'esquí de muntanya

Relació professors/alumnes de les hores pràctiques: 1 professor cada 18 alumnes, excepte en els crèdits següents, en què cal aplicar la relació que s'especifica en cada cas:

Formació tècnica de l'esquí de muntanya	1 professor cada 8 alumnes
Optimització de les tècniques de l'esquí de muntanya	1 professor cada 8 alumnes

Durada i estructura del currículum:

Crèdits	Hores teòriques	Hores pràctiques	Hores totals
---------	-----------------	------------------	--------------

Bloc comú			
Biomecànica de l'esport	20	10	30
Entrenament d'alt rendiment	30	20	50
Fisiologia de l'esforç	25	15	40
Gestió de l'esport	45		45
Psicologia de l'esport d'alt rendiment	25		25
Sociologia de l'esport d'alt rendiment	10		10
Nombre total d'hores d'aquest bloc	155	45	200
Bloc específic			
Desenvolupament professional III	20	10	30
Conducció en l'alpinisme i l'esquí de muntanya II	10	35	45
Formació tècnica de l'esquí de muntanya II (*)	5	40	45
Entrenament de l'esquí de muntanya (*)	20	50	70
Optimització de les tècniques de l'esquí de muntanya (*)	10	55	65
Nombre total d'hores d'aquest bloc	65	190	255
Bloc complementari			
Els esports de muntanya i escalada adaptats	10	10	20
Aplicacions informàtiques i mitjans multimèdia en els esports de muntanya i escalada	5	15	20
Nombre total d'hores d'aquest bloc	15	25	40
Nombre d'hores del projecte			60
Nombre d'hores del bloc de formació pràctica			200
Durada del grau superior d'esquí de muntanya			755

Amb un asterisc (*) s'assenyalen els crèdits que només es poden cursar després dels crèdits del bloc comú.

3 Cicles d'ensenyaments esportius LOE

3.1 Desenvolupament, denominació, concreció i aplicació dels currículums dels cicles d'ensenyaments esportius LOE

La denominació de cada cicle, el currículum, la durada de cada un dels crèdits, l'organització, l'estructura i les hores destinades al mòdul de formació pràctica són els que s'especifiquen en l'apartat *Cicles d'ensenyaments esportius LOE (taules)*.

Amb caràcter general, es recorda que l'assistència dels alumnes és obligatòria en totes les hores presencials de les unitats formatives, incloses les hores de presència en els centres de treball on es cursa el mòdul de formació pràctica. En cas de manca d'assistència reiterada sense justificació, es perd el dret a l'avaluació continuada i són d'aplicació, en matèria d'assistència, les normes que el centre tingui establertes a l'efecte, d'acord amb l'[article 37](#) de la Llei 12/2009, d'educació, i els articles 24 i 25 del

[Decret 102/2010](#), d'autonomia dels centres educatius, que la desplega.

3.2 Avaluació dels cicles d'ensenyaments esportius LOE

3.2.1 Criteris generals

L'avaluació dels aprenentatges dels alumnes dels cicles d'ensenyaments esportius és contínua, ha d'atendre l'organització modular i s'ha de fer per unitats formatives, per tal de permetre una millor capitalització de la formació.

De manera general, l'avaluació dels alumnes de cicles d'ensenyaments esportius es fa a partir de la constatació de l'assoliment de les capacitats expressades en la competència general, les competències professionals, personals i socials.

A l'inici del curs el centre ha d'informar els alumnes dels continguts del currículum formatiu, de l'estructura per mòduls i unitats formatives, dels objectius generals del cicle i dels resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació de cada mòdul i unitat formativa, així com dels criteris generals d'avaluació, promoció de curs i superació del cicle.

El centre ha de mantenir a disposició de la Inspecció d'Educació els registres de l'avaluació continuada i la documentació que hagi contribuït a avaluar els diferents mòduls i unitats formatives (enunciats de proves escrites, graelles d'observació i altres).

3.2.2 Junta d'avaluació

L'equip docent, integrat per la totalitat dels professors que imparteixen el cicle d'ensenyaments esportius, constitueix la junta d'avaluació, encarregada de fer el seguiment dels aprenentatges i de prendre les decisions que en resultin. L'organització i la presidència de la junta d'avaluació corresponen al tutor del cicle, com també la formalització de les actes corresponents.

3.2.3 Sessions d'avaluació

En les seves sessions, la junta d'avaluació ha d'analitzar, per a cada alumne, l'aprenentatge en el conjunt dels mòduls professionals i les unitats formatives corresponents al cicle d'ensenyaments esportius en relació amb les competències professionals, personals i socials i amb els objectius generals establerts en el currículum.

La junta d'avaluació ha de fer durant el curs acadèmic un mínim de tres sessions d'avaluació ordinàries, a més de l'avaluació final, amb excepció dels cicles que es cursin de manera intensiva. En aquests casos, l'equip docent del cicle determinarà el nombre de sessions d'avaluació ordinàries, que com a mínim han de ser dues, una a l'inici i una altra al final. D'altra banda, la junta d'avaluació pot reunir-se quan calgui per

avaluar i proposar la certificació dels alumnes que es matriculen per mòduls solts o unitats formatives.

En cada sessió de junta d'avaluació es qualificaran les unitats formatives / mòduls d'ensenyaments esportius que hagin finalitzat i s'hi incorporaran, si és el cas, les qualificacions que corresponguin a les segones convocatòries de recuperació.

Les qualificacions es reflectiran a l'acta d'avaluació d'acord amb el model "Actes d'avaluació. Ensenyaments esportius" i es traslladaran a l'expedient acadèmic.

En el cas de les unitats formatives iniciades i no finalitzades en el moment de la reunió de la junta, en la sessió de la junta d'avaluació es podrà donar informació orientativa sobre la progressió dels aprenentatges de l'alumne.

3.2.4 Informació als alumnes

El tutor del cicle d'ensenyaments esportius informará per escrit cada alumne, o els seus representants legals, dels acords de cada sessió d'avaluació que l'afectin, incloent-hi les qualificacions obtingudes, si n'hi ha. També l'informará per escrit, individualment i periòdicament, en els termes acordats per la junta d'avaluació, respecte al seu aprofitament i aprenentatge, amb referència als objectius que cal assolir i sobre la qualificació obtinguda dels crèdits avaluats.

3.2.5 Avaluació de les unitats formatives

L'avaluació es farà tenint en compte els resultats d'aprenentatge i els criteris d'avaluació de les unitats formatives. Els centres generaran registres d'avaluació on es concreti, per a cada alumne, el grau d'assoliment de cada resultat d'aprenentatge de les unitats formatives. Aquests registres, com la resta de documentació acadèmica, estaran a disposició de la Inspecció d'Educació.

3.2.6 Avaluació dels mòduls d'ensenyaments esportius

La superació del mòdul d'ensenyaments esportius s'obté amb la superació de les unitats formatives que el componen.

Els mòduls superats acrediten les unitats de competència a les quals estan associats, d'acord amb la relació establerta en el perfil professional del títol.

3.2.7 Avaluació del mòdul de projecte

L'equip docent, de manera col·legiada, avaluarà i qualificarà el projecte final de cada alumne inclòs en els cicles del grau superior d'ensenyaments esportius.

El mòdul de projecte s'avaluarà positivament quan l'equip docent aprecii que l'alumne ha assolit en un grau suficient els resultats d'aprenentatge en relació amb els objectius generals del cicle. En cas contrari, l'avaluació serà negativa.

3.2.8 Avaluació del mòdul de formació pràctica (MFP)

L'avaluació del mòdul de formació pràctica correspon a la junta d'avaluació del centre educatiu. L'avaluació del mòdul de formació pràctica serà continuada durant l'estada de l'alumne a l'empresa, entitat o institució.

En acabar aquest mòdul, la persona responsable de la formació a l'empresa, entitat o institució, valorarà l'evolució de l'alumne, mitjançant un informe que ha d'incorporar al quadern de pràctiques.

L'avaluació del mòdul de formació pràctica ha de tenir en compte la valoració feta per l'empresa, entitat o institució, i prendre com a referència els resultats d'aprenentatge, els criteris d'avaluació i les activitats formatives de referència acordades amb l'empresa, entitat o institució col·laboradora.

A l'hora de determinar la idoneïtat de l'alumne, el tutor del cicle i la persona responsable d'aquesta formació a l'empresa tindran en compte la valoració que l'alumne en fa, i corregir-ne, si cal, les possibles deficiències, la qual cosa quedarà recollida en el quadern de pràctiques.

3.2.9 Recuperació de les unitats formatives

Els alumnes disposen d'una convocatòria extraordinària de recuperació, d'acord amb la planificació de les activitats de recuperació establertes pel centre en la programació curricular del cicle d'ensenyaments esportius. La presentació a les convocatòries extraordinàries és voluntària. L'alumne que no s'hi presenti no perdrà la convocatòria a efectes del còmput màxim i constarà a efectes d'avaluació final com a "No presentat" (NP).

Cada professor ha d'establir les estratègies de recuperació, que poden consistir en activitats puntuals o continuades, previstes en la programació de cada unitat formativa. En tot cas, els alumnes han de ser informats de les activitats que han de dur a terme per recuperar els crèdits suspesos, així com del període i les dates en què es faran les avaluacions extraordinàries corresponents.

3.2.10 Avaluació final

La sessió d'avaluació final dels alumnes es desenvoluparà en acabar les activitats lectives de tots els mòduls. Es farà també una sessió d'avaluació extraordinària per als alumnes que, d'acord amb la sessió d'avaluació final, hagin de superar unitats

formatives pendents. En el moment que un alumne tingui superats tots els mòduls del cicle té dret a sol·licitar l'expedició del títol corresponent.

3.2.11 Valoració del curs

Finalitzat el curs, l'equip docent ha de valorar el funcionament general del curs pel que fa al desplegament curricular (programacions, desplegament del currículum, organització del cicle i projecte final, si n'hi ha), desenvolupament del mòdul de formació pràctica, instal·lacions i equipaments, horaris, qualificacions i tots aquells aspectes que es considerin pertinents. D'aquesta valoració, l'equip docent en farà un informe de proposta de millores per incorporar-les, si escau, a la planificació del cicle d'ensenyaments esportius del curs següent.

3.2.12 Qualificacions

En els paràgrafs següents es donen indicacions sobre els diversos aspectes de l'avaluació i la qualificació dels alumnes dels cicles d'ensenyaments esportius. Les qualificacions obtingudes per cada alumne es recullen necessàriament a l'expedient acadèmic, sens perjudici d'emplenar les actes de les sessions d'avaluació.

a. Qualificació final de les unitats formatives. Inalterabilitat de les qualificacions positives

Les unitats formatives i els mòduls d'ensenyaments esportius superats mantenen la qualificació. No es pot aplicar cap mesura per modificar una qualificació positiva atorgada; és a dir, no es poden repetir unitats formatives ja superades per millorar-ne les qualificacions, ni es poden establir fórmules (presentació a segones convocatòries de recuperació ni d'altres) per incrementar-ne la qualificació positiva.

b. Qualificació del mòdul de formació pràctica (BFP)

La qualificació del MFP s'expressa en els termes "Apte" o "No apte". Ha d'anar acompanyada d'una valoració orientadora del nivell d'assoliment de les competències professionals recollides en el quadern de pràctiques, en els termes de "Molt bona", "Bona o Bé", "Suficient" en el cas de "Apte", i de "Passiva" o "Negativa" en el cas de "No apte", i s'hi poden afegir observacions.

c. Mòduls convalidats

Els mòduls convalidats per haver superat altres estudis es qualificaran amb l'expressió "Convalidat" (C). El procediment de convalidacions s'especifica en l'apartat *Convalidació d'estudis*.

d. Crèdits exempts

En el cas d'haver obtingut l'exempció total del mòdul de formació pràctica (BFP)

en centres de treball, aquest es qualificarà amb l'expressió "Exempt" (Xm). En el cas d'haver obtingut l'exempció parcial del crèdit BFP, aquest es qualificarà com a "Apte" o "No apte", segons el que correspongui.

Així mateix, els mòduls associats a una unitat de competència professional acreditada per mitjà de les convocatòries d'acreditació de competències dels títols de tècnic/a o tècnic/a superior es qualificaran com a "Exempts" (XM).

e. Qualificació dels mòduls

La qualificació final de cada mòdul d'ensenyaments esportius s'obté, amb un decimal, com a mitjana ponderada de les qualificacions de cada unitat formativa, en funció del pes (ponderació) que es dona a cadascuna de les unitats d'acord amb la decisió prèvia adoptada per l'equip docent. Es consideren positives les qualificacions iguals o superiors a 5 i negatives les restants. Si l'alumne abandona algun dels mòduls es fa constar com a "No presentat" (NP) als registres de qualificacions i consumeix convocatòria.

f. Valoració i qualificació final del grau mitjà i del grau superior dels cicles d'ensenyaments esportius

La superació del cicle d'ensenyaments esportius requereix la superació de tots els mòduls que el componen. La qualificació final del cicle d'ensenyaments esportius, que s'expressa amb dos decimals, s'obté com a mitjana ponderada, en funció de la càrrega lectiva, de les qualificacions de cada mòdul d'ensenyaments esportius.

La qualificació final del grau mitjà serà la mitjana ponderada, en funció de la càrrega lectiva, de les qualificacions obtingudes en el cicle inicial i en el cicle final del grau mitjà.

En el càlcul de la qualificació final del nivell o grau no es tindran en compte les qualificacions "Apte", "Exempt" o "Convalidat".

La nota final del cicle de grau superior s'expressarà amb un sol decimal i quedarà conformada en un 80% pel valor de la qualificació corresponent al conjunt dels diferents mòduls i en un 20% per la nota obtinguda en el projecte final. La qualificació corresponent al conjunt dels diferents crèdits s'expressarà amb un sol decimal i serà la que resulti d'obtenir la mitjana ponderada de les notes assolides per l'alumne en els diferents mòduls. La nota obtinguda en el projecte final s'expressarà també amb un sol decimal.

En el cas de mòduls o unitats formatives superats que tinguin la mateixa denominació i currículum, i que siguin comuns a diversos cicles, la qualificació obtinguda en el primer cicle en el qual s'ha cursat es traslladarà als altres.

g. Matrícula d'honor

A l'alumne que obtingui una qualificació final del cicle de grau superior igual o superior a 9 se li pot consignar la menció de "Matrícula d'honor" (MH) en les observacions de l'acta de qualificacions finals, en l'expedient acadèmic i en el certificat d'estudis complets. Es pot concedir una matrícula d'honor per cada vint

alumnes sobre el total d'alumnes avaluats del darrer curs del cicle de grau superior, i una altra si en resulta una fracció sobrant. Amb aquests efectes, s'entén per alumnes avaluats del darrer curs tots els que han cursat els mòduls necessaris per completar el cicle, els hagin superat o no.

La menció matrícula d'honor té els efectes econòmics previstos en les taxes i preus públics per a la matriculació en els ensenyaments artístics superiors.

3.2.13 Repetició de mòduls

Els alumnes poden presentar-se a les convocatòries d'avaluació i qualificació d'un mateix mòdul un màxim de quatre vegades, a excepció del MFP, que es pot avaluar un màxim de dues vegades. Computen tant les convocatòries ordinàries com les extraordinàries. La presentació a les convocatòries extraordinàries és voluntària. A l'alumne que no s'hi presenti no se li comptarà la convocatòria a efectes del còmput màxim i constarà a efectes d'avaluació final com a "No presentat" (NP).

Un cop exhaurides les quatre convocatòries, per motius o circumstàncies de caràcter excepcional l'alumne pot sol·licitar dues convocatòries addicionals, de caràcter extraordinari, al director del centre, que ha de resoldre la sol·licitud de manera motivada.

En el cas d'esgotar les sis convocatòries, si l'alumne vol finalitzar els seus estudis disposarà d'una sola oportunitat per superar el crèdit, davant un tribunal designat, previ informe del centre.

3.2.14 Centres amb procés rotatori de matriculació de cicles

Els centres que tinguin autoritzat un procés rotatori de matriculació en alguns cicles d'ensenyaments esportius han d'informar l'alumne d'aquesta peculiaritat abans que es matriculi, especialment del fet que els crèdits no superats que no s'imparteixin durant el curs següent els haurà de cursar en un altre centre o esperar que es tornin a impartir.

3.3 Incorporació d'alumnes als cicles d'ensenyaments esportius LOE

L'accés al grau mitjà i al grau superior dels ensenyaments esportius es regula d'acord amb el que disposa el [Decret 169/2002](#), d'11 de juny, pel qual s'estableix l'ordenació general dels ensenyaments que condueixen a les titulacions oficials de tècnic/a d'esport i tècnic/a superior d'esport. A aquests ensenyaments s'hi accedeix amb la titulació acadèmica suficient i la prova específica d'accés. Tanmateix, la casuística de situacions singulars que permeten l'accés als ensenyaments esportius és molt diversa, i s'ha sistematitzat en l'apartat *Accés als cicles d'ensenyaments esportius*.

L'alumne pot cursar els crèdits del bloc comú i de qualsevol titulació LOE sempre que disposi dels requisits d'accés corresponents a alguna de les titulacions LOE.

Es recorda que sigui quin sigui el supòsit d'accés als cicles d'ensenyaments esportius, el personal, ja sigui docent o no docent, no pot cursar cicles en el mateix centre educatiu on presti serveis.

3.4 Convalidació d'estudis

3.4.1 Convalidacions entre ensenyaments conduents a l'obtenció de titulacions oficials

Quan l'alumne sol·liciti convalidacions caldrà trametre-les al Consejo Superior de Deportes.

3.4.2 Convalidacions de mòduls d'ensenyaments esportius pel fet de tenir unitats de competència acreditades

Els alumnes que tinguin acreditada oficialment, per Administracions laborals o educatives, alguna unitat de competència que formi part del Catàleg Nacional de Qualificacions Professionals tindran convalidats els mòduls professionals corresponents que s'estableixen en la norma que regula cada títol.

La sol·licitud d'aquesta convalidació s'ha d'adreçar al centre educatiu i cal aportar algun dels documents següents:

- Certificat de professionalitat emès per l'Administració laboral competent.
- Certificat d'acreditació parcial d'unitats de competència del certificat de professionalitat emès per l'Administració laboral competent.
- Notificació de resolució d'unitats de competència acreditades del certificat de professional emès per l'Administració laboral competent.
- Certificat d'acreditació de competències d'acord amb el procediment que s'estableix en el [Reial decret 1224/2009](#), de 17 de juliol, de reconeixement de les competències professionals adquirides per experiència laboral.

3.4.3 Reconeixement de crèdits d'estudis universitaris

El Departament d'Ensenyament (mitjançant la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial), el Departament d'Economia i Coneixement (per mitjà de la Direcció General d'Universitats) i les universitats de Catalunya tenen establert un acord per al reconeixement de crèdits d'estudis universitaris als alumnes que accedeixen a estudis universitaris havent cursat ensenyaments de cicles de grau superior; la Secretaria General del Consell

Interuniversitari de Catalunya s'encarrega de publicar la relació de tots els reconeixements de crèdits vigents durant el curs, que es pot consultar en el següent enllaç: [Reconeixement de crèdits de cicles formatius de grau superior](#).

3.5 Documentació acadèmica dels cicles d'ensenyaments esportius LOE

3.5.1 Documents oficials d'avaluació

Són documents oficials d'avaluació o documentació acadèmica oficial referida a l'alumne:

- l'expedient acadèmic
- les actes d'avaluació
- l'informe d'avaluació individualitzat
- els certificats oficials de continguts de l'expedient acadèmic

3.5.2 Models

L'expedient acadèmic de l'alumne s'ha d'ajustar al model "Expedient acadèmic. Ensenyaments esportius". S'hi ha de fer constar, entre altres dades, les qualificacions obtingudes per l'alumne, d'acord amb les actes de les sessions d'avaluació en què s'atorguen qualificacions finals a crèdits, mòduls i/o projecte.

Les actes d'avaluació s'han d'ajustar al model "Acta d'avaluació. Ensenyaments esportius".

Els informes d'avaluació individualitzats s'han d'ajustar al que s'indica més avall.

Els certificats oficials de continguts de l'expedient acadèmic s'han d'ajustar al model "Expedient acadèmic. Ensenyaments esportius" o al model "Certificats d'estudis. Ensenyaments esportius", segons escaigui.

3.5.3 Trasllet d'un alumne entre centres sense haver finalitzat un cicle

Quan un alumne es traslladi a un altre centre sense haver finalitzat el nivell o el grau, el centre d'origen ha de trametre al de destinació, quan aquest ho sol·liciti, un certificat de l'expedient acadèmic segons el model "Expedient acadèmic. Ensenyaments esportius". Juntament amb aquest certificat s'han de trametre l'informe d'avaluació individualitzat i el certificat d'estudis parcials de grau mitjà o de grau superior, segons el cas, d'acord amb el model "Certificats d'estudis. Ensenyaments esportius".

El centre de destinació ha de traslladar a l'expedient acadèmic de l'alumne les

qualificacions i la durada de tots els crèdits/mòduls superats en el centre d'origen i ha de posar l'informe d'avaluació individualitzat a disposició del tutor del cicle al qual s'incorpori l'alumne.

3.5.4 Contingut de l'informe d'avaluació individualitzat

Per tal de garantir la continuïtat del procés d'aprenentatge, l'informe d'avaluació individualitzat que correspon elaborar al tutor a partir de les dades facilitades pels professors dels crèdits/mòduls ha de contenir, almenys, els elements següents:

- apreciació sobre el grau de consecució dels objectius terminals dels diferents crèdits o mòduls
- apreciació sobre el grau d'assimilació dels continguts dels diferents crèdits o mòduls
- qualificacions parcials o valoracions de l'aprenentatge, si se n'han produït
- mesures educatives complementàries aplicades, si escau

3.6 Cicles d'ensenyaments esportius LOE (taules)

Per a cada cicle d'ensenyaments esportius s'indica la denominació, la durada, l'estructura i l'organització del currículum, la relació d'alumnes i professors en les hores de pràctiques, i l'estructura de les hores destinades al mòdul de formació pràctica.

3.6.1 Modalitat: busseig esportiu

Cicle inicial de grau mitjà de busseig esportiu amb escafandre autònom

Denominació: Cicle inicial de tècnic/a esportiu/iva en busseig esportiu amb escafandre autònom

Relació de professors/alumnes per impartir continguts amb resultats d'aprenentatge de caràcter procedimental: 1 professor cada 30 alumnes, excepte en els mòduls següents, en què cal aplicar la relació que s'especifica en cada cas:

Organització d'activitats de descobriment i conducció de busseig esportiu	1 professor cada 6 alumnes
---	----------------------------

Durada i estructura del currículum:

Mòduls	Hores totals
Prova específica d'accés	240
Bloc comú	
Bases del comportament esportiu	30
Primers auxilis	20
Activitat física adaptada i discapacitat	10

Organització esportiva	20
Nombre total d'hores d'aquest bloc	80
Bloc específic	
Entorn natural del busseig esportiu	10
Organització d'activitats de descobriment i conducció de busseig esportiu	23
Conducció subaquàtica(*)	32
Formació pràctica	140
Nombre total d'hores d'aquest bloc	205
Durada del cicle inicial de busseig esportiu amb escafandre autònom	525

Cicle final de grau mitjà de busseig esportiu amb escafandre autònom

Denominació: Cicle final de tècnic/a esportiu/iva en busseig esportiu amb escafandre autònom

Relació professors/alumnes per impartir continguts amb resultats d'aprenentatge de caràcter procedimental: 1 professor cada 30 alumnes, excepte en els mòduls següents, en què cal aplicar la relació que s'especifica en cada cas:

Programació de la formació de busseig esportiu	1 professor cada 15 alumnes
Instrucció en el nivell bàsic de busseig esportiu	1 professor cada 8 alumnes
Instrucció en el nivell avançat de busseig esportiu	1 professor cada 8 alumnes
Seguretat en els cursos de busseig esportiu	1 professor cada 8 alumnes

Durada i estructura del currículum:

Mòduls	Hores totals
Bloc comú	
Bases de l'aprenentatge esportiu	50
Bases de l'entrenament esportiu	60
Esport adaptat i discapacitat	20
Organització i legislació esportiva	35
Gènere i esport	15
Nombre total d'hores d'aquest bloc	180
Bloc específic	
Escola de busseig esportiu	30
Programació de la formació en el busseig esportiu	30
Instrucció en el nivell bàsic de busseig esportiu (*)	50
Instrucció en el nivell avançat de busseig esportiu (*)	60
Seguretat en els cursos de busseig esportiu	25
Preparació física del bussejador esportiu (*)	15
Formació pràctica	210
Nombre total d'hores d'aquest bloc	420
Durada del cicle final de busseig esportiu amb escafandre autònom	600

3.6.2 Modalitat: espeleologia

Cicle inicial de grau mitjà d'espeleologia

Denominació: cicle inicial de tècnic/a esportiu/iva en espeleologia

Relació professors/alumnes per impartir continguts amb resultats d'aprenentatge de caràcter procedimental: 1 professor cada 30 alumnes, excepte en els mòduls següents, en què cal aplicar la relació que s'especifica en cada cas:

Conducció per itineraris d'iniciació en l'espeleologia	1 professor cada 6 alumnes
Materials i instal·lacions d'espeleologia	1 professor cada 6 alumnes
Metodologia de l'ensenyament de l'espeleologia	1 professor cada 15 alumnes

Durada i estructura del currículum:

Mòduls	Hores totals
Prova específica d'accés	120
Bloc comú	
Bases del comportament esportiu	30
Primers auxilis	20
Activitat física adaptada i discapacitat	10
Organització esportiva	20
Nombre total d'hores d'aquest bloc	80
Bloc específic	
Conducció per itineraris d'iniciació en l'espeleologia (*)	50
Materials i instal·lacions d'espeleologia	30
Metodologia de l'ensenyament de l'espeleologia (*)	40
Organització d'activitats i esdeveniments	20
Formació pràctica	110
Nombre total d'hores d'aquest bloc	250
Durada del cicle inicial d'espeleologia	450

Cicle final de grau mitjà d'espeleologia

Denominació: cicle final de tècnic/a esportiu/iva en espeleologia

Relació professors/alumnes per impartir continguts amb resultats d'aprenentatge de caràcter procedimental: 1 professor cada 30 alumnes, excepte en els mòduls següents, en què cal aplicar la relació que s'especifica en cada cas:

Escola d'espeleologia	1 professor cada 15 alumnes
Perfeccionament tècnic de l'espeleologia	1 professor cada 6 alumnes
Disseny d'itineraris i organització d'esdeveniments de tecnificació	1 professor cada 15 alumnes

Conducció i guiatge per cavitats amb curs hídric actiu	1 professor cada 6 alumnes
--	----------------------------

Durada i estructura del currículum:

Mòduls	Hores totals
Prova específica d'accés	90
Bloc comú	
Bases de l'aprenentatge esportiu	50
Bases de l'entrenament esportiu	60
Esport adaptat i discapacitat	20
Organització i legislació esportiva	35
Gènere i esport	15
Nombre total d'hores d'aquest bloc	180
Bloc específic	
Escola d'espeleologia	25
Perfeccionament tècnic de l'espeleologia (*)	60
Preparació física de l'espeleòleg (*)	25
Disseny d'itineraris i organització d'esdeveniments de tecnificació	60
Conducció i guiatge per cavitats amb curs hídric actiu (*)	55
Formació pràctica	195
Nombre total d'hores d'aquest bloc	420
Durada del cicle final d'espeleologia	690

3.6.3 Modalitat: hípica

Cicle inicial d'hípica

Denominació: cicle inicial de tècnic/a esportiu/iva en disciplines hípiques de salt, doma i concurs complet i disciplines hípiques de resistència, orientació i turisme

Relació professors/alumnes per impartir continguts amb resultats d'aprenentatge de caràcter procedimental: 1 professor cada 30 alumnes, excepte en els mòduls següents, en què cal aplicar la relació que s'especifica en cada cas:

Transport i manteniment físic del cavall a terra.	1 professor cada 15 alumnes
Hipologia	1 professor cada 15 alumnes
Metodologia de l'ensenyament de l'hípica	1 professor cada 15 alumnes
Acompanyament per itineraris a cavall	1 professor cada 15 alumnes

Durada i estructura del currículum:

Mòduls	Hores totals
Prova específica d'accés	240
Bloc comú	
Bases del comportament esportiu	30
Primers auxilis	20
Activitat física adaptada i discapacitat	10

Organització esportiva	20
Nombre total d'hores d'aquest bloc	80
Bloc específic	
Transport i manteniment físic del cavall a terra	30
Hipologia	30
Metodologia de l'ensenyament de l'hípica (*)	70
Acompanyament per itineraris a cavall (*)	50
Esdeveniments hípics	20
Formació pràctica	100
Nombre total d'hores d'aquest bloc	300
Durada del cicle inicial d'hípica	620

Cicle final de grau mitjà de disciplines hípiques de salt, doma i concurs complet

Denominació: cicle final de tècnic/a esportiu/iva en disciplines hípiques de salt, doma i concurs complet

Relació professors/alumnes per impartir continguts amb resultats d'aprenentatge de caràcter procedimental: 1 professor cada 30 alumnes, excepte en els mòduls següents, en què cal aplicar la relació que s'especifica en cada cas:

Ensenyament i tecnificació hípica	1 professor cada 15 alumnes
Bases de l'entrenament esportiu del cavall	1 professor cada 15 alumnes
Preparació física del genet	1 professor cada 15 alumnes
Paraeqüestre	1 professor cada 10 alumnes
Perfeccionament tècnic en salt	1 professor cada 15 alumnes
Perfeccionament tècnic en doma	1 professor cada 15 alumnes
Perfeccionament tècnic en concurs complet.	1 professor cada 15 alumnes

Durada i estructura del currículum:

Mòduls	Hores totals
Prova específica d'accés	180
Bloc comú	
Bases de l'aprenentatge esportiu	50
Bases de l'entrenament esportiu	60
Esport adaptat i discapacitat	20
Organització i legislació esportiva	35
Gènere i esport	15
Nombre total d'hores d'aquest bloc	180
Bloc específic	
Ensenyament i tecnificació hípica (*)	30
Bases de l'entrenament esportiu del cavall (*)	30
Preparació física del genet (*)	15
Paraeqüestre	25
Organització d'esdeveniment hípics	15
Perfeccionament tècnic en salt (*)	50
Perfeccionament tècnic en doma (*)	50
Perfeccionament tècnic en concurs complet (*)	45

Formació pràctica	210
Nombre total d'hores d'aquest bloc	470
Durada del cicle final de disciplines hípiques de salt, doma i concurs complet	830

Cicle final de grau mitjà de disciplines hípiques de resistència, orientació i turisme eqüestre

Denominació: Cicle final de tècnic/a esportiu/iva en disciplines hípiques de resistència, orientació i turisme eqüestre

Relació professors/alumnes per impartir continguts amb resultats d'aprenentatge de caràcter procedimental: 1 professor cada 30 alumnes, excepte en els mòduls següents, en què cal aplicar la relació que s'especifica en cada cas:

Ensenyament i tecnificació hípica	1 professor cada 15 alumnes
Bases de l'entrenament esportiu del cavall	1 professor cada 15 alumnes
Preparació física del genet	1 professor cada 15 alumnes
Paraeqüestre	1 professor cada 10 alumnes
Perfeccionament tècnic en raid	1 professor cada 15 alumnes
Perfeccionament tècnic en trec	1 professor cada 15 alumnes
Organització d'itineraris eqüestres	1 professor cada 15 alumnes

Durada i estructura del currículum:

Mòduls	Hores totals
Bloc comú	
Bases de l'aprenentatge esportiu	50
Bases de l'entrenament esportiu	60
Esport adaptat i discapacitat	20
Organització i legislació esportiva	35
Gènere i esport	15
Nombre total d'hores d'aquest bloc	180
Bloc específic	
Ensenyament i tecnificació hípica (*)	30
Bases de l'entrenament esportiu del cavall (*)	30
Preparació física del genet (*)	15
Paraeqüestre	25
Organització d'esdeveniment hípics	15
Perfeccionament tècnic en raid (*)	45
Perfeccionament tècnic en trec(*)	45
Organització d'itineraris eqüestres	45
Medi natural	20
Formació pràctica	210
Nombre total d'hores d'aquest bloc	480
Durada del cicle final de disciplines hípiques de resistència, orientació i turisme eqüestre	660

3.6.4 Modalitat: judo i defensa personal

Cicle inicial de grau mitjà de judo i defensa personal

Denominació: cicle inicial de tècnic/a esportiu/iva en judo i defensa personal
Relació professors/alumnes per impartir continguts amb resultats d'aprenentatge de caràcter procedimental: 1 professor cada 30 alumnes Durada i estructura del currículum:

Mòduls	Hores totals
Requisit específic d'accés: tenir acreditació cinturó negre primer Dan de judo	360
Bloc comú	
Bases del comportament esportiu	30
Primers auxilis	20
Activitat física adaptada i discapacitat	10
Organització esportiva	20
Nombre total d'hores d'aquest bloc	80
Bloc específic	
Ensenyament de judo i defensa personal (*)	60
Organització d'activitats i esdeveniments de judo i defensa personal	30
Formació pràctica	140
Nombre total d'hores d'aquest bloc	230
Durada del cicle inicial de judo i defensa personal	670

Cicle final de grau mitjà de judo i defensa personal

Denominació: cicle final de tècnic/a esportiu/iva en judo i defensa personal
Relació professors/alumnes per impartir continguts amb resultats d'aprenentatge de caràcter procedimental: 1 professor cada 30 alumnes
Durada i estructura del currículum:

Mòduls	Hores totals
Requisit específic d'accés: tenir l'acreditació de cinturó negre segon Dan de judo	240
Bloc comú	
Bases de l'aprenentatge esportiu	50
Bases de l'entrenament esportiu	60
Esport adaptat i discapacitat	20
Organització i legislació esportiva	35
Gènere i esport	15
Nombre total d'hores d'aquest bloc	180
Bloc específic	
Formació i tecnificació en judo i defensa personal (*)	60

Judo adaptat	35
Entrenament en judo i defensa personal (*)	90
Organització i gestió d'activitats de judo i defensa personal	25
Defensa personal (*)	30
Formació pràctica	210
Nombre total d'hores d'aquest bloc	450
Durada del cicle final de judo i defensa personal	870

3.6.5 Modalitat: salvament i socorrisme

Cicle inicial de grau mitjà de salvament i socorrisme

Denominació: cicle inicial de tècnic/a esportiu/iva en salvament i socorrisme

Relació professors/alumnes per impartir continguts amb resultats d'aprenentatge de caràcter procedimental: 1 professor cada 30 alumnes excepte en els mòduls següents, en què cal aplicar la relació que s'especifica en cada cas:

Seguretat i intervenció en instal·lacions aquàtiques	1 professor cada 20 alumnes
--	-----------------------------

Durada i estructura del currículum:

Mòduls	Hores totals
Prova específica d'accés	120
Bloc comú	
Bases del comportament esportiu	30
Primers auxilis	20
Activitat física adaptada i discapacitat	10
Organització esportiva	20
Nombre total d'hores d'aquest bloc	80
Bloc específic	
Instal·lacions aquàtiques i materials	20
Metodologia de salvament i socorrisme (*)	45
Organització d'esdeveniments d'iniciació en salvament i socorrisme	15
Seguretat i intervenció en instal·lacions aquàtiques	50
Formació pràctica	165
Nombre total d'hores d'aquest bloc	295
Durada del cicle inicial de salvament i socorrisme	495

Cicle final de grau mitjà de salvament i socorrisme

Denominació: cicle final de tècnic/a esportiu/iva en salvament i socorrisme

Relació professors/alumnes per impartir continguts amb resultats d'aprenentatge de caràcter procedimental: 1 professor cada 30 alumnes, excepte en els mòduls següents, en què cal aplicar la relació que s'especifica en cada cas:

Seguretat i intervenció en espais aquàtics naturals	1 professor cada 20 alumnes
---	-----------------------------

Durada i estructura del currículum:

Mòduls	Hores totals
Bloc comú	
Bases de l'aprenentatge esportiu	50
Bases de l'entrenament esportiu	60
Esport adaptat i discapacitat	20
Organització i legislació esportiva	35
Gènere i esport	15
Nombre total d'hores d'aquest bloc	180
Bloc específic	
Escola de salvament i socorrisme	40
Preparació física del socorrista (*)	30
Perfeccionament tècnic en salvament i socorrisme (*)	60
Organització d'esdeveniments de tecnificació en salvament i socorrisme	40
Espais aquàtics i materials	60
Seguretat i intervenció en espais aquàtics naturals	70
Formació pràctica	180
Nombre total d'hores d'aquest bloc	480
Durada del cicle final de salvament i socorrisme	660

3.6.6 Modalitat: vela

Cicle inicial de grau mitjà de vela amb aparell fix i aparell lliure

Denominació: cicle inicial de tècnic/a esportiu/iva en vela amb aparell fix i aparell lliure
 Relació professors/alumnes per impartir continguts amb resultats d'aprenentatge de caràcter procedimental: 1 professor cada 30 alumnes, excepte en els mòduls següents, en què cal aplicar la relació que s'especifica en cada cas:

Seguretat de navegació i conservació de materials	1 professor cada 6 alumnes
---	----------------------------

Durada i estructura del currículum:

Mòduls	Hores totals
Prova específica d'accés	220
Bloc comú	
Bases del comportament esportiu	30
Primers auxilis	20
Activitat física adaptada i discapacitat	10
Organització esportiva	20
Nombre total d'hores d'aquest bloc	80
Bloc específic	
Formació tècnica (*)	40
Seguretat de navegació i conservació de materials	30

Metodologia de la vela i la iniciació a la competició (*)	50
Formació pràctica	80
Nombre total d'hores d'aquest bloc	200
Durada del cicle inicial de vela amb aparell fix i lliure	500

Cicle final de grau mitjà de vela amb aparell fix

Denominació: cicle final de tècnic/a esportiu/iva en vela amb aparell fix

Relació professors/alumnes per impartir continguts amb resultats d'aprenentatge de caràcter procedimental: 1 professor cada 30 alumnes excepte en els mòduls següents, en què cal aplicar la relació que s'especifica en cada cas:

Seguretat en la navegació a vela	1 professor cada 6 alumnes
Vela adaptada	1 professor cada 6 alumnes
Perfeccionament tècnic i tàctic en vela amb aparell fix	1 professor cada 15 alumnes
Preparació del material d'aparell fix	1 professor cada 6 alumnes

Durada i estructura del currículum:

Mòduls	Hores totals
Bloc comú	
Bases de l'aprenentatge esportiu	50
Bases de l'entrenament esportiu	60
Esport adaptat i discapacitat	20
Organització i legislació esportiva	35
Gènere i esport	15
Nombre total d'hores d'aquest bloc	180
Bloc específic	
Escola de vela	30
Competicions i esdeveniments de vela	15
Seguretat en la navegació a vela	50
Preparació física del regatista (*)	25
Vela adaptada	20
Perfeccionament tècnic i tàctic en vela amb aparell fix (*)	50
Preparació del material d'aparell fix	40
Formació pràctica	190
Nombre total d'hores d'aquest bloc	420
Durada del cicle final de vela en aparell fix	600

Cicle final de grau mitjà de vela amb aparell lliure

Denominació: cicle final de tècnic/a esportiu/iva en vela amb aparell lliure Relació professors/alumnes per impartir continguts amb resultats d'aprenentatge de caràcter procedimental: 1 professor cada 30 alumnes, excepte en els mòduls següents, en què cal aplicar la relació que s'especifica en cada cas:

Seguretat en la navegació a vela	1 professor cada 6 alumnes
Vela adaptada	1 professor cada 6 alumnes

Perfeccionament tècnic i tàctic en vela amb aparell lliure	1 professor cada 15 alumnes
Preparació del material d'aparell lliure	1 professor cada 6 alumnes

Durada i estructura del currículum:

Mòduls	Hores totals
Bloc comú	
Bases de l'aprenentatge esportiu	50
Bases de l'entrenament esportiu	60
Esport adaptat i discapacitat	20
Organització i legislació esportiva	35
Gènere i esport	15
Nombre total d'hores d'aquest bloc	180
Bloc específic	
Escola de vela	30
Competicions i esdeveniments de vela	15
Seguretat en la navegació a vela	50
Preparació física del regatista (*)	25
Vela adaptada	20
Perfeccionament tècnic i tàctic en vela amb aparell lliure (*)	50
Posada a punt del material d'aparell lliure	40
Formació pràctica	190
Nombre total d'hores d'aquest bloc	420
Durada del cicle final de vela en aparell lliure	600

3.6.7 Modalitat: esgrima

Cicle inicial de grau mitjà d'esgrima

Denominació: cicle inicial de tècnic/a esportiu/iva en esgrima

Relació professors/alumnes per impartir continguts amb resultats d'aprenentatge de caràcter procedimental: 1 professor cada 30 alumnes, excepte en els mòduls següents, en què cal aplicar la relació que s'especifica en cada cas:

Tècnica d'espasa	1 professor cada 20 alumnes
Tècnica de floret	1 professor cada 20 alumnes
Tècnica de sabre	1 professor cada 20 alumnes

Durada i estructura del currículum:

Mòduls	Hores totals
Prova específica d'accés	70
Bloc comú	
Bases del comportament esportiu	30
Primers auxilis	20
Activitat física adaptada i discapacitat	10
Organització esportiva	20

Nombre total d'hores d'aquest bloc	80
Bloc específic	
Tècnica d'espasa (*)	30
Tècnica de floret (*)	30
Tècnica de sabre (*)	30
Didàctica en la iniciació en l'esgrima (*)	20
Reglament, història i material	15
Organització d'esdeveniments	10
Formació pràctica	115
Nombre total d'hores d'aquest bloc	250
Durada del cicle inicial d'esgrima	400

Cicle final de grau mitjà d'esgrima

Denominació: cicle final de tècnic/a esportiu/iva en esgrima

Relació professors/alumnes per impartir continguts amb resultats d'aprenentatge de caràcter procedimental: 1 professor cada 30 alumnes.

Durada i estructura del currículum:

Mòduls	Hores totals
Prova específica d'accés	70
Bloc comú	
Bases del comportament esportiu	30
Primers auxilis	20
Activitat física adaptada i discapacitat	10
Organització esportiva	20
Nombre total d'hores d'aquest bloc	80
Bloc específic	
Escola de l'esgrima	20
Preparació física de l'esgrimidor (*)	20
Esgrima adaptada	30
Organització d'esdeveniments	20
Tècnica d'espasa (*)	45
Tècnica de floret (*)	45
Tècnica de sabre (*)	45
Formació pràctica	200
Nombre total d'hores d'aquest bloc	425
Durada del cicle inicial d'esgrima	605

4 Aspectes comuns als cicles d'ensenyaments esportius LOGSE i LOE

4.1 Accés als cicles d'ensenyaments esportius

L'accés als cicles de grau mitjà i de grau superior dels ensenyaments esportius es regula d'acord amb el que disposa el [Decret 169/2002](#), d'11 de juny, pel qual s'estableix l'ordenació general dels ensenyaments de règim especial que condueixen a les titulacions oficials de tècnic d'esport i tècnic superior d'esport. A aquests ensenyaments s'hi accedeix amb la titulació acadèmica suficient i la prova específica d'accés.

4.1.1 Accés al primer nivell o cicle inicial del grau mitjà d'ensenyaments esportius de qualsevol especialitat esportiva

Per accedir al primer nivell o cicle inicial d'aquests ensenyaments cal disposar del requisit acadèmic i del requisit esportiu.

a. Requisit acadèmic

Per accedir al primer nivell o cicle inicial de grau mitjà dels ensenyaments esportius l'alumne ha de tenir alguna de les acreditacions acadèmiques següents:

- Títol de graduat en educació secundària obligatòria.
- Títol de tècnic/a auxiliar (FP-1).
- Títol de tècnic/a.
- Haver superat els dos primers cursos del batxillerat unificat i polivalent (BUP) o bé tenir un màxim de dues matèries pendents en el conjunt d'aquests dos cursos.
- Haver superat el primer cicle d'ensenyament secundari experimental (cicle 14-16).
- Haver superat un mòdul professional 2 o 3 experimental.
- Haver superat, dins els ensenyaments d'arts aplicades i oficis artístics, el tercer curs del pla de 1963 o el segon curs de comuns experimental.
- Haver superat altres estudis declarats equivalents a efectes acadèmics amb algun dels anteriors.
- Qualsevol de les acreditacions acadèmiques que s'estableixen per a l'accés als cicles de grau superior d'ensenyaments esportius.

També pot acreditar coneixements acadèmics per a l'accés al primer nivell o cicle inicial de grau mitjà dels ensenyaments esportius per la superació d'una de les proves següents:

- Prova d'accés de caràcter general als ensenyaments de grau mitjà de tècnic esportiu i a les formacions esportives de nivell 1 que regula l'[Ordre EDU/3186/2010](#), de 7 de desembre.
- Prova d'accés de caràcter general als ensenyaments de grau superior de tècnic esportiu superior i a les formacions esportives de nivell 3 que regula l'[Ordre 3186/2010](#), de 7 de desembre.

- Prova d'accés als cicles formatius de grau mitjà de formació professional o d'arts plàstiques i disseny, haver superat la part comuna d'aquesta darrera o haver superat el curs de formació específic per a l'accés a cicles formatius de grau mitjà i de grau superior, que té l'efecte de l'exempció d'aquesta prova.
- Prova d'accés als cicles formatius de grau superior de formació professional o d'arts plàstiques i disseny o haver superat les parts comunes d'aquesta prova.
- Prova d'accés a la universitat per a més grans de 25 anys (superació total de la prova).
- Prova d'accés als mòduls professionals 2 o 3.

b. Requisit esportiu

Haver superat la prova específica d'accés al primer nivell o cicle inicial o disposar del requisit esportiu d'accés als ensenyaments esportius de la modalitat o l'especialitat esportiva, que es regula en el Decret de currículum corresponent.

4.1.2 Accés al segon nivell o cicle final del grau mitjà d'ensenyaments esportius de qualsevol especialitat esportiva

Per accedir al segon nivell o cicle final d'aquests ensenyaments cal reunir un requisit acadèmic i, en els casos en què s'estableixi, un requisit esportiu.

a. Requisit acadèmic

Haver superat el primer nivell o cicle inicial del grau mitjà de la modalitat o especialitat esportiva corresponent.

b. Requisit esportiu

En els casos en què s'estableixi, haver superat la prova específica d'accés al segon nivell o cicle final o disposar del requisit esportiu d'accés als ensenyaments esportius de la modalitat o l'especialitat esportiva, que es regula en el Decret de currículum corresponent.

4.1.3 Accés al cicle de grau superior d'ensenyaments esportius de qualsevol especialitat esportiva

Per accedir al grau superior d'aquests ensenyaments cal reunir un requisit acadèmic i, en els casos en què s'estableixi, un requisit esportiu.

a. Requisit acadèmic

Per accedir al grau superior dels ensenyaments esportius cal tenir el títol de grau mitjà de tècnic esportiu de l'especialitat esportiva corresponent. A més d'aquest

requisit, cal disposar de l'acreditació acadèmica corresponent (accés mitjançant titulació) o bé acreditar la superació d'una prova (accés mitjançant prova).

L'accés mitjançant titulació és possible si la persona que vol accedir-hi té alguna de les acreditacions acadèmiques següents:

- Títol de batxillerat.
- Títol de tècnic/a especialista (FP-2).
- Títol de tècnic/a superior.
- Títol equivalent, a efectes acadèmics, a algun dels anteriors.
- Haver superat el segon curs del batxillerat experimental, de qualsevol modalitat.
- Haver superat el curs d'orientació universitària (COU) o preuniversitari.
- Titulació universitària o equivalent (diplomatura, llicenciatura, grau o postgrau).
- Certificat d'haver superat els ensenyaments substituïdors de la prova d'accés per a determinats cicles formatius de grau superior.

També pot acreditar coneixements acadèmics per a l'accés als cicles de grau superior dels ensenyaments esportius per la superació d'una de les proves següents:

- Prova d'accés de caràcter general als ensenyaments de grau superior de tècnic superior d'esport i a les formacions esportives de nivell 3 que regula l'[Ordre 3186/2010](#), de 7 de desembre.
- Prova d'accés als cicles formatius de grau superior de la formació professional específica o d'arts plàstiques i disseny, haver superat les parts comunes d'aquesta prova o haver superat el curs de formació específica per a l'accés a cicles formatius de grau superior, que té l'efecte de l'exempció d'aquesta part de la prova.
- Prova d'accés a la universitat per a més grans de 25 anys (superació total de la prova).

b. Requisit esportiu

En els casos en què s'estableixi, haver superat la prova específica d'accés al grau superior o disposar del requisit esportiu d'accés als ensenyaments esportius de la modalitat o l'especialitat esportiva, que es regula en el Decret de currículum o en el Reial decret que estableix el títol corresponent.

4.1.4 Exempció de la prova específica d'accés

D'acord amb l'article 11 del [Decret 169/2002](#), d'11 de juny, les persones que acreditin la condició d'esportista d'alt nivell en la mateixa modalitat, disciplina o especialitat esportiva estaran exemptes de fer la prova de caràcter específic i dels requisits esportius que es puguin establir en qualsevol dels nivells en què s'organitzen aquests ensenyaments.

Aquest mateix benefici el poden tenir les persones que acreditin la condició d'esportista

d'alt rendiment, d'acord amb la normativa catalana que el reguli.

També hi són d'aplicació les exempcions que es regulen en la normativa següent:

- Disposició transitòria segona del [Reial decret 1363/2007](#), de 24 d'octubre, pel qual s'estableix l'ordenació general dels ensenyaments esportius de règim especial.
- [Reial decret 971/2007](#), de 13 de juliol, sobre esportistes d'alt nivell i d'alt rendiment.
- Els decrets de currículum o els reials decrets que estableixen els títols d'ensenyaments esportius.

La sol·licitud d'exempció de la prova de caràcter específic s'ha de presentar, juntament amb la documentació que acrediti el compliment de les condicions establertes en les normatives corresponents, a la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial, d'acord amb el model "Sol·licitud d'exempció de les proves específiques o dels requisits d'accés als ensenyaments esportius".

En el següent [enllaç](#) es poden consultar les possibles exempcions i per a cada especialitat esportiva. També s'inclou la documentació que cal aportar i el tràmit que s'ha de fer.

4.2 Organització curricular dels cicles d'ensenyaments esportius

Els apartats *Calendari*, *Característiques de flexibilitat de l'horari dels professors i dels tutors*, *Atribució docent dels professors*, *Trets específics del bloc mòdul de formació pràctica*, *Durada dels cicles d'ensenyaments esportius i la distribució per crèdits/mòduls*, i *Matriculació parcial* s'apliquen tant als cicles d'ensenyaments esportius LOGSE com als cicles LOE.

4.2.1 Calendari

Els cicles dels ensenyaments esportius han d'atenir-se al calendari escolar aprovat amb caràcter general per als centres educatius d'ensenyaments no universitaris. Tenint en compte les característiques organitzatives i climàtiques que condicionen la impartició d'aquests ensenyaments, el director dels serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, l'òrgan competent del Consorci d'Educació poden autoritzar la distribució de les hores lectives fora del calendari escolar, prèvia petició escrita i raonada del centre per a cada cas i amb l'informe de la Inspecció d'Educació.

En tot cas, correspon al consell escolar del centre aprovar l'horari tipus dels diferents cursos (hores d'entrada i de sortida, nombre d'hores lectives al matí i a la tarda, etc.), tenint en compte les prescripcions següents:

a. Distribució horària ordinària

Com a norma general s'han de tenir en compte els criteris següents.

- La distribució de l'horari lectiu es farà de dilluns a divendres i s'ha de

mantenir dins els límits següents: de les 8 hores a les 22 hores.

- La sessió de classe és de seixanta minuts, en els quals s'inclou el canvi de classe. Per criteris didàctics poden programar-se sessions de durada diferent sempre que el temps lectiu total per crèdit/mòdul no es modifiqui.
- En aquests ensenyaments no s'han de fer més de tres hores lectives seguides sense una pausa mínima de vint minuts.
- Un mateix grup d'alumnes no ha de fer ni més de sis hores lectives diàries, en horari de matí o tarda, ni més de set hores lectives en horari de matí i tarda, amb el benentès que la interrupció entre matí i tarda ha de ser almenys d'una hora.
- L'horari dels grups d'alumnes s'ha de fer al matí (entre les 8 hores i les 15 hores), a la tarda (entre les 15 hores i les 22 hores) o entre el matí i la tarda.

b. Distribució de l'horari lectiu del bloc específic

Atesa la seva peculiaritat, la distribució de l'horari lectiu del bloc específic es pot fer de dilluns a diumenge, respectant en tot cas els criteris anteriors i prèvia notificació als serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, al Consorci d'Educació.

En les modalitats esportives que requereixen fer les hores pràctiques en el medi natural, els serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, el Consorci d'Educació poden autoritzar la realització d'un màxim de 8 hores diàries, prèvia sol·licitud raonada del centre.

c. Distribució de les hores corresponents al bloc de formació pràctica

La distribució del bloc de formació pràctica es fixa a cada centre i segueix, amb caràcter general, el calendari escolar. El bloc de formació pràctica s'ha de fer dins el període comprès entre les 8 hores i les 22 hores.

El bloc de formació pràctica es pot dur a terme en un període o més. Es poden fer fins a 4 hores diàries si concorren en el mateix dia hores lectives dels ensenyaments. Es poden fer fins a 7 hores diàries, en la modalitat intensiva, si no concorren en el mateix dia amb les hores lectives dels ensenyaments.

La Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial pot autoritzar altres distribucions del bloc de formació pràctica amb la petició prèvia escrita del director del centre, raonada en cada cas i presentada als serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, al Consorci d'Educació.

d. Pendants d'avaluació

Si per completar el període de pràctiques es depassen les dates previstes per a l'avaluació final del cicle, caldrà fer constar en l'acta d'avaluació final el bloc/mòdul de formació pràctica com a "Pendent d'avaluació" (PA). Un cop finalitzat el bloc/mòdul de formació pràctica cal fer la sessió d'avaluació corresponent i qualificar aquest bloc/mòdul en convocatòria ordinària.

4.2.2 Característiques de flexibilitat de l'horari dels professors i dels tutors

a. Flexibilitat d'horari dels professors

En funció de la planificació al llarg del curs dels mòduls professionals / unitats formatives o dels crèdits dels cicles d'ensenyaments esportius, es pot assignar als professors la impartició d'un nombre variable d'hores lectives setmanals, respectant, en tot cas, el còmput total anual d'hores.

En els centres que, a més dels cicles d'ensenyaments esportius, imparteixen cicles de formació professional, el batxillerat i/o l'educació secundària obligatòria (ESO), cal preveure globalment la distribució horària pel que fa als crèdits/mòduls de formació professional i a les matèries del batxillerat i/o de l'ESO que puguin o hagin de ser impartides per professors que també tenen atribució docent en els cicles d'ensenyaments esportius.

b. Horari del tutor

Com a norma general, els tutors dels grups d'alumnes dels cicles d'ensenyaments esportius han de dedicar, dintre del seu horari setmanal, una hora lectiva setmanal per fer les tasques d'orientació del procés formatiu dels alumnes i d'acció tutorial.

Per fer les tasques de programació, seguiment, avaluació i control de la formació pràctica en centres de treball, els tutors dels centres de titularitat del Departament d'Ensenyament disposaran d'una hora lectiva setmanal per cada cinc alumnes o fracció de cinc que hagin de cursar el bloc/mòdul de formació pràctica.

Segons la planificació del BFP/MFP al llarg del curs, podrà disposar-se d'una distribució diferent de les hores a què es refereixen els dos paràgrafs anteriors, respectant, en tot cas, el còmput total anual d'hores.

En els cicles que es distribueixin en més d'un curs, tinguin la durada que tinguin, el tutor del cicle ho ha de ser al llarg dels cursos de la promoció, llevat que es produeixin circumstàncies excepcionals que ho impedeixin.

4.2.3 Atribució docent dels professors

Com a criteri general, en els centres públics de titularitat del Departament d'Ensenyament les especialitats que tenen atribució docent sobre els mòduls d'ensenyaments esportius o crèdits en què s'estructuren els cicles són les que s'estableixen en la normativa que els desenvolupa. En la resta de centres, l'atribució docent es regeix pels criteris de titulació exigible als professors.

4.2.4 Trets específics del bloc/mòdul de formació pràctica (BFP/MFP)

a. Finalitats i objectius

Són finalitats del BFP/MFP:

- desenvolupar estratègies que portin cap a un acostament entre l'estructura acadèmica, l'esportiva i la laboral
- integrar dins el currículum de l'alumne totes aquelles accions que estan dins del camp de la transició cap al món laboral
- facilitar tant a l'alumne com a l'empresa o institució la possibilitat de dur a la pràctica aquestes accions

Són objectius generals del BFP/MFP:

- orientar l'alumne perquè pugui tenir un coneixement més clar de les pròpies capacitats i interessos
- facilitar la inserció i la qualificació professional dins el món laboral i esportiu

Són objectius específics del BFP/MFP:

- Millorar aspectes de qualificació de l'alumne, com ara:
 - fer un aprenentatge significatiu dels coneixements i tecnologies actuals en un ambient real de treball d'empresa o institució
 - adquirir nous coneixements professionals
 - desenvolupar, en el context laboral i esportiu, els coneixements curriculars apresos
- Treballar aspectes d'inserció laboral, com ara:
 - comprendre el procés productiu, les tasques de serveis i el sistema esportiu i participar-hi
 - adquirir hàbits de relacions humanes a l'empresa o institució

b. Accés al BFP/MPF

El director del centre, d'acord amb l'equip docent responsable de la impartició del cicle d'ensenyaments esportius, pot establir que per iniciar el bloc/mòdul de formació pràctica (BFP/MFP) calgui l'avaluació positiva de tots els crèdits/mòduls lectius cursats fins al moment d'iniciar-la, o bé una valoració individualitzada per a aquells alumnes que no els haguessin superats tots, del grau d'assoliment dels objectius dels crèdits/mòduls cursats, de les possibilitats raonables de recuperació i del previsible aprofitament que l'alumne pugui obtenir del BFP/MFP.

c. Homologació d'empreses

Per resolució comunicada relativa a la formació pràctica en centres de treball, la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial regularà els sistemes d'homologació de les empreses i entitats que han d'acollir alumnes per fer la formació en centres de treball, per tal de garantir les condicions adequades i la qualitat requerida.

d. Seguiment del BFP/MFP

El seguiment de l'alumne que cursa el BFP/MFP el fa el tutor de pràctiques. El centre educatiu i l'empresa o entitat col·laboradora poden acordar l'ús de diferents mitjans de seguiment, més enllà de les visites del tutor de pràctiques del centre educatiu al centre de treball.

e. Proposta d'extinció del conveni per cursar el BFP/MFP en una determinada empresa o entitat

L'equip docent responsable de la impartició del cicle d'ensenyaments esportius, a proposta del tutor del grup, pot proposar al director del centre educatiu l'extinció del conveni per a la realització del BFP/MFP amb l'entitat o empresa col·laboradora. La proposta d'extinció pot fonamentar-se en comportaments o actituds inadequats o en capacitats notòriament no idònies de l'alumne que, per la seva permanència o intensitat, impedeixin o dificultin el normal desenvolupament de la formació pràctica, o en l'incompliment per l'empresa de les condicions que assegurin el caràcter formatiu del BFP/MFP o de les normes de seguretat reglamentàries, o per haver estat sancionada per l'autoritat laboral en els sis mesos anteriors.

En els supòsits anteriors, l'equip docent del cicle d'ensenyaments esportius, a proposta del tutor, pot decidir l'avaluació negativa del bloc/mòdul de formació pràctica, tot i que no s'hagi completat el nombre d'hores previstes, o bé diferir la realització de les hores de formació pràctica pendents.

f. Exempció del bloc/mòdul de formació pràctica

La resolució de la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial relativa a les pràctiques i estades a les empreses per al curs 2012-2013 (Normativa de les pràctiques i estades a les empreses) estableix criteris per resoldre l'exempció, total o parcial, del BFP/MFP per als alumnes que acreditin experiència laboral, experiència formativa i/o experiència esportiva.

La sol·licitud de l'alumne i la resolució de les exempcions per part del director del centre s'han d'ajustar als models que hi ha a "Sol·licitud i resolució d'exempció de la formació pràctica".

Les resolucions del director del centre educatiu relatives a les exempcions poden ser objecte de recurs davant la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial.

4.2.5 Durada dels cicles d'ensenyaments esportius i distribució dels crèdits/mòduls

Les hores mínimes d'impartició efectiva dels diferents cicles són les que determinen els decrets dels diferents currículums. Les hores que els centres destinin a altres activitats (viatges, activitats extraordinàries, etc.) no es poden incloure en aquests mínims.

Així mateix, les hores que es dediquin a activitats de tutoria no es computen com a

hores lectives dels alumnes d'aquests ensenyaments.

En qualsevol cas, la formació pràctica en centres de treball es pot fer simultàniament amb les hores lectives o bé de manera intensiva.

a. Distribució dels cicles d'ensenyaments esportius de grau mitjà

L'alumne ha d'haver cursat els crèdits/mòduls del bloc comú del primer nivell LOGSE o del cicle inicial LOE següents abans de cursar els crèdits del bloc específic del primer nivell marcats amb un asterisc (*) en els apartats *Cicles d'ensenyaments esportius LOGSE (taules)* i *Cicles d'ensenyaments esportius LOE (taules)*.

- Crèdits del bloc comú LOGSE:
 - Bases anatòmiques i fisiològiques de l'esport I
 - Bases psicopedagògiques de l'ensenyament i l'entrenament I
 - Entrenament esportiu I
- Mòduls del bloc comú LOE:
 - Bases del comportament esportiu

L'alumne ha d'haver cursat els crèdits/mòduls del bloc comú del segon nivell LOGSE o del cicle final LOE següents abans de cursar els crèdits del bloc específic del segon nivell marcats amb un asterisc (*) en els apartats *Cicles d'ensenyaments esportius LOGSE (taules)* i *Cicles d'ensenyaments esportius LOE (taules)*.

- Crèdits del bloc comú LOGSE:
 - Bases anatòmiques i fisiològiques de l'esport II
 - Bases psicopedagògiques de l'ensenyament i l'entrenament II
 - Entrenament esportiu II
- Mòduls del bloc comú LOE:
 - Bases de l'aprenentatge esportiu
 - Bases de l'entrenament esportiu

b. Distribució dels cicles d'ensenyaments esportius de grau superior

L'alumne ha d'haver cursat els crèdits/mòduls del bloc comú del grau superior LOGSE o del grau superior LOE següents abans de cursar els crèdits del bloc específic del grau superior marcats amb un asterisc (*) en els apartats *Cicles d'ensenyaments esportius LOGSE (taules)* i *Cicles d'ensenyaments esportius LOE (taules)*.

- Crèdits del bloc comú LOGSE:
 - Biomecànica esportiva
 - Entrenament de l'alt rendiment esportiu
 - Fisiologia de l'esport

- Mòduls del bloc comú LOE:
 - Factors fisiològics de l'alt rendiment
 - Factors psicosocials de l'alt rendiment

c. Matriculació d'alumnes fora de termini

Quan el centre matriculi alumnes fora de termini, cal que elabori un pla específic que els garanteixi poder seguir els estudis d'acord amb la programació prevista.

4.2.6 Matriculació parcial

Si després del procés ordinari de matrícula resten vacants, els centres han d'obrir un període de matriculació parcial per crèdits/mòduls. Aquesta matriculació parcial està subjecta a les normes de preinscripció i matrícula aprovades per a aquests ensenyaments a la [Resolució ENS/367/2013](#), de 18 de febrer, del procediment de preinscripció i matrícula de l'alumnat als centres del Servei d'Educació de Catalunya i altres centres educatius, en els diversos ensenyaments sostinguts amb fons públics, per al curs 2013-2014.

Només es poden matricular de crèdits/mòduls solts les persones que compleixin tots els requisits d'accés a la modalitat esportiva corresponent.

Estipulacions relatives a la matriculació parcial per crèdits/mòduls

- Orientació sobre l'itinerari formatiu

El centre ha d'orientar els alumnes sobre el possible itinerari formatiu que poden seguir en la matriculació per crèdits/mòduls solts, d'acord amb la distribució dels diferents crèdits/mòduls de les titulacions de tècnic/a esportiu/iva i de tècnic/a esportiu/iva superior.

- Tutoria

El seguiment de l'alumne matriculat de crèdits/mòduls solts correspon al tutor del nivell coincident amb aquests crèdits/mòduls.

- Anul·lació de la matrícula

L'alumne pot sol·licitar l'anul·lació de tots o d'alguns dels crèdits/mòduls en què està matriculat, per causa justificada, per escrit i per una sola vegada, al director del centre. En aquest cas s'ha d'aplicar el que s'estableix amb caràcter general per a l'anul·lació de matrícula en la matriculació en els ensenyaments esportius en règim presencial ordinari.

- Efectes de la no-superació de crèdits/mòduls solts

El centre pot garantir plaça per al curs següent, per tornar a cursar el crèdit/mòdul o crèdits/mòduls, a l'alumne de matrícula parcial que no hagi superat algun dels crèdits/mòduls únicament en el cas de poder tornar a oferir vacants per a

matriculació parcial una vegada finalitzat el procés ordinari de matriculació. En aquest cas, es considera que es fa una nova matrícula i, per tant, ha d'abonar el preu públic corresponent al crèdit/mòdul o crèdits/mòduls dels quals es matriculi.

- **Certificació d'estudis parcials**

L'alumne rebrà, en finalitzar el curs, un certificat d'estudis parcials de la titulació que correspongui, que s'ajustarà al model que es troba a "Certificats d'estudis. Ensenyaments esportius".

4.2.7 Organització i programació dels continguts dels cicles d'ensenyaments esportius LOGSE

a. Nombre d'alumnes

El nombre màxim d'alumnes en les sessions teòriques de tots els crèdits és de trenta-cinc. El nombre màxim d'alumnes en les sessions pràctiques és el que s'especifica, per a cada modalitat i, si escau, per a cada crèdit, en l'apartat *Cicles d'ensenyaments esportius LOGSE (taules)*.

b. Organització dels continguts

Correspon a l'equip docent, format pels professors assignats per impartir aquests ensenyaments, l'elaboració de la proposta d'organització dels ensenyaments i els criteris generals de desenvolupament curricular que complementarà el projecte educatiu del centre. La concreció de la proposta d'organització ha d'incloure, almenys, els aspectes següents:

- distribució de crèdits, fent-hi constar, per a cada crèdit, la data prevista d'inici i d'acabament, la durada en hores, el nombre d'hores setmanals i els professors que els impartiran
- espais docents i els recursos que cal usar en el desenvolupament d'aquests ensenyaments
- criteris seguits en l'organització del bloc de formació pràctica
- criteris seguits per determinar el contingut i l'organització del projecte final, en el cas dels ensenyaments de grau superior

c. Programació dels crèdits

La programació de cada crèdit ha d'incloure, almenys:

- el contingut de les unitats didàctiques en què s'organitza cada crèdit, fent-hi constar la durada de cadascuna i la seqüència d'impartició
- les estratègies metodològiques que cal aplicar
- els criteris i instruments d'avaluació que s'han d'emprar

En la programació de cada unitat didàctica cal especificar:

- els objectius terminals o criteris d'avaluació
- els continguts que s'hi desenvoluparan, convenientment contextualitzats en la unitat, si escau
- l'enunciat dels diversos nuclis d'activitats en què s'agrupen les activitats d'ensenyament i aprenentatge que es desenvoluparan

4.2.8 Organització i programació dels continguts dels cicles d'ensenyaments esportius LOE

a. Nombre d'alumnes

El nombre màxim d'alumnes en les sessions teòriques de tots els crèdits és de trenta. El nombre màxim d'alumnes en les sessions pràctiques és el que s'especifica, per a cada modalitat i, si escau, per a cada mòdul, en l'apartat *Cicles d'ensenyaments esportius LOE (taules)*.

b. Estructura dels cicles d'ensenyaments esportius

Els cicles d'ensenyaments esportius LOE s'estructuren en dues parts: el perfil professional i el currículum. El perfil professional descriu la competència general, les competències professionals, personals i socials, les qualificacions i les unitats de competència del Catàleg de Qualificacions Professionals vigent.

El currículum comprèn els objectius generals i els mòduls professionals organitzats en unitats formatives.

c. Organització dels continguts

El currículum dels cicles formatius s'estructura en mòduls d'ensenyaments esportius, que poden ser de diferents tipus:

- Mòduls associats a una o més unitats de competència.
- Mòduls que contenen formació de base o transversal a diferents cicles.
- Mòduls comuns a tots els cicles, inclosos en el bloc comú dels diferents títols.
- Mòdul de projecte: inclòs en tots els cicles de grau superior.

Unitats formatives:

Per tal de facilitar l'aprenentatge al llarg de la vida, la integració dels sistemes de formació professional i la incorporació de la població adulta a la formació, els mòduls d'ensenyaments esportius s'organitzen en unitats més petites de formació i avaluació, anomenades unitats formatives.

La unitat formativa és una agrupació de resultats d'aprenentatge, criteris d'avaluació i continguts d'un mòdul d'ensenyaments esportius, relacionat generalment amb unes activitats de treball i continguts amb coherència didàctica per a l'aprenentatge.

d. Planificació del cicle

El centre ha de garantir l'elaboració per part de l'equip docent, de manera conjunta i coordinada, de la proposta de planificació del cicle i els criteris generals de desenvolupament curricular, que en tot cas esdevindrà complement del projecte educatiu.

La planificació del cicle ha d'incloure, almenys, els aspectes següents:

- Distribució dels mòduls i/o unitats formatives al llarg del cicle i els professors que les impartiran.
- Criteris per determinar el contingut i l'organització del mòdul de projecte en el cas dels cicles de grau superior.
- Criteris generals sobre l'avaluació i la recuperació dels mòduls i/o unitats formatives.
- Espais docents i recursos que es dediquen al desenvolupament del cicle.

En relació amb el mòdul de formació pràctica (MFP) cal concretar:

- Els criteris per a l'organització de la formació en centres de treball (FCT).
- Els criteris per avaluar i qualificar el mòdul de formació pràctica.
- Si escau, les condicions dels espais, equipaments i recursos per desenvolupar el mòdul.
- Els alumnes per grup, les exempcions totals i parcials i la proposta de centres de treball per fer-hi les pràctiques.

e. Programació dels mòduls

La programació de cada mòdul ha d'incloure, almenys:

- La relació de les unitats formatives i temporalització, fent-hi constar el nombre d'hores totals, la data prevista d'inici i de finalització i el nombre d'hores setmanals.
- Les estratègies metodològiques i d'organització del mòdul.
- Els criteris de qualificació del mòdul a partir de les qualificacions de les unitats formatives.

f. Programació de les unitats formatives i de les activitats d'ensenyament i aprenentatge

Per a cada unitat formativa, en la programació s'especificarà:

- Resultats d'aprenentatge proposats, criteris d'avaluació i continguts convenientment contextualitzats.
- Activitats d'ensenyament i aprenentatge i la seva relació amb els resultats d'aprenentatge proposats, criteris d'avaluació i continguts.
- Enunciat dels nuclis formatius en què s'agrupen les activitats d'ensenyament i aprenentatge, si escau.
- L'avaluació i qualificació de la unitat formativa a partir de les qualificacions dels resultats d'aprenentatge.

Així mateix, de cada activitat d'ensenyament i aprenentatge s'especificarà:

- Denominació i durada prevista.
- Breu descripció de les tasques que cal fer en l'activitat.
- Els continguts que es desenvolupen.
- Activitats d'avaluació, si escau.
- Resultats d'aprenentatge als quals va adreçada l'activitat.

4.3 Informació als alumnes dels cicles d'ensenyaments esportius

Els alumnes han de disposar d'informació suficient, tant pel que fa al desplegament del cicle com per a després de cursar-lo. Les característiques i continguts mínims d'aquesta informació són les que es relacionen a continuació.

4.3.1 Organització del cicle

- Perfil professional del cicle.
- Organització i distribució al llarg del curs dels mòduls i les unitats formatives o dels crèdits i les unitats didàctiques.
- La formació pràctica en centres de treball (FCT) i, en particular:
 - els objectius de les pràctiques
 - la previsió del calendari
 - les empreses o institucions col·laboradores
 - la possibilitat i les condicions per a les exempcions total i parcial de l'FCT, així com la documentació necessària per obtenir-les

4.3.2 Avaluació del cicle

- Avaluacions trimestrals i avaluació final (calendari i procés).
- Criteris d'avaluació i qualificació dels mòduls i les unitats formatives o dels crèdits.
- Criteris d'avaluació i qualificació del crèdit o mòdul de projecte final
- Criteris d'avaluació i qualificació de la formació pràctica en centres de treball.
- Determinació de la qualificació final del cicle.

4.3.3 Informació als alumnes de cicles de grau mitjà

- Titulació que s'obté.
- Formacions complementàries.
- Cicles d'ensenyaments esportius de grau mitjà afins.
- Possibilitat de continuar els estudis en el batxillerat.

- Accés als cicles formatius de grau superior mitjançant la prova d'accés o altres formacions.
- Adreces que poden ser útils: Departament d'Empresa i Ocupació, serveis locals d'ocupació o inserció, etc.

4.3.4 Informació als alumnes de cicles de grau superior

- Titulació que s'obté.
- Formacions complementàries.
- Cicles formatius de grau superior afins.
- Adreces que poden ser útils: Departament d'Empresa i Ocupació, serveis locals d'ocupació o inserció, etc.
- Accés a la universitat: condicions, possibilitat d'incrementar la qualificació a partir de les PAU (vegeu l'apartat [Accés i admissió a la universitat](#) del Consell Interuniversitari de Catalunya) i la informació del [Departament d'Economia i Coneixement](#).
- Notes de tall exigides per cada facultat o escola universitària en els darrers cursos per accedir-hi des de cicles d'ensenyaments esportius.

4.4 Reclamacions motivades per les qualificacions

D'acord amb l'article [21.2.d](#)) i e) de la Llei 12/2009, d'educació, i el [Decret 279/2006](#), l'alumne o els seus pares o tutors legals en el cas que sigui menor d'edat té dret a sol·licitar aclariments per part dels professors respecte de les qualificacions d'activitats parcials o finals de curs, així com a reclamar contra les decisions i qualificacions que, com a resultat del procés d'avaluació, s'adoptin al final d'un crèdit.

Les reclamacions respecte a les qualificacions obtingudes i comunicades a l'alumne al final de cada crèdit, si no les resol directament la junta d'avaluació, caldrà adreçar-les per escrit al director del centre en el termini de dos dies lectius. El director traslladarà la reclamació al departament o òrgan equivalent que correspongui per tal que, en reunió convocada a aquest efecte, estudiï si la qualificació s'ha atorgat d'acord amb els criteris d'avaluació per ell establerts i formuli la proposta pertinent. Si consta tan sols d'un o dos membres, l'òrgan s'ampliarà, fins a tres, amb els professors que el director designi (entre els professors d'altres matèries del mateix àmbit o entre els càrrecs directius). A la vista de la proposta que formuli i de l'acta de la junta d'avaluació, el director resoldrà la reclamació. L'existència de la reclamació i la resolució adoptada es faran constar a l'acta d'avaluació corresponent i es notificaran per escrit a la persona interessada. En la notificació s'indicaran els terminis i el procediment per recórrer que s'indica a continuació.

Si l'alumne (o els seus pares o tutors legals si és menor d'edat) no està d'acord amb la resolució, podrà reiterar la reclamació, en el termini de cinc dies, mitjançant un escrit,

que es presentarà al centre, adreçat al director dels serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, al gerent del Consorci d'Educació, i se seguirà el procediment que es detalla tot seguit:

- El centre el trametrà, en els tres dies hàbils següents, als serveis territorials (o al Consorci d'Educació de Barcelona), conjuntament amb una còpia de les actes d'avaluació i la documentació complementària, a fi que la Inspecció d'Educació n'emeti informe. Aquest informe inclourà tant els aspectes procedimentals seguits en el tractament de la reclamació com el fons de la qüestió reclamada.
- Quan de l'informe i de la documentació es desprèn la conveniència de revisar la qualificació o el procediment d'avaluació, el director dels serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, l'òrgan competent del Consorci d'Educació podrà encarregar aquesta tasca a una comissió integrada per un professor del centre que no hagi participat en l'avaluació, un professor d'un altre centre i un inspector proposat per la Inspecció d'Educació.
- Vist l'informe de la Inspecció i, si escau, de la comissió, el director dels serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, l'òrgan competent del Consorci d'Educació resoldrà definitivament amb notificació a l'interessat, per mitjà de la direcció del centre. El que resulti de la resolució final de la reclamació s'haurà d'incorporar, amb la diligència corresponent, a l'acta d'avaluació a què es refereixi.

4.5 Aplicació dels preus públics

Són d'aplicació als cicles d'ensenyaments esportius les següents normatives:

- [Ordre EDU/417/2008](#), de 9 de setembre, per la qual es creen i es modifiquen diversos preus públics dels ensenyaments d'esports de règim especial que condueixen a les titulacions oficials de tècnic d'esport i tècnic superior d'esport.
- [Ordre EDU/467/2010](#), de 27 de setembre, per la qual es creen i es modifiquen preus públics per la matriculació en els ensenyaments esportius de règim especial que condueixen a les titulacions oficials de tècnic esportiu i tècnic esportiu superior.
- [Ordre ENS 307/2012](#), de 3 d'octubre, per la qual es creen diversos preus públics dels ensenyaments esportius de règim especial que condueixen a les titulacions oficials de tècnic esportiu.

4.6 Renúncia a la matrícula

L'alumne, o qui en tingui la pàtria potestat si és menor, pot sol·licitar la renúncia total a la matrícula i el retorn del preu públic abonat dels crèdits que no hagi començat a cursar, per escrit i per una sola vegada, al director del centre.

Són causes suficients, si es justifiquen documentalment, per acceptar la renúncia a la matrícula les que generen una absència prolongada, com ara:

- malaltia o accident de l'alumne o de familiars
- atenció a familiars
- maternitat o paternitat
- canvi de condicions de treball o incorporació a un lloc de treball
- altres circumstàncies personals de caràcter extraordinari

En els supòsits d'acceptació de la renúncia a la matrícula, l'alumne afectat:

- rep del centre el retorn del preu públic pagat corresponent als crèdits que deixi de cursar i que no hagi iniciat
- conserva el dret de reserva de plaça per al curs següent (centres públics i centres privats sostinguts amb fons públics)
- no perd la qualificació obtinguda en els crèdits superats
- no se li computen les convocatòries dels crèdits no qualificats
- en el cas d'haver-se iniciat, sense completar-la en anul·lar la matrícula, la formació en centres de treball del bloc de formació pràctica (BFP), se li computen les hores de formació en centres de treball efectivament realitzades i conserva el dret de reserva de plaça d'aquest bloc de formació per al curs vinent. En aquest cas el centre no li retornarà el preu públic corresponent a aquest bloc.

4.7 Acreditació d'estudis

4.7.1 Acreditació per a l'expedició de la titulació obtinguda al final de l'estudi d'un cicle

Els centres autoritzats a impartir els ensenyaments tramitaran, quan la persona interessada ho sol·liciti, l'expedició del títol de tècnic esportiu o de tècnic esportiu superior, d'acord amb el procediment general de tramitació de l'expedició de títols acadèmics no universitaris.

Es recorda que el títol de tècnic dóna dret a accedir a totes les modalitats del batxillerat i a més, segons l'article 6.5 de l'[Ordre EDU/554/2008](#), a la convalidació de les matèries optatives i del treball de recerca.

4.7.2 Acreditació d'estudis per a l'accés a estudis universitaris

Atès que el [Reial decret 558/2010](#), de 7 de maig, i l'[Ordre EDU/3242/2010](#), de 9 de desembre, han establert noves condicions per a l'accés als ensenyaments universitaris que s'han d'aplicar a partir de l'any acadèmic 2011-2012, els centres han de certificar els cicles d'ensenyaments esportius de grau superior superats d'acord amb el nou

model que es troba a "Certificat d'estudis de tècnic/a superior per a l'accés a estudis universitaris", en què consti la qualificació mitjana obtinguda en el cicle calculada amb tres decimals. Amb aquests efectes, els centres també han d'emetre el nou model de certificat als alumnes de promocions anteriors que ho sol·licitin i tinguin l'expedient acadèmic en el centre.

Així mateix, i als efectes de matrícula a la part específica de les proves d'accés a la universitat, els centres expediran el certificat a l'alumne que ho sol·liciti, d'acord amb el model "Certificat d'estudis per a la matrícula a la fase específica de les proves d'accés a la universitat (PAU)".

4.7.3 Altres acreditacions d'estudis cursats i superats completament

Certificat de primer nivell o cicle inicial del grau mitjà dels ensenyaments esportius. Els centres autoritzats per impartir els ensenyaments esportius han d'expedir, quan l'interessat ho sol·liciti, el corresponent certificat de primer nivell o cicle inicial, segons el model que es troba a "Certificats d'estudis. Ensenyaments esportius".

Certificat d'estudis complets del grau mitjà dels ensenyaments esportius. Els centres han de certificar el grau mitjà d'acord amb el model que es troba a "Certificats d'estudis. Ensenyaments esportius".

Certificat d'estudis complets del grau superior dels ensenyaments esportius. Els centres han de certificar el grau superior d'acord amb el model que es troba a "Certificats d'estudis. Ensenyaments esportius", llevat del supòsit de certificació per a l'accés a estudis universitaris, esmentat anteriorment.

4.7.4 Acreditació d'estudis cursats i/o superats parcialment

Certificat d'estudis parcials del grau mitjà dels ensenyaments esportius. Els centres ho han de certificar d'acord amb el model que es troba a "Certificats d'estudis. Ensenyaments esportius", excepte quan correspongui emetre el certificat del primer nivell o cicle inicial del grau mitjà.

Certificat d'estudis parcials del grau superior dels ensenyaments esportius. Els centres ho han de certificar d'acord amb el model que es troba a "Certificats d'estudis. Ensenyaments esportius".

Cicles de formació professional LOGSE i LOE. Cursos per a l'accés a grau mitjà i a grau superior

1 Cicles formatius de formació professional (FP LOGSE)

La formació professional reglada està en un procés de canvi com a conseqüència de

l'aplicació de la Llei orgànica d'educació (LOE). Alguns dels cicles formatius de formació professional fins ara vigents ja s'han substituït per les noves titulacions i progressivament s'aniran substituint els altres. Mentre coexisteixin els dos models de formació professional reglada, cal diferenciar els aspectes d'ordenació que s'han d'aplicar en cada cas.

En aquest apartat es desenvolupen les indicacions generals de la formació professional i les que afecten els cicles formatius LOGSE encara vigents. En tots aquells aspectes no esmentats en l'apartat *Cicles formatius de formació professional inicial LOE* són d'aplicació les indicacions definides en l'apartat *Cicles formatius de formació professional LOGSE*.

1.1 Desenvolupament, concreció i aplicació dels currículums (FP LOGSE)

La denominació de cada cicle formatiu, el currículum, la durada mínima de cada un dels crèdits, l'organització, l'estructura i les hores mínimes que cal fer de formació pràctica en centres de treball (FCT) s'estableixen en els decrets que despleguen el currículum de cada cicle formatiu, les referències normatives dels quals s'indiquen a l'apartat *Cicles formatius de grau mitjà i de grau superior de formació professional específica (FP LOGSE)*.

L'apartat *Organització curricular dels cicles de formació professional*, recull els recordatoris normatius, les indicacions i les orientacions oportunes en relació amb l'aplicació dels currículums d'aquests ensenyaments. En particular, s'hi fa referència al calendari, la distribució horària, les mesures flexibilitzadores, aspectes organitzatius dels cicles, l'FCT, el currículum i la programació.

Amb caràcter general, es recorda que l'assistència dels alumnes és obligatòria en totes les hores presencials dels crèdits, incloses les hores de presència en els centres de treball on es cursa l'FCT. En cas de manca d'assistència reiterada sense justificació, es perd el dret a l'avaluació continuada i són d'aplicació les normes que el centre tingui establertes a l'efecte, d'acord amb l'[article 37](#) de la Llei 12/2009, d'educació, i els articles 24 i 25 del [Decret 102/2010](#), d'autonomia dels centres educatius, que la desplega.

En aquells casos en què, per les circumstàncies que sigui, el centre matriculi alumnes fora de termini, caldrà elaborar un pla específic que garanteixi que l'alumne podrà seguir els estudis d'acord amb la programació prevista.

1.2 Avaluació i promoció de curs (FP LOGSE)

criteris generals

L'avaluació de l'aprenentatge dels alumnes de cicles formatius és continuada, integrada en el procés d'aprenentatge, té en compte l'organització modular i es fa per crèdits. De manera general, l'avaluació dels alumnes de cicles formatius es fa a partir de la

constatació de l'assoliment de les capacitats expressades en els objectius generals del cicle.

A l'inici del curs el centre ha d'informar l'alumne dels continguts del currículum formatiu, de l'estructura per crèdits, dels objectius generals del cicle i dels objectius terminals o criteris d'avaluació de cada crèdit, així com dels criteris generals d'avaluació, promoció de curs i superació del cicle.

El centre ha de mantenir a disposició de la Inspecció d'Educació els registres de l'avaluació continuada i la documentació que hagi contribuït a avaluar els diferents crèdits (enunciats de proves escrites, graelles d'observació i altres).

Junta d'avaluació

L'equip docent, integrat per la totalitat dels professors que imparteixen el cicle formatiu, constitueix la junta d'avaluació, encarregada de fer el seguiment dels aprenentatges i de prendre les decisions que en resultin. L'organització i la presidència de la junta d'avaluació corresponen al tutor del cicle, com també la formalització de les actes corresponents.

Sessions d'avaluació

Les sessions d'avaluació tenen per objectiu:

- Valorar el desplegament del cicle i la seqüenciació i adequació de la programació a les necessitats formatives i l'actitud i motivació general de l'alumne.
- Coordinar l'equip docent.
- Proposar actuacions i adoptar decisions per corregir les deficiències observades en el procés d'ensenyament i aprenentatge.
- Valorar de manera col·legiada el grau d'assoliment per part de l'alumne dels objectius terminals o criteris d'avaluació dels crèdits impartits durant el període d'avaluació.
- Valorar de manera col·legiada el grau d'assoliment per part de l'alumne dels objectius generals del cicle formatiu.
- Qualificar l'alumne amb relació als crèdits finalitzats i als mòduls corresponents.
- Valorar la programació desenvolupada al llarg del període que és objecte d'avaluació i proposar, si escau, actuacions correctores del procés d'ensenyament i aprenentatge.

En les sessions d'avaluació es prendran les decisions pertinents, que hauran de constar en l'acta de la sessió. Els alumnes no formen part de la junta d'avaluació. Tanmateix, és possible la seva participació en les sessions d'avaluació, i s'han d'atènyer al que determinin les normes d'organització i funcionament del centre.

Durant el curs acadèmic s'ha de fer un mínim de tres sessions d'avaluació ordinàries, a més de l'avaluació final. Els resultats de les avaluacions es reflectiran a l'acta d'avaluació, d'acord amb el model "Acta d'avaluació. Formació professional específica".

A l'inici de cada cicle formatiu, abans de la primera avaluació trimestral ordinària, s'ha

de fer una avaluació inicial del cicle formatiu, que té per objectiu avaluar globalment la incorporació de l'alumne al cicle, ajustar la programació prevista i reorientar-la, si escau.

Informació als alumnes

El tutor del cicle formatiu informará per escrit cada alumne, o els seus representants legals, dels acords de cada sessió d'avaluació que l'afectin, incloent-hi les qualificacions obtingudes, si n'hi ha. També l'informará per escrit, individualment i periòdicament, en els termes acordats per la junta d'avaluació, respecte al seu aprofitament i aprenentatge, amb referència als objectius que cal assolir i sobre la qualificació obtinguda dels crèdits avaluats.

Avaluació dels crèdits

L'avaluació dels crèdits es farà a partir del grau d'assoliment de les capacitats expressades pels objectius terminals o criteris d'avaluació previstos en cadascun dels crèdits. Els objectius s'assoleixen mitjançant els continguts de fets, conceptes i sistemes conceptuals, així com els de procediments i els d'actituds.

A mesura que avanci el procés d'aprenentatge, el professor enregistrarà, per a cada alumne i crèdit, l'assoliment d'aquests objectius terminals.

Avaluació del crèdit de síntesi

L'equip docent que imparteix el crèdit avaluarà i qualificarà de manera col·legiada el crèdit de síntesi de cada alumne en aquells cicles en què estigui previst. El crèdit de síntesi s'avaluarà positivament quan l'equip docent que l'hagi impartit aprecii que l'alumne ha assolit en un grau suficient els objectius terminals propis d'aquest crèdit i els objectius generals del cicle formatiu que s'hi recullen. En cas contrari, l'avaluació serà negativa.

Avaluació del crèdit de formació en centres de treball

L'avaluació del crèdit de formació en centres de treball (FCT) correspon a la junta d'avaluació, tenint en compte la valoració feta per l'empresa i prenent com a referència els objectius terminals o criteris específics d'avaluació, les activitats formatives de referència i els criteris generals d'avaluació determinats en el Decret pel qual s'estableix el currículum corresponent al cicle.

L'avaluació del crèdit de formació en centres de treball és continuada durant l'estada de l'alumne a l'empresa. A l'hora de determinar la idoneïtat de l'alumne, el tutor del cicle i la persona responsable d'aquesta formació a l'empresa han de tenir en compte la valoració que l'alumne en fa i corregir-ne, si cal, les possibles deficiències, la qual cosa quedarà recollida en el quadern de pràctiques.

En acabar l'FCT, la persona responsable de la formació a l'empresa valorarà l'evolució de l'alumne, mitjançant un informe que s'ha d'incorporar al quadern de pràctiques.

L'equip docent, a proposta del tutor del cicle formatiu, fa l'avaluació final del crèdit de formació en centres de treball, tenint presents els informes esmentats i la informació recollida en el quadern de pràctiques.

Recuperació de crèdits

Els alumnes disposen d'una convocatòria extraordinària de recuperació, d'acord amb la planificació de les activitats de recuperació establertes pel centre en la programació curricular del cicle formatiu. La presentació a les convocatòries extraordinàries és voluntària. L'alumne que no s'hi presenti no perdrà la convocatòria a efectes del còmput màxim, i constarà a efectes d'avaluació final com a "No presentat" (NP).

Cada professor ha d'establir les estratègies de recuperació, que poden consistir en activitats puntuals o continuades, previstes en la programació de cada crèdit. En tot cas, l'alumne ha de ser informat de les activitats que haurà de dur a terme per recuperar els crèdits suspesos, així com del període i les dates en què es faran les avaluacions extraordinàries corresponents.

Avaluació final

La sessió d'avaluació final de tots els alumnes es desenvoluparà en acabar les activitats lectives dels darrers crèdits. Es farà també una sessió d'avaluació extraordinària per als alumnes que, d'acord amb la sessió d'avaluació final, hagin de superar crèdits pendents. En el moment que un alumne tingui la totalitat dels crèdits del cicle formatiu superats, té dret a sol·licitar l'expedició del títol corresponent.

Valoració del curs

Finalitzat el curs, l'equip docent ha de valorar el funcionament general del curs pel que fa al desplegament curricular (programacions, desplegament del currículum, distribució de les hores a disposició del centre, organització del cicle en crèdits i crèdit de síntesi, si n'hi ha), desenvolupament de la formació en centres de treball, instal·lacions i equipaments, horaris, qualificacions i tots aquells aspectes que es considerin pertinents. D'aquesta valoració, l'equip docent en farà un informe de proposta de millores, per incorporar-les, si escau, a la planificació del cicle formatiu del curs següent.

Qualificacions

En els paràgrafs següents es donen indicacions sobre els diversos aspectes de l'avaluació i la qualificació dels alumnes en els cicles formatius. Les qualificacions obtingudes per cada alumne es recullen necessàriament en l'expedient acadèmic, sens perjudici d'emplenar les actes de les sessions d'avaluació.

Qualificació final dels crèdits. Inalterabilitat de les qualificacions positives

L'expressió de l'avaluació final de cada un dels crèdits que componen el cicle formatiu es fa en forma de qualificacions numèriques de l'1 al 10, sense decimals. Es consideren positives les qualificacions iguals o superiors a 5, i negatives les altres. Si l'alumne abandona algun dels crèdits es fa constar com a "No presentat" (NP) als registres de qualificacions i consumeix convocatòria.

Els crèdits superats mantenen la qualificació. No es pot aplicar cap mesura per modificar una qualificació positiva atorgada; és a dir, no es poden repetir crèdits ja superats per millorar-ne les qualificacions, ni es poden establir fórmules (presentació a

les convocatòries extraordinàries ni d'altres) per incrementar-ne la qualificació positiva.

Qualificació del crèdit de formació en centres de treball

La qualificació del crèdit de formació en centres de treball s'expressa en els termes "Apte" o "No apte". Ha d'anar acompanyada d'una valoració orientadora del nivell d'assoliment de les competències professionals recollides en el quadern de pràctiques, en els termes de "Molt bona", "Bona o Bé", "Suficient" en el cas de "Apte", i de "Passiva" o "Negativa" en el cas de "No apte", i s'hi poden afegir observacions.

Crèdits convalidats

Els crèdits convalidats per haver superat altres cicles formatius, formació professional de segon grau o estudis universitaris afins es qualificaran amb l'expressió "Convalidat" (C). El procediment de convalidacions s'especifica a l'apartat *Convalidacions i correspondències d'estudis dels cicles de formació professional*.

Crèdits exempts

En el cas d'haver obtingut l'exempció total del crèdit de formació en centres de treball (FCT), aquest es qualificarà amb l'expressió "Exempt" (Xm). En el cas d'haver obtingut l'exempció parcial del crèdit FCT, aquest es qualificarà com a "Apte" o "No apte" segons el que correspongui.

Així mateix, els crèdits associats a una unitat de competència professional acreditada per mitjà de les convocatòries d'acreditació de competències dels títols de tècnic/a i tècnic/a superior es qualificaran com a "Exempts" (Xm).

Qualificació dels mòduls

La qualificació dels mòduls s'ha d'ajustar a les regles següents:

- a. La qualificació dels mòduls que en el desplegament curricular s'estructuren en un sol crèdit és directament la del crèdit, és a dir, de l'1 al 10, sense decimals.
- b. La qualificació dels mòduls estructurats en dos o més crèdits, segons la correspondència establerta en el Decret que regula el currículum corresponent, és la mitjana ponderada de les qualificacions dels crèdits que el componen.

La ponderació es fa segons la totalitat d'hores que estableixi el desplegament curricular del centre per a cada crèdit. En aquest cas, la qualificació del mòdul és també d'1 a 10, sense decimals, i cal ajustar-la, per defecte fins a 49 centèsims, al nombre enter inferior i, per excés a partir de 50 centèsims, al nombre enter superior.

Per tal que la qualificació del mòdul sigui considerada positiva cal que tots els crèdits que el componen estiguin superats.

Valoració final del cicle formatiu. Superació del cicle

En l'avaluació final, l'equip docent del cicle formatiu valorarà, per a cada alumne, el grau d'assoliment dels objectius generals amb relació a les competències definides en el perfil professional. També en valorarà l'historial acadèmic i, per acord d'un mínim dels dos terços dels membres de la junta d'avaluació, es podrà determinar la superació

dels crèdits pendents, atorgant-los la qualificació que es decideixi. En aquest cas caldrà fer constar a l'acta, juntament amb la qualificació del crèdit, un asterisc (*), i al peu de l'acta s'hi escriurà l'expressió "(*) Requalificat per la junta d'avaluació".

Per superar el cicle formatiu cal que tots els crèdits i tots els mòduls professionals tinguin qualificació positiva i cal, a més, haver obtingut la valoració de "Apte" en el crèdit FCT.

Qualificació final del cicle

La qualificació final del cicle s'expressarà amb dues xifres decimals. Aquesta qualificació serà la mitjana ponderada per les hores respectives de les qualificacions que tinguin expressió numèrica dels mòduls i dels crèdits que no s'integren en cap dels mòduls que componen el cicle. En conseqüència, en el càlcul de la qualificació final del cicle no es tindran en compte les qualificacions de "Apte", "Exempt" o "Convalidat".

Matrícula d'honor

A l'alumne que obtingui una qualificació final del cicle formatiu de grau superior igual o superior a 9 se li pot consignar la menció de "Matrícula d'honor" (MH) en les observacions de l'acta de qualificacions finals, en l'expedient acadèmic i en el certificat d'estudis complets. Sobre el total d'alumnes avaluats del darrer curs del cicle formatiu es pot concedir una menció MH per cada vint alumnes, i una altra si en resulta una fracció sobrant. Amb aquests efectes, s'entén per alumnes avaluats del darrer curs tots els que han cursat els mòduls necessaris per completar el cicle, els hagin superat o no.

La menció matrícula d'honor té els efectes econòmics previstos en les taxes i preus públics per a la matriculació en els ensenyaments artístics superiors.

Repetició de crèdits i promoció de curs

L'alumne pot cursar cada crèdit un màxim de tres vegades, en el mateix centre i en un mateix cicle formatiu, a excepció del crèdit d'FCT, que es pot avaluar un màxim de dues vegades. Pot presentar-se a les convocatòries d'avaluació i qualificació d'un mateix crèdit un màxim de quatre vegades, i computen tant les ordinàries com les extraordinàries. Un cop exhaurides les quatre convocatòries, per motius o circumstàncies de caràcter excepcional l'alumne pot sol·licitar una cinquena convocatòria, de caràcter extraordinari, al director del centre, que l'ha de resoldre mantenint el criteri de cursar un crèdit un màxim de tres vegades.

La presentació a les convocatòries extraordinàries és voluntària. A l'alumne que no s'hi presenti no se li comptarà la convocatòria extraordinària a efectes del còmput màxim, i constarà a efectes d'avaluació final com a "No presentat" (NP).

En els cicles formatius que es distribueixen en un sol any, l'alumne que tingui algun o alguns crèdits pendents un cop passada la convocatòria extraordinària, ha de matricular-se només en el crèdit o els crèdits no superats.

En els cicles formatius que es distribueixen en més d'un any, l'alumne que, un cop realitzada la convocatòria extraordinària, hagi superat un nombre de crèdits amb càrrega horària superior al 60% de la durada horària del conjunt dels crèdits del primer

any, pot matricular-se en el segon curs del cicle i ha de cursar els crèdits pendents del primer any. En cas contrari, es matricularà en els crèdits no superats del primer curs del cicle i opcionalment en els crèdits del segon any que no presentin incompatibilitat horària significativa o curricular, segons el projecte del centre i la disponibilitat de places.

Tanmateix, les normes d'organització i funcionament del centre poden determinar en quines circumstàncies excepcionals, relacionades amb incompatibilitats curriculars o horàries, un alumne ha de matricular-se només en els crèdits de primer curs, malgrat haver superat el 60% de la durada horària del conjunt de crèdits de primer curs.

Per als alumnes matriculats a segon curs amb crèdits pendents de primer no es computa la convocatòria dels crèdits que no han pogut iniciar.

L'alumne de segon curs que tingui algun o alguns crèdits pendents un cop passada la convocatòria extraordinària, ha de repetir només el crèdit o els crèdits no superats.

Centres amb procés rotatori de matriculació entre cicles

Els centres que tinguin autoritzat un procés rotatori de matriculació en algun cicle formatiu han d'informar l'alumne d'aquesta peculiaritat abans que es matriculi, especialment del fet que els crèdits no superats que no s'imparteixin durant el curs següent els haurà de cursar en un altre centre o esperar que es tornin a impartir.

Documentació acadèmica

La documentació acadèmica relacionada amb els aprenentatges de l'alumne, tant si roman en el centre com si es trasllada a un altre centre per continuar els estudis del mateix cicle formatiu, està especificada en l'apartat *Documentació acadèmica en els cicles formatius de formació professional (FP LOGSE)*.

1.3 Incorporació d'alumnes als cicles (FP LOGSE)

D'acord amb el que disposen el [Decret 284/2011](#), d'1 de març, i el [Reial decret 1147/2011](#), de 29 de juliol, als cicles formatius s'hi accedeix mitjançant la titulació suficient, o per la prova d'accés o pel curs de formació específic per a l'accés als cicles de grau mitjà i superior, establert en la [Resolució ENS/1245/2012](#), de 13 de juny. La titulació ordinària per accedir als cicles formatius de grau mitjà és el títol de graduat en ESO i per accedir al grau superior és el títol de batxiller. Això no obstant, la casuística de situacions singulars que permeten l'accés als cicles formatius, sigui amb titulació suficient o per proves o cursos de formació específics d'accés als cicles formatius, és molt diversa, i s'ha sistematitzat en l'apartat *Accés als cicles formatius de formació professional*, que també inclou els criteris de prioritat en l'admissió d'alumnes a determinats cicles formatius de grau superior segons la modalitat de batxillerat cursada i l'accés per completar estudis de cicles el pla LOGSE dels quals ja s'ha extingit.

Alumnes que han superat tots els crèdits d'un cicle formatiu en les proves d'obtenció del títol

Els alumnes que mitjançant les proves d'obtenció del títol tinguin superats tots els crèdits del cicle formatiu i hagin de cursar el crèdit de formació en centres de treball es matricularan únicament en aquest crèdit per completar el cicle formatiu. En el moment de la formalització de la matrícula caldrà que acreditin també el requisit d'accés al cicle formatiu corresponent.

Es recorda que, sigui quin sigui el supòsit d'accés als ensenyaments dels cicles formatius, el personal, ja sigui docent o no docent, no pot cursar cicles formatius en el mateix centre educatiu on presti serveis.

1.4 Renúncia a la matrícula (FP LOGSE)

L'alumne, o qui en tingui la pàtria potestat si és menor, pot sol·licitar, per qualsevol de les causes que s'indiquen a continuació, la renúncia total o parcial a la matrícula de determinats crèdits del cicle formatiu, per escrit i per una sola vegada, al director del centre.

Són causes suficients, si es justifiquen documentalment, per acceptar la renúncia total o parcial a la matrícula les que generen una absència prolongada de classe, com ara:

- malaltia o accident de l'alumne o de familiars
- atenció a familiars
- maternitat o paternitat
- canvi de condicions en el treball o incorporació a un lloc de treball
- altres circumstàncies personals de caràcter extraordinari

En els supòsits d'acceptació de la renúncia a la matrícula, l'alumne afectat:

- conserva el dret de reserva de plaça per al curs següent (centres públics i centres privats sostinguts amb fons públics)
- no perd la qualificació obtinguda en els crèdits superats
- no se li computen les convocatòries dels crèdits no qualificats
- en el cas d'haver iniciat la formació en centres de treball (FCT) sense completar-la en anul·lar la matrícula, es computen les hores de formació en centres de treball efectivament realitzades

1.5 Reclamacions motivades per les qualificacions (FP LOGSE)

D'acord amb l'article [21.2.d\) i e\)](#) de la Llei 12/2009, d'educació, i el [Decret 279/2006](#), l'alumne o els seus pares o tutors legals en el cas que sigui menor d'edat té dret a sol·licitar aclariments per part dels professors respecte de les qualificacions d'activitats parcials o finals de curs, així com a reclamar contra les decisions i qualificacions que, com a resultat del procés d'avaluació, s'adoptin al final d'un crèdit.

Les reclamacions respecte de les qualificacions obtingudes i comunicades a l'alumne al final de cada crèdit, si no les resol directament la junta d'avaluació caldrà adreçar-les

per escrit al director del centre en el termini de dos dies lectius. El director traslladarà la reclamació al departament o òrgan equivalent que correspongui per tal que, en reunió convocada a aquest efecte, estudiï si la qualificació s'ha atorgat d'acord amb els criteris d'avaluació per ell establerts i formuli la proposta pertinent. Si consta tan sols d'un o dos membres, l'òrgan s'ampliarà, fins a tres, amb els professors que el director designi (entre els professors d'altres matèries del mateix àmbit o entre els càrrecs directius). A la vista de la proposta que formuli i de l'acta de la junta d'avaluació, el director resoldrà la reclamació. L'existència de la reclamació i la resolució adoptada es faran constar a l'acta d'avaluació corresponent i es notificaran per escrit a la persona interessada. En la notificació s'indicaran els terminis i el procediment per recórrer que s'indica a continuació.

Si l'alumne (o els seus pares o tutors legals si és menor d'edat) no està d'acord amb la resolució, podrà reiterar la reclamació, en el termini de cinc dies, mitjançant un escrit, que es presentarà al centre, adreçat al director dels serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, al gerent del Consorci d'Educació, i se seguirà el procediment que es detalla tot seguit:

- El centre el trametrà, en els tres dies hàbils següents, als serveis territorials (o al Consorci d'Educació de Barcelona), conjuntament amb una còpia de les actes d'avaluació i la documentació complementària, a fi que la Inspecció d'Educació n'emeti informe. Aquest informe inclourà tant els aspectes procedimentals seguits en el tractament de la reclamació com el fons de la qüestió reclamada.
- Quan de l'informe i de la documentació es desprèn la conveniència de revisar la qualificació o el procediment d'avaluació, si el director dels serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, l'òrgan competent del Consorci d'Educació ho considera necessari, pot encarregar aquesta tasca a una comissió integrada per un professor del centre que no hagi participat en l'avaluació, un professor d'un altre centre i un inspector proposat per la Inspecció d'Educació.
- Vist l'informe de la Inspecció i, si escau, de la comissió, el director dels serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, l'òrgan competent del Consorci d'Educació resoldrà definitivament amb notificació a l'interessat, per mitjà del director del centre. El que resulti de la resolució final de la reclamació s'haurà d'incorporar, amb la diligència corresponent, a l'acta d'avaluació a què es refereixi.

1.6 Acreditació i convalidació d'estudis (FP LOGSE)

Acreditació per expedició de la titulació obtinguda

Els centres autoritzats a impartir cicles formatius tramitaran, quan l'interessat ho sol·liciti, l'expedició del títol de tècnic o tècnica, per als cicles formatius de grau mitjà, i de tècnic superior o de tècnica superior per als cicles formatius de grau superior, d'acord amb l'[Ordre EDC/216/2005](#), de 4 de maig.

Acreditació d'estudis de tècnic superior o de tècnica superior als efectes d'accés a la

universitat

Atès que el [Reial decret 558/2010](#), de 7 de maig, i l'[Ordre EDU/3242/2010](#), de 9 de desembre, han establert noves condicions per a l'accés als ensenyaments universitaris que s'han d'aplicar a partir de l'any acadèmic 2011-2012, els centres han de certificar els cicles formatius de grau superior superats d'acord amb el nou model que es troba a "Certificat d'estudis de tècnic/a superior per a l'accés a estudis universitaris", en què consti la qualificació mitjana obtinguda en el cicle formatiu calculada amb tres decimals. Amb aquests efectes, els centres també han d'emetre el nou model de certificat als alumnes de promocions anteriors que ho sol·licitin i tinguin l'expedient acadèmic en el centre.

Així mateix, i als efectes de matrícula a la part específica de les proves d'accés a la universitat, els centres expediran el certificat als alumnes que ho sol·licitin, d'acord amb el model "Certificat d'estudis per a la matrícula a la fase específica de les proves d'accés a la universitat (PAU)".

Convalidacions

Amb caràcter general, s'aplica l'[Ordre ENS/58/2003](#), de 12 de febrer, per la qual es determinen les convalidacions dels ensenyaments de formació professional específica. Els detalls de les condicions, procediments i altres indicacions en aquesta matèria són a l'apartat *Convalidacions i correspondències d'estudis dels cicles de formació professional (FP LOGSE)*.

1.7 Documentació acadèmica en els cicles formatius de formació professional (FP LOGSE)

1.7.1 Documents oficials d'avaluació

Són documents oficials d'avaluació o documentació acadèmica oficial referida a l'alumne:

- l'expedient acadèmic
- les actes d'avaluació
- l'informe d'avaluació individualitzat
- els certificats oficials de continguts de l'expedient acadèmic

1.7.2 Models

L'expedient acadèmic de l'alumne s'ha d'ajustar al model "Expedient acadèmic de l'alumne. Formació professional específica".

Les actes d'avaluació s'han d'ajustar al model "Acta d'avaluació. Formació professional específica".

Els informes d'avaluació individualitzats s'han d'ajustar al que s'indica més avall.

Els certificats oficials de continguts de l'expedient acadèmic s'han d'ajustar al model "Expedient acadèmic de l'alumne. Formació professional específica" o al model "Certificats d'estudis. Formació professional específica", segons escaigui.

Els certificats per a l'accés a la universitat dels cicles formatius de grau superior són:

- "Certificat d'estudis de tècnic/a superior per a l'accés a estudis universitaris". Conté la qualificació final del cicle formatiu calculada amb tres decimals.
- "Certificat d'estudis per a la matrícula a la fase específica de les proves d'accés a la universitat (PAU)". Conté la referència normativa que permet la matrícula a les proves als alumnes que disposen de les condicions establertes.

1.7.3 Trasl·lat d'un alumne entre centres sense haver finalitzat un cicle formatiu

Quan un alumne es traslladi a un altre centre sense haver finalitzat el cicle formatiu, el centre d'origen ha de trametre al de destinació, quan aquest ho sol·liciti, un certificat de l'expedient acadèmic segons el model "Expedient acadèmic de l'alumne. Formació professional específica". Juntament amb aquest certificat s'han de trametre l'informe d'avaluació individualitzat i el certificat d'estudis parcials de grau mitjà o de grau superior, segons el cas, d'acord amb el model que es troba a "Certificats d'estudis. Formació professional específica". El centre de destinació ha de traslladar a l'expedient acadèmic de l'alumne les qualificacions i la durada de tots els crèdits superats en el centre d'origen i ha de posar l'informe a disposició del tutor del cicle formatiu al qual s'incorpori l'alumne.

Així mateix, perquè l'alumne que es trasllada pugui completar els estudis del cicle, el centre receptor ha de tenir en compte que:

- L'alumne que es trasllada de centre ha d'aprovar tots els crèdits no superats que componguin el cicle formatiu del nou centre, per tal de superar-lo i poder demanar el títol corresponent.
- Els crèdits derivats de les hores a disposició del centre per al desplegament del currículum que hagi superat en el centre d'origen s'han de fer constar en l'expedient acadèmic del de destinació i s'han de tenir en compte en calcular la qualificació final d'aquest cicle en el nou centre.
- L'alumne que es trasllada de centre ha de superar en el centre d'arribada, si n'hi ha d'establerts, els crèdits derivats de les hores a disposició del centre per al desplegament del currículum que constin en la seva programació.
- L'alumne que hagi superat la totalitat dels crèdits del cicle formatiu, excepte el crèdit de formació en centres de treball, en el centre d'origen o bé mitjançant les proves d'obtenció de títols o en l'ensenyament a distància, només cal que cursi el crèdit de formació en centres de treball per completar el cicle formatiu en el centre de destinació. En aquest cas s'ha de tenir en especial consideració l'informe

d'avaluació individualitzat emès pel centre d'origen.

1.7.4 Contingut de l'informe d'avaluació individualitzat

Per garantir la continuïtat del procés d'aprenentatge, l'informe d'avaluació individualitzat que correspon elaborar al tutor del cicle formatiu a partir de les dades facilitades pels professors dels crèdits ha de contenir, almenys, els elements següents:

- apreciació sobre el grau de consecució de les capacitats enunciades en els objectius generals del cicle
- apreciació sobre el grau d'assimilació dels continguts dels diferents crèdits o mòduls
- qualificacions parcials o valoracions de l'aprenentatge, si se n'haguessin produït
- mesures educatives complementàries aplicades, si escau

1.8 Convalidacions i correspondències d'estudis dels cicles de formació professional (FP LOGSE)

1.8.1 Qüestions generals

Amb caràcter general, s'aplica l'[Ordre ENS/58/2003](#), de 12 de febrer, per la qual es determinen les convalidacions dels ensenyaments de formació professional específica.

1.8.2 Convalidacions singulars

Les sol·licituds de convalidacions singulars que hagi de resoldre la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial s'han de trametre conjuntament amb l'informe justificatiu del director del centre.

Els alumnes que estiguin matriculats en un cicle formatiu i que tinguin finalitzats ensenyaments de formació professional de segon grau, que no hagin estat declarats equivalents a efectes acadèmics i professionals amb el cicle en què es troben matriculats (annex III del [Reial decret 777/1998](#), de 30 d'abril) i que sol·licitin una convalidació singular, d'acord amb l'article 7 de l'Ordre ENS/58/2003, cal que hi adjuntin una còpia compulsada del títol dels estudis cursats.

Convalidació a partir d'estudis universitaris en cursar un cicle formatiu

Els alumnes matriculats en un cicle formatiu que tinguin aprovats un mínim de 30 crèdits d'un estudi universitari o 12 crèdits ECTS poden sol·licitar la convalidació d'un o més dels crèdits no relacionats amb les unitats de competència següents: formació i orientació laboral; relacions en l'equip de treball; relacions en l'àmbit de treball; administració, gestió i comercialització en la petita empresa, i crèdits organitzats pel centre amb les hores de lliure disposició.

Per determinar aquesta convalidació cal aplicar el barem següent:

- Entre 30 i 40 crèdits universitaris o un mínim de 12 crèdits ECTS dels estudis de grau aprovats: convalidació de crèdits del cicle formatiu la suma dels quals no ha de ser superior a 60 hores lectives.
- Entre 41 i 50 crèdits universitaris o un mínim de 16 crèdits ECTS dels estudis de grau aprovats: convalidació de crèdits del cicle formatiu la suma dels quals no ha de ser superior a 120 hores lectives.
- Més de 50 crèdits universitaris o més de 20 crèdits ECTS dels estudis de grau aprovats: convalidació de crèdits del cicle formatiu la suma dels quals no ha de ser superior a 180 hores lectives.

En cap cas no es poden convalidar parts de crèdits.

Correspon al tutor del cicle formatiu orientar les possibilitats de convalidació en funció del currículum universitari aprovat i la tipologia dels crèdits del cicle formatiu en què l'alumne s'ha matriculat.

El director del centre ha de trametre a la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial la sol·licitud de l'alumne amb els crèdits del cicle formatiu que vol convalidar i un informe on constin les dades següents: dades personals de l'alumne; nom de l'estudi universitari cursat; nom de la universitat i població; assignatures universitàries aprovades i crèdits, i any de superació de cada assignatura.

Si els crèdits universitaris aprovats tenen una relació d'afinitat amb altres crèdits del cicle formatiu diferents dels esmentats, també se'n pot sol·licitar la convalidació; en aquest cas s'haurà d'adjuntar el pla d'estudis cursat i el certificat acadèmic personal expedit pel centre universitari, amb indicació de les hores de les diferents matèries i el programa de les matèries en què es fonamenta la petició de convalidació.

Altres convalidacions singulars

Es consideren també convalidacions singulars les que afectin els cicles formatius d'atenció socio sanitària, explotació de sistemes informàtics i prevenció de riscos professionals, excepte els crèdits de FOL (formació i orientació laboral), RET (relacions a l'entorn de treball), RAT (relacions en l'àmbit de treball) i administració i gestió i comercialització de la petita empresa, als quals cal aplicar les convalidacions que s'estableixen en l'[Ordre ENS/58/2003](#).

1.8.3 Convalidacions de matèries de batxillerat per haver cursat determinats cicles formatius de grau mitjà LOGSE

Als alumnes que hagin cursat determinats cicles formatius de grau mitjà i accedeixin a cursar estudis de batxillerat se'ls convalidaran determinades matèries d'acord amb la taula següent:

Convalidacions de mòduls professionals amb matèries de batxillerat

Cicles formatiu de grau mitjà LOGSE	Mòdul professional	Matèria de batxillerat
Equips i instal·lacions electrotècniques	Electrotècnia	Electrotècnia
Instal·lació i manteniment electromecànic de maquinària i conducció de línies	Electrotècnia	Electrotècnia
Manteniment ferroviari	Electrotècnia	Electrotècnia
Muntatge i manteniment d'instal·lacions de fred, climatització i producció de calor	Electrotècnia	Electrotècnia
Laboratori	Química i anàlisi química	Química
Operacions de fabricació de productes farmacèutics	Química aplicada	Química
Operacions de procés de pasta i paper	Química aplicada	Química
Operacions de procés en planta química	Química aplicada	Química
Operacions d'ennobliment tèxtil	Química tèxtil	Química

El procediment general de convalidació de matèries de batxillerat per a alumnes procedents de cicles formatius es pot consultar al document "Concreció i desenvolupament del currículum de batxillerat" (apartat *Convalidació de matèries de batxillerat per als alumnes procedents de cicles formatius*).

1.8.4 Reconeixement de crèdits d'estudis universitaris

El Departament d'Ensenyament (mitjançant la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial), el Departament d'Economia i Coneixement (per mitjà de la Direcció General d'Universitats) i les universitats de Catalunya tenen establert un acord per al reconeixement de crèdits d'estudis universitaris als alumnes que accedeixen a estudis universitaris havent cursat ensenyaments de cicles formatius de grau superior: la Secretaria General del Consell Interuniversitari de Catalunya s'encarrega de publicar la relació de tots els reconeixements de crèdits vigents durant el curs (Reconeixement de crèdits de cicles formatius de grau superior).

1.8.5 Efectes acadèmics del programa Qualifica't i el Reconeixement acadèmic dels aprenentatges assolits mitjançant l'experiència laboral o en activitats socials

S'aplicarà el que estableix la Resolució EDU/336/2009, de 30 de juny, que estableix el programa experimental Qualifica't en els ensenyaments de formació professional del sistema educatiu, per a cada una de les accions dutes a terme: oferta de formació a col·lectius singulars, validació de la formació impartida per empreses o entitats i validació dels aprenentatges assolits mitjançant l'experiència laboral.

S'aplicarà el que estableix la Resolució ENS/1891/2012, de 23 d'agost, d'organització

de diverses mesures flexibilitzadores i actuacions en la formació professional inicial, per al Reconeixement acadèmic dels aprenentatges assolits mitjançant l'experiència laboral o en activitats socials.

1.9 Cicles formatius de grau mitjà i de grau superior de formació professional específica (FP LOGSE)

1.9.1 Grau mitjà

Cicles formatius de grau mitjà

Reial decret	Currículum (decret i data)	DOGC	Denominació	Total	Durada lect.	FCT	Crèdit de síntesi	
							Mín.	Màx.
Activitats agràries								
1716/96	49/1998, 3.3	20.4.98	Explotacions agrícoles intensives	2.000	1.590	410	90	120
1715/96	134/1998, 9.6	3.7.98	Explotacions agrícoles extensives	2.000	1.590	410	90	120
1713/96	133/1998, 9.6	30.6.98	Treballs forestals i de conservació del medi natural	2.000	1.590	410	90	120
1717/96	117/1999, 19.4	11.5.99	Explotacions ramaderes	2.000	1.590	410	90	120
1714/96	55/1998, 3.3	23.4.98	Jardineria	2.000	1.590	410	90	120
Activitats físiques i esportives								
2048/96	118/1999, 19.4	19.5.99	Conducció d'activitats físicoesportives en el medi natural	2.000	990	410	60	120
Activitats maritimopesqueres								
725/94	212/1998, 30.7	17.8.98	Operació, control i manteniment de màquines i instal·lacions del vaixell	2.000	1.260	740	60	120
726/94	169/1997, 22.7	4.8.97	Operacions de cultiu aquícola	1.700	960	740	—	—
724/94	54/1996, 6.2	29.2.96	Pesca i transport marítim	2.000	1.260	740	60	120
727/94	87/2000, 8.2	9.3.00	Busseig a profunditat mitjana	1.400	960	440	60	120
Administració								
1662/94	57/1996, 6.2	29.2.96	Gestió administrativa	1.300	990	310	60	85
Arts gràfiques								

2424/94	171/1997, 2.7	4.8.97	Preimpressió en arts gràfiques	2.000	1.620	380	60	120
2425/94	207/1997, 30.7	28.8.97	Impressió en arts gràfiques	1.400	990	410	50	120
2426/94	199/1999, 13.7	19.8.99	Enquadernació i manipulació de paper i cartró	1.400	990	410	50	85
Comerç i màrqueting								
1655/94	53/1996, 6.2	29.2.96	Comerç	1.400	990	410	60	85
Comunicació, imatge i so								
2037/95	50/1999, 23.2	5.3.99	Laboratori d'imatge	1.400	990	410	60	120
Edificació i obra civil								
2212/93	55/1996, 6.2	29.2.96	Obres de la construcció	2.000	1.710	290	70	120
2214/93	86/2000, 8.2	9.3.00	Operació i manteniment de maquinària de construcció	2.000	1.600	400	60	120
2213/93	131/1998, 9.6	22.6.98	Obres de formigó	2.000	1.600	400	60	120
2211/93	132/1998, 9.6	22.6.98	Acabats de construcció	2.000	1.600	400	60	120
Electricitat i electrònica								
623/95	368/1996, 29.10	22.11.96	Equips i instal·lacions electrotècniques	2.000	1.650	350	60	120
624/95	372/1996, 29.10	22.11.96	Equips electrònics de consum	2.000	1.650	350	60	120
Fabricació mecànica								
2419/94	139/1997, 13.5	13.6.97	Mecanització	2.000	1.600	400	90	120
2420/94	119/1999, 19.4	18.5.99	Tractaments superficials i tèrmics	1.400	990	410	60	120
2421/94	(en tramitació)		Fosa	1.400	990	410	60	120
1657/94	12/1999, 26.1	11.2.99	Soldadura i caldereria	2.000	1.600	400	90	120
2419/94	139/1997, 13.5	13.6.97	Mecanització, adaptat al perfil professional de reparació i manteniment d'aparells de mesura i control (Ordre de 16.9.1999, DOGC núm. 2989, de 6.10.99)	2.000	1.600	400	90	120
498/03	(no tramitat)		Joieria	2.000	—	—	—	—
Fusta i moble								
732/94	369/1996, 29.10	22.11.96	Fabricació a mida i instal·lació de fusteria i moble	2.000	1.590	410	90	120

731/94	178/1997, 22.7	4.8.97	Fabricació industrial de fusteria i moble	1.400	990	410	50	120
730/94	(no tramitat)		Transformació de fusta i suro	1.300	990	310	50	85
Hoteleria i turisme								
2219/93	309/1995, 7.11	30.11.95	Cuina	2.000	1.600	400	—	—
2220/93	174/1997, 22.7	4.8.97	Pastisseria i forneria	1.400	960	440	—	—
2221/93	306/1995, 7.11	30.11.95	Serveis de restaurant i bar	1.400	990	410	—	—
Imatge personal								
631/95	264/1998, 6.10	20.10.98	Caracterització	2.000	1.700	300	90	120
630/95	172/1997, 22.7	4.8.97	Estètica personal decorativa	1.400	990	410	60	120
629/95	208/1997, 30.7	28.8.97	Perruqueria	2.000	1.700	300	60	120
Informàtica								
497/03	423/2004, 2.11	10.11.04	Explotació de sistemes informàtics	2.000	1.690	310	90	120
Indústries alimentàries								
2051/95	204/1997, 30.7	28.8.97	Escorxador i carnisseria-xarcuteria	1.400	960	440	60	120
2052/95	193/1999, 13.7	5.8.99	Conservació vegetal, càrnia i de peix	1.400	960	440	60	120
2053/95	51/1999, 23.2	9.3.99	Elaboració d'olis i sucs	1.400	960	440	60	120
2054/95	194/1999, 13.7	9.8.99	Elaboració de productes làctics	1.400	960	440	60	120
2055/95	138/1998, 9.6	9.7.98	Elaboració de vins i altres begudes	1.400	960	440	60	120
2056/95	196/1999, 13.7	12.8.99	Molineria i indústries cerealistes	1.400	960	440	60	120
2057/95	11/1999, 26.1	9.2.99	Panificació i rebosteria	1.400	960	440	60	120
Manteniment de vehicles autopropulsats								
1650/94	311/1995, 7.11	30.11.95	Carrosseria	2.000	1.590	410	80	120
1649/94	310/1995, 7.11	30.11.95	Electromecànica de vehicles	2.000	1.590	410	80	120
Manteniment i serveis a la producció								
2045/95	197/1997, 30.7	21.8.97	Instal·lació i manteniment electromecànic i conducció de línies	2.000	1.650	350	60	120
2046/95	198/1997, 30.7	21.8.97	Muntatge i manteniment d'instal·lacions de fred, climatització i producció de calor	2.000	1.650	350	60	120
2047/95	287/1998, 3.11	13.11.98	Manteniment ferroviari	2.000	1.650	350	—	—

2045/95	197/1997, 30.7	21.8.97	Instal·lació i manteniment electromecànic i conducció de línies, adaptat al perfil professional de manteniment de vaixells d'esbarjo i serveis portuaris (Ordre EDU/93/2007, d'11 d'abril, DOGC núm. 4870, de 26.4.2007)	2.000	1.790	210	60	60
2045/95	197/1997, 30.7	21.8.97	Instal·lació i manteniment electromecànic i conducció de línies, adaptat al perfil professional de reparació i manteniment de maquinària d'obra pública, logística i manutenció de càrregues i agrícola (Ordre EDU/312/2008, de 2 de juny, DOGC núm. 5161, de 27.6.2008)	2.000	1.750	250	70	70
Química								
814/93	141/1997, 13.5	13.6.97	Operacions de procés en planta química	1.400	960	440	60	120
815/93	137/1998, 9.6	9.7.98	Operacions de procés de pasta i paper	1.400	960	440	60	120
816/93	13/1999, 26.1	9.2.99	Operacions de fabricació de productes farmacèutics	1.400	960	440	60	120
817/93	307/1995, 7.11	30.11.95	Laboratori	1.300	960	340	60	120
818/93	140/1997, 13.5	13.6.97	Operacions de transformació de plàstics i cautxú	1.400	960	440	60	120
Sanitat								
546/95	203/1997, 30.7	28.8.97	Cures auxiliars d'infermeria	1.400	990	410	60	120
547/95	181/1998, 8.7	5.8.98	Farmàcia	1.300	990	310	60	120
Serveis socioculturals i a la comunitat								

496/03	104/2005, 31.5	2.6.05	Atenció socio sanitària	2.000	1.580	420	60	120
Tèxtil, confecció i pell								
743/94	58/1996, 6.2	29.2.96	Confecció	1.400	990	410	50	85
740/94	62/1996, 6.2	29.2.96	Producció de teixits de punt	1.400	990	410	50	85
739/94	263/1998, 6.10	20.10.98	Producció de filatura i teixidura de calada	1.400	990	410	50	85
741/94	(en tramitació)		Operacions d'ennobliment tèxtil	1.400	990	410	60	120
742/94	(en tramitació)		Calçat i marroquineria	1.400	990	410	60	120
Vidre i ceràmica								
2040/95	(en tramitació)		Operacions de fabricació de productes ceràmics	1.400	990	410	50	85
2041/95	243/2000, 7.7	4.8.00	Operacions de fabricació de vidre i transformats	1.400	990	410	50	85

1.9.2 Grau superior

Cicles formatius de grau superior

Reial decret	Currículum (decret i data)	DOGC	Denominació	Total	Durada lect.	FCT	Crèdit de síntesi	
							Mín.	Màx.
Activitats agràries								
1711/96	53/1998, 3.3	22.4.98	Gestió i organització d'empreses agropecuàries	2.000	1.590	410	90	120
1712/96	48/1998, 3.3	17.4.98	Gestió i organització de recursos naturals i paisatgístics	2.000	1.590	410	90	120
Activitats físiques i esportives								
2048/96	40/1999, 23.2	4.3.99	Animació d'activitats físiques i esportives	2.000	1.590	410	60	120
Activitats maritimopesqueres								
721/94	354/1997, 25.11	7.1.98	Navegació, pesca i transport marítim	2.000	1.260	740	60	120
722/94	211/1998, 30.7	17.8.98	Supervisió i control de màquines i instal·lacions del vaixell	2.000	1.260	740	60	120
723/94	176/1997, 22.7	4.8.97	Producció aquícola	2.000	1.590	410	—	—
Administració								

1659/94	63/1996, 6.2	29.2.96	Administració i finances	2.000	1.650	350	—	—
1658/94	64/1996, 6.2	29.2.96	Secretariat	1.390	990	310	60	85
Arts gràfiques								
2422/94	68/1996, 6.2	29.2.96	Disseny i producció editorial	2.000	1.620	380	90	120
2423/94	200/1997, 30.7	21.8.97	Producció en indústries d'arts gràfiques	2.000	1.620	380	90	120
Comerç i màrqueting								
1653/94	59/1996, 6.2	29.2.96	Comerç internacional	2.000	1.650	350	90	120
1651/94	60/1996, 6.2	29.2.96	Gestió comercial i màrqueting	1.400	990	410	60	85
1652/94	179/1998, 8.7	31.7.98	Serveis al consumidor	1.400	990	410	60	85
1654/94	197/1999, 13.7	16.8.99	Gestió del transport	2.000	1.680	320	60	120
Comunicació, imatge i so								
2033/95	177/1997, 22.7	4.8.97	Imatge	2.000	1.650	350	90	120
2034/95	199/1997, 30.7	21.8.97	Producció d'audiovisuals, ràdio i espectacles	2.000	1.620	380	90	120
2035/95	352/1997, 25.11	7.1.98	Realització d'audiovisuals i espectacles	2.000	1.620	380	90	120
2036/95	198/1999, 13.7	17.8.99	So	2.000	1.620	380	90	120
2035/95	352/1997, 25.11	7.1.98	Realització d'audiovisuals i espectacles, adaptat al perfil professional de multimèdia interactiva (Ordre de 30.9.2003, DOGC núm. 3986, de 13.10.2003)	2.000	1.620	380	90	120
Edificació i obra civil								
2208/93	205/97, 30.7	28.8.97	Desenvolupament i aplicació de projectes de construcció	2.000	1.650	350	—	—
2209/93	135/1998, 9.6	6.7.98	Desenvolupament de projectes urbanístics i operacions topogràfiques	2.000	1.650	350	—	—

2209/93	135/1998, 9.6	6.7.98	Desenvolupament de projectes urbanístics i operacions topogràfiques, adaptat al perfil professional de sobrestant en l'àmbit de l'obra civil (Ordre de 2 de març de 1999, DOGC núm. 2845, d'11.3.99)	2.000	1.650	350	—	—
2210/93	56/1998, 3.3	23.4.98	Realització i plans d'obres	1.700	1.230	410	60	120
Electricitat i electrònica								
620/95	367/1996, 29.10	22.11.96	Desenvolupament de productes electrònics	2.000	1.650	350	—	—
621/95	366/1996, 29.10	22.11.96	Instal·lacions electrotècniques	2.000	1.650	350	—	—
619/95	370/1996, 29.10	22.11.96	Sistemes de regulació i control automàtics	2.000	1.650	350	—	—
622/95	371/1996, 29.10	22.11.96	Sistemes de telecomunicació i informàtics	2.000	1.650	350	—	—
Fabricació mecànica								
2416/94	143/1997, 13.5	13.6.97	Desenvolupament de projectes mecànics	2.000	1.600	400	—	—
2417/94	144/1997, 13.5	13.6.97	Producció per mecanització	2.000	1.600	400	90	120
1656/94	85/2000, 8.2	8.3.00	Construccions metàl·liques	2.000	1.600	400	90	120
2418/94	(en tramitació)		Producció per fosa i pulverimetallúrgia	2.000	1.600	400	90	120
370/01	237/2002, 25.9	9.10.02	Òptica d'ullera	2.000	1.650	350	60	120
Fusta i moble								
728/94	288/1998, 3.11	4.12.98	Desenvolupament de productes de fusteria i moble	2.000	1.590	410	90	120
729/94	299/1999, 9.11	2.12.99	Producció de fusta i moble	2.000	1.600	400	60	120
Hoteleria i turisme								
2215/93	173/1997, 22.7	4.8.97	Agències de viatges	1.400	990	410	60	120
2217/93	205/1995, 7.11	30.11.95	Informació i comercialització turístiques	1.400	990	410	60	120
2218/93	206/1997, 30.7	28.8.97	Restauració	2.000	1.600	400	90	120

2216/93	52/1998, 3.3	21.4.98	Allotjament	1.400	990	410	60	120
274/00	394/2000, 5.12	20.12.00	Animació turística	1.400	990	410	60	90
Imatge personal								
627/95	298/1999, 9.11	3.12.99	Assessoria d'imatge personal	1.700	1.260	440	90	120
628/95	349/1997, 25.11	7.1.98	Estètica	2.000	1.570	430	90	120
Indústries alimentàries								
2050/95	170/1997, 22.7	4.8.97	Indústria alimentària	2.000	1.590	410	90	120
2050/95	170/1997, 22.7	4.8.97	Indústria alimentària, adaptat al perfil professional d'enologia i viticultura (Ordre de 21.10.2003, DOGC núm. 3999, de 30.10.2003)	2.000	1.590	410	90	120
Informàtica								
1660/94	175/1997, 22.7	4.8.97	Administració de sistemes informàtics	2.000	1.650	350	90	120
1661/94	61/1996, 6.2	29.2.96	Desenvolupament d'aplicacions informàtiques	2.000	1.650	350	90	120
Manteniment de vehicles autopropulsats								
1648/94	308/1995, 7.11	30.11.95	Automoció	2.000	1.590	410	80	120
625/95	136/2000, 20.3	10.4.00	Manteniment aeromecànic	2.000	1.590	410	—	—
626/95	134/2000, 20.3	7.4.00	Manteniment d'aviònica	2.000	1.590	410	—	—
Manteniment i serveis a la producció								
2042/95	195/1997, 30.77	21.8.97	Desenvolupament de projectes d'instal·lacions de fluids, tèrmiques i de manutenció	2.000	1.650	350	—	—
2043/95	196/1997, 30.7	21.8.97	Manteniment d'equips industrials	2.000	1.650	350	—	—
2044/95	351/1997, 25.11	7.1.98	Manteniment i muntatge d'instal·lacions d'edifici i procés	2.000	1.650	350	—	—
1116/01	365/2004, 24.8	26.8.04	Prevenició de riscos professionals	2.000	1.610	390	60	120

2043/95	196/1997, 30.7	21.8.97	Manteniment d'equips industrials, adaptat al perfil professional de manteniment d'instal·lacions d'energies renovables (Ordre EDU/348/2009, de 28 de maig, DOGC núm. 5422, de 16.7.2009)	2.000	1.785	215	—	—
Química								
811/93	313/1995, 7.11	30.11.95	Anàlisi i control	2.000	1.590	410	90	120
812/93	312/1995, 7.11	30.11.95	Química ambiental	1.400	960	440	60	120
810/93	286/1998, 3.11	20.11.98	Fabricació de productes farmacèutics i afins	1.400	960	440	60	120
808/93	138/1997, 13.5	13.6.97	Indústries de procés químic	1.400	960	440	60	120
813/93	142/1997, 13.5	13.6.97	Plàstics i cautxú	1.400	960	440	60	120
809/93	14/1999, 26.1	10.2.99	Indústries de procés de pasta i paper	1.400	960	440	60	120
Sanitat								
537/95	348/1997, 25.11	7.1.98	Higiene bucodental	1.400	990	410	60	120
539/95	202/1997, 30.7	28.8.97	Laboratori de diagnòstic clínic	2.000	1.560	440	60	120
545/95	353/1997, 25.11	7.1.98	Imatge per al diagnòstic	2.000	1.290	710	60	120
536/95	50/1998, 3.3	20.4.98	Dietètica	2.000	1.590	410	60	120
538/95	54/1998, 3.3	22.4.98	Anatomia patològica i citologia	2.000	1.320	680	60	120
540/95	318/2004, 22.6	25.6.04	Salut ambiental	2.000	1.590	410	60	120
541/95	51/1998, 3.3	21.4.98	Pròtesis dentals	2.000	1.590	410	60	120
542/95	350/1997, 25.11	7.1.98	Òrtesis i pròtesis	2.000	1.590	410	60	120
543/95	180/1998, 8.7	31.7.98	Documentació sanitària	1.400	990	410	60	120
544/95	195/1999, 13.7	11.8.99	Radioteràpia	1.700	990	710	60	120
62/01	226/2002, 27.8	13.9.02	Audiopròtesis	2.000	1.590	410	60	120
Serveis socioculturals i a la comunitat								
2058/95	183/1998, 8.7	12.8.98	Animació sociocultural	1.700	1.270	430	60	120
2059/95	182/1998, 8.7	13.8.98	Educació infantil	2.000	1.600	400	90	120
2060/95	157/2003, 23.6	7.7.03	Interpretació de la llengua de signes	2.000	1.790	210	60	120
2061/95	39/1999, 23.2	4.3.99	Integració social	1.700	1.280	420	60	120

2061/95	39/1999, 23.2	4.3.99	Integració social, adaptat al perfil professional d'intervenció sociosanitària (Ordre de 10.1.2000, DOGC núm. 3061 de 21.1.2000)	1.700	1.280	420	60	120
Tèxtil, confecció i pell								
737/94	56/1996, 6.2	29.2.96	Processos de confecció industrial	1.400	990	410	50	85
738/94	201/1997, 30.7	21.8.97	Patronatge	1.400	990	410	50	85
733/94	262/1998, 6.10	20.10.98	Processos tèxtils de filatura i teixidura de calada	1.400	990	410	50	120
734/94	135/2000, 20.3	10.4.00	Processos tèxtils de teixidura de punt	1.400	990	410	50	120
735/94	144/2003, 10.6	26.6.03	Processos d'ennobliment tèxtil	1.400	990	410	50	120
736/94	(en tramitació)		Adobs	1.400	990	410	60	120
Vidre i ceràmica								
2038/95	241/2000, 7.7	2.8.00	Desenvolupament i fabricació de productes ceràmics	2.000	1.600	400	—	—
2039/95	242/2000, 7.7	3.8.00	Fabricació i transformació de productes de vidre	1.400	990	410	—	—

1.10 Prioritat en l'admissió d'alumnes per cursar cicles formatius de grau superior LOGSE en funció de la modalitat de batxillerat cursada

Cicles formatius de grau superior LOGSE	Modalitat del batxillerat LOGSE	Modalitat del batxillerat LOE
Activitats agràries		
Gestió i organització d'empreses agropecuàries	CNS TEC	CT
Activitats físiques i esportives		
Animació d'activitats físiques i esportives	Qualsevol modalitat	Qualsevol modalitat
Comerç i màrqueting		
Serveis al consumidor	CNS HCS	CT HS
Edificació i obra civil		
Realització i plans d'obres	CNS TEC	CT
Fabricació mecànica		
Òptica d'ullera	CNS TEC	CT

Hoteleria i turisme		
Animació turística	HCS	HS
Manteniment de vehicles autopropulsats		
Manteniment aeromecànic	CNS TEC	CT
Manteniment d'aviònica	CNS TEC	CT
Manteniment i serveis a la producció		
Prevenició de riscos professionals	CNS TEC HCS	CT HS
Química		
Fabricació de productes farmacèutics i afins	CNS TEC	CT
Química ambiental	CNS TEC	CT
Indústries de procés de pasta i paper	CNS TEC	CT
Sanitat		
Higiene bucodental	CNS TEC	CT
Laboratori de diagnòstic clínic	CNS TEC	CT
Òrtesis i pròtesis	CNS TEC	CT
Dietètica	CNS	CT
Anatomia patològica i citologia	CNS	CT
Salut ambiental	CNS TEC	CT
Documentació sanitària	CNS HCS	CT HS
Radioteràpia	CNS TEC	CT
Audiopròtesis	CNS TEC	CT HS
Serveis socioculturals i a la comunitat		
Interpretació de la llengua de signes	Qualsevol modalitat	Qualsevol modalitat

Modalitats del batxillerat LOGSE	Modalitats del batxillerat LOE
CNS: Ciències de la naturalesa i de la salut	CT: Ciències i tecnologia
TEC: Tecnologia	HS: Humanitats i ciències socials
HCS: Humanitats i ciències socials	ART: Arts
ART: Arts	

2 Cicles de formació professional inicial (FP LOE)

Aquest apartat es refereix als cicles formatius desplegats a partir de la [Llei orgànica 2/2006](#), de 3 de maig, d'educació (LOE) i del [Decret 284/2011](#), d'1 de març.

En tots els aspectes que no s'hi esmenten expressament, són d'aplicació les indicacions i orientacions que corresponen als cicles formatius LOGSE, esmentades a l'apartat *Cicles formatius de formació professional (LOGSE)*.

2.1 Desenvolupament, concreció i aplicació dels currículums (FP LOE)

La denominació de cada cicle formatiu, el currículum, la durada mínima de cada un dels crèdits, l'organització, l'estructura i les hores mínimes que cal fer de formació pràctica en centres de treball (FCT) s'estableixen en els decrets que despleguen el currículum de cada cicle formatiu, les referències normatives dels quals s'indiquen en l'apartat *Cicles formatius de grau mitjà i de grau superior de formació professional inicial (LOE)*.

L'apartat *Organització curricular dels cicles de formació professional*, recull els recordatoris normatius, les indicacions i les orientacions oportunes en relació amb l'aplicació dels currículums d'aquests ensenyaments. En particular, s'hi fa referència al calendari, la distribució horària, les mesures flexibilitzadores, l'FCT, el currículum i la programació.

En tot cas, cal tenir en compte que els cicles formatius LOE s'estructuren en dues parts: el perfil professional i el currículum. El perfil professional descriu la competència general, les competències professionals, personals i socials i les capacitats clau, i les qualificacions i unitats de competència del Catàleg de Qualificacions Professionals vigent a Catalunya (que són el referent del títol). Per la seva banda, el currículum comprèn els objectius generals i els mòduls professionals organitzats en unitats formatives.

A l'inici del curs, el centre ha d'informar els alumnes dels continguts del currículum formatiu, de l'estructura i durada dels mòduls i de les unitats formatives, dels objectius generals del cicle, dels criteris de qualificació dels mòduls i de les unitats formatives, així com de les unitats de competència i qualificacions a què fa referència el perfil professional.

Amb caràcter general, es recorda que l'assistència dels alumnes és obligatòria en totes les hores presencials de les unitats formatives, incloses les hores de presència en els centres de treball on es cursa l'FCT. En cas de manca d'assistència reiterada sense justificació, es perd el dret a l'avaluació continuada i són d'aplicació les normes que el centre tingui establertes a l'efecte, d'acord amb l'[article 37](#) de la Llei 12/2009, d'educació, i els articles 24 i 25 del [Decret 102/2010](#), d'autonomia dels centres educatius, que la desplega.

No obstant això, de manera excepcional, el centre podrà determinar les unitats formatives en les quals l'assistència no sigui obligatòria per a aquells alumnes que estiguin matriculats en el segon curs i hagin de repetir algunes unitats formatives de primer curs.

2.2 Avaluació dels cicles formatius (FP LOE)

L'avaluació dels aprenentatges dels alumnes dels cicles formatius és contínua, ha d'atendre l'organització modular i s'ha de fer per unitats formatives per tal de permetre una millor capitalització de la formació.

Junta d'avaluació

L'equip docent, integrat per la totalitat dels professors que imparteixen el cicle formatiu, constitueix la junta d'avaluació, encarregada de fer el seguiment dels aprenentatges i de prendre les decisions que en resultin. L'organització i la presidència de la junta d'avaluació corresponen al tutor del cicle, com també la formalització de les actes corresponents.

Sessions de la junta d'avaluació

En les seves sessions, la junta d'avaluació ha d'analitzar, per a cada alumne, l'aprenentatge en el conjunt dels mòduls professionals i les unitats formatives corresponents al cicle formatiu en relació amb les competències professionals, personals i socials i amb els objectius generals establerts en el currículum.

La junta d'avaluació ha de fer durant el curs acadèmic un mínim de tres sessions d'avaluació i pot reunir-se, quan calgui, per avaluar i proposar la certificació dels alumnes que es matriculen per mòduls solts o unitats formatives.

En cada sessió de la junta d'avaluació es qualificaran les unitats formatives / mòduls professionals que hagin finalitzat i s'hi incorporaran, si és el cas, les qualificacions que corresponguin a les segones convocatòries.

Les qualificacions es reflectiran a l'acta d'avaluació d'acord amb el model "Actes d'avaluació. Formació professional inicial" i es traslladaran a l'expedient acadèmic.

En el cas de les unitats formatives iniciades i no finalitzades en el moment de la sessió de la junta d'avaluació, es donarà informació orientativa sobre la progressió dels aprenentatges.

Avaluació de les unitats formatives

L'avaluació es farà tenint en compte els resultats d'aprenentatge i els criteris d'avaluació de les unitats formatives. Els centres generaran registres d'avaluació on es concreti, per a cada alumne, el grau d'assoliment de cada resultat d'aprenentatge de les unitats formatives. Aquests registres, com la resta de documentació acadèmica, estaran a disposició de la Inspecció d'Educació.

Avaluació dels mòduls professionals

La superació del mòdul professional s'obté amb la superació de les unitats formatives que el componen.

Els mòduls superats acrediten les unitats de competència als quals estan associats, d'acord amb la relació establerta en el perfil professional del títol.

Avaluació dels mòduls de síntesi i de projecte

L'equip docent que hagi participat en la impartició del mòdul de síntesi, en els cicles de grau mitjà, i del mòdul de projecte, en els cicles de grau superior, l'avaluarà de manera col·legiada.

Els mòduls de síntesi i de projecte s'avaluaran positivament quan l'equip docent aprecii

que l'alumne ha assolit en un grau suficient els resultats d'aprenentatge en relació amb els objectius generals del cicle formatiu. En cas contrari, l'avaluació serà negativa.

Avaluació del mòdul de formació en centres de treball (FCT)

L'avaluació del mòdul FCT correspon a la junta d'avaluació del centre educatiu, i serà continuada durant l'estada de l'alumne a l'empresa.

En acabar l'FCT, la persona responsable de la formació a l'empresa valorarà l'evolució de l'alumne, mitjançant un informe que s'ha d'incorporar al quadern de pràctiques.

L'avaluació del mòdul FCT ha de tenir en compte la valoració feta per l'empresa, i prendre com a referència els resultats d'aprenentatge, els criteris d'avaluació i les activitats formatives de referència acordades amb l'empresa o entitat col·laboradora.

A l'hora de determinar la idoneïtat de l'alumne, el tutor del cicle i la persona responsable d'aquesta formació a l'empresa tindran en compte la valoració que l'alumne en fa, i corregir-ne, si cal, les possibles deficiències, la qual cosa quedarà recollida en el quadern de pràctiques.

Qualificacions

La qualificació de les unitats formatives i dels mòduls professionals és numèrica, entre 1 i 10, sense decimals, a excepció del mòdul de formació en centres de treball, que es qualifica com a "Apte" o "No apte". La qualificació d'aquest últim ha d'anar acompanyada d'una valoració orientadora del nivell d'assoliment de les competències professionals recollides en el quadern de pràctiques, en els termes de "Molt bona", "Bona o Bé", "Suficient" en el cas de "Apte", i de "Passiva" o "Negativa" en el cas de "No apte", i s'hi poden afegir observacions.

La qualificació final de cada mòdul professional s'obté com a mitjana ponderada de les qualificacions de cada unitat formativa, en funció del pes (ponderació) que es dóna a cadascuna d'elles d'acord amb la decisió prèvia adoptada per l'equip docent.

Les unitats formatives i els mòduls professionals se superen amb una qualificació de 5 punts o superior.

Les unitats formatives i els mòduls professionals superats mantenen la qualificació. No es pot aplicar cap mesura per modificar una qualificació positiva atorgada; és a dir, no es poden repetir unitats formatives ja superades per millorar-ne les qualificacions, ni es poden establir fórmules (presentació a segones convocatòries de recuperació ni d'altres) per incrementar-ne la qualificació positiva.

La superació del cicle formatiu requereix la superació de tots els mòduls professionals que el componen. La qualificació final del cicle formatiu, que s'expressa amb dos decimals, s'obté com a mitjana aritmètica de les qualificacions de cada mòdul professional, ponderades en funció del nombre d'hores assignat a cadascun d'ells.

Els mòduls o unitats formatives convalidats es qualifiquen amb un 5 a efectes d'obtenció de la qualificació mitjana del cicle.

En el cas de mòduls o unitats formatives superats que tinguin la mateixa denominació i

currículum, i que siguin comuns a diversos cicles, es trasllada la qualificació obtinguda en el primer cicle en el qual s'ha cursat.

En el cas d'haver obtingut l'exempció total del mòdul de formació en centres de treball, aquest es qualifica amb l'expressió "Exempt" (Xm). En el cas d'haver obtingut l'exempció parcial del mòdul de formació en centres de treball, aquest es qualifica com a "Apte" o "No apte", segons el que correspongui.

En el càlcul de la qualificació final del cicle formatiu no es tindran en compte les qualificacions de "Apte", "Exempt".

Matrícula d'honor

A l'alumne que obtingui una qualificació final del cicle formatiu de grau superior igual o superior a 9 se li pot consignar la menció de "Matrícula d'honor" (MH) en les observacions de l'acta de qualificacions finals, en l'expedient acadèmic i en el certificat d'estudis complets. Sobre el total d'alumnes avaluats del darrer curs del cicle formatiu es pot concedir una menció MH per cada vint alumnes, i una altra si en resulta una fracció sobrant. Amb aquests efectes, s'entén per alumnes avaluats del darrer curs tots els que han cursat els mòduls necessaris per completar el cicle, els hagin superat o no.

La menció matrícula d'honor té els efectes econòmics previstos en les taxes i preus públics per a la matriculació en els ensenyaments artístics superiors.

Convocatòries

L'alumne pot ser avaluat d'una unitat formativa, com a màxim, en quatre convocatòries ordinàries, excepte el mòdul de formació en centres de treball, que només ho pot ser en dues. Amb caràcter excepcional, l'alumne pot sol·licitar una cinquena convocatòria extraordinària per motius de malaltia, discapacitat o altres que condicionin o impedeixin el desenvolupament dels estudis. El director del centre la resoldrà.

Amb cada matrícula a les unitats formatives l'alumne disposa del dret a dues convocatòries. L'alumne que hagi perdut el dret a l'avaluació continuada o que abandoni, perd la primera convocatòria i es fa constar com a "No presentat" (NP). La presentació a la segona convocatòria és voluntària. A l'alumne que no s'hi presenti no se li comptarà aquesta segona convocatòria a efectes del còmput màxim i constarà com a "No presentat" (NP).

Els professors del centre han d'establir el calendari i les estratègies de recuperació de la segona convocatòria, que poden consistir en activitats puntuals o continuades, i han d'estar previstes en la programació de la unitat formativa. En tot cas, els alumnes han d'estar informats de les activitats que han de dur a terme per recuperar les unitats formatives suspeses, així com del període i les dates en què es faran les activitats d'avaluació corresponents a les segones convocatòries.

Promoció de curs

L'alumne que hagi superat un nombre d'unitats formatives amb càrrega horària superior al 60% del conjunt planificat en el primer curs, pot matricular-se en el segon curs del cicle i ha de cursar també les unitats formatives no superades del primer curs. En cas

contrari, es matricularà en les unitats formatives no superades del primer curs del cicle i, opcionalment, de les unitats formatives del segon curs que no presentin incompatibilitat horària o curricular de manera significativa, segons el projecte del centre i la disponibilitat de places.

Tanmateix, les normes d'organització i funcionament del centre poden determinar en quines circumstàncies excepcionals, relacionades amb incompatibilitats curriculars o horàries, un alumne ha de matricular-se només de les unitats formatives de primer curs, malgrat haver superat el 60% de la durada horària del conjunt de crèdits de primer curs.

Documentació acadèmica

Els documents preceptius d'avaluació dels ensenyaments de formació professional (cicles LOE) són l'expedient acadèmic de l'alumne, les actes d'avaluació, els certificats acadèmics i els informes d'avaluació individualitzats. Els informes d'avaluació i els certificats acadèmics són els documents preceptius per garantir la mobilitat de l'alumne. Per a més detalls, vegeu l'apartat *Documentació acadèmica en els cicles formatius de formació professional (FP LOE)*.

2.3 Incorporació d'alumnes als cicles (FP LOE)

Són d'aplicació als alumnes que s'incorporen a cursar els cicles formatius LOE els mateixos requisits que s'exigien per incorporar-se als cicles formatius LOGSE.

En l'apartat *Accés als cicles formatius de formació professional* hi figuren els criteris de prioritat en l'admissió d'alumnes a determinats cicles formatius de grau superior LOE segons la modalitat de batxillerat cursada, i en l'apartat *Curs de formació específic per a l'accés als cicles de grau superior*, les opcions prioritàries del curs.

2.4 Acreditació i convalidació d'estudis (FP LOE)

Acreditació per expedició de la titulació obtinguda

Els centres autoritzats a impartir cicles formatius tramitaran, quan l'interessat ho sol·liciti, l'expedició del títol de tècnic o tècnica, per als cicles formatius de grau mitjà, i de tècnic superior o de tècnica superior, per als cicles formatius de grau superior, d'acord amb l'[Ordre EDC/216/2005](#), de 4 de maig.

Acreditació d'estudis de tècnic superior o de tècnica superior als efectes d'accés a la universitat

Atès que el [Reial decret 558/2010](#), de 7 de maig, i l'[Ordre EDU/3242/2010](#), de 9 de desembre, han establert noves condicions per a l'accés als ensenyaments universitaris que s'han d'aplicar a partir de l'any acadèmic 2011-2012, els centres han de certificar els cicles formatius de grau superior superats d'acord amb el nou model de certificat "Certificat d'estudis de tècnic/a superior per a l'accés a estudis universitaris", en què

consti la qualificació mitjana obtinguda en el cicle formatiu calculada amb tres decimals. Amb aquests efectes, els centres també han d'emetre el nou model de certificat als alumnes de promocions anteriors que ho sol·licitin i tinguin l'expedient acadèmic en el centre.

Així mateix, i als efectes de matrícula a la part específica de les proves d'accés a la universitat, els centres expediran el certificat als alumnes que ho sol·licitin, d'acord amb el model "Certificat d'estudis per a la matrícula a la fase específica de les proves d'accés a la universitat (PAU)".

Convalidacions i correspondències

El detall dels supòsits, condicions, procediment i altres indicacions en matèria de convalidació i correspondència d'estudis referides als cicles formatius LOE són a l'apartat *Convalidacions i correspondències d'estudis dels cicles de formació professional (FP LOE)*.

Entre els supòsits que s'hi consideren hi ha també el dels alumnes que, havent iniciat, amb els requisits d'accés corresponents, un cicle LOGSE, han de continuar els estudis del cicle equivalent d'acord amb la regulació derivada de la LOE, i les correspondències entre mòduls de programes de qualificació professional inicial i unitats formatives dels cicles formatius de grau mitjà.

L'alumne que tingui acreditada oficialment alguna unitat de competència del Catàleg de Qualificacions Professionals vigent a Catalunya, tindrà convalidats els mòduls professionals corresponents establerts en el Reial decret del títol.

2.5 Documentació acadèmica en els cicles formatius de formació professional (FP LOE)

2.5.1 Documents oficials d'avaluació

Els documents preceptius d'avaluació dels ensenyaments de formació professional (cicles LOE) són l'expedient acadèmic de l'alumne, les actes d'avaluació i els informes d'avaluació individualitzats.

Els informes d'avaluació i els certificats acadèmics són els documents preceptius per garantir la mobilitat de l'alumne.

2.5.2 Certificats acadèmics

Els certificats acadèmics s'expedeixen en els impresos normalitzats d'acord amb els models corresponents, prèvia sol·licitud de la persona interessada, i són els següents:

- "Certificat de cicle formatiu finalitzat. Formació professional inicial." És un certificat acadèmic d'estudis complets. Conté la denominació i qualificació dels mòduls, la

qualificació final del cicle formatiu amb dos decimals i la relació de qualificacions professionals i unitats de competència que inclou el títol.

- "Certificat de qualificacions de mòduls i unitats formatives. Formació professional inicial." Conté la denominació i qualificació, positiva o negativa, dels mòduls i/o unitats formatives cursades, amb expressió de les convocatòries ja utilitzades. Aquest certificat s'emet quan l'alumne es trasllada a un altre centre.
- "Certificat d'acreditació de competències. Formació professional inicial." Conté informació de les unitats de competència acreditades, d'acord amb els mòduls o unitats formatives superades. És un document informatiu per a les empreses i permet sol·licitar el certificat de professionalitat, si escau.

Els certificats per a l'accés a la universitat dels cicles formatius de grau superior són:

- "Certificat d'estudis de tècnic/a superior per a l'accés a estudis universitaris." Conté la qualificació final del cicle formatiu calculada amb tres decimals.
- "Certificat d'estudis per a la matrícula a la fase específica de les proves d'accés a la universitat (PAU)." Conté la referència normativa que permet la matrícula a les proves als alumnes que disposen de les condicions establertes.

2.5.3 Actes d'avaluació

En les actes d'avaluació hi ha de constar la qualificació de les unitats formatives finalitzades i avaluades i dels mòduls professionals finalitzats i avaluats.

Les actes d'avaluació s'han d'ajustar al model "Actes d'avaluació. Formació professional inicial".

2.5.4 Trasllet d'un alumne entre centres sense haver finalitzat un cicle formatiu

Quan un alumne es traslladi a un altre centre sense haver finalitzat el cicle formatiu, el centre d'origen ha de trametre al de destinació, quan aquest ho sol·liciti, un certificat de l'expedient acadèmic de l'alumne segons el model "Expedient acadèmic de l'alumne. Formació professional inicial". Juntament amb aquest certificat s'han de trametre l'informe d'avaluació individualitzat i el certificat segons el model "Certificat de qualificacions de mòduls i unitats formatives. Formació professional inicial".

El centre de destinació ha de traslladar a l'expedient acadèmic de l'alumne les qualificacions i la durada de totes les unitats formatives o mòduls superats en el centre d'origen.

L'alumne que es trasllada de centre ha de superar en el centre de destinació tots els mòduls pendents i, si n'hi ha, els mòduls derivats de les hores de lliure disposició del centre, per poder demanar el títol corresponent.

L'alumne que hagi superat la totalitat dels mòduls del cicle formatiu, excepte el mòdul

de formació en centres de treball, en el centre d'origen o bé mitjançant les proves d'obtenció de títols o en l'ensenyament a distància, només cal que cursi el mòdul de formació en centres de treball per completar el cicle formatiu en el centre de destinació.

2.6 Convalidacions i correspondències d'estudis dels cicles de formació professional

2.6.1 Convalidacions per a alumnes provinents del pla d'estudis del cicle formatiu LOGSE corresponent

Als alumnes, presencials o a distància –provinents de les convocatòries de proves per a l'obtenció de títols, d'acreditació de competències, o provinents del programa "Qualifica't" o del Reconeixement acadèmic dels aprenentatges assolits mitjançant l'experiència laboral o en activitats socials–, que no hagin finalitzat el pla d'estudis d'un cicle formatiu LOGSE ja extingit se'ls aplica l'[Ordre EDU/362/2009](#), de 17 de juliol, per la qual s'estableix el procediment per completar els ensenyaments de formació professional que s'extingeixen, i la [Llei orgànica 1/1990](#), de 3 d'octubre, d'ordenació general del sistema educatiu (LOGSE), que determina les activitats de recuperació i avaluació i les proves d'avaluació que permeten completar el pla d'estudis iniciat.

També poden optar per matricular-se en el nou cicle formatiu corresponent (derivat de la LOE). En aquests casos el centre educatiu ha d'aplicar les convalidacions entre els mòduls superats i els que corresponen al pla d'estudis del nou títol, d'acord amb les taules de correspondències que s'estableixen per a cada títol i que estan publicades a l'apartat [Formació professional](#) del web de la XTEC. Aquestes convalidacions no es poden aplicar en cap cas als alumnes matriculats en un cicle formatiu LOE que ja disposi del títol del cicle formatiu LOGSE equivalent.

2.6.2 Convalidacions de mòduls professionals o unitats formatives de cicles de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació (LOE)

Criteri general

Els mòduls o unitats formatives convalidats es qualifiquen amb un 5 a l'efecte d'obtenció de la qualificació mitjana del cicle.

En el cas de mòduls o unitats formatives superats que tinguin la mateixa denominació i currículum, i que siguin comuns a diversos cicles, es trasllada la qualificació obtinguda en el primer cicle en el qual s'ha cursat.

En els mòduls professionals "Formació i orientació laboral" i "Empresa i iniciativa emprenedora", tot i ser contextualitzats en cadascun dels cicles formatius, es convaliden i es qualifiquen amb un 5 a l'efecte d'obtenció de la qualificació mitjana del cicle.

Convalidacions del mòdul professional de Formació i orientació laboral (FOL)

La superació del crèdit FOL d'un títol LOGSE del mateix o diferent nivell convalida la unitat formativa "UF1 - Incorporació al treball" del mòdul de "Formació i orientació laboral" d'un títol LOE.

La possessió del certificat de nivell bàsic en prevenció de riscos laborals, que s'estableix al [Reial decret 39/1997](#), de 17 de gener, pel qual s'aprova el Reglament dels Serveis de Prevenció, convalida la unitat formativa "UF2 - Prevenció de riscos laborals" del mòdul professional FOL. El centre educatiu convalidarà la "UF2 Prevenció de riscos laborals" als alumnes que justifiquin estar en possessió d'un Certificat de formació en prevenció de riscos laborals, que habilita per desenvolupar les funcions de nivell bàsic, amb els requisits següents:

- Denominació i segell de l'entitat certificadora, i signatura de la persona responsable
- Nom i cognoms de la persona que ha cursat la formació
- Denominació i durada del curs
- Localitat i data d'expedició del certificar
- Text en què s'indica "capacita per al desenvolupament de funcions de nivell bàsic segons el RD 39/1997 (segons el contingut de l'annex IV A o IV B)"

Convalidacions de la unitat formativa del mòdul d'"Empresa i iniciativa emprenedora"

La superació del crèdit "Administració, gestió i comercialització en la petita empresa" d'un títol LOGSE del mateix o diferent nivell convalida la unitat formativa "Empresa i iniciativa emprenedora" d'un títol LOE.

Altres convalidacions a partir d'estudis de formació professional

Les possibles convalidacions entre estudis de formació professional i les unitats formatives dels cicles de formació professional inicial (LOE) que no s'hagin enumerat en els tres apartats anteriors s'han de resoldre com a convalidacions singulars d'acord amb l'article 7 de l'[Ordre ENS/58/2003](#), de 12 de febrer. Amb aquests efectes, el centre educatiu trametrà la sol·licitud a la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial amb una còpia compulsada del títol o del certificat acadèmic dels estudis cursats.

Convalidacions a partir d'estudis universitaris

Els alumnes matriculats en un dels cicles formatius de formació professional inicial (LOE) que tinguin aprovats un mínim de 30 crèdits d'un estudi universitari o 12 crèdits ECTS poden sol·licitar la convalidació d'un o més dels mòduls o unitats formatives següents: "UF1 - Incorporació al treball", del mòdul professional de "Formació i orientació laboral", el mòdul professional "Empresa i iniciativa emprenedora", o unitats formatives creades pel centre amb les hores de lliure disposició.

Per determinar aquesta convalidació cal aplicar el barem següent:

- Entre 30 i 40 crèdits universitaris o un mínim de 12 crèdits ECTS dels estudis de grau aprovats: convalidació d'unitats formatives del cicle formatiu, sempre que la

suma dels crèdits no sigui superior a 66 hores lectives.

- Entre 41 i 50 crèdits universitaris o un mínim de 16 crèdits ECTS dels estudis de grau aprovats: convalidació d'unitats formatives del cicle formatiu, sempre que la suma dels crèdits no sigui superior a 132 hores lectives.
- Més de 50 crèdits universitaris o més de 20 crèdits ECTS dels estudis de grau aprovats: convalidació d'unitats formatives del cicle formatiu, sempre que la suma dels crèdits no sigui superior a 198 hores lectives.

En cap cas no es poden convalidar parts d'unitats formatives.

La tutoria del cicle formatiu ha de garantir a l'alumne interessat l'orientació suficient sobre les possibilitats de convalidació en funció del currículum universitari aprovat per l'alumne i la tipologia de les unitats formatives del cicle formatiu en què s'ha matriculat.

Correspon a la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial resoldre les sol·licituds d'aquestes convalidacions. Amb aquest efecte, el director del centre enviarà a la Direcció General la sol·licitud de l'alumne amb les unitats formatives del cicle formatiu que demana convalidar i un informe on constin les dades següents: dades personals de l'alumne, nom de l'estudi universitari cursat, nom de la universitat i població, assignatures universitàries aprovades i crèdits, i any de superació de cada assignatura.

Així mateix, es poden sol·licitar convalidacions d'altres unitats formatives del cicle formatiu LOE que tinguin una relació d'afinitat amb els crèdits universitaris aprovats. En aquest cas, amb la sol·licitud s'ha d'adjuntar el pla d'estudis universitari cursat i el certificat acadèmic personal expedit pel centre universitari, amb indicació de les hores de les diferents matèries i el programa de les matèries en què es fonamenta la petició de convalidació.

2.6.3 Convalidacions de matèries de batxillerat per haver cursat determinats cicles formatius de grau mitjà LOE

Als alumnes que hagin cursat determinats cicles formatius de grau mitjà i accedeixin a cursar estudis de batxillerat se'ls convaliden determinades matèries d'acord amb la taula següent:

Convalidacions de mòduls professionals amb matèries de batxillerat		
Cicle formatiu de grau mitjà LOE	Mòdul professional	Matèria de batxillerat LOE
Instal·lacions de telecomunicacions	Electrònica aplicada	Electrotècnia
Instal·lacions elèctriques i automàtiques	Electrotècnia	Electrotècnia

2.6.4 Correspondències entre la formació de programes de qualificació professional inicial i unitats formatives dels cicles formatius de grau mitjà

La [Resolució ENS/102/2011](#), de 4 de gener, estableix amb caràcter experimental diversos perfils professionals dels programes de qualificació professional inicial (PQPI).

Per tal de facilitar la capitalització de la formació superada per l'alumne, i atesa la coincidència de continguts entre els perfils definits i determinats cicles formatius, s'han establert correspondències entre els mòduls formatius del programa de qualificació professional inicial i determinades unitats formatives de cicles formatius de grau mitjà afins. El centre aplicarà les correspondències a l'alumne que ho sol·liciti, en els casos que preveu la Resolució ENS/102/2011 o en d'altres perfils professionals que posteriorment es publiquin.

2.6.5 Convalidacions de mòduls professionals pel fet de tenir unitats de competència acreditades

Els alumnes que tinguin acreditades oficialment, per Administracions laborals o educatives, alguna unitat de competència que formi part del Catàleg nacional de qualificacions professionals tindran convalidats els mòduls professionals corresponents que s'estableixen en la norma que regula cada títol.

La sol·licitud d'aquesta convalidació s'ha d'adreçar al centre educatiu i cal aportar algun dels documents següents:

- Certificat de professionalitat emès per l'Administració laboral competent.
- Certificat d'acreditació parcial d'unitats de competència del Certificat de professionalitat emès per l'Administració laboral competent.
- Resolució d'expedició d'un Certificat de professionalitat o d'un certificat d'acreditació parcial d'unitats de competència d'un Certificat de professionalitat, emesa per l'Administració laboral competent.
- Certificat d'acreditació de competències d'acord amb el procediment que s'estableix en el [Reial decret 1224/2009](#), de 17 de juliol, de reconeixement de les competències professionals adquirides per experiència laboral.

Es poden consultar els Certificats de professionalitat, les unitats de competència que el componen i el seu nivell de qualificació professional, a la pàgina web del [Servei Públic de Feina Estatal](#).

2.6.6 Efectes acadèmics del programa Qualifica't i el Reconeixement acadèmic dels aprenentatges assolits mitjançant l'experiència laboral o en activitats socials

S'aplicarà el que estableix l'[Ordre EDU/336/2009](#), de 30 de juny, que establia el programa experimental Qualifica't en els ensenyaments de formació professional del sistema educatiu, per a cada una de les accions dutes a terme: oferta de formació a col·lectius singulars, validació de la formació impartida per empreses o entitats i

validació dels aprenentatges assolits mitjançant l'experiència laboral.

S'aplicarà el que estableix la [Resolució ENS/1891/2012](#), de 23 d'agost, d'organització de diverses mesures flexibilitzadores i actuacions en la formació professional inicial, per al Reconeixement acadèmic dels aprenentatges assolits mitjançant l'experiència laboral o en activitats socials.

2.7 Cicles formatius de grau mitjà i de grau superior de formació professional inicial (LOE)

A continuació s'indiquen la denominació, durada i norma bàsica que en defineix el títol per a cadascun dels cicles formatius LOE.

Cicles formatius de grau mitjà		
Reial decret	Denominació	Durada
Administració i gestió		
1631/2009, 30 d'octubre	Gestió administrativa	2.000 hores
Agrària		
1071/2012, 13 de juliol	Aprofitament i conservació del medi natural	2.000 hores
1129/2010, 10 de setembre	Jardineria i floristeria	2.000 hores
1633/2009, 30 d'octubre	Producció agroecològica	2.000 hores
1634/2009, 30 d'octubre	Producció agropecuària	2.000 hores
Arts gràfiques		
1590/2011, 4 de novembre	Impressió gràfica	2.000 hores
1683/2011, 18 de novembre	Postimpresió i acabats gràfics	2.000 hores
1586/2011, 4 de novembre	Preimpresió digital	2.000 hores
Comerç i màrqueting		
1688/2011, 18 novembre	Activitats comercials	2.000 hores
Edificació i obra civil		
1575/2011, 4 de novembre	Construcció	2.000 hores
1689/2011, 18 de novembre	Obres d'interior, decoració i rehabilitació	2.000 hores
Electricitat i electrònica		
1632/2009, 30 d'octubre	Instal·lacions de telecomunicacions	2.000 hores
177/2008, 8 de febrer	Instal·lacions elèctriques i automàtiques	2.000 hores
Fabricació mecànica		
387/2011, 18 de març	Conformació per emmotllament de metalls i polímers	2.000 hores
1398/2007, 29 d'octubre	Mecanització	2.000 hores
1692/2007, 14 de desembre	Soldadura i caldereria	2.000 hores
Fusta, moble i suro		
1128/2010, 10 de setembre	Fusteria i moble	2.000 hores
880/2011, 24 de juny	Instal·lació i moblament	2.000 hores
Hoteleria i turisme		
1396/2007, 29 d'octubre	Cuina i gastronomia	2.000 hores

1690/2007, 14 de desembre	Serveis de restauració	2.000 hores
Imatge i so		
556/2012, 23 de març	Vídeo, discjòquei i so	2.000 hores
Imatge personal		
256/2011, 28 de febrer	Estètica i bellesa	2.000 hores
1588/2011, 4 de novembre	Perruqueria i cosmètica capil·lar	2.000 hores
Indústries alimentàries		
452/2010, 16 d'abril	Elaboració de productes alimentaris	2.000 hores
1399/2007, 29 d'octubre	Forneria, pastisseria i confiteria	2.000 hores
1798/2008, 3 de novembre	Olis d'oliva i vins	2.000 hores
Indústries extractives		
1592/2011, 4 de novembre	Excavacions i sondatges	2.000 hores
Informàtica i comunicació		
1691/2007, 14 de desembre	Sistemes microinformàtics i xarxes	2.000 hores
Instal·lació i manteniment		
1792/2010, 30 de desembre	Instal·lacions de producció de calor	2.000 hores
1793/2010, 30 de desembre	Instal·lacions frigorífiques i de climatització	2.000 hores
1589/2011, 4 de novembre	Manteniment electromecànic	2.000 hores
Maritimopesquera		
254/2011, 28 de febrer	Cultius aquícoles	2.000 hores
1144/2012, 27 de juliol	Navegació i pesca de litoral	2.000 hores
1072/2012, 13 de juliol	Manteniment i control de la maquinària de vaixells i embarcacions	2.000 hores
1073/2012, 13 de juliol	Operacions subaquàtiques i hiperbàriques	2.000 hores
Química		
554/2012, 23 de març	Operacions de laboratori	2.000 hores
178/2008, 8 de febrer	Planta química	2.000 hores
Sanitat		
1397/2007, 29 d'octubre	Emergències sanitàries	2.000 hores
1689/2007, 14 de desembre	Farmàcia i parafarmàcia	2.000 hores
Seguretat i medi ambient		
Decret 102/2012, 25 de setembre	Prevenició, extinció d'incendis i salvaments	2.000 hores
Serveis socioculturals i a la comunitat		
1593/2011, 4 de novembre	Atenció a persones en situació de dependència	2.000 hores
Tèxtil, confecció i pell		
955/2008, 6 de juny	Confecció i moda	2.000 hores
1591/2011, 4 de novembre	Fabricació i ennobliment de productes tèxtils	2.000 hores
Transport i manteniment de vehicles		
176/2008, 8 de febrer	Carrosseria	2.000 hores
255/2011, 28 de febrer	Electromecànica de maquinària	2.000 hores

453/2010, 16 d'abril	Electromecànica de vehicles automòbils	2.000 hores
1145/2012, 27 de juliol	Manteniment de material rodant ferroviari	2.000 hores

Cicles formatius de grau superior

Reial decret	Denominació	Durada
Administració i gestió		
1584/2011, de 4 de novembre	Administració i finances	2.000 hores
1582/2011, de 4 de novembre	Assistència a la direcció	2.000 hores
Agrària		
260/2011, de 28 de febrer	Gestió forestal i del medi natural	2.000 hores
259/2011, de 28 de febrer	Paisatgisme i medi rural	2.000 hores
Arts gràfiques		
175/2013, de 8 de març	Disseny i gestió de la producció gràfica	2.000 hores
174/2013, de 8 de març	Disseny i edició de publicacions impreses i multimèdia	2.000 hores
Comerç i màrqueting		
1574/2011, de 4 de novembre	Comerç internacional	2.000 hores
1573/2011, de 4 de novembre	Gestió de vendes i espais comercials	2.000 hores
1571/2011, de 4 de novembre	Màrqueting i publicitat	2.000 hores
1572/2011, de 4 de novembre	Transport i logística	2.000 hores
Edificació i obra civil		
690/2010, 20 de maig	Projectes d'edificació	2.000 hores
386/2011, de 18 de març	Projectes d'obra civil	2.000 hores
Electricitat i electrònica		
1581/2011, de 4 de novembre	Automatització i robòtica industrial	2.000 hores
1578/2011, de 4 de novembre	Manteniment electrònic	2.000 hores
883/2011, de 24 de juny	Sistemes de telecomunicacions i informàtics	2.000 hores
1127/2010, 10 de setembre	Sistemes electrotècnics i automatitzats	2.000 hores
Energia i aigua		
258/2011, de 28 de febrer	Centrals elèctriques	2.000 hores
1177/2008, 11 de juliol	Eficiència energètica i energia solar tèrmica	2.000 hores
385/2011, de 18 de març	Energies renovables	2.000 hores
Fabricació mecànica		
174/2008, 8 de febrer	Construccions metàl·liques	2.000 hores
1630/2009, 30 d'octubre	Disseny de productes en fabricació mecànica	2.000 hores
882/2011, de 24 de juny	Programació de la producció en emmotllament de metalls i polímers	2.000 hores

1687/2007, 14 de desembre	Programació de la producció en fabricació mecànica	2.000 hores
Fusta, moble i suro		
1579/2011, de 4 de novembre	Disseny i moblament	2.000 hores
Hoteleria i turisme		
1686/2007, 14 de desembre	Gestió d'allotjament turístic	2.000 hores
1255/2009, 24 de juliol	Guia, informació i assistència turístiques	2.000 hores
1254/2009, 24 de juliol	Agències de viatges i gestió d'esdeveniments	2.000 hores
687/2010, 20 de maig	Direcció de cuina	2.000 hores
688/2010, 20 de maig	Direcció de serveis de restauració	2.000 hores
Imatge personal		
1685/2011, de 18 novembre	Assessoria d'imatge personal i corporativa	2.000 hores
881/2011, de 24 de juny	Estètica integral i benestar	2.000 hores
1577/2011, de 4 de novembre	Estilisme i direcció de perruqueria	2.000 hores
553/2012, de 23 de març	Caracterització i maquillatge professional	2.000 hores
Imatge i so		
1583/2011, de 4 de novembre	Animacions en 3D, jocs i entorns interactius	2.000 hores
1686/2011, de 18 de novembre	Il·luminació, captació i tractament d'imatge	2.000 hores
1681/2011, de 18 de novembre	Producció d'audiovisuals i espectacles	2.000 hores
1680/2011, de 18 de novembre	Realització de projectes d'audiovisuals i espectacles	2.000 hores
1682/2011, de 18 de novembre	So per a audiovisuals i espectacles	2.000 hores
Indústries alimentàries		
451/2010, 16 d'abril	Processos i qualitat en indústries alimentàries	2.000 hores
1688/2007, 14 de desembre	Vitivinicultura	2.000 hores
Informàtica i comunicació		
1629/2009, 30 d'octubre	Administració de sistemes informàtics a la xarxa	2.000 hores
450/2010, de 16 d'abril	Desenvolupament d'aplicacions multiplataforma	2.000 hores
686/2010, 20 de maig	Desenvolupament d'aplicacions per a web	2.000 hores
Instal·lació i manteniment		
219/2008, 15 de febrer	Desenvolupament de projectes d'instal·lacions tèrmiques i de fluids	2.000 hores
220/2008, 15 de febrer	Manteniment d'instal·lacions tèrmiques i de fluids	2.000 hores
1576/2011, de 4 de novembre	Mecatrònica industrial	2.000 hores
Maritimopesquera		

1585/2011, de 4 de novembre	Aqüicultura	2.000 hores
1691/2011, de 18 de novembre	Transport marítim i pesca d'altura	2.000 hores
1075/2012, de 13 de juliol	Organització del manteniment de la maquinària de vaixells i embarcacions	2.000 hores
Química		
1395/2007, 29 d'octubre	Laboratori d'anàlisi i de control de qualitat	2.000 hores
175/2008, 8 de febrer	Química industrial	2.000 hores
Sanitat		
1685/2007, 14 de desembre	Audiologia protètica	2.000 hores
1687/2011, de 18 de novembre	Pròtesis dentals	2.000 hores
Seguretat i medi ambient		
384/2011, de 14 d'abril	Educació i control ambiental	2.000 hores
Serveis socioculturals i a la comunitat		
1684/2011, de 18 de novembre	Animació sociocultural i turística	2.000 hores
1394/2007, 29 d'octubre	Educació infantil	2.000 hores
1074/2012, de 13 de juliol	Integració social	2.000 hores
Tèxtil, confecció i pell		
1580/2011, de 4 de novembre	Disseny tècnic en tèxtil i pell	2.000 hores
954/2008, 6 de juny	Patronatge i moda	2.000 hores
1679/2011, de 18 de novembre	Vestuari a mida i d'espectacles	2.000 hores
Transport i manteniment de vehicles		
1796/2008, 3 de novembre	Automoció	2.000 hores

2.8 Prioritat en l'admissió d'alumnes per cursar cicles formatius de grau superior LOE en funció de la modalitat de batxillerat cursada

Cicle formatiu de grau superior LOE	Modalitat del batxillerat LOE	Modalitat del batxillerat LOGSE
Administració i gestió		
Administració i finances	HS	HCS
Assistència a la direcció	HS	HCS
Agrària		
Gestió forestal i del medi natural	CT	CNS TEC
Paisatgisme i medi rural	CT	CNS TEC
Arts gràfiques		
Disseny i gestió de la producció gràfica	CT ART	CNS TEC ART
Disseny i edició de publicacions impreses i multimèdia	CT ART	CNS TEC ART
Comerç i màrqueting		
Comerç internacional	HS	HCS
Gestió de vendes i espais comercials	HS	HCS
Màrqueting i publicitat	HS	HCS
Transport i logística	HS	HCS

Edificació i obra civil		
Projectes d'edificació	CT ART	CNS TEC ART
Projectes d'obra civil	CT ART	CNS TEC ART
Electricitat i electrònica		
Automatització i robòtica industrial	CT	CNS TEC
Manteniment electrònic	CT	CNS TEC
Sistemes electrotècnics i automatitzats	CT	CNS TEC
Sistemes de telecomunicacions i informàtics	CT	CNS TEC
Energia i aigua		
Centrals elèctriques	CT	CNS TEC
Eficiència energètica i energia solar tèrmica	CT	CNS TEC
Energies renovables	CT	CNS TEC
Fabricació mecànica		
Construccions metàl·liques	CT	CNS TEC
Disseny en fabricació mecànica	CT	CNS TEC
Programació de la producció en fabricació mecànica	CT	CNS TEC
Programació de la producció en l'emmotllament de metalls i polímers	CT	CNS TEC
Fusta, moble i suro		
Disseny i moblament	CT ART	CNS TEC ART
Hoteleria i turisme		
Agències de viatges i gestió d'esdeveniments	HS	HCS
Direcció de cuina	CT	CNS TEC
Direcció de serveis de restauració	CT	CNS TEC
Gestió d'allotjaments turístics	HS	HCS
Guia, informació i assistències turístiques	HS	HCS
Imatge i so		
Animacions en 3D, jocs i entorns interactius	CT	CNS TEC
Il·luminació, captació i tractament d'imatge	CT	CNS TEC
Producció d'audiovisuals i espectacles	CT	CNS TEC
Realització de projectes d'audiovisuals i espectacles	CT	CNS TEC
So per a audiovisuals i espectacles	CT	CNS TEC
Imatge personal		
Assessoria d'imatge personal i corporativa	CT HS	CNS TEC HCS
Estètica integral i benestar	CT	CNS TEC
Estilisme i direcció de perruqueria	CT HS	CNS TEC HCS

Caracterització i maquillatge professional	CT HS	CNS TEC HCS
Indústries alimentàries		
Processos i qualitat en indústries alimentàries	CT	CNS TEC
Vitivinicultura	CT	CNS TEC
Informàtica i comunicació		
Administració de sistemes informàtics a la xarxa	CT	CNS TEC
Desenvolupament d'aplicacions multiplataforma	CT	CNS TEC
Desenvolupament d'aplicacions per a web	CT	CNS TEC
Instal·lació i manteniment		
Desenvolupament de projectes d'instal·lacions tèrmiques i de fluids	CT	CNS TEC
Manteniment d'instal·lacions tèrmiques i de fluids	CT	CNS TEC
Mecatrònica industrial	CT	CNS TEC
Maritimopesquera		
Aqüicultura	CT	CNS TEC
Transport marítim i pesca d'altura	CT	CNS TEC
Organització del manteniment de la maquinària de vaixells i embarcacions	CT	CNS TEC
Química		
Laboratori d'anàlisi i de control de qualitat	CT (tenen prioritat els alumnes que han superat química)	CNS TEC
Química industrial	CT (tenen prioritat els alumnes que han superat química)	CNS TEC
Sanitat		
Audiologia protètica	CT	CNS TEC
Pròtesis dentals	CT	CNS TEC
Seguretat i medi ambient		
Educació i control ambiental	CT	CNS TEC
Serveis socioculturals a la comunitat		
Educació infantil	HS	HCS
Animació sociocultural i turística	HS	HCS
Integració social	HS	HCS
Tèxtil, confecció i pell		
Patronatge i moda	CT	CNS TEC
Disseny tècnic en tèxtil i pell	CT ART	CNS TEC ART
Vestuari a mida i d'espectacles	ART HS	ART HCS
Transport i manteniment de vehicles		
Automoció	CT	CNS TEC

Modalitats de batxillerat LOGSE	Modalitats de batxillerat LOE
CNS: Ciències de la naturalesa i de la salut TEC: Tecnologia HCS: Humanitats i ciències socials ART: Arts	CT: Ciències i tecnologia HS: Humanitats i ciències socials ART: Arts

3 Aspectes comuns dels cicles formatius de formació professional

3.1 Accés als cicles formatius de formació professional

D'acord amb el que disposa el [Decret 284/2011](#), d'1 de març, d'ordenació general de la formació professional inicial, i el [Reial decret 1147/2011](#), de 29 de juliol, pel qual s'estableix l'ordenació general de la formació professional del sistema educatiu, als cicles formatius s'hi accedeix mitjançant la titulació suficient o per la prova d'accés. A continuació s'indiquen els diversos supòsits de requisits suficients per accedir a aquests ensenyaments.

3.1.1 Accés als cicles formatius de grau mitjà

A. Accés mitjançant titulació o altres requisits acadèmics als cicles formatius de grau mitjà

Poden accedir als cicles formatius de grau mitjà els alumnes que disposin d'alguna de les acreditacions acadèmiques següents:

- Títol de graduat en educació secundària obligatòria o d'un nivell acadèmic superior.
- Títol de tècnic/a auxiliar (FP-1).
- Títol de tècnic/a.
- Haver superat els dos primers cursos del batxillerat unificat i polivalent (BUP) o bé tenir un màxim de dues matèries pendents en el conjunt d'aquests dos cursos.
- Haver superat el primer cicle d'ensenyament secundari experimental (cicle 14-16).
- Haver superat un mòdul professional 2 experimental.
- Haver superat, dins els ensenyaments d'arts aplicades i oficis artístics, el tercer curs del pla de 1963 o el segon curs de comuns experimental.
- Haver superat altres estudis declarats equivalents a algun dels anteriors, a efectes acadèmics.
- Haver superat el curs de formació específic d'accés a cicles formatius de grau mitjà.

B. Accés mitjançant prova als cicles formatius de grau mitjà

Poden accedir als cicles formatius de grau mitjà els alumnes que acreditin haver superat les proves esmentades en algun dels ítems següents:

- Proves d'accés a cicles formatius de grau mitjà.
- Proves d'accés per a qualsevol cicle formatiu de grau superior.
- Proves d'accés de grau mitjà o de grau superior d'ensenyaments esportius o d'ensenyaments d'arts plàstiques i disseny (o haver-ne superat la part comuna).
- Proves d'accés a la universitat per a més grans de 25 o 45 anys.
- Accés a la universitat per haver acreditat experiència laboral o professional i tenir 40 anys o més.
- Prova d'accés als mòduls professionals experimentals.

3.1.2 Accés als cicles formatius de grau superior

A. Accés mitjançant titulació o altres requisits acadèmics als cicles formatius de grau superior

Poden accedir als cicles formatius de grau superior els alumnes que disposin d'alguna de les acreditacions acadèmiques següents:

- Títol de batxillerat.
- Títol de tècnic/a especialista (FP-2).
- Títol de tècnic/a superior.
- Títol equivalent, a efectes acadèmics, a algun dels anteriors.
- Titulació universitària o equivalent.
- Certificat d'haver superat els ensenyaments substitutoris de la prova d'accés, per a determinats cicles formatius de grau superior.
- Haver superat el segon curs del batxillerat experimental, de qualsevol modalitat.
- Haver superat el curs d'orientació universitària (COU) o el curs preuniversitari.
- Haver superat el curs de formació específic d'accés a cicles formatius de grau superior.

B. Accés mitjançant prova als cicles formatius de grau superior

Poden accedir als cicles formatius de grau superior els alumnes que acreditin haver superat les proves esmentades en algun dels ítems següents:

- Proves d'accés per al cicle formatiu de grau superior que vulguin cursar.
- Proves d'accés a la universitat per a més grans de 25 o 45 anys.
- Accés a la universitat per haver acreditat experiència laboral o professional i tenir 40 anys o més.
- Prova d'accés corresponent als mòduls professionals 3, d'acord amb l'annex 8 de la [Resolució ENS/310/2002](#), de 31 de gener.

3.1.3 Prioritat en l'admissió d'alumnes per cursar cicles formatius de grau superior LOGSE en funció de la modalitat de batxillerat cursada

En l'admissió als cicles formatius de grau superior LOGSE tenen prioritat els alumnes que han cursat determinades modalitats del batxillerat LOGSE o del batxillerat LOE, que es recullen en l'apartat *Prioritat en l'admissió d'alumnes per cursar cicles formatius de grau superior LOGSE en funció de la modalitat de batxillerat cursada*.

3.1.4 Prioritat en l'admissió d'alumnes per cursar cicles formatius de grau superior LOE en funció de la modalitat de batxillerat cursada

Per a l'admissió a cicles formatius de grau superior LOE tenen prioritat els alumnes que han cursat determinades modalitats de batxillerat que es recullen en l'apartat *Prioritat en l'admissió d'alumnes per cursar cicles formatius de grau superior LOE en funció de la modalitat de batxillerat cursada*.

3.1.5 Compleció d'ensenyaments extingits de formació professional

Els alumnes que han estat matriculats en el centre o bé que provenen de les convocatòries de proves d'obtenció de títols o d'acreditació de competències dels cicles formatius LOGSE ja extingits, poden completar el pla d'estudis iniciat mitjançant les activitats de recuperació i les proves d'avaluació que el centre determini, d'acord amb el que s'estableix en l'[Ordre EDU/362/2009](#), de 17 de juliol, i la [Resolució EDU/3982/2010](#), de 10 de desembre.

3.2 Organització curricular dels cicles de formació professional

3.2.1 Calendari

La impartició dels ensenyaments de cicles formatius ha d'atenir-se al calendari escolar aprovat amb caràcter general per als centres educatius d'ensenyaments no universitaris. Excepcionalment, la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial pot autoritzar distribucions extraordinàries del calendari escolar als centres i cicles formatius de formació professional que participin en un projecte de mobilitat o en els casos en què l'aplicació de les mesures establertes en el capítol 8, "Flexibilització de l'oferta de formació professional", del [Decret 284/2011](#), d'1 de març, d'ordenació general de la formació professional inicial, ho facin aconsellable. L'autorització requereix la petició prèvia escrita i raonada del centre per a cada cas, que cal presentar als serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, al Consorci d'Educació, que hi haurà d'afegir l'informe de la Inspecció d'Educació abans de trametre-la, amb proposta de resolució, a la Direcció General.

3.2.2 Distribució de l'horari lectiu i del crèdit o mòdul professional en centres de treball

A. Distribució ordinària

La distribució ordinària de l'horari lectiu ha de tenir en compte, com a norma general, els criteris següents:

- La distribució de l'horari lectiu s'ha de fer de dilluns a divendres.
- La sessió de classe és de 60 minuts, en els quals s'inclou el canvi de classe. Per criteris didàctics poden programar-se sessions de durada diferent sempre que el temps lectiu total per crèdit no variï.
- No s'han de fer més de tres hores lectives seguides sense un esbarjo mínim de vint minuts.
- Un mateix grup d'alumnes no ha de fer ni més de sis hores lectives diàries, en horari de matí o tarda, ni més de set hores lectives en horari de matí i tarda, amb el benentès que la interrupció entre matí i tarda ha de ser almenys d'una hora.

De manera general l'horari dels grups d'alumnes s'ha de desenvolupar al matí (entre les 8 hores i les 15 hores), o a la tarda (entre les 15 hores i les 22 hores), o entre el matí i la tarda (sempre començant a les 8 hores o més tard i acabant a les 22 hores o abans).

Dins de les possibilitats organitzatives del centre es procurarà fer una oferta intensiva d'aquells crèdits que puguin tenir interès per als adults, per tal de facilitar-ne la incorporació a la formació. A aquest efecte, els centres han de fer publicitat del calendari d'inici i de finalització dels crèdits i de l'horari en què es desenvolupen.

En tot cas, correspon al consell escolar del centre aprovar l'horari tipus dels diferents cursos (hores d'entrada, de sortida, nombre d'hores lectives al matí, a la tarda, al vespre, etc.).

B. Distribució extraordinària

Excepcionalment, els serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, el Consorci d'Educació, poden autoritzar distribucions extraordinàries de l'horari lectiu, amb la petició prèvia escrita i raonada per a cada cas o en aquells casos en què la participació en un projecte de mobilitat o bé l'aplicació de les mesures establertes en el capítol 8, "Flexibilització de l'oferta de formació professional", del [Decret 284/2011](#), d'1 de març, d'ordenació general de la formació professional inicial, ho facin aconsellable.

En tot cas cal respectar els límits màxims de sis hores lectives diàries i de trenta hores lectives setmanals, si es tracta d'horari intensiu de matí, tarda o vespre, o de set hores i trenta-cinc hores, respectivament, si es tracta d'horari partit entre matí i tarda.

C. Distribució del crèdit o del mòdul professional de formació en centres de treball

C1. Distribució ordinària de l'FCT

La distribució de la formació en centres de treball la determina cada centre i ha de seguir, amb caràcter general, el calendari escolar. La formació en centres de treball s'ha de fer entre les 8 hores i les 22 hores.

La formació en centres de treball es pot fer en un període o més. Es poden fer fins a quatre hores diàries de manera simultània amb les hores lectives del cicle. Es poden fer fins a set hores diàries, en modalitat intensiva, si no coincideixen en el mateix dia amb les hores lectives del cicle.

C2. Distribucions especials de l'FCT

La Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial pot autoritzar altres distribucions de la formació en centres de treball amb la petició prèvia escrita del director del centre, la qual cal raonar en cada cas i presentar als serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, al Consorci d'Educació.

C3. Compleció del període de pràctiques

Si per completar el període de pràctiques es depassen les dates previstes per a l'avaluació final del cicle formatiu, caldrà fer constar en l'acta d'avaluació final el crèdit de formació en centres de treball com a "Pendent d'avaluació" (PA). Un cop finalitzat el crèdit d'FCT, cal fer la sessió d'avaluació corresponent i qualificar aquest crèdit en convocatòria ordinària.

3.2.3 Mesures flexibilitzadores de l'oferta de formació professional

A fi de donar resposta a la diversitat de necessitats de les persones i de les empreses, els centres promouran mesures flexibilitzadores de l'oferta dels ensenyaments de formació professional d'acord amb el [Decret 284/2011](#). Les mesures s'han d'aplicar per iniciativa del centre o bé dels serveis territorials (a la ciutat de Barcelona, del Consorci d'Educació), o de la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial, dins les possibilitats organitzatives i d'utilització dels espais i equipaments del centre educatiu.

La [Resolució ENS/1891/2012](#), de 23 d'agost, d'organització de diverses mesures flexibilitzadores i actuacions en la formació professional inicial, estableix les següents:

1. Servei d'assessorament en la formació professional del sistema educatiu. Es presta a sol·licitud de la persona interessada, de manera personalitzada, i consisteix en la identificació i l'anàlisi detallada de les capacitats i expectatives professionals, i conclou amb un informe d'assessorament.
2. Reconeixement acadèmic dels aprenentatges assolits mitjançant l'experiència laboral o en activitats socials. Permet a les persones adultes posar en valor els aprenentatges adquirits i obtenir-ne la correspondència amb els ensenyaments de formació professional.
3. Reconeixement acadèmic de la formació impartida en empreses o entitats.

Permet el reconeixement acadèmic en la formació professional de formació impartida en empreses o entitats segons acords o convenis subscrits entre el Departament d'Ensenyament o el titular del centre educatiu i l'empresa o entitat.

4. Matrícula semipresencial. Té com a finalitat facilitar l'accés als ensenyaments de formació professional i va adreçada a persones que acreditin incompatibilitat amb l'horari lectiu per motius de treball, cura d'altres persones, o qualsevol altra circumstància excepcional. Cal assistir presencialment almenys a la meitat de les hores previstes per al crèdit o unitat formativa.
5. Oferta de cicles en zones de baixa densitat de població. Té per objecte estalviar a les persones el desplaçament per cursar determinats cicles formatius i combina els continguts impartits de manera presencial amb els continguts impartits a distància.
6. Ofertes de formació professional a col·lectius singulars. Poden comprendre totes o una part de les unitats formatives o dels mòduls professionals o crèdits del cicle formatiu. La finalitat és atendre les necessitats d'inserció o reinserció laboral, promoció, reciclatge o adaptació professional, o les derivades dels alumnes amb més dificultats, amb risc d'exclusió social i/o amb discapacitats.

La [Resolució ENS/1204/2012](#), de 25 de maig, d'organització de la formació en alternança en els ensenyaments de formació professional inicial estableix dues modalitats: alternança simple i alternança en formació dual. En ambdues modalitats l'alumne combina el temps de formació en el centre educatiu i el temps d'activitat a l'empresa.

Altres mesures organitzatives i curriculars són:

1. Impartició parcial de cicles. Consisteix en l'oferta d'algunes unitats formatives, mòduls professionals o crèdits que componen un cicle amb la finalitat de facilitar l'accés a la formació de les persones interessades a cursar parcialment el cicle.
2. Distribucions temporals extraordinàries. Consisteix en la distribució temporal del cicle formatiu de manera diferent de la que s'estableix amb caràcter ordinari, amb la finalitat de facilitar l'accés a la formació de les persones les disponibilitats horàries de les quals no s'ajusten a la distribució ordinària dels cicles formatius.
3. Distribucions conjuntes. Consisteixen en la combinació de dos cicles formatius afins, bé sigui de tots o d'una part dels mòduls o crèdits, que pot permetre a l'alumne obtenir dues titulacions o una formació complementària amb estalvi de temps.
4. Matriculació parcial. La finalitat d'aquesta modalitat de matrícula és permetre fer itineraris formatius a un ritme diferent del que segueixen els alumnes que cursen l'oferta ordinària dels cicles. Cal distingir entre:
 - Matriculació parcial per oferta de places vacants. Els centres públics i privats sostinguts amb fons públics, un cop finalitzat el procés ordinari de matrícula, han d'oferir la matrícula parcial dels mòduls professionals o crèdits de cicles

formatius on restin places vacants.

- Matriculació parcial amb oferta específica. Consisteix en l'oferta específica d'alguns mòduls professionals, unitats formatives o crèdits d'un o més cicles formatius, per tal de respondre a una necessitat de formació, identificada prèviament, d'un col·lectiu específic de persones, que pot derivar, entre altres, de la necessitat de qualificació, requalificació o readaptació professionals.
5. Col·laboracions per impartir unitats formatives, mòduls professionals o crèdits en entorns laborals. La finalitat és poder disposar dels espais, les instal·lacions i els productes més idonis per a l'aprenentatge dels alumnes en els diversos cicles.
 6. Orientació del currículum a necessitats d'adequació del perfil professional. Té per objecte incorporar resultats d'aprenentatge i/o continguts no inclosos en el currículum que permetin donar resposta a necessitats específiques d'un determinat sector professional relacionat amb el cicle formatiu, utilitzant fins al 10% de les hores de durada del cicle formatiu. Aquesta mesura requereix una autorització de la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial.

3.2.4 Criteris per a la coordinació docent a la formació professional

Els centres, mitjançant els seus òrgans unipersonals i col·lectius de coordinació previstos als articles 40 i 41 del [Decret 102/2010](#), d'autonomia dels centres educatius, han d'assegurar la coordinació dels professors de les respectives especialitats i dels professors especialistes, si és el cas.

Els centres han de preveure també la coordinació i l'elaboració de recursos d'informació i orientació professional adreçades a possibles alumnes, col·lectius de treballadors o col·lectius singulars, la coordinació de processos d'assessorament i reconeixement dels aprenentatges acadèmics, el disseny d'itineraris de formació, mitjançant crèdits, mòduls professionals i unitats formatives dels cicles formatius, la coordinació i elaboració de recursos d'informació i orientació professional general adreçats a persones i col·lectius relacionats amb itineraris de formació i qualificació que poden desenvolupar-se amb el sistema de formació professional (proves d'accés, proves d'obtenció del títol, formació semipresencial, formació a distància, matrícula parcial, i totes les relacionades amb les mesures flexibilitzadores de la formació professional i les modalitats de formació en alternança i dual).

3.2.5 Característiques de flexibilitat de l'horari dels professors i dels tutors

A. Flexibilitat d'horari dels professors

En funció de la planificació al llarg del curs dels mòduls professionals / unitats formatives o dels crèdits dels cicles formatius, es pot assignar als professors la

impartició d'un nombre variable d'hores lectives setmanals, respectant, en tot cas, el còmput total anual d'hores. Se suggereix que, si s'incrementen les hores lectives en determinats períodes, es faci al començament del cicle, per facilitar el desenvolupament de la formació pràctica en centres de treball en els altres trimestres i possibilitar la participació dels alumnes en projectes de mobilitat amb altres països.

En els centres que, a més de la formació professional, imparteixen el batxillerat i/o l'educació secundària obligatòria (ESO), cal preveure globalment la distribució horària pel que fa a les matèries del batxillerat i/o de l'ESO que puguin o hagin de ser impartides per professors que també tenen atribució docent en la formació professional.

B. Horari del tutor (centres públics)

Com a norma general, els tutors dels grups d'alumnes dels cicles formatius han de dedicar, dintre del seu horari setmanal, una hora lectiva setmanal per fer les tasques d'orientació del procés formatiu dels alumnes i d'acció tutorial.

Per fer les tasques de programació, seguiment, avaluació i control de la formació pràctica en centres de treball, els tutors dels centres de titularitat del Departament d'Ensenyament disposen d'una hora lectiva setmanal per cada cinc alumnes o fracció de cinc que hagin de cursar l'FCT.

Segons la planificació de l'FCT al llarg del curs, pot disposar-se d'una distribució diferent de les hores a què es refereixen els dos paràgrafs anteriors, respectant, en tot cas, el còmput total anual d'hores.

La dedicació total d'hores lectives a les tasques a què es refereixen els paràgrafs anteriors que resultin de la proporció que s'hi estableix correspon a cada cicle, independentment del fet que es despleguin en el primer curs, en el segon o en ambdós cursos. En aquest darrer cas els centres han de preveure el còmput i la distribució del conjunt d'hores lectives de tutoria d'FCT.

En els cicles formatius que es distribueixin en més d'un curs, tinguin la durada que tinguin, el tutor del cicle formatiu ho ha de ser al llarg dels cursos de la promoció, llevat que es produeixin circumstàncies excepcionals que ho impedeixin.

3.2.6 Atribució docent dels professors

Com a criteri general, en els centres públics de titularitat del Departament d'Ensenyament les especialitats que tenen atribució docent sobre els mòduls professionals o crèdits en què s'estructuren els cicles formatius són les que s'estableixen en la normativa que els desenvolupa. En la resta de centres, l'atribució docent es regeix pels criteris de titulació exigible als professors.

L'atribució als professors d'hores en concepte dels crèdits de síntesi, mòduls professionals de síntesi o de projecte i d'hores curriculars de lliure disposició del centre s'ha de fer en funció de l'atribució docent que es preveu en el decret curricular o les especificacions corresponents del cicle formatiu, a proposta dels departaments o àmbits equivalents de coordinació didàctica del centre. Correspon al director,

escoltades les propostes, assignar als professors les hores i els mòduls professionals / unitats formatives o crèdits que els corresponguin de la seva especialitat docent, d'acord amb el currículum que s'aplica i les necessitats del centre, i tenint en compte el criteri d'especialitat especificat en el document "Personal docent".

3.2.7 Trets específics del mòdul professional de formació en centres de treball (FCT)

A. Finalitats i objectius del mòdul professional de formació en centres de treball (FCT)

Són finalitats del mòdul professional d'FCT:

- Complementar l'adquisició pels alumnes de les competències professionals que s'assoleixen en el centre educatiu, mitjançant la realització d'un conjunt d'activitats de formació identificades entre les activitats productives del centre de treball.
- Contribuir a l'assoliment, per part dels alumnes, dels objectius dels ensenyaments de formació professional, i en especial a la qualificació dels alumnes i a la comprensió de les relacions laborals.
- Contribuir a l'avaluació dels aspectes més rellevants de la competència professional adquirida per l'alumne.

Són objectius generals del mòdul professional d'FCT:

- Orientar l'alumne perquè pugui tenir un coneixement més clar de les pròpies capacitats i interessos.
- Facilitar la inserció i la qualificació professional dins el món laboral.

Són objectius específics dels mòduls d'FCT:

- Millorar aspectes de qualificació professional de l'alumne, com ara:
 - fer un aprenentatge significatiu dels coneixements i tecnologies actuals en un ambient real de treball d'empresa o institució
 - adquirir nous coneixements professionals
 - desenvolupar, en el context laboral, els coneixements curriculars apresos.
- Treballar aspectes d'inserció laboral, com ara:
 - comprendre el procés productiu i/o tasques de serveis i participar-hi
- Adquirir hàbits de relacions humanes a l'empresa

B. Accés a la formació pràctica en centres de treball

El director del centre, d'acord amb l'equip docent responsable de la impartició del cicle formatiu, pot establir que per iniciar la formació pràctica en centres de treball calgui l'avaluació positiva de tots els crèdits lectius cursats fins al moment d'iniciar-la, o bé, per als alumnes que no els haguessin superats tots, una valoració individualitzada del

grau d'assoliment dels objectius dels crèdits cursats, de les possibilitats raonables de recuperació i del previsible aprofitament que l'alumne pugui obtenir del mòdul professional d'FCT.

C. Homologació d'empreses

Per resolució comunicada relativa a la formació pràctica en centres de treball, la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial regularà els sistemes d'homologació de les empreses i entitats que han d'acollir alumnes per fer la formació en centres de treball, per tal de garantir les condicions adequades i la qualitat requerida.

D. Seguiment del mòdul professional d'FCT

El seguiment de l'alumne en formació en centres de treball el farà el tutor de pràctiques, conformement a l'[Ordre ENS/193/2002](#), de 5 de juny, per la qual es regula la formació pràctica a centres de treball i els convenis de col·laboració amb empreses i entitats, i l'[Ordre EDU/416/2007](#), de 13 de novembre, per la qual es modifica l'article 5 de l'Ordre esmentada. El tutor del crèdit d'FCT ha de ser un professor amb atribució docent al cicle i que doni o hagi donat classes al grup durant el cicle.

Per tal de fer el seguiment de l'alumne en la realització del crèdit de formació en centres de treball, el tutor de pràctiques farà almenys dues visites de seguiment.

E. Proposta d'extinció del conveni per cursar el mòdul d'FCT en una determinada empresa o entitat

L'equip docent del cicle formatiu, a iniciativa del tutor del cicle formatiu, pot proposar al director del centre l'extinció del conveni per a la realització de la formació pràctica amb l'entitat o empresa col·laboradora. La proposta d'extinció es pot fonamentar en comportaments o actituds inadequats o en capacitats notòriament no idònies de l'alumne que, per la seva permanència o intensitat, impedeixin o dificultin el normal desenvolupament de la formació pràctica, o en l'incompliment, per l'empresa, de les condicions que assegurin el caràcter formatiu de l'FCT o de les normes de seguretat reglamentàries, o pel fet d'haver estat sancionada per l'autoritat laboral en els sis mesos anteriors.

En els supòsits anteriors, l'equip docent del cicle formatiu, a proposta del tutor, pot decidir l'avaluació negativa de la formació pràctica en centres de treball, tot i que no s'hagi completat el nombre d'hores previstes, o bé diferir la realització de les hores de formació pràctica pendents.

F. Exempció del mòdul professional de formació en centres de treball (FCT)

Per resolució comunicada de la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial relativa a les pràctiques i estades a les empreses per al curs 2013-2014 (Normativa de formació pràctica en centres de treball), s'estableixen criteris per resoldre l'exempció, total o parcial, de l'FCT per als alumnes que acreditin experiència laboral.

La sol·licitud de l'alumne i la resolució de les exempcions per part del director del centre

s'ajusten als models que es troben a "Sol·licitud i resolució d'exempció de la formació pràctica".

Les resolucions del director del centre relatives a les exempcions poden ser objecte de recurs o reclamació, segons correspongui, davant la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial.

3.2.8 Currículum i programació dels cicles de formació professional LOGSE

A. Durada dels cicles formatius i distribució per cursos

Les hores mínimes d'impartició efectiva dels cicles formatius són les que determinen els decrets dels diferents currículums. Les hores que els centres destinin a altres activitats (viatges, activitats extraordinàries, etc.) no es poden incloure en aquests mínims.

En els cicles formatius, les hores dedicades a activitats de tutoria no es computen com a hores lectives de currículum dels alumnes.

Amb caràcter ordinari, els cicles formatius es distribueixen de la manera següent:

- Cicles amb una durada total de 1.300 o 1.400 hores: s'imparteixen en un curs acadèmic. La formació pràctica en centres de treball (FCT) es pot fer en el mateix curs acadèmic i començar una vegada finalitzada la primera avaluació. També es pot fer al curs següent. En aquest cas l'alumne ha de formalitzar una matrícula parcial en el crèdit d'FCT, però aquesta inscripció no es comptabilitzarà en la confecció dels grups d'alumnes en el centre, ja que aquests alumnes no consumeixen plaça.
- Cicles amb una durada total de 1.700 o 2.000 hores: es distribueixen en dos cursos acadèmics. La formació pràctica en centres de treball es farà prioritàriament en el segon curs. En cas d'iniciar-se en el primer curs, pot començar una vegada finalitzada la segona avaluació.

En qualsevol cas, la formació pràctica en centres de treball es pot fer simultàniament amb les hores lectives o bé de manera intensiva.

B. Distribució de les hores de currículum de lliure disposició

Les hores de currículum de lliure disposició del centre tenen per finalitat completar el currículum establert i adequar-lo a l'àmbit socioeconòmic del centre. Els centres educatius poden distribuir les hores en un o més dels crèdits previstos per a cada cicle, o bé programar més crèdits segons els criteris del projecte del centre. En el cas de programar més crèdits, la durada mínima de cada crèdit serà de 35 hores.

C. Organització dels continguts dels cicles formatius

C1. Organització del cicle formatiu

La concreció de la proposta d'organització del cicle formatiu ha d'incloure, almenys, els

aspectes següents:

- La distribució de crèdits al llarg del cicle, fent-hi constar, per a cada crèdit, la data prevista d'inici i d'acabament, la durada en hores, el nombre d'hores setmanals i els professors que els impartiran.
- Els espais docents i els recursos que caldrà usar en el desenvolupament del cicle.
- Els criteris per a l'assignació de les hores de lliure disposició del centre. (Vegeu-los més endavant.)
- En els cicles que contenen el crèdit de síntesi, els criteris per determinar-ne el contingut i l'organització.

En relació amb el mòdul de formació en centres de treball (FCT) cal concretar:

- Els criteris per a l'organització de la formació en centres de treball (FCT).
- Els criteris per avaluar i qualificar el mòdul d'FCT.
- Els alumnes per grup, les exempcions totals i parcials i la proposta de centres de treball per fer-hi les pràctiques.

C2. Programació dels crèdits

La programació de cada crèdit ha d'incloure, almenys:

- El conjunt d'unitats didàctiques en què s'organitza el crèdit, la durada de cadascuna i la seqüència d'impartició.
- Les estratègies metodològiques que s'han d'aplicar en el desenvolupament del crèdit.
- Els criteris i instruments d'avaluació que s'han d'emprar.

C3. Programació de les unitats didàctiques

De cada unitat didàctica s'especificaran:

- Els objectius terminals o criteris d'avaluació.
- Els continguts que s'hi desenvoluparan, convenientment contextualitzats en la unitat didàctica, si escau.
- L'enunciat dels diversos nuclis d'activitat en què s'agrupen les activitats d'ensenyament i aprenentatge que es desenvoluparan.

3.2.9 Currículums i programació dels cicles de formació professional inicial LOE

A. Estructura dels cicles formatius

En els cicles formatius s'han de distingir dos aspectes: el perfil professional i el currículum.

El perfil professional descriu les qualificacions i unitats de competència del Catàleg de Qualificacions Professionals vigent a Catalunya, que són el referent del títol, i les competències professionals, personals i socials.

El currículum comprèn els objectius generals i els mòduls professionals que s'organitzen en unitats formatives.

La denominació, durada i norma bàsica que en defineix el títol per a cadascun dels cicles formatius LOE és en l'apartat *Cicles formatius de grau mitjà i de grau superior de formació professional inicial (LOE)*.

B. Organització curricular

B1. Mòduls professionals

El currículum dels cicles formatius s'estructura en mòduls professionals, que poden ser de diferents tipus:

- Mòduls professionals associats a una o més unitats de competència.
- Mòduls professionals de suport, que contenen formació de base o transversal a diferents cicles formatius.
- Mòduls professionals comuns a tots els cicles: mòdul de formació i orientació laboral, mòdul d'empresa i iniciativa emprenedora i mòdul de formació en centres de treball.
- Mòdul de síntesi en tots els cicles formatius de grau mitjà.
- Mòdul de projecte en tots els cicles formatius de grau superior.

B2. Unitats formatives

Per tal de facilitar l'aprenentatge al llarg de la vida, la integració dels sistemes de formació professional i la incorporació de la població adulta a la formació, els mòduls professionals s'organitzen en unitats més petites de formació i avaluació, anomenades unitats formatives.

La unitat formativa és una agrupació de resultats d'aprenentatge, criteris d'avaluació i continguts d'un mòdul professional, relacionats generalment amb unes activitats de treball i continguts amb coherència didàctica per a l'aprenentatge.

El currículum i l'atribució docent dels mòduls professionals i unitats formatives dels cicles formatius a què es refereix aquest apartat estan publicats a l'XTEC > Ensenyaments professionals > [Formació professional](#)

C. Durada dels mòduls professionals i de les unitats formatives. Hores de lliure disposició del centre

C1. Durada

La durada dels mòduls professionals i de les unitats formatives de cada cicle formatiu està publicada al web de la XTEC.

C2. Hores de lliure disposició

Alguns mòduls professionals tenen assignades hores de lliure disposició, la finalitat de les quals és completar el currículum establert i adequar-lo a les necessitats específiques del sector i/o a l'àmbit socioeconòmic del centre. Les hores de lliure disposició s'han d'assignar amb caràcter general dins del mòdul professional que les

conté. Per distribuir-les es poden seguir un o més dels criteris següents:

- Assignar les hores a una o més de les unitats formatives del mateix mòdul.
- Dissenyar una nova unitat formativa en el mòdul, que tingui relació amb els seus continguts. En aquest cas caldrà definir els resultats d'aprenentatge, els criteris d'avaluació i els continguts de la nova unitat formativa.
- Generar un o més mòduls professionals nous. Les hores de lliure disposició assignades als diferents mòduls professionals es poden utilitzar, en la seva totalitat o parcialment, per generar un o més mòduls professionals nous, en el marc d'un projecte del centre, amb comunicació a la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial, dels nous mòduls professionals introduïts pel centre. En aquest cas el centre ha de definir la unitat o unitats formatives del/s nou/s mòdul/s, així com els resultats d'aprenentatge, criteris d'avaluació i continguts de cadascuna d'aquestes.

C3. Mòduls professionals nous creats amb hores de lliure disposició

El centre pot crear mòduls professionals nous amb hores de lliure disposició donant resposta a les necessitats de l'entorn productiu, sempre que estiguin relacionades amb el perfil professional, no siguin repetició de continguts referits a competències assolides en etapes educatives anteriors i es corresponguin amb el nivell de qualificació del cicle formatiu.

La comunicació de la creació de nous mòduls professionals amb les hores de lliure disposició (tercera de les possibilitats enumerades anteriorment) l'ha de fer el director del centre en escrit raonat als serveis territorials o al Consorci d'Educació de Barcelona i ha de detallar, almenys, la informació següent:

- Nom i durada del nou mòdul professional i de la o les unitats formatives que el componen.
- Nom dels mòduls dels quals s'han utilitzat les hores de lliure disposició.
- Justificació de la creació del mòdul nou.
- Calendari d'impartició.
- Especialitat o requisits acadèmics que reuneixen els professors als quals s'assigna.
- Resultats d'aprenentatge, criteris d'avaluació i continguts de la o les unitats formatives que el componen.

Els serveis territorials o el Consorci d'Educació de Barcelona trametran la comunicació del centre, juntament amb l'informe de la Inspecció d'Educació, a la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial, a efectes de coneixement i constància.

D. Incorporació de la llengua anglesa als cicles formatius

Les necessitats d'un mercat de treball integrat a la Unió Europea fan que la llengua anglesa esdevingui fonamental en la inserció laboral dels alumnes dels cicles formatius. D'altra banda, cal donar resposta al compromís amb els objectius educatius sobre l'anglès plantejats per als propers anys per la mateixa Unió Europea. Amb la

finalitat d'incorporar i normalitzar l'ús de la llengua anglesa en situacions professionals habituals i en la presa de decisions en l'àmbit laboral, s'han de dissenyar activitats d'ensenyament i aprenentatge que incorporin la utilització de la llengua anglesa en almenys un dels mòduls del cicle, a excepció dels mòduls d'anglès o de segona llengua estrangera, d'acord amb els resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació establerts en el document d'orientacions de cada cicle formatiu publicat a l'apartat "Formació professional" del web de la XTEC.

El centre educatiu establirà el mòdul o mòduls i les unitats formatives en què es desenvoluparan activitats en llengua anglesa.

E. Planificació i programació dels cicles formatius

El centre ha de garantir l'elaboració, per part de l'equip docent, de manera conjunta i coordinada, de la proposta de planificació del cicle formatiu i els criteris generals de desenvolupament curricular, que en tot cas esdevindrà complement del projecte educatiu.

E1. Planificació del cicle formatiu

La planificació del cicle ha d'incloure, almenys, els aspectes següents:

- Distribució dels mòduls professionals i/o unitats formatives al llarg del cicle i els professors que les impartiran.
- Criteris seguits per a l'assignació de les hores de lliure disposició.
- Mòduls professionals o unitats formatives en les quals es desenvoluparan activitats d'ensenyament i aprenentatge en llengua anglesa.
- Criteris per determinar el contingut i l'organització del mòdul de síntesi, en el cas dels cicles de grau mitjà i del mòdul de projecte en el cas dels cicles de grau superior.
- Criteris generals sobre l'avaluació i la recuperació dels mòduls professionals i/o unitats formatives.
- Espais docents i recursos que es dediquen al desenvolupament del cicle.

En relació amb el mòdul de formació en centres de treball (FCT) cal concretar:

- Els criteris per a l'organització de la formació en centres de treball (FCT).
- Els criteris per avaluar i qualificar el mòdul d'FCT.
- Si escau, les condicions dels espais, equipaments i recursos per desenvolupar el mòdul.
- Els alumnes per grup, les exempcions totals i parcials i la proposta de centres de treball per fer-hi les pràctiques.

E2. Programació dels mòduls professionals

La programació de cada mòdul professional ha d'incloure, almenys:

- La relació de les unitats formatives i temporalització, fent-hi constar el nombre d'hores totals, la data prevista d'inici i de finalització i el nombre d'hores setmanals.

- Les estratègies metodològiques i d'organització del mòdul professional.
- Els criteris de qualificació del mòdul professional a partir de les qualificacions de les unitats formatives.

E3. Programació de les unitats formatives i de les activitats d'ensenyament i aprenentatge

Per a cada unitat formativa, en la programació s'especificarà:

- Resultats d'aprenentatge proposats, criteris d'avaluació i continguts convenientment contextualitzats.
- Activitats d'ensenyament i aprenentatge i la seva relació amb els resultats d'aprenentatge proposats, criteris d'avaluació i continguts.
- Enunciat dels nuclis formatius en què s'agrupen les activitats d'ensenyament i aprenentatge, si escau.
- L'avaluació i qualificació de la unitat formativa a partir de les qualificacions dels resultats d'aprenentatge.

Així mateix, de cada activitat d'ensenyament i aprenentatge s'especificarà:

- Denominació i durada prevista.
- Breu descripció de les tasques que cal fer en l'activitat.
- Els continguts que es desenvolupen.
- Activitats d'avaluació, si escau.
- Resultats d'aprenentatge als quals va adreçada l'activitat.

3.3 Acció tutorial i informació als alumnes dels cicles formatius de formació professional

3.3.1 Acció tutorial en la formació professional

L'acció tutorial en aquests ensenyaments va adreçada a potenciar les capacitats personals de l'alumne, la seva autonomia i iniciativa personal. Pel que fa a les activitats d'orientació acadèmica i professional, és important incidir en els hàbits de treball i el coneixement del món laboral, així com proporcionar als alumnes els recursos i l'orientació necessaris per accedir al món laboral o per continuar el seu itinerari formatiu.

En la formació professional l'acció tutorial es concreta indicativament en una hora lectiva setmanal a càrrec dels tutors dels grups d'alumnes. En aquest temps es faran les tasques d'orientació del procés formatiu dels alumnes i l'acció tutorial. En els cicles formatius, convé que el tutor del cicle formatiu ho sigui al llarg dels dos cursos de la promoció.

3.3.2 Informació als alumnes dels cicles formatius de formació professional

A l'inici del curs el centre ha d'informar els alumnes de manera suficient, tant pel que fa al desplegament del cicle com per a després de cursar-lo. Cal informar, almenys, dels continguts del currículum formatiu, de l'estructura, la durada i continguts dels mòduls professionals i les unitats formatives, dels objectius generals, dels criteris de qualificació dels mòduls professionals i de les unitats formatives, així com de les unitats de competència i qualificacions a què fa referència el perfil professional.

Les característiques i continguts mínims d'aquesta informació, així com altres dades d'interès que s'hi relacionen, es recullen a continuació:

A. Organització del cicle formatiu

- Perfil professional del cicle.
- Organització i distribució al llarg del curs dels mòduls i les unitats formatives o dels crèdits i les unitats didàctiques.
- La formació pràctica en centres de treball (FCT) i, en particular:
 - els objectius de les pràctiques
 - la previsió del calendari
 - les empreses o institucions col·laboradores
 - la possibilitat i les condicions per a les exempcions total i parcial de l'FCT, així com la documentació necessària per obtenir-les

B. Avaluació del cicle formatiu

- Avaluacions trimestrals i avaluació final (calendari i procés).
- Criteris d'avaluació i qualificació dels mòduls i les unitats formatives o dels crèdits.
- Criteris d'avaluació i qualificació del crèdit o mòdul de síntesi i del mòdul de projecte.
- Criteris d'avaluació i qualificació de la formació pràctica en centres de treball.
- Determinació de la qualificació final del cicle.
- Criteris de promoció de curs en els cicles de dos cursos.

C. Promoció acadèmica i professional

Informació als alumnes de cicles formatius de grau mitjà

- Titulació que s'obté.
- Formacions complementàries.
- Cicles formatius de grau mitjà afins.
- Possibilitat de continuar els estudis en el batxillerat i les convalidacions aplicables.
- Accés als cicles formatius de grau superior mitjançant la prova d'accés o altres formacions.
- Adreces que poden ser útils: Departament d'Empresa i Ocupació, serveis locals d'ocupació o inserció, etc.

Informació als alumnes de cicles formatius de grau superior

- Titulació que s'obté.
- Formacions complementàries.
- Cicles formatius de grau superior afins.
- Adreces que poden ser útils: Departament d'Empresa i Ocupació, serveis locals d'ocupació o inserció, etc.
- Accés a la universitat: condicions, possibilitat d'incrementar la qualificació a partir de les PAU (vegeu l'apartat Preinscripció universitària del Consell Interuniversitari de Catalunya) i la informació del Departament d'Economia i Coneixement.
- Notes de tall exigides per cada facultat o escola universitària en els darrers cursos per accedir-hi des de la formació professional.

3.4 Modificacions curriculars en la formació professional

3.4.1 Aspectes generals

El [Decret 284/2011](#), d'1 de març, d'ordenació general de la formació professional inicial determina, en l'article 15, que el Departament d'Ensenyament ha d'establir el marc reglamentari de les modificacions curriculars que facilitin l'assoliment dels objectius establerts per a la formació professional inicial per a alumnes amb necessitats educatives específiques.

La modificació pot ser proposada pel mateix alumne o pels seus pares o tutor legal, si és menor d'edat, o pel centre educatiu, a proposta de l'equip docent, vistes les necessitats educatives específiques i les competències professionals a assolir en el cicle formatiu.

Per sol·licitar una modificació curricular d'un cicle formatiu, el director del centre ha de trametre al director dels serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, al gerent del Consorci d'Educació la documentació següent:

- Sol·licitud signada per l'alumne, o pel pare, la mare o el tutor legal si és menor d'edat.
- Documentació acreditativa de les causes que motiven la petició: certificat del centre d'atenció als disminuïts (CAD) i certificat mèdic, on consti el caràcter permanent o temporal de la malaltia, lesió o trastorn.
- Crèdits o unitats formatives que es proposa modificar.

3.4.2 Elaboració i tramitació de les modificacions curriculars

Correspon al centre, amb la col·laboració de l'EAP si escau, i amb l'assessorament de la Inspecció d'Educació, elaborar la proposta de modificació curricular. Ha d'indicar en

relació amb el cicle que es proposa modificar: per a cada unitat formativa els resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació, o per a cada crèdit, els objectius i/o continguts, que a parer del centre haurien de ser suprimits o modificats.

El director dels serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, l'òrgan competent del Consorci d'Educació ha de trametre la documentació, amb l'informe de la Inspecció d'Educació que reculli si s'ha seguit el procediment establert, a la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial perquè dicti resolució.

La modificació curricular s'ha de fonamentar, per una banda, en les condicions de l'alumne d'acord amb la documentació acreditativa de les causes que motiven la petició i, per l'altra, en el nivell de modificació amb relació al grau d'assoliment dels objectius, els continguts i la temporització dels crèdits.

La Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial pot resoldre dos tipus d'autoritacions:

- a. Modificacions curriculars que puguin garantir l'assoliment de la competència general del cicle formatiu i conduir, una vegada superat el cicle, a l'obtenció del títol de tècnic o tècnic superior. La modificació curricular pot comportar canvis en els objectius i continguts dels crèdits o en els criteris d'avaluació i continguts de les unitats formatives, o bé en alguns resultats d'aprenentatge d'unitats formatives no directament relacionades amb les unitats de competència. Així mateix, també pot comportar canvis en la distribució ordinària del cicle formatiu o, en casos excepcionals, la supressió total d'algun crèdit o unitat formativa no relacionada directament amb les unitats de competència professional del títol.
- b. Modificacions curriculars que no puguin garantir l'assoliment de la competència general del cicle, però sí conduir a l'obtenció d'un certificat d'estudis parcial. Aquestes modificacions curriculars poden preveure la supressió total d'algun o alguns crèdits, mòduls o unitats formatives, la modificació de la distribució ordinària del cicle i la modificació, si cal, dels objectius terminals i continguts dels crèdits o dels resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació de les unitats formatives que ho necessitin. El centre ha d'expedir un certificat d'estudis parcials dels crèdits, mòduls o unitats formatives superades d'acord amb la modificació feta i, si escau, el certificat d'acreditació de competències, emprant els models que es troben a "Documentació acadèmica per a la formació professional".

La resolució de la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial per la qual es concedeix la modificació curricular s'ha d'incorporar a l'expedient de l'alumne i el director del centre ha de comunicar per escrit a l'alumne, el pare, la mare o tutor legal la seva concessió, fent constar que la resolució es pot recórrer en alçada davant la consellera d'Ensenyament en el termini d'un mes des de la seva notificació. En el cas que la modificació curricular que es necessita no permeti garantir la consecució d'un mínim dels objectius generals del cicle ni cap de les competències professionals, la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial denegarà la modificació sol·licitada i emetrà un

informe en el qual orientarà l'alumne a estudis més adients a les seves possibilitats.

4 Curs de formació específic per a l'accés als cicles de grau mitjà i de grau superior

La [Resolució ENS/1245/2012](#), de 13 de juny estableix els cursos de formació específics per a l'accés a cicles formatius. Els temaris i criteris d'avaluació del curs estan publicats al [web del Departament](#).

Les matèries del curs han de ser impartides per professors que en tinguin atribució docent. La matèria de tutoria i orientació la impartirà qualsevol professor del curs, i tindrà assignada una hora lectiva setmanal.

El nombre màxim d'alumnes per grup és de 35. Els cursos s'han de desenvolupar d'acord amb el calendari escolar vigent. Les activitats lectives es duran a terme un mínim de quatre dies a la setmana, compresos entre dilluns i divendres, en horari intensiu, de matí o tarda. Cada centre determinarà l'horari del curs.

Els cursos de formació específics són presencials. No es podrà expedir el certificat d'haver superat el curs en cas de no haver assistit, almenys, al vuitanta per cent del conjunt de les hores de les activitats lectives i de la tutoria.

Als efectes únicament de la inclusió en el règim de l'assegurança escolar, els alumnes del curs de formació específic per a l'accés als cicles formatius de grau mitjà i grau superior es consideraran alumnes, respectivament, dels cicles formatius de grau mitjà o superior de formació professional.

El nombre d'alumnes del curs de formació específic computarà als efectes de determinar el nombre total d'alumnes del centre.

Les persones matriculades en els cursos de formació específics que no puguin dur a terme en el centre la formació de les matèries opcionals de la part específica de grau superior, podran seguir la formació d'aquestes matèries a distància a l'Institut Obert de Catalunya.

Als alumnes dels cursos de formació específic els és d'aplicació la normativa vigent sobre els drets i deures dels alumnes i la regulació de la convivència en els centres educatius no universitaris de Catalunya.

4.1 Curs de formació específic per a l'accés als cicles de grau mitjà

Poden accedir-hi les persones que no posseeixin el títol de graduat en educació secundària obligatòria ni cap requisit acadèmic d'accés als cicles formatius de grau mitjà. Per a la matrícula al curs es requereix tenir, almenys, disset anys, complerts en l'any d'inici del curs d'accés, segons estableix l'article 15.2 del [Reial decret 1147/2011](#), de 29 de juliol, d'ordenació general de la formació professional del sistema educatiu.

Té una durada mínima de 600 hores i s'estructura en tres àmbits: àmbit de comunicació (COM), àmbit social (SOC) i àmbit tecnològic (TEC). La distribució de les matèries per àmbits i la seva atribució horària setmanal és:

Obligatòries	Comunicació en llengua catalana i llengua castellana (5 h) (1)	18 hores/set
	Llengua anglesa (3 h)	
	Ciències socials i ciutadania (3 h)	
	Tutoria i orientació (1 h)	
	Matemàtiques (3 h)	
Opcionals	Tecnologia (3 h) (2)	
	Ciències de la naturalesa (3 h) (2)	

(1) Les matèries de llengua catalana i llengua castellana s'organitzen amb la distribució horària següent:

Llengua catalana: 2 hores/setmana

Llengua castellana: 2 hores/setmana

Estructures lingüístiques comunes a les dues llengües: 1 hora/setmana. S'avalua conjuntament amb la llengua catalana.

(2) El centre tria la matèria opcional a oferir.

La qualificació de cada matèria serà numèrica entre 1 i 10, sense decimals. La qualificació de cada àmbit és la mitjana de les qualificacions de les matèries que el componen ponderades per les respectives hores lectives setmanals.

La qualificació de cada àmbit serà numèrica entre 1 i 10, expressada en dos decimals amb arrodoniment al mil·lèsim, de manera que si el mil·lèsim és més gran que 4 s'han d'incrementar els centèsims en una unitat.

La nota final del curs serà la mitjana aritmètica de les qualificacions dels àmbits expressada amb dos decimals, i és positiva la qualificació de 5 punts o superior.

Cal obtenir un mínim de 4 punts en cadascun dels àmbits per fer la mitjana. Si no hi ha cap àmbit amb qualificació inferior a 4, la qualificació final del curs serà la mitjana aritmètica dels àmbits i s'expressarà amb dos decimals, amb arrodoniment al mil·lèsim, de manera que si el mil·lèsim és més gran que 4 s'han d'incrementar els centèsims en una unitat.

4.1.1 Calendari

El centre establirà les dates de finalització del curs tenint en compte que l'alumne ha de disposar dels certificats de superació del curs, si és el cas, en la data límit establerta en el procés de preinscripció als cicles formatius de formació professional de grau mitjà.

4.1.2 Avaluació i convocatòries

L'avaluació de l'aprenentatge de l'alumne és continuada i integrada en el procés d'aprenentatge. Es faran tres avaluacions al llarg del curs i una avaluació final. L'alumne que no hagi superat el curs al mes de juny, disposarà d'una segona convocatòria al mes de setembre per a les matèries amb una qualificació inferior a 5.

4.1.3 Repetició de curs

Si no se supera el curs, es podrà repetir una sola vegada però no hi haurà reserva de plaça. L'alumne repetidor haurà de participar en el procés ordinari de matrícula. En el curs de formació específic d'accés al grau mitjà caldrà repetir el curs sencer.

4.2 Curs de formació específic per a l'accés als cicles de grau superior

Poden accedir-hi les persones que no posseeixen el títol de batxillerat ni cap requisit acadèmic d'accés als cicles formatius de grau superior, i que posseeixen un títol de tècnic.

Té una durada mínima de 700 hores. El curs s'organitza en dues parts, la comuna i l'específica. La part específica té quatre opcions: científicotecnològica (CT), humanística i social (HS), artística (AR) i esportiva (EE).

Les matèries del curs amb la seva atribució horària setmanal són:

Part	Matèries			Opcions				Durada
				C	H	A	E	
				T	S	R	E	
Comuna	Llengua catalana	3h	Obligatòries	X	X	X	X	20 hores/set
	Llengua castellana	3h		X	X	X	X	
	Llengua anglesa	5h		X	X	X	X	
Específica	Matemàtiques	4h	Obligatòria	X	X	X	X	
	Física-Tecnologia	4h	Cal triar-ne una	X		X		
	Química-Biologia	4h		X			X	
	Economia d'empresa	4h			X			
	Psicologia i sociologia	4h			X			
	Expressió gràfica i plàstica	4h					X	
	Ciències de l'esport (1)	4h						X
Tutoria (2)	1h	Obligatòria	X	X	X	X		

(1) Matèria vàlida també per a la família professional d'Activitats físiques i esportives.

(2) No avaluable.

L'alumne ha de cursar totes les matèries de la part comuna i dues matèries de la part específica, i una d'elles ha de ser matemàtiques. Els centres han d'oferir almenys una opció: totes les matèries de la part comuna i, almenys, matemàtiques i una altra matèria de la part específica.

La qualificació de cada matèria serà numèrica entre 1 i 10, sense decimals. Caldrà obtenir un mínim de 4 punts en cadascuna de les matèries per fer la mitjana. Si no hi ha cap matèria amb qualificació final inferior de 4, la qualificació de final de curs serà la mitjana de les matèries, expressada amb dos decimals, amb arrodoniment al mil·lèsim, de manera que si el mil·lèsim és més gran de 4 s'han d'incrementar els centèsims en una unitat. Són positives les qualificacions de 5 punts o superior. Si no es compleix aquest requisit, el centre podrà emetre un certificat de qualificacions.

Per a l'alumne que no es presenti a la convocatòria de setembre, s'hi ha de fer constar "No presentat" (NP) i no es podrà fer la mitjana.

En la taula següent es detallen les opcions considerades prioritàries per a l'accés per a cada família professional.

Ensenyaments	Opcions del curs d'accés			
	CT	HS	AR	EE
Famílies professionals de formació professional				
Activitats físiques i esportives	X	X		X
Administració i gestió		X		
Agrària	X			
Arts gràfiques	X		X	
Arts i artesanies			X	
Comerç i màrqueting		X		
Edificació i obra civil	X			
Electricitat i electrònica	X			
Energia i aigua	X			
Fabricació mecànica	X			
Fusta, moble i suro	X		X	
Hoteleria i turisme	X	X		
Imatge i so	X	X		
Imatge personal	X	X		
Indústries alimentàries	X			
Indústries extractives	X			
Informàtica i comunicacions	X			
Instal·lació i manteniment	X			
Maritimopesquera	X			
Química	X			
Sanitat	X			
Seguretat i medi ambient	X	X		
Serveis socioculturals i a la comunitat		X		
Tèxtil, confecció i pell	X			

Transport i manteniment de vehicles	X			
Vidre i ceràmica	X			
Cicles formatius d'arts plàstiques i disseny	X		X	
Ensenyaments esportius	X	X		X

4.2.1 Calendari

El centre establirà les dates de finalització del curs tenint en compte que l'alumne ha de disposar dels certificats de superació del curs, si és el cas, en la data límit establerta en el procés de preinscripció als cicles formatius de formació professional de grau mitjà.

4.2.2 Avaluació i convocatòries

L'avaluació de l'aprenentatge de l'alumne és continuada i integrada en el procés d'aprenentatge. Es faran tres avaluacions al llarg del curs i una avaluació final. L'alumne que no hagi superat el curs al mes de juny, disposarà d'una segona convocatòria al mes de setembre per a les matèries amb una qualificació inferior a 5.

4.2.3 Repetició de curs

En cas de no superació de curs, es podrà repetir una sola vegada però no hi haurà reserva de plaça. L'alumne repetidor haurà de participar en el procés ordinari de matrícula. En el curs de formació específic d'accés al grau mitjà caldrà repetir el curs sencer. En el curs de formació específic d'accés al grau superior, l'alumne repetidor que tingui superada la part comuna o l'específica pot demanar que se li conservin totes les qualificacions obtingudes en totes les matèries d'una de les parts. No es poden conservar qualificacions d'una o més matèries soltes. La repetició de la part comuna o de la part específica implicarà la repetició de totes les matèries d'aquesta part.

4.2.4 Reserva específica de places en els cicles formatius de grau superior

En els cicles formatius de grau superior es farà una reserva de places per als alumnes provinents del curs de formació específic d'accés als cicles formatius de grau superior.

4.3 Aspectes comuns als cursos de formació específics a grau mitjà i grau superior

4.3.1 Prova d'accés a cicles formatius

La matrícula als cursos específics d'accés a cicles no impedeix la inscripció de l'alumne a les proves d'accés a cicles formatius.

La superació d'una de les parts del curs de formació específic d'accés a cicles de grau superior no té cap reconeixement acadèmic en les proves d'accés de cicles formatius de formació professional ni de grau mitjà ni de grau superior.

La superació d'una de les parts de la prova d'accés a cicles formatius de grau superior no té cap reconeixement acadèmic en el curs de formació específic d'accés a cicles de grau superior.

La superació del curs de formació específic d'accés a cicles de grau mitjà dóna l'exempció de la prova general d'accés a ensenyaments esportius de règim especial de grau mitjà.

La superació del curs de formació específic d'accés a cicles de grau superior dóna l'exempció de la prova general d'accés a ensenyaments esportius de règim especial de grau mitjà i de grau superior.

La superació del curs de formació específic d'accés a cicles de grau mitjà dóna l'exempció de la part general de la prova d'accés a ensenyaments d'arts plàstiques i disseny de grau mitjà.

La superació del curs de formació específic d'accés a cicles d'arts plàstiques i disseny de grau superior dóna l'exempció de la part general de la prova d'accés a ensenyaments d'arts plàstiques i disseny de grau mitjà i de grau superior.

4.3.2 Temaris i criteris d'avaluació

L'estructura dels cursos i els temaris de les matèries estan disponibles a l'xtec: Currículum i orientació > Ensenyaments professionals > [Curs d'accés als cicles formatius](#).

4.3.3 Efectes

La superació del curs de formació específic d'accés per als cicles de grau mitjà permet l'accés directe a qualsevol cicle de grau mitjà dels cicles de formació professional.

La superació del curs de formació específic d'accés per als cicles de grau superior permet l'accés directe a qualsevol cicle de grau superior dels cicles de formació professional, atenent a la normativa vigent sobre les prioritats.

Concreció i desenvolupament del currículum de l'educació infantil i primària

1 Competències bàsiques: identificació i desplegament

Per a l'organització del currículum del segon cicle de l'educació infantil és d'aplicació el [Decret 181/2008](#), de 9 de setembre, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments del segon cicle de l'educació infantil.

Al portal XTEC, secció [Currículum i orientació > Educació infantil](#), hi ha un recull de recursos i materials relatius a l'organització curricular d'aquest cicle.

Per a l'organització del currículum de l'educació primària és d'aplicació el [Decret 142/2007](#), de 26 de juny, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments de l'educació primària.

El Departament d'Ensenyament ha publicat uns documents d'orientació i de referència per a la millora dels resultats. Aquests documents identifiquen i despleguen les competències bàsiques de diferents àmbits que els centres han de conèixer i anar incorporant en la selecció de continguts per a l'elaboració de les programacions, en la presa de decisions metodològiques i en el disseny de les activitats d'avaluació de caire competencial.

Al portal XTEC, apartat [Currículum i orientació > Educació primària](#), es poden trobar els documents "Identificació i desplegament de les competències bàsiques de l'àmbit lingüístic i de l'àmbit matemàtic a l'educació primària" i altres recursos i materials de suport als centres per a la millora de l'adquisició de les competències bàsiques dels alumnes.

2 Avaluació

2.1 Promoció dels alumnes

En el segon cicle de l'educació infantil, el procediment d'avaluació dels alumnes i els documents i requisits formals del procés es regulen per l'[Ordre EDU/484/2009](#), de 2 de novembre.

En l'educació primària, el procediment d'avaluació dels alumnes i els documents i requisits formals del procés es regulen per l'[Ordre EDU/296/2008](#), de 13 de juny.

L'avaluació dels alumnes ha de ser contínua, amb la finalitat de detectar les dificultats tan bon punt es produeixin, esbrinar-ne les causes i prendre les mesures necessàries a fi que l'alumne pugui continuar amb èxit el seu aprenentatge.

Prenent com a referent els criteris generals d'avaluació (article 2 de l'Ordre EDU/484/2009 i article 2 de l'Ordre EDU/296/2008), el projecte educatiu concreta els que s'aplicaran en l'avaluació dels aprenentatges i per decidir la promoció de cicle. Aquests criteris han de ser públics i els centres educatius n'han d'informar les famílies i els alumnes.

L'alumne ha d'estar informat en tot moment del seu progrés per tal d'orientar el seu

rendiment cap a l'èxit escolar i poder prendre, amb l'ajut dels mestres, decisions per millorar. De la mateixa manera, les famílies han de tenir informació sobre el procés d'aprenentatge dels seus fills, referenciats al nivell exigut, i rebre orientacions per ajudar-los a millorar, amb pautes de treball per aplicar en l'àmbit familiar i amb el seguiment conjunt d'aquest treball per les famílies i l'escola.

En cas que un alumne segueixi un pla individualitzat amb importants adaptacions amb relació als estàndards ordinaris, la família ha d'estar informada de la incidència d'aquest fet en l'assoliment dels nivells bàsics de les àrees instrumentals de l'educació primària o en l'acreditació de l'educació secundària obligatòria.

Els informes escrits (article 7 de l'Ordre EDU/484/2009 i article 7 de l'Ordre EDU/296/2008) són l'element habitual de comunicació. De manera general, aquesta informació ha d'anar acompanyada d'orientacions qualitatives que permetin a les famílies i als alumnes trobar, en col·laboració amb els docents, estratègies per aconseguir millorar-ne els aprenentatges. Altres informacions sobre el seguiment de l'alumne es poden vehicular per mitjà d'entorns virtuals.

En el cas dels alumnes que acaben el cicle inicial sense haver assolit el nivell de competències bàsiques en lectura i escriptura necessari per a la seva participació en les activitats habituals del cicle mitjà, es valorarà la conveniència que puguin romandre un curs més al cicle inicial amb un pla individualitzat o amb les adaptacions i suports necessaris perquè puguin assolir aquestes competències abans de passar al cicle mitjà.

Per als alumnes que passen de cicle sense haver assolit els objectius de l'anterior, caldrà establir les mesures educatives necessàries per afavorir aquests aprenentatges. Les mesures poden ser organitzatives incidint fonamentalment en les estratègies didàctiques i metodològiques o un suport personalitzat. S'ha d'avaluar el progrés en l'assoliment dels objectius del cicle anterior i, en el moment que l'alumne assoleixi els objectius d'aquest cicle, fer-ho constar en el seu expedient acadèmic, en l'apartat: "Supera els objectius de cicle..."

Per als alumnes que no han assolit els objectius del cicle es pot decidir la repetició de curs en qualsevol dels tres cicles i per una sola vegada en tota l'educació primària (article 6.4 de l'Ordre EDU/296/2008), tenint sempre present que caldrà establir les mesures educatives necessàries per afavorir l'adquisició d'aquests aprenentatges, amb l'acompanyament necessari i diversificat que li permeti assolir-los.

Es garantirà que el cap d'estudis o un altre membre de l'equip directiu assisteixi a les reunions finals d'avaluació de 6è. Aquest és el curs on es valoren els aprenentatges de tota l'etapa i cal vetllar perquè l'alumne que en acabar l'educació primària no tingui assolits els nivells bàsics de les àrees instrumentals romangui en l'etapa un any més, si no ho ha fet abans.

Així mateix, a partir de l'anàlisi dels resultats globals del grup i del centre, i dels resultats de les proves d'avaluació facilitades pel Departament d'Ensenyament, es prendran, si escau, decisions de millora sobre els objectius, la gestió organitzativa i les estratègies d'ensenyament i aprenentatge que cal aplicar.

2.2 Activitats de reforç d'estiu

L'equip de mestres del cicle superior ha de garantir que l'alumne de 6è que en el curs següent iniciï l'etapa d'educació secundària obligatòria i no hagi superat satisfactòriament alguna de les àrees de llengua i matemàtiques, faci durant l'estiu activitats de reforç d'aquestes àrees. Al portal XTEC, secció "Currículum i orientació", trobareu [Orientacions per a les activitats de reforç d'estiu](#). Els mestres han de facilitar aquestes activitats a les famílies a la vista dels resultats de les proves d'avaluació de 6è d'educació primària i els continguts treballats al llarg del curs en les àrees de llengua i en l'àrea de matemàtiques. A l'inici del curs següent l'alumne ha de lliurar les activitats de reforç d'estiu al tutor de 1r d'ESO per tal que es tinguin en compte en l'avaluació inicial i en les posteriors actuacions de reforç.

2.3 Proves de 6è

Cada curs les proves d'avaluació de l'educació primària (6è curs) s'aplicaran durant la primera setmana de maig, segons el calendari que prèviament determini el Departament d'Ensenyament. Per aquest motiu, el centre no programarà per als alumnes de 6è curs cap activitat que s'hagi de fer fora del centre durant aquests dies. Es pot trobar informació complementària a la pàgina web del Departament d'Ensenyament creada a aquest efecte: "[Prova d'avaluació de sisè curs d'educació primària – Departament d'Ensenyament](#)".

2.4 Avaluació diagnòstica

Així mateix, el mes d'octubre de cada curs escolar i segons el calendari que determini cada any el Departament d'Ensenyament, s'aplicarà als alumnes de 5è curs d'educació primària la prova d'avaluació diagnòstica que preveu l'[article 21](#) de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació.

3 Impuls de la lectura

En aquesta legislatura, el Departament d'Ensenyament ha establert com a objectiu estratègic la millora de l'èxit escolar de tots els alumnes. I ho fa potenciant la lectura sistemàtica en totes les àrees i matèries del currículum al llarg de tota l'escolaritat bàsica per augmentar la competència comunicativa i lingüística i el desenvolupament de l'hàbit lector dels infants i joves, sense oblidar que la competència lectora és la base de molts aprenentatges i un requisit per participar amb èxit en bona part dels àmbits de la vida adulta.

Cal que els centres considerin que la lectura en un centre educatiu inclou:

Saber llegir. L'aprenentatge de la lectura representa el desenvolupament de la capacitat de llegir, de comprendre i d'interpretar textos. L'assoliment de les habilitats funcionals bàsiques de lectura correspon al cicle inicial de primària i és en aquest curs on s'han de prendre les mesures de suport necessàries amb els alumnes que hi presentin dificultats. Aquest fet, però, no ha de fer oblidar que correspon als cicles posteriors de primària continuar el treball de les estratègies lectores, adaptades, òbviament, a les exigències de cada nivell educatiu, i consolidar la fluïdesa lectora dels alumnes.

Llegir per aprendre. La competència lingüística en general i la comprensió lectora en particular són a la base de qualsevol aprenentatge. En el cas concret de la comprensió lectora, si més no en el sistema educatiu català, el seu domini és cabdal per tenir èxit escolar. Els alumnes han de ser responsables del seu aprenentatge, sent conscients de les estratègies específiques que fan servir en cada àrea del coneixement. A més, han de tenir la capacitat d'usar la lectura com a eina d'accés a la informació, la descoberta i l'ampliació de coneixements; és a dir, l'ús de la lectura esdevé un instrument d'aprenentatge en totes les àrees i matèries del currículum.

Gust per llegir. S'adquireix desenvolupant l'hàbit lector i fomentant la lectura sistemàtica en qualsevol suport, aprenent a reflexionar sobre el que s'ha llegit, sabent-ho explicar mitjançant evidències orals o escrites i sabent-ho compartir amb els altres.

Per aconseguir aquest objectiu, cal que els centres estenguin la perspectiva de l'aprenentatge en les activitats de lectura (en totes les àrees i treballant les estratègies de lectura), facin explícit als alumnes el seu procés d'aprenentatge (començant a plantejar-se l'ús del portafolis de lectura) i augmentin el nombre d'experiències lectores dels alumnes.

A l'espai del [Pla d'impuls de la lectura](#) del portal XTEC, els professors trobaran adreces d'interès, orientacions, recursos, materials didàctics i bones pràctiques, perquè incorporin i sistematitzin estratègies lectores com a eix vertebrador dels aprenentatges.

4 Aprenentatge de la lectura i de l'escriptura

Atesa l'"Ofensiva de país a favor de l'èxit escolar", establerta al Pla de Govern, que té com a objectiu reduir a la meitat el fracàs escolar, es considera la competència comunicativa lingüística i audiovisual com a eix vertebrador de tots els aprenentatges.

Cal que els centres garanteixin a l'alumne el procés d'aprenentatge de la llengua, la lectura i l'escriptura al llarg del segon cicle d'educació infantil i de l'etapa d'educació primària. L'assoliment d'aquestes competències és la clau per a l'aprenentatge de totes les àrees del currículum.

L'equip directiu del centre ha d'assegurar la coherència metodològica i didàctica que utilitza el centre per a l'ensenyament de la lectura i l'escriptura. S'han d'establir acords, a l'educació infantil i al cicle inicial de primària, pel que fa a la planificació de les activitats de lectura, a l'ensenyament de la comprensió lectora, al procés d'aprenentatge de la lectura, que aniria de la descoberta de les lletres a l'autonomia en

la descodificació i, finalment, a la intervenció docent a partir de l'avaluació de l'alumne.

La lectura i l'escriptura són factors fonamentals per a l'aprenentatge i han d'estar incloses en el desenvolupament de totes les àrees. Els centres, en organitzar la seva pràctica docent, han de garantir una mitjana mínima de 30 minuts diaris destinats a la lectura.

Al portal XTEC, a l'apartat [Currículum i orientació](#), hi ha un recull de recursos i materials relatius als processos d'aprenentatge de la lectura i l'escriptura.

5 Coordinació entre primària i secundària

Amb la finalitat de garantir una adequada transició dels alumnes entre l'etapa d'educació primària i la d'educació secundària obligatòria, els equips directius dels instituts i de les escoles d'on procedeixi l'alumne planificaran la realització de les sessions de coordinació necessàries per tal d'assegurar la continuïtat i la coherència del procés educatiu i de l'itinerari formatiu, acordant criteris d'actuació comuns i compartits, d'acord amb les orientacions recollides al document "Coordinació entre primària i secundària".

6 Atenció a la diversitat

L'atenció a la diversitat de necessitats educatives de tots els alumnes i l'objectiu d'assolir les competències que els permetin el seu desenvolupament personal i escolar és un principi comú a tots els cicles i etapes de l'educació obligatòria, d'acord amb el que s'estableix sobre això a l'[Ordre EDU/296/2008](#), de 13 de juny, per la qual es determinen el procediment i els documents i requisits formals del procés d'avaluació en l'educació primària.

En els documents de gestió del centre s'han de concretar els acords referents als objectius d'èxit educatiu per a tots els alumnes i l'atenció a la diversitat i les conseqüències que això tindrà en l'organització del centre i en la pràctica professional dels mestres.

L'atenció a les necessitats educatives de tots els alumnes s'ha de plantejar des de la perspectiva global del centre i ha de facilitar tant com sigui possible la participació de tots els alumnes en els entorns ordinaris de treball i participació.

Les mesures d'atenció a la diversitat s'han de planificar atenent a tres nivells d'intervenció:

- Mesures universals
- Suports addicionals. Suport escolar personalitzat
- Suports intensius per als alumnes amb necessitats educatives especials

L'atenció a la diversitat dels alumnes en un context d'inclusió escolar, que tingui en compte els tres nivells d'intervenció especificats anteriorment, suposa:

- La manera com es planifiquen i coordinen les mesures adoptades pel centre en matèria d'atenció a la diversitat de tots els alumnes.
- L'adopció de mesures específiques d'atenció als alumnes segons la diversitat de necessitats educatives que presenten, entre les quals s'han de destacar les derivades de situacions socioeconòmiques desfavorides i de la condició d'alumne nouvingut, les derivades de l'alumne amb necessitats educatives especials, les derivades de trastorns d'aprenentatges i TDAH, les derivades de la condició d'alumne que pateix una malaltia prolongada i les derivades de les altes capacitats.
- Les decisions a adoptar en la incorporació d'alumnes procedents de sistemes educatius estrangers, en especial quan ja presenten el domini assolit d'alguna llengua curricular impartida en el sistema educatiu de Catalunya.

6.1 Mesures universals

S'inclouen en aquest apartat les mesures que fan referència a aspectes generals de l'atenció a la diversitat que incideixen sobre la totalitat dels alumnes o en l'organització general dels recursos del centre, ja que els acords i les actuacions que se'n deriven són especialment rellevants per a l'èxit educatiu dels alumnes i els grups més vulnerables, com són els alumnes amb necessitats educatives específiques: alumnes amb discapacitat, alumnes amb trastorns de conducta, alumnes nouvinguts, etc.

6.1.1 Programació i metodologia de treball a l'aula

Les programacions generals de les matèries o àrees i de les altres activitats del centre han d'assegurar la participació amb aprofitament del nombre més gran possible d'alumnes.

El document "Programacions didàctiques. Recursos didàctics" recull orientacions per a la seva elaboració.

6.1.2 Organització del centre: intervenció dels tutors i d'altres docents i del personal educador i auxiliar

Les escoles han d'organitzar els seus recursos humans per tal d'atendre tots els seus alumnes, les mesures de treball per a tot el grup classe, per al suport escolar personalitzat o per a l'atenció als alumnes amb necessitats educatives especials. Un cop cobertes les prescripcions curriculars dels diferents cicles, els centres han d'utilitzar les hores de mestre que quedin disponibles per al suport als alumnes que pel motiu que sigui tenen més dificultats per aprendre; aquestes hores se sumen a les dels professionals que tenen assignades funcions de suport als diferents cicles.

Les escoles han de prioritzar que els mestres d'educació especial i els mestres

d'audició i llenguatge facin atenció directa als alumnes amb necessitats educatives especials vinculades a la discapacitat intel·lectual i del desenvolupament i en el context de l'aula ordinària sempre que sigui aconsellable, i portant a terme les actuacions intensives personalitzades que es preveuen en el pla individualitzat de l'alumne.

Als educadors d'educació especial, auxiliars d'educació especial o vetlladors, el tutor de l'alumne els ha de facilitar per escrit l'horari, el lloc i les activitats que han de fer i fer-ne la supervisió i els ajustaments necessaris al llarg del curs. El suport d'aquests professionals s'incrementarà, disminuirà i suprimirà en funció de l'evolució de l'alumne, sobretot en els aspectes d'autonomia personal i de la conducta que li permetin participar de manera més autònoma en les activitats previstes al centre i a l'aula.

Quan el centre participi en algun projecte internacional o en un pla o programa d'impuls al plurilingüisme, ha d'afavorir espais de coordinació entre els docents participants, en especial si el projecte incorpora auxiliars de conversa, assistents lingüístic o alguna altra participació internacional d'agents educatius complementaris per estimular el domini de les llengües estrangeres. En aquest cas, s'assignarà una persona responsable per fer la tutoria de l'auxiliar o assistent durant tot el temps que duri la seva estada al centre educatiu.

6.1.3 Acció tutorial

L'acció tutorial contribueix al desenvolupament d'una dinàmica positiva en el grup classe i a la implicació de cada alumne en el propi procés educatiu i en la dinàmica del centre. Comporta el seguiment individual i col·lectiu dels alumnes en els termes que s'estableixen en el projecte educatiu i les normes d'organització i funcionament del centre, amb la finalitat de contribuir al desenvolupament de la seva personalitat i prestar-los l'orientació de caràcter personal i acadèmic que els ajudi a assolir la maduresa personal i la integració social.

En el seguiment de l'alumne s'ha de vetllar especialment per l'assoliment progressiu de les competències bàsiques, per la detecció de les dificultats de l'alumne en el moment en què es produeixen i per la coordinació (per prendre les mesures necessàries perquè aquest pugui continuar el procés d'aprenentatge) de tots els mestres que incideixen en el mateix alumne.

En l'educació primària, una de les hores disponibles per completar l'organització del currículum es pot destinar al desenvolupament d'activitats d'acció tutorial amb el grup classe.

La família, com a primer referent educatiu i principal responsable del creixement i de la formació dels seus fills, ha d'implicar-se en el seguiment i acompanyament del procés escolar dels fills.

Els centres han d'establir els procediments de relació i cooperació amb les famílies i els han de facilitar informació sobre l'evolució escolar i personal dels seus fills per facilitar a les famílies l'exercici del dret i el compliment del deure de participar i d'implicar-se en el procés educatiu dels fills. A tal efecte el centre ha de preveure en la seva programació

general anual la planificació d'entrevistes, reunions col·lectives o d'altres actuacions que consideri oportunes. Aquesta planificació ha de garantir, com a mínim, una entrevista individual al llarg del curs i una col·lectiva durant el primer trimestre de cada curs.

És propi de la tutoria, sens perjudici de la capacitat d'autoorganització del centre, la realització ordinària d'entrevistes i reunions amb pares o tutors legals, el seguiment de la documentació acadèmica i la coordinació de l'elaboració d'adaptacions de la programació a les necessitats i a les característiques de l'alumne.

Per tal de garantir la continuïtat de l'acció tutorial és convenient que el tutor sigui el mateix al llarg de cada cicle.

L'acció tutorial integra les funcions del tutor i les actuacions d'altres professionals i òrgans (mestres, equips de cicle, comissions, etc.).

L'organització del centre ha de preveure, normalment a través de l'equip docent de cada cicle, la planificació, la coordinació i la coherència de les actuacions tutorial al llarg de tota l'etapa, el seguiment de la seva aplicació i l'avaluació dels resultats que s'hi obtenen.

6.1.4 Carta de compromís educatiu

D'acord amb el que disposa l'[article 20](#) de la LEC, els centres han de formular una carta de compromís educatiu en la qual han d'expressar els objectius necessaris per assolir un entorn de convivència i respecte pel desenvolupament de les activitats educatives, amb la participació de la comunitat escolar i per potenciar la participació de les famílies en l'educació dels seus fills.

El document "Participació de la comunitat educativa" n'orienta l'organització i la gestió als centres.

6.1.5 Projecte de convivència

Recollint els principis de la [Llei orgànica 2/2006](#), de 3 de maig, d'educació i de la [Llei 12/2009](#), del 10 de juliol, d'educació, el [Projecte de convivència](#) és el document que engloba el conjunt d'accions encaminades a l'aprenentatge de la convivència en el centre educatiu i, per tant, recull les intervencions que el centre educatiu desenvolupa per tal de capacitar tots els alumnes i la resta de la comunitat educativa per al foment de la convivència i la gestió positiva de conflictes, la manera de pensar del centre en la manera de treballar el desenvolupament personal i col·lectiu de cada alumne.

Aquestes accions poden anar adreçades a la millora de la convivència a l'aula, al centre o a l'entorn, amb el benentès que la permeabilitat entre aquests tres àmbits d'intervenció afavoreix la transferència d'aprenentatges, valors, creences, actituds i hàbits relacionals.

També recull els mecanismes que el centre estableix a l'hora de resoldre els conflictes que es produeixen en els tres àmbits als quals s'ha fet esment (aula, centre, entorn) i de crear una atmosfera de treball i convivència segura i saludable, que és especialment rellevant per als alumnes i els grups més vulnerables, com els alumnes amb necessitats educatives específiques: alumnes amb discapacitat, alumnes amb trastorns de conducta, alumnes nouvinguts, etc.

El document "Convivència i clima escolar" n'orienta l'organització i la gestió als centres.

6.1.6 Pla d'acollida

Els processos d'acollida mereixen una atenció especial dins el projecte de convivència de centre perquè poden esdevenir un element clau per a la creació de vincles, per establir un bon clima relacional i per afavorir la implicació en el centre de tots els seus membres.

L'acollida i la integració escolar de tots els alumnes ha de ser una de les primeres responsabilitats i dels primers objectius del centre educatiu i dels professionals que hi treballen.

Per aconseguir aquest objectiu, el centre ha de concretar les actuacions que posa en marxa per tal de facilitar l'adaptació dels alumnes i de les famílies que s'acaben d'incorporar al centre. Aquestes orientacions fan referència, sobretot, a l'acollida dels alumnes amb necessitats educatives especials i als alumnes que provenen d'altres països, i que han de portar a terme un procés d'adaptació emocional, escolar i d'aprenentatge de la llengua.

El centre ha de donar una resposta personalitzada a aquests alumnes per garantir l'accés al currículum comú i els processos de socialització, i establir els criteris metodològics i els materials curriculars que facilitin la integració a les aules ordinàries des del primer moment.

Correspon al centre determinar les actuacions que es duran a terme per atendre les necessitats educatives d'aquests alumnes, així com els trets tècnics de les formes organitzatives i dels criteris metodològics que es considerin més apropiats.

6.1.7 Comissió d'atenció a la diversitat

L'[article 91](#) de la Llei d'educació estableix que entre els elements que ha de contenir el projecte educatiu del centre hi ha els procediments d'inclusió dels alumnes, a més de les altres actuacions que caracteritzen el centre, com són les prioritats i els plantejaments educatius i l'aplicació dels criteris d'organització pedagògica.

El [Decret 142/2007](#), de 26 de juny, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació primària, preveu, a l'article 18.3, que cada centre ha d'establir els principis per a l'atenció a la diversitat dels alumnes.

A fi de planificar, promoure i fer el seguiment d'actuacions que es duguin a terme per atendre la diversitat de necessitats educatives dels alumnes, és útil constituir en cada centre una comissió d'atenció a la diversitat o òrgan equivalent, presidida, en els centres públics, pel director o un altre membre de l'equip directiu, i en els centres privats per qui designi el titular, amb criteris d'analogia.

Llevat que el centre n'aprovi una altra composició equivalent, a la comissió d'atenció a la diversitat convé que hi siguin:

- el director o un altre membre de l'equip directiu,
- els mestres d'educació especial i els mestres d'audició i llenguatge,
- una persona amb responsabilitats en la coordinació de llengua, interculturalitat i cohesió social del centre,
- els coordinadors de cicle o altres mestres que el centre consideri convenient,
- els professionals de la USEE, si escau,
- el professional de l'equip d'assessorament i orientació psicopedagògica (EAP) que intervé en el centre, si escau.

Corresponen a la comissió d'atenció a la diversitat, entre altres funcions, les següents:

- la concreció de criteris i prioritats per a l'atenció a la diversitat dels alumnes,
- l'organització, ajustament i seguiment dels recursos de què disposa el centre i de les mesures adoptades,
- el seguiment de l'evolució dels alumnes amb necessitats educatives especials i específiques.

6.2 Suports addicionals

El centre ha de concretar propostes pedagògiques referides a aspectes organitzatius i metodològics per a un suport individual o en petit grup per als alumnes que el necessiten. Aquest reforç ha d'aconseguir que tots els alumnes desenvolupin al màxim els seus aprenentatges.

S'ha de fer una previsió temporal d'aquest suport i s'ha de retirar tan bon punt l'alumne hagi superat les dificultats que l'han motivat: alumnes nouvinguts, dificultats d'aprenentatge o de conducta.

6.2.1 Suport escolar personalitzat (SEP)

El [Suport escolar personalitzat](#) (SEP) és un recurs que s'emmarca en el conjunt d'actuacions que impulsa el Departament d'Ensenyament per a l'assoliment de l'èxit escolar de tots els alumnes, amb la finalitat de contribuir a donar resposta a les necessitats individuals d'aprenentatge de cada nen i de cada nena.

És un reforç flexible, temporal i preventiu, per atendre els diversos ritmes

d'aprenentatge dels alumnes, i que també recull aspectes organitzatius i metodològics i ofereix un suport individual o en petit grup a aquells alumnes que el necessiten.

Aquest reforç pretén aconseguir que tots els alumnes desenvolupin al màxim els seus aprenentatges bàsics i formatius amb activitats addicionals, dins o fora de l'aula, segons escaigui, per a grups d'alumnes o alumnes individuals que en algunes matèries o en aspectes conductuals puguin manifestar dificultats o talents específics. Cal començar la intervenció tan bon punt s'identifiquen aquestes dificultats, atès que l'actuació preventiva és la que té més possibilitats d'èxit.

És prioritari dedicar els esforços a l'aprenentatge de la lectura i l'escriptura, de la comprensió i l'expressió orals, la comprensió lectora i l'expressió escrita, les habilitats matemàtiques i les llengües estrangeres, atenent, entre altres, el que preceptua la Llei d'educació en matèria de drets dels alumnes ([article 21](#)), capacitats a desenvolupar mitjançant el currículum ([article 52](#)), atenció a la diversitat de ritmes d'aprenentatge dels alumnes ([article 57.6 i 7](#)) i criteris per a l'organització pedagògica dels centres ([articles 77, 79, 82 i 83](#)), d'acord amb l'objectiu de l'escola catalana de desenvolupar un model de qualitat que afavoreixi l'èxit escolar.

Al portal XTEC, secció Currículum o orientació > D'interès > [Suport escolar personalitzat](#), hi ha un recull de recursos i materials relatiu al SEP.

Per als centres públics, la [Resolució d'11 de juny de 2013](#) de la Direcció General d'Educació Infantil i Primària dóna instruccions per a l'organització del Suport escolar personalitzat.

6.2.2 Atenció als alumnes nouvinguts

Es considera alumne nouvingut aquell que s'ha incorporat per primera vegada al sistema educatiu, en un moment posterior a l'inici de l'educació primària, en els darrers vint-i-quatre mesos o, excepcionalment, quan s'hi ha incorporat en els darrers trenta-sis mesos i procedeix d'àmbits lingüístics i culturals molt allunyats del català.

Davant el xoc emocional que en aquests alumnes pot representar l'arribada a un entorn social i cultural completament nou, el centre preveu mesures específiques per tal que puguin sentir-se ben acollits i percebre el respecte envers la seva llengua i cultura. Cal organitzar els recursos i estratègies adequats perquè, al més ràpidament possible, puguin seguir amb normalitat el currículum i adquirir l'autonomia personal dins l'àmbit escolar o social.

El centre ha de donar-los una resposta personalitzada per garantir l'aprenentatge de la llengua, l'accés al currículum comú i els processos de socialització d'aquests alumnes, i establir els criteris metodològics i els materials curriculars que facilitin la integració a les aules ordinàries des del primer moment.

Correspon al centre determinar les actuacions que es duran a terme per atendre les necessitats educatives d'aquests alumnes, així com els trets tècnics de les formes organitzatives i dels criteris metodològics que es considerin més apropiats.

Els centres que ofereixin en horari extraescolar classes de llengua i cultura de la nova ciutadania, hauran d'incorporar les activitats al pla anual de centre, en el marc del Projecte lingüístic i del Projecte de convivència, per a una major integració educativa.

a) Acollida i integració

L'acollida i la integració escolar de tots els alumnes ha de ser una de les primeres responsabilitats i dels primers objectius del centre educatiu i dels professionals que hi treballen. Per aconseguir aquest objectiu, particularment pel que fa als alumnes nouvinguts, correspon al centre educatiu:

- Proporcionar a les famílies la informació adequada sobre el sistema escolar a Catalunya: funcionament del centre, tractament i ús de les llengües, recursos a l'abast, tant al centre com a l'entorn, possibilitat de sol·licitud d'ajuts, procés d'integració escolar i social de l'alumne al centre, assoliment dels aprenentatges...
- Garantir una comunicació eficient amb la família, per tal de copsar les necessitats de l'alumne (físiques, afectives, emocionals, cognitives, socials...). El centre pot utilitzar el servei de traducció i sol·licitar la presència d'un traductor o intèrpret quan l'alumne i la seva família desconeguin les dues llengües oficials a Catalunya. Tant les entrevistes inicials com el seguiment poden fer-se en sessions individuals o en grup. Els centres educatius disposen d'un [espai web](#) que el Departament ha habilitat al portal XTEC, amb informació seleccionada i actualitzada sobre aquesta temàtica.
- Fer l'avaluació inicial de l'alumne utilitzant la llengua familiar o d'escolarització prèvia, en la mesura que sigui possible.
- Vetllar per una correcta adscripció de curs i grup, preferentment al nivell que correspon a l'edat cronològica o a un curs inferior com a màxim.
- Garantir el traspàs d'informació al tutor i a l'equip docent.
- Atendre les necessitats afectives, emocionals i relacionals derivades dels processos migratoris i reforçar la tutoria per potenciar l'autoestima i proporcionar l'orientació escolar i/o laboral necessària.
- Afavorir el manteniment de la llengua familiar en els àmbits que li són propis, per tal de valoritzar i reconèixer la diversitat lingüística i cultural com una riquesa col·lectiva de la comunitat educativa.

b) Aula d'acollida

En els centres que disposin d'aquest recurs, l'aula d'acollida ha d'esdevenir un punt de referència i un marc de treball obert amb una interacció constant amb la dinàmica del centre, que permet una atenció emocional i curricular personalitzada i un aprenentatge intensiu de la llengua catalana i proporciona a l'alumne nouvingut una atenció adequada a les necessitats i progressos relacionals i lingüístics, com a complement del treball del grup classe al qual estigui adscrit.

La metodologia de l'aula d'acollida ha de tenir en compte l'organització dels aprenentatges de manera globalitzada, l'existència d'activitats funcionals, el foment del

treball cooperatiu i l'establiment de relacions personals positives, sempre tenint com a punt de referència ajudar els alumnes a accedir als currículums de totes les àrees en les millors condicions possibles.

És convenient que l'horari de l'aula d'acollida no interfereixi en les àrees que l'alumne nouvingut pot compartir amb els companys de classe i que la durada de l'assistència vagi disminuint a mesura que avanci en els aprenentatges. Cal la interacció amb la resta dels alumnes del grup classe per facilitar el seu procés de socialització. Cap alumne no ha d'estar totes les hores lectives a l'aula d'acollida. Una opció recomanable seria que hi estigués la meitat del seu horari lectiu. El pas de l'alumne nouvingut a l'aula ordinària demana molta coordinació i una atenció educativa que incrementi progressivament els aprenentatges normalitzats, però amb el suport suficient per assegurar l'èxit escolar.

Pel caràcter obert de l'aula, els alumnes han de poder incorporar-s'hi en qualsevol moment del curs, i també s'ha de poder decidir la reincorporació d'un alumne a l'aula ordinària en el moment que es consideri més adient.

El nombre de mestres que intervé a l'aula d'acollida ha de ser reduït.

El recurs "aula d'acollida" ha d'estructurar-se de manera flexible, en funció de les necessitats dels alumnes que ha d'atendre i tenint en compte la cultura organitzativa de cada centre. Això implica la possibilitat d'atendre alumnes en grups diversos, en funció de la seva escolarització prèvia, la llengua d'origen o altres característiques que puguin determinar necessitats educatives específiques diferenciades. Es recomana que el nombre màxim d'alumnes que treballa simultàniament en cada grup se situï a l'entorn dels 10 alumnes. És important recordar que l'usuari habitual de l'aula d'acollida ha de ser l'alumne nouvingut que s'ha incorporat al centre a partir dels 8 anys o del tercer curs d'educació primària.

Convé que els professors de l'aula d'acollida tinguin experiència docent i domini de les tecnologies de la informació i la comunicació. D'entre aquests professors, el director del centre en nomenarà el tutor responsable. Si cal, es preveu un assessorament i un pla de formació específic per als professors.

Correspon al tutor del grup classe ordinari, com a responsable del seguiment dels alumnes, vetllar especialment per l'assoliment progressiu de les competències bàsiques de l'alumne que assisteix durant una part del seu horari escolar a l'aula d'acollida i per la coordinació, a aquest efecte, amb el tutor d'aquesta aula.

c) Adaptacions del currículum per als alumnes nouvinguts

L'aprenentatge de la llengua de l'escola és una de les primeres necessitats de l'alumne que, sense conèixer-la, s'incorpora als centres educatius de Catalunya. Per això, a més de les activitats docents dedicades directament a l'ensenyament de la llengua catalana, tota la comunitat educativa ha de vetllar especialment per facilitar-ne l'aprenentatge.

L'especificitat del procés d'aprenentatge d'aquest alumne, sovint incorporat durant el curs escolar i amb situacions singulars fruit de la diversitat d'edats, procedències i processos d'escolarització previs, i especialment el fet de compartir el temps escolar

entre l'aula d'acollida o altres estructures de suport i l'aula ordinària, fa necessària l'elaboració d'un pla individualitzat. (Vegeu el protocol orientatiu al model "Elaboració de plans individualitzats per als alumnes nouvinguts en l'etapa d'educació primària".)

El pla individualitzat ha de recollir la informació obtinguda amb l'avaluació inicial de l'alumne nouvingut, ha de prioritzar les necessitats educatives que cal treballar i ha d'establir els mecanismes de planificació, seguiment i avaluació del procés d'acceleració del seu aprenentatge, la qual cosa li ha de permetre incorporar-se plenament, al més aviat possible, a la dinàmica habitual del grup classe de referència. I tot això s'ha de fer tenint en compte la diversitat dels alumnes, la coresponsabilitat de tots els agents que intervenen en el seu aprenentatge i l'aplicació de criteris de coherència, pel que fa a la planificació curricular de les àrees.

El pla individualitzat per a l'alumne nouvingut ha d'explicitar les seves característiques o la situació, les prioritats educatives, la proposta curricular i els emplaçaments en què es durà a terme, així com els criteris per al seguiment i l'avaluació dels aprenentatges. Cal preveure la dotació dels suports necessaris amb tots els recursos del centre per als alumnes amb una escolarització prèvia deficient.

d) Avaluació dels alumnes nouvinguts

L'avaluació dels processos d'aprenentatge dels alumnes nouvinguts s'ha de dur a terme amb relació als objectius del pla individualitzat i a les adaptacions que s'han fet del currículum. L'avaluació ha de ser contínua, amb observació sistemàtica i visió global del seu progrés d'aprenentatge, integrant les aportacions i les observacions efectuades en cada una de les àrees.

e) Professors tutors de l'aula d'acollida

El tutor de l'aula d'acollida és el referent més clar per a l'alumne nouvingut, però és responsabilitat de tota la comunitat escolar la resposta que s'ofereix a aquest alumne perquè s'integri plenament al centre.

És desitjable que el tutor de l'aula d'acollida sigui un professor estable en el centre. Excepcionalment, la designació pot recaure en un mestre o professor que hi exerceix transitòriament o provisionalment, quan així ho decideixi motivadament el director del centre.

La jornada lectiva del tutor de l'aula d'acollida s'ha de dedicar prioritàriament a la docència amb els alumnes nouvinguts.

Corresponen al tutor de l'aula d'acollida, amb les adaptacions i matisacions específiques que cada centre pugui decidir, les funcions següents:

- Coordinar l'avaluació inicial i col·laborar en l'elaboració del plans individualitzats i, si escau, de les adaptacions curriculars, d'acord amb les necessitats educatives de cada un dels alumnes respecte al seu procés d'ensenyament i aprenentatge.
- Gestionar l'aula d'acollida: planificar recursos i actuacions, programar les seqüències d'aprenentatge, aplicar les metodologies més adequades i avaluar processos i resultats.

- Aplicar metodologies i estratègies d'immersió lingüística per a l'adquisició de la llengua.
- Facilitar, en la mesura que sigui possible, l'accés dels alumnes nous al currículum ordinari.
- Promoure la integració dels alumnes nous a les aules ordinàries de referència.
- Col·laborar en la sensibilització i introducció de l'educació intercultural en el procés educatiu dels alumnes nous.
- Coordinar-se amb els professionals especialistes dels serveis educatius.
- Participar en les reunions dels equips docents i comissions d'avaluació, per coordinar actuacions i fer el seguiment dels alumnes a fi d'assegurar la coherència educativa.

f) Incorporació d'alumnes procedents de sistemes educatius estrangers

La incorporació dels alumnes procedents de sistemes educatius estrangers en qualsevol dels cursos de l'educació primària s'ha de fer tenint com a referents l'edat i els coneixements i les possibilitats de progrés que el centre observi en el procés d'acollida.

6.2.3 Atenció als alumnes que pateixen malalties prolongades

La [Resolució EDU/3699/2007](#), de 5 de desembre, aprova les instruccions per establir el procediment per tal que l'alumne que pateixi malalties prolongades pugui rebre atenció educativa domiciliària per part de professors del Departament d'Ensenyament.

Els infants o joves que a causa d'una malaltia requereixen una hospitalització i no poden seguir temporalment els estudis en el seu centre educatiu, poden rebre atenció educativa a les aules hospitalàries dels hospitals generals amb llits de pediatria, on se'ls oferiran activitats específiques adaptades a l'estat clínic i al temps d'estada. L'objectiu d'aquesta atenció és fomentar el desenvolupament integral, donar continuïtat al procés d'aprenentatge i facilitar el retorn a l'escola un cop hagin rebut l'alta mèdica.

Així mateix, en els períodes de convalescència superiors als 30 dies, l'alumne podrà rebre [atenció educativa al domicili familiar](#). En aquest supòsit, caldrà garantir que el tutor del centre on està matriculat faci el seguiment de la seva evolució.

6.3 Suport intensiu per als alumnes amb necessitats educatives especials

Atenent al que disposa el [Decret 299/1997](#), de 25 de novembre, sobre l'atenció educativa a l'alumnat amb necessitats educatives especials, els centres han de preveure activitats intenses i programades de manera personalitzada, que es desenvoluparan dins o fora de l'aula ordinària segons escaigui, per a l'alumne al qual les actuacions plantejades en els punts anteriors no siguin suficients per aconseguir el

progrés en els seus aprenentatges, o que requereix una actuació intensiva en els aspectes conductuals, ja sigui per condicions vinculades a la discapacitat intel·lectual i del desenvolupament o per altres circumstàncies que ho aconsellin. Per a aquests alumnes, en principi, s'ha d'elaborar un pla individualitzat (PI).

6.3.1 Plans individualitzats

Un pla individualitzat (PI) és una eina per a la planificació de mesures, actuacions i suports per donar resposta a situacions singulars i complexes de determinats alumnes.

En l'[Ordre EDU/296/2008](#), de 13 de juny, es determinen el procediment i els documents i requisits formals del procés d'avaluació en l'educació primària i en l'article 5.2 de l'Ordre EDU/296/2008 s'estableix que un pla individualitzat per a un alumne s'ha d'elaborar quan es consideri que, per al seu progrés, són insuficients les adaptacions incorporades en la programació ordinària i les mesures de reforç o ampliació previstes.

El director del centre és responsable que s'elabori i executi el PI, comptant amb l'assessorament de l'EAP i/o de l'especialista en orientació educativa, si escau.

La comissió d'atenció a la diversitat o òrgan equivalent ha de promoure les mesures d'informació general, ajuda i assessorament al tutor coordinador del pla i a l'equip de professors per a la seva elaboració i aplicació.

El tutor és el coordinador responsable de l'elaboració i seguiment del pla comptant amb la participació de l'equip docent i dels professionals que participen en l'atenció educativa de l'alumne.

L'elaboració d'un pla individualitzat s'ha de fer a partir d'un dictamen d'escolarització, d'un informe psicopedagògic o a demanda del tutor, o d'un altre docent, si identifiquen que no són suficients per al progrés d'un alumne les mesures d'atenció a la diversitat que s'han planificat en la programació general anual i en el suport escolar personalitzat.

Per als alumnes que tenen un dictamen d'escolarització motivat per condicions vinculades a discapacitats intel·lectuals i del desenvolupament s'ha d'elaborar un pla individualitzat durant els dos primers mesos del curs. Si la comissió d'atenció a la diversitat o òrgan equivalent valora que no és necessari, perquè la discapacitat no afecta el procés d'aprenentatge de l'alumne, se n'ha de deixar constància per escrit.

Per elaborar-lo podeu consultar la pàgina web de la XTEC, secció Currículum i orientació > Atenció a la diversitat > Alumnes > [Plans individualitzats](#).

Si l'evolució de l'alumne ho aconsella, es pot finalitzar un pla individualitzat en qualsevol moment i abans del temps inicialment previst, a proposta del tutor de l'alumne o del coordinador del pla, i amb l'acord de l'equip que el porta a terme i un cop s'ha escoltat la família.

Si la família o els tutors legals sol·liciten raonadament la finalització del PI, el tutor-coordinador i la comissió d'atenció a la diversitat o òrgan equivalent valoraran la sol·licitud i informaran el director de la conveniència de continuar o no amb el pla

individualitzat de l'alumne. La decisió motivada de finalitzar anticipadament un pla individualitzat l'ha de prendre i signar el director, amb constància del coneixement de la família en el document del pla i en l'expedient acadèmic de l'alumne.

6.3.2 Unitats de suport a l'educació especial (USEE)

Les unitats de suport a l'educació especial (USEE) són recursos per facilitar l'atenció educativa i promoure la participació en entorns escolars ordinaris als alumnes amb discapacitats intel·lectuals i del desenvolupament.

Els alumnes atesos en una USEE tenen com a marc curricular de referència, per al treball de les seves habilitats acadèmiques, el mateix que la resta d'alumnes de la seva edat o del grup ordinari de referència, i prioritant aspectes que afavoreixen l'adquisició de les habilitats adaptatives següents: comunicació, cura personal, hàbits d'higiene, oci i treball.

La programació per a cada alumne es determinarà en el seu pla individualitzat. L'equip docent ha d'establir els criteris per a l'avaluació contínua d'aquests alumnes, d'acord amb els objectius que es pretenen aconseguir.

En el cas que el centre disposi d'una d'aquestes unitats, el Departament d'Ensenyament assigna el nombre de professionals adients per a l'atenció dels alumnes en la USEE. Aquests professionals han de donar suport als mestres del grup ordinari mitjançant l'elaboració de materials específics o adaptats que facilitin la participació d'aquests alumnes en les activitats generals del grup i la concreció d'estratègies per fer possible la seva participació a l'aula ordinària. També els correspon l'acompanyament, quan calgui, d'aquests alumnes en les activitats a l'aula ordinària. Així mateix, han de desenvolupar activitats específiques, individuals o en grup reduït, quan els continguts i les competències a desenvolupar ho facin indispensable.

Cada equip USEE ha de donar suport a 10 alumnes i com a mínim a 5.

6.3.3 Escolaritat compartida entre el centre ordinari i el centre d'educació especial

A partir del que disposa el [Decret 299/1997](#), de 25 de novembre, sobre l'atenció educativa a l'alumnat amb necessitats educatives especials, l'escolaritat compartida d'alumnes entre un centre ordinari i un centre d'educació especial requereix la coordinació entre els professionals dels dos centres educatius que atendran l'alumne.

A fi de garantir la coherència i la complementarietat de les actuacions, cal que, abans de l'inici d'aquesta modalitat d'escolarització i no més tard de dos mesos després de començar-la, els professionals d'ambdós centres, si cal, demanant suport a l'EAP concretin l'atenció que es donarà a l'alumne en un pla individualitzat –prioritats educatives, emplaçaments en què es duran a terme i criteris per al seguiment i

l'avaluació, amb els ajustaments horaris que corresponguin.

Per a més detalls d'aquests plans, vegeu l'apartat *Plans individualitzats*.

Correspon al director del centre on l'alumne està matriculat aprovar el pla individualitzat. El coordinador del pla individualitzat ha de ser el tutor o un docent del centre on està matriculat l'alumne. Els professors i els professionals d'ambdós centres que atenen l'alumne han d'aportar la informació sobre la seva evolució i els seus aprenentatges.

El seguiment de l'evolució de l'alumne i de l'ajustament del seu pla individualitzat, i la introducció, si escau, de modificacions en l'atenció educativa, s'ha de fer conjuntament i, com a mínim, per un professional de cada centre. El coordinador del pla individualitzat ha de ser un mestre o un professor del centre on l'alumne està matriculat. Els professors i els professionals d'ambdós centres que atenguin l'alumne han d'aportar a l'equip docent informació sobre els seus aprenentatges.

D'acord amb la [Resolució ENS/367/2013](#), de 18 de febrer, per la qual s'aproven les normes de preinscripció i matrícula de l'alumnat als centres educatius per al curs 2013-2014, els alumnes que s'escolaritzin de manera compartida entre un centre ordinari i un centre d'educació especial es matricularan al centre en el qual s'estiguin més temps, segons la resolució del director dels serveis territorials o de l'òrgan competent del Consorci d'Educació de Barcelona. Aquest centre tindrà la custòdia de la documentació acadèmica corresponent.

Tal com s'estableix en l'article 23.2 de la mateixa Resolució, aquesta escolarització no pot comportar el trasllat de l'alumne entre els dos centres durant l'horari lectiu.

7 Normativa d'aplicació

- Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació (BOE núm. 106 de 4.5.2006), [articles 71-77](#).
- Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació (DOGC núm. 5422, de 16.7.2009), [articles 81-83](#).
- [Decret 102/2010](#), de 10 d'agost, d'autonomia dels centres educatius (DOGC núm. 5686, de 5.8.2010).
- [Ordre EDU/296/2008](#), de 13 de juny, per la qual es determinen el procediment i els documents i requisits formals del procés d'avaluació en l'educació primària (DOGC núm. 5155, de 18.6.2008).
- [Decret 181/2008](#), de 9 de setembre, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments del segon cicle de l'educació infantil (DOGC núm. 5216, de 16.9.2008).
- [Decret 142/2007](#), de 26 de juny, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments de l'educació primària (DOGC núm. 4915, de 29.6.2007).
- [Ordre EDU/484/2009](#), de 2 de novembre, del procediment i els documents i

requisits formals del procés d'avaluació del segon cicle de l'educació infantil (DOGC núm. 5505, de 13.11.2009).

- [Resolució d'11 de juny de 2013](#) de la Direcció General d'Educació Infantil i Primària
- [Resolució EDU/3699/2007](#), de 5 de desembre, per la qual s'aproven les instruccions per establir el procediment per tal que l'alumnat que pateixi malalties prolongades pugui rebre atenció educativa domiciliària per part de professorat del Departament d'Educació (DOGC núm. 5029, de 14.12.2007).
- [Decret 299/1997](#), de 25 de novembre, sobre l'atenció educativa a l'alumnat amb necessitats educatives especials (DOGC núm. 2528, de 28.11.1997).
- [Resolució ENS/367/2013](#), de 18 de febrer, del procediment de preinscripció i matrícula de l'alumnat als centres del Servei d'Educació de Catalunya i altres centres educatius, en els diversos ensenyaments sostinguts amb fons públics, per al 2013-2014 (DOGC núm. 6326, de 1.3.2013).

Concreció i desenvolupament del currículum del batxillerat

1 Desenvolupament, concreció i aplicació del currículum (batxillerat)

1.1 Estructura horària

El nombre d'hores setmanals de les diferents matèries en cadascun dels dos cursos del batxillerat (annex 3 del [Decret 142/2008](#), d'ordenació dels ensenyaments del batxillerat) és el següent:

	1r	2n
Llengua catalana i literatura	2	2
Llengua castellana i literatura	2	2
Llengua estrangera	3	3
Educació física	2	-
Filosofia i ciutadania	2	-
Ciències del món contemporani	2	-
Història de la filosofia	-	3
Història	-	3
Tutoria	1	1
Religió (voluntària)	-/2*	-
Treball de recerca		
Matèria modalitat 1	4	4
Matèria modalitat 2	4	4
Matèria modalitat 3	4	4
Matèria modalitat 4 o optativa	4/2*	4
TOTAL	30	30

* Els alumnes que cursin religió han de fer, a més, una matèria optativa de dues hores.

1.2 Configuració del currículum dels alumnes

Per als alumnes

En començar el batxillerat l'alumne tria, d'acord amb el seu tutor, una modalitat i les matèries de modalitat que cursarà a primer curs, tenint en compte l'oferta que el centre presenta per al conjunt de l'etapa. L'alumne ha de cursar, com a mínim, tres matèries de modalitat en cadascun dels dos cursos del batxillerat. D'aquestes sis matèries, un mínim de cinc han de correspondre a la modalitat escollida.

Per a l'oferta curricular del centre

Els centres han d'oferir un nombre suficient de matèries de modalitat i optatives que permeti la possibilitat d'opció dels alumnes en cada modalitat. Per decidir l'efectiva realització en un centre de les matèries de modalitat i optatives ofertes, o d'una part de les matèries, el director del centre ha de tenir en compte les necessitats dels alumnes i el còmput d'hores de professors assignats a tal efecte.

Amb caràcter general, s'ha de comptar que el nombre d'hores de professors de què disposen els centres públics per a la impartició de les matèries de modalitat i optatives segons el nombre de línies de batxillerat, és el que s'indica en el quadre següent:

Nombre de línies de batxillerat	Interval d'hores per impartir matèries de modalitat i optatives entre 1r i 2n de batxillerat
1	entre 60 i 64 hores
1,5	entre 76 i 80 hores
2	entre 84 i 92 hores
2,5	entre 108 i 116 hores
3	entre 126 i 136 hores

Amb caràcter general, les matèries de modalitat de nivell II s'han d'oferir a 2n curs.

Els centres que imparteixin la modalitat d'arts oferiran normalment només les matèries d'una de les dues vies. Els alumnes d'aquesta modalitat cursaran amb la resta dels alumnes de batxillerat les matèries coincidents amb les altres modalitats, sempre que la ràtio ho permeti.

Amb caràcter general, l'alumne pot escollir qualsevol matèria de modalitat o optativa excepte quan no hi hagi un mínim de deu alumnes per cursar-la. Queden excloses d'aquesta limitació les matèries llatí, grec i segona llengua estrangera, si la disponibilitat de recursos del centre ho permet.

1.3 Matèries que es poden cursar a l'IOC

D'acord amb la [Resolució ENS/1432/2013](#), de 27 de juny, relativa a les matèries d'educació secundària obligatòria i batxillerat dels centres educatius que es poden

cursar en la modalitat d'educació no presencial, els alumnes matriculats en centres ordinariis poden cursar alguna matèria de modalitat o optativa a través del batxillerat a distància, si per raons organitzatives l'alumne no pot cursar-les en el seu centre ordinari, amb un màxim de dues matèries per alumne i curs.

El centre informarà als alumnes sobre la possibilitat de cursar determinades matèries a distància. La família, o l'alumne si és major d'edat, presentarà al centre ordinari la sol·licitud de cursar matèries a distància. El director del centre donarà, si escau, la seva conformitat i formalitzarà la inscripció de l'alumne a l'Institut Obert de Catalunya en la primera quinzena del mes de setembre.

La inscripció en una matèria a distància té caràcter gratuït si l'ensenyament de batxillerat en el centre ordinari està sufragat amb fons públics. En cas contrari, el centre on està matriculat l'alumne ha d'abonar a l'Institut Obert de Catalunya el preu públic que determini el Departament d'Ensenyament.

L'Institut Obert de Catalunya facilita periòdicament la informació referent al seguiment i l'avaluació de les matèries en qüestió per tal que el centre ordinari en què l'alumne cursa els seus estudis pugui incorporar-la als documents oficials d'avaluació.

El centre de batxillerat, a través del coordinador de batxillerat o la persona de l'equip directiu que es designi, és el responsable de la gestió de les proves de les matèries de l'IOC que hauran d'aplicar-se presencialment i es retornaran a l'IOC per a la seva correcció.

Per tal d'assolir uns bons resultats el centre de batxillerat farà les actuacions següents:

- a. Assignar un professor responsable del seguiment i suport de l'alumne, que, a més, es coordinarà periòdicament amb els professors de l'IOC.
- b. Informar les famílies de les característiques que suposa cursar aquestes matèries a distància i del suport corresponent que s'ha de donar al fill.
- c. Posar a disposició de l'alumne un espai del centre amb les condicions adequades perquè pugui cursar la matèria a distància.

En cas que l'alumne, en el primer mes del curs, canviï una de les matèries a distància per una de presencial, el centre ha d'informar l'IOC d'aquesta circumstància. També l'informarà en cas que es produeixi un trasllat d'expedient, una baixa acadèmica o qualsevol altra circumstància que alteri l'escolarització de l'alumne en el centre ordinari.

1.4 Especificacions relatives a diverses matèries

1.4.1 Llengua catalana i literatura i llengua castellana i literatura

La programació de les matèries comunes de llengua i literatura catalana i castellana ha de reflectir el treball conjunt en aquestes dues matèries en relació amb els continguts, objectius, aspectes metodològics i avaluació.

A segon curs de batxillerat es desdobra una hora setmanal en les matèries de llengua

catalana i literatura i de llengua castellana i literatura amb l'objectiu de potenciar i fer possible una tasca més personalitzada de l'aprenentatge.

A tall orientatiu, mitjançant les hores de desdoblament es pot prioritzar l'aprenentatge de les estratègies per a la millora de la producció escrita (adequació, coherència, cohesió i correcció lingüística), així com el coneixement de la llengua per a la millora de la comprensió i l'expressió.

1.4.2 Ciències per al món contemporani

La matèria comuna ciències per al món contemporani serà impartida per professors que reuneixin els requisits per impartir les matèries física i química o biologia i ciències de la terra i del medi ambient.

1.4.3 Oferta de matèries optatives

En una de les franges horàries de modalitat de cada un dels dos cursos de l'etapa, els centres educatius poden oferir matèries optatives. El conjunt de l'oferta de matèries optatives del centre s'ha de donar a conèixer al consell escolar.

Els centres poden oferir, com a matèries optatives, matèries de modalitat corresponents a modalitats que el centre no té implantades. Aquest supòsit no pot donar lloc, en cap cas, al reconeixement d'una nova modalitat a l'alumne.

Per als alumnes que cursin més de les tres matèries mínimes de modalitat en algun curs de batxillerat, la quarta matèria té la consideració d'optativa per a aquells casos en què calgui aplicar el règim establert de convalidacions o exempcions.

És possible distribuir les matèries optatives d'estada a l'empresa, segona llengua estrangera i psicologia i sociologia en els dos cursos de batxillerat a raó de 70 hores cada curs. En aquest cas, a efectes d'avaluació, s'han de comptabilitzar com una matèria en cada curs.

A més, en aquells centres que imparteixen cicles formatius d'arts plàstiques i disseny, l'alumne de batxillerat de la modalitat d'arts pot triar mòduls teoricopràctics dels cicles esmentats com a matèries optatives de batxillerat.

1.4.4 Segona llengua estrangera

Dins de l'oferta de matèries optatives, els centres de dues o més línies han d'oferir una segona llengua estrangera, amb una assignació horària global de 140 hores. L'alumne ha de tenir garantia de continuïtat en l'opció de segona llengua estrangera al llarg de l'educació secundària obligatòria i del batxillerat.

En els centres d'una línia es pot impartir també la segona llengua estrangera si hi ha un

nombre suficient d'alumnes que ho sol·licita i les condicions d'organització del centre ho permeten.

En tot cas, la garantia de continuïtat de la segona llengua estrangera cursada a l'ESO pot assegurar-se mitjançant la inscripció de l'alumne a l'Institut Obert de Catalunya en els termes establerts a l'apartat *Matèries que es poden cursar a l'IOC*.

1.4.5 Psicologia i sociologia

Els centres han d'oferir la matèria optativa psicologia i sociologia, de 140 hores, que s'atribueix a professors que reuneixin els requisits per impartir la matèria de filosofia. Aquesta matèria es podrà impartir si hi ha un nombre suficient d'alumnes que ho sol·liciten i les condicions d'organització del centre ho permeten. L'annex 1 de l'[Ordre EDU/554/2008](#) conté els objectius, els continguts i els criteris d'avaluació de la matèria psicologia i sociologia.

1.4.6 Estada a l'empresa

Entre les matèries optatives del centre s'ha d'oferir la matèria estada a l'empresa, que ha de tenir una durada mínima de 140 hores, de les quals se'n poden utilitzar fins a 70 per desenvolupar continguts teoricopràctics al centre educatiu. L'annex 1 de l'[Ordre EDU/554/2008](#) conté orientacions per al disseny de l'estada a l'empresa.

Els alumnes que acreditin una experiència laboral igual o superior a 280 hores poden sol·licitar al director del centre l'exempció de la matèria optativa estada a l'empresa. La sol·licitud corresponent ha d'anar acompanyada d'una breu memòria, en la qual ha de constar:

- descripció de l'empresa
- descripció de les tasques que hi va desenvolupar l'alumne
- còpia del contracte laboral

Els alumnes que en acabar el primer curs tinguin pendents d'avaluació positiva més de dues matèries i, en conseqüència, hagin de repetir aquest primer curs, si tenen superada la matèria estada a l'empresa no han de repetir aquesta matèria.

1.4.7 Matèries optatives dissenyades pels centres

Els centres educatius poden dissenyar matèries optatives i incloure-les en la seva oferta educativa. Aquestes matèries han de tenir una assignació horària mínima de 70 hores en un curs.

Les matèries optatives dissenyades pel centre han de tenir un nom diferent, que no pugui induir a confusions, de les matèries comunes, de les matèries de modalitat i de les altres matèries optatives.

L'oferta d'aquestes matèries optatives requereix l'aprovació del claustre de professors i s'ha de donar a conèixer al consell escolar.

1.4.8 Llengües estrangeres al batxillerat

Atesa la necessitat de garantir un aprofitament màxim de les hores de contacte dels alumnes amb la llengua estrangera, aquesta ha de ser el vehicle principal de comunicació no sols durant el desenvolupament de les tasques d'aprenentatge sinó en qualsevol moment que requereixi una interacció de caire funcional dins l'aula.

La possibilitat de disposar de grups reduïts en una part de les hores comunes de llengua estrangera permet programar tasques d'aprenentatge en aquesta part de l'horari lectiu que incideixen molt especialment en el desenvolupament de les competències d'expressió i interacció oral.

La qualificació de l'expressió oral ha de representar com a mínim el 25% de la qualificació final de la matèria. Així mateix, cal potenciar la producció de textos creatius de tot tipus (descripcions, argumentacions, valoracions, etc.), l'avaluació dels quals ha de representar com a mínim el 25% de la qualificació final de la matèria.

1.4.9 Matemàtiques

Atesa la gran coincidència entre els continguts de les matèries matemàtiques I i matemàtiques aplicades a les ciències socials I, els alumnes només poden cursar-ne una de les dues.

1.4.10 Lectures de les matèries comunes llengua catalana i literatura, i llengua castellana i literatura

A fi de potenciar i concretar l'ensenyament de la literatura partint de la lectura de textos, tal com es preveu en el currículum de les matèries, el Departament d'Ensenyament indica els llibres que els alumnes han de llegir amb caràcter obligatori, segons la promoció a què pertanyin.

L'alumne ha de fer quatre lectures per matèria, que seran les mateixes per a tots els alumnes. A aquestes quatre lectures prescriptives, el centre pot afegir-hi una cinquena lectura d'entre obres contemporànies i actuals. La cinquena lectura permet que l'alumne pugui posar-se en contacte amb escriptors vius i dona als estudis literaris una dimensió més actual i més pròxima a les experiències personals dels estudiants. A l'apartat *Lectures prescriptives de batxillerat*, es concreten les lectures obligatòries.

Les quatre o cinc lectures de cadascuna de les literatures, catalana i castellana, han de constar en la programació del centre i s'han de fer públiques conjuntament amb la llista de llibres de text abans del 30 de juny anterior al començament de cada curs.

1.4.11 Lectures de les matèries de modalitat literatura catalana, literatura castellana i literatura universal

Entre les matèries de la modalitat d'humanitats i ciències socials i de la modalitat d'arts (via d'arts escèniques, música i dansa) figuren literatura catalana, literatura castellana i literatura universal. Aquestes matèries de modalitat tenen una llista de lectures prescriptives que es va renovant periòdicament. Per a les pròximes promocions d'alumnes les lectures obligatòries de les literatures de modalitat són les que figuren en l'apartat *Lectures prescriptives de batxillerat*.

1.5 Treball de recerca

1.5.1 Característiques generals del treball de recerca

El treball de recerca té caràcter individual. En els casos en què alguna de les seves parts requereixi, per la pròpia dinàmica de la recerca, un treball de grup (p. ex., observació ininterrompuda d'un procés durant llargs períodes de temps, observació simultània d'un fenomen des de diferents ubicacions, exploració sistemàtica d'una gran superfície de terreny), pot fer-se en grups reduïts, d'entre dos i quatre alumnes. En aquests casos cal que el tutor assegurï, en fer el seguiment del treball, que cadascun dels membres del grup assoleix els diversos objectius plantejats, i ha de fer una avaluació individual de cada alumne. En particular, el dossier del treball i la presentació que se'n faci han de ser individuals.

És convenient considerar en el treball de recerca les etapes o fases següents:

- elecció del tema i de la qüestió que es vol investigar,
- plantejament de qüestions relacionades,
- planificació de la recerca,
- cerca d'informació,
- processament de la informació,
- síntesi de la investigació i explicació dels resultats,
- revisió de la feina feta,
- presentació de l'informe: redacció del treball i exposició oral.

Durant les diverses fases de realització del treball de recerca els alumnes han de ser assessorats i supervisats per un professor: el tutor del treball de recerca. A més de l'orientació sobre les tècniques habituals emprades en qualsevol recerca, els tutors del treball han de vetllar perquè l'alumne faci les tasques amb regularitat, utilitzi adequadament les fonts d'informació, faci una correcta selecció de la informació i estructurï adequadament la presentació final. A tal fi, s'han de fer entrevistes periòdiques per fer el seguiment del treball i establir fites per a les pròximes trobades. El tutor del treball de recerca ha de ser present en totes les fases abans esmentades.

El caràcter singular de la matèria treball de recerca permet als centres, en l'exercici de la seva autonomia, disposar de models organitzatius diferents segons el disseny curricular establert en el seu projecte educatiu. El director del centre ha d'assignar la tutoria de cada treball de recerca als professors que consideri més idonis en cada cas i, si escau, una assignació horària que anirà a càrrec del total de les hores destinades a impartir el currículum del batxillerat.

El treball de recerca del batxillerat té una assignació curricular de 70 hores per a l'alumne. Atesa aquesta assignació, amb caràcter general i a títol orientatiu, a l'hora d'assignar les hores totals de professors per impartir el batxillerat, el treball de recerca es considera com una matèria optativa més de dues hores setmanals amb una ràtio de 20 alumnes. En conseqüència, el centre pot disposar d'unes 70 hores lectives de professors per cada 20 alumnes, o fracció de 20, que han de fer el treball de recerca. Cal tenir en compte, de tota manera, que es tracta d'una matèria singular, en el sentit que es pot organitzar de maneres diferents. És a dir, es pot organitzar com una matèria optativa, amb una ràtio mitjana d'uns 20 alumnes, a la qual els professors dediquen durant dos trimestres tres hores lectives setmanals, o bé es poden distribuir els alumnes que fan el treball de recerca entre els professors de manera que un professor que tutoritza sis alumnes té una assignació d'una hora lectiva setmanal al llarg de dos trimestres, o bé es poden adoptar altres formes organitzatives.

A més d'aquesta assignació d'hores lectives, per a l'atenció adequada als alumnes en el treball de recerca, cal afegir-hi la disponibilitat horària general dels professors per a preparació de classes, correcció d'exercicis, etc.

En aplicació del que estableix l'article 11.1 de l'[Ordre EDU/554/2008](#), de 19 de desembre, per la qual es determinen el procediment i els documents i requisits formals del procés d'avaluació i diversos aspectes organitzatius del batxillerat i la seva adaptació a les particularitats del batxillerat a distància i del batxillerat nocturn, tota matèria, inclòs el treball de recerca, pot ser objecte de proves extraordinàries de recuperació. En tot cas, considerant la singularitat de la matèria treball de recerca, cal tenir en compte allò que, respecte a l'avaluació contínua dels alumnes, s'estableix a l'apartat *Criteris generals*.

1.5.2 Exempcions i convalidacions del treball de recerca

Té dret a l'exempció del treball de recerca l'alumne que es trobi en alguna de les situacions següents:

- Provenir d'una altra comunitat autònoma o d'un altre país i haver-se incorporat al nou centre a partir del segon trimestre del segon curs de batxillerat. Tanmateix, en cas que no completi el batxillerat en l'any de la seva incorporació, aquest alumne ha de fer el treball de recerca durant l'any acadèmic següent, sens perjudici de la seva exempció si es troba en la situació descrita a l'incís següent.
- Provenir d'una altra comunitat autònoma i incorporar-se al sistema educatiu a Catalunya amb cinc o menys matèries per completar el batxillerat.

- Tenir la titulació de tècnic/a o tècnic/a superior de formació professional específica, d'arts plàstiques i disseny o d'ensenyaments esportius (article 6.5 de l'[Ordre EDU/554/2008](#)).
- Haver cursat COU i haver-ne aprovat almenys una assignatura.

La sol·licitud d'exempció s'ha de presentar per escrit al director del centre, el qual ha de resoldre concedir-la, un cop verificat el compliment d'alguna de les situacions esmentades, ha d'incorporar la resolució a l'expedient acadèmic i l'ha de comunicar per escrit a l'alumne i, si és menor d'edat, als seus pares o tutors legals.

2 Plans individuals, exempcions i convalidacions en el batxillerat

2.1 Plans individuals

2.1.1 Trets generals

El [Decret 142/2008](#), de 15 de juliol, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments del batxillerat, regula la possibilitat d'adoptar mesures d'adaptació i autoritzar plans individuals al batxillerat. L'[Ordre EDU/554/2008](#), de 19 de desembre, per la qual es determinen el procediment i els documents i requisits formals del procés d'avaluació i diversos aspectes organitzatius del batxillerat i la seva adaptació a les particularitats del batxillerat a distància i del batxillerat nocturn, desenvolupa aquesta possibilitat.

En el batxillerat es pot elaborar un pla individual en cas d'haver d'adoptar mesures més específiques per a un determinat alumne un cop exhaurides les mesures de tipus més general i, en la majoria dels casos, serà la continuïtat de les adaptacions realitzades a l'ESO. El pla individual es pot elaborar per a l'alumne que presenti alguna de les circumstàncies següents:

- presenta altes capacitats intel·lectuals i un rendiment acadèmic elevat,
- compagina els estudis de batxillerat amb els estudis de música o de dansa,
- compagina els estudis de batxillerat amb la pràctica intensiva de l'esport,
- és d'incorporació recent al sistema educatiu català,
- té alguna discapacitat sensorial o motòrica,
- presenta trastorns d'aprenentatge,
- presenta altres circumstàncies singulars.

El pla individual és una planificació personalitzada que es recull en un document escrit i inclou les adaptacions curriculars, de materials d'aprenentatge i de temporització, si cal, tant de les activitats d'aprenentatge com de les activitats i criteris d'avaluació, així com les ajudes i suports tècnics. El tutor coordinador del pla vetlla perquè tot l'equip docent el conegui i l'apliqui.

El pla individual l'aprova el director del centre, amb el coneixement i la conformitat de l'alumne, i dels seus pares o tutors legals si és menor d'edat.

El pla individual ha d'incloure els interessos i les capacitats de l'alumne i l'itinerari formatiu al llarg del batxillerat per facilitar l'orientació en finalitzar aquesta etapa.

Al pla individual, que s'ha de conservar amb l'expedient de l'alumne, s'hi han d'adjuntar les resolucions individuals, si escau, els informes psicopedagògics i altres informes en què es fonamenta el pla.

El pla s'ha de fer constar en el full de seguiment acadèmic, en les actes finals d'avaluació a l'apartat d'observacions, en l'expedient acadèmic i en l'historial acadèmic de l'alumne, dins l'apartat de convalidacions i altres observacions.

En cas de trasllat de l'alumne, cal fer constar el pla en l'informe personal per trasllat, en l'apartat de la descripció de mesures educatives complementàries.

Qualsevol adaptació en l'aplicació de les PAU que se sol·liciti a l'Oficina d'Organització de les PAU per raó d'alguna de les circumstàncies abans esmentades ha d'anar acompanyada d'una còpia del pla individual de l'alumne per al qual se sol·liciti l'adaptació. Aquest pla s'ha d'haver implementat en els dos cursos de batxillerat.

Els alumnes amb dislèxia, TDA o TDAH han de portar-ho acreditat en iniciar el batxillerat.

Hi ha orientacions i informació complementària per a l'elaboració de plans individualitzats al web de la XTEC: [Models i pautes de plans individualitzats de diferents etapes educatives](#).

2.1.2 Alumnes amb altes capacitats

Per als alumnes amb altes capacitats intel·lectuals i elevat rendiment acadèmic, identificat mitjançant una avaluació psicopedagògica, s'han de preveure les mesures necessàries d'adaptació de l'atenció educativa per tal d'afavorir el desenvolupament de la seva potencialitat intel·lectual i creativa i la seva socialització positiva. Si escau, per tal d'afavorir una major excel·lència acadèmica d'un alumne determinat, el director del centre educatiu, a proposta del tutor i amb la consulta prèvia a l'equip docent, pot promoure mesures excepcionals a fi que aquest alumne pugui cursar determinats continguts d'estudis superiors amb el consegüent reconeixement d'aquests al batxillerat.

2.1.3 Modificació de la durada del batxillerat

Excepcionalment, també es poden autoritzar plans individuals que comporten la reducció o l'ampliació, més enllà dels límits previstos amb caràcter general, de la durada de l'etapa. Això inclou la possibilitat que l'alumne, en vista de les seves circumstàncies peculiars, no hagi de tornar a ser avaluat de les matèries ja superades. Una vegada aprovat el pla individual, cal comunicar-ho al director dels serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, al gerent del Consorci d'Educació, adjuntant-hi el document escrit del pla individual i tota la documentació justificativa.

2.1.4 Exempcions de matèries

L'exempció d'una matèria és la dispensa de cursar-la per raons derivades de circumstàncies personals. La convalidació d'una matèria és la decisió administrativa de donar-la per cursada sense haver-ho fet, per raons de currículum acadèmic previ.

En el batxillerat es poden concedir, en alguns casos, exempcions i convalidacions de determinades matèries.

La Direcció General d'Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat ha d'autoritzar les mesures excepcionals que cal adoptar respecte al currículum i l'organització general que impliquin l'exempció d'una matèria, ateses les dificultats objectives d'aprenentatge de determinats alumnes per causa de discapacitat, trastorns de salut o trastorns greus d'aprenentatge. Aquestes mesures han de ser estrictament proporcionals als problemes o dificultats d'aprenentatge.

Per sol·licitar aquesta autorització, el director del centre ha de trametre als serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, al Consorci d'Educació, la documentació següent:

- Sol·licitud signada per l'alumne, o pel pare, la mare o el tutor legal si és menor.
- Documentació acreditativa de les causes que motiven la petició: certificat del centre d'atenció a disminuïts (CAD); certificat mèdic, en el qual hi ha de constar el caràcter permanent o temporal de la malaltia, lesió o trastorn, o altres.
- Pla individual elaborat per l'orientador del centre de batxillerat (amb la col·laboració de l'EAP, si escau).

El director dels serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, l'òrgan competent Consorci d'Educació, trameten tota la documentació, acompanyada d'un informe de la Inspecció d'Educació, a la Direcció General d'Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat. Aquesta emet la resolució pertinent i la trasllada al centre educatiu. El centre ha de comunicar per escrit al pare, mare o tutor legal de l'alumne la resolució del director general d'Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat. Contra la resolució es pot interposar recurs d'alçada en el termini d'un mes davant el conseller d'Ensenyament.

2.1.5 Alumnes que compaginen els estudis de batxillerat amb la pràctica intensiva de l'esport

a. Centres educatius d'especial atenció a la pràctica esportiva

En el marc dels acords establerts entre el Departament d'Ensenyament i la Secretaria General de l'Esport, els centres que pertanyen a la xarxa de centres educatius d'especial atenció a la pràctica esportiva poden desenvolupar projectes de centre que inclouen adaptacions del currículum de la matèria d'educació física i/o de matèries optatives per a alumnes de batxillerat.

Per sol·licitar l'autorització d'aquests projectes en centres que pertanyen a la xarxa de centres educatius d'especial atenció a la pràctica esportiva, el director del centre ha de trametre al director dels serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, al gerent del Consorci d'Educació la proposta de projecte elaborada pel centre, on cal especificar els continguts i/o objectius de la matèria d'educació física i/o de matèries optatives que, a parer del centre, s'han de suprimir o modificar per als alumnes d'especial atenció a la pràctica esportiva. El director dels serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, l'òrgan competent del Consorci d'Educació han de trametre la documentació, amb l'informe de la Inspecció d'Educació, a la Direcció General d'Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat, perquè dicti resolució. En el cas d'alumnes que tenen un currículum diferent a l'establert en el projecte autoritzat, el centre haurà d'elaborar un pla individual.

b. Alumnes amb dedicació significativa a l'esport matriculats en altres centres

Els alumnes amb dedicació significativa a l'esport, avalada pel Consell Català de l'Esport, matriculats en centres que no pertanyen a la xarxa de centres educatius d'especial atenció a la pràctica esportiva poden sol·licitar, durant el primer trimestre del curs, al director del centre educatiu que se'ls apliqui un pla individual que inclogui el reconeixement de la matèria d'educació física i/o de matèries optatives per a alumnes de batxillerat. En aquest pla individual, que se sol·licitarà durant el primer trimestre, cal adjuntar-hi la documentació següent:

- Sol·licitud signada pel pare, la mare o el tutor legal de l'alumne.
- Certificat del Consell Català de l'Esport (av. dels Països Catalans, 12; 08950 - Esplugues de Llobregat). Els alumnes han d'obtenir aquest certificat quan figurin en el programa de tecnificació (ARC) de la federació catalana corresponent.

El director del centre educatiu ha de fer considerar la petició de pla individual a la comissió d'atenció a la diversitat del centre, si escau, la qual ha de procedir d'acord amb el que es tingui establert per a l'elaboració de la resta de plans individuals de batxillerat. El pla és aprovat pel director del centre i s'ha de renovar cada curs.

Atès el motiu de la sol·licitud, el pla ha de deixar constància del reconeixement de la matèria d'educació física i, si escau, especificar els continguts i/o objectius de la matèria o de les matèries optatives que, a parer del centre, s'han de suprimir o modificar per a l'alumne. A efectes de les modificacions que afecten matèries optatives, cal tenir en compte que es consideren optatives també les matèries de modalitat que excedeixin de les tres matèries de modalitat que l'alumne ha de cursar en cada curs de batxillerat.

2.1.6 Simultaneïtat d'estudis de batxillerat i de música o de dansa

El procediment que s'ha de seguir en el cas d'alumnes que compaginen els estudis de batxillerat amb els estudis de música o de dansa es detalla en els documents "Simultaneïtat d'estudis d'ESO o de batxillerat amb estudis de música" i "Simultaneïtat

d'estudis d'ESO o de batxillerat amb estudis de dansa".

2.2 Altres exempcions i convalidacions de matèries

A més de les exempcions associades a plans individuals esmentades en l'apartat *Plans individuals*, es poden produir altres situacions d'exempció de matèries (o de qualificació de matèries, segons escaigui), així com de convalidacions.

2.2.1 Definicions generals

L'exempció d'una matèria és la dispensa de cursar-la per raons derivades de circumstàncies personals. El procediment que cal seguir per obtenir-la s'indica a l'apartat *Exempcions de matèries*. En particular, els requisits per obtenir l'exempció de la matèria estada a l'empresa són a l'apartat *Estada a l'empresa* i per a la matèria treball de recerca són a l'apartat *Exempcions i convalidacions del treball de recerca*.

La convalidació d'una matèria és la decisió administrativa de donar-la per cursada sense haver-ho fet, per raons de currículum acadèmic previ.

2.2.2 Exempció de la qualificació de la matèria de llengua catalana i literatura

En aplicació de l'[article 21.7](#) de la Llei 1/1998, de 7 de gener, de política lingüística, l'alumne que s'incorpora a primer o a segon curs de batxillerat procedent de fora del territori de Catalunya i que no ha cursat mai les matèries de llengua catalana, llengua catalana i literatura o equivalents pot demanar l'exempció de l'acreditació del coneixement del català. Aquesta exempció es concreta en l'exempció de la qualificació final de les matèries llengua catalana i literatura I, i llengua catalana i literatura II, d'acord amb el que s'indica més endavant.

El fet d'obtenir l'exempció de la qualificació no eximeix l'alumne d'assistir a classe de llengua catalana i literatura, on ha de seguir un programa específic que li permeti assolir, com a mínim, una comprensió oral i escrita de la llengua. Aquest programa específic, amb les adaptacions i suports pertinents, s'ha de formalitzar en un pla individual, en les condicions establertes amb caràcter general a l'[Ordre EDU/554/2008](#), de 19 de desembre, per la qual es determinen el procediment i els documents i requisits formals del procés d'avaluació i diversos aspectes organitzatius del batxillerat i la seva adaptació a les particularitats del batxillerat a distància i del batxillerat nocturn. El pla individual, signat pel director del centre i de la família si l'alumne és menor d'edat, ha de contenir, almenys, la informació següent:

- Síntesi dels continguts i objectius bàsics en relació amb la matèria de llengua catalana i literatura
- Metodologia

- Materials i recursos
- Criteris d'avaluació

L'alumne a qui es concedeix l'exempció de la qualificació final de llengua catalana i literatura I o de llengua catalana i literatura II s'ha d'avaluar al llarg del curs acadèmic per al qual se li ha concedit l'exempció segons els objectius i criteris d'avaluació del seu pla individual, però resta exempt de la qualificació final de la matèria llengua catalana i literatura I o llengua catalana i literatura II, que no comptabilitza per a la qualificació mitjana de batxillerat.

La sol·licitud d'exempció de la qualificació de llengua catalana i literatura I o llengua catalana i literatura II, signada per l'alumne, o pels pares o tutors legals si és menor d'edat, s'ha de presentar al centre on l'alumne cursa primer o segon de batxillerat no més tard de la finalització del primer trimestre del curs acadèmic o en el moment que s'incorpora al centre, que l'ha d'adreçar a la Direcció General d'Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat, acompanyada de la documentació següent:

- Pla individual de l'alumne.
- Certificat acadèmic, o bé fotocòpia compulsada de l'històric acadèmic o documentació equivalent, amb constància dels ensenyaments i matèries cursats al llarg de tota l'escolarització, dels llocs on s'han portat a terme i de la data d'incorporació a un centre educatiu de Catalunya. En el cas que l'alumne s'hagi incorporat al batxillerat procedent d'estudis estrangers, és necessària una còpia de la credencial de convalidació o bé del "Volant per a la inscripció condicional en centres educatius o en exàmens oficials".
- DNI o NIE de l'alumne.

Les sol·licituds trameses pel centre amb posterioritat a la finalització del primer trimestre del curs seran desestimades, excepte en els casos d'alumnes incorporats al centre a partir del segon trimestre.

La resolució individualitzada emesa per la Direcció General d'Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat sobre la sol·licitud d'exempció només té validesa per al curs acadèmic corresponent. Contra la resolució, que no esgota la via administrativa, es pot interposar recurs d'alçada davant el secretari de Polítiques Educatives en el termini d'un mes. Només es pot concedir l'exempció en dos cursos acadèmics consecutius. A aquests efectes s'han de tenir en compte tots els anys escolars cursats per l'alumne en el batxillerat a Catalunya, independentment que per a cadascun d'aquests anys hagi demanat o no l'exempció de la qualificació final de llengua catalana.

La Direcció General d'Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat ha d'analitzar els casos dels alumnes amb itineraris acadèmics singulars.

La resolució s'ha d'incorporar a l'expedient de l'alumne i ha de constar en el pla individual i en l'històric acadèmic. El director del centre ha de lliurar-ne una còpia a la persona sol·licitant.

L'exempció de la qualificació de llengua catalana i literatura en el batxillerat no comporta automàticament l'exempció de la prova de llengua catalana a les PAU.

L'alumne que vulgui sol·licitar aquesta exempció s'ha d'adreçar a l'Oficina d'Organització de les proves d'accés a la Universitat (Via Laietana, 2, 08003 Barcelona; tel. 935 526 980).

En tot cas, els centres poden dissenyar un pla individual per a l'aprenentatge de la llengua a l'alumne que l'hagi de menester, d'acord amb els trets generals esmentats en l'apartat *Trets generals*, independentment que compti o no amb l'exempció de la qualificació final de la matèria llengua catalana i literatura.

2.2.3 Convalidacions de matèries de batxillerat per als alumnes que cursen simultàniament estudis professionals de música o de dansa

Els alumnes que cursen el batxillerat en la modalitat d'arts, en la via d'arts escèniques, música i dansa, i al mateix temps cursen o han cursat estudis professionals de música o de dansa, poden sol·licitar la convalidació d'algunes matèries de modalitat d'aquest batxillerat. La informació sobre les matèries i el procediment de convalidació s'indiquen als documents "Simultaneïtat d'estudis d'ESO o de batxillerat amb estudis de música" i "Simultaneïtat d'estudis d'ESO o de batxillerat amb estudis de dansa".

Els alumnes que cursen el batxillerat en qualsevol modalitat i estudis de música en conservatoris, centres professionals o escoles de música autoritzades, poden sol·licitar la convalidació o el reconeixement corresponent a les hores de la franja d'optativitat i, segons els casos, d'una matèria de modalitat en un dels dos cursos, en els termes que s'estableixen en el document "Simultaneïtat d'estudis d'ESO o de batxillerat amb estudis de música".

Els alumnes que cursen batxillerat en qualsevol modalitat i estudis de dansa en conservatoris, centres professionals o escoles de dansa autoritzades, poden sol·licitar la convalidació o el reconeixement corresponent a les hores de la franja d'optativitat i, segons els casos, d'una matèria de modalitat en un dels dos cursos, i l'educació física en els termes que s'estableixen en el document "Simultaneïtat d'estudis d'ESO o de batxillerat amb estudis de dansa".

2.2.4 Convalidacions per als alumnes que cursen batxillerat procedents de cicles formatius

La convalidació de matèries de batxillerat per als alumnes procedents de cicles formatius s'explicita a l'apartat *Convalidació de matèries de batxillerat per als alumnes procedents de cicles formatius*.

3 Avaluació d'alumnes de batxillerat

L'avaluació i la promoció d'alumnes de batxillerat estan desenvolupades en l'[Ordre EDU/554/2008](#), de 19 de desembre.

Tanmateix, no són d'aplicació directa les previsions de l'article 21.2 del [Decret 142/2008](#) com a conseqüència de la nul·litat de l'article 14.2 del [Reial decret 1467/2007](#), de 2 de novembre, declarada per sentència del Tribunal Suprem de 2.2.2009. A l'apartat *Promoció de curs i permanència d'un any més en el mateix curs de batxillerat* es desenvolupen els aspectes afectats per la sentència esmentada.

criteris generals

Els criteris generals per a l'avaluació (contínua, global i diferenciada per matèries, elements a considerar, etc.) s'especifiquen a l'article 2 de l'Ordre EDU/554/2008, i els criteris i mesures per atendre la diversitat dels alumnes i els plans individuals, així com la seva connexió amb l'avaluació, es regulen a l'article 3.

Per tal que l'avaluació sigui contínua, s'ha de disposar de pautes per a l'observació sistemàtica i el seguiment de cada alumne al llarg del seu procés d'aprenentatge. Quan durant el procés d'avaluació continuada es detecti que l'alumne no progressa adequadament, el professor, en qualsevol moment del curs, pot establir les mesures pertinents de reforç educatiu i la realització d'activitats de recuperació. En les actes de les sessions d'avaluació efectuades al llarg del curs hi haurà d'haver constància expressa dels resultats obtinguts pels alumnes en les activitats de recuperació esmentades en cas que s'hagin dut a terme.

Els centres educatius han de fer públics i informar els alumnes i les famílies dels criteris d'avaluació concretats en el projecte educatiu i els que s'aplicaran en l'avaluació dels aprenentatges i per a la promoció dels alumnes. Aquesta informació, i la referida al rendiment escolar, ha de permetre el compromís de l'alumne i de la família en el procés d'aprenentatge.

Els butlletins de qualificacions són un element habitual de comunicació entre les famílies i els centres. En els butlletins, els resultats quantitatius de l'avaluació han d'acompanyar-se amb orientacions qualitatives que permetin a les famílies i als alumnes trobar, en col·laboració amb els docents, estratègies per aconseguir millorar-ne els aprenentatges. És prescriptiu que els centres facin arribar a les famílies la informació corresponent a les diverses sessions d'avaluació i és recomanable que aquest intercanvi d'informació s'ampliï a altres moments del trimestre. Altres informacions sobre el seguiment de l'alumne es poden vehicular per mitjà d'entorns virtuals.

En el cas de les matèries de l'àmbit de llengües, l'expressió oral ha de representar com a mínim el 25% de la qualificació final de cada matèria. Es potenciarà també la producció de textos creatius de tot tipus (descripcions, argumentacions, valoracions, etc.) i l'avaluació d'aquests escrits haurà de representar com a mínim el 25% de la qualificació final de cada matèria d'aquest àmbit. Aquesta avaluació la faran els professors de llengües d'acord amb les observacions pròpies i amb les valoracions que els transmetin els professors de les altres matèries. El centre ha de tenir establertes les directrius de treball de l'expressió oral i escrita per al conjunt de les matèries de batxillerat.

Documents oficials d'avaluació

Els models de documents d'avaluació del batxillerat i les instruccions per formalitzar-los estan recollits a l'Ordre EDU/554/2008.

Els documents oficials de l'avaluació s'han de conservar en el centre a disposició de la Inspecció d'Educació per a possibles comprovacions.

El material que hagi pogut contribuir a atorgar les qualificacions durant el curs (proves escrites, treballs, quaderns de pràctiques, etc.) és convenient lliurar-lo als alumnes i fer-ne un retorn adequat, perquè es pugui utilitzar com una eina més en el procés d'aprenentatge de l'alumne. Per tal de garantir el dret a la revisió de qualificacions, l'alumne ha de conservar fins a final de curs el material que se li lliuri i que hagi contribuït a la seva avaluació continuada. També, amb aquesta finalitat, els professors han de conservar el seu registre de qualificacions i el material d'avaluació que no s'hagi lliurat a l'alumne (com ara el que s'hagi utilitzat en les avaluacions extraordinàries).

Un cop tancades i signades les actes de les qualificacions finals dels estudis de batxillerat, tant si es tracta de la corresponent a l'avaluació final ordinària com de l'avaluació final extraordinària, qualsevol modificació de les qualificacions haurà de comunicar-se als serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, al Consorci d'Educació mitjançant un certificat del director del centre que reculli quina era la qualificació original i quina la qualificació un cop modificada, i com queda afectada la qualificació mitjana de batxillerat. A més a més, haurà d'indicar els motius de la modificació de la qualificació (errada de càlcul, reclamació de notes o altres). Aquest certificat, que s'emet sens perjudici de la funció de la Inspecció d'Educació de supervisió del procediment d'avaluació, es trametrà a la Direcció General d'Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat, que la farà arribar, si escau, a l'Oficina d'Organització de les PAU.

Equip docent

L'actuació de l'equip docent en el procés d'avaluació s'ha d'ajustar al que estableix l'article 8 de l'Ordre EDU/554/2008.

Sessions d'avaluació

Les sessions d'avaluació s'han d'ajustar al que estableix l'article 9 de l'Ordre EDU/554/2008 i l'avaluació final de curs es regula a l'article 10 de l'Ordre esmentada.

Proves extraordinàries

Aquestes proves s'adrecen als alumnes que, a parer del professor de la matèria, no hagin tingut un rendiment global suficient al llarg del curs a partir dels criteris d'avaluació establerts en el currículum.

Atès que es preveu que en el curs 2013-2014 les activitats i/o proves extraordinàries de recuperació de 1r de batxillerat, establertes a l'article 19.4 del Decret 142/2008, de 15 de juliol, d'ordenació dels ensenyaments del batxillerat, es faran entre l'1 i el 3 de setembre de 2014, els centres han de preveure en l'organització de les activitats del curs la realització en aquestes dates de les esmentades proves extraordinàries i les posteriors sessions d'avaluació final de curs, d'acord amb l'[Ordre ENS/62/2012](#), per la qual es modifica l'Ordre EDU/554/2008.

Les proves extraordinàries corresponents al 2n curs de batxillerat s'han de fer al llarg dels cinc darrers dies de classe del curs, prenent com a referència el calendari lectiu que fixa l'Ordre per la qual s'estableix el calendari escolar, per tal que els alumnes que les hagin de fer, en el cas d'obtenir el títol de batxiller, puguin presentar-se a les proves d'accés a la universitat previstes per a principis del mes de setembre de 2014.

4 Reclamacions motivades per les qualificacions del batxillerat

D'acord amb l'[article 21.2 d\) i e\)](#) de la Llei 12/2009, d'educació, i el [Decret 279/2006](#), de 4 de juliol, els alumnes o els seus pares o tutors legals, en el cas que siguin menors d'edat tenen dret a sol·licitar aclariments per part dels professors respecte de les qualificacions d'activitats parcials o finals de curs, així com a reclamar contra les decisions i qualificacions que, com a resultat del procés d'avaluació, s'adoptin al final d'un curs o del batxillerat.

Reclamacions per qualificacions obtingudes al llarg d'un curs del batxillerat

Si les normes d'organització i funcionament del centre no ho disposen altrament, les reclamacions respecte a les qualificacions obtingudes al llarg del curs, si no es resolen directament entre el professor i l'alumne afectats, es presentaran al tutor, el qual les traslladarà al departament, seminari o òrgan equivalent que correspongui per tal que s'estudiïn.

En tot cas la resolució definitiva correspondrà al professor. L'existència de la reclamació i la resolució adoptada es faran constar en el llibre d'actes del departament o seminari, o registre documental de funció equivalent, i es comunicaran a l'equip docent del grup corresponent.

Reclamacions per qualificacions finals del batxillerat

Per a les qualificacions finals de cada curs de batxillerat el centre establirà un dia, posterior a la realització de les avaluacions finals ordinària i extraordinària, en què els professors estudiaran i resoldran les possibles reclamacions. Si l'alumne no està d'acord amb la resolució, podrà reiterar la reclamació en un escrit adreçat al director i presentat el mateix dia o l'endemà. Per resoldre aquestes reclamacions se seguirà la tramitació següent:

- a. El director traslladarà la reclamació al departament, seminari o òrgan equivalent que correspongui per tal que, en reunió convocada a tal fi, estudiï si la qualificació s'ha atorgat d'acord amb els criteris d'avaluació establerts i formuli la proposta pertinent. Si consta només d'un o dos membres, l'òrgan s'ampliarà, fins a tres, amb els professors que el director designi (entre els professors d'altres matèries del mateix àmbit o entre els càrrecs directius). Les reclamacions formulades i la seva proposta raonada de resolució es faran constar en el llibre d'actes del departament o seminari, o en el registre documental de funció equivalent.
- b. Vista la proposta formulada i l'acta de la sessió d'avaluació en què l'equip docent

atorgà les qualificacions finals, el director podrà resoldre directament la reclamació, o bé convocar una nova reunió de l'equip docent. En aquest últim cas resoldrà en vista dels elements abans esmentats i de la proposta que faci l'equip docent en la reunió extraordinària, les deliberacions del qual constaran en una acta singular elaborada a tal efecte.

- c. La resolució del director es notificarà per escrit a l'interessat. En el cas que la reclamació sigui acceptada, es modificarà, en diligència signada pel director, l'acta d'avaluació corresponent i es comunicarà la modificació a l'equip docent del grup. En la notificació de la resolució del director s'indicaran els terminis i el procediment que per recórrer s'especifiquen en el punt d) següent.
- d. L'alumne o els seus pares o tutors legals si és menor d'edat podrà recórrer la resolució del director en el termini de cinc dies hàbils a partir de l'endemà de la notificació de la resolució. Aquest recurs, que anirà adreçat al director dels serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, al gerent del Consorci d'Educació, s'haurà de presentar al mateix centre educatiu, el director del qual el trametrà en els tres dies hàbils següents als serveis territorials (o al Consorci d'Educació), juntament amb la documentació següent:

- còpia de la reclamació adreçada al director del centre,
- còpia de l'acta de les reunions en què s'hagi estudiat la reclamació,
- còpia de la resolució recorreguda,
- còpia de l'acta final d'avaluació del grup a què pertany l'alumne,
- còpia de les qualificacions trimestrals i finals obtingudes per l'alumne al llarg de l'etapa,
- qualsevol altra documentació que, a iniciativa pròpia o a petició de l'interessat, el director del centre consideri pertinent d'adjuntar-hi.

- a. La Inspecció d'Educació elaborarà un informe que inclourà tant els aspectes procedimentals seguits en el tractament de la reclamació com el fons de la qüestió reclamada. Quan de l'informe i de la documentació es desprèn la conveniència de revisar la qualificació o el procediment d'avaluació, si el director dels serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, l'òrgan competent del Consorci d'Educació ho considera necessari, pot encarregar aquesta tasca a una comissió composta per un professor del centre que no hagi estat responsable directe de la qualificació objecte de reclamació, proposat pel director, un professor d'un altre centre i un inspector, proposats per la Inspecció d'Educació.
- b. D'acord amb l'informe de la Inspecció i, si escau, de la comissió, el director dels serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, l'òrgan competent del Consorci d'Educació ho resoldrà definitivament, amb notificació a l'interessat, per mitjà del director del centre i, si escau, amb els efectes previstos en el punt c).

A fi que les tramitacions anteriors siguin factibles cal que els professors mantinguin un registre de tots els elements que han utilitzat per qualificar i cal que conservin en el

centre, o que hagin retornat als alumnes (que els han de conservar fins a final de curs), tots els elements escrits que hagin contribuït a l'avaluació continuada. Els exercicis escrits que no s'hagin retornat als alumnes, i les proves extraordinàries si escau, s'hauran de conservar fins al 30 de setembre de 2014. Transcorregut aquest termini, i si no estan relacionats amb la tramitació d'expedients de reclamació de qualificacions, podran ser destruïts, o retornats als alumnes si aquests així ho havien demanat prèviament.

5 Promoció de curs i permanència d'un any més en el mateix curs de batxillerat

Promoció

Els alumnes passaran al segon curs quan hagin superat totes les matèries de primer curs o no tinguin superades dues matèries com a màxim.

Permanència d'un any més a primer curs

L'alumne que en finalitzar el primer curs de batxillerat en règim diürn tingui avaluació negativa en cinc o més matèries ha de romandre un any més en el primer curs i l'ha de cursar novament en la seva totalitat. Tanmateix, l'alumne que en finalitzar el primer curs de batxillerat en règim diürn tingui avaluació negativa en tres o quatre matèries podrà matricular-se a primer sense necessitat de tornar a cursar les matèries ja superades. Això no obstant, l'alumne que ho desitgi podrà optar per tornar a matricular-se íntegrament a primer curs de batxillerat renunciant a totes les qualificacions obtingudes. Per exercir aquesta opció, l'alumne, o els seus pares o tutors legals si és menor d'edat, haurà de signar un document on explíciti la seva renúncia expressa a les qualificacions positives que havia obtingut, document que el director del centre haurà de visar i incorporar al seu expedient. L'alumne també podrà optar per complementar el seu horari d'assistència, sense formalitzar matrícula, voluntàriament i en funció de les disponibilitats organitzatives del centre, i estudiar aquelles altres matèries que el director del centre consideri més adequades per a la seva formació, com per exemple el treball de recerca. En aquest cas, el centre ha de formalitzar, per a l'alumne, un pla individual que justifiqui aquesta mesura i que inclogui el compromís i l'acceptació de l'alumne i del pare, mare o tutors legals quan sigui menor d'edat.

Permanència d'un any més a segon curs

L'alumne que en finalitzar el segon curs de batxillerat tingui avaluació negativa en algunes matèries podrà matricular-se'n sense necessitat de tornar a cursar les matèries ja superades.

Repetició de la totalitat de matèries del segon curs

L'alumne que cursi segon de batxillerat en règim diürn i obtingui avaluació negativa en algunes matèries al final del segon curs, podrà optar també per repetir el segon curs de batxillerat en la seva totalitat, si així ho sol·licita i renuncia a les qualificacions obtingudes en totes les matèries aprovades. No s'hi podrà acollir l'alumne que, procedent de règim diürn, opti per completar l'etapa de batxillerat en règim nocturn o a

distància. De l'anul·lació de les qualificacions en queden excloses, en el cas que haguessin estat aprovades, les matèries següents:

- Treball de recerca.
- Estada a l'empresa.
- Les possibles matèries pendents de primer curs que l'alumne hagués superat en cursar el segon curs.

L'anul·lació de les qualificacions per renúncia té caràcter definitiu i irrevocable. L'any acadèmic cursat per al qual es presenta la sol·licitud de renúncia computarà a efectes d'anys de permanència en el batxillerat en règim ordinari diürn. El centre informará per escrit l'alumne sol·licitant, o els seus pares o tutors legals en el cas que sigui menor, de les condicions de la renúncia.

Per sol·licitar la renúncia a les qualificacions de les matèries aprovades en el segon curs, l'alumne, o els seus pares o tutors legals si és menor, ha de presentar al centre on està matriculat de segon no més tard de la finalització del primer trimestre del curs una sol·licitud signada per l'alumne, o els pares o tutors legals si cal, amb constància explícita que coneix el caràcter irrevocable de la seva renúncia. El centre ha de trametre la sol·licitud a la Direcció General d'Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat, acompanyada de la documentació següent:

- Certificat acadèmic de cadascun dels cursos en què l'alumne ha estat matriculat en el batxillerat.
- Informe del director del centre amb valoració explícita de si la mesura, de caràcter extraordinari, pot afavorir el progrés acadèmic de l'alumne en el batxillerat i en els seus estudis posteriors, i tota la informació complementària que consideri pertinent.
- Fotocòpia del DNI o document acreditatiu de la identitat de l'alumne.

Les sol·licituds trameses pels centres amb posterioritat a la finalització del primer trimestre del curs seran desestimades.

La Direcció General d'Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat dictarà resolució, contra la qual es podrà interposar recurs d'alçada davant el secretari de Polítiques Educatives en el termini d'un mes. El centre ha d'incorporar la resolució a l'expedient de l'alumne, fer-la constar en el seu historial acadèmic i adjuntar-ne una còpia a l'acta d'avaluació final del curs al qual s'hagi renunciat. El director del centre en lliurarà una còpia a la persona sol·licitant.

6 Batxillerat en tres cursos

En exercici de la seva autonomia pedagògica i organitzativa (vegeu [articles 97.4 i 98](#) de la Llei d'educació) i amb la finalitat d'afavorir l'èxit escolar dels alumnes que cursen el batxillerat, els centres poden establir estratègies didàctiques pròpies (article 17 del [Decret 102/2010](#), d'autonomia dels centres educatius) que flexibilitzin el nombre de matèries assignades a cada curs acadèmic, de manera que l'alumne pugui optar per cursar les matèries de batxillerat en tres cursos i, per tant, amb menys càrrega lectiva

en cadascun. Els criteris a què s'han d'ajustar els centres i els alumnes en aquesta opció flexibilitzadora són a l'article 4 de l'[Ordre EDU/554/2008](#).

El director del centre, o el titular si escau, ha de comunicar al director dels serveis territorials, o al gerent del Consorci d'Educació de Barcelona, la descripció dels principals aspectes del projecte que suposarà l'organització del batxillerat en tres anys, a partir del curs 2014-2015. El termini per fer aquesta comunicació finalitza el 7 de març de 2014.

La flexibilització del batxillerat en tres cursos és una mesura organitzativa (similar al batxillerat nocturn però, a diferència d'aquest, amb restriccions per al pas de curs) adreçada a determinats estudiants per tal d'afavorir l'èxit escolar que s'afegeix a les existents al batxillerat nocturn i al batxillerat a distància. Es tracta d'una opció de centre que té caràcter voluntari per a l'alumne. En cas de flexibilització, el centre ha de formalitzar, per a l'alumne, un pla individual que inclogui la motivació i finalitat del pla, l'itinerari acadèmic i el compromís i l'acceptació de l'alumne, i dels pares o tutors legals quan sigui menor d'edat. A l'alumne que estigui participant en un projecte de flexibilització no li seran d'aplicació els criteris indicats a l'apartat *Promoció de curs i permanència d'un any més en el mateix curs de batxillerat* sobre permanència d'un any més a primer o a segon curs de batxillerat.

7 Incorporació d'alumnes al batxillerat

Amb caràcter general, però no exclusiu, poden accedir al batxillerat i cursar primer curs els alumnes que estiguin en possessió del títol de graduat en educació secundària obligatòria (article 5 del [Decret 142/2008](#)). També s'hi poden incorporar els alumnes que es trobin en altres situacions recollides en el mateix article o en situacions equivalents derivades d'altres estudis cursats anteriorment.

Amb la finalitat de garantir una adequada transició dels alumnes que han cursat l'etapa d'ESO en un altre centre amb el qual hi ha una relació d'adscripció, els centres planificaran la realització, durant el curs escolar, de sessions de coordinació que contribueixin a la coherència del procés educatiu i de l'itinerari formatiu de l'alumne, acordant criteris d'actuació comuns i compartits.

Amb caràcter general, però tampoc exclusiu, pot accedir a cursar segon curs de batxillerat qui, d'acord amb la casuística de l'avaluació de primer curs, estigui en un dels supòsits que autoritzen promocionar-hi (article 20 del Decret 142/2008), i sens perjudici del que es determina en l'apartat *Promoció de curs i permanència d'un any més en el mateix curs de batxillerat*. Tanmateix, hi ha un gran nombre de supòsits diferents dels esmentats fins aquí que permeten l'accés a segon curs.

En tot cas, l'alumne que s'incorpori al segon curs de batxillerat sense haver-ne cursat el primer curs, a més de cursar les matèries comunes de segon curs s'adscriurà a una modalitat, de la qual haurà de cursar un mínim de quatre matèries. També haurà de fer el treball de recerca. En el cas de matèries que tinguin continuïtat en els dos anys, el centre haurà de vetllar perquè l'alumne pugui adquirir els coneixements essencials de

la part que no ha cursat.

A continuació es recull la sistemàtica dels supòsits d'accés a un o altre curs de batxillerat.

7.1 Incorporació d'alumnes al primer curs de batxillerat

Amb caràcter general, però no exclusiu, pot accedir al batxillerat i cursar-hi el primer curs l'alumne que estigui en possessió del títol de graduat en educació secundària obligatòria (article 5 del [Decret 142/2008](#)). També s'hi pot incorporar l'alumne que es trobi en altres situacions que consten en el mateix article d'aquest Decret o en alguna d'altra, les quals s'enumeren tot seguit:

- Haver obtingut el títol de tècnic per haver superat un cicle formatiu de grau mitjà al qual havia accedit mitjançant una prova d'accés.
- Haver obtingut el títol de tècnic superior per haver superat un cicle formatiu de grau superior al qual havia accedit mitjançant una prova d'accés.
- Haver cursat estudis estrangers que hagin estat homologats (o estiguin en tràmit d'homologació) al títol de graduat en educació secundària obligatòria, al títol de tècnic o equivalent.
- Tenir superats els estudis del primer cicle experimental (14-16) d'ensenyament secundari que s'estableixen en l'[Ordre de 4 de maig de 1987](#).
- Haver superat un mòdul professional experimental de nivell 2.
- Haver obtingut el títol de tècnic auxiliar de la formació professional de primer grau (FP-1).
- Haver superat els tres cursos comuns d'arts aplicades i oficis artístics del pla de 1963.
- Haver aprovat el segon curs del batxillerat unificat i polivalent (BUP), amb dues matèries pendents com a màxim, en què s'inclouen els alumnes que, tot i haver cursat el tercer de BUP, no n'han superat totes les assignatures.

7.2 Incorporació d'alumnes al segon curs de batxillerat

Poden accedir al segon curs de batxillerat, a més dels alumnes que procedeixen de primer curs en les condicions que s'estableixen a l'article 20 del [Decret 142/2008](#), els alumnes que es trobin en alguna d'aquestes situacions:

- Haver accedit al segon curs de batxillerat procedent d'una altra comunitat autònoma.
- Haver cursat estudis estrangers que hagin estat convalidats (o estiguin en tràmit de convalidació) amb el primer curs de batxillerat o equivalent.
- Haver superat el primer curs de batxillerat experimental.

- Haver obtingut el títol de batxillerat (BUP), en què s'inclouen els alumnes que, tot i haver cursat el COU, no n'han superat totes les assignatures.
- Haver obtingut el títol de tècnic especialista de la formació professional de segon grau (FP-2).
- Haver superat l'últim curs d'especialitat d'arts aplicades i oficis artístics.

En tot cas, l'alumne que s'incorpori al segon curs de batxillerat sense haver-ne cursat el primer curs, a més de cursar les matèries comunes de segon curs s'ha d'adscriure a una modalitat, de la qual ha de cursar un mínim de quatre matèries. També cal que faci el treball de recerca, excepte en els casos previstos en l'apartat *Exempcions i convalidacions del treball de recerca*.

En el cas de matèries que tinguin continuïtat en els dos anys, el centre ha de vetllar perquè l'alumne pugui adquirir els coneixements essencials de la part que no ha cursat.

7.3 Convalidació de matèries de batxillerat per als alumnes procedents de cicles formatius

L'article 6.5 de l'[Ordre EDU/554/2008](#) estableix el dret a la convalidació de les matèries optatives i del treball de recerca del batxillerat dels alumnes que s'hi hagin incorporat amb la titulació de tècnic o tècnic superior de formació professional específica, d'arts plàstiques i disseny o d'ensenyaments esportius.

Els efectes i el procediment per tramitar les convalidacions es detallen a continuació:

- La convalidació de matèries optatives que estableix l'Ordre EDU/554/2008 computa fins a un màxim de 4 hores lectives setmanals a cada curs, que corresponen a les matèries optatives dels dos cursos de batxillerat. La convalidació del treball de recerca computa les hores previstes per dur-lo a terme.
- Atès que les convalidacions anteriors afecten només les matèries optatives i el treball de recerca, no es pot declarar exempt cap alumne de les matèries comunes o de modalitat prenent com a fonament d'aquesta exempció l'Ordre EDU/554/2008. En tot cas, atès que hi ha alumnes que en cada curs de batxillerat cursen més de tres matèries de modalitat, es podrà demanar l'exempció d'una matèria de modalitat, ja que aquesta excedeix de les tres matèries de modalitat que l'alumne ha de cursar en cada curs de batxillerat.
- Els alumnes que es vulguin acollir a allò que preveu l'article 6.5 de l'Ordre esmentada han de demanar-ho explícitament, en el primer mes de classes, al director del centre on cursen els estudis de batxillerat, d'acord amb el model "Sol·licitud d'exempció de matèries de batxillerat per als alumnes que han superat un cicle formatiu de grau mitjà o un cicle formatiu de grau superior". Els alumnes que així ho facin podran estendre els efectes de la convalidació a totes les matèries optatives a les quals tinguin dret d'acord amb l'Ordre, o bé a un nombre de matèries optatives inferior. En la sol·licitud han d'indicar quines matèries volen

fer constar en el seu currículum diversificat i declarar explícitament que coneixen el caràcter irrevocable de la seva sol·licitud.

- La matèria o matèries que els alumnes hagin demanat de cursar s'han de superar necessàriament per obtenir el títol de batxillerat i comptabilitzaran com qualsevol altra matèria, tant a efecte de còmput de matèries pendents per passar de primer a segon curs com per al càlcul de la qualificació final del batxillerat.
- El director del centre ha de resoldre la sol·licitud, incorporar-la a l'expedient acadèmic i comunicar-la per escrit a l'alumne i, si és menor d'edat, als pares o tutors legals.
- A l'expedient acadèmic dels alumnes que hagin obtingut la convalidació, i a les actes corresponents, cal fer constar l'expressió "Exempt" per al treball de recerca i per a les matèries optatives que escaigui. Pel que fa a aquestes últimes, cal usar l'expressió genèrica "Matèries optatives", sense especificar cap nom de matèria.

7.4 Obtenció del títol de batxillerat per part dels tècnics de formació professional

D'acord amb el que s'estableix a la disposició addicional de l'[Ordre ENS/62/2012](#), de modificació de l'[Ordre EDU/554/2008](#), d'avaluació del batxillerat, l'alumne que hagi obtingut un títol de tècnic –de formació professional exclusivament– obtindrà el títol de batxillerat si supera les matèries comunes del batxillerat.

La inscripció en aquestes condicions, que es pot fer en qualsevol centre de batxillerat, no requereix una autorització específica, si bé en iniciar el batxillerat l'alumne que vulgui acollir-se al que preveu la disposició addicional de l'Ordre esmentada ha de sol·licitar-ho explícitament al director del centre on cursi els estudis de batxillerat.

Atès que l'obtenció del títol de batxillerat per aquesta via no comporta el dret a reconeixement de modalitat, si l'alumne vol comptar amb aquest reconeixement ha d'adscriure's a una modalitat i cursar-ne les matèries corresponents. Pel que fa a les matèries optatives i al treball de recerca, en pot estar exempt si s'acull al que es preveu a l'apartat *Convalidació de matèries de batxillerat per als alumnes procedents de cicles formatius*.

La qualificació final de batxillerat d'aquests alumnes –que ha de calcular el centre educatiu– és la mitjana aritmètica de la qualificació final del cicle formatiu de grau mitjà d'FP i la qualificació mitjana de les matèries comunes.

A la secció "Currículum i batxillerat" del web de la XTEC podeu consultar els "[Aclariments sobre l'aplicació de la disposició addicional de l'Ordre ENS/62/2012, referent a l'alumnat en possessió d'un títol de tècnic o tècnica de formació professional que superi les matèries comunes de batxillerat](#)".

7.5 Casos singulars

En el document "Situacions específiques dels alumnes" es recullen els casos específics de la incorporació al batxillerat d'alumnes procedents del batxillerat LOGSE, el batxillerat experimental o el COU.

8 Canvis en el currículum dels alumnes

8.1 Canvi de matèries sense canvi de modalitat

Durant el primer mes de classes, en qualsevol dels cursos de batxillerat, els alumnes poden sol·licitar el canvi d'alguna de les matèries que hagin triat, sempre que això sigui compatible amb l'organització horària del centre. En el cas que el director del centre n'aprovi el canvi, es considerarà a tots els efectes que l'alumne ha cursat des del principi les noves matèries.

8.1.1 Matèries de la modalitat que cursa

En el cas de les matèries de modalitat que tenen continuïtat en els dos cursos, el fet d'haver cursat la part de primer curs de la matèria de modalitat (o optativa, en cas que el centre l'hagi distribuït en dos cursos) no implica necessàriament que l'alumne hagi de continuar-la a segon curs.

Si un alumne ha cursat la part de primer curs d'una matèria de modalitat i decideix no cursar la part corresponent al segon curs, aquest fet no l'eximeix d'haver de recuperar la part cursada d'aquesta matèria –en el cas que no l'hagi superada–, tot i que també pot canviar-la per una altra matèria de primer curs.

Excepcionalment, l'alumne pot cursar en el segon curs de batxillerat matèries que tinguin continuïtat en els dos cursos, malgrat que no les hagi cursat a primer. En aquests casos, el centre l'orientarà per tal que pugui adquirir els coneixements més essencials no cursats.

L'alumne que fa batxillerat pot optar per afegir alguna matèria al seu currículum, de manera que aquest estigui format per un nombre de matèries superior al que s'estableix amb caràcter general, sempre que aquesta demanda sigui compatible amb l'organització del centre educatiu. El director del centre decidirà si aquesta petició és viable i l'acceptarà si no hi ha incompatibilitats.

L'alumne que ja hagi superat el batxillerat no pot formalitzar una nova matrícula per afegir matèries suplementàries al seu expedient, excepte en el supòsit que es preveu en l'apartat *Reconeixement d'una altra modalitat*.

8.1.2 Canvi d'idioma

El canvi de matèries en el pas de primer a segon curs de batxillerat inclou la possibilitat

de sol·licitar, durant el primer mes de classes, el canvi d'idioma, tant dins la matèria comuna llengua estrangera com dins la matèria optativa segona llengua estrangera. L'autorització corresponent és competència del director del centre, que tindrà en compte tant els efectes organitzatius d'aquest canvi com els coneixements previs de l'alumne per incorporar-se al nou idioma. En tots els documents obligatoris d'avaluació cal que consti una referència a l'autorització corresponent.

Si l'alumne ha superat a primer curs l'idioma que ara vol deixar, només haurà de cursar la part corresponent al nou idioma de segon curs. Si l'alumne té pendent l'idioma de primer curs, podrà canviar-lo pel nou idioma, per al qual serà avaluat tant de la part del primer curs com de la del segon curs.

Cal tenir en compte que un alumne es pot examinar d'un idioma a les PAU que no hagi cursat en el batxillerat.

8.2 Canvi de modalitat

Durant el primer mes de classes els alumnes de primer curs poden sol·licitar d'adscriure's a una modalitat diferent de la que havien triat inicialment, d'entre les que ofereix el centre. Si el director del centre n'aprova el canvi, es considera a tots els efectes que l'alumne ha cursat des del principi la nova modalitat.

Si un cop superat el primer curs l'alumne decideix canviar de modalitat, el centre podrà modificar-li el currículum i s'ha d'assegurar que en acabar el batxillerat l'alumne hagi cursat el nombre de matèries que s'estableix de manera general i hagi superat un mínim de quatre matèries d'aquesta nova modalitat. Per complir aquest segon requisit és possible que el currículum de l'alumne estigui format per més matèries de les que s'estableixen amb caràcter general. El termini per sol·licitar aquest canvi finalitza al cap d'un mes d'haver iniciat les classes.

En el cas de matèries que tinguin continuïtat en els dos cursos, el centre ha de vetllar perquè l'alumne pugui adquirir els coneixements essencials corresponents que no ha cursat.

Si un alumne no ha superat alguna matèria de primer curs pròpia de la modalitat que ha deixat de cursar, el centre ha de vetllar perquè la superi durant el segon curs. L'alumne pot optar per canviar alguna de les matèries que no ha superat del primer curs per matèries de la nova modalitat.

Les matèries de matemàtiques i matemàtiques aplicades a les ciències socials es consideren equivalents als efectes de canvis de modalitat.

8.3 Canvi de centre sense canvi de règim d'estudis

En aquest supòsit, cal tenir ben present el següent:

- -En acabar el batxillerat, l'alumne ha d'haver cursat totes les matèries comunes i sis

matèries de modalitat. També ha d'haver fet el treball de recerca, excepte si són alumnes que procedeixen d'una altra comunitat autònoma o d'un altre país que s'incorporen a partir del segon trimestre del segon curs, els quals poden sol·licitar al director del centre l'exempció del treball de recerca.

- -El nombre total de matèries que ha de cursar un alumne en l'etapa, així com la càrrega horària, ha de ser el que s'estableix amb caràcter general per al règim en què l'alumne estigui inscrit. Si l'alumne ha fet el primer curs en una altra comunitat autònoma, en el segon curs farà les matèries que el centre tingui establertes en l'itinerari triat per l'alumne.
- -En cap cas l'alumne no pot tornar a cursar una matèria que ja tingui aprovada, llevat que hagi de repetir curs.
- -Si l'alumne es trasllada un cop iniciat el curs, tant a primer com a segon, s'incorporarà a un dels itineraris que ofereix el nou centre i, a efectes de currículum i avaluació, es considerarà que ha cursat des de l'inici del curs el currículum que hi ha establert al nou centre.

8.4 Canvi de règim (amb canvi de centre o sense)

Si l'alumne, un cop iniciat el curs, fa un canvi del règim diürn al règim nocturn (dins el mateix centre o amb trasllat a un altre centre) o passa a cursar els estudis a distància, se li aplicarà el currículum del nou règim en què s'ha inscrit. En tot cas, les condicions de matrícula han de ser les mateixes amb què va iniciar el curs en el règim diürn, tant pel que fa al curs en què s'inscriu com al nombre de matèries que ha superat o que té pendents de superar.

8.5 Reconeixement d'una altra modalitat

L'alumne que hagi superat el batxillerat en una determinada modalitat i vulgui adscriure's a una altra modalitat amb la finalitat d'obtenir prioritat en l'accés a determinats cicles formatius de grau superior, podrà matricular-se de les matèries de modalitat que li calguin per poder-ne comptabilitzar quatre de la nova modalitat.

Si l'alumne supera aquestes matèries, el centre expedirà un certificat on es faran constar:

- -les qualificacions de totes les matèries de batxillerat que ha superat l'alumne,
- -les modalitats de batxillerat que té reconegudes l'alumne (tant la superada originalment com la nova),
- -la nova qualificació mitjana de batxillerat: per obtenir aquesta qualificació cal aplicar la fórmula $(20 \cdot QMB + Q1 + Q2 + \dots + Qk) / (20 + k)$, on QMB és la qualificació mitjana de batxillerat original, k és el nombre de noves matèries que ha cursat l'alumne i $Q1, \dots, Qk$ són les qualificacions obtingudes en aquestes matèries.

9 Batxillerat en règim nocturn

Els ensenyaments de batxillerat en règim nocturn s'adrecen especialment a persones que per causa de la seva activitat laboral o per altres circumstàncies troben un millor encaix en un règim presencial amb una oferta horària diferent de la del règim diürn.

Les característiques del règim nocturn (matèries, organització, promoció, acció tutorial, permanència i canvi de règim), així com els requisits per accedir-hi, s'estableixen als articles 34 i següents de l'[Ordre EDU/554/2008](#).

9.1 Matèries del batxillerat en règim nocturn

Tots els alumnes han de cursar les matèries següents (article 35 de l'[Ordre EDU/554/2008](#)):

- Ciències per al món contemporani
- Filosofia i ciutadania
- Història de la filosofia
- Història
- Llengua catalana i literatura I i II
- Llengua castellana i literatura I i II
- Llengua estrangera I i II
- Treball de recerca

Les matèries de modalitat i optatives que han de cursar els alumnes són les mateixes, en nombre i currículum, que per al règim presencial diürn, amb les adaptacions que es puguin preveure per a les persones adultes.

9.2 Organització

El batxillerat en règim presencial nocturn s'organitza generalment en tres blocs, cadascun amb una durada d'un curs.

La distribució de les matèries, expressada en hores setmanals, és la següent (annex 4 de l'[Ordre EDU/554/2008](#)):

Matèries comunes					
Bloc I		Bloc II		Bloc III	
Llengua castellana I	2	Llengua catalana I	2	Llengua catalana II	2
Llengua estrangera I	3	Filosofia i ciutadania	2	Llengua castellana II	2
Ciències per al món contemporani	2	Llengua estrangera II	3	Història de la filosofia	3
Treball de recerca				Història	3

Total	7	Total	7	Total	10
-------	---	-------	---	-------	----

El treball de recerca es pot fer al bloc I o al bloc II.

Matèries de modalitat i optatives					
Bloc I		Bloc II		Bloc III	
Modalitat 1a	4	Modalitat 3a	4	Modalitat 2b	4
Modalitat 2a	4	Modalitat 1b	4	Modalitat 3b	4
Modalitat 4a/Optativa	4	Modalitat 4b/Optativa	4	--	
Total	12	Total	12	Total	8

Distribució d'hores / curs			
Matèries / Cursos	Bloc I	Bloc II	Bloc III
Matèries comunes	7	7	10
Matèries de modalitat i optatives	12	12	8
Total d'hores	19	19	18
	56		

Els centres poden oferir als alumnes, a més de l'organització estàndard en tres blocs, la possibilitat de cursar el batxillerat presencial nocturn en dos anys.

9.3 Requisits per a la incorporació al batxillerat en règim nocturn

Només es poden matricular en règim nocturn els alumnes que tinguin 18 anys o més i els que, en edat compresa entre 16 i 18 anys, acreditin la impossibilitat de seguir estudis en règim diürn, per motius laborals o altres que a criteri del director del centre ho justifiqui (article 34.2 de l'[Ordre EDU/554/2008](#)).

9.4 Acció tutorial en el batxillerat en règim nocturn

Sens perjudici de les assignacions de tutors a cada alumne que respongui a les normes d'organització i funcionament del centre, i d'acord amb l'article 38.3 del [Decret 102/2010](#), d'autonomia dels centres educatius, el centre públic ha d'assignar un tutor a cada grup d'alumnes. El tutor de cada grup d'alumnes de règim nocturn en coordinarà l'activitat tutorial, que correspon a tot l'equip docent (article 38 de l'[Ordre EDU/554/2008](#)).

9.5 Permanència en el batxillerat nocturn

L'alumne pot estar matriculat en el règim de batxillerat nocturn un màxim de sis cursos acadèmics, en què es compten també els cursos en què hagi romàs matriculat en el batxillerat en règim diürn (art. 39 de l'[Ordre EDU/554/2008](#)). Les inscripcions que un

alumne hagués formalitzat en el tercer curs de BUP i/o en el COU abans d'incorporar-se al batxillerat es computen com a inscripcions en el batxillerat, a efecte de permanència en el cicle.

9.6 Canvi del règim de batxillerat

L'alumne que hagi cursat ensenyaments de batxillerat en règim diürn o nocturn i vulgui canviar-se de règim amb reconeixement dels estudis cursats, ho ha de fer aplicant les condicions de pas de curs del règim diürn (art. 40 de l'[Ordre EDU/554/2008](#)).

10 Anul·lació de matrícula i matrícula extraordinària en el batxillerat

Els alumnes podran sol·licitar al director del centre l'anul·lació de matrícula del curs que estiguin cursant, o bé una matrícula extraordinària si es tracta d'una cinquena inscripció en el batxillerat diürn o d'una setena en el nocturn.

L'anul·lació de matrícula s'ha de sol·licitar abans de finalitzar el mes d'abril del curs acadèmic corresponent. Per poder tenir dret a l'anul·lació de matrícula l'alumne ha d'acreditar, documentalment, que es troba en alguna de les circumstàncies següents:

- malaltia prolongada o accident de l'alumne o d'un familiar,
- incorporació a un lloc de treball,
- maternitat,
- qualsevol altra circumstància de caràcter excepcional que, a parer del director del centre, justifiqui la concessió de l'anul·lació de matrícula.

La matrícula extraordinària s'ha de sol·licitar dins el termini de matrícula establert per al curs corresponent i acreditant, documentalment, trobar-se en alguna de les circumstàncies esmentades anteriorment.

La resolució del director del centre pel que fa a anul·lació de matrícula o a matrícula extraordinària s'ha de comunicar per escrit a l'alumne en els quinze dies següents a la presentació de la sol·licitud corresponent. En cas de resolució negativa, l'alumne pot presentar, per mitjà del centre, un recurs al director dels serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, al gerent del Consorci d'Educació, que ho resol definitivament en via administrativa.

L'anul·lació de matrícula comporta la nul·litat de totes les actuacions acadèmiques dutes a terme en el curs, incloses les qualificacions de matèries que ja havien rebut qualificació final (p. ex. el treball de recerca o les recuperacions de matèries pendents), i l'alumne no ha d'aparèixer amb cap qualificació a les actes finals d'avaluació.

Sens perjudici del que preveu l'[article 37.4](#) de la Llei d'educació en matèria de faltes d'assistència i de puntualitat injustificades de l'alumne, l'absència injustificada, sistemàtica i reiterada de l'alumne de batxillerat, durant 15 dies lectius, pot comportar l'anul·lació de la matrícula de l'alumne. En el moment que s'arribi a acumular aquest

període d'absència, es notificarà aquesta circumstància a l'alumne absentista i als seus pares o tutors legals en el cas d'alumnes menors d'edat. Si en el termini d'una setmana no justifica la seva absència, el director del centre podrà anul·lar la matrícula de l'alumne per absentisme continuat no justificat, i la seva vacant la podrà ocupar una altra persona.

11 Doble titulació de batxillerat i de baccalauréat

La [Resolució EDU/3741/2010](#), d'11 de novembre, estableix que els centres, en el marc de la seva autonomia, poden determinar en el seu projecte educatiu un currículum mixt que possibiliti a l'alumne que el cursi obtenir la doble titulació de batxillerat i *baccalauréat*.

El currículum mixt està integrat pels continguts propis del batxillerat i pels continguts essencials per al coneixement de la llengua francesa i la realitat històrica, social i política de França.

L'alumne que cursi estudis a Catalunya i hagi obtingut avaluació positiva en totes les matèries dels dos cursos del batxillerat obté el títol de batxillerat. Si, a més, supera l'avaluació d'una prova externa de les matèries específiques del currículum mixt, és proposat per obtenir el títol de *baccalauréat* atorgat pel Ministeri d'Educació Nacional francès.

L'esmentada resolució estableix el procediment i els requisits per impartir el currículum mixt. A la secció Currículum i orientació del portal XTEC, a l'apartat de [batxillerat](#), es pot accedir a les orientacions per a l'elaboració del currículum mixt Batxillerat – *Baccalauréat*.

Els centres educatius que vulguin començar a impartir el currículum mixt n'han d'obtenir l'autorització, que poden demanar al director dels serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, al gerent del Consorci d'Educació. El termini de presentació de sol·licituds per obtenir autorització per impartir el currículum mixt a partir del curs 2014-2015 finalitza el 7 de març de 2014.

Els serveis territorials o, si escau, el Consorci d'Educació de Barcelona han de traslladar la petició, amb la valoració corresponent, a la Direcció General d'Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat, que mitjançant resolució autoritza els centres que compleixin els requisits a impartir el currículum mixt.

Cada centre autoritzat per impartir el currículum mixt ha de designar una persona que exerceixi la coordinació del programa de doble titulació, la qual haurà de disposar de la dedicació horària necessària per a l'organització i l'execució de les accions pròpies d'aquest programa.

12 Lectures prescriptives de batxillerat

12.1 Lectures prescriptives per a les matèries comunes de batxillerat

12.1.1 Lectures prescriptives per a la matèria comuna de llengua catalana i literatura al batxillerat

Promoció 2012-2014

1. Joanot Martorell, *Tirant lo Blanc. Episodis amorosos* (versió actualitzada)*
2. *Antologia de poesia catalana. 47 poemes**
3. Josep Maria de Sagarra, *El cafè de la Marina*
4. Jesús Moncada, *El cafè de la granota*
5. (A criteri del departament de llengües.)

Promoció 2013-2015

1. Joanot Martorell, *Tirant lo Blanc. Episodis amorosos* (versió actualitzada)*
2. *Antologia de poesia catalana. 35 poemes**
3. Josep Maria de Sagarra, *El cafè de la Marina*
4. Jesús Moncada, *El cafè de la granota*
5. (A criteri del departament de llengües.)

* En les lectures marcades amb un asterisc no serà objecte d'avaluació l'obra completa, sinó la selecció que figura a continuació.

Joanot Martorell, *Tirant lo Blanc. Episodis amorosos*

Capítols seleccionats

[Tirant arriba a Constantinoble i s'enamora de Carmesina]

CXVII. Com Tirant fon arribat en Constantinoble, e les raons que l'Emperador li dix (des del paràgraf «Com foren en la gran sala del palau l'Emperador lo pres per la mà...» fins al final, p. 372-373)

CXVIII. Com Tirant fon ferit en lo cor ab una fletxa que li tirà la deessa Venus perquè mirava la filla de l'Emperador (p. 374-375).

Tirant malalt d'amors. Diafebus, confident i mitjancer de Tirant]

CXIX. Raons de conhort que fa Diafebus a Tirant perquè el veu pres ab lo llaç d'amor (p. 375-385)

CXX. Lamentació d'amor que fa Tirant (p. 385)

CXXI. Raons que fa Diafebus a Tirant, aconhortant-lo de ses amors (p. 386-389)

[Tirant declara el seu amor a Carmesina]

CXXVI. Com Tirant satisféu en les raons que l'Emperador li demanava (des del paràgraf «E Tirant se'n tornà prestament al port per fer-les partir. Com la Princesa véu que Tirant se n'anava...» fins al final, p. 403-404)

CXXVII. Com la Princesa conjurà a Tirant que li digués qui era la senyora qui ell tant amava (p. 404-409)

[Amors de Diafebus i Estefania]

CXLVI. Capítol 146. La sentència que l'Emperador donà contra los cavallers, ducs e comtes que presos eren. Des del paràgraf «Lo dia ans que partissen, Diafebus tingué esment...» (p. 487-493)

CXLVII. L'albarà que féu Estefania de Macedònia a Diafebus (p. 494)

[Somni fingit de Plaerdemavida]

CLXII. La resposta que féu la Princesa a Tirant (p. 557-561)

CLXIII. Lo somni que Plaerdemavida féu. Des de l'inici fins al paràgraf: «—Certament —dix la Princesa— que aquell cas no li és seguit sinó per la mia partida... (p. 561-566)

[Festes a Constantinoble. L'episodi de la pinta i la sabata en «lo lloc vedat»]

CLXXXIX. Les grans festes que l'Emperador féu fer per amor dels ambaixadors del Soldà. Des de l'inici fins al paràgraf: «—Lla on és atorgada la gràcia deu ésser besada e acceptada» (p. 616-629)

[Consells de Plaerdemavida a Tirant]

CCXIV. Parla Plaerdemavida (p. 655-657)

[La Viuda malparla de Tirant a Carmesina]

CCXV. Lo mal consell e reprovat que la Viuda Reposada donà a la Princesa contra Tirant (p. 657-659)

[Esposalles de Diafebus i Estefania. Facècies de Plaerdemavida]

CCXX. Resposta feta per l'Emperador a Tirant (p. 668-671)

[Estefania i Plaerdemavida confidents i mitjanceres de Carmesina i Tirant. Diàlegs sobre l'amor.]

CCXXVIII. Raonament que fa la duquessa de Macedònia a la Princesa (p. 688-691).

CCXXIX. Com Plaerdemavida donà esforç a l'ànimo de Tirant (p. 692-695)

CCXXX. Les raons que passaren entre Tirant e la Princesa, e Plaerdemavida (p. 695-697)

[Tirant contempla Carmesina durant el bany]

CCXXXI. Com Plaerdemavida posà a Tirant en lo llit de la Princesa (p. 697-700)

[Plaerdemavida introdueix Tirant al llit de Carmesina]

CCXXXII. Reprensió que fa Plaerdemavida a Tirant (p. 701-702)

[Conseqüències. Tirant es trenca la cama]

CCXXXIII. Rèplica que fa Tirant a Plaerdemavida (p. 702-707).

[Els amors d'Hipòlit i l'emperadriu]

CCXLVIII. Lo principi dels amors d'Hipòlit e de l'Emperadriu (p. 734-735)

CCXLIX. Com l'Emperadriu demanà a Hipòlit qui li feia aquell mal (p. 735-736)

CCLX. Resposta feta per l'Emperadriu a Hipòlit (p. 751-754)

CCLXI. Com Hipòlit mostra de paraula la contentació que té de sa senyora

CCLXII. Rèplica que fa l'Emperadriu a Hipòlit (p. 755-763)

CCLXIII. La comparació de la vinya que fa Hipòlit a l'Emperadriu (p. 763-766)

[La Viuda declara el seu amor a Tirant. Difamacions i maquinacions de la Viuda: el negre Lauseta i el fals avortament de Carmesina]

CCLXIV. Com l'Emperadriu ordenà la vida d'Hipòlit. Des del paràgraf «Com Tirant estigué bé de la cama, anava sovintal palau...» fins al final (p. 768-770)
CCLXV. Raonament que fa Tirant a la Viuda Reposada (p. 771-772)
CCLXVI. Resposta que fa la Viuda a Tirant (p. 772-773)
CCLXVII. Resposta que féu Tirant a la Viuda Reposada com lo requerí d'amors (p. 774)
CCLXVIII. Replica la Viuda al parlar de Tirant (p. 775-777)
CCLXIX. Replica Tirant a la Viuda, ignorant la sua maldat (p. 777-781)

[Matrimoni secret no consumat entre Tirant i Carmesina]

CCLXXI. Resposta que la Princesa fa a Tirant (p. 782-784)
CCLXXII. Com Tirant pres jurament de la Princesa que li compliria lo matrimoni (p. 784-785)
CCLXXIII. Rèplica que fa la Princesa a Tirant (p. 785-786)
CCLXXIV. Rèplica que fa Tirant a la Princesa (p. 786-787)
CCLXXX. Rèplica que fa Tirant a la sua Princesa (p. 795-796)
CCLXXXI. Lamentació que fa la Princesa estant en los braços de Tirant. Des de l'inici fins al paràgraf : «—Per la mia fe —dix la donzella de Montblanc, ell ha usat de gran virtut com a valentíssim e cortès cavaller...» (p. 796-797)

[La ficció de la Viuda Reposada]

CCLXXXIII. Ficció que féu la reprovada Viuda a Tirant (p. 802-806)
CCLXXXIV. Conhort que fa la Viuda Reposada a Tirant (p. 806-807)

[Tirant i Carmesina consumen el matrimoni secret]

CDXXXIV. Com Tirant anà a Contestinoble per parlar ab l'Emperador (p. 1085- 1088)
CDXXXV. Gràcies d'amor que fa Tirant a la Reina (p. 1088- 1089)
CDXXXVI. Com Tirant vencé la batalla e per força d'armes entrà lo castell (p. 1089-1090)
CDXXXVII. Reprensió d'amor que fa la Princesa a Tirant (p. 1090- 1091)

[Mort de Tirant]

CDLXVII. Com pres a Tirant lo mal del qual passà d'aquesta vida (p. 1145-1147).
CDLXX. Breu de comiat tramès per Tirant a la sua Princesa (p. 1149-1150)
CDLXXI. Com l'Emperador tramès lo duc de Macedònia e Hipòlit ab los metges, e com Tirant, fent-se portar a Contestinoble, en lo camí passà d'aquesta vida (p. 1150- 1152)

[Planys fúnebres de l'emperador i Carmesina per la mort de Tirant]

CDLXXII. Lamentació que féu l'Emperador per la mort de Tirant (p. 1152- 1155)
CDLXXIII. La lamentació que féu la Princesa sobre lo cos de Tirant (p. 1155-1156)
CDLXXIV. Altra lamentació que fa la Princesa sobre lo cos de Tirant (p. 1157-1160)

[Hipòlit i l'emperadriu al tron de Constantinoble]

CDLXXIX. Lo dol e lo plant que fon fet après la mort de la Princesa (p. 1170-1172)
CDLXXX. Com los parents de Tirant s'ajustaren e tingueren consell qual d'ells farien Emperador (p. 1172-1174)

(La citació de pàgines es refereix a l'edició de Martí de Riquer, Barcelona: Ariel, 1979.)

Antologia de poesia catalana. 47 poemes

1. Guillem de Berguedà, *Cançoneta leu e plana*

2. Cerverí de Girona, *No el prenatz lo fals marit...*
3. Ramon Llull, *A vós, dona Verge Santa Maria...*
4. Ausiàs March, Poema LXXXI, *Així com cell qui es veu prop de la mort...*
5. Ausiàs March, Poema XIII, *Colguen les gents amb alegria festes...*
6. Anselm Turmeda, *Elogi dels diners*
7. Jordi de Sant Jordi, *Desert d'amics, de béns e de senyor*
8. Joan Roís de Corella, *La balada de la garsa i l'esmerla*
9. Francesc Vicent Garcia, *A una hermosa dama de cabell negre que es pentinava en un terrat amb una pinta de marfil*
10. *A la vora de la mar* (cançó popular)
11. Bonaventura Carles Aribau, *La pàtria*
12. Teodor Llorente, "Vora el barranc dels algadins", de *Nou llibret de versos* (1909)
13. Jacint Verdaguer, "Els dos campanars", de *Canigó* (1885)
14. Jacint Verdaguer, "Vora la mar", de *Flors del calvari* (1895)
15. Miquel Costa i Llobera, "El pi de Formentor", de *Poesies* (1885), edició de 1907
16. Joan Maragall, "La vaca cega", de *Poesies* (1895)
17. Joan Maragall, "Oda a Espanya", de *Visions i cants* (1900)
18. Joan Alcover, "La Balanguera", de *Cap al tard* (1909)
19. Josep Carner, "Cançoneta incerta", d'*El cor quiet* (1925), edició de Poesia (1957)
20. Josep Carner, "Bèlgica", de *Llunyania* (1952), edició de *Poesia* (1957)
21. Maria Antònia Salvà, "L'encís que fug", d'*Espigues en flor* (1926)
22. Josep Maria Junoy, "Oda a Guynemer", de *Poemes i cal·ligrames* (1920)
23. Joan Salvat-Papasseit, "Tot l'enyor de demà", de *L'irradiador del port i les gavines* (1921)
24. Joan Salvat-Papasseit, "Com sé que es besa", d'*El poema de la rosa als llavis* (1923)
25. Josep Maria de Sagarra, "Vinyes verdes vora el mar", de *Cançons de rem i de vela* (1923)
26. Josep Maria de Sagarra, "Aigua-marina", d'*Àncores i estrelles* (1936)
27. Carles Riba, "Que jo no sigui més com un ocell tot sol...", d'*Estances* (llibre segon) (1930)
28. Carles Riba, "Súnió, t'evocaré de lluny...", d'*Elegies de Bierville* (1943)
29. Clementina Arderiu, "El pendís", de *L'alta llibertat* (1920)
30. Rosa Leveroni, "Elegies de la represa, VI", de *Presència i record* (1952)
31. Bartomeu Rosselló-Pòrcel, "A Mallorca durant la guerra civil", d'*Imitació del foc* (1938)
32. Màrius Torres, "La ciutat llunyana", de *Poesies* (1947)
33. Agustí Bartra, "Oda a Catalunya des dels tròpics", de *L'arbre de foc* (1946), edició d'Obra poètica completa (1971)
34. J.V. Foix, "Sol, i de dol, i amb vetusta gonella...", de *Sol, i de dol* (1947)
35. J.V. Foix, "És quan dormo que hi veig clar", d'*On he deixat les claus...* (1953)

36. Salvador Espriu, "Cançó del matí encalmat", d'*El caminant i el mur* (1954)
37. Salvador Espriu, "Assaig de càntic en el temple", d'*El caminant i el mur* (1954)
38. Pere Quart, "Corrandes d'exili", de *Saló de tardor* (1947)
39. Pere Quart, "Vacances pagades", de *Vacances pagades* (1961)
40. Joan Vinyoli, "Les boies", de *Cercles* (1979)
41. Gabriel Ferrater, "Floral", de *Da nuces pueris* (1960)
42. Gabriel Ferrater, "Cambra de la tardor", de *Da nuces pueris* (1960)
43. Joan Brossa, "Poema", de *Poemes visuals* (1975)
44. Joan Brossa, "Eco", de *Rua de llibres* (1980)
45. Vicent Andrés Estellés, "Els amants", de *Llibre de meravelles* (1971)
46. Miquel Martí i Pol, "L'Elionor", de *La fàbrica* (1972)
47. Maria Mercè Marçal, "Brida", de *Bruixa de dol* (1979)

Antologia de poesia catalana. 35 poemes

1. Guillem de Berguedà, "Cançoneta leu e plana"
2. Cerverí de Girona, "No el prenatz lo fals marit..."
3. Ramon Llull, "A vós, dona Verge Santa Maria..."
4. Ausiàs March, Poema XIII ("Colguen les gents amb alegria festes...")
5. Anselm Turmeda, "Elogi dels diners"
6. Jordi de Sant Jordi, "Desert d'amics, de béns e de seny"
7. Joan Roís de Corella, "La balada de la garsa i l'esmerla"
8. Francesc Vicent Garcia, "A una hermosa dama de cabell negre que es pentinava en un terrat amb una pinta de marfil"
9. "A la vora de la mar" (cançó popular)
10. Bonaventura Carles Aribau, "La pàtria"
11. Teodor Llorente, "Vora el barranc dels algadins" de *Nou llibret de versos* (1909)
12. Jacint Verdaguer, "Vora la mar", de *Flors del calvari* (1895)
13. Miquel Costa i Llobera, "El pi de Formentor" de *Poesies* (1885), edició de 1907
14. Joan Maragall, "Oda a Espanya", de *Visions i cants* (1900)
15. Joan Alcover, "La Balanguera", de *Cap al tard* (1909)
16. Josep Carner, "Cançoneta incerta" d'*El cor quiet* (1925), edició de Poesia (1957)
17. Maria Antònia Salvà, "L'encís que fugí", d'*Espigues en flor* (1926)
18. Josep Maria Junoy, "Oda a Guynemer", de *Poemes i cal·ligrames* (1920)
19. Joan Salvat-Papasseit, "Tot l'enyor de demà", de *L'irradiador del port i les gavines* (1921)
20. Josep Maria de Sagarra, "Vinyes verdes vora el mar", de *Cançons de rem i de vela* (1923)
21. Carles Riba, "Súnion, t'evocaré de lluny...", d'*Elegies de Bierville* (1943)
22. Clementina Arderiu, "El pendís", de *L'alta llibertat* (1920)
23. Rosa Leveroni, "Elegies de la represa, VI", de *Presència i record* (1952)
24. Bartomeu Rosselló-Pòrcel, "A Mallorca durant la guerra civil", d'*Imitació del foc*

(1938)

25. Màrius Torres, "La ciutat llunyana", de *Poesies* (1947)
26. Agustí Bartra, "Oda a Catalunya des dels tròpics" de *L'arbre de foc* (1946), edició d'Obra poètica completa (1971)
27. J.V. Foix, "Sol, i de dol, i amb vetusta gonella...", de *Sol, i de dol* (1947)
28. Salvador Espriu, "Assaig de càntic en el temple", d'*El caminant i el mur* (1954)
29. Pere Quart, "Corrandes d'exili", de *Saló de tardor* (1947)
30. Joan Vinyoli, "Les boies", de *Cercles* (1979)
31. Gabriel Ferrater, "Cambra de la tardor", de *Da nuces pueris* (1960)
32. Joan Brossa, "Poema", de *Poemes visuals* (1975)
33. Vicent Andrés Estellés, "Els amants", de *Llibre de meravelles* (1971)
34. Miquel Martí i Pol, "L'Elionor", de *La fàbrica* (1972)
35. Maria Mercè Marçal, "Brida", de *Bruixa de dol* (1979)

Indicacions per a les edicions de l'antologia de poesia catalana:

- Els poemes d'autors medievals han d'anar acompanyats d'una versió en prosa actual. Cal destacar el text original, amb la consegüent adaptació ortogràfica i, amb un altre tipus de lletra, cal introduir la versió actualitzada.
- La lectura dels poemes ha de facilitar-se amb notes que introdueixin aclariments lèxics.
- Seria convenient que cada poema fos precedit per un breu text explicatiu que ajudés a situar l'autor i la seva obra. Aquesta nota hauria d'afavorir essencialment la lectura, sense pretendre la inserció de l'obra en un context històric.

12.1.2 Lectures prescriptives per a la matèria comuna de llengua castellana i literatura al batxillerat

Promocions 2012-2014 i 2013-2015

1. Fernando de Rojas, *La Celestina*
2. Miguel Mihura, *Tres sombreros de copa*
3. Cristina Fernández Cubas, *Mi hermana Elba y los altillos de Brumal*
4. *Antología de poesía española**
5. (A criteri del departament de llengües.)

* L'objecte d'avaluació no és l'obra completa sinó la selecció següent:

Antología de poesía española

1. *Jarchas, Vayse meu corachón de mib, Garid vos, ay yermanelas, ¿Qué faré, mamma?, Si me quereses* (siglo XI)
2. *Lírica tradicional: En Ávila, mis ojos, Que miraba la mar / la mal casada; Al alba venid, buen amigo, Aprended, flores, de mí, Dentro en el vergel, moriré* (siglos XI-

XVII)

3. *Cantar de mío Cid*, vv. 1-14, 715-777, 2689-2762 (finales del siglo XII)
4. Gonzalo de Berceo, *Milagros de Nuestra Señora*, XIV (ca. 1260)
5. *Romancero viejo*, *Romance del conde Arnaldos*, *Romance de la jura de Santa Águeda* (siglos XIV-XIX)
6. *Libro de buen amor*, vv. 653-656, 697-701, 878-882, 950-971 (primer tercio del siglo XIV)
7. Marqués de Santillana, *La vaquera de la Finojosa* (primera mitad del siglo XV)
8. Jorge Manrique, *Coplas a la muerte de su padre*, vv. 1-5, 13-17, 25-28, 33-40 (después de 1476)
9. Garcilaso de la Vega, Soneto XXXIII, *A Boscán desde La Goleta* (ca. 1535)
10. Garcilaso de la Vega, *Égloga III*, vv. 8-10, 25-32, 3947 (antes de 1535)
11. Fray Luis de León, *El aire se serena* (Oda III) (mediados del siglo XVI)
12. San Juan de la Cruz, *Cántico espiritual* (segunda mitad del siglo XVI)
13. Luis de Góngora, *Mientras por competir con tu cabello* (ca. 1582)
14. Luis de Góngora, *Fábula de Polifemo y Galatea*, estrofas 4-9, 13-14, 62-63 (1611)
15. Lope de Vega, *La Filomena*, Epístola IX, vv. 49-63 (*Pasan las horas de la edad florida*) (ca. 1610)
16. Andrés Fernández de Andrada, *Epístola moral a Fabio*, vv. 1-21, 46-51, 58-63, 67-72, 100-108, 115-117, 127-129, 163-168, 172-174, 181-195, 202-205 (antes de 1613)
17. Francisco de Quevedo, *¡Ah de la vida!... ¿Nadie me responde?* (ca. 1640)
18. Francisco de Quevedo, *Cerrar podrá mis ojos la postrera* (ca. 1620)
19. Sor Juana Inés de la Cruz, *Hombres necios que acusáis* (finales del siglo XVII)
20. José de Espronceda, *Marchitas ya las juveniles flores* (A XXX dedicándole estas poesías) (ca. 1840)
21. Gustavo Adolfo Bécquer, "Del salón en el ángulo oscuro", de *Rimas* (1868)
22. Rosalía de Castro, "Adiós, ríos; adiós, fontes", de *Cantares gallegos* (1863)
23. Rubén Darío, "Canción de otoño en primavera", de *Cantos de vida y esperanza* (1905)
24. Antonio Machado, "Campos de Soria", de *Campos de Castilla* (1912)
25. Antonio Machado, "Proverbios y cantares", XXIX, XLIV, de *Campos de Castilla* (1917)
26. Juan Ramón Jiménez, "Álamo blanco", de *Canción* (1936)
27. Juan Ramón Jiménez, "Si yo, por ti, he creado un mundo para ti (El nombre conseguido de los nombres)", de *Dios deseado y deseante* (1949)
28. Pedro Salinas, "El alma tenías", de *Presagios* (1924)
29. Jorge Guillén, "Más allá", de *Cántico* (1928)
30. Gerardo Diego, "Río Duero, río Duero", de *Soria* (1923)
31. Federico García Lorca, "La luna vino a la fragua", de *Romancero gitano* (1927)

32. Federico García Lorca, "Ciudad sin sueño", de *Poeta en Nueva York* (1929-1930, publicado en 1940)
33. Dámaso Alonso, "Madrid es una ciudad de más de un millón de cadáveres (según las últimas estadísticas)", de *Hijos de la ira* (1944)
34. Vicente Alexandre, "Se querían", de *La destrucción o el amor* (1935)
35. Rafael Alberti, "Si mi voz muriera en tierra", de *Marinero en tierra* (1924)
36. Luis Cernuda, "Donde habite el olvido", de *Donde habite el olvido* (1933)
37. Miguel Hernández, "Yo quiero ser, llorando, el hortelano", de *El rayo que no cesa* (1936)
38. Gabriel Celaya, "La poesía es un arma cargada de futuro", de *Cantos iberos* (1955)
39. Blas de Otero, "En el principio", de *Pido la paz y la palabra* (1955)
40. Ángel González, "Para que yo me llame Ángel González", de *Áspero mundo* (1956)
41. José María Valverde, "En el principio", de *Ser de palabra* (1976)
42. José Ángel Valente, "Si no creamos un objeto metálico", de *El inocente* (1970)
43. Jaime Gil de Biedma, "Intento formular mi experiencia de la guerra", de *Moralidades* (1966)
44. María Victoria Atencia, "Placeta de San Marcos", de *El coleccionista* (1979)

Indicacions per a les edicions de l'antologia de poesia espanyola:

- Els poemes d'autors medievals han d'anar acompanyats d'una versió en prosa actual. Cal destacar el text original, amb la consegüent adaptació ortogràfica i, amb un altre tipus de lletra, cal introduir la versió actualitzada.
- La lectura dels poemes ha de facilitar-se amb notes que introdueixin aclariments lèxics.
- Seria convenient que cada poema fos precedit per un breu text explicatiu que ajudés a situar l'autor i la seva obra. Aquesta nota hauria d'afavorir essencialment la lectura, sense pretendre la inserció de l'obra en un context històric.

12.2 Lectures prescriptives per a les matèries de modalitat de literatura

12.2.1 Lectures prescriptives per a la literatura catalana de la modalitat d'humanitats i ciències socials i de la modalitat d'arts (via d'arts escèniques, música i dansa) del batxillerat

Promoció 2012-2014

1. Àngel Guimerà, *Mar i cel*
2. Josep Carner, *Antologia poètica**
3. Bartomeu Rosselló-Pòrcel, *Antologia poètica**

4. Salvador Espriu, *Antígona*
5. Pere Calders, *Cròniques de la veritat oculta*
6. Mercè Rodoreda, *Jardí vora el mar*

Promoció 2013-2015

1. Àngel Guimerà, *Mar i cel*
2. Josep Carner, *Antologia poètica**
3. Bartomeu Rosselló-Pòrcel, *Antologia poètica**
4. Salvador Espriu, *Antígona*
5. Pere Calders, *Invasió subtil i altres contes*
6. Mercè Rodoreda, *Jardí vora el mar*

* En les lectures marcades amb un asterisc no serà objecte d'avaluació l'obra completa, sinó la selecció que figura a continuació.

Josep Carner, *Antologia poètica*

1. "Ahir", de *Llibre dels poetes* (1904) [text de l'edició definitiva: Poesia,1957]
2. "La poma escollida", d'*Els fruits saborosos* (1906) [text de l'edició definitiva: Poesia,1957]
3. "Com les maduixes", d'*Els fruits saborosos* (1906) [text de l'edició definitiva: Poesia,1957]
4. "Les llimones casolanes", d'*Els fruits saborosos* (1906) [text de l'edició definitiva: Poesia,1957]
5. "Cançó d'un doble amor", de *Verger de les galanies* (1911) [text de l'edició definitiva: Poesia,1957]
6. "Camperola llatina", de *Verger de les galanies* (1911) [text de l'edició definitiva: Poesia,1957]
7. "La bella dama del tramvia", d'*Auques i ventalls* (1914) [text de l'edició definitiva: Poesia,1957]
8. "Símbols", d'*Auques i ventalls* (1914) [text de l'edició definitiva: Poesia,1957]
9. "Vora la mar és nada", de *La paraula en el vent* (1914). [text de l'edició definitiva: Poesia,1957]
10. "El dia revolt", de *Bella terra, bella gent* (1918) [text de l'edició definitiva: Poesia,1957]
11. "Cançoneta incerta", d'*El cor quiet* (1925). [text de l'edició definitiva: Poesia,1957]
12. "Beat supervivent", d'*El cor quiet* (1925). [text de l'edició definitiva: Poesia,1957]
13. "La vida incerta", de *La primavera al poblet* (1935). [text de l'edició definitiva: Poesia,1957]
14. "Cant IV", de *Nabí* (1941). [text de l'edició definitiva: Poesia,1957]
15. "Bèlgica", de *Llunyania* (1952) [text de l'edició definitiva: Poesia,1957]
16. "Cor fidel", de *Llunyania* (1952) [text de l'edició definitiva: Poesia,1957]

17. "L'altre enyor", de *Llunyania* (1952) [text de l'edició definitiva: Poesia,1957]
18. "Illa", de *Llunyania* (1952) [text de l'edició definitiva: Poesia,1957]
19. "Arbres", d'*Arbres* (1953)
20. "A un auró", d'*Arbres* (1953)
21. "Si em vaga", d'*Absència* (1957)
22. "Lleialtat", d'*Absència* (1957)
23. "El fènix", de *Bestiari* (1964)
24. "Les formigues", de *Bestiari* (1964)
25. "El més vell del poble", d'*El tomb de l'any* (1966)

Bartomeu Rosselló-Pòrcel, *Antologia poètica*

1. "Poques paraules surten..."
2. "Sonet"
3. "Quan arribarà aquell moment..."
4. "Ombres, detureu el pas", de *Nou poemes* (1933)
5. "Espatlla"
6. "Sonet fàcil a un amic de bella conversa"
7. "Brollador"
8. "Inici de campana"
9. "Sonet marí"
10. "Leda", de *Quadern de sonets* (1934)
11. "Cançó després de la pluja"
12. "Història del soldat"
13. "Noça"
14. "Dansa de la mort"
15. "Pont del vespre"
16. "Indecisa, rara, nova..."
17. "Oració per quan les donzelles tenen mal de cap"
18. "A una dama que es pentinava darrera una reixa en temps de Vicenç Garcia"
19. "L'estiu ple de sedes"
20. "Pluja brodada"
21. "Compliment a Mercedes"
22. "Sóller"
23. "Només un arbre, a la vorera, porta..."
24. "Auca"
25. "A Mallorca durant la guerra civil"
26. "Escolto la secreta..."
27. "En la meva mort", d'*Imitació del foc* (1938)
28. "Medallons", d'altres poemes no recollits en volum

12.2.2 Lectures prescriptives per a la literatura castellana de la modalitat

d'humanitats i ciències socials i de la modalitat d'arts (via d'arts escèniques, música i dansa) del batxillerat

Promoció 2012-2014

1. *Antología poética del Siglo de Oro**
2. Miguel de Cervantes Saavedra, *El Quijote**
3. Pedro Calderón de la Barca, *La vida es sueño*
4. Benito Pérez Galdós, *Tormento*
5. Valle-Inclán, *Luces de bohemia*
6. Ana María Matute, *Luciérnagas*

Promoció 2013-2015

1. *Antología poética del Siglo de Oro**
2. Miguel de Cervantes Saavedra, *El Quijote**
3. Pedro Calderón de la Barca, *La vida es sueño*
4. José Zorrilla, *Don Juan Tenorio*
5. Eduardo Mendoza, *La verdad sobre el caso Savolta*
6. Ana María Matute, *Luciérnagas*

* En les lectures marcades amb un asterisc no serà objecte d'avaluació l'obra completa, sinó la selecció de capítols o poemes que figura a continuació.

Antología poética del Siglo de Oro

1. Garcilaso de la Vega, *En tanto que de rosa y azucena*
2. Garcilaso de la Vega, *Si de mi baja lira*
3. Garcilaso de la Vega, *Escrito está en mi alma vuestro gesto*
4. Garcilaso de la Vega, *Oh dulces prendas por mi mal halladas*
5. Fray Luis de León, *Qué descansada vida...*
6. Fray Luis de León, *Recoge ya en el seno*
7. Fray Luis de León, *Alma región luciente*
8. San Juan de la Cruz, *Noche oscura*
9. San Juan de la Cruz, *Llama de amor viva*
10. San Juan de la Cruz, *Tras de un amoroso lance*
11. Luis de Góngora, *La más bella niña / de nuestro lugar*
12. Luis de Góngora, *Ándeme yo caliente y ríase la gente*
13. Luis de Góngora, *Amarrado al duro banco de una galera turquesca*
14. Luis de Góngora, *Soledad primera, 1-61*
15. Luis de Góngora, *Prisión del nácar era articulado*
16. Lope de Vega, *Mira, Zaide, que te aviso*
17. Lope de Vega, *Suelta mi manso, mayoral extraño*
18. Lope de Vega, *Ir y quedarse y, con quedar, partirse*
19. Lope de Vega, *¿Qué tengo yo que mi amistad procuras?*

20. Lope de Vega, *Un soneto me manda hacer Violante*
21. Francisco de Quevedo, *Érase un hombre a una nariz pegado*
22. Francisco de Quevedo, *¡Fue sueño ayer; mañana será tierra!*
23. Francisco de Quevedo, *Madre, yo al oro me humillo*
24. Francisco de Quevedo, *Si eres campana, ¿dónde está el badajo?*
25. Francisco de Quevedo, *Miré los muros de la patria mía*

Miguel de Cervantes Saavedra, *El Quijote*. Capítols seleccionats

Primera parte

Prólogo

Capítulo 1. *Que trata de la condición y ejercicio del famoso hidalgo don Quijote de la Mancha.*

Capítulo 7. *De la segunda salida de nuestro buen caballero don Quijote de la Mancha.*

Capítulo 8. *Del buen suceso que el valeroso don Quijote tuvo en la espantable y jamás imaginada aventura de los molinos de viento, con otros sucesos dignos de felice recordación.*

Capítulo 9. *Donde se concluye y da fin a la estupenda batalla que el gallardo vizcaíno y el valiente manchego tuvieron.*

Capítulo 20. *De la jamás vista ni oída aventura que con más poco peligro fue acabada de famoso caballero en el mundo como la que acabó el valeroso don Quijote de la Mancha.*

Capítulo 21. *Que trata de la alta aventura y rica ganancia del yelmo de Mambrino, con otras cosas sucedidas a nuestro invencible caballero.*

Capítulo 22. *De la libertad que dio don Quijote a muchos desdichados que mal de su grado los llevaban donde no quisieran ir.*

Capítulo 25. *Que trata de las estrañas cosas que en Sierra Morena sucedieron al valiente caballero de la Mancha, y de la imitación que hizo a la penitencia de Beltenebros.*

Capítulo 31. *De los sabrosos razonamientos que pasaron entre don Quijote y Sancho Panza, su escudero, con otros sucesos.*

Capítulo 44. *Donde se prosiguen los inauditos sucesos de la venta.*

Segunda parte

Prólogo

Capítulo 3. *Del ridículo razonamiento que pasó entre don Quijote, Sancho Panza y el bachiller Sansón Carrasco.*

Capítulo 10. *Donde se cuenta la industria que Sancho tuvo para encantar a la señora Dulcinea, y de otros sucesos tan ridículos como verdaderos.*

Capítulo 23. *De las admirables cosas que el estremado don Quijote contó que había visto en la profunda cueva de Montesinos, cuya imposibilidad y grandeza hace que se tenga esta aventura por apócrifa.*

Capítulo 29. *De la famosa aventura del barco encantado.*

Capítulo 41. *De la venida de Clavileño, con el fin desta dilatada aventura.*

Capítulo 48. *De lo que le sucedió a don Quijote con doña Rodríguez, la dueña de la duquesa, con otros acontecimientos dignos de escritura y de memoria eterna.*

Capítulo 62. *Que trata de la aventura de la cabeza encantada, con otras niñerías que no pueden dejar de contarse.*

Capítulo 64. *Que trata de la aventura que más pesadumbre dio a don Quijote de cuantas hasta entonces le habían sucedido.*

Capítulo 73. *De los agüeros que tuvo don Quijote al entrar de su aldea, con otros sucesos que adornan y acreditan esta grande historia.*

Capítulo 74. *De cómo don Quijote cayó malo, y del testamento que hizo, y su muerte.*

Indicacions per a les edicions de l'antologia anterior:

- La lectura dels poemes ha de facilitar-se amb notes que introdueixin aclariments lèxics.
- Seria convenient que cada poema fos precedit per un breu text explicatiu que ajudés a situar l'autor i la seva obra. Aquesta nota hauria d'afavorir essencialment la lectura, sense pretendre la inserció de l'obra en un context històric.

12.2.3 Lectures prescriptives per a la literatura universal de la modalitat d'humanitats i ciències socials i de la modalitat d'arts (via d'arts escèniques, música i dansa) del batxillerat

Promoció 2012-2014

1. *Antologia de poesia universal**
2. Joseph Bédier, *Romanç de Tristany i Isolda*
3. William Shakespeare, *Romeu i Julieta*
4. J.W. Goethe, *Werther*
5. Honoré de Balzac, *Eugénie Grandet*
6. Franz Kafka, *La metamorfosi*

Promoció 2013-2015

1. *Antologia de poesia universal**
2. Dante Alighieri, *Divina Comèdia. Infern*
3. William Shakespeare, *Romeu i Julieta*
4. Honoré de Balzac, *Eugénie Grandet*
5. Thomas Mann, *La mort a Venècia*
6. Franz Kafka, *La metamorfosi*

* En la lectura marcada amb un asterisc serà objecte d'avaluació la selecció que figura a continuació.

Antologia de poesia universal

1. Homer (VIII a.C.), Cant XXIII. *Ulisses reconegut per Penèlope*, v. 209-284, de L'Odissea. Traducció de Carles Riba.
2. Safo (650-580 a.C.), Cants. *Llibre primer*, v. 1-28. Traducció de Manuel Balasch.

3. Horaci (65 a.C.), Èpodes II, *Paraules d'Alfeu*, v. 1-70. Traducció de Joan Carbonell.
4. Carmina Burana (segles XII i XIII), *Oh, fortuna*, de *Cançons de Beuern*. Traducció de Joan Petit.
5. Bernart de Ventadorn (segle XII), XVIII *No és meravella si el meu cant*. Traducció d'Alfred Badia.
6. Dante Alighieri (1265), *Infern I* (v.1-9, 61-63, 79-84), *Infern V* (v. 100-141), *Paradís XXXII* (v. 88-96), de *Divina Comèdia*. Traducció de Joan Francesc Mira.
7. Francesco Petrarca (1304), I *Els qui en rimes esparses escolteu*, de *Cançoner*. Traducció de Miquel Desclot.
8. Francesco Petrarca (1304), CCLXVII *Ai, el bell rostre, ai, el seu esguard*, de *Cançoner*. Traducció de Miquel Desclot.
9. Ausiàs March (1400), *Veles e vents han mos desig complir*.
10. Garcilaso de la Vega (1501), *A Dafne ya los brazos le crecían*.
11. Pierre de Ronsard (1524), *Quan siguis molt velleta*, de *Les roses de Ronsard, Segon llibre dels sonets per a Helena*. Traducció de Pere Rovira.
12. William Shakespeare (1564), I *Volem que siguin més les belles criatures*. Traducció de Joan Triadú.
13. William Shakespeare (1564), CXXXVII *Tu, Amor, boig i cec, ¿als meus ulls què els has fet*, Traducció de Joan Triadú.
14. John Donne (1572), *No t'altivis sentint-te anomenar*, de *Sonets*. Traducció de Marià Villangómez.
15. William Blake (1757), *Londres*. Traducció de Francesc Parcerisas.
16. William Wordsworth (1770), *Nocturn*, de *L'abadia de Tintern*. Traducció de Miquel Desclot.
17. Friedrich Hölderlin (1770), *Cant d'Hiperió*, de *Set poemes de Hölderlin*. Traducció de Carles Riba.
18. Novalis (1772), *Avall envers el si de la terra*, v. 1-60, d'*Himnes a la nit*. Traducció d'A. Tàpies-Barba.
19. Lord Byron (1788), *Don Joan*, cant III, *Les illes de Grècia, les illes de Grècia*, v. 1-30. Traducció de Francesc Parcerisas.
20. P.B. Shelley (1792), *Elegia a la mort de John Keats XXXIX, XL, XLI, XLIII*. Traducció de Marià Villangómez.
21. John Keats (1795), *A la tardor*. Traducció de Marià Manent.
22. Giacomo Leopardi (1798), *L'infinit*, de *Cants*. Traducció de Narcís Comadira.
23. Victor Hugo (1802), *La història*. Traducció de Joan Peña.
24. Emily Brontë (1818), *Remembrança*. Traducció de Francesc Parcerisas.
25. Walt Whitman (1819), *Curull de vida, ara, compacte, visible...* Traducció d'Agustí Bartra.
26. Charles Baudelaire (1821), *L'albatros*. Traducció de Xavier Benguerel.
27. Emily Dickinson (1830), *No és morir el que ens fa mal...* Traducció de Marià

Manent.

28. Christina Rossetti (1830), *Quan sigui morta, amo*. Traducció de Rosa Leveroni.
29. Stéphane Mallarmé (1842), *Do del poema*. Traducció de Josep Navarro i Santaaulàlia.
30. Paul Verlaine (1844), *El meu somni familiar*. Traducció de Joan Peña.
31. Arthur Rimbaud (1854), *Vocals*. Traducció de Joan Peña.
32. Konstantinos Kavafis (1863), *La ciutat*. Traducció de Carles Riba.
33. William Butler Yeats (1865), *La màscara*. Traducció de Marià Villangómez.
34. Paul Valéry (1871), *El cementiri marí*, estrofes 1, 5, 12, 13, 16, 18, 19, 22, 24. Traducció de Xavier Benguerel.
35. Robert Frost (1874), *Refent paret*. Traducció de Miquel Desclot.
36. Gottfried Benn (1886), *Hora blava*. Traducció de Guillem Nadal.
37. Rainer Maria Rilke (1875), *Dia de tardor*. Traducció de Joan Vinyoli.
38. La Comtessa de Noailles (1876), *El temps de viure*. Traducció de Joan Peña.
39. T.S. Eliot (1888), *East Coker, V*, de *Quatre quartets*. Traducció d'Àlex Susanna.
40. Fernando Pessoa (1888), *Savi és aquell que s'acontenta amb l'espectacle del món*, d'*Odes de Ricardo Reis*. Traducció de Joaquim Sala-Sanahuja.
41. Giuseppe Ungaretti (1888), *Matí*. Traducció de Narcís Comadira.
42. Anna Akhmàtova (1889), *La dona de Lot*. Traducció de Maria-Mercè Marçal i Monika Zgustova.

13 Normativa d'aplicació

A més de les disposicions publicades al DOGC, a l'apartat Currículum i Orientació > [Normativa](#) de l'XTEC estan disponibles la totalitat de circulars i orientacions curriculars i d'avaluació de batxillerat.

Currículum de batxillerat

- [Decret 142/2008](#), de 15 de juliol, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments de batxillerat (DOGC núm. 5183, de 29.7.2008)
- [Ordre EDU/340/2009](#), de 30 de juny, de la relació de matèries de modalitat del batxillerat que es vinculen a les proves d'accés a la universitat (DOGC núm. 5417, de 9.7.2009)

Batxibac (doble titulació batxiller - baccalauréat)

- [Reial decret 102/2010](#), de 5 de febrer, pel qual es regula l'ordenació dels ensenyaments acollits a l'acord entre el Govern d'Espanya i el Govern de França relatiu a la doble titulació de Batxiller i de Baccalauréat en centres docents espanyols (BOE núm. 62, de 12 de març de 2010).
- [Ordre EDU/2157/2010](#), de 30 de juliol, per la qual es regula el currículum mixt dels ensenyaments acollits a l'acord entre el Govern d'Espanya i el Govern de França

relatiu a la doble titulació de batxiller i baccalauréat en centres docents espanyols, així com els requisits per a la seva obtenció (BOE núm.191, de 7 de agost de 2010).

- [Resolució EDU/3741/2010](#), d'11 de novembre, per la qual s'aproven les instruccions que estableixen el procediment i els requisits per impartir el currículum mixt relatiu a la doble titulació de batxiller i baccalauréat (DOGC núm. 5763, de 25.11.2010)

Avaluació d'alumnes

- [Ordre EDU/554/2008](#), de 19 de desembre, per la qual es determinen el procediment i els documents i requisits formals del procés d'avaluació i diversos aspectes organitzatius del batxillerat i la seva adaptació a les particularitats del batxillerat a distància i del batxillerat nocturn (DOGC núm. 5287, de 30.12.2008). Modificada per l'[Ordre FNS/62/2012](#), de 15 de març (DOGC núm. 6094, de 23.3.2012).

Equivalència d'estudis

- [Ordre EDU/1603/2009](#), de 10 de juny, per la qual s'estableixen equivalències amb els títols de graduat en educació secundària obligatòria i de batxiller regulats en la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig d'educació (BOE núm. 146, de 17.6.2009)

Concreció i desenvolupament del currículum de l'ESO

1 Desenvolupament, concreció i aplicació del currículum de l'ESO

1.1 Assignació horària de les matèries

L'assignació horària mitjana setmanal de les matèries que s'estableix en l'annex 4 del [Decret 143/2007](#), de 26 de juny, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria és la següent:

CURSOS	1r	2n	3r	4t
Llengua catalana i literatura	3	3	3	3
Llengua castellana i literatura	3	3	3	3
Llengua estrangera	3	3	3	3
Matemàtiques	3	4	3	4
Ciències de la naturalesa	3	3	4	-
Ciències socials, geografia i història	3	3	3	3
Educació física	2	2	2	2
Tecnologies	2	2	2	-
Educació visual i plàstica	-	3	1	-
Música	3	-	1	-
Educació per a la ciutadania i els drets humans	-	-	1	-
Educació èticocívica	-	-	-	1

Religió / Activitats d'atenció educativa	2	1	1	1
Matèries optatives	2	2	2	-
Matèries optatives específiques	-	-	-	9**
Tutoria	1	1	1	1
Treball de síntesi*	(1)	(1)	(1)	-
Projecte de recerca	-	-	-	(1)
TOTAL	30	30	30	30

*El treball de síntesi i el projecte de recerca, en cas que s'organitzin de manera extensiva, s'han de dur a terme dins l'horari de les matèries.

**A quart d'ESO, l'alumne ha de cursar tres matèries optatives específiques a raó de tres hores setmanals d'entre les següents: biologia i geologia, física i química, educació visual i plàstica, música, tecnologia, informàtica, llatí i segona llengua estrangera.

1.2 Estratègies didàctiques pròpies i projectes didàctics propis de centre

D'acord amb l'article 17 del [Decret 102/2010](#), de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius, i l'annex 5 del [Decret 143/2007](#), de 26 de juny, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria, els centres poden establir projectes interdisciplinaris o globalitzats que requereixin una organització horària de les matèries diferent de la que s'estableix amb caràcter general, que reorganitzin l'assignació de continguts a les diverses matèries, que impliquin agrupacions en àmbits o que suposin la implementació de determinats mètodes pedagògics. Aquestes estratègies didàctiques pròpies o projectes didàctics propis s'han d'adoptar a proposta del claustre i amb l'aprovació del consell escolar o, si escau, del titular del centre, a l'empara de l'article 23.8 del Decret 143/2007 esmentat.

Així, cal recordar que l'estàndard de distribució horària de les matèries és el que està fixat en l'annex 4 del Decret 143/2007, de 26 de juny, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria (vegeu-ne el contingut en l'apartat *Assignació horària de les matèries*).

1.2.1 Estratègies didàctiques i projectes didàctics propis de centre que no requereixen autorització del Departament

Es recorda que no requereixen autorització del Departament les organitzacions curriculars plantejades a l'empara del que disposa l'article 8.8 del [Decret 143/2007](#), modificat pel [Decret 51/2012](#), consistents a utilitzar el marge horari d'optativitat per ampliar la dedicació horària d'alguna matèria del currículum, amb la finalitat de millorar l'assoliment de les competències bàsiques i promoure l'èxit escolar dels alumnes.

A banda del supòsit esmentat, les propostes de modificacions horàries en els tres primers cursos de l'etapa no requereixen l'autorització del Departament si respecten els requisits següents:

- L'assignació global de les hores de cada matèria de primer a tercer que es fixa en l'annex 3 del Decret 143/2007, de 26 de juny, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria.
- En cadascun dels tres primers cursos d'ESO tots els alumnes han de fer les matèries següents: llengua catalana i literatura; llengua castellana i literatura (i aranès a la Vall d'Aran); ciències de la naturalesa; ciències socials, geografia i història; educació física; llengua estrangera, i matemàtiques.
- Les matèries educació visual i plàstica, música, tecnologies, educació per a la ciutadania i els drets humans, i religió no s'han d'impartir necessàriament en cada un dels tres primers cursos.
- A primer i a segon curs d'ESO el nombre de matèries cursades per l'alumne no ha de superar en dues les de l'últim cicle d'educació primària. Per tant, l'alumne podria cursar un màxim de deu matèries simultàniament. Cal tenir en compte que en aquest còmput no s'inclou la religió i que el conjunt de matèries optatives de cada curs es computa com una única matèria.
- En cas de tenir oferta optativa, en el conjunt dels tres primers cursos aquesta ha d'incloure una segona llengua estrangera, la cultura clàssica i l'emprenedoria.
- L'horari setmanal de l'alumne és de 30 hores.

Quan els projectes didàctics propis o les estratègies didàctiques pròpies reuneixin els requisits anteriors, el centre pot acordar-los, i els ha de comunicar als serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, al Consorci d'Educació, només a efecte de coneixement.

1.2.2 Estratègies didàctiques i projectes didàctics propis de centre que requereixen autorització del Departament

Les estratègies didàctiques pròpies que impliquin una alteració en l'assignació global de les hores de cada matèria en el conjunt de l'etapa (tot respectant els mínims per matèria fixats en l'annex 5 del [Decret 143/2007](#)), que augmentin el nombre màxim de matèries que es poden cursar simultàniament respecte de les que determina el Decret 143/2007, o que no reuneixen algun dels requisits esmentats en l'apartat *Estratègies didàctiques i projectes didàctics propis de centre que no requereixen autorització del Departament*, han de tenir l'autorització del Departament d'Ensenyament abans que s'apliquin al centre. Aquesta autorització es tramita així:

Un cop acordada l'estratègia o el projecte pels òrgans competents del centre (article 17.2 del [Decret 102/2010](#)), el director o, si escau, el titular del centre, ha de trametre al director dels serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, al gerent del Consorci d'Educació, la sol·licitud d'autorització acompanyada de:

- la descripció dels aspectes del projecte que suposin canvis en l'organització horària establerta amb caràcter general o de qualsevol altre dels requisits esmentats en l'apartat *Estratègies didàctiques i projectes didàctics propis de centre que no requereixen autorització del Departament*,

- la memòria justificativa en què s'argumenti la idoneïtat del canvi plantejat,
- la relació i descripció dels instruments previstos de seguiment i d'avaluació del projecte,
- el certificat d'aprovació de la proposta de projecte o estratègia per part del claustre i del consell escolar.

Per als projectes que s'iniciïn el curs 2014-2015, el termini de presentació de les sol·licituds d'autorització finalitza el 7 de març de 2014. El director dels serveis territorials o l'òrgan competent del Consorci d'Educació de Barcelona, a la vista de l'informe emès per la Inspecció d'Educació, emetrà la resolució d'autorització o de desestimació. Transcorregut el termini d'un mes des de la presentació de la sol·licitud als serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, al Consorci d'Educació sense que s'hagi produït cap actuació administrativa, la proposta del centre s'entendrà estimada.

1.2.3 Durada mínima dels projectes o de la implementació de les estratègies

En tots els casos, els projectes didàctics propis o la implementació d'estratègies didàctiques pròpies han de dur-se a terme durant un període de quatre cursos per tal que la proposta coincideixi amb la durada d'una promoció d'alumnes des de 1r fins a 4t d'ESO, amb la possibilitat de pròrroga un cop avaluat i ratificat el projecte pel centre i, quan escaigui, pel Departament d'Ensenyament.

1.3 Competències bàsiques

En l'educació secundària obligatòria cal prioritzar l'assoliment per part de l'alumne dels coneixements i les competències bàsiques que afavoreixen l'autonomia necessària per a l'aprenentatge i per al desenvolupament personal i social. En l'annex 1 del [Decret 143/2007](#), de 26 de juny, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria es determinen les competències bàsiques, que són les mateixes per a tot l'ensenyament obligatori.

Des de cadascuna de les matèries s'ha de contribuir al desenvolupament de diferents competències bàsiques i, al mateix temps, cadascuna d'aquestes competències s'assoleix com a conseqüència del treball en les distintes matèries.

En el marc del seu projecte educatiu, els centres han de precisar els objectius que garanteixen l'assoliment de les competències bàsiques i determinar l'atenció que cal donar, des de cada una de les matèries, a les competències que tenen un caràcter més transversal.

La secció [Currículum i orientació](#) del portal XTEC, a l'apartat d'ESO, ofereix els documents "Identificació i desplegament de les competències bàsiques de l'àmbit lingüístic i de l'àmbit matemàtic a l'educació secundària obligatòria" que els centres han de conèixer i anar incorporant en la formulació dels objectius i criteris d'avaluació, en la selecció de continguts, en la presa de decisions metodològiques i en el disseny de les

activitats d'avaluació. Així mateix, s'hi poden consultar altres recursos i materials com a eina de suport als centres per a la millora de l'adquisició de les competències bàsiques dels alumnes.

1.4 Especificacions sobre diverses matèries

1.4.1 Llengua i literatura: lectures

Tot i que la lectura en un centre educatiu és responsabilitat de totes les àrees, els departaments de llengua han de potenciar l'autonomia lectora dels alumnes i el gust per la lectura dins i fora de l'aula. El nombre mínim de lectures per treballar en el marc pedagògic de l'aula, en cada curs de l'etapa, és de tres obres de literatura en llengua catalana i tres obres de literatura en llengua castellana (s'ha d'assegurar una presència significativa d'autors que escriuen originalment en cadascuna d'aquestes llengües). Les obres que cal llegir les trien l'àmbit i les persones responsables de la programació d'aquestes matèries. Les lectures seleccionades han de constar en la programació didàctica i s'han de fer públiques, conjuntament amb la llista de llibres de text, abans del 30 de juny anterior al començament de cada curs.

En aquesta legislatura, el Departament d'Ensenyament ha establert com a objectiu estratègic la millora de l'èxit escolar de tots els alumnes. I ho fa potenciant la lectura sistemàtica en totes les àrees i matèries del currículum al llarg de tota l'escolaritat bàsica per augmentar la competència comunicativa i lingüística i el desenvolupament de l'hàbit lector dels infants i joves, sense oblidar que la competència lectora és la base de molts aprenentatges i un requisit per participar amb èxit en bona part dels àmbits de la vida adulta.

Cal que els centres considerin que la lectura en un centre educatiu inclou:

Saber llegir. L'aprenentatge de la lectura representa el desenvolupament de la capacitat de llegir, de comprendre i d'interpretar textos. Corresponen a l'educació secundària continuar el treball de les estratègies lectores, adaptades, òbviament, a les exigències de cada nivell educatiu i consolidar la fluïdesa lectora dels alumnes.

Llegir per aprendre. La competència lingüística en general i la comprensió lectora en particular són a la base de qualsevol aprenentatge. En el cas concret de la comprensió lectora, si més no en el nostre sistema educatiu, el seu domini és cabdal per tenir èxit escolar. Els alumnes han de ser responsables del seu aprenentatge, sent conscients de les estratègies específiques que fan servir en cada àrea del coneixement. A més, han de tenir la capacitat d'usar la lectura com a eina d'accés a la informació, la descoberta i l'ampliació de coneixements. És a dir, l'ús de la lectura esdevé un instrument d'aprenentatge en totes les àrees i matèries del currículum.

Gust per llegir. S'adquireix desenvolupant l'hàbit lector i fomentant la lectura sistemàtica en qualsevol suport, aprenent a reflexionar sobre el que s'ha llegit, sabent-ho explicar mitjançant evidències orals o escrites i sabent-ho compartir amb els altres.

Per aconseguir aquest objectiu cal que els centres estenguin la perspectiva de l'aprenentatge en les activitats de lectura (en totes les àrees i treballant les estratègies de lectura), facin explícit als alumnes el seu procés d'aprenentatge (començant a plantejar-se l'ús del portafolis de lectura) i augmentin el nombre d'experiències lectores dels alumnes (es recomana un temps diari o setmanal de lectura a l'aula des de totes les àrees).

A l'espai del [Pla d'impuls de la lectura](#) del portal XTEC, els professors trobaran adreces d'interès, orientacions, recursos, materials didàctics i bones pràctiques, perquè incorporin i sistematitzin estratègies lectores com a eix vertebrador dels aprenentatges.

1.4.2 Llengües estrangeres a l'ESO

Atesa la necessitat de garantir un aprofitament màxim de les hores de contacte de l'alumne amb la llengua estrangera, aquesta ha de ser el vehicle principal de comunicació no sols durant el desenvolupament de les tasques d'aprenentatge sinó en qualsevol moment que requereixi una interacció de caire funcional dins l'aula.

La possibilitat de disposar de grups reduïts en una part de les hores comunes de llengua estrangera permet programar tasques d'aprenentatge en aquesta part de l'horari lectiu que incideixen molt especialment en el desenvolupament de les competències d'expressió i interacció oral.

1.4.3 Ciències de la naturalesa

En el tercer curs la matèria de ciències de la naturalesa podrà desdoblarse en biologia i geologia, per un costat, i en física i química, per un altre. Aquest desdoblament pot consistir a impartir una de les disciplines en el primer quadrimestre i l'altra en el segon, o bé impartir-les simultàniament al llarg del curs. En l'avaluació final de curs, i a l'efecte de promoció, la matèria mantindrà el seu caràcter unitari.

1.4.4 Educació eticocívica

La matèria d'educació eticocívica de 4t curs s'ha d'assignar a professors que reuneixin els requisits per impartir filosofia. En cas que això no sigui possible, el director del centre l'ha d'assignar a professors que reuneixin els requisits per impartir geografia i història.

1.5 Currículum optatiu

El centre ha d'organitzar el currículum optatiu de l'alumne des d'una visió global, no fragmentada.

En començar el curs, el centre ha d'informar els alumnes de l'oferta programada de matèries optatives. L'alumne ha d'escollir el seu currículum optatiu amb l'ajut del tutor, a partir de l'oferta i de les condicions d'organització del centre.

1.5.1 Currículum optatiu a 1r, 2n i 3r d'ESO

Cada centre podrà proposar matèries optatives en els cursos de primer a tercer d'ESO dins el marge horari establert per tal de reforçar o ampliar les matèries del currículum, o bé pot utilitzar aquest marge horari per ampliar la dedicació horària d'alguna matèria del currículum, amb la finalitat de millorar l'assoliment de les competències bàsiques i promoure l'èxit escolar dels alumnes. Aquesta supressió d'optatives pot ser prioritària a 1r i 2n d'ESO per potenciar les competències bàsiques instrumentals.

En especial, els centres han de prioritzar l'assoliment per part dels alumnes de la competència comunicativa lingüística i de la competència matemàtica en tots els àmbits o dimensions.

L'organització temporal (trimestral, quadrimestral o anual) de les matèries optatives és criteri del centre, si bé durant el període en què l'alumne cursi cadascuna de les matèries optatives n'ha de cursar un mínim de dues hores setmanals.

En l'avaluació de final de curs, l'equip docent ha d'atorgar, per a cada alumne, una qualificació del bloc de matèries optatives. Aquesta qualificació s'ha d'obtenir com a mitjana aritmètica, arrodonida fins a les unitats, de la qualificació del treball de síntesi, d'una banda, i de la qualificació aportada pels professors de les matèries optatives cursades per l'alumne al llarg del curs, de l'altra. A efecte de promoció, el bloc de matèries optatives s'ha de considerar com una única matèria.

En el cas que el centre ofereixi matèries optatives, l'oferta ha d'incloure una segona llengua estrangera i la cultura clàssica, que en el global dels tres cursos han de tenir una assignació mínima de 105 hores i 35 hores, respectivament. A tercer curs els centres han d'oferir la matèria d'emprenedoria, amb una assignació mínima de 35 hores, per tal d'afavorir l'orientació i l'autoconeixement de l'alumne en les seves opcions d'estudis posteriors. Aquesta matèria, d'acord amb el que estableix el [Decret 51/2012](#), és un espai adient perquè la llengua estrangera sigui una de les llengües vehiculars del projecte empresarial que clou la matèria d'emprenedoria i perquè es puguin utilitzar materials didàctics en llengua estrangera.

Cal limitar l'elecció de l'alumne per alguna matèria optativa quan no hi hagi un mínim de 10 alumnes per cursar-la. Queden excloses d'aquesta limitació les matèries optatives de segona llengua estrangera i de cultura clàssica.

L'opció de segona llengua estrangera constitueix un pla per a tota l'etapa, i l'opció de l'alumne és per al conjunt de l'oferta. Atès aquest caràcter de continuïtat, el centre –d'acord amb l'avaluació inicial de l'alumne– ha d'informar i orientar els alumnes que consideri que poden seguir aquests estudis. Això inclou la possibilitat que, amb els criteris que el centre determini, un alumne s'incorpori a la segona llengua estrangera en un moment diferent de l'inici de la matèria. En casos excepcionals, i en vista de

l'evolució acadèmica, si es considera més adient que un alumne que havia triat l'opció per la segona llengua estrangera cursi unes altres matèries optatives diferents, el director del centre en podrà autoritzar el canvi.

La matèria optativa de cultura clàssica s'atribueix als professors que reuneixin els requisits per impartir grec i llatí.

La matèria optativa d'emprenedoria s'atribueix prioritàriament als professors que reuneixin els requisits per impartir ciències socials, geografia i història o economia.

1.5.2 Matèries optatives específiques a 4t d'ESO

D'acord amb el [Decret 143/2007](#), a 4t curs cada alumne ha de cursar tres matèries optatives específiques d'entre les següents:

- Biologia i geologia
- Educació visual i plàstica
- Física i química
- Informàtica
- Llatí
- Música
- Segona llengua estrangera
- Tecnologia

Els centres d'una línia han d'oferir un mínim de quatre matèries optatives específiques; els centres de dues o més línies n'han d'oferir un mínim de sis.

Els centres poden organitzar l'oferta de matèries optatives específiques en itineraris, és a dir, amb les matèries agrupades en diferents opcions coherents amb les diverses opcions laborals o d'estudis posteriors que vulguin fer els alumnes.

Els centres han d'orientar l'alumne perquè l'elecció de matèries optatives específiques serveixi per consolidar-ne els aprenentatges bàsics o perquè li puguin ser útils per a estudis posteriors o per incorporar-se a l'àmbit laboral.

En l'avaluació de final de curs cadascuna de les tres matèries optatives específiques que ha cursat l'alumne té una qualificació diferenciada.

Si el centre opta per fer un projecte didàctic propi amb una oferta més àmplia de matèries optatives a 4t curs, ha de disminuir les hores de les matèries comunes o de les optatives específiques, respectant sempre els horaris mínims de l'annex 5 del Decret 143/2007, i prèvia planificació d'una estratègia didàctica pròpia, tal com estableix l'article 17 del [Decret 102/2010](#). L'avaluació final de les matèries optatives no específiques que s'ofereixen dins un projecte o una estratègia didàctica propis del centre s'ha d'incloure dins la qualificació global del bloc de matèries optatives que s'explicita en els apartats *Projecte de recerca (4t d'ESO)*, *Característiques generals del projecte de recerca*, *Organització del projecte de recerca*, *Avaluació del projecte de recerca en el context del bloc de matèries optatives*.

Es limita l'elecció de l'alumne per alguna matèria optativa quan no hi hagi un mínim de 10 alumnes per cursar-la. Queden excloses d'aquesta limitació les matèries optatives de segona llengua estrangera i de llatí.

1.5.3 Matèries optatives que es poden cursar a l'IOC

D'acord amb la [Resolució ENS/1432/2013](#), de 27 de juny, relativa a les matèries d'educació secundària obligatòria i batxillerat dels centres educatius que es poden cursar en la modalitat d'educació no presencial, els alumnes matriculats en centres ordinaris poden cursar les matèries optatives informàtica i/o segona llengua estrangera de 4t d'ESO en la modalitat d'ensenyament a distància, si per raons organitzatives l'alumne no pot cursar-la en el seu centre ordinari.

En aquest cas, la família presentarà al centre ordinari la sol·licitud de cursar matèries a distància. El director del centre donarà, si escau, la seva conformitat i formalitzarà la inscripció de l'alumne a l'Institut Obert de Catalunya en la primera quinzena del mes de setembre.

La inscripció de les matèries optatives esmentades de 4t d'ESO a l'Institut Obert de Catalunya té caràcter gratuït.

L'Institut Obert de Catalunya facilita periòdicament la informació referent al seguiment i l'avaluació de les matèries en qüestió per tal que el centre ordinari en què l'alumne cursa els seus estudis pugui incorporar-la als documents oficials d'avaluació.

El centre ordinari, a través del coordinador d'ESO o la persona de l'equip directiu que es designi, és el responsable de la gestió de les proves de les matèries de l'IOC que hauran d'aplicar-se presencialment i es retornaran a l'IOC per a la seva correcció.

Per tal d'assolir uns bons resultats el centre ordinari farà les actuacions següents:

- a. Assignar un professor responsable del seguiment i suport de l'alumne, que, a més, es coordinarà periòdicament amb els professors de l'IOC.
- b. Informar les famílies de les característiques que suposa cursar aquestes matèries a distància i del suport corresponent que s'ha de donar al fill.
- c. Posar a disposició de l'alumne un espai del centre amb les condicions adequades perquè pugui cursar la matèria a distància.

En cas que es produeixi un trasllat d'expedient de l'alumne, una baixa acadèmica o qualsevol altra circumstància que alteri la seva escolarització, el centre ordinari ha d'informar l'IOC.

1.6 Treballs de síntesi (1r, 2n i 3r d'ESO)

El treball de síntesi és format per un conjunt d'activitats d'ensenyament i aprenentatge que impliquen una feina interdisciplinària que afavoreix la integració de coneixements i

del treball en equip, tant per part dels alumnes com dels professors. Aquestes activitats estan concebudes per avaluar si s'han assolit, i fins a quin punt, els objectius que té establerts el centre en la seva programació i, en particular, els objectius que hi ha establerts en les diverses matèries del currículum. Durant el treball de síntesi l'alumne ha de demostrar prou capacitat d'autonomia en l'organització del seu treball individual, i també de cooperació i col·laboració en el treball en equip.

L'alumne ha de fer un treball de síntesi en cadascun dels tres primers cursos de l'etapa.

L'equip de professors ha de programar un seguit d'activitats interdisciplinàries relacionades amb diferents matèries del currículum comú de l'alumne. No és necessari que en cada treball de síntesi hi hagi activitats associades a cadascuna de les matèries. En canvi, sí que és essencial que les diferents activitats siguin significatives per al tema que es treballa i que no constitueixin un seguit de propostes deslligades, sinó un tot coherent.

Amb aquestes activitats es pretén ordenar un seguit de situacions en què l'alumne aplicarà, de manera pràctica, els coneixements i les habilitats adquirits durant un llarg període d'aprenentatge, a fi de trobar solucions als problemes plantejats.

En l'organització d'aquest treball s'ha de tenir en compte l'assignació d'un professor de l'equip docent que el tutoritzi. Orientativament, s'ha d'assignar un tutor per cada dos o tres equips de quatre o cinc alumnes. El tutor del treball de síntesi s'encarrega de fer-ne el seguiment i l'orientació.

El treball de síntesi admet diverses formes organitzatives: de manera intensiva, concentrant totes les activitats en un període que pot oscil·lar entre els tres i els cinc dies, o bé de manera extensiva. En aquest segon cas, es pot dur a terme al llarg d'una part del curs o de tot el curs dins l'horari de les matèries.

Cal fer una avaluació integrada de l'assoliment dels objectius de les diferents activitats que s'han de desenvolupar en el treball de síntesi, tant les de treball individual com les de treball en equip. La qualificació del treball de síntesi es computa dins de la qualificació del bloc de matèries optatives, en els termes que s'indiquen en l'apartat *Currículum optatiu a 1r, 2n i 3r d'ESO*.

1.7 Projecte de recerca (4t d'ESO)

En el quart curs tots els alumnes han de fer un projecte de recerca en equip. L'objectiu del projecte de recerca és contribuir al desenvolupament de les competències bàsiques de l'ESO i, especialment, de la competència d'aprendre a aprendre i de la competència d'autonomia i iniciativa personal.

1.7.1 Característiques generals del projecte de recerca

El projecte està constituït per un conjunt d'activitats de descoberta i recerca realitzades per l'alumne, entorn d'un tema escollit i acotat, en part, per l'alumne mateix i sota el

guiatge dels professors. Al llarg del projecte, l'alumne ha de demostrar capacitat d'autonomia i iniciativa en l'organització del treball individual, i també de responsabilitat, cooperació i col·laboració en el desenvolupament de projectes en comú.

El projecte de recerca consta d'una sèrie de tasques que es poden construir a partir de situacions, problemes o preguntes inicials, sobre les quals els alumnes, en grups reduïts, han de plantejar una hipòtesi o objectiu, planificar el mètode de resolució, integrar informació procedent de diverses fonts i, finalment, arribar a unes conclusions argumentades per mitjà d'un informe escrit i una breu exposició oral. Aquestes situacions inicials proposades als alumnes poden tenir un caràcter transversal, però també es poden emmarcar dins un àmbit de coneixement determinat.

A diferència del treball de síntesi dels cursos de primer a tercer, per al projecte de recerca de quart es poden dissenyar diferents models o propostes segons la tipologia dels alumnes i els seus interessos. No es tracta de comprovar fins a quin punt l'alumne ha assolit les competències bàsiques formulades en els objectius generals que s'estableixen en les diferents matèries curriculars, sinó que el projecte de recerca es pot focalitzar en un àmbit concret del currículum. També ha de tenir un caràcter més obert, que permeti comprovar el grau d'autonomia de l'alumne en la planificació de les accions a emprendre per assolir els objectius previstos i donar resposta als problemes plantejats, per mitjà del treball en equip.

L'objectiu del projecte de recerca és contribuir al desenvolupament de les competències bàsiques de l'ESO i, especialment, de la competència d'aprendre a aprendre i de la competència d'autonomia i iniciativa personal. Pel que fa a la primera competència esmentada, el projecte de recerca suposa la posada en acció de les pròpies capacitats i potencialitats que s'orienten a satisfer uns objectius, tot manejant de manera eficient recursos i tècniques del treball intel·lectual i demostrant capacitat de cooperació. Pel que fa a la segona competència, implica diverses actituds personals interrelacionades, com la responsabilitat, la perseverança, la creativitat, la capacitat de prendre decisions i de transformar les idees en accions per tal de tirar endavant projectes individuals i col·lectius.

També es posen en acció les competències comunicativa lingüística i audiovisual (amb la presentació escrita del treball i l'exposició oral), la competència en el tractament de la informació i la competència digital (amb la cerca i gestió d'informacions en diversos formats) i la competència social i ciutadana (participació, responsabilitat, presa de decisions i capacitat dialògica en el treball en equip).

Un possible enfocament de les activitats o tasques que es proposin com a projectes de recerca consisteix a seleccionar preguntes o problemes socials rellevants, ja siguin de l'entorn proper o llunyà, relacionats amb alguna disciplina o bé interdisciplinaris; preguntes o problemes que posin l'alumne en situació de fer-se noves preguntes, analitzar i valorar evidències, reflexionar críticament i avaluar les possibles solucions.

A tall d'exemple, alguns temes possibles per construir les tasques, activitats o situacions són: la preservació del paisatge tradicional de la comarca, el canvi climàtic, el treball infantil, la democràcia electrònica, joc net a l'esport, músiques del món, la casa del futur, publicitat i valors, la història de la localitat, consum i estalvi d'aigua, els

residus urbans, creació d'una empresa, la pervivència del món clàssic, etc.

1.7.2 Organització del projecte de recerca

La realització del projecte de recerca té una durada aproximada de 35 hores lectives i es pot distribuir temporalment de manera flexible al llarg del curs o bé concentrada en un període determinat.

El projecte de recerca es pot organitzar de manera extensiva durant tot el curs o una part del curs. També es pot concentrar en sis dies (35 hores).

Si s'opta per programar el projecte de recerca de manera extensiva al llarg del curs, aquest s'ha de dur a terme dins l'horari de les matèries. Es pot associar a alguna de les matèries optatives específiques, però també es pot vincular a altres matèries, àmbits o projectes del centre. En tot cas, ha de ser una matèria on es dugui a terme un treball específic de recerca.

1.7.3 Avaluació del projecte de recerca en el context del bloc de matèries optatives

Cada centre ha de dissenyar els criteris d'avaluació en funció dels tipus de tasques i dels objectius de la recerca, tenint en compte que es valorarà principalment el procés global del treball realitzat i la perseverança en la consecució de les fites proposades, i no únicament els resultats obtinguts. La qualificació final, que és individual, cal que prevegi la capacitat d'autonomia per gestionar la pròpia feina, així com l'actitud de cooperació i responsabilitat en el treball en grup.

Sigui quina sigui l'organització triada pel centre, cal assignar una qualificació específica a la matèria projecte de recerca. Aquesta qualificació s'incorpora, en l'avaluació final de 4t curs, a la qualificació del bloc de matèries optatives (amb exclusió de les tres matèries optatives específiques que ha hagut de cursar) que l'equip docent ha d'atorgar a cada alumne.

Aquesta qualificació del bloc de matèries optatives s'ha d'obtenir com a mitjana aritmètica arrodonida fins a les unitats de la qualificació del projecte de recerca, d'una banda, i de la qualificació aportada pels professors de les matèries optatives no específiques cursades per l'alumne al llarg del curs, de l'altra.

En el cas més habitual, l'única matèria optativa que cal considerar és la d'activitats d'atenció educativa alternatives a la religió, o bé cap matèria optativa, en el cas que l'alumne hagi optat per cursar la matèria de religió. Només és possible incloure la qualificació d'altres matèries optatives dins aquest bloc de 4t si el centre ha implementat un projecte didàctic propi en els termes previstos en l'article 23.8 del [Decret 143/2007](#), i sempre que aquest projecte suposi el disseny d'un nou espai d'optativitat a 4t curs. A efecte de promoció, s'ha de considerar aquest bloc com una única matèria.

1.8 Acció experimental d'impuls del Servei comunitari per als alumnes de secundària

D'acord amb l'[article 79.1 e\)](#) de la Llei d'educació, el Departament d'Ensenyament vol impulsar el Servei comunitari per als alumnes de secundària obligatòria amb la finalitat de garantir que els estudiants, al llarg de la seva trajectòria escolar, experimentin i protagonitzin accions de compromís cívic, aprenguin en l'exercici actiu de la ciutadania i posin en joc els seus coneixements i capacitats al [servei de la comunitat](#).

El Servei comunitari es desenvolupa en el marc curricular i mitjançant la metodologia d'aprenentatge i servei. Pretén desenvolupar la competència social i ciutadana dels alumnes i respon a la idea que l'educació és una eina de millora social, orientada a formar éssers complets, amb una dimensió tant intel·lectual com humana i moral.

Durant el curs 2013-2014 iniciaran de manera experimental el Servei comunitari un centenar de centres de secundària de tot Catalunya, tant públics com concertats.

La intencionalitat i la complexitat dels projectes de Servei comunitari fan que sigui necessari un compromís de col·laboració dels diferents agents del territori. El territori es converteix en la plataforma i el context d'aquesta pràctica comunitària comuna on es crea un seguit de xarxes de col·laboració. Els agents territorials que poden intervenir en els projectes de Servei comunitari són els centres educatius, els professors, els alumnes, els professionals dels serveis educatius, les entitats culturals i socials i les administracions locals.

El centre educatiu que desenvolupa un projecte de Servei comunitari ha de:

- Vincular el Servei comunitari al Projecte educatiu de centre i al currículum.
- Vincular el Servei comunitari a les necessitats de l'entorn.
- Incloure el projecte en el Pla anual de centre i aprovar-lo pel consell escolar.
- Fer la planificació pedagògica i curricular del projecte: activitats d'aprenentatge, activitats de servei i criteris d'avaluació.
- Concretar aspectes funcionals i legals:
 - [Autoritzacions de les famílies](#)
 - [Elaboració d'un document de compromís amb les entitats](#)
- Planificar el reconeixement del projecte: actes institucionals, lliurament de diplomes...

2 Atenció a la diversitat a l'ESO

2.1 Criteris generals de centre

L'[article 91](#) de la Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació, i l'article 5 del [Decret 102/2010](#), de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius, estableixen que entre els

elements que ha de contenir el projecte educatiu del centre hi ha els procediments d'inclusió educativa, els criteris que orientin l'atenció a la diversitat i els que han d'orientar les mesures organitzatives, sempre d'acord amb els principis de l'educació inclusiva i la coeducació.

El [Decret 143/2007](#), de 26 de juny, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria també preveu, a l'article 23.3, que cada centre ha d'establir els principis per a l'atenció a la diversitat dels alumnes.

De la mateixa manera es tindran en consideració les mesures d'avaluació dels alumnes seguint les indicacions establertes en les corresponents ordres d'avaluació: [Ordre EDU/295/2008](#), de 13 de juny, i [Ordre ENS/56/2012](#), de 8 de març.

L'atenció a les necessitats educatives de tots els alumnes ha de plantejar-se des de la perspectiva global del centre i des de la participació prioritària dels alumnes en entorns ordinaris, i ha de formar part de la seva planificació. Les mesures més específiques d'atenció a la diversitat poden ser organitzatives intervenció de dos professors a l'aula, agrupaments flexibles, suport en petits grups o de manera individualitzada preferentment dins l'aula ordinària o atenció fora de l'aula, etc. , però han d'incidir fonamentalment en les estratègies didàctiques i metodològiques i en el procés d'avaluació dels alumnes.

2.2 Comissió d'atenció a la diversitat (CAD) o òrgan equivalent

A fi de planificar, promoure i fer el seguiment d'actuacions que es duguin a terme per atendre la diversitat de necessitats educatives dels alumnes, s'ha de constituir en cada centre una comissió d'atenció a la diversitat o òrgan equivalent, presidida, en els centres públics, pel director o un altre membre de l'equip directiu i, en els centres privats, per qui designi el titular amb criteris d'analogia.

La comissió d'atenció a la diversitat és l'àmbit adient per concretar els criteris i les prioritats per a l'atenció a la diversitat dels alumnes; organitzar, ajustar i fer el seguiment de l'aplicació dels recursos de què disposa el centre i de les mesures adoptades; fer el seguiment de l'evolució dels alumnes amb necessitats educatives especials i específiques; elaborar les propostes, si escauen, dels plans individualitzats, i les altres funcions que en aquest àmbit li atribueixi el centre mateix.

En aquest sentit, en l'[article 91](#) de la Llei d'educació s'estableix que entre els elements que ha de contenir el projecte educatiu del centre hi ha els procediments d'inclusió dels alumnes, a més de les altres actuacions que caracteritzen el centre, com les prioritats i els plantejaments educatius i l'aplicació dels criteris d'organització pedagògica. A fi de donar eines per a l'aplicació d'aquest article hi ha orientacions i informació complementària a [Guia per a l'anàlisi, reflexió i valoració de pràctiques inclusives](#).

2.3 Criteris i orientacions per a l'atenció a la diversitat a l'aula ordinària

Les primeres mesures d'atenció a la diversitat de necessitats dels alumnes a l'aula ordinària corresponen al conjunt d'estratègies que han d'adoptar els professors de les diferents matèries per ajustar la programació a les necessitats de tots els alumnes del grup classe.

Els criteris d'avaluació s'han d'establir d'acord amb els objectius programats i l'objectiu d'assolir les competències bàsiques, i s'han de diversificar els procediments i les activitats d'avaluació per facilitar l'avaluació contínua i regular el procés d'aprenentatge dels alumnes. Al mateix temps, cal potenciar l'autoavaluació i la coavaluació com a mesures de regulació de l'aprenentatge.

Tots els centres públics disposen d'un nombre d'hores de professors que s'assignen expressament per poder atendre la complexitat i diversitat dels alumnes, en què s'inclouen les necessitats educatives especials dels alumnes amb discapacitat, els alumnes amb problemes de conducta i els alumnes amb dificultats d'aprenentatge. L'escreix d'hores de professors que s'assignen a cada centre per atendre la complexitat que comporta la diversitat dels alumnes té com a finalitat facilitar l'atenció específica als alumnes que presenten dificultats per assolir els aprenentatges. Per tal de donar compliment al principi d'inclusió, cal reservar la figura d'aquests professors per a aquesta finalitat.

Amb la mateixa finalitat d'atenció a la diversitat de necessitats educatives dels alumnes de l'etapa d'educació secundària obligatòria, els centres han de prioritzar la dedicació de les hores de professorat que estiguin disponibles per ajustament dels horaris personals, un cop cobertes les prescripcions curriculars dels diferents ensenyaments del centre. Les hores de professorat per atendre la diversitat dels alumnes no poden usar-se per disminuir simplement la ràtio d'alumnes/grup de manera generalitzada, sense cap altre criteri.

Les mesures d'atenció a la diversitat de necessitats dels alumnes que formen part del grup classe no es limiten al reforç i a l'ampliació d'aprenentatges. Per exemple, el fet d'aplicar estratègies de treball cooperatiu i la intervenció de més d'un professor a l'aula permeten una atenció més personalitzada als alumnes en general.

Complementàriament a les estratègies que han d'adoptar els professors a l'aula per atendre les necessitats de tots els alumnes, els centres poden aplicar altres mesures organitzatives per atendre la diversitat a la part comuna del currículum, com ara agrupar els alumnes en les diferents matèries segons les propostes didàctiques.

Per tant, per atendre la diversitat dels alumnes a l'aula ordinària, caldrà prendre en consideració l'aplicació de mesures organitzatives, mesures estratègiques i metodològiques, mesures de reforç i/o d'ampliació dels aprenentatges i les mesures de seguiment i avaluació que siguin necessàries, tot responent als criteris generals d'atenció a la diversitat de centre.

2.4 Mesures específiques

2.4.1 Mesures estratègiques per optimitzar el procés de transició i canvi a l'inici

de l'educació secundària obligatòria

Per donar sentit al seguiment de l'evolució contínua dels alumnes en general i alumnes amb necessitats educatives específiques en concret, al llarg de les etapes de primària i secundària és fonamental que els equips directius facilitin als docents pertinents la seva participació en les propostes especificades en el document "Coordinació entre primària i secundària".

En la configuració dels grups de primer d'educació secundària es tindrà en consideració la informació i les orientacions que hauran facilitat els tutors de sisè de primària, els professionals dels equips d'atenció psicopedagògica i/o altres professionals especialistes que coneguin les característiques i les necessitats educatives dels alumnes. En la configuració dels grups es procurarà un equilibri pel que fa a variables diverses com: nois/noies, repetidors, centres de procedència, alumnes diversos pel que fa a necessitats educatives específiques, altes capacitats, bon rendiment acadèmic i/o lideratge positiu.

Per facilitar l'adaptació dels alumnes a primer, l'equip directiu procurarà l'assignació de les tutories als professors que manifestin més disposició, així com un perfil escaient. De la mateixa manera i per afavorir un bon seguiment tutorial, es procurarà el manteniment de la tutoria al llarg de dos cursos sempre que sigui possible. En qualsevol cas, es garantirà el traspàs de la informació de l'alumne en cada canvi de tutoria i es tindrà una atenció especial al traspàs de les dades relatives als alumnes amb necessitats educatives específiques.

La tutoria entre iguals, per part d'alumnes de segon cicle que acompanyen i orienten els alumnes de primer en el seu procés d'adaptació, suposa una altra mesura d'èxit en aquest sentit.

De la mateixa manera, la implicació dels membres de l'equip directiu en les classes de primer permet copsar de manera directa la dinàmica dels grups, el procés d'adaptació, el nivell d'assoliment de les competències i les possibles necessitats educatives específiques dels alumnes.

2.4.2 Programa intensiu de millora (PIM) per als alumnes de primer curs d'educació secundària obligatòria

A la [Resolució de 20 de juny de 2013](#), de la directora general d'ESO i Batxillerat, es donen instruccions per a l'organització del Programa intensiu de millora adreçat a l'alumnat de primer curs d'educació secundària obligatòria, en els centres educatius públics.

a) Alumnes

Aquest programa va adreçat als alumnes que, pel fet de presentar dificultats generalitzades d'aprenentatge un cop incorporats al primer curs d'ESO o amb un baix nivell d'assoliment de les competències bàsiques en l'educació primària, tenen

compromès l'assoliment dels objectius del primer curs d'ESO.

La proposta per a la incorporació dels alumnes en aquest programa requereix l'informe favorable de la comissió d'atenció a la diversitat (CAD), a partir de la informació facilitada pel centre d'educació de primària de procedència i tenint en compte l'opinió dels pares o tutors de l'alumne. La incorporació d'alumnes al programa s'ha de prendre a l'inici de curs, si bé també s'hi podran incorporar alumnes en qualsevol moment del curs.

La participació en aquest programa s'ha de presentar als alumnes com una oportunitat per millorar els seus aprenentatges i assolir les competències bàsiques i, per tant, s'ha de requerir el compromís d'aprofitar l'oportunitat que se'ls ofereix.

b) Organització

Mitjançant els Programes intensius de millora (PIM), els centres d'educació secundària poden organitzar grups flexibles, amb un mínim de 10 alumnes, que permeten una atenció més individualitzada a l'alumne i amb una organització de continguts i matèries del currículum diferent a l'establerta amb caràcter general, així com una metodologia específica i personalitzada, en què es prioritzi l'assoliment de les competències bàsiques necessàries per seguir amb garanties d'èxit els primers cursos d'ESO.

Els centres han de concretar el seu propi Programa intensiu de millora i en la seva organització es tindran en compte els criteris següents:

- Es dedicarà una part significativa de l'horari lectiu dels alumnes del programa (13 hores setmanals) a cursar en el grup flexible les matèries de llengua catalana (4 h.), llengua castellana (4 h.) i matemàtiques (5 h.).
- La resta d'hores lectives setmanals, els alumnes del programa les podran fer conjuntament amb la resta d'alumnes del grup ordinari de 1r d'ESO.

Les programacions didàctiques han de prioritzar l'assoliment de les competències bàsiques dels àmbits lingüístic i matemàtic, així com els continguts clau corresponents, en especial pel que fa a:

- Àmbit lingüístic: comunicació oral, expressió escrita i comprensió lectora.
- Àmbit matemàtic: numeració i càlcul, canvi i relacions, i espai, forma i mesura.

Correspon al director del centre educatiu assignar els professors que siguin més adients per impartir les activitats docents en el grup flexible d'alumnes del programa. En tot cas, aquests professors han de disposar de prou experiència docent i amb garantia d'estabilitat en el centre.

Un dels professors assignats al grup flexible del programa actuarà com a tutor i conjuntament amb el professor tutor del grup ordinari portaran a terme la tutoria de l'alumne (cotutoria).

Per a l'organització del programa els centres disposen de les hores lectives de professorat assignades a la plantilla del centre per a l'atenció a la diversitat a l'educació secundària obligatòria.

c) Durada

El Programa intensiu de millora (PIM) té una durada màxima per a cada alumne d'un curs escolar.

L'organització del grup d'alumnes que fa el programa ha de ser prou flexible per tal que si al llarg del seu desenvolupament l'alumne acredita que ja ha assolit els objectius i les competències pròpies del programa, aquest es pugui incorporar completament al seu grup ordinari de primer d'ESO en qualsevol moment del curs.

Si finalitza el programa sense haver assolit els objectius i competències corresponents, l'alumne s'incorporarà al primer curs d'ESO i tindrà la consideració d'alumne repetidor de primer curs. En el cas de finalitzar el programa havent assolit els objectius i les competències, l'alumne es podrà incorporar al segon curs d'ESO.

2.4.3 Programes de diversificació curricular

1. Finalitats

Els programes de diversificació curricular tenen com a finalitat afavorir que els alumnes que ho requereixin puguin assolir els objectius i les competències bàsiques de l'etapa i obtenir el títol de graduat en educació secundària obligatòria mitjançant una organització de continguts i matèries del currículum diferent a la que s'estableix amb caràcter general i una metodologia específica i personalitzada.

2. Organització

Aquests programes comporten una organització curricular diferent i, eventualment, un horari de permanència al centre també diferent, ja sigui perquè comparteixen l'escolaritat ordinària amb altres activitats externes al centre o perquè els centres organitzen altres activitats en altres espais.

El Departament d'Ensenyament estableix també convenis amb ajuntaments i altres ens locals i institucions per al desenvolupament dels programes que comportin la realització d'activitats d'aplicació pràctica subjectes a una avaluació fora del centre.

El que actualment es coneix amb el nom de "aules obertes" i "projectes singulars" s'han de considerar formes organitzatives i metodològiques dels programes de diversificació curricular.

3. Modalitats

Els centres poden organitzar programes de diversificació curricular de dues modalitats:

- Modalitat A: són els que es desenvolupen totalment en el centre educatiu.
- Modalitat B: són els que estan gestionats pel centre educatiu, però en què l'alumne cursa una part o la totalitat de l'àmbit pràctic amb activitats externes al centre. L'horari d'aquestes activitats externes ha de ser com a màxim el 40% de l'horari lectiu.

4. Alumnes

Hi poden participar els alumnes que, pel fet de presentar dificultats generalitzades d'aprenentatge i un baix nivell de competències en la majoria de matèries, tenen compromès l'assoliment dels objectius de l'etapa i que compleixen, a més, un dels requisits següents:

- Alumnes que en acabar de cursar quart curs de l'ESO no compleixen els requisits de titulació.
- Alumnes a partir del tercer curs d'educació secundària obligatòria, que només es poden incorporar als programes de diversificació després de l'avaluació adient i a proposta de l'equip docent, i quan s'ha escoltat el seu parer i el dels pares o tutors legals.
- Alumnes que, havent cursat el segon d'ESO, no estan en condicions de passar a tercer i ja han repetit un curs a l'etapa. Com els del punt anterior, aquests alumnes només es poden incorporar als programes de diversificació si hi ha una avaluació prèvia i a proposta de l'equip docent, un cop s'ha escoltat el seu parer i el dels pares o tutors legals.

En tot cas, la incorporació en un programa de diversificació curricular és voluntària, per la qual cosa requereix l'acceptació tant de l'alumne com dels pares o tutors legals.

La participació en les activitats previstes en aquests programes s'ha de presentar als alumnes com una oportunitat per millorar els aprenentatges i assolir les competències bàsiques i, per tant, s'ha de requerir el compromís d'aprofitar l'oportunitat que se'ls ofereix. Així mateix, s'hi han de poder incorporar en qualsevol moment del curs.

5. Durada

Els programes de diversificació curricular tenen una durada d'un o dos cursos escolars, en funció de les circumstàncies dels alumnes que hi participen.

- Per als alumnes que s'hi incorporen en acabar el segon curs de l'ESO i per als alumnes que s'hi incorporen durant el tercer curs de l'ESO, tenen una durada de dos cursos.
- Per als alumnes de quart d'ESO que han cursat tercer i ja han repetit una vegada a l'etapa, el programa és d'un curs, o bé s'incorporen directament al segon curs del programa si aquest té efectivament una durada de dos cursos.
- Per als alumnes que s'hi incorporen en acabar de cursar quart d'ESO, la durada del programa és d'un any.

Amb caràcter general, la incorporació a un programa de diversificació curricular ha de respectar els límits d'edat que s'estableixen en la normativa vigent per a l'escolarització obligatòria.

6. Disseny

Els centres han de dissenyar els programes de diversificació curricular amb la finalitat de facilitar l'assoliment dels objectius i de les competències bàsiques de l'etapa i

l'obtenció del graduat en educació secundària obligatòria, per a la qual cosa han d'aplicar una metodologia didàctica funcional i una organització dels continguts i de les activitats d'aprenentatge globalitzada; fomentar el treball cooperatiu i també incorporar les TIC com a eina d'aprenentatge de les matèries.

Cal procurar reduir el nombre de professors, de forma que un mateix professor imparteixi continguts de més d'una matèria, de manera interdisciplinària. Els professors que imparteixin els programes de diversificació curricular han de ser prioritàriament professors amb experiència docent i amb estabilitat en el centre.

Els programes han d'abastar dos cursos, sens perjudici de la menor durada que tenen per als alumnes que s'hi incorporen un cop han cursat quart d'ESO. Per a cada curs cal especificar la relació dels continguts que es desenvoluparan en cadascun dels àmbits (vegeu el punt 7 següent), amb l'especificació de l'assignació horària i el lloc de realització de les activitats; la metodologia i materials utilitzats per impartir-los; l'especialització dels professors que els impartiran i altre personal que hi participi, i els criteris d'avaluació que s'aplicaran, amb indicació del nivell d'assoliment que és necessari per obtenir el títol de graduat en educació secundària obligatòria.

Tots els programes de diversificació curricular han d'especificar:

- principis pedagògics, metodològics i d'organització,
- criteris i procediments d'assignació dels alumnes,
- criteris organitzatius (d'agrupament d'alumnes, espais, horaris i utilització de recursos materials),
- programació didàctica dels àmbits,
- programació didàctica de les matèries no integrades en àmbits (concreció d'objectius, continguts i criteris d'avaluació),
- criteris d'acreditació per als alumnes,
- criteris i procediments per a l'avaluació i revisió del programa de diversificació curricular.

7. Estructura

Els programes de diversificació curricular s'estructuren en tres àmbits, que han d'incloure els aspectes bàsics recollits al web de la XTEC. Aquests àmbits són els següents:

- Àmbit lingüístic i social: inclou els aspectes bàsics corresponents a les matèries de ciències socials, geografia i història, educació per a la ciutadania i els drets humans, llengua catalana, llengua castellana i, si escau, la primera llengua estrangera.
- Àmbit científic i tecnològic: inclou els aspectes bàsics corresponents a les matèries de matemàtiques, ciències de la naturalesa i tecnologies.
- Àmbit pràctic: consisteix en activitats estructurades de caràcter pràctic i funcional que promoguin l'adquisició de les habilitats personals necessàries per a la vida adulta i professional. Al mateix temps es desenvolupen activitats que contribueixen

a l'orientació professional dels alumnes.

Els programes de diversificació curricular es poden desenvolupar per mitjà de projectes interdisciplinaris. L'alumne ha de cursar, a més, un mínim de tres matèries amb el grup ordinari, si cal amb adaptacions de la programació ordinària. Aquestes matèries les decideix el centre educatiu en funció de les característiques de l'alumne i d'acord amb els criteris següents:

- En tots els casos la primera llengua estrangera, quan no s'hagi optat per integrar-la en l'àmbit corresponent, i l'educació física.
- Les matèries del currículum comú no incloses en els àmbits i, si escau, les matèries optatives.

Els departaments de coordinació didàctica les matèries dels quals s'integrin en els àmbits seran els responsables de l'elaboració de la programació didàctica de cada un dels àmbits.

En els centres s'han d'establir els àmbits i les persones responsables de l'aplicació de la programació didàctica de cada un dels àmbits, que normalment han de coincidir amb els que tenen la responsabilitat de la programació de les matèries que s'hi integren.

A tall orientatiu, l'horari setmanal del programa de diversificació curricular, d'un total de 30 hores, s'ha d'ajustar als criteris següents:

- Tutoria: d'1 a 2 hores.
- Matèries del currículum a l'aula ordinària: de 5 a 7 hores.
- Matèries específiques organitzades entorn dels àmbits: d'11 a 13 hores.
- Àmbit pràctic: de 10 a 12 hores.

8. Tutoria

La tutoria dels alumnes d'aquest programa es planificarà i es farà de manera personalitzada i contínua i comptarà amb assessorament psicopedagògic especialitzat.

Per tal d'afavorir una tutoria de caràcter més individualitzat i continu, els alumnes es distribuïran entre els professors que imparteixen la docència al grup. En tot cas, un dels tutors farà la coordinació de l'equip de docents. Sempre que sigui possible es procurarà que el tutor sigui el mateix durant els dos anys del programa.

9. Avaluació

L'avaluació dels alumnes que cursen un programa de diversificació curricular té com a referent les competències bàsiques i els objectius de l'educació secundària obligatòria, així com els criteris d'avaluació específics del programa.

L'avaluació ha de ser, com la de la resta d'alumnes del centre, contínua i, alhora, global i diferenciada segons els diferents àmbits, projectes interdisciplinaris i matèries del programa. Quan el progrés de l'alumne no respongui als objectius previstos en el programa de diversificació curricular corresponent, cal que es prenguin les mesures educatives pertinents.

En qualsevol dels dos cursos del programa de diversificació curricular els alumnes

poden fer activitats extraordinàries, destinades a possibilitar la recuperació dels àmbits, projectes interdisciplinaris o matèries amb qualificació negativa, i ho han de fer en els mateixos termes plantejats amb caràcter general.

Els professors del programa han de fer un seguiment individualitzat de l'activitat de cadascun dels alumnes i disposar d'un registre de l'evolució dels seus aprenentatges. Així mateix, atès el compromís necessari que s'ha d'establir amb els alumnes, en relació amb la seva participació en el programa de diversificació curricular, com una oportunitat per a la millora dels aprenentatges i de les competències bàsiques, cal que l'autoavaluació dels mateixos alumnes esdevingui un element clau en el procés d'aprenentatge. Cal incidir especialment en hàbits i valors com l'assistència regular a classe, la puntualitat, la correcció en el tracte amb els altres, la responsabilitat, l'ordre, la constància i la iniciativa. El centre ha de determinar els professors que faran el seguiment dels alumnes que facin activitats pràctiques fora del centre.

L'avaluació la fa l'equip docent que imparteixi ensenyaments als alumnes del programa, coordinat pel tutor del grup. Les decisions derivades de l'avaluació s'han de prendre de manera col·legiada, d'acord amb allò que per a aquests programes es determini en el projecte educatiu.

Per a l'avaluació, el professor del programa ha d'aportar la informació corresponent a les activitats que l'alumne desenvolupi i el professor dels grups ordinaris ha d'aportar la informació corresponent a les activitats que desenvolupi amb el seu grup classe.

Si en finalitzar el primer curs del programa de diversificació curricular l'equip docent considera que l'alumne ha assolit en grau suficient els objectius i les competències bàsiques, i sempre que aquesta mesura n'afavoreixi el desenvolupament escolar i personal, l'equip docent pot decidir que faci el quart curs d'educació secundària obligatòria seguint el currículum general a l'aula ordinària, si cal amb adaptacions o ajustaments de la programació general o mesures de reforç.

L'alumne que en acabar el programa no estigui en condicions d'obtenir el títol de graduat en educació secundària obligatòria i compleixi els requisits d'edat que s'estableixin en l'article 19 del [Decret 143/2007](#), de 26 de juny, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria, pot romandre un curs més en el programa.

Sens perjudici del que s'indica al paràgraf anterior, els alumnes poden incorporar-se als programes de qualificació professional inicial (PQPI) si compleixen els requisits d'accés establerts.

10. Titulació

L'alumne dels programes de diversificació curricular obté el títol de graduat en educació secundària obligatòria si supera tots els àmbits i matèries que integren el programa. També pot obtenir el títol l'alumne que, havent superat els tres àmbits, tingui avaluació negativa d'una o dues matèries, o excepcionalment de tres, sempre que a criteri de l'equip docent hagi assolit les competències bàsiques i els objectius de l'etapa.

2.4.4 Atenció als alumnes nouvinguts

2.4.4.1 Alumnes nouvinguts

En l'educació secundària, es considera alumne nouvingut aquell que s'ha incorporat per primera vegada al sistema educatiu en els darrers vint-i-quatre mesos o, excepcionalment, quan s'hi ha incorporat en els darrers trenta-sis mesos si procedeix d'àmbits lingüístics i culturals molt allunyats del català.

Davant el xoc emocional que en aquests alumnes pot representar l'arribada a un entorn social i cultural completament nou, el centre preveu mesures específiques per tal que puguin sentir-se ben acollits i percebre el respecte envers la seva llengua i cultura. Cal organitzar els recursos i estratègies adequats perquè, al més ràpidament possible, puguin seguir amb normalitat el currículum i adquirir l'autonomia personal dins l'àmbit escolar o social.

El centre ha de donar-los una resposta personalitzada per garantir l'aprenentatge de la llengua, l'accés al currículum comú i els processos de socialització d'aquests alumnes, i establir els criteris metodològics i els materials curriculars que en facilitin la integració a les aules ordinàries des del primer moment.

Correspon al centre determinar les actuacions que es duran a terme per atendre les necessitats educatives d'aquests alumnes, així com els trets tècnics de les formes organitzatives i dels criteris metodològics que es considerin més apropiats.

2.4.4.2 Acollida i integració dels alumnes nouvinguts

L'acollida i la integració escolar de tots els alumnes ha de ser una de les primeres responsabilitats i dels primers objectius del centre educatiu i dels professionals que hi treballen. Per aconseguir aquest objectiu, particularment pel que fa als alumnes nouvinguts, correspon al centre educatiu el següent:

- Proporcionar a les famílies la informació adequada sobre el sistema escolar a Catalunya: funcionament del centre, tractament i ús de les llengües, recursos a l'abast, tant al centre com a l'entorn, possibilitat de sol·licitud d'ajuts, procés d'integració escolar i social de l'alumne al centre, assoliment dels aprenentatges...
- Garantir una comunicació eficient amb la família, per tal de copsar les necessitats de l'alumne (físiques, afectives, emocionals, cognitives, socials...).
- Fer l'avaluació inicial de l'alumne utilitzant la llengua familiar o d'escolarització prèvia, en la mesura que sigui possible.
- En l'educació bàsica, vetllar per una correcta adscripció de curs i grup, preferentment al nivell que correspon a l'edat cronològica o a un curs inferior com a màxim.
- Garantir el traspàs d'informació al tutor i a l'equip docent.

- Atendre les necessitats afectives, emocionals i relacionals derivades dels processos migratoris i reforçar la tutoria per potenciar l'autoestima i proporcionar l'orientació escolar i/o laboral necessàries.

2.4.4.3 Aula d'acollida

L'aula d'acollida és un recurs preferent per a l'acollida d'alumnes nous. És un punt de referència i un marc de treball obert amb una interacció constant amb la dinàmica del centre, la qual cosa permet una atenció emocional i curricular personalitzada i un aprenentatge intensiu de la llengua catalana i proporciona a l'alumne nou una atenció adequada a les seves necessitats i progressos relacionals i lingüístics, com a complement del treball del grup classe al qual estigui adscrit.

La metodologia de l'aula d'acollida ha de tenir en compte l'organització dels aprenentatges de manera globalitzada, l'existència d'activitats funcionals, el foment del treball cooperatiu i l'establiment de relacions personals positives, sempre tenint com a punt de referència ajudar els alumnes a accedir als currículums de totes les matèries en les millors condicions possibles.

És convenient que l'horari de l'aula d'acollida no interfereixi en les matèries que els alumnes nous poden compartir amb els companys del grup classe ordinari a què estan adscrits des de la incorporació al centre, i que la durada de la presència dels alumnes a l'aula d'acollida, en benefici de la seva incorporació progressiva al grup classe que els correspon, vagi disminuint a mesura que avancin en els aprenentatges. La interacció amb la resta dels alumnes del grup classe és determinant per facilitar-ne el procés de socialització.

Cap alumne no ha d'estar totes les hores lectives a l'aula d'acollida. Una opció recomanable seria que hi estigués la meitat de l'horari lectiu. El pas de l'alumne nou a l'aula ordinària demana molta coordinació i una atenció educativa que incrementi progressivament els aprenentatges normalitzats, però amb el suport suficient per assegurar-ne l'èxit escolar.

Atès el caràcter obert de l'aula d'acollida, l'alumne ha de poder incorporar-s'hi en qualsevol moment del curs, i també s'ha de poder decidir la reincorporació plena d'un alumne a l'aula ordinària en el moment que es consideri més adient.

El nombre de mestres o professors que intervé a l'aula d'acollida ha de ser reduït.

El recurs "aula d'acollida" ha d'estructurar-se de manera flexible, en funció de les necessitats dels alumnes que ha d'atendre i tenint en compte la cultura organitzativa de cada centre. Això implica la possibilitat d'atendre alumnes en grups diversos, en funció de la seva escolarització prèvia, la llengua d'origen o altres característiques que puguin determinar necessitats educatives específiques diferenciades. Es recomana que el nombre màxim d'alumnes que treballa simultàniament en cada grup se situï a l'entorn dels 10 alumnes.

Convé que els professors de l'aula d'acollida tinguin experiència docent i domini de les tecnologies de la informació i la comunicació. D'entre aquests professors, el director del centre en nomenarà el tutor responsable.

Correspon al tutor del grup classe ordinari vetllar especialment pel progressiu assoliment de les competències bàsiques dels alumnes que assisteixen durant una part del seu horari escolar a l'aula d'acollida i per la coordinació, a aquests efectes, amb el tutor d'aquesta aula.

2.4.4.4 Adaptacions del currículum per als alumnes nouvinguts

L'aprenentatge de la llengua és una de les primeres necessitats de l'alumne que, sense conèixer-la, s'incorpora als centres educatius de Catalunya. Per això, a més de les activitats docents dedicades directament a l'ensenyament de la llengua catalana, tota la comunitat educativa ha de vetllar especialment per facilitar-ne l'aprenentatge.

L'especificitat del procés d'aprenentatge dels alumnes nouvinguts, que sovint s'han incorporat durant el curs escolar amb situacions singulars fruit de la diversitat d'edats, procedències i processos d'escolarització previs i, especialment, el fet de compartir el temps escolar entre l'aula d'acollida o altres estructures de suport i l'aula ordinària, fan necessària l'elaboració d'un pla individualitzat. (Vegeu el protocol orientatiu al model "Elaboració de plans individualitzats per als alumnes nouvinguts en l'etapa d'educació secundària".)

El pla individualitzat ha de recollir la informació obtinguda amb l'avaluació inicial de l'alumne nouvingut, ha de prioritzar les necessitats educatives que cal treballar i ha d'establir els mecanismes de planificació, seguiment i avaluació del procés d'acceleració del seu aprenentatge, la qual cosa li ha de permetre incorporar-se plenament, al més aviat possible, a la dinàmica habitual del seu grup classe de referència. I tot això s'ha de fer tenint en compte la diversitat dels alumnes, la coresponsabilitat de tots els agents que intervenen en el seu aprenentatge i l'aplicació de criteris de coherència, pel que fa a la planificació curricular de les matèries.

El pla individualitzat per a l'alumne nouvingut ha d'explicitar les seves característiques o la situació, les prioritats educatives, la proposta curricular i els emplaçaments en què es durà a terme, així com els criteris per al seguiment i l'avaluació dels aprenentatges. Cal preveure la dotació dels suports necessaris amb tots els recursos del centre per als alumnes amb una escolarització prèvia deficient.

Els centres, en assignar la responsabilitat d'elaboració i actualització del pla individualitzat de l'alumne nouvingut que s'incorpora al centre, han de preveure la col·laboració dels professors o altres especialistes d'orientació educativa i de l'EAP si les dificultats d'un alumne comporten necessitats educatives especials.

2.4.4.5 Avaluació dels alumnes nouvinguts

Com la resta d'alumnes del centre, els alumnes nouvinguts han de ser avaluats, almenys trimestralment, de les matèries curriculars que hagin cursat durant el trimestre. L'avaluació dels processos d'aprenentatge de cada alumne i la decisió sobre el pas de curs es duran a terme en relació amb els objectius del seu pla individualitzat. L'avaluació ha de ser contínua, amb observació sistemàtica i visió global del seu progrés d'aprenentatge, i ha d'integrar les aportacions i les observacions efectuades en cada una de les matèries. En cap cas l'avaluació no s'ha de limitar a la suma o combinació numèrica de resultats obtinguts en les diverses matèries.

2.4.4.6 Tutoria de l'aula d'acollida

El tutor de l'aula d'acollida és el referent més clar per a l'alumne nouvingut, però la resposta que s'ofereix a aquest alumne perquè s'integri plenament al centre és responsabilitat de tota la comunitat escolar.

És desitjable que el tutor de l'aula d'acollida sigui un professor estable en el centre, amb les excepcions que decideixi motivadament el director.

La jornada lectiva del tutor de l'aula d'acollida s'ha de dedicar fonamentalment a la docència amb els alumnes nouvinguts.

Corresponen al tutor de l'aula d'acollida, sens perjudici de les adaptacions i matisacions específiques que cada centre pugui decidir, les funcions següents:

- Coordinar l'avaluació inicial i col·laborar en l'elaboració dels plans individualitzats i, si escau, de les adaptacions curriculars, d'acord amb les necessitats educatives de cada un dels alumnes respecte al seu procés d'ensenyament i aprenentatge.
- Gestionar l'aula d'acollida: planificar-ne recursos i actuacions, programar-ne les seqüències d'aprenentatge, aplicar-hi les metodologies més adequades i avaluar-ne processos i resultats.
- Aplicar metodologies i estratègies d'immersió lingüística per a l'adquisició de la llengua.
- Facilitar, en la mesura que sigui possible, l'accés dels alumnes nouvinguts al currículum ordinari.
- Promoure la integració dels alumnes nouvinguts a les corresponents aules de referència.
- Col·laborar en la sensibilització i introducció de l'educació intercultural en el procés educatiu dels alumnes nouvinguts.
- Coordinar-se amb els docents responsables de llengua, interculturalitat i cohesió social del centre o figures equivalents i amb els professionals especialistes dels serveis educatius.
- Participar en les reunions dels equips docents i comissions d'avaluació, per coordinar actuacions i fer el seguiment dels alumnes a fi d'assegurar la coherència educativa.

2.5 Mesures extraordinàries

2.5.1 Unitats d'escolarització compartida (UEC): Programes de diversificació curricular específics per a alumnes amb inadaptació al medi escolar i risc d'exclusió social

1. Definició i objectius

Aquests programes tenen per finalitat prestar atenció educativa, complementant la que ofereixen els centres educatius, als alumnes d'ESO que presenten problemes de comportament i conductes agressives, absentisme i rebuig escolar, trets d'inadaptació social i risc de marginació.

L'objectiu d'aquests programes és afavorir l'assoliment de les competències bàsiques de l'etapa i l'obtenció del títol de graduat en educació secundària obligatòria, amb una metodologia que motivi els alumnes, retornant-los la confiança en les possibilitats d'èxit personal, reforçant-ne els aprenentatges i evitant l'abandó escolar.

Aquests programes, que es desenvolupen en unitats d'escolarització compartida (UEC), tenen una organització on els continguts propis de l'etapa es treballen en relació amb activitats de tipus pràctic que es vinculen a diferents oficis.

2. Alumnes i derivació

Poden incorporar-se a aquests programes els alumnes de 3r i 4t d'ESO, o alumnes que tinguin com a mínim 14 anys –i no més de 16– que presentin els trets esmentats en el punt 1 anterior, quan les mesures d'atenció a la diversitat dins el centre educatiu hagin resultat insuficients.

La derivació a la UEC forma part del procés d'atenció individualitzada a l'alumne quan s'han esgotat totes les actuacions possibles que es poden fer en el centre. La proposta de derivació, que és responsabilitat del director del centre educatiu, ha de seguir el procediment següent:

- a. Proposta escrita del tutor a la comissió d'atenció a la diversitat o, si no n'hi ha, a l'òrgan de l'equip directiu que hagi establert el centre.
- b. Si la proposta és acceptada, i amb coneixement del titular del centre si escau, el director del centre la trasllada a la Inspecció d'Educació juntament amb un informe de l'equip d'assessorament i orientació psicopedagògica (EAP) o del professor d'orientació educativa i l'acord escrit dels pares o tutors legals de l'alumne.
- c. La Inspecció emet un informe valoratiu sobre aquesta proposta i trasllada l'expedient sencer al director dels serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, al gerent del Consorci d'Educació.
- d. El director dels serveis territorials (a Barcelona, l'òrgan competent del Consorci) resol motivadament sobre la proposta a partir dels informes esmentats i de la disponibilitat de places de les UEC i tramet còpies autèntiques d'aquesta

resolució al director del centre educatiu on està escolaritzat l'alumne i al responsable de la UEC on serà derivat.

Els informes que elabora el tutor de l'alumne en el centre s'han de referir a:

- motius pels quals el tutor proposa l'escolarització en una UEC,
- actuacions prèvies a la proposta que s'han portat a terme al centre a fi de donar resposta educativa a les necessitats específiques de l'alumne,
- incorporació d'un document signat pel pare, mare o tutor legal, on consti que han estat informats i que estan d'acord amb la mesura proposada.

Els informes de l'EAP o del professor d'orientació educativa s'han de referir a:

- valoració psicopedagògica de l'alumne,
- aspectes que cal prioritzar per compensar les dificultats d'adaptació escolar de l'alumne,
- justificació de la conveniència d'assistir a la UEC.

3. Estructura i característiques dels programes

L'estructura d'aquests programes és la mateixa que la de la resta dels programes de diversificació curricular. Les activitats que faci un alumne determinat poden respondre a un o més dels àmbits que integren els programes: àmbit lingüístic i social, àmbit científic i tecnològic, i àmbit pràctic, en funció de si un alumne assisteix a la UEC a temps total o compartit amb el centre educatiu.

L'atenció educativa que ha de desenvolupar la UEC es concreta en un projecte que ha d'explicitar:

- els àmbits curriculars que s'hi treballen i les programacions corresponents, amb els objectius, l'organització i la metodologia, criteris de seguiment i d'avaluació dels aprenentatges de l'alumne,
- la distribució horària de les activitats de l'alumne, fent-hi constar els professionals que impartiran les activitats,
- l'acció tutorial planificada,
- la planificació de les sessions de coordinació amb els professors del centre educatiu per tal de fer el seguiment acadèmic i l'avaluació dels alumnes.

L'atenció personalitzada a l'alumne ha d'incloure els aspectes següents:

- el reforç dels aprenentatges instrumentals i el suport emocional i afectiu dels alumnes, en un entorn més reduït i amb una organització i un funcionament molt més flexibles que els del centre educatiu,
- l'acció d'orientació personal planificada per tal d'aconseguir la implicació dels alumnes en el procés formatiu i per afavorir l'adequació de la seva transició a la vida adulta en entorns normalitzats, ja sigui en programes de formació o mitjançant la inserció al món laboral,
- l'itinerari formatiu dels alumnes a partir de l'evolució personal, l'edat, els interessos,

les motivacions i les capacitats i el grau d'assoliment dels objectius previstos.

4. Acció tutorial en aquests programes

La tutoria ha de ser compartida entre el tutor del centre educatiu i el responsable de l'alumne a la UEC, i ha de caracteritzar-se per:

- donar suport als aspectes psicològics que facilitin el desenvolupament de les habilitats emocionals i socials,
- orientar l'alumne en l'elaboració del seu projecte de futur, donant-li eines per desenvolupar l'autonomia personal, professional i social,
- informar i assessorar les famílies dels alumnes sobre aquest procés d'orientació per garantir-ne la col·laboració i la participació.

5. Seguiment acadèmic, avaluació i acreditació escolar de l'alumne que assisteix a les UEC

S'ha de constituir un equip format pel tutor de l'alumne del centre educatiu, la persona responsable de l'alumne a la UEC i, si es considera convenient, un professional de l'EAP o el professor d'orientació educativa del centre educatiu, per tal de fer el seguiment de l'alumne segons el pla individualitzat que s'hagi establert, que ha d'incloure:

- capacitats que es prioritzen
- matèries del currículum que es treballaran
- criteris d'avaluació
- horari de l'alumne

Els responsables de les UEC han de concretar el pla individualitzat de cada alumne a partir de la programació general de la UEC.

El tutor del centre educatiu és responsable d'acordar els criteris d'avaluació amb els professors de les diferents matèries del curs on l'alumne on està matriculat.

El seguiment acadèmic i l'avaluació del progrés de l'alumne s'han de fer de manera col·legiada entre el responsable de l'alumne a la UEC i el tutor designat pel centre educatiu, coordinats per aquest tutor del centre i amb una periodicitat com a mínim trimestral. Cal estendre acta de cada reunió.

En finalitzar cada curs escolar, el tutor designat pel centre educatiu ha de ser el responsable de traspasar la informació sobre l'alumne a les sessions d'avaluació final del centre educatiu. Aquesta informació s'ha de recollir en les corresponents actes d'avaluació i en els documents oficials de l'alumne que corresponguin.

6. Retorn de l'alumne al centre de procedència

En el moment que es consideri la possibilitat de retorn de l'alumne al centre educatiu, s'ha d'instrumentar el procediment següent:

- a. L'equip de seguiment del pla individualitzat de l'alumne comunica als directors del centre educatiu i de la UEC, respectivament, que l'alumne ja pot incorporar-se

plenament al centre educatiu i els lliura l'últim informe de seguiment i l'avaluació corresponent.

- b. El director del centre educatiu comunica als pares i a la Inspecció el retorn del seu fill i alumne, respectivament.
- c. La Inspecció ho comunica al director dels serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, al gerent del Consorci d'Educació, perquè en quedi constància.

2.5.2 Unitats de suport a l'educació especial (USEE)

Les unitats de suport a l'educació especial (USEE) són recursos per facilitar l'atenció educativa i promoure la participació en entorns escolars ordinaris als alumnes amb discapacitats intel·lectuals i del desenvolupament.

Els professionals assignats a aquestes unitats han d'atendre 10 alumnes i com a mínim 5 dels esmentats en el paràgraf anterior. Han de donar suport als professors del grup ordinari mitjançant l'elaboració de materials específics o adaptats que facilitin la participació d'aquests alumnes en les activitats generals del grup i la concreció d'estratègies per fer possible la seva participació a l'aula ordinària. També els correspon l'acompanyament, quan calgui, d'aquests alumnes en les activitats a l'aula ordinària. Així mateix, han de desenvolupar activitats específiques, individuals o en grup reduït, quan els continguts i les competències a desenvolupar ho facin indispensable.

Els alumnes dels centres ordinaris als quals s'aplica el recurs USEE han de formar part d'un grup ordinari. Els tutors d'aquests alumnes seran els docents de les USEE. En la presa de decisions referides a aquests alumnes hi han de participar els tutors i els seus professors per mitjà dels equips docents i de la comissió d'atenció a la diversitat o òrgan equivalent.

Els alumnes atesos pels professionals de la USEE tenen com a marc curricular de referència per al treball de les seves habilitats acadèmiques el mateix que s'estableix al projecte educatiu per a la resta d'alumnes de la seva edat o del seu grup ordinari de referència i prioritzant aspectes que afavoreixin l'adquisició de les habilitats adaptatives següents: comunicació, cura personal, hàbits d'higiene, viure en comunitat, salut i higiene, oci i treball.

Les adaptacions que es facin per a cada alumne es determinaran en el seu pla individualitzat. Ha de ser l'equip docent qui estableixi els criteris per a l'atenció i l'avaluació d'aquests alumnes, seguint els criteris de centre acordats per la comissió d'atenció a la diversitat o òrgan equivalent del centre.

Els professors de la USEE col·laboren amb el tutor del grup ordinari en la tutoria individual dels alumnes que atenen i en el seguiment del seu procés d'aprenentatge i aporten a l'equip docent, per a l'avaluació de l'alumne, tota la informació sobre l'evolució en aquelles matèries en què tinguin una intervenció directa, i els elements per a la valoració dels aprenentatges i el procés de maduresa. Així mateix, tots els professors que imparteixin docència a l'alumne han d'aportar les valoracions

corresponents. L'equip docent pot preveure la possibilitat de fer una sessió d'avaluació complementària per avaluar els alumnes atesos amb professionals de la USEE.

La comissió d'atenció a la diversitat, o òrgan equivalent del centre, ha de planificar, conjuntament amb els serveis educatius, la continuïtat dels alumnes en finalitzar l'educació bàsica.

Les unitats de suport a l'educació especial esmentades fins aquí inclouen també les unitats definides com d'educació especial en l'article 7.5 del [Decret 299/1997](#), de 25 de novembre, sobre l'atenció educativa als alumnes amb necessitats educatives especials. En tot cas, correspon a l'equip directiu la dinamització de la comunitat escolar per avançar en l'educació inclusiva de tots els alumnes.

2.6 Eines de planificació i seguiment dels alumnes

2.6.1 Plans individualitzats

En l'educació secundària obligatòria no es concedeixen exempcions de matèries. Si cal, s'han d'aplicar plans individualitzats.

Un pla individualitzat (PI) és una eina per a la planificació de mesures, actuacions i suports per donar resposta a situacions singulars i complexes de determinats alumnes.

S'ha d'elaborar un pla individualitzat per a un alumne (article 6.3 de l'[Ordre EDU/295/2008](#)) quan es consideri que, per al seu progrés, són insuficients les adaptacions que s'han incorporat a la programació ordinària i les mesures de reforç o d'ampliació que s'han previst.

El pla individualitzat l'elabora l'equip docent, coordinat pel tutor i pels professionals que participen en l'atenció educativa de l'alumne.

La comissió d'atenció a la diversitat o òrgan equivalent ha de promoure les mesures d'informació general, ajuda i assessorament al tutor-coordinador del pla i a l'equip de professors per a la seva elaboració i aplicació. De la mateixa manera, els professors especialistes de la matèria podran donar les indicacions específiques als professors d'atenció individualitzada per tal d'ajustar l'ajut pedagògic a les necessitats de cada alumne en les actuacions prèvies al treball a l'aula ordinària.

L'elaboració d'un pla individualitzat s'ha de fer a partir d'un dictamen d'escolarització, d'un informe psicopedagògic o a demanda del tutor, o d'un altre docent si identifiquen que per al progrés d'un alumne no són suficients les mesures d'atenció a la diversitat planificades en la programació general anual i en el suport escolar personalitzat. En algunes ocasions la iniciativa pot sorgir de la mateixa família que s'adreça al centre per demanar que s'elabori el PI. Aquesta demanda serà valorada pel psicopedagog de l'EAP o bé per l'orientador del centre, que faran arribar la valoració de la demanda a la comissió d'atenció a la diversitat del centre.

L'elaboració d'un pla individualitzat s'ha de fer sempre des de la perspectiva inclusiva i

pot requerir la revisió de com s'organitzen els recursos disponibles de l'aula i del centre.

Per als alumnes que tenen un dictamen d'escolarització motivat per condicions vinculades a discapacitats intel·lectuals i del desenvolupament s'ha d'elaborar un pla individualitzat durant els dos primers mesos del curs. Si la comissió d'atenció a la diversitat o òrgan equivalent valora que no és necessari perquè la discapacitat no afecta el procés d'aprenentatge de l'alumne, se n'ha de deixar constància per escrit. El pla individualitzat ha d'incloure els interessos i les capacitats de l'alumne i les expectatives de la família per anar construint l'itinerari formatiu al llarg de l'etapa i facilitar l'orientació en finalitzar-la.

A proposta del tutor-coordinador del pla, amb l'acord de l'equip docent i un cop s'ha escoltat la família, es pot finalitzar un pla individualitzat en qualsevol moment i abans del temps inicialment previst, si els objectius han estat assolits.

Si la família o tutors legals sol·liciten raonadament la finalització del PI, el tutor-coordinador i la comissió d'atenció a la diversitat o òrgan equivalent valoren la sol·licitud i n'informen el director de la conveniència de continuar o no amb el pla individualitzat de l'alumne. La decisió motivada de finalitzar anticipadament un pla individualitzat l'ha de prendre i signar el director, amb constància del coneixement de la família, en el document del pla i en l'expedient acadèmic de l'alumne.

2.6.2 Avaluació, promoció i acreditació de l'alumne amb PI

En relació amb la durada de l'etapa

Els alumnes amb pla individualitzat poden ampliar la permanència en l'etapa un curs més del que es preveu amb caràcter general, sempre que això afavoreixi la seva evolució personal i social i el progrés en els seus aprenentatges. Cal comunicar la decisió al director dels serveis territorials corresponents.

En relació amb la promoció de curs

Tal com s'ha indicat anteriorment, el PI ha d'especificar els criteris amb què serà avaluat l'alumne i, si és el cas, els criteris específics quant a la seva promoció. Aquests criteris poden ser diferents als establerts amb caràcter general en relació també amb el nombre màxim de matèries suspeses amb què es pot accedir al curs següent.

En relació amb l'acreditació de l'etapa

En acabar l'etapa d'educació secundària obligatòria, l'equip docent ha de valorar si l'alumne pot obtenir el títol de graduat en ESO, tenint en compte el grau d'adaptació que s'ha fet i l'orientació per a l'itinerari educatiu posterior.

Al llarg de tota l'escolaritat la família i el mateix alumne han de ser informats sobre el contingut del PI. Particularment en els últims cursos de l'etapa de secundària obligatòria és necessari que siguin informats sobre les possibilitats d'acreditar aquesta etapa educativa. Una avaluació positiva del PI no sempre ha de comportar una acreditació sistemàtica de l'etapa. Per acreditar l'etapa d'educació secundària

obligatòria s'han de tenir en compte els criteris mínims d'acreditació establerts pel centre i l'orientació de l'alumne vers els itineraris formatius posteriors.

El PI ha d'ajudar l'alumne a construir el propi itinerari formatiu i orientar-lo en finalitzar l'escolaritat obligatòria. Per aquest motiu, quan el PI es fa per a un alumne que està finalitzant l'ESO, cal afegir un pla de transició a estudis post-obligatoris o d'inserció al mercat laboral, que posteriorment formarà part del document orientador de final d'etapa.

2.6.3 Plans individualitzats per a alumnes amb necessitats educatives específiques

En el marc dels principis generals de l'educació inclusiva, l'atenció als alumnes ha de tenir lloc, sempre que per les seves característiques sigui possible i adequat, en entorns escolars ordinaris, proporcionant-los el suport necessari per possibilitar-los l'accés als entorns i activitats generals i als aprenentatges escolars.

Com especifica l'[article 81.3.a\)](#) de la LEC, s'entén per alumnes amb necessitats educatives especials els afectats per discapacitats físiques, psíquiques o sensorials, els que manifesten trastorns greus de personalitat o de conducta o els que pateixen malalties degeneratives greus.

L'aprenentatge cooperatiu, la intervenció de més d'un professional a l'aula, la planificació de la participació de tots els alumnes en les activitats d'aula, la resolució col·laborativa de conflictes, entre altres, poden afavorir la inclusió de tots els alumnes a l'aula ordinària.

Els centres han de prioritzar que els mestres de pedagogia terapèutica i els professors de l'especialitat d'orientació educativa facin atenció directa als alumnes amb necessitats educatives especials greus en els entorns escolars ordinaris i donin suport als professors en la participació d'aquests alumnes a l'aula ordinària.

Per a l'alumne que necessiti suport d'educadors d'educació especial, auxiliars d'educació especial o vetlladors, el tutor de l'alumne ha de facilitar per escrit a aquests professionals l'horari, el lloc i les activitats que ha de desenvolupar i fer-ne la supervisió i els ajustaments necessaris al llarg del curs. El suport d'aquests professionals s'incrementarà, disminuirà i suprimirà en funció de l'evolució de l'alumne sobretot en aspectes d'autonomia personal i de conducta que li permetin participar de manera més autònoma en les activitats previstes al centre i a l'aula.

L'equip docent, amb la col·laboració de l'EAP, ha de fer el seguiment dels aprenentatges dels alumnes i adoptar les decisions que correspongui en relació amb l'atenció educativa que es dona a l'alumne, procurant sempre la màxima participació d'aquest en els entorns i grups ordinaris.

En la valoració del procés d'aprenentatge dels alumnes amb necessitats educatives especials cal tenir especialment en compte l'assoliment de les competències bàsiques, el desenvolupament personal i social i l'adquisició d'hàbits d'autonomia i de treball.

L'avaluació dels processos d'aprenentatge dels alumnes amb necessitats educatives especials ha de seguir el mateix procés que la resta dels alumnes.

Per als alumnes amb necessitats educatives especials que disposin d'un pla individualitzat, els resultats de les avaluacions de les matèries s'han de referir a aquest pla, i a l'apartat d'observacions de l'acta d'avaluació s'ha de resumir la informació que sigui rellevant sobre els objectius del pla de l'alumne. L'avaluació qualitativa ha de recollir bàsicament el grau d'assoliment de les competències bàsiques d'acord amb el currículum. Per a l'acreditació cal tenir en compte l'itinerari formatiu posterior. El pla individualitzat ha d'incloure informació sobre les capacitats i possibilitats de l'alumne.

En els informes trimestrals cal explicitar l'evolució de l'alumne en les diferents matèries i, fins on sigui possible, els continguts treballats i els aprenentatges realitzats, l'assoliment d'hàbits de treball i d'autonomia i l'adaptació al centre i al grup. És convenient utilitzar el mateix model d'informe que amb la resta dels alumnes. Aquesta informació s'ha de compartir oportunament amb les famílies.

Si l'alumne no cursa determinades matèries, aquestes no s'han de qualificar a les actes d'avaluació ni a l'expedient de l'alumne, en què cal fer-ne constar el motiu i informar els pares que es farà així a l'efecte d'expedient acadèmic.

En finalitzar el curs escolar, els professors que han impartit cadascuna de les matèries han d'atorgar a l'alumne la qualificació que correspongui, tenint en compte els plans individualitzats que per a cada alumne s'hagin formulat. Correspon a l'equip docent decidir sobre la promoció de l'alumne.

En l'avaluació final de l'etapa cal considerar la maduresa de l'alumne en relació amb els objectius i les competències bàsiques de l'etapa, la maduresa personal i les possibilitats de progrés en cursos posteriors.

El centre, mitjançant la comissió d'atenció a la diversitat o àmbit equivalent, ha de fer el seguiment de l'evolució de l'alumne amb necessitats educatives especials amb participació dels tutors i professionals especialistes EAP, professors d'orientació educativa, mestre de pedagogia terapèutica, professionals de la USEE com a element clau de les decisions organitzatives, curriculars i avaluadores que es prenguin per afavorir la inclusió escolar.

La implicació de les famílies i l'enregistrament sistemàtic dels aspectes que es tracten i els acords que es prenen són essencials per poder fer el seguiment de l'evolució dels alumnes.

En els documents oficials d'avaluació s'han de fer constar les mesures d'atenció a la diversitat adoptades i el pla individualitzat, si escau.

2.6.4 Plans individualitzats per a alumnes amb altes capacitats

Per a alumnes amb altes capacitats intel·lectuals i/o elevat rendiment acadèmic, identificats mitjançant una avaluació psicopedagògica, per als quals les mesures d'ampliació previstes no hagin estat suficients, també es podran proposar plans

individualitzats que comportin la reducció de la durada de l'etapa. Una vegada s'ha preparat un pla individualitzat d'aquestes característiques, el director del centre ha de demanar-ne l'autorització per aplicar-lo. A aquest efecte, ha de trametre als serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, al Consorci d'Educació, la documentació següent:

- a. Sol·licitud signada pel pare, mare o tutors legals de l'alumne.
- b. Documentació acreditativa de les causes que motiven la petició.
- c. Proposta de pla individualitzat elaborat pel centre (amb la col·laboració de l'EAP, si escau).

El director dels serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, l'òrgan competent del Consorci d'Educació, trametran tota la documentació, acompanyada d'un informe de la Inspecció d'Educació, a la Direcció General d'Educació Secundària Obligatoria i Batxillerat, que emetrà la resolució adient i la trametrà al centre educatiu. El centre ha de notificar-la per escrit als pares o tutors legals de l'alumne. Contra aquesta resolució es pot interposar recurs d'alçada en el termini d'un mes davant el secretari de Polítiques Educatives.

Hi ha orientacions i informació complementària a la publicació "[Les altes capacitats: detecció i actuació en l'àmbit educatiu](#)".

2.6.5 Plans individualitzats per a alumnes que simultaniegen l'ESO amb estudis de música o dansa

Als alumnes d'ESO que, pel fet de cursar estudis de música o de dansa, sol·licitin no cursar les matèries optatives i/o educació física i/o música se'ls podrà aplicar un pla individualitzat consistent en la convalidació o el reconeixement d'aquestes matèries segons el procediment que s'especifica en els documents "Simultaneïtat d'estudis d'ESO o de batxillerat amb estudis de música" i "Simultaneïtat d'estudis d'ESO o de batxillerat amb estudis de dansa".

2.6.6 Plans individualitzats per a alumnes d'ESO amb dedicació significativa a la pràctica de l'esport

2.6.6.1 Centres educatius d'especial atenció a la pràctica esportiva

En el marc dels acords establerts entre el Departament d'Ensenyament i la Secretaria General de l'Esport, els centres que pertanyen a la xarxa de centres educatius d'especial atenció a la pràctica esportiva poden desenvolupar projectes de centre que incloguin adaptacions del currículum de la matèria d'educació física i/o de les matèries optatives per a alumnes de l'etapa d'ESO.

Per sol·licitar l'autorització d'aquests projectes en centres que pertanyen a la xarxa de centres educatius d'especial atenció a la pràctica esportiva, el director del centre trametrà al director dels serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, al gerent del

Consorci d'Educació la proposta de projecte elaborada pel centre, en la qual caldrà especificar els continguts i objectius de la matèria d'educació física i/o de les matèries optatives que, a parer del centre, haurien de ser suprimits o modificats als alumnes d'especial atenció a la pràctica esportiva. El director dels serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, l'òrgan competent del Consorci d'Educació trametran la documentació, amb informe de la Inspecció d'Educació, a la Direcció General d'Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat, perquè dicti resolució. En el cas d'alumnes que tinguin un currículum diferent al que s'estableix en el projecte autoritzat, el centre ha d'elaborar un pla individualitzat.

2.6.6.2 Alumnes amb dedicació significativa a l'esport en altres centres

Els alumnes amb dedicació significativa a l'esport avalada pel Consell Català de l'Esport, matriculats en centres que no pertanyin a la xarxa de centres educatius d'especial atenció a la pràctica esportiva, poden sol·licitar al director del centre educatiu que se'ls apliqui un pla individualitzat que inclogui el reconeixement de la matèria d'educació física i d'algunes o totes les matèries optatives per a alumnes de l'etapa d'ESO.

En aquest pla individualitzat cal adjuntar-hi la documentació següent:

- Sol·licitud signada pel pare, mare o tutors legals de l'alumne.
- Certificat del Consell Català de l'Esport (av. dels Països Catalans, 12. 08950, Esplugues de Llobregat). Els alumnes poden obtenir aquest certificat quan siguin esportistes que figuren en el programa de tecnificació (ARC) de la federació catalana corresponent.

El director del centre educatiu ha de fer estudiar la petició de pla individualitzat a la comissió d'atenció a la diversitat del centre o òrgan equivalent, que ha de procedir d'acord amb el que tingui establert per a la resta de plans individualitzats. Atès el motiu de la sol·licitud, el pla individualitzat ha d'especificar els continguts i/o objectius de les matèries optatives que, a parer del centre, haurien de ser suprimits o modificats per a l'alumne, i deixar constància del reconeixement de la matèria d'educació física. El pla ha de ser aprovat pel director del centre.

En casos excepcionals en què les circumstàncies individuals de l'alumne i la seva dedicació intensiva a l'esport així ho justifiquin, la comissió d'atenció a la diversitat o òrgan equivalent del centre pot proposar, i el director del centre aprovar, un pla individualitzat que comporti el reconeixement de la matèria d'educació física i d'algunes o totes les matèries optatives, encara que l'alumne no pugui tenir el certificat del Consell Català de l'Esport.

3 Proves d'avaluació

En el curs 2013-2014 es faran les proves d'avaluació de l'educació secundària

obligatòria (4t curs d'ESO). Les proves s'aplicaran els dies 19 i 20 de febrer de 2014. Per aquest motiu, el centre no programarà per als alumnes de 4t curs d'ESO cap activitat que s'hagi de fer fora del centre durant aquests dies.

Així mateix, entre el 14 i el 25 d'octubre de 2013 s'aplicarà als alumnes de 3r curs d'ESO la prova d'avaluació diagnòstica que preveu la LOE en l'[article 29](#).

D'altra banda, els dies 6 i 7 de maig de 2014 és previst d'aplicar les proves d'avaluació de l'educació primària (6è curs), que poden requerir la participació de professors d'educació secundària.

4 Avaluació d'alumnes de l'etapa d'ESO

La regulació de l'avaluació i la promoció dels alumnes de l'ESO és a l'[Ordre EDU/295/2008](#), de 13 de juny, per la qual es determinen el procediment i els documents i requisits formals del procés d'avaluació a l'educació secundària.

Atès que es preveu que en el curs 2013-2014 les activitats i/o proves extraordinàries de recuperació a l'ESO, establertes en l'article 19.3 del [Decret 143/2007](#), de 26 de juny, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria, es facin entre l'1 i el 3 de setembre de 2014, els centres han de preveure en l'organització de les activitats del curs la realització en aquestes dates de les esmentades proves extraordinàries i les posteriors sessions d'avaluació final de curs, d'acord amb el que estableix l'[Ordre ENS/56/2012](#), de 8 de març.

Els criteris generals d'avaluació concretats en el projecte educatiu, i els que s'aplicaran en l'avaluació dels aprenentatges i per decidir si l'alumne passa de curs, han de ser públics i els centres educatius n'han d'informar les famílies i els alumnes. Específicament, cada família i cada alumne han de tenir clar què s'espera que faci i assolixi l'alumne per tal de fer possible el seu compromís i el de la família en el procés d'aprenentatge.

En aquest sentit, cal considerar els aspectes recollits a "[Orientacions per a l'avaluació a l'ESO](#)", que es pot consultar al portal XTEC (Secció "Currículum i orientació").

L'alumne ha d'estar informat en tot moment del seu progrés per tal d'orientar el seu rendiment cap a l'èxit escolar, i ha de poder prendre, amb l'ajut dels professors, decisions per millorar. De la mateixa manera, les famílies han de tenir informacions sobre el procés d'aprenentatge dels seus fills i rebre orientacions, en el marc de la carta de compromís educatiu, per ajudar-los a millorar, amb pautes de treball per a l'alumne a aplicar en l'àmbit familiar, i amb el seguiment d'aquest treball per les famílies.

Els butlletins de qualificacions són un element habitual de comunicació entre les famílies i els centres. En els butlletins, els resultats quantitatius de l'avaluació han d'acompanyar-se amb orientacions qualitatives que permetin a les famílies i als alumnes trobar, en col·laboració amb els docents, estratègies per aconseguir millorar-ne els aprenentatges. És prescriptiu que els centres facin arribar a les famílies la informació corresponent a les diverses sessions d'avaluació i és recomanable que

aquest intercanvi d'informació s'ampliï a altres moments del trimestre. Altres informacions sobre el seguiment de l'alumne es poden vehicular per mitjà d'entorns virtuals.

Els documents oficials de l'avaluació s'han de conservar en el centre a disposició de la Inspecció d'Educació per a possibles comprovacions.

El material que hagi pogut contribuir a atorgar les qualificacions durant el curs (proves escrites, treballs, quaderns de pràctiques, etc.) és convenient lliurar-lo als alumnes i fer-ne un retorn adequat, perquè es pugui utilitzar com una eina més en el procés d'aprenentatge de l'alumne. Per tal de garantir el dret a la revisió de qualificacions, l'alumne ha de conservar fins a final de curs el material que se li lliuri i que hagi contribuït a la seva avaluació continuada. També, amb aquesta finalitat, els professors han de conservar el seu registre de qualificacions i el material d'avaluació que no s'hagi lliurat a l'alumne (com ara el que s'hagi utilitzat en les avaluacions extraordinàries).

Quan en un centre educatiu hi hagi matriculats alumnes que temporalment es trobin en situació d'escolarització singular com ara les escolaritzacions compartides entre centre ordinari i centre d'educació especial, la realització d'activitats complementàries en unitats d'escolarització compartida (UEC), l'atenció educativa en aules hospitalàries o l'atenció educativa domiciliària, o bé internats en centres educatius del Departament de Justícia, l'equip directiu i el tutor de l'alumne del centre on està matriculat han d'establir els procediments necessaris per al seguiment acadèmic i per al procés d'avaluació d'aquests alumnes.

L'aprenentatge de les competències bàsiques des de totes les matèries i l'avaluació, com a observació i diagnòstic del progrés dels aprenentatges de l'alumne, necessiten la integració de les aportacions de tots els professors que imparteixen docència a un mateix alumne. Aquesta necessitat justifica també la conveniència de limitar, particularment a 1r i 2n curs d'ESO, el nombre de professors diferents que han de tenir aquests alumnes.

A l'alumne que superi l'etapa se li ha de calcular la qualificació mitjana de l'ESO, definida a l'article 15 de l'Ordre EDU/295/2008. Les [Instruccions per al càlcul de la qualificació mitjana de l'educació secundària obligatòria](#) mostren amb detall el procediment de càlcul d'aquesta mitjana.

Certificat oficial d'estudis obligatoris per als alumnes que no han completat l'ESO

D'acord amb l'article 14.6 de l'[Ordre EDU/295/2008](#), de 13 de juny, sobre l'avaluació a l'ESO i d'acord amb el que estableix el nou article 15 bis del [Reial decret 1631/2006](#), de 29 de desembre, pel qual s'estableixen els ensenyaments mínims corresponents a l'educació secundària obligatòria, segons la redacció feta pel [Reial decret 1146/2011](#), de 29 de juliol, a l'alumne que no obtingui el títol de graduat/graduada en educació secundària obligatòria se li ha d'expedir un certificat oficial d'estudis obligatoris, en què constaran, com a mínim, els elements següents:

- a. Historial acadèmic de l'alumne.
- b. Informe de l'equip docent de l'últim curs escolar en què hagi estat matriculat, en

què s'indiqui el nivell d'adquisició de les competències bàsiques.

- c. Informe de l'equip docent de l'últim curs escolar en què hagi estat matriculat, en què s'indiqui la formació complementària que hauria de cursar l'estudiant per obtenir el títol de graduat/graduada en educació secundària obligatòria.

Al Catàleg de models del Portal de centre es pot descarregar el model del certificat oficial d'estudis obligatoris.

5 Reclamacions motivades per les qualificacions de l'ESO

D'acord amb l'[article 21.2 d\) i e\)](#) de la Llei 12/2009, d'educació, i el [Decret 279/2006](#), de 4 de juliol, els alumnes o els seus pares o tutors legals, en el cas que siguin menors d'edat tenen dret a sol·licitar aclariments per part dels professors respecte de les qualificacions trimestrals o finals, així com a reclamar contra les decisions i qualificacions que, com a resultat del procés d'avaluació, s'adoptin al final d'un curs o de l'etapa.

Reclamacions per qualificacions obtingudes al llarg del curs d'ESO

Si les normes d'organització i funcionament del centre no ho disposen altrament, les reclamacions respecte a les qualificacions obtingudes al llarg del curs, si no es resolen directament entre el professor i l'alumne afectats, es presentaran al tutor, el qual les traslladarà al departament, seminari o òrgan equivalent que correspongui per tal que s'estudiïn. En tot cas, la resolució definitiva correspondrà al professor i la reclamació i la resolució adoptada es faran constar en el llibre d'actes del departament o seminari, o registre documental amb funció equivalent, i es comunicaran a l'equip docent del grup corresponent.

Reclamacions per qualificacions finals d'ESO

Per a les qualificacions finals de curs el centre establirà un dia, posterior a la realització de les avaluacions finals de juny i de setembre, en què els professors estudiaran i resoldran les possibles reclamacions.

Si l'alumne no està d'acord amb la resolució dels professors quant a les qualificacions de les matèries, podrà reiterar la reclamació en un escrit adreçat al director i presentat el mateix dia o l'endemà. També podran adreçar directament al director, en el mateix termini, reclamacions contra les decisions relatives a la promoció de curs o l'acreditació final d'etapa.

Un cop presentada la reclamació al director, se seguirà la tramitació següent:

- a. Si la reclamació es refereix a la qualificació de matèries, el director la traslladarà al departament, seminari o òrgan equivalent que correspongui, per tal que, en reunió convocada a tal fi, estudiï si la qualificació s'ha atorgat d'acord amb els criteris d'avaluació establerts i formuli la proposta pertinent. Si consta només d'un o dos membres, l'òrgan s'ampliarà, fins a tres, amb els professors que el director

designi (entre els professors d'altres matèries del mateix àmbit o entre els càrrecs directius). Les reclamacions formulades i la seva proposta raonada de resolució es faran constar en el llibre d'actes del departament o seminari, o en el registre documental de funció equivalent.

Vista la proposta formulada per l'òrgan i l'acta de la sessió d'avaluació en què l'equip docent atorgà les qualificacions finals, el director podrà resoldre directament la reclamació, o bé convocar una nova reunió de l'equip docent. En aquest últim cas resoldrà en vista dels elements abans esmentats i de la proposta que faci l'equip docent en la reunió extraordinària, les deliberacions del qual constaran en una acta singular elaborada a tal efecte.

b. Si la reclamació es refereix a decisions sobre la promoció de curs o acreditació final de l'etapa, el director podrà resoldre directament la reclamació en vista de l'acta de la sessió d'avaluació en què l'equip docent atorgà les qualificacions finals, o bé convocar una nova reunió de l'equip docent. En aquest últim cas, resoldrà en vista de l'acta de la sessió d'avaluació en què l'equip docent atorgà les qualificacions finals i de la proposta que formuli l'equip docent en la reunió extraordinària, les deliberacions del qual també constaran a l'acta elaborada a tal efecte. També tindrà en compte, si escau, la documentació generada en el cas que l'alumne hagués presentat prèviament recurs contra les qualificacions finals de les matèries, el procediment del qual ha quedat descrit a l'apartat a.

c. La resolució del director es notificarà a l'interessat. En el cas que la reclamació sigui acceptada, es modificarà, en diligència signada pel director, l'acta d'avaluació corresponent i la modificació es comunicarà a l'equip docent del grup.

d. Contra la resolució que el director doni a la reclamació l'alumne o, si aquest és menor d'edat, el seu pare, mare o tutors legals podrà recórrer davant el director dels serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, davant de l'òrgan competent del Consorci d'Educació, en escrit del recurrent presentat per mitjà del director del centre, en el termini de cinc dies hàbils a comptar de l'endemà de la notificació de la resolució. Aquesta possibilitat s'haurà de fer constar en la notificació de resolució que el centre fa arribar a l'interessat.

En el cas que l'interessat presenti recurs contra la resolució del centre, el director el trametrà en els tres dies hàbils següents als serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, al Consorci d'Educació, juntament amb la documentació següent:

- còpia de la reclamació adreçada al director del centre,
- còpia de l'acta final d'avaluació del grup a què pertany l'alumne,
- còpia de l'acta de les reunions en què s'hagi analitzat la reclamació,
- còpia de la resolució del director del centre,
- còpia de les qualificacions trimestrals i finals obtingudes per l'alumne al llarg

de l'etapa,

- qualsevol altra documentació que, per iniciativa del director o a petició de l'interessat, es consideri pertinent adjuntar.

f. La Inspecció d'Educació elaborarà un informe que inclourà tant els aspectes procedimentals seguits en el tractament de la reclamació com el fons de la qüestió reclamada. Quan de l'informe i de la documentació se'n desprèn la conveniència de revisar la qualificació o el procediment d'avaluació, si el director dels serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, l'òrgan competent del Consorci d'Educació ho considera necessari pot encarregar aquesta tasca a una comissió formada per un professor del centre que no hagi estat responsable directe de la qualificació objecte de reclamació, proposat pel director del centre, un professor d'un altre centre i un inspector, proposats per la Inspecció d'Educació. D'acord amb l'informe de la Inspecció i, si escau, de la comissió, el director dels serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, l'òrgan competent del Consorci d'Educació ho resoldrà definitivament, amb notificació a l'interessat, per mitjà del director del centre. En el cas que la reclamació sigui acceptada, es modificarà, en diligència signada pel director, l'acta d'avaluació corresponent i la modificació es comunicarà a l'equip docent del grup.

g. A fi que les tramitacions anteriors siguin factibles, cal que els professors mantinguin un registre de tots els elements que han utilitzat per avaluar i cal que conservin en el centre, o que hagin retornat als alumnes (que els hauran de conservar fins a final de curs), tots els elements escrits que hagin contribuït a l'avaluació continuada. Els exercicis escrits que no s'hagin retornat als alumnes i les proves extraordinàries, si escau, s'hauran de conservar fins al 30 de setembre de 2014. Transcorregut aquest termini, i si no estan relacionats amb la tramitació d'expedients de reclamació de qualificacions, podran ser destruïts, o retornats als alumnes si aquests així ho havien demanat prèviament.

6 Normativa d'aplicació

A més de les disposicions publicades al DOGC, a l'apartat [Currículum i Orientació >Normativa](#) de l'XTEC estan disponibles la totalitat de circulars i orientacions curriculars i d'avaluació d'educació secundària obligatòria.

Currículum d'ESO

- [Decret 143/2007](#), de 26 de juny, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria (DOGC núm. 4915, 29.6.2007). Correcció d'errada en el DOGC núm. 5515, de 27.11.2009. Modificat pel Decret 51/2012, de 22 de maig (DOGC núm. 6135, de 24.5.2012).

Avaluació d'alumnes

- [Ordre EDU/295/2008](#), de 13 de juny, per la qual es determinen el procediment i els documents i requisits formals del procés d'avaluació a l'educació secundària obligatòria (DOGC núm. 5155, de 18.6.2008). Modificada per l'[Ordre ENS/56/2012](#), de 8 de març (DOGC núm. 6088, de 15.3.2012).
- [Resolució EDU/3445/2009](#), de 2 de desembre, per la qual es regula la convocatòria anual de les proves per a l'obtenció del títol de graduat en educació secundària obligatòria per a l'alumnat que no l'hagi obtingut en finalitzar l'etapa esmentada (DOGC núm. 5523, de 10.12.2009).

Equivalència d'estudis

- [Ordre EDU/1603/2009](#), de 10 de juny, per la qual s'estableixen equivalències amb els títols de graduat en educació secundària obligatòria i de batxiller regulats en la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació (BOE núm. 146, de 17.6.2009).

Coordinació entre primària i secundària

1 Aspectes generals

La transició entre les etapes educatives, especialment de l'educació primària a l'educació secundària obligatòria, és un dels moments clau en la trajectòria educativa dels alumnes on sovint s'evidencien possibles mancances en l'assoliment de les competències necessàries per continuar amb garanties d'èxit l'etapa següent i on es pot produir una fractura en el model pedagògic i didàctic que desestabilitza l'alumne i pot generar situacions de risc de fracàs escolar. La coordinació entre els equips docents responsables de les diferents etapes i ensenyaments és fonamental per assegurar una continuïtat i coherència en el procés educatiu.

Els centres han d'adoptar mesures per intentar facilitar que la transició entre les dues etapes esdevingui un èxit, preveient possibles factors de tipus emocional, socials i metodològics que poden condicionar els resultats acadèmics, garantint la coordinació entre les etapes que componen l'educació bàsica (primària i secundària obligatòria) per tal de facilitar la continuïtat del procés educatiu i assegurar als alumnes una transició adequada d'una etapa a l'altra (LEC [art. 57](#)).

El [Decret 102/2010](#), d'autonomia dels centres educatius, estableix que el projecte educatiu de centre ha de tenir en compte els processos que assegurin la coordinació entre projectes educatius dels centres que imparteixen les etapes educatives successives a uns mateixos alumnes. En aquest sentit, els centres educatius han de planificar la coordinació entre primària i secundària a fi de donar continuïtat i coherència pedagògica entre les etapes. Això significa establir entre els centres que imparteixen cada una d'aquestes etapes sessions de treball per afavorir el coneixement que els centres tenen del seu estil docent i educatiu, i el coneixement i el sentiment de pertinença al centre de cada alumne i la seva família.

Tal com determina l'article 18 del [Decret 142/2007](#), pel qual s'estableix l'ordenació dels

ensenyaments de l'educació primària, el Departament d'Ensenyament afavorirà i incentivarà la coordinació entre els projectes educatius dels centres d'educació primària i els d'educació secundària obligatòria a fi que el pas dels alumnes d'una etapa a l'altra sigui viscut com a continuïtat positiva.

L'article 1.4 del [Decret 143/2007](#), pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria, determina que l'educació secundària obligatòria manté la coherència amb l'educació primària, garantint la coordinació entre les etapes, per tal d'assegurar una transició adequada dels alumnes entre etapes i facilitar la continuïtat del seu procés educatiu, com a part integrant de l'educació bàsica. Els equips directius dels instituts i de les escoles d'on procedeixi l'alumne planificaran la realització de les sessions de coordinació per oferir una orientació sòlida en el procés educatiu i l'itinerari formatiu de l'alumne.

2 Concreció d'actuacions

En el marc de la Programació general anual, els centres establiran les actuacions necessàries per garantir una correcta coordinació entre les etapes successives en els àmbits següents:

2.1 Projectes educatius

- Conèixer els respectius PEC (objectius, competències, continguts clau, estratègies didàctiques, metodològiques i avaluació formativa).
- Conèixer l'organització i el funcionament dels centres al servei de l'acció orientadora sota els criteris d'escola inclusiva.

2.2 Transició entre etapes

- Treball conjunt per compartir criteris per a l'elaboració de les activitats de reforç d'estiu i proporcionar als centres de secundària una còpia d'aquestes activitats encomanades als alumnes de 6è de primària que no han superat satisfactòriament alguna de les àrees de llengua i matemàtiques. Cal fer aquesta coordinació abans del 30 de juny.

Al portal XTEC, secció "Currículum i orientació > Educació primària > [Orientacions](#)", hi ha orientacions per a les activitats de reforç d'estiu.

- Realització d'entrevistes entre els tutors del darrer cicle de l'educació primària i els tutors del primer curs de l'educació secundària obligatòria per al traspàs d'informació de cada alumne (nivells competencials, desenvolupament personal i social i situació familiar).

- Facilitar al centre de secundària la relació d'alumnes de 6è als quals s'han encomanat activitats de reforç a l'estiu, que es tindran en compte en l'avaluació inicial de 1er d'ESO.
- Sol·licitud per part dels centres d'educació secundària obligatòria als centres de primària d'una còpia de l'historial acadèmic de l'alumne i l'informe individualitzat, amb la informació que es consideri convenient per a la millor incorporació de l'alumne a la nova etapa educativa (article 3.1 de l'[Ordre EDU/295/2008](#), de 13 de juny).

Els centres han de garantir el traspàs de tota la informació rellevant, inclòs l'informe de la prova de 6è de primària i molt especialment la d'aquells alumnes amb necessitats educatives especials, i si cal es demanarà l'assistència dels equips d'assessorament i orientació psicopedagògica.

2.3 Incorporació a l'educació secundària obligatòria

Una vegada els alumnes ja han promocionat a 1r d'ESO, els centres de secundària han de fer el seguiment del procés d'adaptació a la nova etapa, tant pel que fa a aspectes de desenvolupament personal i social com del seu rendiment educatiu.

- En la programació d'activitats del primer trimestre del curs, els centres han de preveure la realització d'entrevistes entre el tutor del darrer cicle de l'educació primària i el tutor del primer curs de l'educació secundària obligatòria per tal de completar la informació sobre els alumnes en relació amb els seus aprenentatges ([Ordre EDU/296/2008](#), de 13 de juny, art. 16.1, i [Ordre EDU/295/2008](#), de 13 de juny, art. 3.2).
- Els centres d'educació primària han d'estar oberts a les sol·licituds d'informació complementària que els puguin requerir els centres d'educació secundària obligatòria receptors dels seus alumnes (Ordre EDU/296/2008, de 13 de juny, art. 16.2).
- En els centres de secundària el membre de l'equip directiu que té encomanada la coordinació pedagògica i l'orientador seran els responsables de vetllar per aquesta informació.

3 Normativa d'aplicació

- Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació (DOGC núm. 5422, de 16.7.2009), [article 57](#).
- [Decret 102/2010](#), de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius (DOGC núm. 5686, de 5.8.2010)
- [Decret 142/2007](#), de 26 de juny, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments de l'educació primària (DOGC núm. 4915, de 29.6.2007).

- [Decret 143/2007](#), de 26 de juny, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria (DOGC núm. 4915, 29.6.2007).
- [Ordre EDU/296/2008](#), de 13 de juny, per la qual es determinen el procediment i els documents i requisits formals del procés d'avaluació en l'educació primària (DOGC núm. 5155, de 18.6.2008).
- [Ordre EDU/295/2008](#), de 13 de juny, per la qual es determinen el procediment i els documents i requisits formals del procés d'avaluació a l'educació secundària obligatòria (DOGC núm. 5155, de 18.6.2008). Modificada per l'[Ordre ENS/56/2012](#), de 8 de març (DOGC núm. 6088, de 15.3.2012).

Currículum del primer cicle de l'educació infantil

1 El primer cicle de l'educació infantil

El primer cicle de l'educació infantil s'ajusta al que determina l'[article 56](#) de la Llei 12/2009, d'educació, i s'organitza d'acord amb els principis d'educació comuna, inclusiva i coeducadora, i atenent als criteris establerts a l'[article 78](#) de la Llei esmentada.

El [Decret 282/2006](#), de 4 de juliol, pel qual es regulen el primer cicle de l'educació infantil i els requisits dels centres estableix el nombre i qualificació dels professionals que hi intervenen, el nombre màxim d'infants per grup, el procediment de creació o d'autorització administrativa d'aquests centres, la participació de la comunitat escolar en el control i gestió del centre, així com la possibilitat de delegar determinades competències als ajuntaments.

El [Decret 101/2010](#), de 3 d'agost, estableix l'ordenació dels ensenyaments del primer cicle de l'educació infantil. L'acció educativa en el primer cicle de l'educació infantil ha de permetre assolir els objectius del cicle i les capacitats que s'hi especifiquen.

Els processos d'avaluació, observació i seguiment dels infants han d'adoptar els documents i els requisits formals establerts per al segon cicle de l'educació infantil a l'[Ordre EDU/484/2009](#), de 2 de novembre.

La disposició addicional desena del [Decret 102/2010](#), de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius estableix que el Departament d'Ensenyament adaptarà progressivament l'organització i el funcionament de les llars d'infants a l'exercici de l'autonomia pedagògica, d'organització i de gestió.

2 Currículum i orientacions. Educació infantil. Primer cicle

El Departament d'Ensenyament ha publicat unes [Orientacions per al desplegament del currículum 0-3](#) amb l'objectiu de donar compliment a la normativa i dotar-la de més

significat, amb unes indicacions que deixen clar el seu caràcter plenament educatiu però adequat al nivell evolutiu dels infants d'entre 0 i 3 anys.

Al portal XTEC, secció Currículum i orientació > [Educació infantil](#), hi ha un recull de recursos i materials relatius a l'organització curricular d'aquest cicle.

3 Seguiment del desenvolupament de l'infant

L'observació és l'eina fonamental per al seguiment dels progressos dels infants. La seva finalitat és recollir informació i prendre decisions sobre l'evolució educativa dels infants, l'adquisició dels aprenentatges, la relació que mantenen amb els altres i l'assoliment dels objectius establerts.

Els aspectes rellevants de l'observació, els instruments de registre, la informació a les famílies i l'altra documentació pedagògica són establerts per l'equip educatiu i s'han d'incloure en la programació.

El director del centre ha de vetllar perquè s'informi per escrit, com a mínim una vegada l'any, els pares o tutors legals; així mateix, s'ha de garantir una entrevista individual a l'inici de l'escolarització, una altra al llarg del curs i una reunió col·lectiva anual.

4 La programació de les activitats

Partint dels trets definits en el projecte educatiu, cada llar d'infants ha de planificar quina serà la tasca educativa adreçada a cada grup d'infants. S'aconsella que aquesta programació es defineixi a partir de dos documents:

- La programació de curs, que ha de contenir la reflexió que ha fet l'equip educatiu sobre quines són les activitats, projectes o unitats didàctiques que volen desenvolupar al llarg del curs, així com la seva temporalització. En aquest document també hi ha de constar la contribució que fan aquests projectes o unitats didàctiques a l'assoliment de les capacitats i a la consecució dels objectius de cicle.

Aquesta programació de curs ha de tenir en compte que totes les situacions i vivències quotidianes dels nens i les nenes a la llar d'infants han d'estar previstes en la programació i ser considerades com a activitats educatives. No hi ha d'haver diferència sinó continuïtat educativa entre els moments de les activitats de cura i atenció diàries, el joc espontani de l'infant i les activitats estructurades per part del personal educador.

- La programació de les unitats didàctiques, que ha de recollir l'acord de l'equip educatiu sobre quina és la millor manera de dur a terme una activitat, quins són els materials més adequats, quina actitud per part de les persones educadores assegurarà millor el desenvolupament de l'infant i de quina manera es documentaran i faran visibles aquests progressos.

Han de formar part d'aquest apartat totes les reflexions que donen sentit i confereixen l'adjectiu d'educatives a les activitats que es duen a terme a la llar d'infants.

Són susceptibles de programació tant els espais utilitzats a la llar com els moments de cura i relació que es comparteixen amb l'infant i les activitats més lúdiques i d'experimentació.

Aquestes unitats didàctiques han de ser prou obertes i flexibles per deixar marge a la improvisació, acollir els trets personals de cada infant i permetre incorporar les oportunitats per aprendre i desenvolupar-se que pot aportar el dia a dia a la llar.

L'avaluació de les unitats didàctiques ha d'estar referida a l'adequació de la proposta realitzada quant el temps, l'espai utilitzat, l'agrupament, els materials... També cal assenyalar com es durà a terme l'observació del progrés dels infants mitjançant registres d'observació, diari d'aula, fotografies...

5 Implicació i participació de les famílies: Carta de compromís educatiu

Tal com s'estableix en els articles [56.4](#) i [56.9](#) de la Llei 12/2009, d'educació, les llars d'infants han de mantenir una estreta col·laboració amb els pares dels infants atesos per tal de garantir la coherència i la coresponsabilitat en el seu procés educatiu. Amb aquest objectiu han d'impulsar la seva participació i els han de facilitar el coneixement del funcionament de la llar i dels diferents aspectes de l'evolució dels aprenentatges escolars dels seus fills.

Així mateix, el director de la llar d'infants ha d'impulsar mesures adreçades a afavorir la participació efectiva de les famílies en el control i gestió del centre a través del consell escolar. La programació anual de la llar ha de concretar les accions orientades a aquest objectiu.

D'altra banda, cal també que els centres educatius facilitin la participació de les associacions de mares i pares (AMPA) en el projecte educatiu i en el funcionament del centre i afavoreixin les seves actuacions tot habilitant espais per a les seves activitats i reunions. També els han d'oferir la possibilitat de difondre la seva informació en els taulers o sistema d'anuncis del centre i els han de garantir els contactes necessaris amb el director.

La carta de compromís educatiu és una eina que facilita la cooperació entre les famílies i el centre educatiu i ha d'expressar els compromisos que s'avenen a adquirir per garantir la cooperació entre les seves accions educatives en un entorn de convivència, respecte i responsabilitat en el desenvolupament de les activitats educatives, d'acord amb l'article 7 del Decret 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius i l'[article 20](#) de la Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació.

Els continguts comuns de la carta s'han de formular amb la participació de la comunitat escolar, especialment els professionals de l'educació i les famílies, i els ha d'aprovar el

consell escolar.

El centre i la família hauran de formalitzar la carta de compromís amb els seus continguts comuns en el moment de la matrícula. Aquest document anirà signat pel pare, mare o tutor legal de l'alumne i pel director de la llar d'infants o, en el seu nom, per qui disposin les normes d'organització i funcionament del centre.

D'altra banda, i d'acord amb l'article 7.4 del [Decret 102/2010](#), la carta de compromís educatiu ha de fer referència al seguiment de l'evolució dels infants.

En aquest sentit, i amb la finalitat que la carta de compromís educatiu pugui ser una eina més efectiva en el seguiment individualitzat de l'infant, és convenient afegir als continguts comuns de la carta altres continguts específics addicionals per al seguiment de cada infant. Per això, les llars, d'acord amb cada família, poden completar cada carta de compromís amb una addenda de continguts específics addicionals on, un cop detectades les necessitats de cada alumne, s'especifiquen les mesures que es duran a terme per millorar i la seva integració escolar i social, els compromisos que cada família i la llar d'infants s'avenen a adquirir en relació amb aquestes accions i el seguiment dels resultats de les mesures dutes a terme. Aquesta addenda, que ha de ser signada pel pare, mare o tutor legal de l'infant i pel tutor de la llar, es formalitza durant el primer trimestre de curs i té una revisió anual, com a mínim.

De la carta de compromís, de les revisions successives i de les addendes de continguts específics signades, n'ha de quedar constància documental a la llar i a la família.

Per a més informació, vegeu "Orientacions per a l'elaboració de la carta de compromís educatiu".

6 Atenció a la diversitat

L'organització i la programació general anual del centre s'han d'adequar a les característiques del servei educatiu ofert als infants, el qual ha de tenir presents el respecte a les necessitats educatives, afectives i de relació familiar dels infants, la protecció dels seus drets, el foment dels valors i la conciliació de la vida familiar i l'activitat laboral dels pares o tutors legals.

El projecte educatiu i les programacions didàctiques han de ser prou flexibles per permetre concrecions individuals ajustades a les característiques, als ritmes de desenvolupament i a les singularitats de cada infant.

Els infants amb necessitats educatives especials han de rebre l'atenció d'acord amb les seves capacitats personals i els objectius a assolir des del moment en què aquestes necessitats són detectades.

7 Normativa d'aplicació

- [Llei 12/2009](#), del 10 de juliol, d'educació (DOGC núm. 5422, de 16.07.2009)

- [Decret 282/2006](#), de 4 de juliol, pel qual es regulen el primer cicle de l'educació infantil i els requisits dels centres (DOGC núm. 4670, de 6.7.2006)
- [Decret 101/2010](#), de 3 d'agost, d'ordenació dels ensenyaments del primer cicle de l'educació infantil (DOGC núm. 5686, de 5.8.2010)
- [Ordre EDU/484/2009](#), de 2 de novembre del procediment i els documents i requisits formals del procés d'avaluació del segon cicle de l'educació infantil (DOGC núm. 5505, de 13.11.2009)
- [Decret 102/2010](#), de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius (DOGC núm. 5686, de 5.8.2010)

Currículum dels ensenyaments d'idiomes

1 Organització dels ensenyaments a les escoles oficials d'idiomes (EOI)

L'organització dels ensenyaments a les escoles oficials d'idiomes es farà d'acord amb el [Decret 4/2009](#), de 13 de gener, pel qual s'estableix l'ordenació i el currículum dels ensenyaments d'idiomes de règim especial.

2 Avaluació dels alumnes

2.1 Avaluacions de curs

L'avaluació del procés d'aprenentatge dels alumnes oficials de la modalitat presencial serà contínua i sistemàtica, globalitzada, integradora i personalitzada, a fi de valorar el progrés dels alumnes i contrastar els objectius establerts amb els resultats que s'obtenen.

Aquesta avaluació, que pot tenir tres fases diferenciades inicial, formativa i sumativa, ha de permetre al professor orientar i ajudar en l'aprenentatge dels alumnes i la seva autoavaluació, així com orientar i adequar la docència.

A l'inici del curs escolar, l'escola, des dels àmbits que consideri pertinents, i també el professor de cada grup informaran els alumnes sobre els objectius a assolir a final de curs i els criteris i els instruments que s'utilitzaran per avaluar-los. Al llarg del curs els alumnes hauran d'estar informats sobre el seu progrés i els professors han d'afavorir i facilitar aquesta comunicació.

L'escola pot elaborar proves finals per fer en convocatòria única al final del curs. Els resultats d'aquestes proves finals, conjuntament amb els resultats obtinguts en el procés d'avaluació contínua, serviran per determinar la qualificació final del curs.

Tots els documents oficials de l'avaluació s'han de conservar en el centre a disposició

de la Inspecció d'Educació per a possibles comprovacions. També, amb aquesta finalitat, cal tenir en el centre el material que hagi contribuït decisivament a atorgar una qualificació, fins a la següent convocatòria de les mateixes característiques.

L'escola establirà els procediments adients a fi d'assegurar que en els diversos àmbits (departaments, o altres que escaigui, i claustre) es tingui coneixement dels resultats acadèmics dels alumnes, s'estudiïn aquests resultats i es prenguin, quan escaigui, les decisions pertinents per tal de revisar programacions, metodologies, aspectes organitzatius i qualsevol altre aspecte de la docència que sigui pertinent amb l'objectiu de millorar els aprenentatges.

2.2 Certificacions

Per a l'obtenció dels certificats de nivell intermedi i de nivell avançat cal superar una prova segons el que estableix l'[Ordre EDU/34/2009](#), de 30 de gener, per la qual s'organitzen les proves específiques de certificació dels nivells intermedi i avançat dels ensenyaments d'idiomes de règim especial que s'imparteixen a les escoles oficials d'idiomes.

Per a l'administració i la qualificació de les proves per obtenir els certificats s'hauran de seguir les pautes especificades en l'Ordre esmentada.

Els alumnes d'alemany, anglès, català per a no catalanoparlants, espanyol per a estrangers, francès, italià, rus i àrab faran les proves que elabori el Departament d'Ensenyament. Els alumnes de la resta d'idiomes faran les proves que elaboraran les escoles mateixes.

Per a l'obtenció dels certificats de nivell C1 i de nivell C2 de català per a no catalanoparlants cal superar una prova segons el que estableix la [Resolució EDU/1707/2010](#), de 20 de maig, per la qual s'organitzen les proves específiques de certificació del nivell C1 i C2 dels ensenyaments d'idiomes de règim especial que s'imparteixen a les escoles oficials d'idiomes.

Per a l'obtenció del certificat de nivell C1 d'alemany, anglès i francès cal superar una prova segons el que estableix la [Resolució ENS/1365/2012](#), de 20 de juny, per la qual s'organitzen les proves específiques de certificació del nivell C1 dels ensenyaments d'idiomes de règim especial que s'imparteixen a les escoles oficials d'idiomes.

Els alumnes de català per a no catalanoparlants de nivell C1 i C2 i els alumnes d'alemany, anglès i francès de nivell C1 faran les proves que elabori el Departament d'Ensenyament.

En els cursos de certificat, la funció primordial de l'avaluació contínua serà donar informació tant a professors com a alumnes sobre l'assoliment de les capacitats que també s'avaluaran en les proves de certificació. Pel que fa als alumnes oficials, i en el cas que la puntuació obtinguda en les proves de certificació sigui inferior a l'establerta en la normativa perquè siguin declarats aptes, el professor podrà considerar-los aptes si la informació recollida sistemàticament al llarg del curs ho indica clarament, d'acord

amb els límits i criteris que s'estableixin en les sessions d'unificació de criteris.

La Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial emet, cada any, instruccions sobre la matriculació i distribució dels candidats lliures per a les proves de certificació i fixa tant el nombre de convocatòries i el seu calendari com les dates de les sessions d'unificació de criteris.

El Departament d'Ensenyament resol sobre les adaptacions que calgui fer per a aquells candidats que, per dificultats específiques acreditades documentalment, requereixen unes condicions especials per fer les proves. Aquests candidats ho hauran de sol·licitar prèviament i hauran d'acompanyar la sol·licitud amb la justificació documental corresponent.

2.3 Reclamacions motivades per les qualificacions

Reclamacions per qualificacions obtingudes al llarg del curs

Les reclamacions respecte a les qualificacions obtingudes al llarg del curs, si no es resolen directament entre el professor i l'alumne afectats, es traslladaran al departament corresponent per tal que s'estudiïn. En tot cas, la resolució definitiva correspondrà al professor. L'existència de la reclamació i la resolució adoptada es faran constar en el llibre d'actes del departament o àmbit de coordinació equivalent.

Reclamacions per qualificacions finals i per qualificacions de les proves lliures

Les reclamacions respecte a les qualificacions finals i a les qualificacions de les proves lliures es resoldran d'acord amb el procediment previst en l'article 14 de l'[Ordre EDU/34/2009](#), de 30 de gener.

3 Cursos especials

D'acord amb la disposició addicional primera del [Decret 4/2009](#), de 13 de gener, i segons el que determini el Departament d'Ensenyament, les escoles oficials d'idiomes poden impartir cursos especials per al perfeccionament de competències en idiomes.

Els cursos especials poden ser monogràfics o de llengua instrumental.

3.1 Cursos monogràfics

Es consideren cursos monogràfics els cursos de llengua d'especialitat (negocis, llenguatge jurídic, mèdic, etc.), d'aprofundiment en el coneixement de la realitat sociocultural dels països on es parla la llengua que és objecte d'estudi (literatura, història, civilització, costums, institucions, etc.), o bé de treball d'actualització lingüística o de treball específic per destreses.

Aquests cursos tenen com a destinatari qualsevol persona que acrediti tenir un nivell

igual o superior al cinquè curs de les EOI, tret dels de llengua d'especialitat, que es poden adreçar, sempre que la proposta ho justifiqui, a persones que acreditin tenir un nivell igual o superior al nivell intermedi de les EOI. Aquests cursos es poden impartir al llarg de l'any o bé a l'estiu, amb una durada mínima de 30 hores i màxima de 45 hores.

3.2 Cursos de llengua instrumental

Les escoles oficials d'idiomes poden organitzar cursos de llengua instrumental (d'actualització i especialització) a l'estiu o bé durant l'any, amb una durada mínima de 30 hores i màxima de 90 hores, d'entre els idiomes impartits a l'escola que els organitzi.

En el cas que la demanda social així ho requereixi, es podran organitzar cursos d'un idioma no implantat de manera oficial en una determinada escola; aquests cursos s'organitzaran sempre que la demanda no pugui ser assumida per una EOI de la zona que imparteixi l'idioma de manera oficial. Aquests cursos tindran una durada mínima de 30 hores i màxima de 90 hores.

El referent pel que fa als objectius i als continguts dels cursos de llengua instrumental és el [Decret 4/2009](#), de 13 de gener, pel qual s'estableix l'ordenació i el currículum dels ensenyaments d'idiomes de règim especial.

3.3 Autorització i reconeixement dels cursos especials

Els cursos especials (cursos monogràfics i cursos de llengua instrumental) han de ser analitzats i informats per l'àmbit de coordinació que estableixi el centre, i aprovats pel consell escolar, i han de ser autoritzats, previ informe de la Inspecció d'Educació, per la direcció dels serveis territorials corresponents (a la ciutat de Barcelona, per l'òrgan competent del Consorci d'Educació). La seva aprovació i posterior autorització ha de prendre en consideració l'adequació dels continguts d'aquests cursos a les necessitats del context en el qual s'ubica l'EOI corresponent. En el cas dels cursos d'idiomes no implantats a l'escola, caldrà presentar als serveis territorials o al Consorci d'Educació de Barcelona un informe del director del centre justificatiu de la necessitat del curs i de l'adequació de la proposta, avalat per professors especialistes en la llengua. No es poden proposar ni autoritzar cursos especials que, de manera simultània, dupliquin el treball que es fa en els cursos ordinaris.

Els centres han de vetllar per garantir la qualitat dels cursos especials.

Les propostes de cursos monogràfics o de cursos de llengua instrumental hauran de seguir les pautes del model "Pautes per a l'elaboració de la proposta d'un curs especial d'EOI".

Per sol·licitar-ne l'autorització als serveis territorials o al Consorci d'Educació de Barcelona, el director del centre ha de presentar la proposta i l'informe de cada curs i ha de formular la sol·licitud segons el model "Sol·licitud d'autorització d'un curs especial".

L'autorització d'un curs especial per part de la direcció dels serveis territorials o de l'òrgan competent del Consorci d'Educació de Barcelona tindrà validesa únicament per a l'any o curs escolar per al qual se sol·licita. Si el centre vol repetir l'activitat en un curs o cursos posteriors, n'haurà de sol·licitar, anualment, la renovació de l'autorització als serveis territorials o al Consorci d'Educació de Barcelona, segons escaigui. Si la proposta de curs no inclou canvis, el centre presentarà el model "Sol·licitud d'autorització d'un curs especial" emplenat, fent-hi constar que es tracta d'una renovació de l'autorització.

Els cursos especials poden ser reconeguts com a crèdits de formació pel Departament d'Ensenyament, segons els paràmetres establerts.

Els preus dels cursos especials es determinen en la corresponent Ordre de preus públics del Departament d'Ensenyament. El pagament al personal que els ha d'impartir i la liquidació a l'Agència Tributària de la retenció d'IRPF es faran d'acord amb el procediment vigent, establert a l'[Ordre EHA/586/2011](#), de 9 de març.

Ensenyament de la religió

1 Aspectes generals

D'acord amb la normativa vigent, l'ensenyament de la religió té caràcter optatiu per als alumnes i és d'oferta obligatòria per als centres.

La manifestació de l'opció per rebre ensenyament de la religió és totalment voluntària. En cas de no fer-la, es deduirà que es vol rebre atenció educativa alternativa, sens perjudici del que s'indica en el paràgraf següent. El centre ha d'oferir la possibilitat d'optar per rebre l'ensenyament de la religió a l'alumne de nou ingrés en el centre mitjançant el full de preinscripció o una declaració d'acord amb el model "Declaració sobre l'opció per rebre l'ensenyament de la religió o l'atenció educativa alternativa per als alumnes de nou ingrés en el centre" (Primària, ESO o Batxillerat), segons l'etapa educativa que correspongui.

La petició de plaça en un centre privat amb caràcter propi que expressi una confessió religiosa és una manera d'optar per la formació religiosa i moral que s'hi imparteix.

Els pares o tutors legals dels alumnes, per iniciativa pròpia, poden modificar l'opció feta comunicant-ho per escrit al director del centre abans de l'inici del curs.

En les etapes obligatòries, l'ensenyament de la religió, o l'atenció educativa als alumnes que no la cursin, configura un espai horari propi, diferent de l'establert per a l'oferta de matèries optatives. Els centres han d'adoptar les mesures organitzatives adients per tal que l'alumne els pares o tutors legals del qual no hagin optat perquè cursi ensenyaments de religió, rebi la deguda atenció educativa, a fi que l'elecció d'una opció o de l'altra no suposi cap mena de discriminació. Aquesta atenció educativa, que pot conformar una oferta diversa d'activitats, en cap cas no comportarà l'aprenentatge de continguts curriculars associats al coneixement del fet religiós, ni a qualsevol

matèria de l'etapa. Aquesta atenció educativa pot consistir en altres tipus de continguts relacionats de manera genèrica amb el desenvolupament de competències de l'alumne.

En el cas del batxillerat, la matèria de religió té la consideració de matèria comuna i s'imparteix en la franja horària destinada a les matèries optatives i de modalitat.

En tot cas, el nombre d'hores lectives setmanals de l'alumne serà el mateix amb independència de l'opció triada.

2 Educació primària

Per als alumnes de l'educació primària serà d'aplicació el que es disposa en el [Decret 142/2007](#), de 26 de juny. Correspon a cada equip directiu adoptar les mesures organitzatives pertinents per tal que els alumnes rebin la deguda atenció educativa si els seus pares o tutors legals no han optat perquè cursin ensenyaments de religió, a fi que l'elecció d'una opció o de l'altra no suposi cap mena de discriminació. Aquesta atenció no comportarà en cap cas l'aprenentatge de continguts curriculars associats al coneixement del fet religiós, ni a qualsevol àrea de l'etapa. Els criteris organitzatius que el centre segueixi seran coneguts pels pares o tutors legals i estaran inclosos en el projecte educatiu del centre.

3 Educació secundària obligatòria

L'ensenyament de la religió a l'educació secundària obligatòria s'ha d'efectuar d'acord amb el que determina el [Decret 143/2007](#), de 26 de juny, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria, modificat pel [Decret 51/2012](#), de 22 de maig.

Els pares o tutors legals dels alumnes poden demanar que aquests rebin ensenyament de religió, i podran escollir entre l'ensenyament de religió catòlica, evangèlica, jueva, islàmica o l'ensenyament d'història i cultura de les religions.

La formació religiosa és avaluable, tant en les opcions confessionals com en l'opció d'història i cultura de les religions, i es té en compte en la decisió de promoció al curs següent, però no pas en el càlcul de la qualificació mitjana.

Les activitats d'atenció educativa alternatives a l'ensenyament de la religió s'avaluen dins el conjunt de matèries optatives.

4 Batxillerat

L'ensenyament de la religió al batxillerat s'ha d'efectuar d'acord amb el que determina el [Decret 142/2008](#), de 15 de juliol, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments del batxillerat. La matèria comuna de religió és d'oferta obligatòria per als centres i de caràcter voluntari per als alumnes i s'imparteix en una de les franges de l'horari

destinada a matèries optatives o de modalitat.

La matèria de religió és avaluable i es té en compte en la decisió de promoció de curs, però no pas en el càlcul de la qualificació mitjana de batxillerat.

5 Docència de la religió en els centres públics

(Vegeu també el document "Personal docent".)

Mestres de religió

Els mestres de la plantilla de les escoles que ho vulguin tindran prioritat per impartir l'àrea de religió. Els interessats hauran de comunicar-ho al director del centre abans de finalitzar el mes de maig, per tal que puguin ser proposats per les autoritats religioses corresponents, d'acord amb el que hi ha establert respecte a aquesta qüestió.

Quan en les previsions per al curs següent no hi hagi prou mestres de la plantilla habilitats per impartir l'àrea de religió a tots els alumnes interessats, el centre ho ha de comunicar, abans de finalitzar el mes de maig, als serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, al Consorci d'Educació, a fi que es pugui fer arribar la petició als responsables de la confessió religiosa corresponent i assignar els docents que hagin d'impartir aquests ensenyaments.

Professors de religió

En els instituts, les opcions confessionals de religió les impartiran els professors designats en el marc dels acords amb cada confessió religiosa. L'opció no confessional de la religió (història i cultura de les religions) la impartiran preferentment els professors que tenen els requisits de titulació per impartir les matèries de geografia i història o de filosofia. Les activitats d'atenció educativa, a l'ESO, i les matèries optatives alternatives a la religió que corresponguin segons l'organització del centre, al batxillerat, les impartiran professors adients en funció de l'oferta i les possibilitats del centre.

Ensenyaments artístics superiors

1 Documents dels centres superiors d'ensenyaments artístics

Els centres superiors d'ensenyaments artístics han d'elaborar els documents següents: les memòries de verificació dels títols que imparteix, els sistemes de garantia interna de la qualitat i els informes anuals de seguiment.

2 Títols superiors d'ensenyaments artístics equivalents a grau

2.1 Verificació dels plans d'estudis

Per a la implantació de nous títols o especialitats o bé en el cas de nous centres, aquests han de redactar la corresponent memòria de verificació, que lliuraran a la Direcció General de Formació Professional Inicial i dels Ensenyaments de Règim Especial.

Aquesta memòria s'ha d'ajustar a les prescripcions establertes pel [Reial decret 1614/2009](#), de 26 d' octubre, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments artístics superiors regulats per la [Llei orgànica 2/2006](#), de 3 de maig, d'educació, i pels reials decrets específics corresponents a cada ensenyament superior, així com a la [Guia per a l'elaboració i la verificació de les propostes de titulacions universitàries de grau i màster](#), elaborada per l'Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari de Catalunya (AQU), segons el que estableix el conveni signat entre el Departament d'Ensenyament i l'Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari de Catalunya per a la verificació, el seguiment, la modificació i l'acreditació dels plans d'estudi dels ensenyaments artístics superiors.

Un cop revisada la memòria pel Departament d'Ensenyament, el pla d'estudis serà sotmès a una avaluació externa per aquesta agència de qualitat. L'informe favorable de l'AQU és preceptiu per a l'aprovació del pla d'estudis pel Departament d'Ensenyament.

2.2 Informe anual de seguiment del títol (IST)

Els centres que imparteixen ensenyaments artístics superiors han d'elaborar cada curs un informe de seguiment de la implantació del pla d'estudis, que ha de seguir la [Guia per al seguiment de les titulacions de grau i màster elaborat per l'AQU](#).

D'acord amb aquesta guia, l'informe contindrà els punts següents:

1. Informació pública sobre el desenvolupament operatiu de l'ensenyament.
2. Informació pública sobre els indicadors de l'ensenyament.
3. Anàlisi valorativa del funcionament de l'ensenyament a partir de dades i d'indicadors i, si escau, accions de millora proposades, pla d'implementació d'aquestes millores i seguiment de les accions de millora d'anys anteriors.
4. Idoneïtat del sistema de garantia interna de la qualitat (SGIQ) per al seguiment de l'ensenyament.

Els centres han de lliurar l'informe a la Inspecció d'Educació abans del 30 de setembre. La Inspecció hi adjuntarà el seu informe i els enviarà a la Direcció General de Formació Professional Inicial i dels Ensenyaments de Règim Especial, que els trametrà a l'AQU en virtut del conveni signat entre el Departament d'Ensenyament i l'AQU, esmentat a l'apartat *Verificació dels plans d'estudis*.

2.3 Plans docents

El pla docent és la concreció per assignatures del punt 5.2 de la memòria de verificació

(vegeu [Guia AQU](#)). El pla docent de cada assignatura conté els mateixos apartats que hi ha a les fitxes de les matèries, adaptats a les assignatures corresponents.

Si com a resultat del seguiment anual s'hi detecten disfuncions, els plans docents es poden modificar anualment.

Abans del dia 30 de juny els centres que imparteixen ensenyaments artístics superiors han de lliurar al Departament d'Ensenyament els plans docents corresponents als estudis i cursos oficials que impartiran el curs següent, en el cas de nova implantació i també en cas de modificació.

2.4 Accés

Els centres aplicaran la [Resolució ENS/254/2013](#), de 7 de febrer, per la qual s'aproven les bases generals i les bases específiques de les proves específiques d'accés als ensenyaments artístics superiors adaptats a l'Espai Europeu d'Educació Superior, i es convoquen les corresponents al curs 2013-2014, així com, en els casos que correspongui la [Resolució ENS/367/2013](#), de 18 de febrer, del procediment de preinscripció i matrícula de l'alumnat als centres del Servei d'Educació de Catalunya i altres centres educatius, en els diversos ensenyaments sostinguts amb fons públics, per al curs 2013-2014.

2.5 Reconeixement de crèdits

Els centres aplicaran la [Resolució ENS/2869/2011](#), de 21 de novembre, del reconeixement i transferència de crèdits, validació d'aprenentatges, del reconeixement de crèdits individualitzat i altres procediments específics en l'àmbit dels ensenyaments artístics superiors. En els casos que hagi de resoldre la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial, els centres han de presentar a aquesta Direcció General la seva proposta de reconeixement.

2.6 Canvi d'especialitat

Els centres poden autoritzar el canvi d'especialitat dins d'una mateixa titulació si hi ha places vacants i es compleixen els requisits establerts a la memòria de verificació. El canvi d'especialitat requereix que els alumnes superin prèviament la prova específica d'accés a l'especialitat, llevat que la prova superada i la que hauria de superar fossin comunes. En el cas d'ensenyaments superiors en els quals una part de la prova és comuna, només s'haurà de fer la part no comuna.

En el canvi d'especialitat, les assignatures de les matèries de formació bàsica superades en l'especialitat d'origen s'incorporen a l'expedient acadèmic de l'especialitat de destí. A més, els alumnes poden sol·licitar el reconeixement de crèdits d'altres matèries o assignatures superades, sol·licituds que es resoldran d'acord amb els

procediments i els criteris establerts pel centre i aprovats pel Departament d'Ensenyament.

2.7 Permanència

Els centres públics i l'Escola Superior de Música de Catalunya aplicaran la [Resolució EDU/2536/2010](#), de 20 de juliol, per la qual s'estableixen, amb caràcter transitori, les instruccions relatives a la permanència en els ensenyaments artístics superiors de grau.

2.8 Compleció d'estudis LOGSE

Els centres aplicaran l'[Ordre ENS/257/2011](#), de 30 de setembre, de compleció dels ensenyaments artístics superiors que s'extingeixen per l'aplicació del Reial decret 1614/2009, de 26 d'octubre, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments artístics superiors regulats per la Llei orgànica 2/2006.

3 Títols de màster en ensenyaments artístics

Els centres lliuraran la memòria de verificació a la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial, que l'enviarà al Ministerio de Educación, Cultura y Deporte seguint el que estableix l'article 13 del [Reial decret 1614/2009](#). El Ministerio de Educación, Cultura y Deporte remetrà la proposta a l'AQU per a la seva verificació externa i al Consejo Superior de Enseñanzas Artísticas perquè emeti informe.

Vistos els informes de l'AQU i del Consejo Superior de Enseñanzas Artísticas, el Ministerio de Educación, Cultura y Deporte dictarà, si escau, resolució d'homologació i la seva inscripció al Registre central de títols.

Ensenyaments de dansa de grau professional

1 Incorporació dels alumnes als ensenyaments de dansa de grau professional

1.1 Proves específiques d'accés

La incorporació als ensenyaments de dansa de grau professional es fa a través d'una prova d'accés que es regula a l'[Ordre EDU/484/2008](#), de 12 de novembre, per la qual s'organitzen les proves específiques d'accés als ensenyaments professionals de dansa.

El Departament d'Ensenyament convoca anualment aquesta prova, la superació de la qual serà vàlida per a la matriculació, exclusivament en el curs acadèmic en què s'ha

convocat.

La convocatòria estableix el període d'inscripció a les proves que coincideix amb la data d'inici de la preinscripció a la primària i secundària obligatòria, el calendari de les proves, la seva estructura, les matèries per a cada curs d'accés i especialitat, així com els criteris de composició de les comissions avaluadores.

Els continguts i orientacions bàsiques per a les proves d'accés a primer curs de totes les especialitats es poden trobar a la pàgina web del Departament d'Ensenyament. D'acord amb l'Ordre 484/2008 i la resolució anual corresponent, els centres on es fan les proves han de fer pública la informació sobre el calendari i horari detallat de les proves, el vestuari i el material necessari per a cadascuna de les parts de la prova.

Els centres han de tenir a disposició de l'aspirant la informació sobre els continguts dels exercicis de cada part de la prova i els criteris d'avaluació, d'acord amb les instruccions dictades pel Departament d'Ensenyament.

Cada centre farà pública l'oferta de places per curs i especialitat, un cop descomptades les places per als repetidors i els trasllats d'expedient. L'oferta de places dels cursos diferents de primer per a cada especialitat la determina el centre deduint les places cobertes per promoció o repetició de curs i ha de preveure una reserva adequada de les places vacants per a trasllats d'expedients d'altres centres.

Estan exempts de fer la prova els alumnes que es tornen a matricular en els estudis reglats, després d'un temps d'absència en un centre, si tenen aprovada almenys una assignatura del grau professional. Si aquesta situació comporta un canvi de pla d'estudis, s'ha d'aplicar, a les assignatures que hagués superat, el procés d'equivalències establert per la normativa corresponent.

1.2 Adjudicació de places

Les places de cada curs i especialitat s'assignaran per ordre decreixent de la puntuació obtinguda a les proves d'accés.

Els alumnes que provenen de centres integrats públics tindran prioritat a l'hora d'accedir als ensenyaments de dansa de grau professional impartits en centres integrats públics, per tal d'afavorir la continuïtat del seu itinerari formatiu.

Les sol·licituds de trasllat s'han de presentar en el mateix termini d'inscripció a les proves d'accés, especificat a la Resolució de preinscripció i matrícula. També es pot fer el trasllat durant el curs acadèmic, en funció de la disponibilitat de places vacants.

Si resten places vacants, es podran adjudicar a persones que han superat la prova en altres centres.

Un cop finalitzada la primera convocatòria i efectuada la matriculació, si resten places vacants es podrà fer una segona convocatòria. A la segona convocatòria es poden oferir les places vacants de la primera convocatòria i places no ofertes en la primera convocatòria.

2 Simultaneïtat d'estudis d'ESO o de batxillerat amb estudis de dansa

Els alumnes que cursen ESO o batxillerat i dansa podran sol·licitar l'aplicació de les mesures de simultaneïtat en els termes que estableix la normativa corresponent i recollides al document "Simultaneïtat d'estudis d'ESO o de batxillerat amb estudis de dansa".

3 Avaluació dels ensenyaments de dansa de grau professional. Promoció i permanència

L'avaluació serà contínua, integradora i d'acord amb els objectius establerts per a cada assignatura en l'annex 1 del [Decret 24/2008](#) i tenint en compte els objectius que el centre estableixi en el projecte curricular. L'avaluació és responsabilitat de tots els professors que intervenen en la formació de l'alumne, constituïts en junta d'avaluació i coordinats pel tutor.

L'alumne pot recuperar les assignatures suspeses mitjançant la superació de les proves extraordinàries dins del mateix curs escolar.

Es pot superar el curs tot i haver suspès dues assignatures. Si les assignatures no superades d'un o més cursos són més de tres, s'haurà de repetir tot el curs.

Així mateix, d'acord amb el [Reial decret 898/2010](#), la no-superació de les assignatures que es detallen a continuació impedirà, en tots els casos, la promoció al curs següent:

- Per a l'especialitat de dansa clàssica: la matèria de dansa clàssica.
- Per a l'especialitat de dansa contemporània: la matèria de dansa contemporània.
- Per a l'especialitat de dansa espanyola: les matèries d'escola bolera, dansa estilitzada i flamenc.

Les assignatures avaluades negativament que tenen continuïtat en el curs següent es poden superar si l'alumne supera la matèria vinculada del curs següent i té l'informe favorable de la junta d'avaluació. Si les assignatures avaluades negativament no tenen continuïtat en el curs següent, l'alumne haurà de dur a terme les activitats d'ensenyament i aprenentatge de les assignatures no superades el curs anterior.

La permanència en els ensenyaments de dansa de grau professional és d'un màxim de 8 cursos. No es podrà romandre més de dos anys en el mateix curs excepte en el cas de 6è curs. El Departament d'Ensenyament, de manera excepcional, a proposta del director del centre i amb l'informe previ de la comissió avaluadora de l'alumne, podrà ampliar en un any la permanència en el grau professional.

4 Matrícula en més d'un curs acadèmic en un any

El Departament d'Ensenyament pot autoritzar, a petició del centre, que un alumne es pugui matricular, excepcionalment, en més d'un curs acadèmic en un any.

5 Anul·lació i suspensió de matrícula

L'alumne, el pare, la mare o tutor legal pot sol·licitar l'anul·lació de la matrícula perquè causa baixa en el centre o per suspensió de matrícula.

Per anul·lar la matrícula perquè causa baixa en el centre, l'alumne ho ha de comunicar per escrit.

Per suspendre la matrícula, l'alumne ho sol·licitarà a la direcció del centre, i se li concedirà per causes justificades (malaltia greu o circumstàncies familiars greus). La suspensió implica la reserva de la plaça i que no es comptabilitzi la convocatòria o convocatòries a efectes de la permanència al grau professional.

6 Tutoria i orientació

La tutoria i l'orientació són activitats docents que han de fer els professors del centre. El docent responsable de la tutoria, per tal de vetllar pel procés d'ensenyament i aprenentatge i per a la formació individual de l'alumne, coordinarà els professors que intervenen en la seva formació i intercanviarà informació amb la família de l'alumne.

En els centres integrats, el centre vetllarà perquè la tutoria reculli la tasca pedagògica dels ensenyaments de règim general i els ensenyaments de dansa.

Correspon a l'equip directiu establir les mesures organitzatives necessàries per poder fer efectiva una correcta orientació educativa i acció tutorial.

7 Documents d'avaluació dels ensenyaments de dansa de grau professional

Els documents d'avaluació dels ensenyaments professionals de dansa són els següents: l'expedient acadèmic personal, les actes d'avaluació, el llibre de qualificacions i els informes d'avaluació individualitzats.

Els documents d'avaluació s'arxiven i es custodien al centre. El secretari és responsable de l'arxiu i la custòdia, i de l'emissió dels certificats que se sol·licitin.

El director, com a responsable de totes les activitats del centre, ho és també de les d'avaluació, i visa amb la seva signatura els documents d'avaluació oficials.

Expedient acadèmic

L'expedient acadèmic és un document que té per funció recollir de manera acumulativa els resultats de l'avaluació dels alumnes al llarg del grau.

L'expedient acadèmic conté les dades d'identificació del centre, les dades personals de

l'alumne, les dades i la documentació d'incorporació al grau i, si escau, la corresponent a possibles convalidacions, els resultats de les avaluacions finals de curs, les decisions de promoció, les adequacions curriculars individualitzades si escau, les observacions que la comissió d'avaluació consideri oportú de fer-hi constar i qualsevol resolució administrativa de caràcter singular.

Actes d'avaluació

Les actes d'avaluació final de curs les signen tots els professors de la comissió d'avaluació, i hi constarà el vistiplau del director del centre.

Llibre de qualificacions

El llibre de qualificacions es pot sol·licitar a la Secció d'Escolarització del Departament d'Ensenyament cada curs per als nous alumnes. És el document oficial que reflecteix els ensenyaments cursats.

Pel que fa als alumnes que cursen més d'una especialitat, o bé canvien d'especialitat, s'haurà d'emplenar un llibre de qualificacions per cadascuna de les especialitats cursades, indicant, si escau, a la pàgina "estudis previs dels ensenyaments professionals en una altra especialitat" (pàgines 18-19) les assignatures comunes superades, les optatives que no han de tornar a cursar i la qualificació obtinguda en l'especialitat d'origen.

El canvi d'especialitat o el fet de cursar dues especialitats es farà constar en el mateix llibre de qualificacions de l'alumne, mitjançant la diligència corresponent.

El llibre de qualificacions ha de contenir les qualificacions obtingudes per l'alumne, la informació sobre la seva permanència en el centre i, si escau, sobre els trasllats de matrícula. Correspon als centres la seva formalització i custòdia.

A la pàgina 4 s'ha d'indicar si l'alumne ha accedit al centre havent superat la prova d'accés, indicant-ne el curs, o bé si procedeix d'un pla d'estudis anterior.

En el cas d'alumnes que s'incorporen des de plans d'estudis anteriors, s'ha d'adjuntar al llibre de qualificacions que s'obri, d'acord amb el pla d'estudis vigent LOE, un certificat d'estudis sobre els ensenyaments cursats segons aquests plans. A més s'ha d'indicar, a les pàgines 31 i 32, fent la diligència corresponent, els cursos superats en el pla d'estudis anterior, les assignatures pendents, si escau, i el curs al qual es matricula del pla d'estudis LOE.

Els resultats de l'avaluació de cada assignatura del currículum s'expressen a les pàgines 18-28 del llibre de qualificacions, fent servir l'escala numèrica de l'1 al 10, sense decimals.

Si un alumne promociona al curs següent amb alguna assignatura pendent, un cop l'hagi aprovada es farà constar la qualificació obtinguda a la pàgina corresponent a l'any acadèmic en què s'aprovi.

En el cas que l'alumne no hagi de cursar alguna assignatura, aquesta s'ha d'especificar a la casella destinada a la qualificació amb l'expressió "Convalidació".

Les assignatures que constin com a convalidades no es tenen en compte per calcular la nota mitjana de l'expedient acadèmic.

En finalitzar el curs acadèmic, la direcció del centre en què estigui matriculat l'alumne ha de certificar l'escolarització a les pàgines 16 i 17.

En el cas d'alumnes de sisè amb una o dues assignatures suspeses, s'ha d'emplenar una pàgina per cada curs, amb el nom de les assignatures de les quals es matricula. La mitjana acadèmica del curs es fa sumant totes les notes corresponents a sisè curs sumant les notes de les dues pàgines, si escau.

En el cas que el Departament d'Ensenyament hagi autoritzat l'ampliació de la permanència, aquesta s'especificarà a la pàgina corresponent de l'apartat de dades de matrícula, i a la pàgina 17 en l'apartat dels anys de permanència en els ensenyaments professionals de dansa.

En el cas dels alumnes autoritzats a fer dos cursos en un any, les matèries i les notes es consignaran en la mateixa pàgina, i aquesta autorització s'especificarà a la pàgina corresponent de l'apartat de dades de matrícula (pàgines 4 a 12).

El trasllat de centre s'ha de fer constar a través de la diligència corresponent (pàgina 13-15) al llibre de qualificacions, i s'ha de comprovar que les qualificacions descrites concordin amb les de les actes d'avaluació.

Si un alumne es trasllada de centre, el centre d'origen ha d'enviar al centre de destinació, a sol·licitud d'aquest, l'expedient acadèmic personal i el llibre de qualificacions.

Quan una matrícula s'hagi d'anul·lar, s'ha de fer constar aquesta circumstància mitjançant una diligència a les pàgines 31-32, destinades a observacions.

Als efectes de permanència al grau professional de dansa, es comptabilitzaran tots els anys que l'alumne hagi estat matriculat en aquests ensenyaments i en la mateixa especialitat, comptant també, si és el cas, els procedents de plans d'estudis anteriors.

Un cop superats els ensenyaments professionals de dansa, en el llibre de qualificacions s'han de fer constar les dades relatives a la sol·licitud, per part de l'alumne, de l'expedició del títol corresponent (pàgina 29), tot i que a les línies 3 i 4, on diu "títol professional de música" ha de dir "títol professional de dansa".

Una vegada superats els estudis de dansa de grau professional, s'ha de lliurar a l'alumne el llibre de qualificacions després d'haver emplenat les dades de la pàgina 30. El centre ha de guardar còpia d'aquesta pàgina per tenir constància del lliurament d'aquest document, i l'ha d'incorporar a l'expedient personal de l'alumne.

Als alumnes que hagin iniciat els ensenyaments de dansa en altres plans d'estudi se'ls ha de lliurar el llibre de qualificacions respectiu de cada pla.

8 Normativa d'aplicació

L'organització dels ensenyaments de dansa de grau professional es farà d'acord amb el [Decret 24/2008](#), de 29 de gener, pel qual s'estableix l'ordenació curricular dels ensenyaments de dansa de grau professional i se'n regula la prova d'accés.

Aquest Decret es desplega mitjançant la normativa següent:

- [Resolució EDU/1026/2008](#), de 31 de març, per la qual s'estableix el procediment per a l'autorització d'assignatures optatives.
- [Resolució EDU/1025/2008](#), d'1 d'abril, per la qual s'autoritza als centres que imparteixen els ensenyaments de dansa de grau professional l'oferta de formació pràctica en empreses.
- [Ordre EDU/484/2008](#), de 12 de novembre, per la qual s'organitzen les proves específiques d'accés als ensenyaments professionals de dansa.
- [Ordre EDU/518/2008](#), de 26 de novembre, per la qual s'estableixen les condicions per al canvi d'especialitat dins els ensenyaments de grau professional de dansa i de música.
- [Ordre EDU/543/2008](#), de 3 de desembre, per la qual s'estableixen els criteris que permeten al professorat especialista impartir les assignatures optatives en els ensenyaments de grau professional de dansa i de música.
- [Ordre EDU/289/2009](#), de 26 de maig, per la qual s'estableix el procediment per al reconeixement de crèdits cursats en altres centres en els ensenyaments de grau professional de dansa i de música.
- [Resolució de 8 de gener de 2009](#) del director general d'Ensenyaments Artístics i Especialitzats, per la qual s'estableixen les condicions per a la matriculació, amb caràcter excepcional, en més d'un curs acadèmic en els ensenyaments de música i de dansa de grau professional.

Ensenyaments de música de grau professional

1 Incorporació dels alumnes als ensenyaments de música de grau professional

1.1 Proves específiques d'accés

Per accedir als ensenyaments de música de grau professional cal superar una prova específica d'accés regulada per l'[Ordre EDU/31/2009](#), de 4 de febrer, per la qual s'estableix l'organització de les proves específiques d'accés als ensenyaments professionals de música.

El Departament d'Ensenyament convoca anualment aquesta prova, la superació de la qual serà vàlida per a la matriculació, exclusivament en el curs acadèmic en què s'ha convocat.

La convocatòria estableix els centres, les dates, la composició de les comissions avaluadores i les característiques concretes de la prova. Els continguts i orientacions

bàsiques per a les proves d'accés a primer curs es poden trobar a la pàgina web del Departament d'Ensenyament. Els centres han de tenir a disposició de l'aspirant la informació sobre els continguts dels exercicis de cada part de la prova en tots els cursos i els criteris d'avaluació, d'acord amb les instruccions dictades a aquest efecte pel Departament d'Ensenyament.

Els centres han de convocar proves d'accés per a totes les places vacants de les especialitats i cursos que ofereixen.

L'oferta de places dels cursos diferents del primer per a cada especialitat la determina el centre deduint les places cobertes per promoció o repetició de curs i ha de preveure una reserva del 10% de les places vacants per a trasllats d'expedients d'altres centres, d'acord amb el procediment següent: s'aplica el percentatge de reserva per trasllat del 10% i, si la fracció resultant és superior a 0,5, s'arrodoneix al nombre superior.

Els centres poden, a més, convocar proves d'accés per a aquelles especialitats i cursos per als quals no hagin previst places vacants, per poder cobrir les que es puguin generar amb posterioritat.

Estan exempts de la prova:

- a. Els alumnes que cursen l'assignatura optativa d'instrument complementari al centre i volen que aquest instrument sigui el principal o una segona especialitat. En aquest cas serà necessari un informe positiu de la comissió avaluadora, que especificarà el curs al qual es pot incorporar l'alumne, sempre que hi hagi places vacants.
- b. Els alumnes que es tornen a matricular als estudis reglats després d'un temps d'absència de matrícula en un centre, si tenen aprovada almenys una assignatura dels ensenyaments de grau professional. Si aquesta situació comporta accedir a un pla d'estudis diferent del que s'havia cursat, s'aplicarà el procés d'equivalències establert per la normativa corresponent a les assignatures que hagués superat. Aquests alumnes es poden incorporar al curs següent a aquell que havien superat per complet.

1.2 Adjudicació de places

Segons el [Decret 25/2008](#), les places de cada especialitat s'assignaran per ordre decreixent de la puntuació obtinguda en les proves d'accés. Si la demanda de places és superior a l'oferta de places de l'especialitat, s'adjudicaran prioritàriament a les persones que han superat les proves d'accés en el centre. Si resten places vacants, es podran adjudicar a les persones que han superat la prova en altres centres.

L'adjudicació de places reservades per trasllat es farà per a cada especialitat, d'acord amb el criteri següent: primer els alumnes procedents de l'Escolania de Montserrat, ordenats per la qualificació de la nota de l'expedient acadèmic de l'últim curs, i posteriorment els alumnes procedents d'un altre centre reglat, ordenats per la

qualificació de la nota de l'expedient acadèmic de l'últim curs. En cas d'empat s'aplicaran els criteris especificats en la Resolució de preinscripció i matrícula.

Les sol·licituds de trasllat s'han de presentar en el mateix termini d'inscripció a les proves d'accés, especificat en la Resolució de preinscripció i matrícula.

També es pot fer el trasllat, si hi ha places vacants, durant el curs acadèmic. En aquest cas, el centre d'origen ha de trametre al centre de destinació l'expedient acadèmic personal i el llibre de qualificacions, a més d'un informe d'avaluació individualitzat, en què s'ha de recollir tota la informació necessària per a la continuïtat del seu procés d'aprenentatge.

Un cop descomptades les places per als alumnes repetidors i les places reservades per als trasllats, els centres han de fer pública l'oferta de places per a cada curs i especialitat, d'acord amb el calendari que estableix la Resolució anual de preinscripció i matrícula.

L'adjudicació de les places que s'ofereixen es farà, per a cada especialitat, d'acord amb els criteris de prioritització següents:

- a. Els aspirants que hagin superat la prova d'accés en el mateix centre on volen cursar els ensenyaments, ordenats per la qualificació de la prova d'accés.
- b. Alumnes que s'han traslladat de centre i que no han accedit a les places reservades.
- c. Alumnes del mateix centre que canvien d'especialitat.
- d. Els aspirants que hagin superat la prova d'accés en altres centres, ordenats per la qualificació de la prova d'accés.
- e. Alumnes que volen cursar una segona especialitat al centre.
- f. Alumnes que hagin superat la prova d'accés a més d'una especialitat i que ja han obtingut plaça en altres especialitats.
- g. Alumnes que tornen al centre després d'un temps d'absència de matrícula i que tenen aprovada almenys una assignatura del grau professional.

Un cop finalitzada la primera convocatòria i efectuada la matriculació, si resten places vacants es farà la segona convocatòria.

A la segona convocatòria es poden convocar les places vacants de la primera convocatòria i places no ofertes en la primera convocatòria.

Per a les places vacants de la convocatòria de les proves específiques d'accés del mes de juny, l'assignació es fa seguint l'ordre decreixent de les puntuacions obtingudes.

Per a les places no ofertes en la convocatòria de les proves específiques d'accés del mes de juny, l'assignació es fa per aquest ordre: en primer lloc s'assigna directament la plaça als alumnes que, havent-se presentat a la primera convocatòria del mateix any, l'hagin superada i no hagin obtingut plaça, seguint l'ordre decreixent de les puntuacions obtingudes. En segon lloc s'assigna la plaça a la resta dels alumnes, seguint l'ordre decreixent de les puntuacions obtingudes.

Per tal de possibilitar que el centre pugui redistribuir les places que puguin quedar vacants un cop feta la convocatòria de les proves específiques d'accés del mes de setembre, el centre docent ha de fer públic, abans de l'inici de la convocatòria de setembre, l'acreciment de places entre les especialitats que consideri adients en cas que, un cop feta la segona convocatòria, restin places vacants. L'assignació de places es fa, en primer lloc, assignant directament la plaça als alumnes que, havent-se presentat a la convocatòria de juny del mateix any, l'hagin superada i no hagin obtingut plaça, seguint l'ordre decreixent de les puntuacions obtingudes. En segon lloc s'assignen les places als alumnes que s'han presentat a la convocatòria de setembre, seguint l'ordre decreixent de les puntuacions obtingudes.

2 Simultaneïtat d'estudis d'ESO o de batxillerat amb estudis de música

Els alumnes que cursen ESO o batxillerat i música podran sol·licitar l'aplicació de les mesures de simultaneïtat en els termes que estableix la normativa corresponent i recollides al document "Simultaneïtat d'estudis d'ESO o de batxillerat amb estudis de música".

3 Avaluació dels ensenyaments de música de grau professional. Promoció i permanència

L'avaluació serà contínua, integradora i d'acord amb els objectius establerts per a cada assignatura en l'annex 1 del [Decret 25/2008](#) i tenint en compte els objectius que el centre estableixi en el projecte curricular. L'avaluació és responsabilitat del conjunt de professors que intervenen en la formació de l'alumne, reunits en junta d'avaluació i coordinats pel tutor.

L'alumne pot recuperar les assignatures suspeses mitjançant la superació de les proves extraordinàries.

Es pot superar el curs tot i haver suspès dues assignatures. Si les assignatures no superades d'un o més cursos són més de tres, s'haurà de repetir tot el curs.

Si les assignatures avaluades negativament es refereixen a la pràctica i tenen continuïtat en el curs següent, es poden superar si l'alumne supera la matèria vinculada del curs següent i té l'informe favorable de la junta d'avaluació. En la resta de casos l'alumne haurà de dur a terme les activitats d'ensenyament i aprenentatge de les assignatures no superades el curs anterior. Les assignatures optatives avaluades negativament poden ser canviades, a sol·licitud dels alumnes, amb el vistiplau de l'equip docent.

Si en finalitzar el sisè curs l'alumne té tres o més assignatures pendents de superació, haurà de repetir la totalitat del curs. Si les assignatures avaluades negativament són com a màxim dues, només caldrà que superi les assignatures pendents.

El límit de permanència al grau professional de música, si s'hi accedeix a primer, és de

vuit anys. No es podrà romandre més de dos anys al mateix curs, excepte en el cas de sisè.

El Departament d'Ensenyament, amb caràcter excepcional, a proposta del director del centre i previ informe de la comissió avaluadora de l'alumne, pot ampliar en un any la permanència en el grau professional, en supòsits greus que impedeixin el desenvolupament normal dels estudis.

4 Matrícula en més d'un curs acadèmic. Doble especialitat / doble instrument. Assignatures optatives

El Departament d'Ensenyament pot autoritzar, a petició del centre, que un alumne es pugui matricular, excepcionalment, en més d'un curs acadèmic.

Els alumnes que cursin una segona especialitat han de completar el pla d'estudis amb les assignatures que no siguin coincidents. No s'han de repetir les assignatures comunes i, pel que fa a les assignatures optatives, estaran exempts de cursar el nombre d'hores d'assignatures optatives que hagin superat en l'anterior especialitat.

Aquests alumnes han de cursar les assignatures pròpies de l'especialitat i han de completar les hores del pla d'estudis en cas que el nombre d'hores de les assignatures optatives no sigui suficient.

Els centres poden establir un sistema de canvi d'assignatures optatives durant els dos primers mesos de classe.

Els alumnes que accedeixen a un curs diferent del primer han de cursar les assignatures optatives corresponents al curs al qual s'incorporen.

Els alumnes que vulguin accedir al centre fent una doble especialitat han de fer la part instrumental de la prova d'accés de totes dues especialitats, i obtenen una nota per a cada especialitat a partir de la mitjana entre la part de llenguatge musical i la de l'instrument corresponent.

Els alumnes que estiguin cursant o hagin cursat un curs superior en una altra especialitat només hauran de fer la part d'instrument de la prova d'accés. La nota de la prova serà la mitjana entre la nota obtinguda a instrument i la nota mitjana de tots els cursos de llenguatge musical o harmonia, segons escaigui, que han cursat amb anterioritat.

5 Anul·lació i suspensió de matrícula

L'alumne, el pare, la mare o tutor legal pot sol·licitar l'anul·lació de la matrícula perquè causa baixa en el centre o per suspensió de matrícula.

Per anul·lar la matrícula perquè causa baixa en el centre, l'alumne ho ha de comunicar per escrit.

Per suspendre la matrícula, l'alumne ho sol·licitarà a la direcció del centre, i se li concedirà per causes justificades (malaltia greu o circumstàncies familiars greus). La suspensió implica la reserva de la plaça i que no es comptabilitzi la convocatòria o convocatòries a efectes de la permanència al grau professional.

6 Tutoria i orientació

La tutoria i l'orientació són activitats docents que han de fer els professors del centre. El docent responsable de la tutoria, per tal de vetllar pel procés d'ensenyament i aprenentatge i per a la formació individual de l'alumne, coordinarà els professors que intervenen en la seva formació i intercanviarà informació amb la família de l'alumne.

En els centres integrats, el centre vetllarà perquè la tutoria reculli la tasca pedagògica dels ensenyaments de règim general i els ensenyaments de música.

En el cas d'alumnes amb altes capacitats i un expedient acadèmic de música excel·lent, que es preveu que acabaran el grau professional abans de l'edat habitual, se'ls orientarà a avançar els seus estudis d'ESO i batxillerat per poder accedir a la prova d'accés abans dels 18 anys, si s'escau, amb tots els requisits acadèmics.

Correspon a l'equip directiu establir les mesures organitzatives necessàries per poder fer efectiva una correcta orientació educativa i acció tutorial.

7 Documents d'avaluació dels ensenyaments professionals de música

Els documents d'avaluació dels ensenyaments professionals de música són els següents: l'expedient acadèmic personal, les actes d'avaluació, el llibre de qualificacions i els informes d'avaluació individualitzats.

Els documents d'avaluació s'arxiven i es custodien al centre. El secretari és responsable de l'arxiu i la custòdia, i de l'emissió dels certificats que se sol·licitin.

Els documents d'avaluació els signa, en tot cas, el director del centre.

El director, com a responsable de totes les activitats del centre, ho és també de les d'avaluació, i visa amb la seva signatura els documents d'avaluació oficials.

Expedient acadèmic

L'expedient acadèmic és un document que té per funció recollir de manera acumulativa els resultats de l'avaluació dels alumnes al llarg del grau.

L'expedient acadèmic conté les dades d'identificació del centre, les dades personals de l'alumne, les dades i la documentació d'incorporació al grau i, si escau, la corresponent a possibles convalidacions, els resultats de les avaluacions finals de curs, les decisions de promoció, les adequacions curriculars individualitzades si escau, les observacions que la comissió d'avaluació consideri oportú de fer-hi constar i qualsevol resolució administrativa de caràcter singular.

Actes d'avaluació

Les actes d'avaluació final de curs les signen tots els professors de la comissió d'avaluació i hi ha de constar el vistiplau del director del centre.

Llibre de qualificacions

El llibre de qualificacions del grau professional és el document oficial que reflecteix els estudis cursats. La seva formalització és regulada per les “Instruccions comunicades de 5 de febrer de 2009, relatives a la formalització dels llibres de qualificacions dels ensenyaments de música de grau professional”.

El llibre de qualificacions és únic per a cada especialitat. Pel que fa als alumnes que cursen més d'una especialitat, o bé que canvien d'especialitat, s'haurà d'emplenar un llibre de qualificacions per cadascuna de les especialitats cursades, indicant, si escau, a la pàgina “estudis previs dels ensenyaments professionals en una altra especialitat” (pàgina 18-19) les assignatures comunes superades, les optatives que no han de tornar a cursar i la qualificació obtinguda en l'especialitat d'origen.

El canvi d'especialitat o el fet de cursar dues especialitats es farà constar en el mateix llibre de qualificacions de l'alumne, mitjançant la diligència corresponent.

El llibre de qualificacions ha de contenir les qualificacions obtingudes per l'alumne, la informació sobre la seva permanència en el centre i, si escau, sobre els trasllats de matrícula. Correspon als centres la seva formalització i custòdia.

A la pàgina 4 s'ha d'indicar si l'alumne ha accedit al centre havent superat la prova d'accés, indicant-ne el curs, o bé si procedeix d'un pla d'estudis anterior.

En el cas d'alumnes que s'incorporen des de plans d'estudis anteriors, s'ha d'adjuntar al llibre de qualificacions que s'obri, d'acord amb el pla d'estudis vigent LOE, un certificat d'estudis sobre els ensenyaments cursats segons aquests plans. A més s'han d'indicar, a les pàgines 31 i 32, fent la diligència corresponent, els cursos superats en el pla d'estudis anterior, les assignatures pendents, si escau, i el curs al qual es matricula del pla d'estudis LOE.

Els resultats de l'avaluació de cada assignatura del currículum s'expressen a les pàgines 18-28, fent servir l'escala numèrica de l'1 al 10, sense decimals.

Les assignatures s'han d'especificar d'acord amb l'ordre següent:

- a. Assignatures comunes
- b. Assignatures d'especialitat
- c. Assignatures optatives

Si un alumne promociona al curs següent amb alguna assignatura pendent, un cop l'hagi aprovada es farà constar la qualificació obtinguda a la pàgina corresponent a l'any acadèmic en què s'aprovi.

En el cas que l'alumne no hagi de cursar alguna assignatura, aquesta s'ha d'especificar a la casella destinada a la qualificació amb l'expressió “Convalidació”.

Les assignatures que constin com a convalidades no es tenen en compte per calcular la nota mitjana de l'expedient acadèmic.

En finalitzar el curs acadèmic, la direcció del centre en què estigui matriculat l'alumne n'ha de certificar l'escolarització a les pàgines 16 i 17.

En el cas d'alumnes de sisè amb una o dues assignatures suspeses, s'ha d'emplenar una pàgina per cada curs, amb el nom de les assignatures de les quals es matricula. La mitjana acadèmica del curs es fa sumant totes les notes corresponents a sisè curs, sumant les notes de les dues pàgines, si escau.

En el cas d'ampliació de la permanència al grau professional, s'especificarà aquest fet a la pàgina corresponent de l'apartat de dades de matrícula, i a la pàgina 17, en l'apartat dels anys de permanència en els ensenyaments professionals de música.

Per als alumnes que, amb caràcter excepcional, estan matriculats en més d'un curs acadèmic (prèvia autorització del Departament d'Ensenyament), s'ha d'especificar l'ampliació de matrícula a la part inferior que consta a les pàgines 4-12.

El trasllat de centre s'ha de fer constar a través de la diligència corresponent (pàgina 13-15) al llibre de qualificacions, i s'ha de comprovar que les qualificacions descrites concordin amb les de les actes d'avaluació.

Si un alumne es trasllada de centre, el centre d'origen ha d'enviar al centre de destinació, a sol·licitud d'aquest, l'expedient acadèmic personal i el llibre de qualificacions.

Quan una matrícula s'hagi d'anul·lar, s'ha de fer constar aquesta circumstància mitjançant una diligència a les pàgines 31-32, destinades a observacions.

Als efectes de permanència al grau professional de música, es comptabilitzaran tots els anys que l'alumne hagi estat matriculat en aquests ensenyaments i en la mateixa especialitat, comptant també, si és el cas, els procedents de plans d'estudis anteriors.

Un cop superats els ensenyaments professionals de música, en el llibre de qualificacions s'han de fer constar les dades relatives a la sol·licitud, per part de l'alumne, de l'expedició del títol corresponent (pàgina 29).

Una vegada superats els estudis de grau professional, s'ha de lliurar a l'alumne el llibre de qualificacions, després d'haver emplenat les dades de la pàgina 30. El centre ha de guardar còpia d'aquesta pàgina per tenir constància del lliurament d'aquest document, i l'ha d'incorporar a l'expedient personal de l'alumne.

Als alumnes que hagin iniciat els ensenyaments musicals en altres plans d'estudi, se'ls ha de lliurar el llibre de qualificacions respectiu de cada pla.

8 Institut de referència

Cada conservatori i centre professional de música té, com a mínim, un institut públic de referència amb el qual estableix una coordinació.

L'equip directiu ha de donar suport al projecte, afavorint les estratègies que ajudin els alumnes a assolir amb èxit tots dos estudis, la secundària i la música, establint els instruments necessaris per a una coordinació entre l'institut i el centre de música.

Aquestes estratègies es concreten determinant una persona en cada centre que sigui responsable de la coordinació, propiciant una acció tutorial compartida entre els dos centres, l'establiment d'un projecte comú cada curs, com a mínim, i la difusió a través dels mitjans de què disposi cada un dels centres dels projectes comuns.

9 Normativa d'aplicació

L'organització dels conservatoris i dels centres autoritzats a impartir ensenyaments de música de grau professional es farà d'acord amb el [Decret 25/2008](#), de 29 de gener, pel qual s'estableix l'ordenació curricular dels ensenyaments de música de grau professional i se'n regula la prova d'accés.

Aquest Decret es desplega mitjançant la normativa següent:

- [Ordre EDU/289/2009](#), de 26 de maig, per la qual s'estableix el procediment per al reconeixement de crèdits cursats en altres centres en els ensenyaments de grau professional de dansa i de música.
- [Ordre EDU/31/2009](#), de 4 de febrer, per la qual s'estableix l'organització de les proves específiques d'accés als ensenyaments professionals de música.
- [Ordre EDU/543/2008](#), de 3 de desembre, per la qual s'estableixen els criteris que permeten al professorat especialista impartir les assignatures optatives en els ensenyaments de grau professional de dansa i de música.
- [Ordre EDU/518/2008](#), de 26 de novembre, per la qual s'estableixen les condicions per al canvi d'especialitat dins de l'ensenyament de grau professional de dansa i de música.
- [Resolució EDU/1026/2008](#), de 31 de març, per la qual s'estableix el procediment per a l'autorització d'assignatures optatives.
- [Resolució de 8 de gener de 2009](#) del director general d'Ensenyaments Artístics i Especialitzats, per la qual s'estableixen les condicions per a la matriculació, amb caràcter excepcional, en més d'un curs acadèmic en els ensenyaments de música i de dansa de grau professional.

Ensenyaments en els centres d'adults

1 Oferta educativa

Els centres i aules de formació d'adults han d'organitzar l'oferta dels ensenyaments que imparteixin d'acord amb la planificació autoritzada pel Departament d'Ensenyament.

Ensenyaments	Activitats	Hores lectives	Hores lectives setmanals / 35	Nombre d'alumnes
--------------	------------	----------------	-------------------------------	------------------

		anuals	setmanes	per grup
<i>Bloc d'ensenyaments inicials i bàsics</i>				
Llengua catalana	Nivell 1	105	3	25 (mínim 15)
	Nivell 2	140	4	
	Nivell 3	140	4	
Llengua castellana	Nivell 1	105	3	25 (mínim 15)
	Nivell 2	140	4	
	Nivell 3	140	4	
Llengua estrangera	Nivell 1	105	3	25 (mínim 15)
Informàtica	Competència digital. COMPETIC inicial	105	3	25 (mínim 15)
<i>Bloc de formació bàsica</i>				
Cicle de formació instrumental	Nivell I	280	8	25 (mínim 15)
	Nivell III	280	8	
	Nivell III	350	10	
Educació secundària per a les persones adultes	Nivell I	595	3 hores per mòdul	35 (mínim 15)
	Nivell II	595	3 hores per mòdul	
Curs d'accés a CFGM	Curs	600	18	35 (mínim 15)
<i>Bloc de preparació per a les proves d'accés</i>				
Preparació per a les proves d'accés	Formació per a les proves d'accés a CFGM	330	12	35 (mínim 20)
	Formació per a les proves d'accés a CFGS	300 + 99	10 h part comuna i 3 h per matèria específica	35 (mínim 20)
	Preparació per a les proves d'accés a la universitat per a majors de 25 anys (part comuna)	280	8	35 (mínim 20)
<i>Bloc de competències per a la societat de la informació</i>				
Informàtica	Competència digital. COMPETIC 1	105	3	25 (mínim 15)
	Competència digital. COMPETIC 2	140	4	25 (mínim 15)

	Competència digital. COMPETIC 3	105	3	25 (mínim 15)
Llengua estrangera	Nivell 2	105	3	25 (mínim 15)
	Nivell 3	105	3	25 (mínim 15)

Els mínims es refereixen als centres sostinguts amb fons públics.

La llengua occitana, denominada aranès a l'Aran, s'estructura en els mateixos nivells i durades establerts per a la llengua catalana i la llengua castellana.

El centre o aula de formació d'adults pot organitzar aquest ensenyament trimestralment (9 hores setmanals) o anual, en funció de la demanda i/o necessitats dels alumnes.

El centre o aula de formació d'adults pot organitzar aquest ensenyament quadrimestralment (8 hores setmanals) o anual, en funció de la demanda i/o necessitats dels alumnes.

Per a centres públics.

Per impartir un ensenyament quan en un grup no es disposa del nombre d'alumnes mínim, es poden agrupar en un mateix grup alumnes de diversos nivells.

2 Ensenyaments inicials i bàsics

El bloc d'ensenyaments inicials i bàsics de l'educació d'adults es compon dels ensenyaments següents: llengua catalana, llengua occitana denominada aranès a l'Aran, llengua castellana i llengua estrangera de nivell 1, així com d'informàtica de nivell inicial.

Els ensenyaments inicials i bàsics tenen com a objectiu que les persones destinatàries puguin adquirir el grau de competència mínima en les àrees indicades per desenvolupar-se en la societat actual.

Aquests ensenyaments es regulen per la [Resolució de 10 de maig de 2013](#), per la qual s'estableixen els currículums dels ensenyaments corresponents a llengua catalana i castellana, a llengua occitana, denominada aranès a l'Aran, i a les llengües estrangeres, d'aplicació als centres de formació d'adults que depenen del Departament d'Ensenyament, i per la [Resolució de 19 de juny de 2012](#), per la qual s'estableixen els currículums dels ensenyaments d'informàtica d'aplicació als centres i aules de formació d'adults que depenen del Departament d'Ensenyament.

La superació dels cursos d'ensenyaments inicials i bàsics dóna dret a un certificat acreditatiu.

2.1 Llengua catalana, llengua castellana i llengua occitana, denominada aranès a l'Aran

Els ensenyaments de llengües catalana, castellana i occitana, denominada aranès a l'Aran, a l'educació d'adults tenen com a finalitat l'adquisició de la competència comunicativa lingüística per formar parlants que puguin comunicar-se amb suficient fluïdesa per resoldre la major part de situacions de la vida quotidiana, tant pel que fa a l'expressió com a la producció, oral i escrita, en diferents suports i mitjançant també els llenguatges audiovisuals i, per tant, esdevinguin suficientment autònoms per respondre a les seves necessitats personals, laborals, públiques i educatives.

L'ordenació curricular dels ensenyaments de la llengua catalana, la llengua occitana, denominada aranès a l'Aran, i la llengua castellana per als adults té en compte les orientacions, les competències i els criteris establerts en el Marc europeu comú de referència (MECR).

El nivell 1 de llengua catalana, castellana i occitana, denominada aranès a l'Aran, es correspon amb el *nivell d'usuari/àrea bàsic/a A1* d'acord amb el MECR.

El nivell 2 de la llengua catalana, castellana i occitana, denominada aranès a l'Aran, es correspon amb el *nivell d'usuari/àrea bàsic/a A2* d'acord amb el MECR.

El nivell 3 de llengua catalana, castellana i occitana, denominada aranès a l'Aran, es correspon amb el *nivell d'usuari/àrea bàsic/a independent B1* d'acord amb el MECR.

2.2 Llengua estrangera, anglès i francès

Les llengües anglesa i francesa de nivell 1 són les llengües estrangeres que s'imparteixen dins els ensenyaments inicials i bàsics a l'educació d'adults.

Aquests ensenyaments permeten iniciar el procés d'aprenentatge en llengua estrangera i tenen com a finalitat formar parlants que siguin capaços de comunicar-se en situacions quotidianes i familiars senzilles encaminades a satisfer les primeres necessitats.

En l'aprenentatge d'una llengua estrangera s'ha de prioritzar l'expressió oral; el desenvolupament de la capacitat comunicativa ha de prevaler sobre el desenvolupament de la capacitat lingüística.

El nivell 1 que s'imparteix en aquest bloc d'ensenyaments inicials i bàsics correspon al *nivell d'usuari bàsic A1*, d'acord amb els nivells comuns de referència del MECR. En finalitzar aquest nivell A1 de llengua estrangera l'aprenent haurà d'haver assolit els objectius que s'estableixen del currículum corresponent.

2.3 Informàtica

En els ensenyaments inicials i bàsics de l'educació d'adults, els ensenyaments d'informàtica tenen com a objectiu facilitar l'adquisició de les competències mínimes i els conceptes bàsics en tecnologies de la informació i la comunicació per

desenvolupar-se en la societat actual. S'adrecen a persones amb pocs coneixements de les tecnologies de la informació.

En aquests ensenyaments es recullen tres de les sis competències del nivell bàsic de l'acreditació de competències en tecnologies de la informació i la comunicació ([ACTIC](#)), i es denomina Competència digital. COMPETIC INICIAL. Les tres competències que es desenvolupen són:

- Tecnologia digital, ús de l'ordinador i del sistema operatiu.
- Tractament de la informació escrita.
- Navegació i comunicació en el món digital.

3 Formació bàsica

La formació bàsica d'adults és el conjunt d'activitats i processos formatius que abasten des de l'aprenentatge de la lectoescriptura i el càlcul elemental fins a l'obtenció del títol de graduat en educació secundària obligatòria.

La formació bàsica s'estructura en el cicle de formació instrumental, els ensenyaments d'educació secundària per a les persones adultes i el curs d'accés a CFGM.

3.1 Cicle de formació instrumental

El cicle de formació instrumental s'organitza en tres nivells d'aprenentatge. Les persones que assoleixen els continguts d'aquest cicle obtenen el certificat de formació instrumental. Aquests ensenyaments estan regulats en el capítol 2 del [Decret 213/2002](#), d'1 d'agost, pel qual s'estableix l'ordenació curricular de la formació bàsica de les persones adultes.

Els centres i aules poden certificar aquests estudis mitjançant el model "Certificat de formació instrumental".

Els centres que no disposen del Sistema d'Administració i Gestió Acadèmica (SAGA) poden utilitzar, per a les avaluacions trimestrals i finals, els models "Acta d'avaluació trimestral de formació instrumental" i "Acta d'avaluació de final de curs de formació instrumental".

3.2 Educació secundària per a adults

L'educació secundària per a adults està regulada pel [Decret 161/2009](#), de 27 d'octubre, d'ordenació dels ensenyaments d'educació secundària obligatòria per a les persones adultes i per l'[Ordre ENS/154/2011](#), de 14 de juny, del procediment i els documents i requisits formals del procés d'avaluació a l'educació secundària obligatòria per a les persones adultes.

Aquests ensenyaments s'organitzen de manera modular en tres àmbits i trenta-quatre mòduls, que es distribueixen en dos nivells o cursos. La durada d'aquests estudis és de 1.190 hores. Els àmbits i mòduls en què s'organitza el currículum dels ensenyaments de l'educació secundària per a adults són els establerts a l'article 7 i a l'annex 1 del Decret 161/2009.

Per obtenir el títol de graduat en educació secundària obligatòria l'alumne ha de cursar i superar, entre els mòduls comuns i els opcionals, un total de 34 mòduls o, si escau, convalidar-los o acreditar-los.

En relació amb els mòduls opcionals, els centres i les aules dependents del Departament d'Ensenyament n'han d'oferir un nombre suficient que permeti la possibilitat d'opció als alumnes, però la configuració definitiva del currículum del centre o de l'aula dependrà del nombre total d'alumnes, de la demanda de cada mòdul i de la disponibilitat de recursos de cada centre/aula. Si un alumne vol cursar un determinat mòdul o mòduls que aquell trimestre no s'ofereix de manera presencial, té la possibilitat de cursar-los a distància a l'Institut Obert de Catalunya (IOC).

Dins de les 35 hores lectives de cada mòdul també es poden computar les hores d'activitats d'autoformació i activitats interdisciplinàries previstes en la programació.

3.3 Curs de formació específic per a l'accés a cicles de grau mitjà

El curs de formació específic per a l'accés a cicles de grau mitjà està regulat per la [Resolució ENS/1245/2012](#), de 13 de juny, per la qual s'organitza el curs de formació específic per a l'accés als cicles de grau mitjà i el curs de formació específic per a l'accés als cicles de grau superior.

Per matricular-se, l'alumne ha de seguir el procediment establert per qualsevol ensenyament d'adults i, a més a més, justificar el pagament del preu públic del curs ([Ordre ENS/182/2012](#), de 22 de juny).

Per tal de facilitar la correcta aplicació d'aquesta Ordre, els centres de formació d'adults dependents del Departament d'Ensenyament han de tenir en compte el següent:

1. El centre facilitarà als alumnes informació del preu públic de matriculació, així com de les bonificacions i exempcions. També és convenient que aquesta informació es mostri al tauler d'anuncis del centre.
2. L'alumne ha d'aportar al centre la documentació justificativa de les bonificacions i exempcions a les quals pugui tenir dret, si escau. Cal tenir en compte que no es poden acumular dues bonificacions.
3. El centre facilitarà a l'alumne major d'edat, o els seus representants legals si és menor d'edat, l'import determinat que ha d'ingressar al compte bancari del centre de formació d'adults.
4. L'alumne ha d'aportar el justificant del pagament de l'import determinat per tal que sigui efectiva la matrícula al curs de formació específic per a l'accés als cicles de

grau mitjà.

L'estructura del curs i els temaris de les matèries estan disponibles a l'xtec: Currículum i Orientació > Ensenyaments professionals > [Curs d'accés als cicles formatius](#).

L'avaluació de l'aprenentatge dels alumnes del curs és continuada i integrada en el procés d'aprenentatge. Es faran tres avaluacions al llarg del curs i una avaluació final. Normalment es farà coincidir la sessió d'avaluació del tercer trimestre del curs escolar amb la sessió d'avaluació final. L'alumne que no hagi superat el curs el mes de juny, disposarà d'una convocatòria extraordinària de l'1 al 3 de setembre, d'acord amb el calendari escolar, per a les matèries amb una qualificació no positiva (inferior a 5 punts).

La qualificació de les diferents matèries i àmbits, així com els efectes de la superació del curs, es regulen en l'annex 1 de la Resolució ENS/1245/2012, de 13 de juny.

La certificació de superació del curs es farà d'acord amb l'annex 7 de la Resolució ENS/1245/2012, de 13 de juny.

En cas de no superar el curs, l'alumne podrà repetir-lo una sola vegada i haurà de tornar a cursar totes les matèries del curs.

3.4 Mòduls C dels programes de qualificació professional inicial (PQPI) necessaris per obtenir el títol de graduat en educació secundària obligatòria

En el [Decret 140/2009](#), de 8 de setembre, pel qual es regulen els Programes de Qualificació Professional Inicial, en l'annex 5 del [Decret 161/2009](#), de 27 d'octubre, d'ordenació dels ensenyaments d'educació secundària obligatòria per a les persones adultes i a l'[Ordre ENS/154/2011](#), de 14 de juny, del procediment i els documents i requisits formals del procés d'avaluació a l'educació secundària obligatòria per a les persones adultes, es regulen els mòduls C dels programes de qualificació professional inicial, que corresponen a una part del currículum dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria per a les persones adultes, la durada, els processos d'acreditació i convalidació de mòduls i el procés de tramitació del títol de graduat en educació secundària obligatòria per als alumnes que els superin.

4 Preparació per a les proves d'accés

Els ensenyaments de preparació per a les proves d'accés tenen com a finalitat facilitar l'accés als ensenyaments professionalitzadors o a la universitat als adults que no tenen la titulació adient per accedir-hi. En els centres i aules de formació d'adults n'hi ha de tres tipus:

- Formació per a les proves d'accés als cicles formatius de grau mitjà.
- Formació per a les proves d'accés als cicles formatius de grau superior.

- Preparació per a les proves d'accés a la universitat per als majors de 25 anys. Poden impartir els ensenyaments de formació per a les proves d'accés als cicles formatius de grau mitjà i de grau superior els centres que disposin de l'autorització corresponent.

Les hores setmanals de dedicació lectiva de l'alumne s'establiran segons les matèries que ha de cursar i la [Resolució EDU/2898/2006](#), per la qual es regula, amb caràcter experimental, la formació per a les proves d'accés als cicles formatius.

La formació per a les proves d'accés tindrà en compte el temari establert en la normativa vigent de regulació d'aquestes proves.

5 Competències per a la societat de la informació

El bloc de les competències per a la societat de la informació es compon dels ensenyaments següents: informàtica i llengua estrangera, nivell 2 i 3.

Els cursos corresponents s'adrecen a persones amb coneixements inicials de tecnologia de la informació i/o de les llengües anglesa o francesa i són regulats per la [Resolució de 19 de juny de 2012](#) per la qual s'estableixen els currículums dels ensenyaments d'informàtica d'aplicació als centres i aules de formació de persones adultes que depenen del Departament d'Ensenyament, i per la Resolució de 10 de maig de 2013 per la qual s'estableixen els currículums dels ensenyaments corresponents a llengua catalana i castellana, a llengua occitana, denominada aranès a l'Aran, i a les llengües estrangeres, d'aplicació als centres de formació d'adults que depenen del Departament d'Ensenyament.

La superació d'aquests cursos dóna dret a un certificat acreditatiu.

5.1 Informàtica

Els ensenyaments de Competència digital COMPETIC 1, COMPETIC 2 i COMPETIC 3 van adreçats a les persones que hagin cursat el nivell inicial o que tinguin i puguin acreditar uns coneixements elementals d'informàtica. Són ensenyaments consecutius i capaciten en les competències següents:

COMPETIC 1 recull les tres competències del nivell bàsic de l'acreditació de competències en tecnologies de la informació i la comunicació ([ACTIC-Bàsic](#)) no recollides a la formació COMPETIC INICIAL:

- Tractament de la informació numèrica.
- Tractament de la informació gràfica, sonora i de la imatge en moviment.
- Cultura, participació i civisme digital.

COMPETIC 2 recull les vuit competències del nivell mitjà de l'acreditació de competències en tecnologies de la informació i la comunicació (ACTIC-Intermedi):

- Cultura, participació i civisme digital.
- Tecnologia digital, ús de l'ordinador i del sistema operatiu.
- Navegació i comunicació en el món digital.
- Tractament de la informació escrita.
- Tractament de la informació gràfica, sonora i de la imatge en moviment.
- Tractament de la informació numèrica.
- Tractament de les dades.
- Presentació de continguts.

COMPETIC 3 recull les cinc competències del nivell avançat de l'acreditació de competències en tecnologies de la informació i la comunicació (ACTIC-Avançat).

- Tractament de la informació escrita.
- Tractament de la informació gràfica, sonora i de la imatge en moviment.
- Tractament de la informació numèrica.
- Tractament de les dades.
- Presentació de continguts.

El centre/aula de formació d'adults ha d'oferir tres d'aquestes cinc competències al llarg d'un curs escolar.

5.2 Llengua estrangera

Aquests ensenyaments van adreçats a les persones que hagin superat el nivell 1 de llengua estrangera o que disposin dels coneixements corresponents per poder-lo seguir.

Aquests ensenyaments, fonamentals dins l'oferta educativa dels centres i aules de formació d'adults, permeten continuar el procés d'aprenentatge en llengua estrangera i tenen com a finalitat formar parlants que siguin capaços de comunicar-se en situacions habituals que exigeixin un intercanvi d'informació, comprendre i utilitzar expressions sobre temes i assumptes relacionats amb necessitats immediates i accedir al coneixement en un entorn multilingüe i multicultural.

En l'aprenentatge d'una llengua estrangera s'ha de prioritzar l'ensenyament i aprenentatge de l'expressió oral; el desenvolupament de la capacitat comunicativa ha de prevaler sobre el desenvolupament de la capacitat lingüística.

El nivell 2 i 3 que s'imparteix en aquest bloc de competències per a la societat de la informació correspon al *nivell d'usuari bàsic A2-1* i *nivell d'usuari bàsic A2-2*, d'acord amb els nivells comuns de referència del MECR. En finalitzar cadascun dels nivells d'aprenentatge, l'aprenent/a haurà d'haver assolit els objectius que s'estableixen en el currículum corresponent. Els continguts són acumulatius i, per tant, els continguts del primer nivell s'amplien en el segon nivell, i així successivament.

6 Autoformació integrada

La formació d'adults s'adreça a un públic molt divers. Persones de diferents edats que tenen interessos i disponibilitat de temps diferents, així com uns coneixements previs que depenen de la seva formació anterior, de la seva experiència professional i del seu bagatge personal. Cal, per tant, que tots els adults que vulguin millorar les seves competències bàsiques puguin accedir-hi en el moment i forma més adequat a les seves necessitats. La diversitat de modalitats i de metodologies és clau per a la formació d'adults.

L'autoformació integrada és una metodologia que combina el treball a l'aula, en grup, amb el treball autònom a l'aula d'autoformació, d'acord amb una organització dels horaris i de la programació didàctica del centre/aula. Pressuposa una organització dels materials i espais, una estratègia didàctica, un acompanyament pedagògic i un diàleg constructiu entre aprenent i docent.

Aquesta metodologia afavoreix una formació personalitzada que s'adapta al ritme i sistema d'aprenentatge que cada alumne necessita. La finalitat no és que aprengui sol sinó fomentar la seva autoregulació per tal que sigui capaç de prendre decisions sobre què, com i quan aprendre. Aquesta autonomia l'ajudarà a afrontar el repte de l'aprenentatge al llarg de la vida.

L'autoformació integrada permet:

- un ensenyament flexible adaptable als horaris, necessitats i interessos de cada persona
- treballar de manera individual o grupal en funció de les necessitats i activitats a desenvolupar
- que l'alumne esdevingui protagonista del seu aprenentatge tenint coneixement des del principi dels objectius, competències, activitats, criteris i indicadors d'avaluació
- a l'alumne seguir el seu ritme, tot desenvolupant l'itinerari personal, elaborat conjuntament amb el tutor en el seu inici, i amb seguiment i acompanyament durant tot el procés

L'autoformació integrada comporta:

- una planificació horària de l'espai d'autoformació
- una estreta coordinació de l'equip per atendre, en hores lectives o de permanència, l'alumne a l'espai d'autoformació tot assessorant-lo i orientant-lo en el que pugui necessitar
- una organització dels materials a disposició de l'alumne que li siguin útils per avançar en el procés d'aprenentatge
- una sistematització de les activitats planificades, de manera que condueixin a la construcció del coneixement i no com a eines aïllades
- un bon acompanyament i tutorització dels alumnes

7 Previsió de l'oferta per al curs 2014-2015

Els serveis territorials (o, a la ciutat de Barcelona, el Consorci d'Educació), precisen l'oferta educativa de cada centre i aula dependent del Departament d'Ensenyament, d'acord amb les prioritats de programació de l'oferta establertes en cada moment.

8 Normativa d'aplicació

Ensenyaments inicials i bàsics i competències per a la societat de la informació

- [Resolució de 10 de maig de 2013](#), per la qual s'estableixen els currículums dels ensenyaments corresponents a llengua catalana i castellana, llengua occitana, denominada aranese a l'Aran, i a les llengües estrangeres, d'aplicació als centres de formació d'adults, que depenen del Departament d'Ensenyament.
- [Resolució de 19 de juny de 2012](#), per la qual s'estableixen els currículums dels ensenyaments d'informàtica d'aplicació als centres i aules de formació de persones adultes, que depenen del Departament d'Ensenyament

Cicle de formació instrumental

- [Decret 213/2002](#), d'1 d'agost, pel qual s'estableix l'ordenació curricular de la formació bàsica de les persones adultes (DOGC núm. 3694, de 07.8.2002, capítol 2: Cicle de formació instrumental per a les persones adultes -articles del 9 al 15- i annex 1: Currículum de la formació instrumental per a les persones adultes).

Educació secundària per a adults

- [Decret 161/2009](#), de 27 d'octubre, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria per a les persones adultes (DOGC núm. 5496, de 02.11.2009)
- [Ordre ENS/154/2011](#), de 14 de juny, del procediment i els documents i requisits formals del procés d'avaluació a l'educació secundària obligatòria per a les persones adultes (DOGC núm. 5922, de 18.7.2011)

Cursos de formació per a l'accés a cicles formatius

- [Resolució EDU/2898/2006](#), de 22 d'agost, per la qual es regula, amb caràcter experimental, la formació per a les proves d'accés als cicles formatius de formació professional per al curs 2006-2007 (DOGC núm. 4717, de 13.9.2006)
- [Resolució EDU/3983/2010](#), de 9 de desembre, per la qual s'estableixen els temaris i els criteris d'avaluació de les proves d'accés als cicles formatius de formació professional inicial, als cicles formatius d'ensenyaments d'arts plàstiques i disseny, i als cicles d'ensenyaments esportius (DOGC núm. 5778, 20.12.2010)

Ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny: aspectes curriculars

1 Aspectes curriculars del projecte educatiu

Sota la supervisió de l'òrgan unipersonal de direcció que correspongui segons les normes d'organització i funcionament del centre, els aspectes curriculars que concreten les previsions del projecte educatiu els elabora el claustre de professors del centre, el qual també els aprova, els avalua, els revisa periòdicament i en decideix, si escau, la modificació. El consell escolar del centre és informat de les concrecions curriculars aprovades.

Les concrecions curriculars dels ensenyaments de cicles formatius que s'imparteixen a les escoles d'art (EA) i a les escoles d'art i superiors de disseny (EASD) s'han d'adequar al que disposa el [Decret 304/1995](#), de 7 de novembre, pel qual s'estableix l'ordenació general dels cicles de formació específica d'arts plàstiques i disseny (LOGSE) a Catalunya, mentre no es publiqui el Decret que desplega la normativa bàsica; el [Reial Decret 596/2007](#), de 4 de maig, pel qual s'estableix l'ordenació general dels ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny (LOE); l'[Ordre ENS/59/2002](#), de 4 de març, que desplega l'organització i avaluació dels cicles de formació específica d'arts plàstiques i disseny i la correcció d'errades a l'Ordre ENS/59/2002, de 4 de març, i els decrets específics de cada titulació. Aquesta normativa específica es pot consultar al web del Departament d'Ensenyament: [Estudiar a Catalunya](#).

En les concrecions curriculars dels cicles formatius cal considerar:

- La contextualització dels objectius generals, tant del cicle formatiu com del mòdul, a les característiques del centre.
- Els objectius corresponents al cicle formatiu en funció, entre altres aspectes, de la seqüenciació dels continguts previstos.
- L'organització i la programació dels mòduls, la formació pràctica en centres de treball, l'obra final / el projecte final / el projecte integrat.
- La selecció de les metodologies més adients.
- La concreció dels criteris i la selecció de les formes d'avaluació adequades a les característiques dels alumnes i als propòsits educatius.
- La concreció de formes organitzatives dels alumnes, dels professors, de l'espai i del temps que afavoreixin el procés d'ensenyament i aprenentatge.
- La distribució dels recursos humans, funcionals, materials i d'una altra índole, adients a les metodologies proposades.
- L'organització, l'exercici i el seguiment de l'acció tutorial dels alumnes.
- Els criteris i els procediments per a l'atenció a la diversitat dels alumnes i per a la realització de les adaptacions curriculars necessàries per a alumnes amb necessitats educatives específiques.

- Els criteris per a l'avaluació del procés d'ensenyament i aprenentatge i de la pràctica docent dels professors.
- Els criteris i els procediments per a l'atenció lingüística específica dels alumnes que s'incorporen tardanament al sistema educatiu a Catalunya.
- La incorporació a les diferents matèries dels continguts de caràcter transversal.
- Els criteris i les pautes de seguiment per a l'orientació educativa.

2 Dret a la informació i deure d'assistència dels alumnes

2.1 Informació als alumnes

Els alumnes han de disposar de la informació necessària, tant dels estudis que cursen com de les sortides acadèmiques i professionals, i el tutor és la persona responsable de fer-los-la arribar. La informació que cal donar és, com a mínim, la següent:

- Aspectes organitzatius del centre
 - Drets i deures dels alumnes
 - Altra informació derivada de la normativa general o del centre
- Organització dels diferents plans d'estudis que imparteix el centre
 - Organització dels continguts en mòduls i unitats didàctiques
 - Distribució dels crèdits al llarg del curs o cursos
 - La formació pràctica en centres de treball (FCT): objectius de les pràctiques, previsió del calendari, empreses o institucions col·laboradores, exempcions i documentació per acreditar-les
 - Nombre i distribució de les convocatòries
- Avaluació dels diferents plans d'estudis
 - Avaluacions parcials i avaluació final
 - Criteris d'avaluació i qualificació
 - Criteris per a la promoció de curs
 - Criteris d'avaluació i qualificació de la formació pràctica en centres de treball o de la pràctica professional (FCT)
 - Criteris d'avaluació i qualificació de l'obra/projecte final (cicles) i del projecte final de carrera (estudis superiors)
- Càlcul de la qualificació final
- Orientació acadèmica i professional
 - Titulació acadèmica que s'obté
 - Formació complementària
 - Itineraris acadèmics i professionals
 - Situació de l'entorn i món laboral
 - Adreces útils per a la inserció laboral (Departament d'Empresa i Ocupació,

serveis locals d'ocupació o d'inserció, Artesania Catalunya...)

2.2 Assistència dels alumnes

L'assistència dels alumnes és obligatòria [[art. 22.1.a](#)] de la Llei d'educació]. En cas de manca d'assistència sense justificació, els centres han d'aplicar les mesures previstes en les seves normes d'organització i funcionament, d'acord amb el que determinen l'[article 37](#) de la Llei d'educació i els articles 24 i 25 del [Decret 102/2010](#), d'autonomia dels centres educatius.

3 Desenvolupament, concreció i aplicació dels currículums dels cicles formatius d'arts plàstiques i disseny ordenats per la LOGSE

Els ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny ordenats per la LOGSE s'organitzen en cicles formatius. Els cicles de formació específica d'arts plàstiques i disseny de grau mitjà i de grau superior, agrupats en diferents famílies professionals, inclouen els mòduls que s'imparteixen en el centre educatiu, una fase de formació pràctica (FCT) efectuada en empreses, estudis o tallers i una obra/projecte final.

El currículum, la durada i l'estructura de cada cicle de formació específica s'estableixen en la normativa específica.

La durada dels cicles de 950 hores fa possible que els mòduls i la fase de pràctiques es puguin completar en un sol curs acadèmic.

Els cicles d'una durada compresa entre 1.600 i 1.950 hores requereixen, com a mínim, que els mòduls i la fase de pràctiques s'hagin de completar en dos cursos acadèmics.

Ordenades per la LOGSE són vigents actualment les famílies professionals següents: Art floral, Arts aplicades a la indumentària, Arts aplicades al llibre, Arts aplicades al mur, Disseny d'interiors, Disseny industrial, Esmalts artístics, Joieria d'art i Tèxtils artístics. El currículum, la denominació i les hores que s'han de cursar, desglossades, es poden consultar als apartats *Cicles de formació específica de grau mitjà d'arts plàstiques i disseny regulats per la LOGSE*, *Cicles de formació específica de grau superior d'arts plàstiques i disseny regulats per la LOGSE* i *Perfils professionals de cicles de formació específica de grau superior d'arts plàstiques i disseny regulats per la LOGSE*.

.

3.1 Mòduls formatius

3.1.1 Mòduls formatius. Definició i organització

El concepte de mòdul es considera equivalent al de matèria teòrica, matèria

teoricopràctica o matèria pràctica. Els cicles de dos cursos es programaran de manera que cada mòdul es pugui completar en un sol curs. Quan la durada del mòdul justifiqui un desplegament al llarg de dos cursos, caldrà garantir la continuïtat de criteris, coordinant la distribució de continguts i la seva avaluació. En aquest sentit és preferible que el professor d'aquests mòduls sigui la mateixa persona.

3.1.2 Mòduls formatius. Programació

La programació de cada mòdul ha d'incloure, almenys:

- El conjunt d'unitats de programació en què s'organitza el mòdul, fent-hi constar la durada de cadascuna i la seqüència d'impartició.
- Les estratègies metodològiques que s'han d'aplicar en el desenvolupament del mòdul.
- Els criteris i instruments d'avaluació que cal emprar.

3.1.3 Mòduls formatius. Unitats de programació

De cada unitat de programació se n'ha d'especificar, almenys:

- Els objectius terminals o criteris d'avaluació.
- Els continguts que s'hi desenvoluparan, convenientment contextualitzats en la unitat de programació, si escau.
- L'enunciat de les activitats d'ensenyament i aprenentatge a desenvolupar.
- Les activitats d'avaluació previstes.

3.2 Desplegament del currículum

Els centres educatius han de desenvolupar i completar el currículum dels ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny, tenint en compte les característiques dels alumnes i les possibilitats formatives derivades de l'entorn socioeconòmic. La referència per a aquest desenvolupament la constitueixen les competències professionals, personals i socials que es requereixen en el món laboral, i especialment, quan hi són, les unitats de competència que s'associen als mòduls formatius. Aquesta concreció, en les línies fonamentals, ha de formar part del desenvolupament del projecte educatiu.

3.3 Fase de formació pràctica en empreses, estudis i tallers (FCT)

3.3.1 Característiques generals de l'FCT

La formació pràctica en centres de treball (FCT) es pot fer al mateix temps que els mòduls, o bé de manera intensiva al final del curs, o durant la realització de l'obra final o projecte integrat. La fase de formació pràctica s'ha de fer prioritàriament en el segon curs. Si per tal de completar el període de pràctiques es depassen les dates previstes per a l'avaluació final dels mòduls, s'ha de fer constar en l'apartat de la fase de formació pràctica de l'acta d'avaluació del final de curs: "P. av." (pendent d'avaluació).

En la sessió d'avaluació que segueixi a l'acabament de la fase de formació pràctica tindrà lloc la qualificació, que s'ha de fer constar en l'acta d'avaluació extraordinària corresponent.

3.3.2 Finalitats de l'FCT

La formació pràctica en centres de treball té les finalitats següents:

- Desenvolupar estratègies que portin cap a un acostament entre l'estructura acadèmica i la laboral, tant en un sentit com en l'altre.
- Integrar dins el currículum de l'alumne totes les accions que estan dins el camp de la transició cap al món laboral.
- Facilitar, tant als alumnes com a l'empresa o institució, la possibilitat de dur a la pràctica aquestes accions.

3.3.3 Objectius de l'FCT

Són objectius generals de l'FCT:

- Orientar l'alumne perquè pugui tenir un coneixement més clar de les pròpies capacitats i interessos.
- Facilitar la inserció i la qualificació professional dins el món laboral.

Són objectius específics de l'FCT en matèria de qualificació artística i professional:

- Fer un aprenentatge significatiu dels coneixements i tecnologies actuals en un ambient real de treball d'empresa o institució.
- Adquirir nous coneixements professionals.
- Desenvolupar, en el context laboral, els coneixements curriculars apresos.

Són objectius específics de l'FCT en matèria d'inserció professional:

- Comprendre el procés productiu i/o tasques de serveis i participar-hi.
- Adquirir hàbits de relacions humanes a l'empresa.

3.3.4 Exempcions de l'FCT

Els criteris d'exempció i la seva tramitació són els mateixos que estan recollits en la publicació [Normativa de la formació pràctica en centres de treball](#). Instruccions d'aplicació del curs corresponent, de la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial.

3.3.5 Accés a l'FCT

L'equip docent responsable de la impartició del cicle formatiu, d'acord amb la direcció del centre, pot establir que per iniciar la formació pràctica en centres de treball calgui l'avaluació positiva de tots els mòduls lectius cursats fins al moment d'iniciar-la, o bé una valoració individualitzada, per a l'alumne que no els hagi superat tots, del grau d'assoliment dels objectius dels crèdits cursats, de les possibilitats raonables de recuperació i del previsible aprofitament que l'alumne pugui obtenir de l'FCT.

3.3.6 Homologació d'empreses

Per resolució comunicada relativa a la formació pràctica en centres de treball, la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial regularà els sistemes d'homologació de les empreses i entitats que han d'acollir alumnes per realitzar la formació en centres de treball, per tal de garantir les condicions adequades i la qualitat requerida.

3.3.7 Seguiment de l'FCT

Correspon al tutor de pràctiques el seguiment de l'alumne en formació en centres de treball, d'acord amb l'[Ordre ENS/193/2002](#), de 5 de juny, per la qual es regula la formació pràctica en centres de treball i els convenis de col·laboració amb empreses i entitats, i l'[Ordre EDU/416/2007](#), de 13 de novembre, per la qual es modifica l'article 5 de l'Ordre esmentada. Per tal de fer el seguiment de l'alumne en la realització del crèdit de formació en centres de treball, el tutor de pràctiques ha de fer almenys dues visites de seguiment.

3.3.8 Proposta d'extinció del conveni per cursar l'FCT en una determinada empresa o entitat

L'equip docent del cicle formatiu, a proposta del tutor del cicle formatiu, pot proposar al director del centre l'extinció del conveni per a la realització de la formació pràctica amb l'entitat o empresa col·laboradora. La proposta d'extinció pot fonamentar-se en comportaments o actituds inadequats o en capacitats notòriament no idònies de l'alumne que, per la permanència o intensitat, impedeixin o dificultin el desenvolupament normal de la formació pràctica, o en l'incompliment, per part de

l'empresa, de les condicions que asseguruen el caràcter formatiu de l'FCT o de les normes de seguretat reglamentàries, o pel fet haver estat sancionada per l'autoritat laboral en els sis mesos anteriors.

L'equip docent del cicle formatiu, a proposta del tutor, pot decidir l'avaluació negativa de la formació pràctica en centres de treball, tot i que no s'hagi completat el nombre d'hores previstes, o bé diferir la realització de les hores de formació pràctica pendents.

A les instruccions específiques d'aplicació de la [formació pràctica en centres de treball](#) del curs acadèmic consta més informació respecte a l'FCT.

3.4 Obra final o projecte final

3.4.1 Objectiu i contingut

L'obra final dels cicles de grau mitjà i el projecte final dels cicles de grau superior tenen caràcter global i integrador dels diferents sabers i tècniques presents en el cicle. La seva finalitat és demostrar l'assoliment del domini dels coneixements, processos i tècniques exigibles per a l'exercici professional i, en conseqüència, la capacitat de desenvolupar una activitat professional en l'àmbit propi de l'especialitat i el nivell cursats.

El currículum de cada cicle de formació específica determina les característiques de l'obra/projecte final que han d'executar els alumnes.

L'obra/projecte final té bàsicament un caràcter individual. Malgrat això, es podran acceptar propostes que suposin la intervenció d'un màxim de tres alumnes, sempre que el caràcter de la proposta ho justifiqui i es diferenciïn les competències de cadascuna de les persones que formen part del grup.

Per tal d'avaluar l'obra/projecte final caldrà haver superat prèviament tots els mòduls i la fase de formació pràctica.

3.4.2 Proposta de l'obra/projecte final

La proposta de l'obra/projecte final ha de reflectir, a grans trets, el contingut del projecte a desenvolupar i l'ha d'avaluar un tutor, membre de l'equip docent. La proposta pot preveure, si l'alumne ho sol·licita, l'assessorament extern, realitzat per professionals sense vinculació al centre, i no comporta en cap cas relació de caràcter laboral o administratiu d'aquestes persones amb el centre.

Perquè s'accepti la proposta de l'obra/projecte final s'han de considerar els aspectes establerts en el desenvolupament del currículum al centre i, entre aquests, s'ha de prioritzar:

- L'interès artístic, l'originalitat i l'adequació a la demanda social.

- La possibilitat de realització en el termini establert, considerant els mitjans i les instal·lacions a l'abast de l'alumne.

Els terminis de presentació i d'inscripció de les propostes per dur a terme l'obra/projecte final els ha d'establir el mateix centre i han d'estar consignats en la informació que cal donar a l'alumne sobre programació i avaluació general del cicle, especificada en l'apartat *Informació als alumnes*.

La proposta de l'obra/projecte final, presentada en la forma i termini establerts pel centre, avalada pel tutor, que, si escau, en farà la direcció, ha de ser acceptada pel coordinador del cicle (vegeu al Catàleg de models "Sol·licitud d'inscripció a l'obra/projecte final").

La persona en qui recaigui la tutoria ha de guiar el procés d'execució de l'obra/projecte i supervisar l'ús que l'alumne pugui fer de les instal·lacions del centre. De la síntesi de la proposta i de l'acceptació corresponent se n'ha d'arxivar, en l'expedient de l'alumne, la documentació pertinent.

3.4.3 Elaboració i termini d'execució

Durant la confecció de l'obra/projecte final no és necessària l'escolarització de l'alumne; malgrat això, caldrà fer les previsions per tal de permetre-li l'accés a les instal·lacions del centre sense que la seva presència interfereixi en l'activitat lectiva. El termini ordinari per a la realització de l'obra/projecte final és al final del primer trimestre del curs acadèmic següent al que s'hagin cursat els mòduls del cicle de formació específica i la fase de formació pràctica; això no obstant, amb la sol·licitud prèvia de l'interessat i la corresponent autorització de la direcció del centre, pot fer-se durant l'últim trimestre del curs en què es completin els mòduls del cicle.

En el trimestre d'execució de l'obra/projecte final es pot acabar la formació pràctica (FCT) i algun mòdul que estigui pendent de superació, els quals s'han d'avaluar positivament abans de l'avaluació de l'obra/projecte final.

La comissió avaluadora de l'obra/projecte final pot acordar de manera excepcional, amb l'informe previ del tutor i per causes justificades, l'ampliació del termini de presentació de l'obra/projecte final. (Vegeu al Catàleg de models la "Sol·licitud d'autorització d'ampliació del termini de presentació de l'obra/projecte final".) En cap cas la seva avaluació no podrà anar més enllà de l'últim trimestre del curs acadèmic.

3.5 Avaluació

3.5.1 Criteris generals

S'ha de tenir en compte el contingut de l'[Ordre ENS/59/2002](#), de 4 de març, per la qual es desplega l'organització i l'avaluació dels cicles de formació específica d'arts

plàstiques i disseny. L'Ordre esmentada estableix que en les concrecions curriculars de cada centre s'han de determinar els criteris de promoció de curs.

Amb caràcter general, passaran de curs els alumnes que en l'avaluació final de curs superin amb qualificació positiva els aprenentatges programats en aquell curs o tinguin qualificació positiva en un mínim del 75% de les hores d'aprenentatge del curs.

Els alumnes que no superin un curs l'han de repetir presencialment, llevat dels mòduls finalitzats i avaluats positivament. Aquests alumnes poden cursar mòduls del curs següent quan organitzativament sigui possible.

Per cursar els diferents mòduls, la fase de pràctiques i la presentació del projecte/obra final, els alumnes disposen d'un màxim de quatre cursos acadèmics. De manera excepcional es pot autoritzar un any més de permanència al cicle. Aquest criteri de permanència no s'aplica en el cas dels alumnes que s'han matriculat per unitats formatives o mòduls solts; en aquest cas només s'apliquen els criteris del nombre màxim de convocatòries per a cada mòdul.

En el moment de matricular-se en el quart curs acadèmic, el centre ha de garantir que l'alumne estigui assabentat que és l'últim curs de permanència en el centre, així com de les convocatòries que li resten.

3.5.2 Avaluació final de cada mòdul

La qualificació final de cada mòdul es formula numèricament de l'1 al 10, sense decimals, i el nombre màxim de convocatòries per a cada mòdul és de quatre.

Quan un mòdul es distribueix en més d'un curs la seva qualificació no consta a l'expedient fins que no s'ha superat completament. La qualificació parcial corresponent al primer curs consta en l'acta d'avaluació de final de curs.

3.5.3 Avaluació de la formació pràctica en centres de treball (FCT)

La qualificació de l'FCT s'expressa en termes de "Apte/a" o "No apte/a".

3.5.4 Avaluació de l'obra/projecte final

Per a l'avaluació de l'obra/projecte final es tenen en compte els criteris establerts en els decrets on s'estableixen els currículums dels diferents títols dels cicles de formació específica d'arts plàstiques i disseny.

Per tal d'avaluar l'obra/projecte final caldrà haver superat prèviament tots els mòduls i la fase de formació pràctica (FCT).

L'avaluació de l'obra/projecte final correspon a una comissió designada pel director del centre, que estarà integrada per:

La comissió atorga una qualificació numèrica del 0 al 10, amb un decimal.

Hi ha dues convocatòries ordinàries i se'n pot fer una d'extraordinària degudament justificada

- President. La persona responsable o coordinador de la família professional a la qual pertanyi el cicle de formació específica.
- Secretari. Un professor del centre.
- Vocal/s. El tutor de l'obra/projecte final. A més, també podrà ser-ho una persona professional de l'especialitat i/o representant d'entitats o institucions relacionades amb l'especialitat.

3.5.5 Avaluació final del cicle

Per superar el cicle cal que tots els mòduls, la fase de formació pràctica i l'obra/projecte final tinguin qualificació positiva. Es considera que la qualificació és positiva quan és igual o superior a 5 (apte/a en el cas de l'FCT).

La qualificació final del cicle s'expressa amb un sol decimal i es calcula fent la mitjana aritmètica entre, d'una banda, la mitjana de les qualificacions de tots els mòduls que integren el cicle, calculada amb un decimal i, de l'altra, la qualificació de l'obra/projecte final, també expressada amb un decimal. Els mòduls convalidats o exempts no es compten.

Aquestes qualificacions s'han d'anotar en l'expedient acadèmic de l'alumne.

3.5.6 Matrícula d'honor

A l'alumne que obtingui una qualificació final del cicle formatiu de grau superior igual o superior a 9, se li pot consignar la menció de "Matrícula d'honor" (MH) en les observacions de l'acta de qualificacions finals, en l'expedient acadèmic i en el certificat d'estudis complets. Es pot concedir una matrícula d'honor per cada vint alumnes sobre el total d'alumnes avaluats del darrer curs del cicle formatiu, i una altra si en resulta una fracció sobrant. Amb aquests efectes, s'entén per alumnes avaluats del darrer curs tots els que han cursat els mòduls necessaris per completar el cicle, els hagin superat o no.

La menció matrícula d'honor té els efectes econòmics previstos en les taxes i preus públics per a la matriculació en els ensenyaments artístics superiors.

3.6 Organització dels cicles formatius d'arts plàstiques i disseny

L'organització del cicle de formació específica ha d'incloure, almenys, les decisions pertinents relatives als aspectes següents:

- La distribució de mòduls al llarg del cicle, fent-hi constar, per a cada mòdul, la data

prevista d'inici i d'acabament, la durada en hores, el nombre d'hores setmanals i els professors que els impartiran.

- Els espais docents i els recursos que s'han d'utilitzar en el desenvolupament del cicle.
- Els criteris per a l'organització de la fase de formació pràctica.
- Els criteris per a l'organització de l'obra/projecte final.
- L'equip docent assignat al cicle de formació específica ha d'elaborar, de manera conjunta i coordinada, la proposta d'organització dels continguts corresponents al cicle de formació específica i els criteris generals del desenvolupament curricular. Cada any caldrà fer una valoració sobre l'adequació de l'organització i la programació dels cicles de formació específica a l'entorn socioeconòmic i cultural per tal de poder revisar i actualitzar els aspectes que es considerin convenients.

3.7 Cicles de formació específica de grau mitjà i de grau superior d'arts plàstiques i disseny (LOGSE)

3.7.1 Cicles de formació específica de grau mitjà d'arts plàstiques i disseny regulats per la LOGSE

Títol Reial decret	Currículum Decret/Data	DOGC	Denominació	Total	Durada lectiva	FCT	Obra final
<i>Arts aplicades al llibre</i>							
1387/1995	334/1997, 23.12.1997	2.1.1998	Serigrafia artística	950	840	85	25
<i>Arts aplicades al mur</i>							
1463/1995	270/1999, 28.12.1999	14.10.1999	Revestiments murals	1.600	1.550	25	25
<i>Arts aplicades de l'escultura</i>							
1385/1995	145/1997, 13.5.1997	25.6.1997	Artesania en cuir	1.600	1.520	55	25
1385/1995	145/1997, 13.5.1997	25.6.1997	Dauratge i policromia artístics	1.600	1.520	55	25
1385/1995	145/1997, 13.5.1997	25.6.1997	Ebenisteria artística	1.600	1.450	100	50
1385/1995	145/1997, 13.5.1997	25.6.1997	Forja artística	1.600	1.520	55	25
1385/1995	145/1997, 13.5.1997	25.6.1997	Fosa artística i galvanoplàstia	1.600	1.520	55	25
1385/1995	145/1997, 13.5.1997	25.6.1997	Talla artística en fusta	1.600	1.520	55	25
<i>Art floral</i>							
1742/1998	268/1999, 28.12.1999	14.10.1999	Floristeria	1.600	1.485	85	30

<i>Ceràmica artística</i>							
1459/1995	333/1997, 23.12.1997	21.1.1998	Decoració ceràmica	1.600	1.515	60	25
1459/1995	333/1997, 23.12.1997	21.1.1998	Terrisseria	1.600	1.515	60	25
<i>Disseny gràfica</i>							
1457/1995	282/1996, 23.7.1996	31.7.1996	Autoedició	950	840	85	25
1457/1995	282/1996, 23.7.1996	31.7.1996	Art final de disseny gràfic	950	840	85	25
<i>Esmalts artístics</i>							
1743/1998	269/1999, 28.9.1999	14.10.1999	Esmaltatge sobre metalls	1.600	1.545	25	30
<i>Joieria d'art</i>							
1298/1995	17/1999, 26.1.1999	12.2.1999	Procediments de joieria artística	1.600	1.545	30	25

3.7.2 Cicles de formació específica de grau superior d'arts plàstiques i disseny regulats per la LOGSE

Títol Reial decret	Curriculum Decret/Data	DOGC	Denominació	Total	Durada lectiva	FCT	Obra final
<i>Arts aplicades a la indumentària</i>							
1460/1995	16/1999, 26.1.1999	11.2.1999	Estilisme d'indumentària	1.875	1.725	60	90
<i>Arts aplicades al llibre</i>							
1386/1995	213/1998, 30.7.1998	12.8.1998	Gravat i tècniques d'estampació	1.950	1.770	90	90
1386/1995	213/1998, 30.7.1998	12.8.1998	Enquadernació artística	1.800	1.620	90	90
<i>Arts aplicades al mur</i>							
1033/1999	294/1999, 9.11.1999	30.11.1999	Arts aplicades al mur	1.800	1.680	45	75
<i>Arts aplicades de l'escultura</i>							
1843/1995	307/1996, 2.9.1996	13.9.1996	Arts aplicades de l'escultura	1.875	1.770	30	75
<i>Art floral</i>							
1741/1998	295/1999, 9.11.1999	30.11.1999	Art floral	1.950	1.830	90	30
<i>Ceràmica artística</i>							
1458/1995	215/1998, 30.7.1998	7.8.1998	Ceràmica artística	1.850	1.695	60	95
<i>Disseny d'interiors</i>							

1464/1995	136/1998, 9.6.1998	6.7.1998	Projectes i direcció d'obres de decoració	1.950	1.800	60	90
1464/1995	136/1998, 9.6.1998	6.7.1998	Aparadorisme	1.950	1.800	60	90
1464/1995	136/1998, 9.6.1998	6.7.1998	Arquitectura efímera	1.950	1.800	60	90
1464/1995	136/1998, 9.6.1998	6.7.1998	Elements de jardí	1.950	1.800	60	90
1464/1995	136/1998, 9.6.1998	6.7.1998	Moblament	1.950	1.800	60	90
<i>Disseny gràfic</i>							
1456/1995	137/1997, 13.5.1997	25.6.1997	Fotografia artística	1.950	1.720	140	90
1456/1995	137/1997, 13.5.1997	25.6.1997	Gràfica publicitària	1.950	1.740	120	90
1456/1995	137/1997, 13.5.1997	25.6.1997	Il·lustració	1.950	1.740	120	90
<i>Disseny industrial</i>							
1388/1995	285/1997, 31.10.1997	17.11.1997	Modelisme i maquetisme	1.900	1.725	100	75
1388/1995	285/1997, 31.10.1997	17.11.1997	Modelisme industrial	1.900	1.725	100	75
1388/1995	285/1997, 31.10.1997	17.11.1997	Mobiliari	1.900	1.725	100	75
<i>Esmalts artístics</i>							
1033/199	296/1999, 9.11.1999	30.11.1999	Esmalt artístic al foc sobre metalls	1.950	1.845	25	80
<i>Joieria d'art</i>							
1297/1995	15/1999, 26.1.1999	10.2.1999	Joieria artística	1.875	1.770	25	80
<i>Tèxtils artístics</i>							
1622/1997 1737/1998	113/2001, 2.5.2001	16.5.2001	Art tèxtil	1.950	1.845	25	80
1622/1997 1737/1998	113/2001, 2.5.2001	16.5.2001	Estampacions i tintatges artístics	1.950	1.800	60	90

3.7.3 Perfils professionals de cicles de formació específica de grau superior d'arts plàstiques i disseny regulats per la LOGSE

Títol cicle	Currículum Decret/Data	DOGC	Denominació	Total	Durada lectiva	FCT	Projecte final
<i>Disseny gràfic</i>							

Il·lustració	EDU/557/2006, 13.11.2006	28.11.2006	Animació audiovisual	1.950	1.740	120	90
--------------	-----------------------------	------------	-------------------------	-------	-------	-----	----

4 Desenvolupament, concreció i aplicació dels currículums dels cicles formatius d'arts plàstiques i disseny ordenats per la LOE

Els ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny ordenats per la LOE s'organitzen en cicles formatius. Els cicles de formació específica d'arts plàstiques i disseny de grau mitjà i de grau superior, agrupats en diferents famílies professionals, inclouen els mòduls que s'imparteixen en el centre educatiu, entre els quals una obra final o projecte integrat, i una fase de formació pràctica (FCT) efectuada en empreses, estudis o tallers. El currículum, la durada i l'estructura de cada cicle de formació específica s'estableixen en la normativa específica.

Els cicles, d'una durada compresa entre 1.600 i 2.000 hores, requereixen, com a mínim, que els mòduls i la fase de pràctiques s'hagin de completar en dos cursos acadèmics.

Actualment hi ha publicades dues famílies professionals ordenades per la LOE: la de Ceràmica artística i la de Comunicació gràfica i audiovisual. El currículum, la denominació i les hores que s'han de cursar, desglossades, es poden consultar als apartats *Cicles de formació específica de grau mitjà d'arts plàstiques i disseny regulats per la LOE* i *Cicles de formació específica de grau superior d'arts plàstiques i disseny regulats per la LOE*.

4.1 Mòduls formatius. Unitats formatives

4.1.1 Mòduls formatius. Definició

El currículum dels cicles formatius s'estructura en mòduls formatius. El concepte de mòdul es considera equivalent al de matèria teòrica, matèria teoricopràctica o matèria pràctica:

- Mòduls formatius que desenvolupen les capacitats artística, tècnica i tecnològica associades a un perfil professional.
- Mòduls formatius relacionats amb l'orientació i inserció laboral, així com el mòdul de formació pràctica en empreses, estudis i tallers.
- Mòdul d'obra final en els cicles formatius de grau mitjà.
- Mòdul de projecte integrat en els cicles formatius de grau superior.
- Fase de formació pràctica en empreses, estudis i tallers.

4.1.2 Mòduls formatius. Organització

La ràtio màxima en els mòduls teòrics i teoricopràctics és d'1 professor per cada 30 alumnes; en els mòduls pràctics és d'1 professor per cada 15 alumnes.

Per als mòduls d'obra final i de projecte integrat s'ha de comptar amb la tutoria individualitzada dels professors que imparteixin docència en el cicle formatiu.

Els cicles s'han de programar de manera que cada mòdul es pugui completar en un sol curs. Quan la durada del mòdul justifiqui un desplegament al llarg de dos cursos, caldrà garantir la continuïtat de criteris, coordinant-ne la distribució de continguts i l'avaluació. En aquest sentit és preferible que el professor d'aquests mòduls sigui la mateixa persona.

4.1.3 Mòduls formatius. Programació

La programació de cada mòdul ha d'incloure, com a mínim:

- El conjunt d'unitats formatives en què s'organitza el mòdul, fent-hi constar la data d'inici i de finalització i la durada en hores setmanals.
- Les estratègies metodològiques i d'organització que hi cal aplicar.
- Els criteris de qualificació del mòdul partint de les qualificacions de les unitats formatives.

4.1.4 Unitats formatives. Definició

Els mòduls s'estructuren en unitats formatives, les quals són una agrupació de resultats d'aprenentatge i continguts d'un mòdul, que es relacionen generalment amb unes activitats de treball, amb coherència didàctica per a l'aprenentatge, i són de durada variable.

4.1.5 Unitats formatives. Organització

Les unitats formatives s'han de programar de manera que cada unitat es pugui completar en un sol curs.

4.1.6 Unitats formatives. Programació

La programació de cada unitat formativa ha d'incloure, com a mínim:

- El conjunt de resultats d'aprenentatge en què s'organitza la unitat formativa, fent-hi constar l'organització, la durada i la seqüència d'impartició.
- El desenvolupament de resultats d'aprenentatge, continguts i criteris d'avaluació

convenientment contextualitzats.

- L'enunciat de les activitats d'ensenyament i aprenentatge en relació amb els resultats d'aprenentatge, continguts i criteris d'avaluació corresponents.
- Els criteris i les activitats d'avaluació i de qualificació.

4.1.7 Resultats d'aprenentatge. Definició

Un resultat d'aprenentatge expressa la competència que ha d'adquirir l'alumne, mitjançant l'aprenentatge per poder desenvolupar funcions o processos i obtenir productes o resultats.

4.1.8 Continguts. Definició

A cada resultat d'aprenentatge li correspon un bloc de continguts. Els continguts són el conjunt de coneixements fonamentals que l'alumne ha d'assimilar per assolir una capacitat professional determinada.

4.1.9 Criteris d'avaluació. Definició

Els criteris d'avaluació indiquen les accions i els continguts de l'activitat o condicions que permeten valorar si s'ha aconseguit el resultat d'aprenentatge establert.

4.2 Desplegament del currículum

4.2.1 Hores de lliure disposició

Les hores de lliure disposició van associades a determinats mòduls del currículum explicitats a cada títol. Aquestes hores tenen com a finalitat completar el currículum establert i singularitzar-lo d'acord amb les necessitats específiques de l'entorn i de l'àmbit.

El centre les pot distribuir de maneres diferents:

- Entre una o més unitats formatives del mòdul o mòduls, si s'amplien: resultats d'aprenentatge, continguts i criteris d'avaluació corresponents.
- En una unitat formativa nova del mateix mòdul o mòduls, si s'elaboren: resultats d'aprenentatge, continguts i criteris d'avaluació corresponents.
- En un mòdul nou, que formi part d'un projecte del centre, si es defineixen:
 - La justificació de la creació del mòdul nou.
 - El nom i la durada del mòdul nou.
 - Les unitats formatives que en formen part.

- Els resultats d'aprenentatge, continguts i criteris d'avaluació corresponents.
- L'especialitat o requisit acadèmic de què han de disposar els professors als quals se'ls assigna.

La direcció del centre ha de fer la proposta del mòdul nou amb la definició, com a mínim, i l'ha d'adreçar als serveis territorials o al Consorci de Barcelona, els quals trametran la comunicació del centre, juntament amb l'informe de la Inspecció d'Educació, a la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial per tal que en tinguin constància.

4.2.2 Incorporació de la llengua anglesa als cicles formatius

Les necessitats d'un mercat de treball integrat a la Unió Europea fan que la llengua anglesa esdevingui fonamental en la inserció laboral dels alumnes dels cicles formatius. D'altra banda, cal donar també resposta al compromís amb els objectius educatius sobre l'anglès plantejats per als propers anys per la mateixa Unió Europea.

Amb la finalitat d'incorporar i normalitzar l'ús de la llengua anglesa en situacions professionals habituals i en la presa de decisions en l'àmbit laboral, s'han de dissenyar activitats d'ensenyament i aprenentatge que incorporin la utilització de la llengua anglesa en almenys un dels mòduls del cicle, a excepció del mòdul d'anglès als cicles formatius de grau mitjà, d'acord amb els resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació que s'estableixen en el document d'orientacions de cada cicle formatiu publicat a l'apartat Currículum i orientació > Ensenyaments professionals > Ensenyaments artístics > [Arts plàstiques i disseny](#) > Títols LOE del web de la XTEC.

Cada centre educatiu ha d'establir el mòdul o mòduls i les unitats formatives en què es desenvoluparan activitats en llengua anglesa.

4.3 Fase de formació pràctica en empreses, estudis i tallers (FCT)

4.3.1 Característiques generals de l'FCT

La formació pràctica en centres de treball (FCT) es pot fer al mateix temps que els mòduls, o bé de manera intensiva al final del curs, o durant la realització de l'obra final o projecte integrat. La fase de formació pràctica s'ha de fer prioritàriament en el segon curs. Si per tal de completar el període de pràctiques es depassen les dates previstes per a l'avaluació final dels mòduls, s'ha de fer constar en l'apartat de la fase de formació pràctica de l'acta d'avaluació del final de curs: "P. av." (pendent d'avaluació).

En la sessió d'avaluació que segueixi a l'acabament de la fase de formació pràctica tindrà lloc la qualificació, que s'ha de fer constar en l'acta d'avaluació extraordinària corresponent.

4.3.2 Finalitats de l'FCT

La formació pràctica en centres de treball té les finalitats següents:

- Desenvolupar estratègies que portin cap a un acostament entre l'estructura acadèmica i la laboral, tant en un sentit com en l'altre.
- Integrar dins el currículum de l'alumne totes les accions que estan dins el camp de la transició cap al món laboral.
- Facilitar, tant als alumnes com a l'empresa o institució, la possibilitat de dur a la pràctica aquestes accions.

4.3.3 Objectius de l'FCT

Són objectius generals de l'FCT:

- Orientar l'alumne perquè pugui tenir un coneixement més clar de les pròpies capacitats i interessos.
- Facilitar la inserció i la qualificació professional dins el món laboral.

Són objectius específics de l'FCT en matèria de qualificació artística i professional:

- Fer un aprenentatge significatiu dels coneixements i tecnologies actuals en un ambient real de treball d'empresa o institució.
- Adquirir nous coneixements professionals.
- Desenvolupar, en el context laboral, els coneixements curriculars apresos.

Són objectius específics de l'FCT en matèria d'inserció professional:

- Comprendre el procés productiu i/o tasques de serveis i participar-hi.
- Adquirir hàbits de relacions humanes a l'empresa.

4.3.4 Exempcions de l'FCT

Els criteris d'exempció i la seva tramitació són els mateixos que estan recollits en la publicació [Normativa de la formació pràctica en centres de treball](#). Instruccions d'aplicació del curs corresponent, de la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial.

4.3.5 Accés a l'FCT

L'equip docent responsable de la impartició del cicle formatiu, d'acord amb la direcció del centre, pot establir que per iniciar la formació pràctica en centres de treball calgui l'avaluació positiva de tots els mòduls lectius cursats fins al moment d'iniciar-la, o bé

una valoració individualitzada, per a l'alumne que no els hagi superat tots, del grau d'assoliment dels objectius dels crèdits cursats, de les possibilitats raonables de recuperació i del previsible aprofitament que l'alumne pugui obtenir de l'FCT.

4.3.6 Homologació d'empreses

Per resolució comunicada relativa a la formació pràctica en centres de treball, la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial regularà els sistemes d'homologació de les empreses i entitats que han d'acollir alumnes per realitzar la formació en centres de treball, per tal de garantir les condicions adequades i la qualitat requerida.

4.3.7 Seguiment de l'FCT

Correspon al tutor de pràctiques el seguiment de l'alumne en formació en centres de treball, d'acord amb l'[Ordre ENS/193/2002](#), de 5 de juny, per la qual es regula la formació pràctica en centres de treball i els convenis de col·laboració amb empreses i entitats, i l'[Ordre EDU/416/2007](#), de 13 de novembre, per la qual es modifica l'article 5 de l'Ordre esmentada. Per tal de fer el seguiment de l'alumne en la realització del crèdit de formació en centres de treball, el tutor de pràctiques ha de fer almenys dues visites de seguiment.

4.3.8 Proposta d'extinció del conveni per cursar l'FCT en una determinada empresa o entitat

L'equip docent del cicle formatiu, a proposta del tutor del cicle formatiu, pot proposar al director del centre l'extinció del conveni per a la realització de la formació pràctica amb l'entitat o empresa col·laboradora. La proposta d'extinció pot fonamentar-se en comportaments o actituds inadequats o en capacitats notòriament no idònies de l'alumne que, per la permanència o intensitat, impedeixin o dificultin el desenvolupament normal de la formació pràctica, o en l'incompliment, per part de l'empresa, de les condicions que assegurin el caràcter formatiu de l'FCT o de les normes de seguretat reglamentàries, o pel fet d'haver estat sancionada per l'autoritat laboral en els sis mesos anteriors.

L'equip docent del cicle formatiu, a proposta del tutor, pot decidir l'avaluació negativa de la formació pràctica en centres de treball, tot i que no s'hagi completat el nombre d'hores previstes, o bé diferir la realització de les hores de formació pràctica pendents.

A les instruccions específiques d'aplicació de la [formació pràctica en centres de treball](#) del curs acadèmic consta més informació respecte a l'FCT.

4.4 Obra final o projecte integrat

4.4.1 Objectiu i contingut

L'obra final dels cicles de grau mitjà i el projecte integrat dels cicles de grau superior tenen caràcter global i integrador dels diferents sabers i tècniques presents en el cicle.

La seva finalitat és demostrar l'assoliment del domini dels coneixements, processos i tècniques exigibles per a l'exercici professional i, en conseqüència, la capacitat de desenvolupar una activitat professional en l'àmbit de l'especialitat i nivell cursats.

El currículum de cada cicle de formació específica determina les característiques de l'obra final o projecte integrat que han d'executar els alumnes.

4.4.2 Obra final

Té com a objectiu que l'alumne tingui la capacitat d'integrar i aplicar els coneixements, destreses i capacitats de les arts plàstiques adaptades específicament al camp professional de l'especialitat, mitjançant la formulació i realització d'un projecte senzill, adequat al nivell acadèmic cursat, que posi de manifest rigor en:

- El coneixement artísticotecnològic de projecció bàsica d'un producte artístic de l'especialitat.
- El domini dels procediments artísticotècnics de realització.
- La comprensió de l'organització de l'activitat professional dins del seu àmbit: especialment en relació amb la prevenció de riscos laborals i protecció medioambiental, càlcul del cost de la producció i comercialització.
- La capacitat d'elaborar la memòria i la documentació i fer la presentació del projecte de manera ordenada i completa utilitzant un llenguatge propi de l'especialitat.

4.4.3 Projecte integrat

Té com a objectiu que l'alumne tingui la capacitat d'integrar, aplicar i valorar els coneixements, destreses i capacitats de les arts plàstiques adaptades específicament al camp professional de l'especialitat, mitjançant la formulació i realització d'un projecte, adequat al nivell acadèmic cursat, que posi de manifest rigor en:

- El coneixement artísticotecnològic de projecció d'un producte artístic de l'especialitat.
- L'experimentació i el domini dels procediments artísticotècnics de realització.
- La comprensió de l'organització de l'activitat professional dins del seu àmbit, especialment en relació amb la prevenció de riscos laborals i protecció

- medioambiental, càlcul del cost de la producció i comercialització.
- El desenvolupament de capacitats clau transversals aplicades al lloc de treball.
 - La capacitat d'elaborar la memòria i la documentació i fer la presentació del projecte de manera ordenada i completa, utilitzant un llenguatge propi de l'especialitat.

4.4.4 Proposta i realització de l'obra final o projecte integrat

La proposta de l'obra final o projecte integrat ha de reflectir, a grans trets, el contingut del projecte que cal desenvolupar i l'ha d'avaluar un tutor, membre de l'equip docent. La proposta pot preveure, si l'alumne ho sol·licita, l'assessorament extern, de professionals sense vinculació al centre, i no comporta en cap cas relació de caràcter laboral o administratiu d'aquestes persones amb el centre.

Perquè s'accepti la proposta de l'obra final o projecte integrat s'han de considerar els aspectes establerts en el desenvolupament del currículum al centre i, entre aquests, s'ha de prioritzar:

- L'interès artístic, l'originalitat i l'adequació a la demanda social,
- La possibilitat de realització en el termini establert, considerant els mitjans i les instal·lacions a l'abast de l'alumne.

L'obra final o projecte integrat té bàsicament un caràcter individual. Malgrat això, es podran acceptar propostes que suposin la intervenció d'un màxim de tres alumnes, sempre que el caràcter de la proposta ho justifiqui i es diferenciïn les competències de cadascuna de les persones que formen part del grup.

Els terminis de presentació i d'inscripció de les propostes per dur a terme l'obra o projecte final els ha d'establir el mateix centre i han d'estar consignats en la informació que cal donar a l'alumne sobre programació i avaluació general del cicle, especificada en l'apartat *Informació als alumnes*.

El mòdul d'obra final en els cicles formatius de grau mitjà i el mòdul de projecte integrat en els cicles formatius de grau superior es realitzen l'últim curs, s'avaluen una vegada superats els restants mòduls que constitueixen el currículum del cicle formatiu, i tenen la tutoria individualitzada dels professors que imparteixin docència en el cicle formatiu.

4.5 Avaluació dels cicles formatius d'arts plàstiques i disseny

4.5.1 Avaluació del cicle formatiu

L'avaluació de l'aprenentatge dels alumnes és contínua, ha d'atendre l'organització modular i s'ha de fer per unitats formatives.

La junta d'avaluació, en la sessió final d'avaluació del cicle, ha d'analitzar, per a cada

alumne, l'aprenentatge en el conjunt dels mòduls formatius corresponents al cicle formatiu en relació amb les competències professionals artístiques, personals i socials expressades en els objectius generals del cicle formatiu.

La nota mitjana final del cicle formatiu s'obté una vegada superats els mòduls impartits al centre educatiu i la fase de formació pràctica en empreses, estudis o tallers. Consisteix en la mitjana aritmètica de les notes mitjanes ponderades dels diferents mòduls que el componen i s'expressa amb dos decimals.

4.5.2 Avaluació del mòdul formatiu

La qualificació dels mòduls és numèrica, entre 0 i 10, sense decimals, i és el resultat de la mitjana ponderada de les unitats formatives que el componen.

Per obtenir la qualificació ponderada d'un mòdul cal multiplicar les hores per la qualificació de cada unitat formativa: la suma d'aquests productes es divideix pel nombre total d'hores del mòdul.

La superació del mòdul s'obté amb l'avaluació positiva de les unitats formatives que el componen.

4.5.3 Avaluació de la unitat formativa

L'avaluació s'ha de fer tenint en compte els resultats d'aprenentatge i els criteris d'avaluació que s'estableixen en cada unitat formativa.

La qualificació dels mòduls és numèrica, entre 0 i 10, sense decimals. Per obtenir la qualificació d'una unitat formativa cal multiplicar les hores per la qualificació de cada unitat formativa: la suma d'aquests productes es divideix pel nombre total d'hores del mòdul.

En règim presencial, cada unitat formativa pot ser objecte d'avaluació en quatre convocatòries. Amb caràcter excepcional, el departament pot establir una convocatòria extraordinària per a les persones que hagin exhaurit el nombre màxim de convocatòries per motius de malaltia, discapacitat o altres que condicionin o impedeixin el desenvolupament ordinari dels estudis.

4.5.4 Avaluació de la fase de formació pràctica en empreses, estudis o tallers

L'avaluació de la fase de formació pràctica en empreses, estudis o tallers correspon al centre educatiu. Aquesta avaluació s'ha de fonamentar en els informes emesos pel responsable de la formació de l'alumne en el centre de treball. Aquesta fase es qualifica com "apte" o "apta", o "no apte" o "no apta".

En règim presencial aquesta fase pot ser objecte d'avaluació en dues convocatòries.

Amb caràcter excepcional, el departament pot establir una convocatòria extraordinària per a les persones que hagin exhaurit el nombre màxim de convocatòries per motius de malaltia, discapacitat o altres que condicionin o impedeixin el desenvolupament ordinari dels estudis.

4.6 Organització dels cicles formatius d'arts plàstiques i disseny a les escoles d'art

L'equip docent assignat al cicle de formació específica ha d'elaborar, de manera conjunta i coordinada, la proposta d'organització dels continguts corresponents al cicle de formació específica i els criteris generals del desenvolupament curricular i d'avaluació de l'aprenentatge.

Cada any cal fer una valoració sobre l'adequació de l'organització i la programació dels cicles de formació específica a l'entorn socioeconòmic i cultural per tal de poder revisar i actualitzar els aspectes que es considerin convenients.

L'organització del cicle de formació específica ha d'incloure, almenys, les decisions pertinents relatives als aspectes següents:

- Mòduls. Distribució dels mòduls al llarg del cicle, fent-hi constar, per a cada mòdul, la data prevista d'inici i d'acabament i la durada en hores dels mòduls i de les unitats formatives que el componen, i el nombre d'hores setmanals.
- Desplegament del currículum
- Hores de lliure disposició. Criteris per a la distribució de les hores al cicle de grau superior.
- Incorporació de la llengua anglesa als cicles formatius. Mòduls professionals o unitats formatives en les quals es desenvoluparan activitats d'ensenyament i d'aprenentatge en llengua anglesa als cicles de grau mitjà.
- Fase de formació pràctica en empreses, tallers. Criteris per a l'organització.
- Obra final o projecte integrat. Criteris per a l'organització.
- Avaluació dels cicles formatius d'arts plàstiques i disseny. Criteris generals sobre l'avaluació dels mòduls professionals i les unitats formatives.
- Espais docents i recursos que s'han d'utilitzar en el desenvolupament del cicle.
- Atribució docent del professorat.

4.7 Cicles de formació específica de grau mitjà i de grau superior d'arts plàstiques i disseny (LOE)

4.7.1 Cicles de formació específica de grau mitjà d'arts plàstiques i disseny regulats per la LOE

Títol	BOE	Denominació	Total	Durada lectiva	FCT	Obra final
--------------	------------	--------------------	--------------	-----------------------	------------	-------------------

<i>Ceràmica artística</i>						
37/2010, 15 gener	Núm.33 6.3.2010	Decoració ceràmica	1.600	1.485	115	66
37/2010, 15 gener	Núm.33 6.3.2010	Terrisseria	1.600	1.485	115	66
<i>Comunicació gràfica i audiovisual</i>						
1436/2012, 11 octubre	Núm.265 3.11.2012	Assistència al producte gràfic imprès	1.600	1.400	200	66
1436/2012, 11 octubre	Núm.265 3.11.2012	Assistència al producte gràfic interactiu	1.600	1.400	200	66

4.7.2 Cicles de formació específica de grau superior d'arts plàstiques i disseny regulats per la LOE

Títol Reial decret	BOE	Denominació	Total	Durada lectiva	FCT	Projecte integrat
<i>Ceràmica artística</i>						
37/2010, 15 gener	Núm.33 6.3.2010	Ceràmica artística	2.000 h 120 crèdits ECTS	1.882 h 113 crèdits ECTS	118 h 7 crèdits ECTS	100 h 9 crèdits ECTS
<i>Comunicació gràfica i audiovisual</i>						
1427/2012, 11 octubre	Núm.265 3.11.2012	Animació	2.000 h 120 crèdits ECTS	1.720 h 106 crèdits ECTS	280 h 14 crèdits ECTS	99h 9 crèdits ECTS
1434/2012, 11 octubre	Núm.265 3.11.2012	Còmic	2.000 h 120 crèdits ECTS	1.720 h 106 crèdits ECTS	280 h 14 crèdits ECTS	99h 9 crèdits ECTS
1432/2012, 11 octubre	Núm.265 3.11.2012	Fotografia	2.000 h 120 crèdits ECTS	1.720 h 106 crèdits ECTS	280 h 14 crèdits ECTS	99h 9 crèdits ECTS
1430/2012, 11 octubre	Núm.265 3.11.2012	Gràfica audiovisual	2.000 h 120 crèdits ECTS	1.720 h 106 crèdits ECTS	280 h 14 crèdits ECTS	99h 9 crèdits ECTS
1429/2012, 11 octubre	Núm.265 3.11.2012	Gràfica impresa	2.000 h 120 crèdits ECTS	1.720 h 106 crèdits ECTS	280 h 14 crèdits ECTS	99h 9 crèdits ECTS

1428/2012, 11 octubre	Núm.265 3.11.2012	Gràfica interactiva	2.000 h 120 crèdits ECTS	1.720 h 106 crèdits ECTS	280 h 14 crèdits ECTS	99h 9 crèdits ECTS
1431/2012, 11 octubre	Núm.265 3.11.2012	Gràfica publicitària	2.000 h 120 crèdits ECTS	1.720 h 106 crèdits ECTS	280 h 14 crèdits ECTS	99h 9 crèdits ECTS
1433/2012, 11 octubre	Núm.265 3.11.2012	Il·lustració	2.000 h 120 crèdits ECTS	1.720 h 106 crèdits ECTS	280 h 14 crèdits ECTS	99h 9 crèdits ECTS

5 Accés als cicles formatius d'arts plàstiques i disseny

5.1 Grau mitjà

Per accedir a un cicle de formació específica de grau mitjà cal tenir el títol de graduat en educació secundària obligatòria o equivalent i acreditar les aptituds per cursar-lo mitjançant la superació d'una prova específica. Les persones que no tenen el títol de graduat en educació secundària obligatòria també hi poden accedir si tenen 17 anys o els compleixen durant l'any natural d'accés al cicle i superen una prova d'accés. Si es supera el curs de formació específica per a l'accés als cicles de grau mitjà es pot quedar exempt de fer la part general de la prova d'accés.

5.2 Grau superior

Per accedir als cicles de grau superior cal tenir el títol de batxiller (o equivalent) i superar una prova específica d'accés. Les persones que no tenen aquest títol també hi poden accedir si superen la prova d'accés. Per poder fer la prova cal tenir 19 anys (o complir-los l'any en què es fa la prova). A partir de l'any en què se'n compleixen 18, també la poden fer les persones que acreditin un títol de tècnic o tècnica d'arts plàstiques i disseny relacionat amb aquell al qual es vol accedir. Si es disposa del títol de tècnic o tècnica i es supera el curs de formació específica per a l'accés als cicles de grau superior es pot quedar exempt de fer la part general de la prova d'accés.

La informació sobre la preparació i l'organització de les proves d'accés es pot consultar al web del Departament d'Ensenyament: Serveis i tràmits > Proves > [Proves d'accés](#).

La informació sobre el curs de formació específic per a l'accés als cicles de grau mitjà i el curs de formació específic per a l'accés als cicles de grau superior es pot consultar al web del Departament d'Ensenyament: [Estudiar a Catalunya](#).

6 Compleció dels ensenyaments del cicles de la família de disseny gràfic LOGSE que s'extingeixen

L'alumne que ha cursat els cicles formatius de disseny gràfic ordenats per la LOGSE i que no opta per incorporar-se a les noves titulacions ordenades per la LOE pot completar les titulacions cursades.

Els cicles formatius d'arts plàstiques i disseny es poden completar durant els dos cursos acadèmics següents a l'extinció per la implantació del nou títol al centre educatiu, tant públic com privat, en el qual l'alumne va formalitzar la darrera matrícula en el cicle.

Els centres educatius públics han de gestionar, de manera unificada, les activitats de completió per als alumnes que es trobin en aquesta situació.

6.1 Procés de completió

La completió d'estudis es pot fer mitjançant:

- Les activitats de recuperació i d'avaluació.
- Les proves d'avaluació.

Per al mateix cicle formatiu i curs acadèmic les dues vies són excloents entre si.

La fase de pràctiques en empreses, estudis o tallers (FCT) es pot fer durant els dos cursos següents a l'extinció del cicle: per poder-ho fer el centre educatiu ha de matricular els alumnes en aquesta fase i fer-ne el seguiment de l'execució.

6.2 Informació als alumnes

Els centres han d'informar els alumnes que no hagin completat un dels cicles en extinció sobre la possibilitat de fer-ho mitjançant les activitats de completió.

Poden assistir a les activitats de recuperació i d'avaluació els alumnes matriculats en el mateix cicle formatiu sempre que hagin superat, almenys, un mòdul del cicle formatiu.

7 Convalidacions en accedir a un cicle

El currículum dels cicles formatius d'arts plàstiques i disseny és format per mòduls ordenats des del Departament d'Ensenyament i d'altres per normativa bàsica de l'Estat. Es pot consultar la referència de l'Administració educativa competent a l'ordenació curricular dels mòduls dels cicles (LOGSE) a

<http://www.xtec.cat/web/curriculum/professionals/artistics/artsplastdis>

7.1 Mòduls comuns a diversos cicles

El director del centre pot convalidar alguns mòduls de diferents cicles formatius segons els criteris i la relació continguda en l'[Ordre ECI/3058/2004](#), de 10 de setembre.

Per a la concessió d'aquestes convalidacions és requisit indispensable que la persona interessada estigui matriculada en els ensenyaments oficials per als quals sol·licita la convalidació. Les esmentades convalidacions han de ser reconegudes, amb la sol·licitud prèvia de la persona interessada, pel director del centre en el qual estigui matriculat l'alumne, mitjançant un escrit que s'ha de guardar en l'expedient acadèmic de l'alumne juntament amb la documentació acreditativa original o compulsada que acrediti la superació del mòdul que es convalida i que sigui necessària per al seu reconeixement.

7.2 Altres convalidacions

Per a altres convalidacions no previstes en l'apartat *Mòduls comuns a diversos cicles*, l'alumne pot presentar la sol·licitud de convalidació des del mateix moment de la matrícula. És recomanable demanar-la a primer curs i fer-ho al més aviat possible, ja que l'alumne ha d'assistir a classe mentre no hi ha una resolució positiva. El director del centre trametrà a la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial les sol·licituds de convalidació dels alumnes matriculats al seu centre, juntament amb la documentació necessària.

A l'apartat "Catàleg de models" es disposa de dos tipus de sol·licituds de convalidació, que caldrà emplenar per separat, en funció que la competència per resoldre sigui del Ministeri d'Educació, Cultura i Esport o del Departament d'Ensenyament.

Cal tenir en compte que les sol·licituds de convalidacions que ha de resoldre el Ministeri d'Educació, Cultura i Esport, quan es tramiten mitjançant l'Escola d'Art i el Departament d'Ensenyament, s'han de trametre al Departament d'Ensenyament abans del 15 de novembre.

Documentació que caldrà adjuntar a cada sol·licitud:

- Resguard de la matrícula.
- Còpia del DNI, passaport o NIE.
- Titulació o certificació acadèmica dels ensenyaments cursats.
- Documentació justificativa de la formació cursada. Hi ha de figurar la informació de la càrrega lectiva, curricular i una descripció breu de continguts. En el cas que els ensenyaments superats siguin cicles formatius d'arts plàstiques i disseny, cicles de formació professional, ensenyaments superiors de disseny o de conservació i restauració de béns culturals ordenats per la LOGSE o per la LOE no caldrà adjuntar aquesta informació.

7.3 Registre i efectes de les convalidacions

En l'expedient acadèmic de l'alumne, en els mòduls convalidats s'hi ha de fer constar l'expressió "Convalidat". Per al càlcul de la qualificació final del cicle de formació específica els mòduls convalidats no es tenen en compte.

8 Reclamacions motivades per les qualificacions

D'acord amb l'[article 21.2.d\) i e\)](#) de la Llei 12/2009, d'educació, i el [Decret 279/2006](#), els alumnes o els seus pares, mares o tutors legals en el cas que siguin menors d'edat tenen dret a sol·licitar aclariments per part dels professors respecte de les qualificacions d'activitats parcials o finals de curs, així com a reclamar contra les decisions i qualificacions que, com a resultat del procés d'avaluació, s'adoptin en el seu moment.

8.1 Reclamacions per qualificacions obtingudes al llarg del curs

Si les normes d'organització i funcionament del centre no ho disposen altrament, les reclamacions respecte a les qualificacions obtingudes al llarg del curs, si no es resolen directament entre el professor i l'alumne afectats, es presentaran al tutor, el qual les traslladarà al departament o seminari corresponent per tal que s'estudiïn.

En tot cas, la resolució definitiva correspondrà al professor i la reclamació i la resolució adoptada es faran constar en el llibre d'actes del departament o seminari, o registre documental de funció equivalent, i es comunicaran a l'equip docent del grup corresponent.

8.2 Reclamacions per qualificacions finals de curs o d'obra/projecte final o projecte integrat

Les reclamacions respecte a les qualificacions obtingudes i comunicades a l'alumne al final de cada mòdul, si no les resol directament la junta d'avaluació, caldrà adreçar-les per escrit al director del centre en el termini de dos dies lectius. El director traslladarà la reclamació al departament o òrgan equivalent que correspongui per tal que, en reunió convocada a aquest efecte, estudiï si la qualificació s'ha atorgat d'acord amb els criteris d'avaluació establerts i formuli la proposta corresponent. Si consta tan sols d'un o dos membres, l'òrgan s'ampliarà fins a tres amb els professors que el director designi (entre els professors d'altres matèries del mateix àmbit o entre els càrrecs directius).

A la vista de la proposta formulada i de l'acta de la junta d'avaluació, el director resoldrà la reclamació. La reclamació i la resolució adoptada es faran constar a l'acta d'avaluació corresponent i es notificaran per escrit a la persona interessada. En la

notificació s'indicaran els terminis i el procediment per recórrer que s'indica a continuació.

Si l'alumne (o els seus pares o tutors legals, si és menor d'edat) no està d'acord amb la resolució, podrà reiterar la reclamació, en el termini de cinc dies, mitjançant un escrit, que es presentarà al centre, adreçat al director dels serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, al gerent del Consorci d'Educació, i se seguirà el procediment que es detalla tot seguit:

- El centre el trametrà, en els tres dies hàbils següents, als serveis territorials, o al Consorci d'Educació de Barcelona, conjuntament amb una còpia de les actes d'avaluació i la documentació complementària, a fi que la Inspecció d'Educació n'emeti informe. Aquest informe inclourà tant els aspectes procedimentals seguits en el tractament de la reclamació com el fons de la qüestió reclamada.
- Quan de l'informe i de la documentació es desprèn la conveniència de revisar la qualificació o el procediment d'avaluació, si la direcció dels serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, l'òrgan competent del Consorci d'Educació ho considera necessari, pot encarregar aquesta tasca a una comissió integrada per un professor del centre que no hagi participat en l'avaluació, un professor d'un altre centre i un inspector proposat per la Inspecció d'Educació.
- Vist l'informe de la Inspecció d'Educació i, si escau, el de la comissió, el director dels serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, l'òrgan competent del Consorci d'Educació resoldrà definitivament amb notificació a l'interessat, per mitjà del director del centre. El que resulti de la resolució final de la reclamació s'haurà d'incorporar, amb la diligència corresponent, a l'acta d'avaluació a què es refereixi.

9 Trasl·lat d'expedient a un altre centre

Quan un alumne que no ha completat els estudis es traslladi d'una escola d'art a una altra, el centre de destinació ha de sol·licitar al d'origen una còpia autenticada de l'expedient acadèmic de l'alumne, juntament amb un certificat (vegeu el model "Certificat de trasllat a un altre centre") i, si escau, l'informe d'avaluació individualitzat i el certificat d'estudis parcials, segons el cas.

El centre receptor ha de traslladar a l'expedient acadèmic de l'alumne les qualificacions dels mòduls/assignatures superats en el centre d'origen i les dades relatives a possibles mesures d'adaptació curricular. L'informe ha d'estar a disposició del tutor del grup al qual s'incorpori l'alumne.

10 Anul·lació de la matrícula

L'alumne, o el pare, mare o tutor legal si és menor, pot sol·licitar l'anul·lació total de la matrícula, per escrit i per una sola vegada, al director del centre.

En els supòsits d'anul·lació de matrícula es farà constar en l'acta l'expressió "Matrícula anul·lada". Aquesta anul·lació es farà constar també en l'expedient acadèmic. L'anul·lació abasta la matrícula de tot el curs i comprèn tots els mòduls/assignatures, la fase de formació pràctica i/o l'obra/projecte final. En casos excepcionals, el director del centre podrà concedir l'anul·lació de la matrícula només de determinats mòduls.

De manera general, l'anul·lació de la matrícula s'ha de sol·licitar abans que s'acabi el mes d'abril. En el cas específic de l'obra/projecte final, s'ha de sol·licitar un mes abans de la data de cada convocatòria.

Són causes suficients, si es justifiquen documentalment, per concedir l'anul·lació de la matrícula les que generen una absència prolongada de classe, com ara malaltia o accident de l'alumne o de familiars, atenció a familiars, maternitat o paternitat, canvi de condicions en el treball o incorporació a un lloc de treball, i altres circumstàncies personals de caràcter extraordinari.

En els supòsits de concessió de l'anul·lació de matrícula, l'alumne afectat:

- Conserva el dret de reserva de plaça per al curs següent com a alumne del centre (centres públics i centres privats sostinguts amb fons públics).
- No perd la qualificació obtinguda en els mòduls superats.
- No se li computa la convocatòria del curs amb matrícula anul·lada. Si l'alumne amb matrícula anul·lada es torna a matricular al centre, els professors corresponents han de valorar les parts cursades anteriorment, si escau.
- En el cas que, en anul·lar la matrícula, hagués iniciat, sense completar-la, la fase de formació pràctica (FCT), en tornar-se a matricular se li computen les hores d'aquesta formació ja realitzades.

11 Documentació acadèmica dels cicles formatius

La principal documentació acadèmica de l'alumne és la següent:

- Actes finals de curs. Contenen notes parcials de mòduls organitzats en dos cursos i notes finals de mòduls. Les notes finals de mòdul es marquen amb un asterisc i es traspassen a l'expedient acadèmic de l'alumne (model "Acta d'avaluació. Cicles de formació específica d'arts plàstiques i disseny").
- Actes d'obra/projecte final o projecte integrat. Contenen les qualificacions parcials, teòrica i pràctica, i la seva mitjana aritmètica com a nota de l'obra/projecte final o projecte integrat. Tota la documentació acadèmica generada per l'alumne i per la comissió avaluadora en relació amb l'obra/projecte final s'arxivarà a l'expedient de l'alumne (model "Acta d'avaluació. Cicles de formació específica d'arts plàstiques i disseny").
- Actes finals de cicle. Contenen la qualificació final dels mòduls, de la fase de pràctiques i de l'obra/projecte final, així com la qualificació final del cicle (model "Acta d'avaluació. Cicles de formació específica d'arts plàstiques i disseny").

- Expedient acadèmic de l'alumne. És el document on consten les dades personals de l'alumne, així com els seus resultats acadèmics i quan s'han assolit. S'hi faran constar possibles convalidacions i incidències, com l'anul·lació de matrícula i ampliacions de permanència en el cicle. El seu contingut s'ha d'ajustar al del model "Expedient acadèmic de l'alumne. Cicles de formació específica d'arts plàstiques i disseny".
- Informe d'avaluació individualitzat. L'informe d'avaluació individualitzat, que s'usa en els supòsits de trasllat d'alumnes, l'ha d'elaborar el tutor a partir de les dades facilitades pels professors i ha de contenir, almenys, els elements següents:
 - Apreciació sobre el grau de consecució dels objectius del currículum cursat parcialment.
 - Hores d'aprenentatge de mòduls/assignatures cursats parcialment.
 - Qualificacions parcials orientatives o valoracions de l'aprenentatge, si se n'haguessin produït.
 - Aplicació de mesures educatives complementàries, si escau.

12 Acreditació dels cicles formatius

Certificat d'estudis complets corresponents a cicles d'arts plàstiques i disseny

- Certificat per a l'accés a estudis universitaris. Atès que el [Reial decret 558/2010](#), de 7 de maig, i l'[Ordre EDU/3242/2010](#), de 9 de desembre, han establert noves condicions per a l'accés als ensenyaments universitaris que cal aplicar a partir de l'any acadèmic 2011-2012, els centres han de certificar els cicles formatius de grau superior superats d'acord amb el nou model de certificat "Certificat d'estudis de tècnic/a superior per a l'accés a estudis universitaris", en què consti la qualificació mitjana obtinguda en el cicle formatiu calculada amb tres decimals. Amb aquests efectes, els centres també han d'emetre el nou model de certificat als alumnes de promocions anteriors que ho sol·licitin i tinguin l'expedient acadèmic en el centre.

Així mateix, i als efectes de matrícula a la part específica de les proves d'accés a la universitat, els centres expediran el certificat als alumnes que ho sol·licitin d'acord amb el model "Certificat d'estudis per a la matrícula a la fase específica de les proves d'accés a la universitat (PAU)".

- Certificat d'estudis complets de cicles de formació específica de grau mitjà. Si escau, a petició de l'interessat, els centres han de certificar la superació d'un cicle de grau mitjà, d'acord amb el model "Certificat d'estudis complets de cicles de formació específica de grau mitjà".
- Certificat d'estudis complets de cicles de formació específica de grau superior. Si escau, a petició de l'interessat, els centres han de certificar la superació d'un cicle de grau superior d'acord amb el model "Certificat d'estudis complets de cicles de

formació específica de grau superior".

13 Titulació dels cicles formatius

13.1 Tècnic o tècnica d'arts plàstiques i disseny

La superació d'un cicle de formació específica d'arts plàstiques i disseny de grau mitjà permet d'obtenir la titulació de tècnic o tècnica d'arts plàstiques i disseny de la corresponent especialitat d'una família professional.

El títol de tècnic o tècnica d'arts plàstiques i disseny, per a l'alumne que ha accedit als cicles mitjançant la prova d'accés sense disposar de requisits acadèmics, dóna dret a cursar el batxillerat.

Les persones que cursen batxillerat de la modalitat d'arts (via d'arts plàstiques, imatge i disseny) i disposen prèviament del títol de tècnic o tècnica d'arts plàstiques i disseny tenen dret a la convalidació de determinades matèries en funció dels mòduls de cicles d'arts plàstiques i disseny de grau mitjà cursats.

El títol de tècnic o tècnica i la superació del curs de formació específica per a l'accés als cicles de grau superior permeten de quedar exempt de fer la part general de la prova d'accés si es vol accedir a un cicle formatiu de grau superior d'arts plàstiques i disseny.

La informació sobre el curs de formació específic per a l'accés als cicles de grau mitjà i el curs de formació específic per a l'accés als cicles de grau superior es pot consultar al web del Departament d'Ensenyament: [Estudiar a Catalunya](#).

13.2 Tècnic o tècnica superior d'arts plàstiques i disseny

La superació d'un cicle de formació específica d'arts plàstiques i disseny de grau superior permet d'obtenir la titulació de tècnic o tècnica superior d'arts plàstiques i disseny de la corresponent especialitat d'una família professional.

El títol de tècnic o tècnica superior d'arts plàstiques i disseny, per a l'alumne que ha accedit als cicles mitjançant la prova d'accés sense disposar de requisits acadèmics, dóna dret a cursar el batxillerat.

El títol de tècnic o tècnica superior d'arts plàstiques i disseny permet l'accés directe als ensenyaments artístics superiors de disseny i de conservació i restauració de béns culturals i capacita per accedir als estudis universitaris de grau, d'acord amb els criteris explicats des de la [Secretaria d'Universitats i Recerca](#).

14 Convalidació de matèries de batxillerat per als alumnes procedents de cicles formatius

L'[Ordre EDU/554/2008](http://www.xtec.cat/web/curriculum/professionals/artistics/artsplastdis), de 19 de desembre, estableix el dret a la convalidació de les matèries optatives i del treball de recerca del batxillerat dels alumnes que s'hi hagin incorporat amb la titulació de tècnic/a o tècnic/a superior de formació professional específica, d'arts plàstiques i disseny o d'ensenyaments esportius. També s'estableixen convalidacions d'algunes matèries de batxillerat de la modalitat d'arts (via d'arts plàstiques, imatge i disseny) des d'alguns mòduls de cicles d'arts plàstiques i disseny de grau mitjà, que es poden consultar a <http://www.xtec.cat/web/curriculum/professionals/artistics/artsplastdis>

Els efectes i el procediment per tramitar les convalidacions es detallen a continuació:

- L'exempció de cursar matèries optatives que estableix l'esmentada Ordre EDU/554/2008, de 19 de desembre, computa fins a un màxim de 4 hores lectives setmanals a cada curs, corresponents a les matèries optatives dels dos cursos de batxillerat. L'exempció del treball de recerca computa les hores previstes per dur-lo a terme.
- Atès que l'exempció prevista afecta només les matèries optatives i el treball de recerca, no es pot declarar exempt cap alumne de les matèries comunes o de modalitat prenent com a fonament de tal exempció l'Ordre EDU/554/2008. En tot cas, atès que hi ha alumnes que en cada curs de batxillerat cursen més de tres matèries de modalitat, es pot demanar l'exempció d'una matèria de modalitat, ja que aquesta excedeix de les tres matèries de modalitat que l'alumne ha de cursar en cada curs de batxillerat.
- L'alumne que vulgui acollir-se a les exempcions que preveu l'article 6.5 de l'Ordre esmentada ha de demanar-ho explícitament, en el primer mes de classes, al director del centre on cursi els estudis de batxillerat, d'acord amb el model "Sol·licitud d'exempció de matèries de batxillerat per als alumnes que han superat un cicle formatiu de grau mitjà o un cicle formatiu de grau superior".
- Els alumnes que optin per demanar l'exempció poden fer-ho per a totes les matèries optatives a les quals tinguin dret d'acord amb l'Ordre, o bé per a un nombre de matèries optatives inferior. En la seva sol·licitud ha d'indicar quines matèries volen fer constar en el seu currículum diversificat i han de fer constar explícitament que coneixen el caràcter irrevocable de la seva sol·licitud.
- La matèria o matèries que l'alumne hagi demanat de cursar han de ser necessàriament superades per obtenir el títol de batxiller i comptabilitzen com qualsevol altra matèria, tant a efectes de còmput de matèries pendents de passar de primer a segon curs com per al càlcul de la qualificació final del batxillerat.
- La direcció del centre resoldrà la sol·licitud, la incorporarà a l'expedient acadèmic i la comunicarà per escrit a l'alumne i als pares o tutors legals si és menor d'edat.
- A l'expedient acadèmic dels alumnes que hagin obtingut l'exempció, i a les actes corresponents, es farà constar l'expressió "Exempt" per al treball de recerca i per a les matèries optatives. Pel que fa a aquestes últimes, s'utilitzarà l'expressió

genèrica "Matèries optatives", sense especificar cap nom de matèria.

Formació professional dual

1 Modalitats de la formació en alternança

En els ensenyaments de formació professional inicial la formació en alternança pot adoptar dues modalitats:

- a. Alternança simple: combina el temps de formació en el centre educatiu i el temps d'activitat dels alumnes a l'empresa, sense que comporti el reconeixement acadèmic del temps d'activitat a l'empresa.
- b. Alternança amb formació dual: combina el temps de formació en el centre educatiu i el temps d'activitat dels alumnes a l'empresa i comporta el reconeixement acadèmic dels aprenentatges assolits pels alumnes en l'activitat que facin en condició de treballadors assalariats, becaris o voluntaris.

2 Límit horari

Tot i que, amb caràcter general, es recomana que la dedicació màxima, inclosa la formació i el treball, no sobrepassi les quaranta hores setmanals, i vuit hores diàries, sempre que convingui es podran incrementar aquestes hores, quan sigui la millor opció per dur a terme els objectius de l'alternança i es reflecteixi en el conveni de col·laboració amb l'empresa.

3 Procediment d'autorització

La col·laboració entre els centres educatius i les empreses, entitats o associacions per desenvolupar conjuntament la formació en alternança s'articula mitjançant el conveni entre el titular del centre i l'empresa, entitat o associació.

Quan la part signatària del conveni sigui una agrupació empresarial, cadascuna de les empreses associades que ofereixi estades a l'empresa ha de donar el seu consentiment i palesar el seu compromís amb l'assoliment dels objectius del projecte formatiu, a través de la signatura d'un document d'adhesió a les clàusules del conveni.

Els convenis de col·laboració per a la formació en alternança es poden aplicar amb caràcter general a tots els cicles formatius, sens perjudici de la concurrència d'altres mesures flexibilitzadores previstes en el [Decret 284/2011](#), d'1 de març, d'ordenació general de la formació professional inicial.

Poden formalitzar els convenis dels centres educatius, tant de titularitat pública com privada, en relació amb els ensenyaments de formació professional inicial que tinguin implantats i autoritzats, respectivament:

- a. Centres de titularitat del Departament: el titular del Departament i el titular de la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial.
- b. Centres d'altres titularitats, tant públics com privats: el titular del centre.

Cada curs acadèmic, la comissió de seguiment del conveni de col·laboració acordarà l'organització de la formació en alternança, concretant les activitats formatives a desenvolupar, la distribució i l'organització horària, els mecanismes de seguiment i avaluació dels alumnes, els procediments previstos per a la resolució d'incidents i altres aspectes que consideri adients.

Els models de conveni de col·laboració i altres documents organitzatius estan disponibles al portal de centre corresponent ([Portal de centre públic](#), en el cas dels centres del Departament d'Ensenyament, i [Portal de centres d'altres titularitats](#), en el cas de la resta de centres).

Les sol·licituds dels centres s'han de presentar als serveis territorials del Departament d'Ensenyament o, si escau, al Consorci d'Educació de Barcelona, de la manera següent:

- a. Centres del Departament: les sol·licituds han d'anar acompanyades de la proposta de conveni. Si la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial així ho considera, signarà el conveni corresponent.
- b. Centres d'altres titularitats: les sol·licituds han d'anar acompanyades del corresponent conveni signat.

En ambdós tipus de centres, si es proposa o se sol·licita més d'una mesura flexibilitzadora, cal tramitar una sol·licitud o proposta amb el projecte corresponent, per a cadascuna de les mesures, tot i que estiguin recollides en un únic conveni.

Les propostes o sol·licituds s'han de fer en els formularis aprovats pel Departament, disponibles al portal de centre corresponent.

El projecte, amb la proposta d'organització de la formació en alternança amb formació dual, ha d'incloure, com a mínim, la relació dels mòduls professionals susceptibles de reconeixement, durada horària, hores a l'empresa i al centre, i aprenentatges a assolir en el centre de treball.

Per a la presentació d'aquesta proposta es podran seguir els models de referència d'organització de l'alternança en formació dual detallats en l'apartat *Organització (Model A, Model B i Altres)*.

Els serveis territorials o el Consorci d'Educació de Barcelona, un cop analitzada la proposta d'implantació o la sol·licitud d'autorització, han de trametre la proposta motivada corresponent a la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial, la qual resoldrà.

En el cas que el centre s'adapti a un dels models de referència d'organització de l'alternança en formació dual que la Direcció General de Formació Professional Inicial i

Ensenyaments de Règim Especial anirà elaborant i publicant a l'apartat Currículum de la XTEC, s'entendrà que la proposta motivada dels serveis territorials o el Consorci d'Educació de Barcelona serà favorable en relació amb aquest apartat de la sol·licitud. Vegeu l'apartat *Currículum i reconeixement acadèmic de la formació en alternança amb formació dual*.

4 Característiques de la formació professional en alternança

L'oferta en formació professional en alternança pot ser:

- a. En alternança simple, adreçada en general a tot el conjunt d'alumnes que conformen el grup classe.
- b. En alternança amb formació dual, adreçada en general a tot el conjunt d'alumnes que conformen el grup classe.
- c. Per a un col·lectiu singular, d'acord amb el que es preveu en els articles 53 a 55 del [Decret 284/2011](#), d'1 de març, d'ordenació general de la formació professional inicial. En els centres públics, l'admissió d'aquests alumnes es farà mitjançant una resolució específica de la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial.
- d. Per reconeixement acadèmic individual a demanda de l'empresa. Les empreses que contractin persones en formació i aprenentatge poden elaborar un pla de formació orientat a la consecució de la titulació, o part de la titulació, corresponent. L'empresa ha de demanar al centre de formació professional l'assessorament sobre el reconeixement acadèmic dels possibles aprenentatges que podria adquirir a l'empresa, a partir del pla de formació - treball individual. El centre ha de proposar a l'empresa un itinerari de qualificació i formació individualitzat integrat per:
 - Accions de reconeixement acadèmic de l'experiència laboral.
 - La matriculació al centre educatiu del curs sencer o de les unitats formatives o crèdits necessaris per a la compleció de la formació. En el centre educatiu, la formació es farà segons la modalitat presencial o no presencial que tingui autoritzada pel cicle formatiu. El centre educatiu facilitarà a l'empresa o entitat les dades corresponents a la formació associada a aquesta modalitat de conveni.

En els centres públics, l'admissió d'aquests alumnes es farà mitjançant el procediment ordinari de preinscripció i matrícula.

- a. Per la realització d'una part de les unitats formatives o mòduls professionals en un entorn laboral, per al grup sencer d'alumnes del cicle, d'acord amb l'article 52 del Decret 284/2011, d'1 de març, d'ordenació general de la formació professional inicial. L'empresa o entitat col·laboradora ha de posar a disposició les seves

instal·lacions i el personal formador d'acord amb l'apartat c) de l'article 52 del Decret 284/2011, d'1 de març, d'ordenació general de la formació professional inicial.

4.1 Formació professional en alternança simple

La formació en alternança simple s'ofereix a tots els alumnes matriculats en un cicle formatiu que en finalitzar el segon trimestre del primer curs sigui previsible que puguin promocionar de curs. En aquest cas, cal que els convenis establerts amb les empreses o entitats assegurin el nombre de places suficients per a tots els alumnes del grup classe que, previsiblement, reuniran aquestes condicions.

Excepcionalment, la formació en alternança simple es pot oferir per a una part del grup d'alumnes.

Les circumstàncies que puguin determinar que només una part del grup pugui fer l'alternança amb formació en alternança simple poden ser, entre altres, la manca d'ofertes d'estada a l'empresa o que una part dels alumnes no pugui participar-hi. Aquesta situació anòmala ha de ser transitòria i el centre educatiu ha de procurar aconseguir prou places.

4.2 Formació professional en alternança amb formació dual

La formació en alternança amb formació dual s'ofereix a tots els alumnes matriculats en un cicle formatiu que, en finalitzar el segon trimestre del primer curs, sigui previsible que puguin promocionar de curs. En aquest cas, cal que els convenis establerts amb les empreses o entitats assegurin el nombre de places suficients per a tots els alumnes del grup classe que, previsiblement, reuniran aquestes condicions.

Excepcionalment, la formació en alternança amb formació dual es pot oferir per a una part del grup d'alumnes.

Les circumstàncies que puguin determinar que només una part del grup pugui fer l'alternança amb formació dual poden ser, entre altres, la manca d'ofertes d'estada a l'empresa o que una part dels alumnes no pugui participar-hi. Aquesta situació anòmala ha de ser transitòria i el centre educatiu ha de procurar aconseguir prou places.

4.3 Actuacions prèvies al procés d'alternança simple o dual

El centre pot establir requisits de rendiment acadèmic dels alumnes com a condició prèvia a la seva incorporació al procés d'alternança simple o amb formació dual. En aquest cas, el tutor del grup, escoltat l'equip docent i d'acord amb els criteris establerts per la direcció del centre, pot endarrerir la incorporació d'un alumne a l'empresa o entitat o, fins i tot, determinar que no s'hi arribi a incorporar. En aquest supòsit i amb

referència a la decisió de continuïtat dels alumnes afectats, l'equip docent, en el marc de la seva autonomia, ha de garantir que els alumnes afectats puguin completar els aprenentatges que no podran fer a l'empresa.

Els centres educatius i les empreses poden establir convenis o acords per definir conjuntament el perfil de les persones que cursaran la formació professional en alternança simple o amb formació dual, d'acord amb la [Resolució ENS/1859/2013](#), de 26 d'agost, de les mesures per facilitar la matrícula en les ofertes formatives específiques de formació professional inicial.

Els centres educatius han de vetllar perquè, abans de la incorporació dels alumnes a l'empresa, sempre s'hagi impartit la formació prèvia en prevenció de riscos laborals.

5 Estada a l'empresa o entitat

L'estada a l'empresa dels alumnes en la modalitat de formació en alternança amb formació dual es pot fer mitjançant un contracte laboral o una beca formativa.

En el cas de formació en alternança simple, els alumnes faran la seva estada mitjançant un contracte laboral.

Si l'estada formativa en alternança simple o amb formació dual es fa en una entitat sense ànim de lucre (associació, fundació, patronat, etc.), inscrita en el cens d'entitats de voluntariat creat per la [Resolució de 7 de gener de 1994](#), els alumnes faran la seva estada com a voluntaris o contractats per l'entitat.

La modalitat de contracte laboral la determina la mateixa empresa o entitat, d'acord amb els seus propis criteris i preferències. Tanmateix, es considera que el contracte laboral per a la formació i l'aprenentatge és el més adient per a les finalitats de la formació en alternança. La remuneració del contracte l'estableix l'empresa, d'acord amb la normativa vigent.

Es poden consultar els models de contracte a la pàgina web del [Ministerio de Empleo y Seguridad Social](#).

Prèviament a la formalització del contracte de formació i aprenentatge, l'empresa o entitat ha de sol·licitar la corresponent autorització d'inici de l'activitat formativa, tal com recull l'article 6 de l'[Ordre ESS/2518/2013](#), de 26 de desembre, per la qual es regulen els aspectes formatius del contracte per a la formació i l'aprenentatge, en desenvolupament del Reial decret 1529/2012, de 8 de novembre, pel qual es desenvolupa el contracte de formació i l'aprenentatge i s'estableixen les bases de la formació professional dual.

En la modalitat de beca formativa, la beca s'ha d'establir d'acord amb la regulació vigent i el seu import es fixa en el conveni de col·laboració que signen el titular del centre educatiu i les empreses o entitats. L'import de la beca formativa es percep per compensar despeses de transport, manutenció, ajut a l'estudi i d'altres conceptes relacionats amb la formació.

Com a criteri general, l'import de la beca no pot ser inferior a l'IPREM (Indicador públic de renda d'efectes múltiples) que s'estableix anualment en els pressupostos generals de l'Estat, proporcional al nombre d'hores d'estada de l'alumne a l'empresa o entitat.

L'empresa o entitat assumeix les gestions, responsabilitats i despeses derivades de l'alta a la Seguretat Social de l'alumne becari, en els termes recollits en el [Reial decret 1493/2011](#), de 24 d'octubre, pel qual es regulen els termes i les condicions d'inclusió en el Règim General de la Seguretat social de les persones que participen en programes de formació, en desenvolupament del que preveu la disposició addicional tercera de la Llei 27/2011, d'1 d'agost, sobre actualització, adequació i modernització del sistema de la Seguretat Social.

En cas que l'alumne s'integri en una entitat de voluntariat, l'entitat ha de formalitzar l'estada de l'alumne d'acord amb la legislació establerta per a aquestes entitats i ha de subscriure les assegurances d'accidents i responsabilitat civil corresponents que abastin la totalitat del temps d'estada.

Per tal de concretar la planificació de l'estada a l'empresa, cal signar un acord de formació per a cada alumne on es recullin les activitats formatives que cal desenvolupar, les dades de l'empresa, el centre educatiu i l'alumne, i les condicions de desenvolupament, segons el model disponible al portal de centre corresponent ([Portal de centre públic](#), en el cas dels centres del Departament d'Ensenyament, i [Portal de centres d'altres titularitats](#), en el cas de la resta de centres).

Els centres han de promoure que les empreses o entitats participants en un mateix grup, ja sigui d'alternança simple o amb formació dual, acordin un mateix import de la remuneració econòmica, tant si la relació és contractual com amb beca formativa.

L'empresa designarà un tutor que farà l'acolliment, la transferència de coneixement i el seguiment i les valoracions corresponents al llarg de l'estada de l'alumne, i la coordinació amb la persona responsable del seguiment de la formació dual designada pel centre educatiu, segons model de seguiment disponible al portal de centre corresponent.

Els tutors de les empreses han de rebre, per part dels centres educatius, una formació específica que els capaciti per fer la seva activitat com a tutor d'empresa. Aquesta formació serà establerta i certificada per la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial.

6 Alumnes treballadors de les empreses i entitats col·laboradores

La col·laboració amb les empreses per a la formació en alternança simple o dual ofereix la possibilitat que els treballadors de l'empresa puguin accedir als estudis del cicle formatiu sense reunir els requisits d'accés. En aquest cas, la persona interessada ha de demanar, a través del centre educatiu, la corresponent autorització a la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial. En el moment que compleixi els requisits d'accés, la formació rebuda li serà reconeguda acadèmicament per a l'obtenció del títol.

També, en virtut del conveni de col·laboració i a través de la comissió de seguiment del conveni, l'empresa o entitat col·laboradora pot demanar a la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial la realització de proves d'accés específiques als cicles formatius, restringides als treballadors de les empreses, per tal d'afavorir les possibilitats d'obtenció del títol.

La signatura dels convenis de col·laboració en formació en alternança simple o formació dual permet que el Departament d'Ensenyament pugui obrir el reconeixement de l'experiència professional dels treballadors de l'empresa. A demanda de l'empresa, se signarà un nou conveni o una addenda al conveni vigent, pel qual el centre educatiu quedi habilitat per fer el reconeixement acadèmic de l'experiència professional dels treballadors i el reconeixement acadèmic de la formació impartida per la mateixa empresa, seguint el procediment habitual establert a la [Resolució ENS/1891/2012](#), de 23 d'agost, d'organització de diverses mesures flexibilitzadores i actuacions en la formació professional inicial.

Atès que els treballadors de les empreses o entitats col·laboradores en l'alternança poden demanar el reconeixement acadèmic de l'experiència professional, s'ha de valorar individualment la conveniència de la seva matriculació per cursos, per mòduls professionals o per unitats formatives.

7 Currículum i reconeixement acadèmic de la formació en alternança amb formació dual

La formació en alternança amb formació dual requereix la reordenació del currículum del cicle formatiu per part del centre educatiu, a partir de les especificacions contingudes en aquest document.

La Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial establirà models de referència d'organització de l'alternança en formació dual, dels cicles formatius que s'iniciïn en aquesta modalitat de formació.

El reconeixement acadèmic del temps d'activitat a l'empresa o entitat, per a cada cicle formatiu, serà com a mínim el 33% de la seva durada horària (660 hores o 460 per als cicles de 2.000 o 1.400 hores, respectivament).

Els centres educatius poden proposar un augment d'aquestes hores fins a un màxim del 50% de les hores del cicle (1.000 o 700 hores per als cicles de 2.000 o 1.400 hores, respectivament), si aquest augment es justifica en el projecte mitjançant la possibilitat de fer més activitats formatives a les empreses implicades.

Les hores formatives fetes a l'empresa, a través de l'activitat de treball, becada o de voluntariat, tenen una equivalència de dues a una: cada dues hores d'activitat a l'empresa equivalen a una hora del currículum.

Poden establir-se equivalències diferents en funció de les activitats desenvolupades i dels resultats d'aprenentatge a assolir. En aquest cas, cal justificar-ho en la sol·licitud que es faci arribar al Departament.

El projecte ha d'incloure la formació a fer en alternança amb formació dual que s'especificarà mitjançant una llista d'activitats de treball, amb component formatiu que s'han de fer a l'empresa o entitat derivades de les competències professionals, personals i socials establertes en el cicle formatiu i dels resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació de les unitats formatives dels mòduls professionals o dels objectius terminals dels crèdits.

D'acord amb la normativa vigent que regula la formació pràctica en centres de treball (FCT), una hora d'activitat de treball, becada o de voluntariat, relacionada amb el camp professional del cicle formatiu, possibilita l'exempció d'una hora d'FCT. Les hores d'activitat a l'empresa computades com a exempció de l'FCT no es poden utilitzar per al reconeixement d'altres unitats formatives (UF) o mòduls diferents de l'FCT.

De manera general la reordenació curricular es fa seguint els criteris següents, sens perjudici d'altres organitzacions que es puguin fer a proposta del centre educatiu, per tal de donar resposta a les necessitats de les empreses implicades en la formació dual.

- a. Les hores del mòdul de formació en centres de treball es comptabilitzen com a hores d'activitat de l'alumne a l'empresa o entitat.
- b. Les hores de lliure disposició assignades als mòduls professionals es dediquen a l'activitat de l'alumne a l'empresa o entitat.
- c. Totes les hores dels mòduls professionals de síntesi o projecte, exceptuant 33 hores que es fan al centre educatiu, s'assignen a l'activitat de l'alumne a l'empresa o entitat. Aquestes 33 hores poden reduir-se, o substituir-se totalment, sempre que l'activitat formativa feta a l'empresa o entitat aportï els coneixements equivalents als objectius d'aquest mòdul professional.
- d. La resta d'hores a l'empresa o entitat s'obtindran a partir de les hores de les unitats formatives o crèdits dels mòduls professionals relacionats amb les activitats a desenvolupar. Es podran reduir les hores de formació en el centre educatiu per sobre del 50% de les hores del mòdul professional, sempre que l'activitat desenvolupada a l'empresa aportï els coneixements i objectius d'aquest mòdul professional.

Per facilitar l'organització de l'horari lectiu, els centres organitzaran preferentment la reducció d'hores en els mòduls professionals per fer activitats a l'empresa, de manera que els mòduls afectats quedin amb una assignació horària múltiple de 33, múltiple de 22 o 11 o que, si estan assignats a la mateixa especialitat de professorat, sumades siguin múltiples de 33 (per exemple, reduint 17 hores del mòdul professional de formació i orientació laboral i 16 hores del mòdul professional d'empresa i iniciativa emprenedora).

Els centres educatius poden proposar altres reordenacions del currículum derivades de la planificació conjunta amb l'empresa o empreses que participen en l'alternança amb formació dual. La proposta, degudament justificada, s'ha d'adjuntar a la sol·licitud que s'ha de presentar als serveis territorials o al Consorci d'Educació de Barcelona.

8 Organització

L'alternança es pot organitzar per dies a la setmana, per setmanes o per quinzenes o altres distribucions que s'acordin. També es pot organitzar per torns de matí o de tarda.

La formació que s'ha de fer en el centre educatiu es concentrarà, de manera prioritària i intensiva, durant el primer curs del cicle formatiu, per tal que, a finals del primer curs i, sobretot, durant el segon curs, l'alumne pugui fer, preferentment, la seva activitat formativa a l'empresa o entitat. S'estima que en el primer curs es poden cursar al centre educatiu fins a 990 hores lectives, i les restants, durant el segon curs.

Es considera convenient que en els cicles de 2.000 hores de durada, durant el tercer trimestre del primer curs, l'alumne iniciï la seva integració a l'empresa o entitat mitjançant el mòdul d'FCT i que arribi a fer, com a màxim, 100 hores. La finalitat és promoure el coneixement mutu entre l'alumne i l'equip humà de l'empresa, abans de formalitzar una relació contractual, becada o de voluntariat.

Tant en la modalitat de formació en alternança simple com amb formació dual pot establir-se una distribució del cicle formatiu superior als dos cursos, en general tres cursos, mitjançant distribucions temporals extraordinàries. En aquest cas, cal garantir que l'alumne ha estat informat d'aquesta distribució extraordinària.

El centre educatiu pot programar l'alternança amb formació dual segons diferents models organitzatius: Model A, Model B i Altres.

8.1 Model A

Les activitats formatives desenvolupades a l'empresa o entitat s'avaluen dins de cadascuna de les unitats formatives, dels mòduls professionals o dels crèdits amb els quals estiguin relacionades. Els professors del centre educatiu amb atribució docent en cada unitat formativa, mòdul professional o crèdit determinen la qualificació, a partir de la informació i valoració aportades pel tutor de l'empresa responsable del seguiment de l'alumne.

Si es dóna el cas que alguns alumnes del grup no participen en l'alternança amb formació dual, els professors de cadascun dels mòduls professionals implicats en la formació dual han d'organitzar l'activitat lectiva per a aquests alumnes de manera que es garanteixi l'adquisició de la competència professional expressada en els resultats d'aprenentatge, i que la resta d'alumnes assoliran en la seva activitat a l'empresa.

Els professors han de dissenyar activitats d'ensenyament i aprenentatge per als alumnes que resten al centre educatiu, activitats que es desenvoluparan en les hores que s'han reduït de cadascun dels mòduls professionals o crèdits implicats en l'alternança amb formació dual. Una part d'aquesta formació es pot fer combinant activitats presencials i no presencials.

Trobareu un exemple de Model organitzatiu A, al portal de centre corresponent ([Portal de centre públic](#), en el cas dels centres del Departament d'Ensenyament, i [Portal de](#)

[centres d'altres titularitats](#), en el cas de la resta de centres).

8.2 Model B

Les activitats formatives que es fan a l'empresa o entitat s'integren en un mòdul professional de nova creació anomenat "mòdul dual en [nom del cicle]".

Les activitats formatives han d'estar clarament identificades amb les UF i mòduls als quals pertanyen. El professor del centre educatiu a qui s'assigni el seguiment del bloc d'activitats fa l'avaluació, si cal amb la participació d'altres membres de l'equip docent, i determina la qualificació a partir de la informació i valoració aportades pel tutor de l'empresa i pel seguiment fet pel centre.

- Si es dona el cas que no tots els alumnes del grup participen en l'alternança amb formació dual, l'organització de l'activitat lectiva de les hores del bloc d'activitats en formació dual pot fer-se d'acord amb les possibilitats següents:
 - repartint les hores del bloc d'activitats en formació dual segons els mòduls professionals dels quals s'hagin reduït les hores de formació en el centre per fer les activitats en l'empresa,
 - incrementant les hores del mòdul de projecte en els cicles de grau superior o de síntesi en els cicles de grau mitjà, amb la possibilitat d'organitzar parcialment l'activitat lectiva amb activitats presencials i no presencials,
 - augmentant les hores de formació en centres de treball, fins al límit màxim de 416 hores, sense comptar les hores prorrogables corresponents segons la normativa vigent.

Trobareu un exemple de Model organitzatiu B al portal de centre corresponent ([Portal de centre públic](#), en el cas dels centres del Departament d'Ensenyament, i [Portal de centres d'altres titularitats](#), en el cas de la resta de centres).

8.3 Altres

El centre educatiu pot optar per una combinació del Model A i del Model B en l'organització, però, sigui quina sigui, ha de garantir l'adquisició de la competència professional expressada en els resultats d'aprenentatge.

9 Seguiment i avaluació

L'avaluació dels aprenentatges adquirits a l'empresa es fa a partir dels resultats d'aprenentatge i els criteris d'avaluació establerts en el currículum del cicle formatiu.

El seguiment dels alumnes que cursin la modalitat en alternança simple i amb formació dual el faran, conjuntament, l'empresa o entitat i el centre educatiu. Per efectuar el

seguiment de l'estada a l'empresa es farà, com a mínim, un contacte mensual per tal de poder seguir i valorar el procés formatiu i d'aprenentatge de l'alumne, i analitzar totes aquelles mesures que es considerin necessàries per millorar-lo o corregir-lo.

Per fer el seguiment en l'alternança amb formació dual s'utilitzaran uns instruments d'observació que omplirà el tutor d'empresa i que avaluarà trimestralment el responsable del seguiment de la formació designat pel centre educatiu. El centre establirà prèviament la ponderació que tindrà aquesta valoració de l'activitat formativa a l'empresa a efectes del càlcul de les qualificacions del cicle, i n'informarà els alumnes. El document de seguiment i valoració de l'activitat formativa està disponible al portal de centre corresponent ([Portal de centre públic](#), en el cas dels centres del Departament d'Ensenyament, i [Portal de centres d'altres titularitats](#), en el cas de la resta de centres).

La incorporació de la qualificació de l'activitat desenvolupada a l'empresa o entitat a les qualificacions dels mòduls professionals, els crèdits, les UF o del cicle formatiu dependrà del model organitzatiu previst a l'apartat *Organització (Model A, Model B i Altres)* i triat pel centre educatiu.

Per tal de promoure la coresponsabilització de l'empresa o entitat en el procediment d'avaluació, es considera convenient fer una valoració conjunta entre els professors de l'equip docent i els tutors de les empreses, a partir de la presentació que l'alumne pugui fer d'una memòria de les activitats desenvolupades a l'estada o de qualsevol altre mitjà que l'equip docent consideri adient, associat al mòdul de projecte o crèdit de síntesi.

9.1 Model A

La qualificació de cada unitat formativa, mòdul o crèdit s'estableix tenint en compte els aprenentatges adquirits a l'empresa o entitat i en el centre educatiu. Els professors que tinguin assignat la unitat formativa, el mòdul professional o el crèdit implicat en l'alternança amb formació dual, determinen la qualificació de les activitats formatives desenvolupades a l'empresa o entitat que estiguin relacionades amb la UF, el mòdul professional o el crèdit. Per fer-ho, tindran en compte la graella de valoració que emplena el tutor d'empresa i els informes derivats dels contactes fets amb el tutor d'empresa en el seguiment de l'alumne. Un cop determinada la qualificació, la incorporarà a la UF, al mòdul professional o al crèdit, seguint la ponderació que s'hagi establert prèviament en la programació de la UF, el mòdul professional o el crèdit.

9.2 Model B

El professor del centre educatiu que tingui assignat "el mòdul dual en [nom del cicle]", farà l'avaluació i proposarà a l'equip docent la qualificació, tot tenint en compte la valoració del tutor d'empresa i els informes derivats de les entrevistes amb el tutor d'empresa per al seguiment de l'alumne. Aquesta avaluació estarà clarament diferenciada per UF, mòdul professional o crèdit.

La qualificació final del cicle formatiu, que s'expressa amb dos decimals, s'obté com a

mitjana aritmètica de les qualificacions de cada mòdul professional, ponderades en funció del nombre d'hores assignat a cadascun d'ells.

En cas de no superar un grup d'activitats, els professors responsables del crèdit, mòdul professional, UF o bloc d'activitats en formació dual dissenyaran les activitats de recuperació que haurà de fer l'alumne.

En la modalitat de formació en alternança simple, les activitats que faci l'alumne durant l'estada a l'empresa o entitat no comporten reconeixement acadèmic. Tanmateix, les valoracions de les activitats desenvolupades a l'empresa o entitat es prendran en consideració per part de l'equip docent dins de les qualificacions de la UF, mòduls professionals o crèdits que tenen relació directa amb les activitats desenvolupades a l'empresa o entitat. L'equip docent del cicle formatiu establirà els criteris d'avaluació i qualificació corresponent.

Quan un alumne es traslladi a un altre centre sense haver finalitzat les activitats previstes en el model organitzatiu de la formació en alternança, el centre d'origen ha de trametre al de destinació un certificat amb les qualificacions i la durada de totes les unitats formatives que hagin estat completament superades en el centre d'origen.

En el cas que el centre hagi optat per la creació del "mòdul dual en [nom del cicle]", cal identificar les hores i qualificacions de totes les UF que configuren aquest mòdul, abans d'emetre el certificat del punt anterior.

10 Informació als alumnes

Prèviament a la formalització de la matrícula, el centre educatiu informará els alumnes de les característiques de la formació en alternança i es recollirà la seva conformitat amb la signatura del document de compromís disponible al portal de centre corresponent ([Portal de centre públic](#), en el cas dels centres del Departament d'Ensenyament, i del [Portal de centres d'altres titularitats](#), en el cas de la resta de centres).

El centre ha d'informar els alumnes dels criteris d'adjudicació de llocs d'activitat. L'adjudicació s'ha de dur a terme mitjançant un procés que tingui el major component formatiu possible. En aquest sentit, el centre ha d'assessorar i formar els alumnes, a través del professor de formació i orientació laboral, o de la persona que designi el director del centre educatiu, en la confecció del seu *currículum vitae* i els processos de selecció de personal.

Els centres han de col·laborar amb les empreses o entitats signatàries dels convenis en l'organització de la distribució dels alumnes per participar en els processos de selecció dels candidats als diversos llocs d'estada oferts. Quan el procés d'adjudicació dels alumnes als llocs d'activitat en alternança tingui com a condició la incorporació prèvia en la modalitat d'FCT, cal informar l'alumne que no podrà accedir a aquest procés en el cas de tenir aprovat o prèviament exempt el mòdul o crèdit de formació en centres de treball.

Abans que l'alumne s'incorpori a l'empresa, el centre educatiu l'ha d'haver format en la seguretat i prevenció de riscos laborals, necessaris per desenvolupar la seva activitat a l'empresa o entitat.

11 Memòria del projecte i activitat d'innovació

Abans del 31 de juliol de cada any els centres educatius han de trametre a la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial una memòria de cada projecte de formació en alternança que hagi finalitzat al llarg d'aquell curs, d'acord amb el model establert, que com a mínim ha de comprendre:

- a. La valoració qualitativa del procés.
- b. Els indicadors de l'impacte del reconeixement acadèmic en les persones i, si és el cas, en les empreses.
- c. Les propostes de millora del procediment, si escau. Per exemple, el compromís d'estendre a tot el grup el nombre de places ofertes en modalitat dual.
- d. El nombre de persones participants i el nombre d'alumnes que han participat en el reconeixement acadèmic, amb la indicació del nombre d'unitats sobre les quals s'ha fet el reconeixement acadèmic dels aprenentatges adquirits a l'empresa.
- e. La relació dels professors que han participat en el projecte.

El model de memòria està disponible al portal de centre corresponent ([Portal de centre públic](#), en el cas dels centres del Departament d'Ensenyament, i [Portal de centres d'altres titularitats](#), en el cas de la resta de centres).

La participació activa dels professors del centre en la coordinació de qualsevol de les accions de formació professional en alternança, així com en el seguiment dels alumnes en la seva activitat a l'empresa o entitat, es considera activitat d'innovació a efectes del reconeixement dels estadis de promoció docent als funcionaris de carrera no universitaris, d'acord amb el que preveu l'apartat 4.4 de l'[Ordre de 4 de novembre de 1994](#), sobre el procediment de reconeixement dels estadis de promoció als funcionaris de carrera docents no universitaris.

12 Coordinació i suport als centres educatius participants

Els centres poden adreçar-se a la Coordinació de Formació Professional de cadascun dels serveis territorials d'Ensenyament o, si escau, al Consorci d'Educació de Barcelona, com també a la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial, per tal de rebre assessorament i orientació en relació amb l'organització dels models d'alternança simple i dual.

Els centres participants en la formació professional en alternança s'agruparan en xarxes de treball, per tal de rebre la formació i el suport necessari i compartir i intercanviar experiències i bones pràctiques. La coordinació de les xarxes la farà la Direcció General amb la participació de la coordinació de formació professional

territorial.

La Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial organitzarà accions de formació del professorat dels centres que desenvolupin la formació professional en alternança per facilitar el que preveu l'apartat *Estada a l'empresa o entitat*.

Els centres que ja estan fent formació professional en alternança han d'adequar progressivament els projectes al contingut d'aquest document.

A efectes de comptabilització, el Departament pot considerar modalitats de desenvolupament de la formació professional dual les recollides en l'article 3.1 del [Reial decret 1529/2012](#), de 8 de novembre, pel qual es desenvolupa el contracte per a la formació i l'aprenentatge i s'estableixen les bases de la formació professional dual.

L'educació bàsica als centres d'educació especial

1 Introducció

El projecte educatiu de cada centre d'educació especial ha d'incloure els elements metodològics i organitzatius necessaris per atendre els alumnes que hi estan escolaritzats.

A més, per a cada alumne s'ha de fer un pla individualitzat (PI) amb la cooperació de totes les parts implicades, que defineixi les tasques concretes de cadascú (família, centre, alumne, mestre, serveis externs, etc.).

2 Currículum

Els centres d'educació especial han de prendre com a referent per a la seva organització i programació la millora de les habilitats adaptatives definides en el concepte de discapacitat intel·lectual i del desenvolupament:

- comunicació
- cura personal
- hàbits d'higiene
- habilitats acadèmiques
- viure en comunitat
- salut i seguretat
- oci
- treball

La major o menor incidència de la intervenció educativa en cada una d'aquestes habilitats està en funció de l'edat i les habilitats de cada alumne.

Pel que fa a les habilitats acadèmiques, de manera general, cal adaptar l'organització,

els continguts de les àrees i les matèries establertes en el [Decret 142/2007](#) (educació primària) i el [Decret 143/2007](#) (educació secundària obligatòria) i la metodologia, específica i personalitzada, a les necessitats educatives dels alumnes. L'organització dels continguts acadèmics pot ser diferent de la dels centres educatius ordinaris i adoptar, si escau, l'estructura d'àmbits.

En l'etapa d'educació secundària obligatòria el centre pot elaborar les programacions corresponents al tercer i al quart curs amb l'estructura de programes de diversificació curricular, d'acord amb el que determina l'article 14 del Decret 143/2007, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria.

3 Pla individualitzat

El pla individualitzat de cada alumne d'un centre d'educació especial ha d'especificar els objectius que ha d'assolir, les actuacions i els suports previstos.

Per a més informació, consulteu l'apartat *Plans individualitzats* del document "Concreció i desenvolupament del currículum a l'educació infantil i primària".

4 Avaluació

La documentació acadèmica i els requisits formals de l'avaluació dels alumnes de l'educació bàsica en els centres d'educació especial es regeix per l'[Ordre EDU/296/2008](#) i l'[Ordre EDU/295/2008](#), que determinen el procediment, els documents i els requisits formals del procés d'avaluació a l'educació primària i a l'educació secundària obligatòria, respectivament.

Els documents administratius que recullen les dades d'avaluació en l'educació primària són els que determinen els articles 8 a 14 de l'Ordre EDU/296/2008, i els que corresponen a l'educació secundària obligatòria són als articles 18 a 23 de l'Ordre EDU/295/2008. Els models corresponents estan disponibles a la normativa relacionada.

En cas que un alumne finalitzi l'etapa d'educació secundària obligatòria en un centre d'educació especial i assoleixi les competències, els objectius i els continguts bàsics de l'etapa, el centre d'educació especial ha de sol·licitar a la Direcció General d'Educació Infantil i Primària l'expedició del títol de graduat en educació secundària obligatòria. A aquests efectes, el centre ha de trametre als serveis territorials o al Consorci d'Educació de Barcelona, en el cas de la ciutat de Barcelona, la sol·licitud d'expedició de títol, acompanyada de la còpia del document d'identitat i d'una còpia autenticada de l'expedient acadèmic de l'alumne. La Direcció General d'Educació Infantil i Primària ha de dictar una resolució en què s'autoritzi l'expedició del títol, previ informe de la Inspecció d'Educació, i ha d'efectuar els tràmits pertinents per a l'expedició.

5 Escolaritat compartida

L'escolaritat compartida d'alumnes entre un centre ordinari i un centre d'educació especial i requereix la coordinació entre els professionals d'ambdós centres. A fi de garantir la coherència i la complementarietat de les actuacions, cal que, abans de l'inici de curs, aquests professionals, conjuntament amb l'EAP, concretin mitjançant un pla individualitzat l'atenció que cal donar a l'alumne prioritats educatives, establint en què es duran a terme i criteris per al seguiment i l'avaluació i es facin els ajustaments horaris que correspongui.

Correspon al director del centre on l'alumne està matriculat aprovar el pla individualitzat. El coordinador del pla individualitzat ha de ser un mestre o un professor del centre on està matriculat l'alumne. Els professors i els professionals d'ambdós centres que atenen l'alumne han d'aportar la informació sobre la seva evolució i els seus aprenentatges.

El seguiment de l'evolució d'aquests alumnes i del seu pla individualitzat va a càrrec, almenys i conjuntament, d'un professional de cada centre i del professional de l'EAP corresponent.

L'alumne que, d'acord amb el [Decret 299/1997](#), de 25 de novembre, s'escolaritza de manera compartida entre un centre ordinari i un centre d'educació especial es matricula al centre en el qual, d'acord amb la corresponent resolució de la direcció dels serveis territorials, tingui més permanència. Aquesta escolarització no pot comportar el trasllat de l'alumne entre els dos centres durant l'horari lectiu, tal com s'estableix a l'article 23. 2 de la [Resolució ENS/367/2013](#), de 18 de febrer, del procediment de preinscripció i matrícula de l'alumnat als centres del Servei d'Educació de Catalunya i altres centres educatius, en els diversos ensenyaments sostinguts amb fons públics, per al curs 2013-2014.

6 Programes de diversificació curricular per a la transició a la vida adulta en centres d'educació especial

Finalitat

Els programes de diversificació curricular per a la transició a la vida adulta en centres d'educació especial tenen per finalitat afavorir, a les persones que els cursen, l'adquisició d'habilitats funcionals que els facilitin participar, de la manera més autònoma possible, en els diversos contextos on es desenvolupa la seva vida adulta.

En aquests programes els continguts es treballen de manera funcional, en situacions de la vida real i de manera diversificada per a cada un dels objectius.

Alumnes

Poden participar en aquests programes alumnes de 16 a 21 anys, escolaritzats en centres d'educació especial, que requereixin un suport continuat i sistemàtic per adquirir les habilitats necessàries per tal de funcionar amb la màxima autonomia possible en la vida quotidiana.

Organització

Aquests programes han de prioritzar continguts de tipus pràctic i fer servir recursos didàctics adequats a les característiques personals i socials dels alumnes. La finalitat d'aquests programes és facilitar la inclusió dels alumnes en entorns el més normalitzats possible.

En el projecte específic de cada programa de diversificació curricular per a la transició a la vida adulta convé explicitar:

- a. Els àmbits curriculars que es treballen i les seves programacions, amb els objectius, l'organització, la metodologia i els criteris de seguiment i avaluació dels alumnes.
 - b. La distribució horària de les activitats dels alumnes i els professionals que les impartiran.
 - c. Un pla individualitzat per a cada alumne que concreti:
 - La prioritització d'objectius per afavorir l'assoliment de competències d'autonomia i iniciativa personal.
 - Les adaptacions de l'entorn que s'han de considerar.
 - Els suports previstos.
- a. La intervenció orientadora amb relació a la família, que ha d'incloure:
 - Informació i contrast amb les seves aportacions.
 - Assessorament sobre recursos a l'abast.
 - Valoració de les expectatives familiars.
 - Orientació per preparar un pla de futur.
 - Temporització del seguiment.

Acció tutorial

L'acció tutorial amb els joves que segueixen aquests programes ha de ser constant en el decurs del procés educatiu i s'ha de caracteritzar per:

- Identificar les manifestacions de l'alumne i orientar-les degudament.
- Donar suport als aspectes emocionals i afectius que facilitin una millor relació amb l'entorn.
- Potenciar allò que pot ajudar l'alumne a identificar-se millor com a persona adulta.
- Col·laborar i cooperar amb les famílies en l'orientació de la vida adulta de l'alumne un cop finalitzi la seva escolarització.

Seguiment i avaluació

El seguiment i l'avaluació dels alumnes que cursen aquests programes s'ha de dur a terme de manera contínua i sistemàtica, i han de tenir en compte l'evolució funcional de cada un amb relació al seu pla individualitzat i amb relació a l'assoliment de les competències generals que preveu el programa.

7 Programes de qualificació professional inicial (PQPI) en centres d'educació especial

Per a aquells aspectes no desenvolupats a continuació, trobareu la informació al document "PQPI: desenvolupament i aplicació".

Finalitat

Els PQPI en els centres d'educació especial tenen com a finalitat proporcionar competències bàsiques i professionals que facilitin als joves el seu desenvolupament i la seva inserció social i professional. Per al seu desenvolupament es tindrà en compte el que estableix el [Decret 140/2009](#), de 8 de setembre, pel qual es regulen els Programes de Qualificació Professional Inicial, l'[Ordre ENS/193/2002](#), de 5 de juny, per la qual es regula la formació pràctica a centres de treball i els convenis de col·laboració amb empreses i entitats, i la [Resolució ENS/102/2011](#), de 4 de febrer, per la qual s'estableixen amb caràcter experimental diversos perfils professionals de programes de qualificació professional inicial.

Alumnes

Hi poden accedir joves entre 16 i 21 anys, que no hagin acreditat l'ESO i que tinguin capacitat per assolir, com a mínim, una de les unitats de competència del perfil professional, i per fer les pràctiques en empresa que estableix el currículum.

Organització

Els PQPI inclouen mòduls de formació professional (mòduls A) i mòduls de formació de caràcter general (mòduls B).

Els mòduls professionals (mòduls A) faciliten l'adquisició de competències professionals de primer nivell, de poca complexitat. El currículum dels mòduls A del PQPI està dissenyat d'acord al que s'estableix en les qualificacions professionals de nivell 1 del Sistema Nacional de Qualificacions i Formació Professional (SNCFP) i per això cal ajustar-se al que aquest sistema estableix.

L'adaptació als alumnes amb necessitats educatives especials (NEE) es fa mitjançant la realització de només algunes de les unitats de competència del currículum i/o la major durada del programa. Els PQPI en centres d'educació especial duren, en general, dos anys.

Avaluació i certificació

El seguiment i l'avaluació dels alumnes que cursen aquests programes s'ha de dur a terme de manera contínua i sistemàtica.

En finalitzar el PQPI cada alumne rebrà un certificació on constaran els mòduls formatius amb avaluació positiva i la relació d'unitats de competència que acredita en l'àmbit professional corresponent.

8 Normativa d'aplicació

- [Llei orgànica 2/2006](#), de 3 de maig, d'educació – LOE (BOE núm. 106, de 4.5.2006). Estableix l'ordenació general dels Programes de Qualificació Professional Inicial (PQPI).
- [Llei 12/2009](#), del 10 de juliol, d'educació - LEC (DOGC núm. 5422, de 16.7.2009)
- [Decret 299/1997](#), de 25 de novembre, sobre l'atenció educativa a l'alumnat amb necessitats educatives especials (DOGC núm. 2528, de 28.11.1997)
- [Decret 142/2007](#), de 26 de juny, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments de l'educació primària (DOGC núm. 4915, de 29.6.2007)
- [Decret 143/2007](#), de 26 de juny, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria (DOGC núm. 4915, 29.6.2007)
- [Ordre EDU/296/2008](#), de 13 de juny, per la qual es determinen el procediment i els documents i requisits formals del procés d'avaluació en l'educació primària (DOGC núm. 5155, de 18.6.2008)
- [Ordre EDU/295/2008](#), de 13 de juny, per la qual es determinen el procediment i els documents i requisits formals del procés d'avaluació a l'educació secundària obligatòria (DOGC núm. 5155, de 18.6.2008). Modificada per l'[Ordre ENS/56/2012](#), de 8 de març (DOGC núm. 6088, de 15.3.2012).
- [Decret 140/2009](#), de 8 de setembre, pel qual es regulen els Programes de Qualificació Professional Inicial (DOGC núm. 5463, de 14.9.2009)
- [Ordre ENS/193/2002](#), de 5 de juny, per la qual es regula la formació pràctica a centres de treball i els convenis de col·laboració amb empreses i entitats (DOGC núm. 3657, de 14.6.2002)
- [Resolució FNS/102/2011](#), de 4 de gener, per la qual s'estableixen amb caràcter experimental diversos perfils professionals dels programes de qualificació professional inicial (DOGC núm. 5804, de 26.1.2011)
- [Resolució FNS/367/2013](#), de 18 de febrer, del procediment de preinscripció i matrícula de l'alumnat als centres del Servei d'Educació de Catalunya i altres centres educatius, en els diversos ensenyaments sostinguts amb fons públics, per al curs 2013-2014 (DOGC núm. 6326, d'1.3.2013)

Orientació i acció tutorial a l'ESO

1 Criteris i orientacions generals per a l'organització de l'orientació educativa, la tutoria i l'orientació acadèmica i professional

L'acompanyament personalitzat del procés d'aprenentatge i d'escolarització de l'alumne s'ha de considerar com un eix vertebrador de la formació. Els centres han d'implementar estratègies organitzatives dins el seu projecte educatiu per fer de

l'orientació educativa una eina bàsica per atendre la diversitat i la singularitat dels alumnes.

La responsabilitat de l'orientació educativa i de l'acció tutorial és de tot l'equip docent i requereix una correcta planificació i coordinació del conjunt del centre.

Les actuacions de tutoria i d'orientació han de respondre a criteris ajustats als nivells de l'etapa i, també per això, a plantejaments adequats als nivells i ritmes d'aprenentatge competencial de l'alumne, tant del seu procés autonomitzador com de la seva maduresa personal i integració social. Això demana al centre una intervenció educativa de conjunt i continuada que s'ha de recollir en un Pla d'acció tutorial i que dóna resposta a una manera de treballar, de fer i de ser del centre projectada cap al desenvolupament integral dels alumnes.

Correspon a l'equip directiu la planificació, coordinació i avaluació de la tutoria i l'orientació. Els professors especialistes de l'orientació educativa han de dinamitzar i assessorar l'equip directiu i l'equip de professors.

1.1 Aspectes generals de la tutoria

La tutoria ha de garantir l'espai i el temps específic per treballar el currículum que afavoreix l'aprenentatge de l'autonomia i la formació integral de l'alumne.

En aquest sentit, la tutoria consisteix en un conjunt d'activitats educatives interrelacionades destinades a l'entrenament i l'hàbit de les competències següents:

- aprendre a ser un mateix (amb confiança, responsabilitat, seguretat, autoconeixement, constància i autoestima)
- aprendre a ser autònom (a partir de la cura d'un mateix i de l'entorn, de participar i orientar-se en la presa de decisions en l'espai i en el temps)
- aprendre a aprendre (amb hàbits de treball, pautes d'estudi, capacitat d'esforç, disciplina, atenció, reflexió, escolta activa, pensament divergent, crític i creatiu)
- aprendre a comunicar-se (a partir de l'expressió de les pròpies emocions, sentiments, necessitats i idees, capaç de conversar en grup per construir, tenint en compte la comunicació verbal però també la no verbal)
- aprendre a viure junts (a partir de les relacions amb els altres, el treball de cooperació, la comprensió i interacció amb la realitat social i el valor i respecte per les diferències)

El treball d'aquestes competències ha de formar part d'un Pla d'acció tutorial que, alhora, ha de respondre al criteri de coherència curricular, metodològica i didàctica i al de l'avaluació dels aprenentatges dels alumnes.

Un Pla d'acció tutorial representa una manera de treballar del centre travada en la planificació d'activitats que contribueixen al creixement i al desenvolupament integral i complet de la persona. Cal evitar, doncs, confeccionar un catàleg d'activitats destinat únicament a cobrir franges horàries de tutoria.

Per això, l'acció tutorial ha d'emmarcar el conjunt d'actuacions que tenen lloc en el centre educatiu, tot integrant les funcions del tutor amb les de la resta de l'equip docent i amb les dels professors d'orientació educativa.

A banda del tutor grupal, el centre pot organitzar la tutoria individualitzada per potenciar l'acompanyament i l'orientació de l'alumne com a tasca compartida i d'equip.

La prevenció de l'abandó escolar ha de ser una prioritat de l'acció tutorial a l'educació secundària obligatòria. En aquest sentit, la tutoria, com a part de l'acció docent, ha de donar resposta a la diversitat de ritmes, nivells i estils d'aprenentatge i a les diferents situacions personals mitjançant la detecció precoç de les dificultats i les potencialitats dels alumnes. Així mateix, ha de promoure la continuïtat cap als estudis postobligatoris del màxim nombre possible d'alumnes.

L'acció tutorial ha d'incorporar elements que permetin la implicació i l'autonomia dels alumnes en el procés educatiu, el desenvolupament d'un clima positiu en el grup i la vinculació dels alumnes en la dinàmica del centre.

D'acord amb el projecte educatiu, el centre ha de definir els aspectes organitzatius i funcionals de l'acció tutorial, així com els procediments de seguiment i d'avaluació, tenint en compte el conjunt de l'etapa educativa de què es tracti. Aquests aspectes formen part de les normes d'organització i funcionament del centre i la seva concreció per a cada curs i també de la programació general anual.

A través de la tutoria es planifica la implicació i la col·laboració de les famílies per donar-los suport en l'educació dels fills i donar orientacions i pautes per al procés d'aprenentatge que fan a casa. El tutor de l'alumne i la família han d'establir els acords i compromisos adequats per dur a terme les mesures educatives segons les característiques i necessitats de l'alumne. Aquests han de quedar recollits a l'addenda de continguts específics de la carta de compromís educatiu.

1.2 Aspectes generals de l'orientació. Coordinació entre primària i secundària

L'assoliment de l'èxit educatiu de l'alumne depèn en gran mesura del procés orientador i d'acompanyament continuat al llarg de la seva escolarització en les diferents etapes educatives.

Un acompanyament reeixit de l'alumne i del grup classe té en compte i, alhora, enforteix les estratègies d'aula (de clima, de gestió i de dinàmica) i d'aprenentatge (metodològiques, didàctiques, d'avaluació) que els professors i el centre dissenyen per donar resposta a la singularitat de nivells, estils i ritmes d'aprenentatge de l'alumne.

Els centres educatius han de planificar la coordinació entre primària i secundària d'acord amb un plantejament de continuïtat i de coherència pedagògica entre les etapes. Això significa establir entre els centres sessions de treball entre cicles i nivells per donar coherència a aspectes com ara el disseny i la planificació de la tutoria, el currículum, la metodologia i l'avaluació com a base sòlida per al traspàs entre etapes.

Aquesta dinàmica de treball afavoreix tant el coneixement que els centres tenen del

seu estil docent i educatiu com el coneixement i el sentiment de pertinença en el centre de l'alumne i la família.

Amb aquesta finalitat, els equips directius dels instituts i de les escoles de procedència de l'alumne planificaran la realització de sessions de coordinació per oferir una orientació sòlida en el procés educatiu i l'itinerari formatiu de l'alumne.

El conjunt d'aquestes actuacions forma part de la programació general anual del centre en el marc del projecte educatiu de centre.

Els continguts de la coordinació entre l'etapa de primària i la de secundària es distribueixen en tres grans blocs:

- a. El primer bloc fa referència a:
 - La concreció i el desenvolupament del currículum (objectius, competència, continguts clau, estratègies didàctiques, metodològiques i avaluació formativa).
 - L'organització i el funcionament del centre al servei de l'acció orientadora i del plantejament d'escola inclusiva.
- b. El segon bloc inclou aspectes més concrets que s'han d'abordar abans del moment de la transició dels alumnes (a punt de finalitzar el sisè curs de primària), com són:
 - Coneixement de l'alumne (nivells competencials, desenvolupament personal i social i situació familiar).
 - Treball conjunt d'escola i institut per elaborar les activitats de reforç dels alumnes que les requereixin. Aquesta tasca vindrà facilitada per la coordinació continuada d'orientació que s'ha fet entre els centres.
 - Realització d'entrevistes entre els tutors del darrer cicle de l'educació primària i els tutors del primer curs de l'educació secundària obligatòria del centre per concretar les adequacions metodològiques i didàctiques que l'equip docent haurà d'aplicar per acompanyar el procés d'aprenentatge de l'alumne.
- c. El tercer bloc amb continguts que han de mobilitzar-se un cop els alumnes promocionen a primer d'ESO:
 - Seguiment del procés d'adaptació a l'institut, tant pel que fa a aspectes de desenvolupament personal i social com de les estratègies didàctiques adequades per al seu rendiment educatiu.

Els centres d'educació secundària sol·licitaran als centres de primària una còpia de l'historial acadèmic de l'alumne i l'informe individualitzat, amb la informació que es consideri convenient per a la millor incorporació de l'alumne a la nova etapa educativa. Una d'aquestes dades rellevants que cal facilitar als centres de secundària és el resultat de la prova oficial de les competències bàsiques.

En el traspàs, l'escola ha de lliurar la informació al centre de secundària (vegeu el document "Coordinació entre primària i secundària"), especialment la d'aquells

alumnes amb necessitats educatives especials.

El membre de l'equip directiu que té encomanada la coordinació pedagògica i l'orientador seran les persones responsables de vetllar per aquest traspàs.

1.3 La tutoria i l'orientació a primer i segon d'ESO. El full de seguiment acadèmic

L'orientador, conjuntament amb el membre de l'equip directiu que té encomanada la coordinació pedagògica, donarà a conèixer als tutors de primer d'ESO la informació del traspàs de primària a secundària.

L'equip d'assessorament i d'orientació psicopedagògica (EAP) ha d'intervenir en aquesta tasca en el cas d'alumnes amb necessitats educatives especials i d'alumnes amb necessitats educatives específiques derivades de situacions socioeconòmiques o socioculturals desfavorides.

La recollida d'informació s'ha de programar amb temps suficient, ja que el seu objectiu principal és que l'equip de professors ajusti la seva activitat docent a les característiques del grup classe.

L'equip tutorial comparteix aquesta informació amb l'equip docent assignat a primer d'ESO amb la finalitat de preveure i consensuar les metodologies d'aula per atendre la singularitat de cada alumne. Els professors de l'especialitat d'orientació educativa dinamitzen aquesta tasca pedagògica. Aquests ajustaments i acords s'han de prendre abans de l'inici de les classes.

El treball conjunt de tutors i equips docents de primer i de segon d'ESO ha de servir també per concretar, per a determinats alumnes, mesures específiques, com per exemple la possibilitat de cursar un Programa Intensiu de Millora (PIM) o altres estratègies ajustades a les necessitats dels alumnes amb dificultats d'aprenentatge o alumnes amb altes capacitats. Aquestes propostes han de comptar amb l'acord de la família de l'alumne i és convenient activar-les abans de l'inici del curs escolar, encara que també es pot valorar la necessitat de les mesures un cop iniciat el curs.

Aquestes decisions i l'aplicació de mesures de grup i individuals s'han de recollir en el full de seguiment acadèmic prescrit en l'article 25 de l'[Ordre EDU/295/2008](#), de 13 de juny, per la qual es determinen el procediment i els documents i requisits formals del procés d'avaluació a l'educació secundària obligatòria.

El contingut del full de seguiment acadèmic s'actualitza periòdicament d'acord amb els avenços de l'atenció personalitzada de cada alumne.

En finalitzar el primer curs d'ESO i en el cas excepcional que no sigui possible la seva continuïtat, el tutors han de lliurar el full de seguiment acadèmic als tutors de segon per tal de garantir la coherència de les decisions, acords i pràctiques pedagògiques aplicades per atendre la necessitat educativa de cada alumne.

Els fulls de seguiment acadèmic s'han de conservar en el centre fins que l'alumne finalitzi l'escolarització. Els tutors han de guardar en un únic espai aquests informes i

posar-los a disposició dels altres professors de l'alumne.

La tutoria a primer i a segon d'ESO té com a objectiu principal motivar l'alumne, implicar la família en el procés d'aprenentatge i fer un seguiment acurat de l'alumne.

Per això, l'assignació de la tutoria requereix una atenció especial dins l'organització i el funcionament del centre que ha de garantir la continuïtat i la coherència de l'acció tutorial afavorint que el tutor de primer i segon curs d'ESO sigui el mateix professor. Així mateix, cada alumne ha de poder comptar amb un tutor individual responsable de guiar i fer el seu seguiment acadèmic i personal.

El coneixement de l'alumne que es deriva d'aquesta tasca de tutoria ha de servir per a l'enriquiment de l'aprenentatge des de l'àrea curricular, des de l'aula i dins el centre.

1.4 La tutoria i l'orientació a tercer i quart d'ESO. El document orientador

L'objectiu principal de la tutoria i l'orientació a tercer i quart d'ESO és guiar l'alumne cap a la responsabilitat de la presa de decisions.

El procés orientador construït a partir de la coordinació entre primària i secundària, planificat i coordinat en els dos primers cursos de l'ESO, ha d'haver permès en l'alumne l'autoconeixement i una percepció ajustada, a través d'una visió curricular àmplia, sobre les seves habilitats i competències relacionades també amb aspectes referents a la vida social, la intrapersonalitat, l'ètica i la intel·ligència creativa.

La tutoria a tercer i quart d'ESO permet la concreció de l'itinerari formatiu de l'alumne a partir de l'anàlisi de les seves capacitats i del seu aprenentatge i les estratègies didàctiques emprades en el treball específic de les àrees per part de l'equip docent.

El tutor i l'orientador, conjuntament amb la família, ajudaran l'alumne en la tria de l'itinerari de quart d'ESO, d'acord amb el seu progrés acadèmic i personal.

Els centres han de proporcionar als alumnes la informació suficient i l'orientació necessària per triar les opcions més adequades al seu procés d'aprenentatge, d'acord amb les ofertes acadèmiques i professionals existents, tant durant l'escolarització com en l'accés a estudis o en activitats posteriors.

En finalitzar el quart d'ESO i tal com preveu l'article 17 de l'[Ordre EDU/295/2008](#), de 13 de juny, per la qual es determinen el procediment i els documents i requisits formals del procés d'avaluació a l'educació secundària obligatòria, el centre posarà a disposició de la família un document orientador per a l'alumne sobre les opcions més adequades per al seu futur acadèmic i professional, que té caràcter confidencial i el seu contingut no és prescriptiu. És convenient lliurar aquest document en una entrevista personal del tutor amb l'alumne i la seva família.

Aquest document orientador ha de contenir els aspectes més rellevants de l'aprenentatge competencial de l'alumne al llarg de l'etapa educativa (competències i nivells de competència) i ha de concretar opcions per a la continuïtat del seu projecte formatiu personal.

Cada centre decideix el format del document orientador. Tot i així, el suport digital pot ajudar els centres amb la claredat i l'emmagatzematge d'aquesta informació.

1.5 Les funcions de l'orientador en el centre

Correspon al professor de l'especialitat d'orientació educativa la planificació, la coordinació i la dinamització de les tasques d'acompanyament, seguiment i avaluació dels alumnes en el centre.

Els professors d'aquesta especialitat han de desenvolupar en el centre unes funcions específiques. El director del centre prioritzarà l'exercici d'aquestes funcions en l'elaboració de l'horari de l'orientador en el marc d'un plantejament global i compartit de l'orientació educativa.

El professional de l'especialitat d'orientació educativa ha de dedicar 10 hores del seu horari a l'atenció directa als alumnes i 10 hores a donar suport tècnic a la comunitat escolar.

1. Atenció als alumnes (10 hores)

a) En matèria d'atenció directa correspon als alumnes:

- Suport personalitzat dins l'aula a alumnes amb necessitats educatives especials i alumnes que, per situacions personals o socials, requereixen una atenció específica.

Aquest suport dins l'aula ha de ser el fruit del treball coordinat i acordat entre orientador, departaments didàctics i equips docents i ha d'afavorir l'intercanvi d'estratègies i ajudes dins l'aula.

El director vetllarà per l'organització dels espais i els temps per dur a terme aquestes sessions de coordinació i d'intercanvi entre docents i professors orientadors.

- Docència sobre aspectes competencials relacionats amb la seva especialitat (competència de l'autonomia i iniciativa personal, competència aprendre a aprendre, competència social i ciutadana i competència comunicativa) per ajudar a contribuir a l'èxit acadèmic i personal de l'alumne.

Els professors de l'especialitat d'orientació educativa atenen, prioritàriament, els alumnes que presenten més dificultats en l'aprenentatge i, molt particularment, els que necessiten suports educatius específics per progressar en els aprenentatges i per participar en les activitats ordinàries del centre. Aquesta tasca complementa les funcions que desenvolupen els professors de cada matèria pel que fa a l'atenció de les diferents capacitats, interessos i ritmes d'aprenentatge que presenten els alumnes.

b) Fer avaluacions psicopedagògiques i informes

- Informes que orientin la presa de decisions del director del centre, l'equip docent, les famílies i/o serveis externs en relació amb els alumnes amb més dificultats d'aprenentatge i/o de conducta.
- Informes per orientar l'escolarització a l'ensenyament postobligatori d'aquells alumnes que han rebut suport i un seguiment específic per part de l'orientador, encara que no hagin requerit un dictamen durant l'escolaritat obligatòria.
- Informes per a la derivació d'alumnes a la unitat d'escolarització compartida (UEC) un cop valorades des d'una visió inclusiva i psicopedagògica les opcions educatives de l'alumne i havent esgotat les mesures d'aula i d'ajustament del currículum. Aquest informe inclou una valoració psicopedagògica, els aspectes que cal prioritzar per compensar les dificultats d'adaptació escolar i la justificació de la conveniència d'assistir a la UEC.
- En els centres que disposen d'unitats de suport a l'educació especial (USEE), l'orientador és l'encarregat de coordinar les accions educatives relatives a la coordinació continuada entre els professors de la USEE, l'orientador del centre i l'equip de l'EAP. Aquesta coordinació consisteix a concretar els temps i espais d'atenció als alumnes, acompanyar els docents en la resposta educativa d'aquests alumnes dins l'aula i, per això mateix, programar, seguir i avaluar les competències descrites en el Pla Individualitzat de l'alumne (PI).

2. Suport tècnic al conjunt de la comunitat escolar (10 hores)

a) Suport tècnic a l'equip docent

- Assessorament per a la funció tutorial, tant als professors tutors com als equips docents.
- Suport en la planificació dels programes i les actuacions específiques de l'orientació acadèmica i professional dels alumnes.
- Valoració dels grups classe des del punt de vista psicopedagògic i social per optimitzar la planificació de les activitats d'àrea i de l'acció tutorial i la creació d'un clima adequat de convivència i treball a l'aula que afavoreixi l'èxit educatiu.
- Col·laboració en la planificació de les estratègies organitzatives i didàctiques per a l'atenció de les necessitats educatives dels alumnes que garanteixin la seva participació en les activitats d'aula i en l'entorn escolar ordinari. En casos específics, amb la col·laboració del professional de l'EAP.
- Suport psicopedagògic a l'equip docent, conjuntament amb el tutor, o en l'elaboració, aplicació, seguiment i avaluació dels plans individualitzats.
- Assessorament als departaments didàctics i als equips docents en aspectes pedagògics i organitzatius per atendre adequadament els diversos ritmes, nivells i estils d'aprenentatge.

b) Suport tècnic a l'equip directiu del centre

- Suport a l'equip directiu en l'elaboració, aplicació, avaluació i actualització del

projecte educatiu de centre en relació amb l'orientació educativa i en la concreció del Pla d'actuació del SEZ en qüestions d'orientació i mesures de diversitat.

- Participació en la comissió d'atenció a la diversitat o òrgan equivalent del centre per planificar i fer el seguiment i l'avaluació de les mesures d'atenció de tots els alumnes.
- Coordinació pedagògica dels recursos, de les actuacions dels professionals dels serveis externs (serveis educatius del Departament d'Ensenyament i altres serveis, com l'hospital de dia i les aules hospitalàries) i del procés d'avaluació dels alumnes vinculats a aquests serveis.

1.6 La comissió d'atenció a la diversitat

La comissió d'atenció a la diversitat (CAD) és l'òrgan vertebrador i dinamitzador de l'orientació educativa en el centre. És l'espai pedagògic de trobada entre diferents professionals del centre per ajustar i concretar l'aprenentatge de l'alumne a les seves necessitats.

En els centres, la CAD la presideix el director o un altre membre de l'equip directiu i, en els centres privats, qui designi la titularitat, amb criteris d'analogia.

En aquesta comissió participaran els membres següents:

- El director o una persona de l'equip directiu
- El professor d'orientació educativa i/o referents d'equip d'orientació
- Referents de nivell i/o representants dels equips docents del centre
- Els professionals de la USEE (en cas que n'hi hagi)

De manera puntual, i quan es consideri necessari per la temàtica tractada, s'afegiran a la CAD aquests altres membres:

- El docent de l'aula d'acollida (en cas que n'hi hagi)
- El professional de l'equip d'assessorament i orientació psicopedagògica (EAP), que intervé com a suport extern al centre

Les funcions de la comissió són, entre altres:

- a. Establir els trets bàsics de les formes organitzatives, metodològiques i didàctiques d'aula que, en el context del centre, es considerin més idonis per atendre la diversitat de l'alumne.
- b. Organitzar, ajustar i fer el seguiment de l'aplicació dels recursos de què disposa el centre i de les mesures adoptades per tal d'aplicar els criteris (determinats en el PEC) i les actuacions per a l'atenció a la diversitat.
- c. Decidir els procediments i criteris que empraran els equips docents per fer les adaptacions o els PI que corresponguin.
- d. Promoure i establir els criteris per a l'avaluació formativa de l'alumne.

- e. Fer una avaluació de la millora de l'atenció a la diversitat en el centre i del progrés de l'alumne.
- f. Establir els mecanismes per garantir el seguiment de l'evolució dels alumnes amb necessitats educatives especials i específiques.
- g. Fer el seguiment dels alumnes que han promocionat de sisè de primària a primer d'ESO i valorar les ajudes pedagògiques emprades, en el marc de la coordinació entre primària i secundària.
- h. Fer el seguiment i valoració de les decisions que es vagin prenent en el marc de la CAD.
- i. Altres funcions que en aquest àmbit li atribueixi el mateix centre.

D'acord amb aquestes funcions, la CAD és l'òrgan que ha de promoure les sessions de treball i l'intercanvi entre equips docents, equips de tutors i departaments didàctics.

Per aquesta raó la comissió ha de ser un espai de treball funcional i àgil i per això cal que decideixi la periodicitat de les reunions (dins les hores d'activitats complementàries d'horari fix de professorat) d'acord amb la planificació de les temàtiques plantejades.

1.7 La coordinació de l'orientador i l'EAP

En el marc de l'orientació educativa es produeixen situacions que requereixen la coordinació amb els professionals de l'equip d'assessorament i orientació psicopedagògica (EAP).

A l'inici del curs escolar, la coordinació entre l'equip directiu, el professional de l'orientació del centre i el professional de l'equip d'assessorament i orientació psicopedagògica (EAP) és necessària per planificar les tasques, les accions i els moments que aquests professionals, a partir de les seves funcions específiques i complementàries, hauran d'anar desplegant per atendre i acompanyar els alumnes des de les seves singularitats i necessitats. Aquesta coordinació quedarà concretada en el Pla d'actuació de l'EAP al centre.

Aquests professionals han de compartir:

- En els casos d'alumnes amb dictamen compartiran, si escau, l'assessorament al tutor i a l'equip docent sobre aspectes relacionats en l'elaboració i el seguiment del Pla Individualitzat (PI).
- Un cop l'equip docent i la CAD, conjuntament amb l'orientador, han adoptat les mesures educatives ordinàries del centre per a aquells alumnes que requereixen una atenció específica i diferenciada, s'iniciarà entre l'orientador i l'EAP el procés de valoració psicopedagògica. A la fi d'aquest procés, l'EAP elaborarà, si escau, el corresponent informe de reconeixement de necessitats educatives especials.
- Cal que també es coordinin per orientar i informar les famílies dels alumnes amb necessitats educatives especials sobre serveis i recursos del sector, beques i ajuts.

Als centres que disposen d'unitats de suport a l'educació especial (USEE), a més de la coordinació i de les tasques descrites anteriorment, es fa necessària una coordinació continuada entre els professors de la USEE, l'orientador del centre i l'EAP, amb la finalitat de programar, seguir i avaluar les competències descrites en el Pla Individualitzat de l'alumne (PI) i acompanyar els docents per donar la resposta educativa adequada a aquests alumnes dins l'aula.

2 Criteris d'assignació de professors al centre per a la tutoria

Els criteris per a la definició dels equips docents i l'elaboració dels horaris, en el marc de les normes d'organització i funcionament del centre, han de prioritzar l'acció tutorial i l'orientació com a processos que afavoreixen l'assoliment de les competències i l'èxit educatiu de l'alumne.

La tutoria dels grups classe, en especial en els dos primers cursos de l'ESO, és convenient que s'assigni, en la mesura del possible, atenent als criteris següents:

- professors de les matèries comunes o professor orientador
- professors amb experiència al centre
- un mateix professor tutor en els dos cursos consecutius

A banda de la tutoria grupal, els centres que opten per una organització diferenciada de la tutoria individual per enfortir l'acompanyament personalitzat i l'orientació en el centre per a tots els alumnes o només una part, han d'especificar en les seves normes d'organització i de funcionament els criteris per a l'assignació de la tutoria individual.

3 Consideracions per a l'orientació acadèmica i professional

L'orientació acadèmica i professional complementa de manera gradual l'aprenentatge competencial de l'alumne a mesura que el seu projecte formatiu es va desenvolupant. Per aquesta raó les actuacions per a l'orientació acadèmica i professional han de formar part de la programació general anual, per donar resposta tant a la projecció professional com a la continuïtat formativa dels alumnes.

Els objectius d'aquesta orientació són:

- Mostrar la relació entre l'itinerari formatiu amb l'assoliment de les competències bàsiques.
- Desvetllar els interessos i/o expectatives professionals a través d'eines i recursos adients.
- Relacionar les opcions formatives amb diversos entorns professionals.

Per dur a terme les actuacions d'orientació acadèmica i professional els centres han de tenir en compte els aspectes següents:

- Considerar l'orientació educativa com un eix del projecte educatiu, el compromís de

- la direcció i la dinamització i participació en equip dels altres professionals.
- Transformar les intencions educatives en propostes concretes a partir d'estratègies metodològiques planificades.
 - Desenvolupar activitats d'ensenyament i aprenentatge que condueixin a resultats relacionats amb les competències professionals.
 - Relacionar les competències bàsiques amb les professionals.
 - Motivar l'alumne vers una perspectiva de formació al llarg de la vida.
 - Planificar de manera gradual les actuacions dins l'etapa educativa.
 - Avaluar el grau d'assoliment de les activitats i la identificació dels aspectes a millorar i la proposta d'accions de progrés.

El professional referent per dinamitzar, planificar, seguir i avaluar l'orientació acadèmica i professional és l'orientador, conjuntament amb l'equip de tutors i d'acord amb l'equip directiu.

Els espais i els temps per treballar els continguts de l'orientació acadèmica i professional són, en especial, els de la tutoria, però també cal treballar-la en les activitats d'àrea, d'aula, de centre i d'entorn quan aquestes van adreçades a fer visible la projecció de tasques quotidianes, ja siguin acadèmiques, personals o socials.

En aquest treball de projecció acadèmica i professional cal comptar amb els agents educatius de l'entorn i, de manera molt especial, amb la participació dels referents familiars.

Les activitats d'orientació acadèmica i professional a tercer i quart d'ESO hauran d'ajudar els alumnes a visibilitzar i concretar els itineraris formatius més adequats a les seves potencialitats i ajustats als seus objectius professionals futurs.

4 Eines d'acompanyament i seguiment dels alumnes

Les eines d'acompanyament i seguiment dels alumnes ajuden i afavoreixen el seu desenvolupament global. Contribueixen al procés autonomitzador de l'alumne a partir de l'autoreflexió i l'autoanàlisi sobre el seu aprenentatge personal, acadèmic i professional.

Aquestes eines es divideixen en dos grans grups:

- a. Eines d'avaluació formativa inherents als models didàctics competencials i orientadors (fitxes de reflexió sobre l'aprenentatge, pautes d'interrogació, rúbriques).
- b. Eines de tutoria afavoridores de l'autoconeixement, la reformulació i definició d'accions de canvi i millora (projectes de millora personal).

5 Recursos per a l'orientació acadèmica i professional

El Departament d'Ensenyament ofereix suports i serveis als docents, tutors i orientadors dels serveis i centres educatius.

El web [Estudiar a Catalunya](#) informa de l'oferta formativa a Catalunya i de les vies per accedir a les diferents opcions ocupacionals. També facilita suggeriments d'activitats, models i eines per al treball intel·lectual i l'autoconeixement.

La Xarxa Telemàtica Educativa de Catalunya (XTEC), dins la secció Currículum i Orientació > [Orientació educativa](#), conté materials, enregistraments d'experiències de centre i fonaments teòrics de l'orientació educativa.

El Saló de l'Ensenyament i les fires i salons comarcals dels municipis ofereixen la informació actualitzada i personalitzada de l'àmplia oferta d'estudis i formació ocupacional presencial i a distància.

PQPI: desenvolupament i aplicació

1 Finalitats dels PQPI

Els PQPI s'adrecen a joves que, tot i tenir en comú no haver acreditat l'ESO, tenen diversitat de capacitats i de nivells formatius, així com diferents interessos i objectius professionals i de formació. Aquests programes tenen la finalitat de facilitar la inserció sociolaboral dels alumnes i/o la seva continuïtat formativa, preferentment en cicles formatius de grau mitjà.

2 Implantació i autorització

2.1 Informació per als centres públics

La Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial implanta PQPI en els centres que depenen del Departament d'Ensenyament.

El Departament d'Ensenyament i les administracions locals organitzen, mitjançant conveni, una oferta específica de PQPI en la tipologia "Pla de transició al Treball" (PQPI-PTT). Per al seu desenvolupament el Departament d'Ensenyament compta, en alguns casos, amb les instal·lacions de centres públics de secundària.

La gestió i el seguiment d'aquests programes impartits en centres públics corresponen a la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial, sens perjudici de les funcions de la Inspecció d'Educació en l'àmbit de les seves competències. En el cas dels programes Pla de Transició al Treball que es desenvolupen a la ciutat de Barcelona, la gestió correspon al Consorci d'Educació de Barcelona.

2.2 Informació per als centres privats

El Departament d'Ensenyament autoritza a impartir programes de qualificació professional inicial als centres educatius i als establiments de formació de les administracions locals o d'entitats privades, segons la convocatòria específica per impartir programes de qualificació professional inicial per al curs acadèmic 2013-2014, en el marc del que preveuen els [articles 27 i 28](#) del Decret 140/2009.

En el cas de centres o entitats de titularitat privada, el seguiment dels programes correspon a la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial, sens perjudici de les funcions de la Inspecció d'Educació en l'àmbit de les seves competències.

3 Currículum

Els PQPI estan integrats per mòduls obligatoris (mòduls A i B) i per mòduls voluntaris (mòduls C). Els mòduls C condueixen a l'obtenció del graduat en educació secundària obligatòria.

Consulteu el [currículum formatiu dels mòduls obligatoris](#) dels PQPI al web de la XTEC.

3.1 Mòduls A o mòduls obligatoris específics

Els mòduls específics (mòduls A; vegeu l'[article 9](#) del Decret 140/2009) desenvolupen les competències d'un perfil professional i, en general, tenen com a referència les unitats de competència de les qualificacions professionals de nivell 1 del Catàleg de qualificacions professionals.

Cada PQPI respon a un perfil professional dels inclosos en el [repertori de programes](#) de qualificació professional (vegeu-ne la relació i el desenvolupament al web de l'XTEC).

El repertori de perfils incorpora cinc perfils professionals dels PQPI establerts amb caràcter experimental per la [Resolució ENS/102/2011](#), de 4 de gener. En el disseny curricular d'aquests perfils s'estableixen correspondències entre els mòduls formatius d'aquests PQPI i la formació de cicles formatius de grau mitjà amb l'objectiu de facilitar la continuïtat formativa dels alumnes i la capitalització de la formació superada d'acord amb el que també preveuen els articles 2 i 6 del [Decret 284/2011](#), d'1 de març, d'ordenació general de la formació professional inicial.

3.2 Projecte integrat

Els mòduls A o mòduls obligatoris específics inclouen el mòdul de projecte integrat, de caràcter obligatori, que ha de possibilitar a cada jove la realització d'un treball pràctic

globalitzat en què haurà d'aplicar continguts transversals de tots els mòduls obligatoris. El projecte integrat ha d'estar relacionat amb el perfil professional i/o el coneixement de l'entorn professional.

El projecte integrat implica una feina interdisciplinària, afavoridora de la integració de coneixements, que promou el treball en equip i l'aplicació dels aprenentatges en un context real.

El projecte integrat en els PQPI té per objectiu que l'alumne sigui capaç d'integrar, aplicar i valorar les competències assolides, tant les professionals específiques com les més bàsiques i generals, mitjançant la formulació i la realització d'un projecte adequat als objectius del programa.

La concreció del projecte integrat pot prendre formes diverses i variades, en funció del perfil professional impartit, de les col·laboracions que s'estableixen amb l'entorn i de les possibilitats que aquest pot oferir. S'aconsella optar per models que promoguin la màxima vinculació amb l'entorn productiu, el treball en contextos reals i l'exposició i difusió del treball a l'exterior.

El projecte integrat té una càrrega horària d'entre 30 i 60 hores, incloses en els mòduls A, i es fa preferentment cap a finals del curs escolar.

3.3 Formació en centres de treball (FCT) dels PQPI

L'FCT en els PQPI es regula per l'[Ordre ENS/193/2002](#), de 5 de juny, desenvolupada en el document que el Departament d'Ensenyament publica anualment: "[Normativa de les pràctiques i estades en les empreses. Instruccions d'aplicació](#)".

D'acord amb els objectius dels programes de qualificació professional inicial, els mòduls A o mòduls obligatoris dels PQPI inclouen la formació en centres de treball o FCT (pràctiques en empreses o centres de treball). L'objectiu és posar l'alumne en contacte amb el món laboral i completar la seva formació en un context productiu real tot adaptant-se de manera responsable i participativa a les normes i a les situacions que es plantegen en un centre de treball, així com afrontant-se amb progressiva autonomia a les tasques encomanades.

L'FCT té una durada d'entre 150 i 250 hores, i en cap cas no ha de superar el 25% de la durada total dels mòduls obligatoris (mòduls A i B). L'FCT es pot iniciar a partir del segon trimestre del curs, preferentment a partir del mes de febrer, i acaba normalment abans del 30 de juny de 2014. El termini de realització de l'FCT es pot allargar per motius raonats i sempre que la persona responsable de les pràctiques en pugui fer el seguiment. En cap cas no es pot fer durant el mes d'agost.

L'FCT es realitzarà, amb caràcter general, en règim d'alternança amb la formació teoricopràctica en el centre. Durant aquest període cal reduir l'horari de formació teoricopràctica si l'alternança és entre matí i tarda. També es poden organitzar models d'alternança que comportin 2 o 3 dies a la setmana de formació en el centre educatiu i 3 o 2 dies de formació en el centre de treball o, en casos excepcionals, una

concentració més gran de l'FCT al final del període formatiu. Tanmateix, en qualsevol sistema d'alternança cal assegurar l'assistència al centre formatiu com a mínim un dia a la setmana, en horari sencer, o bé en horari de matí o tarda, fins a finals de curs.

3.4 Mòduls B o mòduls de formació de caràcter general

Els mòduls formatius de caràcter general (mòduls B; vegeu l'[article 10](#) del Decret 140/2009) són:

- mòdul de desenvolupament i recursos personals
- mòdul de coneixement de l'entorn social i professional
- mòdul d'aprenentatges instrumentals bàsics

Vegeu l'[estructura en crèdits](#) de cada mòdul B al web de la XTEC.

Els mòduls B han d'incloure un crèdit de tutoria en grup de 35 hores de durada.

El centre educatiu pot afegir un mòdul B formatiu opcional a cada PQPI per tal de respondre a les necessitats específiques del col·lectiu destinatari i del seu entorn, que completi el currículum i contribueixi a assolir-ne els objectius.

3.5 Mòduls voluntaris C: mòduls per a l'obtenció del títol de graduat en educació secundària obligatòria

Els mòduls C dels PQPI tenen caràcter voluntari i es poden cursar en paral·lel o posteriorment als mòduls obligatoris (vegeu l'[article 11](#) del Decret 140/2009).

Els mòduls C per a l'obtenció del graduat en educació secundària obligatòria estan constituïts per un conjunt de mòduls integrats en el currículum de l'educació secundària per a persones adultes. La informació sobre els mòduls C és a l'annex 5 del [Decret 161/2009](#), de 27 d'octubre, i a l'[Ordre ENS/154/2011](#), de 14 de juny.

Els alumnes que cursen i superen els mòduls C dels PQPI obtenen la titulació de graduat en educació secundària obligatòria sempre que hagin superat els mòduls obligatoris del PQPI.

L'opció de cursar els mòduls C ha de ser fruit de la valoració conjunta del tutor amb cada alumne (si escau, també amb la família) i s'ha de plantejar com una oportunitat real. Per això, per a cada jove que vulgui cursar els mòduls C el centre on els cursi estableix un pla individualitzat, que defineix tant la formació que ha de fer com el moment i el ritme més adequat per desenvolupar-la.

Si els mòduls C es cursen en paral·lel als obligatoris, s'aconsella fer un màxim d'entre 2 i 4 mòduls (preferentment llengua catalana, llengua castellana i matemàtiques).

Els alumnes que presenten grans dèficits en les àrees instrumentals han de cursar, prèviament, mòduls d'iniciació o de reforç, d'acord amb l'orientació que faci el centre i el pla individualitzat establert.

Poden impartir mòduls C els centres de titularitat del Departament d'Ensenyament que tenen implantats els ensenyaments de l'educació secundària obligatòria per a les persones adultes, i els centres municipals i privats que tenen autoritzats aquests mateixos ensenyaments.

Així mateix, poden impartir els mòduls C, als seus alumnes dels PQPI, els centres privats que imparteixen els mòduls obligatoris PQPI i que tenen autoritzada l'etapa d'educació secundària obligatòria.

Els mòduls C també es poden cursar en la modalitat d'ensenyament a distància a l'Institut Obert de Catalunya.

4 Atenció personalitzada i tutoria dels alumnes

L'atenció personalitzada, la tutoria i l'orientació dels alumnes dels PQPI són elements clau en el seu desenvolupament. Comporten tant el seguiment i l'atenció personal individualitzada com el seguiment general de l'evolució del grup i l'acompanyament i seguiment de la inserció laboral i/o educativa que es fan de manera contínua al llarg de tot el programa.

L'atenció individualitzada té com a finalitats:

- El seguiment del procés formatiu de cada jove.
- L'orientació personal, acadèmica i professional necessària per definir el seu projecte de futur.
- L'acompanyament en la inserció laboral i/o educativa a la finalització del programa.

Cada centre o entitat que imparteix PQPI ha de concretar els objectius, els continguts i les activitats que es duen a terme en relació amb:

- L'orientació personal, acadèmica i professional de l'alumne.
- La cohesió i dinamització del grup.
- La coordinació de l'activitat educativa entre els membres de l'equip docent.
- La comunicació del centre amb les famílies de l'alumne i altres serveis de l'entorn.
- La col·laboració en els aspectes organitzatius generals del centre o de l'entitat.

L'acció tutorial ha de ser compartida per tot l'equip docent. Entre els components de l'equip s'ha de garantir la realització de, com a mínim, tres sessions individuals d'atenció per trimestre a cada alumne.

El tutor de grup és un dels membres de l'equip docent, presideix les sessions d'avaluació i desenvolupa les sessions periòdiques de tutoria de grup. Aquesta persona és normalment la responsable, en el centre o entitat que imparteix els mòduls A i B, de coordinar i recollir les informacions de tot l'equip docent dels mòduls obligatoris sobre cada alumne i de coordinar-se, si escau, amb el centre on cada alumne cursa els mòduls C.

5 Destinataris, accés i permanència

5.1 Requisits d'edat

La regulació de les condicions d'edat per accedir a cursar un PQPI és a l'[article 5](#) del Decret 140/2009. En cas de vacants en un programa, un cop inscrites les persones que compleixin les condicions d'edat establertes en els punts 1 i 2 de l'article esmentat, s'hi poden inscriure també persones fins a una edat màxima de 24 anys complerts abans de l'acabament del curs.

5.2 Matriculació als mòduls obligatoris (mòduls A i B) del PQPI

5.2.1 Informació per als centres públics

El calendari i els protocols de preinscripció als programes de qualificació professional inicial organitzats i gestionats pel Departament d'Ensenyament es regulen per al curs 2013-2014 en la [Resolució ENS/367/2013](#), de 18 de febrer, del procediment de preinscripció i matrícula de l'alumnat als centres del Servei d'Educació de Catalunya i altres centres educatius, en els diversos ensenyaments sostinguts amb fons públics. El període de matriculació per als alumnes inscrits a aquests programes és, de manera general, del 2 al 12 de setembre de 2013. A partir del 13 de setembre de 2013 i fins al 30 de novembre de 2013 s'ocuparan vacants segons llista d'espera o noves sol·licituds.

5.2.2 Informació per als centres privats

El termini per a la presentació de sol·licituds s'inicia, de manera general, durant el mes de maig. El període de matriculació per als alumnes inscrits és, de manera general, del 2 al 12 de setembre de 2013. A partir del 13 de setembre de 2013 i fins al 30 de novembre de 2013 s'ocuparan vacants segons llista d'espera o noves sol·licituds.

5.3 Condicions de permanència en els PQPI

Amb caràcter general, tenen preferència per ocupar les places les persones que cursen per primer cop un PQPI. Tanmateix, i d'acord amb l'[article 21](#) del Decret 140/2009, els alumnes que havent finalitzat el curs no assoleixin tots els objectius previstos dels mòduls obligatoris d'un PQPI poden continuar la seva formació i cursar els mòduls no superats en el mateix centre durant, com a màxim, un altre curs acadèmic.

De manera excepcional, si un alumne, per motius raonats, no va cursar l'FCT en el curs acadèmic corresponent, pot matricular-se un nou curs i se li mantindran les qualificacions dels mòduls obligatoris superats en el seu moment. En aquests casos cal que l'alumne presenti una instància de sol·licitud, torni a formalitzar la matrícula i aporti

els documents que en justifiquen la permanència, així com, si escau, la fotocòpia compulsada del certificat acadèmic final. Aquests alumnes no es comptabilitzen en el còmput d'alumnes matriculats en un grup. El centre ha d'assegurar l'organització, el seguiment i l'avaluació de l'FCT en aquests casos.

5.4 Trasllet de matrícula

Si en el transcurs del curs acadèmic, per canvi de domicili, un alumne no pot completar la formació en un centre o establiment, pot sol·licitar el trasllat del seu expedient a un altre centre o establiment on s'imparteixi el mateix perfil professional, sempre que hi hagi vacants en el nou centre o establiment d'acollida. En aquests casos, el centre on s'ha matriculat prèviament ha de gestionar el trasllat d'expedient al nou centre o establiment.

5.5 Accés i matriculació als mòduls voluntaris dels PQPI (mòduls C)

El calendari i els protocols de preinscripció als mòduls C que es cursen en els centres de formació de persones adultes es regulen per al curs 2013-2014 en la [Resolució ENS/367/2013](#).

Per matricular-se als mòduls C, que es cursen en els centres de formació de persones adultes, cal presentar:

- Si l'alumne ja ha superat els mòduls obligatoris del PQPI, el "Certificat acadèmic - mòduls A, B", que es troba dins dels models "Documents d'avaluació - Mòduls A, B".
- Si l'alumne encara està cursant els mòduls obligatoris dels PQPI, el certificat del centre on està matriculat, segons el model "Certificat per a la matriculació als mòduls C".

Aquests certificats els genera l'aplicació de gestió dels PQPI.

5.5.1 Informació complementària per als centres privats (PQPI)

Per als alumnes que hagin de cursar els mòduls C en el mateix centre on cursen o han cursat els mòduls obligatoris (sempre que aquest centre compleixi les condicions per impartir-los), la inscripció i la matriculació es faran d'acord amb el que s'estableix en el segon paràgraf d'aquest apartat en relació amb la matriculació als mòduls A i B.

6 Aspectes organitzatius

6.1 Configuració de grups

D'acord amb l'[article 15](#) del Decret 140/2009, de 8 de setembre, els grups es configuren, amb caràcter general, amb un mínim de 10 i un màxim de 15 alumnes. Aquest nombre es podrà incrementar en funció de la demanda de places en determinats programes o territoris. Es pot fer la inscripció en grups ordinaris d'alumnes amb necessitats educatives específiques (NEE), sempre que puguin desenvolupar-se en un lloc de treball i, per tant, fer la formació en centres de treball, així com assolir alguna de les unitats de competència del perfil professional.

En el cas que totes les persones del grup siguin persones amb discapacitat, el nombre mínim per grup és de 6 joves, i el màxim, de 10. En aquest cas el PQPI es pot planificar en la perspectiva de dos cursos escolars.

6.1.1 Informació complementària per als centres públics

La incorporació dels alumnes amb NEE es farà d'acord amb la reserva de places i el procés de preinscripció i matrícula que estableix la [Resolució FNS/367/2013](#), de 18 de febrer. En els grups PQPI ordinaris on la plaça de reserva per a alumnes amb NEE sigui ocupada per un alumne amb NEE de tipus A, es farà una reducció de ràtio d'una plaça.

6.2 Durada

La durada dels mòduls en què s'articula un PQPI es regeix pels [articles 12 i 13](#) del Decret 140/2009, d'acord amb els quals:

- El conjunt de mòduls obligatoris (mòduls A i B) té, amb caràcter general, una durada d'un curs escolar i comprèn entre 800 i 1.100 hores.
- Els mòduls A requereixen entre el 50% i el 70% de la durada dels mòduls obligatoris, incloent-hi el temps destinat a l'FCT. El currículum dels mòduls A de cada perfil professional n'estableix la durada mínima.
- L'FCT té una durada d'entre 150 i 250 hores, i en cap cas no ha de superar el 25% de la durada dels mòduls obligatoris.
- La durada del conjunt dels mòduls B l'estableix cada centre i no pot ser inferior al 30% ni superior al 50% de la durada dels mòduls obligatoris. Si un centre dissenya un quart mòdul B de caràcter opcional, aquest ha d'ajustar la seva durada al 10% de la durada del total dels mòduls B.

La durada i la temporització dels mòduls C es detallen en l'annex 5 del [Decret 161/2009](#), de 27 d'octubre.

6.3 Calendari, horaris i temporització

Les activitats lectives dels mòduls obligatoris dels PQPI s'inicien, amb caràcter general, no més tard del dia 1 d'octubre de 2013. L'horari d'impartició dels mòduls obligatoris s'estén de dilluns a divendres i entre les 8 i les 22 hores. No es poden fer més de 7 hores diàries de formació teoricopràctica en el centre formatiu.

7 Avaluació dels aprenentatges

7.1 Regulació

L'avaluació es regeix pels [articles 17 i 18](#) del Decret 140/2009, d'acord amb els quals l'avaluació dels alumnes és contínua, formativa i global, i pren com a referència els criteris d'avaluació establerts en el currículum. Ha de tenir en compte el punt de partida en el moment de la incorporació de cada alumne al programa, el seu progrés i les competències assolides.

S'han de fer, com a mínim, tres sessions d'avaluació durant el programa, inclosa l'avaluació final.

Cal fer un seguiment sistemàtic de les activitats fetes pels alumnes i tenir-ne un registre i una valoració personalitzats. S'impulsaran les activitats d'autoavaluació, per implicar al màxim l'alumne en el procés d'avaluació i aprenentatge, i s'utilitzaran activitats i instruments d'avaluació diversos.

7.2 Documentació de l'avaluació

Els documents oficials d'avaluació són els establerts a l'[article 22](#) del Decret 140/2009. Per a la formalització dels processos de l'avaluació acadèmica i de la certificació, així com per a l'expedició dels documents oficials, s'ha d'utilitzar l'aplicació de gestió de programes de qualificació professional inicial dissenyada pel Departament d'Ensenyament que integra aquestes funcions. Es poden consultar els models a "Documents d'avaluació - Mòduls A, B".

Els centres on s'imparteixen programes de qualificació professional inicial han d'arxivar i custodiar l'expedient acadèmic, així com tots els altres documents oficials d'avaluació.

El Departament d'Ensenyament determina els instituts que han de custodiar l'expedient acadèmic, així com tots els altres documents oficials d'avaluació dels programes de qualificació professional inicial de la tipologia PQPI-PTT.

7.3 Orientacions per a l'avaluació dels mòduls A

El referent bàsic per a l'avaluació dels mòduls A són les realitzacions professionals de

cada unitat de competència (UC) i la formació associada a cada mòdul formatiu.

En el cas dels perfils professionals establerts en la [Resolució ENS/102/2011](#), de 4 de gener, els referents bàsics per a l'avaluació han de ser els resultats d'aprenentatge i els criteris d'avaluació definits per a cadascun dels perfils.

Llevat del mòdul FCT (vegeu més endavant), la qualificació de cada mòdul A es fa en termes numèrics, d'1 a 10, sense decimals. La qualificació del projecte integrat es fa també en termes numèrics d'1 a 10.

El conjunt dels mòduls A té una qualificació global que s'expressa numèricament, amb un decimal, i s'obté de ponderar amb un 90% la mitjana aritmètica de les qualificacions parcials corresponents a cada mòdul A, i amb un 10% la qualificació corresponent al projecte integrat.

Per obtenir una qualificació positiva global dels mòduls A no és necessària la superació (o qualificació positiva) de tots els mòduls. Quan un mòdul A relacionat amb una unitat de competència (UC) acreditable no s'ha superat, la UC corresponent no queda acreditada i, per tant, no s'ha de fer constar en la relació d'UC acreditades que figuren en la certificació acadèmica final del PQPI.

La qualificació igual o superior a 5 d'un mòdul A relacionat amb una UC permet l'acreditació de la UC fins i tot quan la qualificació global del conjunt dels mòduls A sigui inferior a 5. El mòdul d'FCT es qualifica en termes d'"apte" o "no apte". La qualificació d'"apte" en l'FCT és un requisit indispensable per a la superació d'un PQPI. En cas que l'FCT sigui qualificada de "no apte", no es pot fer el còmput de la qualificació global dels mòduls A ni es pot obtenir, per tant, qualificació final del PQPI.

7.4 Orientacions per a l'avaluació dels mòduls B

L'avaluació dels mòduls B s'ha de fer tenint en compte els criteris i indicadors d'avaluació de les competències establertes en el currículum i el progrés de l'alumne al llarg del curs. En qualsevol de les unitats formatives establertes per cada centre per desenvolupar el contingut dels mòduls B convé avaluar els continguts transversals que contingui, especialment els instrumentals bàsics.

Les qualificacions de cada mòdul B es fan numèricament, d'1 a 10, sense decimals. Es determina una qualificació per al conjunt dels crèdits que integren el mòdul de desenvolupament i recursos personals i una altra qualificació per al conjunt dels crèdits que integren el mòdul de coneixement de l'entorn social i professional.

En el mòdul d'aprenentatges instrumentals bàsics, en canvi, s'han d'avaluar específicament el crèdit de comunicació, el crèdit de matemàtiques i el crèdit TIC. La mitjana aritmètica resultant dels 3 crèdits que el componen dona lloc a la qualificació del mòdul d'aprenentatges instrumentals bàsics.

El conjunt dels mòduls B té una qualificació global que s'expressa en termes numèrics, amb un decimal, i és el resultat de la mitjana aritmètica de les qualificacions dels tres mòduls B. En el cas que un centre organitzi un quart mòdul B opcional, la qualificació

obtinguda s'ha de considerar en la qualificació global conjunta dels mòduls B amb un pes ponderat d'un 10% (la qual cosa significa que la qualificació de cadascun dels altres tres mòduls B s'ha de ponderar amb un 30%).

7.5 Qualificació final del PQPI

Per als alumnes que cursen els mòduls obligatoris A i B, la qualificació final del programa es determina, tal com estableix l'[article 18.4](#) del Decret 140/2009, per la mitjana aritmètica de la qualificació global dels mòduls A i de la qualificació global dels mòduls B. La qualificació final del programa s'expressa en termes numèrics en l'escala de l'1 al 10, amb dues xifres decimals.

La superació del PQPI requereix que la qualificació final del programa sigui igual o superior a 5, i que la qualificació de la formació en centres de treball sigui "apte".

De manera general, l'avaluació final positiva d'un PQPI requereix, com a mínim, el 70% d'assistència a les activitats de formació. Quan les absències estan justificades per raons de salut o per circumstàncies personals o familiars greus o incorporació tardana, es pot avaluar positivament un alumne sempre que superi el 50% d'assistència i faci les activitats de recuperació corresponents.

7.6 Certificació acadèmica

Els alumnes que segueixin un PQPI obtenen un certificat acadèmic expedit pel centre o entitat on l'han cursat, tal com estableix l'[article 19](#) del Decret 140/2009.

Aquest certificat ha d'incloure la relació i qualificació final dels mòduls cursats, així com la relació d'unitats de competència acreditades i la qualificació final del programa de qualificació professional inicial. (Vegeu el model "Certificat acadèmic - mòduls A, B", dins els models "Documents d'avaluació - Mòduls A, B".)

En el cas dels perfils experimentals establerts en la [Resolució ENS/102/2011](#), el certificat ha d'incloure, a més, les correspondències de la formació superada en el PQPI amb la formació dels cicles de formació professional de grau mitjà i, per tant, el reconeixement de les corresponents unitats formatives del cicle.

Els alumnes que no finalitzen el programa i no obtenen, per tant, el certificat acadèmic però han assistit, com a mínim, a un terç de la durada total del programa, poden demanar un certificat d'assistència amb el nombre d'hores a què han assistit i el percentatge del que representa respecte del total del curs.

En el cas dels PQPI realitzats en centres d'educació especial per a grups d'alumnes NEE, en finalitzar el PQPI cada alumne rebrà un certificat on hi constaran els mòduls formatius amb avaluació positiva i la relació d'unitats de competència que acredita en l'àmbit professional corresponent.

L'aplicació informàtica de gestió dels programes de qualificació professional inicial

genera aquests documents.

8 Reconeixement de la formació. Efectes

El reconeixement de la formació del PQPI en les proves d'accés a cicles formatius de grau mitjà ve determinat per resolució del Departament d'Ensenyament.

Per obtenir el títol de graduat en educació secundària obligatòria cal haver superat els mòduls voluntaris C establerts en el currículum de l'educació secundària per a les persones adultes i tenir superats els mòduls obligatoris A i B dels PQPI. El títol l'expedeix el centre educatiu en què s'han cursat els mòduls C.

9 Informe anual per a l'avaluació dels programes de qualificació professional inicial

Als efectes de valorar el desenvolupament dels programes de qualificació professional inicial i la seva adaptació als objectius previstos, en finalitzar el curs acadèmic els centres elaboraran un informe anual adreçat a la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial del Departament d'Ensenyament, que inclogui:

- Inscripció i mobilitat dels joves inscrits.
- Desenvolupament i possibles adaptacions del currículum establert.
- Resultats globals d'aprenentatge en els diferents tipus de mòduls.
- Resultats d'inserció laboral i educativa.
- Valoració global, aspectes innovadors i propostes de millora.

10 Normativa d'aplicació

- La Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació ([article 30](#)), estableix l'ordenació general dels Programes de Qualificació Professional Inicial (PQPI).
- La Llei 12/2009, d'educació, estableix a l'[article 60](#) les bases reguladores dels programes de qualificació professional inicial a Catalunya, que han estat regulats reglamentàriament pel [Decret 140/2009](#), de 8 de setembre (DOGC núm. 5463, de 14.9.2009).
- [Ordre ENS/193/2002](#), de 5 de juny, per la qual es regula la formació pràctica a centres de treball i els convenis de col·laboració amb empreses i entitats (DOGC núm. 3657, de 14.6.2002)
- [Resolució ENS/102/2011](#), de 4 de febrer, per la qual s'estableixen amb caràcter experimental diversos perfils professionals de programes de qualificació professional inicial.

Programacions i recursos didàctics

1 Programacions didàctiques

1.1 Aspectes generals

La programació didàctica és la planificació de la tasca educativa adreçada als alumnes de cada curs de l'etapa i per a cada àrea, matèria, mòdul o àmbit de coneixements, i comporta la concreció, distribució i temporització al llarg de cada curs dels objectius, continguts i criteris d'avaluació i de la relació d'aquests elements amb les competències bàsiques i, si escau, amb les competències específiques o professionals que correspongui. Cada centre educatiu elabora les programacions didàctiques en el marc del projecte educatiu i del que estableixen els articles 14 i 17 del [Decret 102/2010](#), de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius.

En aquesta programació l'avaluació ha de permetre identificar els continguts i les competències assolides per l'alumne (vessant acreditativa), així com incorporar la pràctica de l'avaluació formativa, entesa com a mitjà per regular els aprenentatges. S'han d'identificar les dificultats i els errors i s'han de donar els suports necessaris per superar-los.

Així mateix, en les programacions didàctiques s'han d'incloure les opcions metodològiques, organitzatives i d'atenció a la diversitat de tots els alumnes, de la mateixa manera que les connexions entre les diferents àrees o matèries, amb la finalitat de garantir l'assoliment de les competències bàsiques i les específiques de cada ensenyament.

Els equips docents han de vetllar perquè la programació d'àrees, matèries o àmbits sigui coherent al llarg de cada curs i de l'etapa. Cada centre ha de determinar, en les seves normes d'organització i funcionament, els àmbits, el temps de dedicació i les persones responsables d'elaborar, revisar i actualitzar les programacions i les unitats didàctiques de les diferents àrees, matèries, àmbits i projectes i les possibles adaptacions de la programació ordinària de l'aula. S'hauran de tenir en compte les característiques dels alumnes. Aquesta tasca s'ha de fer cada curs; s'hauran de considerar les prioritzacions establertes en el centre (en el cas dels centres públics, en el projecte de direcció) i s'haurà de relacionar amb els processos d'avaluació dels aprenentatges de l'alumne, de les programacions i de la seva aplicació pràctica a les aules.

La programació didàctica de cada àrea, matèria o àmbit s'ha de formalitzar per escrit d'acord amb el projecte educatiu de centre i amb el currículum establert. El director n'ha de tenir una còpia a disposició de la Inspecció d'Educació des del començament del curs.

Les programacions han d'incloure annexat el material curricular necessari per tal que sigui utilitzat en cas de substitució de curta durada del professor. Aquest material

s'actualitzarà periòdicament al llarg del curs escolar i ha d'estar a disposició de l'equip directiu.

1.2 Educació primària

El director del centre, per a la millor organització de les substitucions de curta durada i per garantir l'atenció educativa adequada dels alumnes, preveurà:

- Disposar de material didàctic estandarditzat per àrees i nivells consistent en activitats que els alumnes hagin de fer en cas d'absència del mestre. Posteriorment, el material lliurat als alumnes es farà arribar al mestre absent per tal que el tingui en compte en el procés d'avaluació de l'alumne.
- Que cada mestre elabori material complementari de reforç o d'ampliació de les matèries que imparteix en cadascun dels cursos.

Els centres educatius disposen d'orientacions i d'informació complementària per a l'elaboració de les programacions al portal XTEC (secció [Currículum i orientació](#)), en els documents següents:

- [El desplegament del currículum i la programació al segon cicle de l'educació infantil](#)
- [Desplegament del currículum a l'educació primària](#)
- [Del currículum a les programacions. Una oportunitat per a la reflexió pedagògica a l'educació bàsica](#)

1.3 Educació secundària

En l'àmbit de llengua, la programació ha de reflectir el treball conjunt en llengua catalana i en llengua castellana de continguts, objectius, aspectes metodològics i avaluació. Així mateix, el centre ha de tenir establertes directrius de treball comunes per a l'expressió oral i escrita en totes les matèries de l'etapa.

Hi ha orientacions i informació complementària per a l'elaboració de les programacions al portal XTEC (secció "[Currículum i orientació](#)").

- [Desplegament del currículum a l'educació secundària obligatòria](#)
- [Del currículum a les programacions. Una oportunitat per a la reflexió pedagògica a l'educació bàsica](#)
- [Avaluar per aprendre. L'avaluació per millorar els aprenentatges de l'alumnat en el marc del currículum per competències](#)
- [Competències bàsiques de l'àmbit matemàtic](#)
- [Competències bàsiques de l'àmbit lingüístic](#)
- [Orientacions de les matèries d'ESO](#)
- [Orientacions sobre l'avaluació a l'ESO](#)
- [Orientacions batxillerat](#)

- [Ensenyaments professionals](#)

1.4 Educació d'adults

La concreció del currículum, que té la finalitat prioritària de garantir l'assoliment de les competències bàsiques de l'educació secundària obligatòria i les específiques de cada ensenyament que s'imparteix, es duu a terme en tres nivells successius. En primer lloc, el centre o l'aula ha d'establir les línies del desplegament curricular, per tal d'incloure-les en el seu projecte educatiu (PE). En segon lloc, s'han d'elaborar les programacions didàctiques anuals. Finalment, per a cada ensenyament s'han d'elaborar les unitats didàctiques o unitats de programació que concreten els ensenyaments i aprenentatges.

1. El nivell més general de la concreció del currículum, com a part del PE, ha de contenir el que estableix l'article 5.1.c) del [Decret 102/2010](#).

Aquesta concreció més general del desplegament curricular l'aprova i l'avalua el consell escolar del centre, en el marc del projecte educatiu (PE). En el cas de les aules de formació d'adults, l'aprovació i l'avaluació corresponen al claustre de professors.

Un segon nivell, el de les programacions didàctiques anuals, parteix dels referents normatius curriculars i del nivell general de programació didàctica inclòs, si escau, en el PE. Els equips docents han de fer la distribució anual dels continguts de cada ensenyament, així com les opcions metodològiques, organitzatives i d'avaluació en què es concretaran els processos d'aprenentatge.

Les programacions didàctiques anuals de cada ensenyament han de contenir el nom de les matèries o àmbits de coneixement i mòduls, segons correspongui, i han d'indicar també la persona de l'equip docent que assumirà la concreció del curs o nivell i del període temporal per al qual es despleguen. La programació didàctica anual està formada pels objectius, les competències bàsiques, els continguts, les connexions amb altres matèries i els criteris d'avaluació. La metodologia i els recursos didàctics s'han de derivar del plantejament d'aquesta programació anual i dels objectius i competències que es volen treballar. Aquests aspectes metodològics es concretaran en les programacions de les unitats didàctiques o unitats de programació. Els diferents ritmes d'aprenentatge i adaptacions curriculars que se'n derivin també constaran en la programació de les unitats didàctiques.

1. La programació didàctica de centre l'elabora anualment l'equip directiu tenint en compte les propostes del claustre, ha d'estar a disposició de la Inspecció d'Educació per a la seva supervisió i l'aprova i l'avalua el claustre de professors.
2. Per elaborar la programació de les unitats didàctiques s'han de tenir en compte els seus components, que són:
 - Objectius d'aprenentatge.
 - Competències clau / Competències bàsiques.

- Capacitats / Continguts.
- Metodologia i seqüències didàctiques. Comprèn la tipologia d'activitats, la temporització, els materials i recursos a utilitzar, les activitats d'autoformació, les activitats que integren diferents matèries o mòduls, l'organització social de l'aula i l'atenció a la diversitat.
- Criteris d'avaluació, que han de contenir indicadors d'assoliment que evidencin els canvis i el progrés.

En un currículum basat en la formació per competències, els objectius de les unitats de programació han d'integrar les competències que es volen desenvolupar en el decurs de la unitat didàctica. S'han d'establir i redactar, per tant, uns objectius en clau de competències que tinguin en compte l'adquisició de coneixements de tipus cognitiu o intel·lectual, metodològics, actitudinals i de valors i que desenvolupin diferents graus de complexitat, des de conèixer i memoritzar fins a crear i construir, passant per comprendre, aplicar, experimentar, analitzar, sintetitzar o valorar.

Amb la supervisió del cap d'estudis o persona que en fa les funcions, correspon a cada coordinador dels ensenyaments i a cada docent elaborar la programació de les unitats didàctiques.

1.5 Ensenyaments d'idiomes

Correspon als departaments o àmbits equivalents establerts d'acord amb les normes d'organització i funcionament del centre en el marc del que disposa el [Decret 102/2010](#) l'elaboració, abans de l'inici de curs, de la programació dels ensenyaments que tenen assignats, que complementi i desplegui els currículums establerts.

La programació de cada idioma ha d'especificar:

- a. Els objectius que es pretenen assolir i la seva temporització, per cursos.
- b. L'ordenació i la temporització dels continguts.
- c. La metodologia i les situacions de treball que cal utilitzar (individual i en grup).
- d. El procediment d'avaluació que cal seguir.

A l'inici de curs, el centre ha d'informar els alumnes de les programacions i, en particular, dels objectius, els continguts i els criteris d'avaluació, i fer-ho públic a la pàgina web del centre perquè l'alumne ho pugui consultar al llarg del curs.

Els departaments o àmbits de coordinació que els substitueixin en les seves funcions d'acord amb les normes d'organització i funcionament del centre dediquen, com a mínim, el temps equivalent a una hora setmanal a reunions regulars de treball, amb la participació dels professors del mateix curs o nivell, per tal de:

- Estudiar el desenvolupament de la programació en els diferents grups i cursos.
- Consensuar i concretar els criteris d'avaluació, d'acord amb els objectius del

currículum fixat, i preparar conjuntament el material necessari (exercicis orals i escrits, proves objectives, pautes de correcció, documents d'observació sistemàtica de l'alumne, i similars).

- Analitzar els resultats que s'obtenen, per tal d'introduir en la programació les modificacions que es considerin convenients.

Aquestes reunions han de constar en l'horari dels professors i s'ha d'estendre acta dels acords que s'hi prenguin.

2 Recursos didàctics

2.1 Tecnologies per a l'aprenentatge i el coneixement

Les referències explícites a la incorporació generalitzada de les tecnologies de la informació i la comunicació en els processos d'ensenyament i aprenentatge es troben recollides tant a la [Llei 12/2009](#), del 10 de juliol, d'educació, com en el desplegament normatiu del currículum ([Decrets 142/2007](#), [143/2007](#) i [142/2008](#)), que estableix les competències bàsiques del sistema educatiu, entre les quals es troba la competència digital com a competència metodològica que han d'assolir tots els alumnes.

Les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC) ofereixen múltiples recursos per a l'acció didàctica i per a l'aprenentatge dels alumnes i esdevenen un element de motivació i de dinamització per a l'adquisició de les competències bàsiques i, en especial, de la competència digital, i de canvi i millora en els processos d'ensenyament i d'aprenentatge, és a dir, esdevenen tecnologies per a l'aprenentatge i el coneixement (TAC).

El Departament d'Ensenyament posa a disposició dels centres educatius diferents portals i serveis telemàtics on els professors i els alumnes poden trobar nombrosos recursos educatius i serveis digitals.

2.1.1 Serveis digitals

Àgora: sistema d'allotjament múltiple de Moodle i Intranet dels centres educatius i de les escoles oficials d'idiomes.

EOICampus: conjunt d'activitats interactives per a l'aprenentatge de llengües a les EOI.

Alexandria: biblioteca de recursos que permet pujar alguns tipus de materials educatius digitals, com ara cursos Moodle, per facilitar la seva posterior localització i intercanvi.

ARC: espai per compartir propostes docents associades a les competències bàsiques i al currículum.

Blogs XTEC: servei destinat a tots els usuaris de l'XTEC i als centres educatius que permet crear blogs i afegir-hi continguts.

[Merlí](#): biblioteca i cercador de recursos educatius per a totes les àrees i etapes.

[La prestatgeria](#): permet escriure llibres de manera col·laborativa a través d'Internet.

[Quaderns virtuals](#): entorn d'aprenentatge digital que permet crear materials amb diferents tipus d'activitats per tal d'avaluar el progrés i el rendiment dels alumnes.

[Zona Clic](#): conjunt d'aplicacions que permeten crear diversos tipus d'activitats educatives multimèdia mitjançant el programa CLIC.

[Xarxa docent eduCAT](#): xarxa social per als professors orientada a compartir experiència i recursos i a la formació docent entre iguals.

La meva XTEC: el compte XTEC incorpora elements i funcionalitats basats en la tecnologia Google Apps per a l'educació que ofereixen aplicacions avançades de col·laboració i comunicació: Correu web, Calendari (Google Calendar), Drive (Google Drive), Llocs web (Google Sites), Xat (Google Talk), Grups (Google Grups). Les condicions d'ús són les mateixes de l'XTEC.

Recentment s'hi han incorporat els serveis Google Vídeo (YouTube), Fotografia (Picasa) i Mapes (Maps). Tanmateix cal tenir present que les condicions d'ús d'aquests tres serveis són les generals de Google.

Aquests serveis s'orienten al treball personal i col·laboratiu dels professors en l'exercici de la seva tasca. Es recomana una cura especial en la configuració de la privacitat dels serveis quan s'utilitzin per al tractament de dades d'alumnes.

2.1.2 Pla TAC de centre

Per tal que el procés d'implementació dels recursos digitals en els processos d'ensenyament i aprenentatge es desenvolupi de manera harmònica, és necessari un Pla TAC específic que formi part del projecte educatiu del centre. El Pla TAC ha d'establir unes directrius clares per a l'ús eficient de les tecnologies, assegurar la competència digital dels alumnes, la integració curricular i l'ús inclusiu dels recursos digitals i la innovació metodològica.

Per facilitar-ne la redacció i el desplegament, el Departament d'Ensenyament posa a disposició dels centres l'aplicació telemàtica Pla TAC, dins l'entorn Projecte de Centre (PD Centre) amb accés des de l'[XTEC](#) i el [Portal de centres](#).

La documentació relacionada amb l'elaboració del Pla TAC (Recomanacions per a l'elaboració del Pla, Manual d'ús de l'aplicació, recursos TAC, plantilles, exemples d'informe, etc.) es troba recollida en la pàgina de l'XTEC, [Pla TAC](#).

2.2 Biblioteca escolar

La biblioteca escolar, de la qual tots els centres han de disposar ([article 88.1](#) de la Llei d'educació), és un recurs més per a l'assoliment dels objectius del projecte educatiu de

cada centre. Les funcions de la biblioteca escolar s'han de preveure precisament a partir dels objectius del projecte educatiu i les activitats planificades en relació amb la biblioteca. D'altra banda, també cal tenir en compte que els serveis oferts a la comunitat escolar, per part de la biblioteca, formen part de la programació general anual del centre.

La biblioteca escolar és un espai educatiu i dinàmic, un centre de recursos que conté documents en tot tipus de suport per a l'aprenentatge i per a la recerca. És un servei per al desenvolupament del currículum i dels altres aspectes del projecte educatiu de centre adreçat als professors, als alumnes i a tota la comunitat escolar. La seva missió és facilitar l'accés i difondre els recursos d'informació tot afavorint els processos de creació del coneixement.

La biblioteca és un recurs fonamental per a l'adquisició de les competències bàsiques i el desplegament dels continguts curriculars en totes les àrees, matèries i etapes educatives. Esdevé, doncs, un element clau per a l'assoliment de la competència informacional, el foment de la lectura i l'adquisició d'aprenentatges autònoms.

La biblioteca escolar es comunica i interacciona amb les seves comunitats d'usuaris utilitzant les tecnologies de la informació i la comunicació i s'integra als entorns virtuals d'aprenentatge i als sistemes d'informació del centre. D'aquesta manera, una biblioteca deixa de ser exclusivament un espai físic i esdevé una biblioteca que conté, també, espais virtuals per a la consulta i per a la comunicació.

La biblioteca escolar estableix canals de coordinació amb els serveis educatius, la biblioteca pública i altres organismes de l'entorn, especialment en els centres en els quals es desenvolupa un pla educatiu d'entorn.

El funcionament, l'expansió i la dinamització de la biblioteca escolar al servei de l'aprenentatge i el coneixement giren a l'entorn de quatre àmbits:

- L'organització de la informació i del fons documental
- El pla de lectura del centre
- La competència informacional
- La dinamització dels seus serveis i recursos

Al portal XTEC, en el programa [biblioteca escolar "puntedu"](#), hi ha informació addicional amb orientacions sobre l'organització i el funcionament de la biblioteca escolar.

Tot i que els centres disposen d'autonomia per decidir la millor manera de garantir l'eficiència i l'eficàcia en l'ús del recurs de la biblioteca escolar, es recomana que en cada centre es designi una persona de l'equip docent que coordini la seva utilització i se'n responsabilitzi expressament. Així mateix, es recomana la creació d'una comissió de biblioteca, amb les següents funcions, entre altres:

- Establir criteris i formes de funcionament de la biblioteca, d'acord amb el projecte educatiu i les normes d'organització i funcionament.
- Identificar les necessitats lectores i d'informació dels diferents sectors de la comunitat escolar i donar-hi resposta.

- Elaborar i avaluar el projecte de biblioteca d'acord amb la Programació general anual del centre.
- Donar suport als projectes i activitats que es desenvolupen des de la biblioteca a tota la comunitat educativa i fer-ne difusió.

2.3 Llibres de text

Els llibres de text i altres materials didàctics no requereixen autorització prèvia del Departament d'Ensenyament, d'acord amb el que estableix la [Llei orgànica 2/2006](#), de 3 de maig, d'educació.

L'elecció dels llibres de text i d'altres materials didàctics correspon al centre educatiu en el marc de l'exercici de l'autonomia pedagògica. Correspon als professors del centre vetllar perquè els materials seleccionats siguin adients a l'edat dels alumnes i al currículum establert.

Els llibres de text escollits pels centres, excepte els de llengua castellana i literatura i els de llengües estrangeres, han de ser normalment en català ([art. 11.2](#) de la Llei d'educació). A la Vall d'Aran seran en aranès denominació que pren l'occità a l'Aran aquells que les disposicions específiques estableixin.

Amb caràcter general, els llibres de text en suport imprès o digital no es poden substituir abans de transcórrer un període mínim de quatre anys. Abans d'aquest termini, i si el motiu està justificat (per exemple el canvi de suport del llibre de text), el director dels serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, l'òrgan competent del Consorci d'Educació, amb informe previ de la Inspecció d'Educació, pot autoritzar-ne la substitució.

D'acord amb la normativa vigent, els centres educatius han de fer pública, abans del 30 de juny, la relació de llibres de text seleccionats per al curs següent, per cursos i, se n'ha d'indicar el títol, l'autoria, l'editorial i l'ISBN.

S'ha de tenir en compte que els professors i els centres educatius poden reproduir, distribuir i comunicar petits fragments de material publicat, excepte llibres de text, sense necessitat de l'autorització dels autors, d'acord amb la redacció actual del text refós de la Llei de propietat intel·lectual. En canvi, la reproducció de llibres de text sense autorització dels autors és estrictament prohibida per les lleis.

Simultaneïtat d'estudis d'ESO o de batxillerat amb estudis de dansa

1 Simultaneïtat d'estudis d'ESO amb estudis de dansa

Els alumnes que estiguin cursant ESO i, simultàniament, cursin estudis de dansa en conservatoris, centres professionals o escoles de dansa autoritzades, poden sol·licitar

la convalidació o el reconeixement de matèries en els termes que s'indiquen en aquest document.

Atès que totes aquestes possibilitats es fonamenten en el fet de simultaniejar estudis ordinaris amb els estudis de dansa, la sol·licitud ha de renovar-se cada curs.

Els alumnes que ho vulguin poden sol·licitar la convalidació o el reconeixement d'un nombre d'hores inferior a aquell a què tenen dret.

L'alumne que repeteix estudis de dansa no pot tornar a sol·licitar la convalidació o el reconeixement de la reducció del nombre de matèries d'ESO de què hagués gaudit en cursos acadèmics anteriors.

Als efectes d'aquest document, les hores d'atenció educativa alternativa a la religió es consideren dins el còmput global d'hores de les matèries optatives.

La relació dels centres autoritzats (conservatoris de dansa, centres professionals de dansa i escoles de dansa autoritzades) es pot consultar al [cercador de centres del Departament](#).

Les convalidacions i reconeixements de matèries que s'indiquen en aquest document no són d'aplicació als alumnes que estudien en centres integrats, ja que el currículum impartit en aquests centres ja té en compte la simultaneïtat dels estudis. Aquestes convalidacions i reconeixements tampoc no són d'aplicació en els estudis a distància, que tenen un currículum específic.

En el cas d'una escola de dansa en fase d'autorització, l'alumne haurà de fer la sol·licitud dins el termini previst i la convalidació o reconeixement es farà efectiu a partir de la data d'autorització de l'escola de dansa.

1.1 Alumnes que cursen estudis de dansa en un conservatori o en un centre professional

Matèries convalidables

Es poden convalidar les matèries següents:

- Educació física.
- Música (la comuna de 1r a 3r curs d'ESO).
- Matèries optatives de 1r a 3r curs d'ESO (fins a un màxim de 4 hores per curs).
- Una matèria optativa específica de 4t curs d'ESO. L'alumne cursarà en aquest cas només dues matèries optatives específiques, cap de les quals no pot ser la música.

No són convalidables ni el treball de síntesi de 1r a 3r curs ni el projecte de recerca de 4t curs.

Documentació a presentar

- "Sol·licitud de reducció de matèries de l'educació secundària obligatòria (ESO) per als alumnes que cursen estudis de dansa en un conservatori o en un centre

professional o en una escola de dansa autoritzada" (Model EDA1).

- "Certificat expedit pel conservatori o pel centre professional de dansa on s'acredita el curs que fa l'alumne/a" (Model CDA1).

Procés de convalidació

- L'interessat presenta al centre on cursa l'ESO, durant els dos primers mesos de classe, la "Sol·licitud de reducció de matèries de l'educació secundària obligatòria (ESO) per als alumnes que cursen estudis de dansa en un conservatori o en un centre professional o en una escola de dansa autoritzada" (Model EDA1), acompanyada del "Certificat expedit pel conservatori o pel centre professional de dansa on s'acredita el curs que fa l'alumne/a" (Model CDA1).
- En el moment de la seva presentació, el centre lliura a l'interessat una diligència d'acusament de recepció de la sol·licitud, amb data i signatura de persona autoritzada del centre, formulada sobre una fotocòpia de la documentació que se li ha lliurat.
- El director del centre resol la sol·licitud seguint el model de la "Resolució per la qual es concedeix la convalidació de matèries optatives i/o de la matèria d'educació física i/o de la matèria de música de l'educació secundària obligatòria (ESO) als alumnes que cursen ensenyaments professionals en un conservatori o en un centre professional de dansa" (Model EDA2).
- La resolució es notifica per escrit als interessats i, en cas de disconformitat, hom hi pot presentar recurs davant el director dels serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, davant el gerent del Consorci d'Educació en el termini de cinc dies hàbils a partir de l'endemà de la notificació de la resolució.
- En els documents d'avaluació de l'ESO es farà constar l'adaptació curricular com a pla individualitzat (PI). En els corresponents apartats d'observacions es farà constar la resolució del director del centre.
- Les matèries que s'hagin convalidat no tenen qualificació ni computen als efectes de càlcul de la nota mitjana.
- En cas que l'alumne deixi els estudis de dansa durant el primer trimestre, el conservatori o centre professional de dansa ho ha de comunicar al centre de secundària, que prendrà les mesures oportunes.

1.2 Alumnes que cursen estudis de dansa en una escola de dansa autoritzada

Matèries que es poden reconèixer

Les matèries es poden reconèixer d'acord amb dues situacions diferents, segons les càrregues horàries:

Situació 1. Alumnes amb una dedicació horària d'entre cinc (5) i set (7) hores setmanals

Se'ls pot reconèixer la matèria següent:

- Educació física.

Situació 2. Alumnes amb una dedicació horària de set (7) hores setmanals o més

Se'ls poden reconèixer les matèries següents:

- Educació física.
- Matèries optatives de 1r a 3r curs d'ESO (fins a un màxim de 4 hores per curs).
- Una matèria optativa específica de 4t curs d'ESO. L'alumne cursarà en aquest cas només dues matèries optatives específiques, cap de les quals no pot ser la música.

No es poden reconèixer ni el treball de síntesi de 1r a 3r ni el projecte de recerca de 4t curs.

Documentació a presentar

- "Sol·licitud de reducció de matèries de l'educació secundària obligatòria (ESO) per als alumnes que cursen estudis de dansa en un conservatori o en un centre professional o en una escola de dansa autoritzada" (Model EDA1).
- "Certificat expedit per l'escola de dansa autoritzada on s'acredita el curs i el nombre d'hores de dedicació setmanal que fa l'alumne/a per al reconeixement dels estudis de dansa en l'ESO i/o de la matèria d'educació física en el batxillerat" (Model CDA2).

Procés de reconeixement

- L'interessat presenta al centre on cursa l'ESO, durant els dos primers mesos de classe, la "Sol·licitud de reducció de matèries de l'educació secundària obligatòria (ESO) per als alumnes que cursen estudis de dansa en un conservatori o en un centre professional o en una escola de dansa autoritzada" (Model EDA1), acompanyada del "Certificat expedit per l'escola de dansa autoritzada on s'acredita el curs i el nombre d'hores de dedicació setmanal que fa l'alumne/a per al reconeixement dels estudis de dansa en l'ESO i/o de la matèria d'educació física en el batxillerat" (Model CDA2).
- En el moment de la seva presentació, el centre lliura a l'interessat una diligència d'acusament de recepció de la sol·licitud, amb data i signatura de persona autoritzada del centre, formulada sobre una fotocòpia de la documentació que se li ha lliurat.
- El director del centre resol la sol·licitud seguint el model de la "Resolució per la qual es concedeix el reconeixement de matèries optatives i/o de la matèria d'educació física de l'educació secundària obligatòria (ESO) als alumnes que cursen estudis de dansa en una escola de dansa autoritzada" (Model EDA3).
- La resolució es notifica per escrit als interessats i, en cas de disconformitat, hom hi pot presentar recurs davant el director dels serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, davant el gerent del Consorci d'Educació en el termini de cinc dies

hàbils a partir de l'endemà de la notificació de la resolució.

- En els documents d'avaluació de l'ESO es farà constar l'adaptació curricular com a pla individualitzat (PI). En les actes finals, s'introduirà el codi PI en la columna Atenc. Div.. Les matèries comunes Música i Educació física han de constar com a convalidades; en el bloc d'optatives no hi ha de constar cap matèria concreta com a convalidada; simplement ha de quedar de manifest que no ha cursat una part o la totalitat d'aquest bloc. En els corresponents apartats d'observacions es farà constar la resolució del director del centre.
- Les matèries que s'hagin reconegut no tenen qualificació ni computen als efectes de càlcul de la nota mitjana.
- En cas que l'alumne deixi els estudis de dansa durant el primer trimestre, l'escola de dansa autoritzada ho ha de comunicar al centre de secundària, que prendrà les mesures oportunes.
- Amb una periodicitat quadrimestral, els dos centres estableixen el "Pla de seguiment per als alumnes que cursen simultàniament l'etapa d'ESO i estudis de dansa en una escola de dansa autoritzada" (Model EDA4).
- El director del centre de secundària assigna un professor, preferentment el que imparteix l'àrea d'educació física o bé un membre de l'equip directiu, perquè actui de referent i de responsable de coordinació amb el centre de dansa on estigui matriculat l'alumne. El director del centre on està matriculat dels estudis de dansa actua com a responsable per tal de coordinar-se amb el professor del centre on l'alumne cursa l'ESO i fer el seguiment de l'alumne pel que fa al progrés i a l'assistència.
- El reconeixement està condicionat a la valoració favorable del seguiment de l'alumne. Els alumnes que no compleixin les directrius establertes en el Pla de seguiment s'incorporaran a les matèries de secundària amb les condicions que el centre de secundària determini.

2 Simultaneïtat d'estudis de batxillerat amb estudis de dansa

Els alumnes que estiguin cursant batxillerat i, simultàniament, cursin estudis de dansa en conservatoris, centres professionals o escoles de dansa autoritzades poden sol·licitar la convalidació o el reconeixement de matèries corresponents a la franja d'optativitat del batxillerat i, segons els casos, d'una matèria de modalitat en un dels dos cursos, i de l'educació física, en els termes que s'indiquen en aquest document.

Atès que totes aquestes possibilitats es fonamenten en el fet de simultaniejar estudis ordinaris amb els ensenyaments de dansa, la sol·licitud s'ha de renovar cada curs.

Els alumnes que ho vulguin poden sol·licitar la convalidació o el reconeixement d'un nombre d'hores inferior a aquell a què tenen dret.

Els alumnes que en cada curs de batxillerat cursin més de tres matèries de modalitat

per haver triat com a optativa una quarta matèria de modalitat, poden demanar la convalidació d'una matèria, encara que sigui de modalitat, si aquesta matèria excedeix de tres el nombre de matèries de modalitat que cursen.

En el segon curs de batxillerat els alumnes podran acumular les hores que corresponien al primer curs sempre que no haguessin demanat aleshores la convalidació o el reconeixement de totes o d'una part de les hores que pertocaven, tot i reunir els requisits per fer-ho.

L'alumne que repeteix ensenyaments de dansa no pot tornar a sol·licitar la convalidació o el reconeixement de la reducció del nombre de matèries de batxillerat de què hagués gaudit en cursos acadèmics anteriors, si no és que hi ha un informe positiu de l'equip docent del conservatori, centre de dansa o escola autoritzada.

La relació dels centres autoritzats (conservatoris de dansa, centres professionals de dansa i escoles de dansa autoritzades) es pot consultar al [cercador de centres del Departament](#).

Les convalidacions i reconeixements de matèries que s'indiquen en aquest document no són d'aplicació als alumnes que estudien en centres integrats, ja que el currículum impartit en aquests centres ja té en compte la simultaneïtat dels estudis.

En el cas d'una escola de dansa en fase d'autorització, l'alumne haurà de fer la sol·licitud en el termini previst i la convalidació o reconeixement es farà efectiu a partir de la data d'autorització.

2.1 Alumnes que cursen estudis de dansa en un conservatori o en un centre professional

Matèries convalidables

Es poden convalidar les matèries següents:

- Educació física.
- Matèries corresponents a la franja d'optativitat (fins a un màxim de 4 hores per curs).
- Una matèria de modalitat d'un dels dos cursos.

Documentació a presentar

- "Sol·licitud de reducció de matèries de la franja d'optativitat i/o d'una matèria de modalitat i/o de l'educació física de batxillerat basant-se en estudis de dansa en un conservatori o en un centre professional" (Model BDA1).
- "Certificat expedit pel conservatori o pel centre professional de dansa on s'acredita el curs que fa l'alumne/a" (Model CDA1).

Procés de convalidació

- L'interessat presenta al centre on cursa el batxillerat, durant els dos primers mesos

de classe, la "Sol·licitud de reducció de matèries de la franja d'optativitat i/o d'una matèria de modalitat i/o de l'educació física de batxillerat basant-se en estudis de dansa en un conservatori o en un centre professional" (Model BDA1), acompanyada del "Certificat expedit pel conservatori o pel centre professional de dansa on s'acredita el curs que fa l'alumne/a" (Model CDA1).

- En el moment de la seva presentació, el centre lliura a l'interessat una diligència d'acusament de recepció de la sol·licitud, amb data i signatura de persona autoritzada del centre, formulada sobre una fotocòpia de la documentació que se li ha lliurat.
- El director del centre resol la sol·licitud seguint el model de la "Resolució per la qual es concedeix la convalidació de matèries de la franja d'optativitat i/o una matèria de modalitat i/o de l'educació física de batxillerat basada en estudis de dansa en un conservatori o en un centre professional" (Model BDA2).
- La resolució es notifica per escrit als interessats i, en cas de disconformitat, hom hi pot presentar recurs davant el director dels serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, davant el gerent del Consorci d'Educació en el termini de cinc dies hàbils a partir de l'endemà de la notificació de la resolució.
- En els documents d'avaluació de batxillerat es farà constar l'adaptació curricular com a pla individual (PI). En els corresponents apartats d'observacions es farà constar la resolució del director del centre.
- Les matèries que s'hagin convalidat no tenen qualificació ni computen als efectes de càlcul de la nota mitjana.
- En cas que l'alumne deixi els estudis de dansa durant el primer trimestre del curs, el conservatori o centre professional de dansa ho ha de comunicar al centre de secundària, que prendrà les mesures oportunes.

2.2 Alumnes que cursen ensenyaments de dansa en una escola de dansa autoritzada

Les matèries es poden reconèixer d'acord amb tres situacions diferents, segons les càrregues horàries:

Situació 1. Alumnes amb una dedicació horària d'entre dotze (12) i quinze (15) hores setmanals

Requisits

Per poder sol·licitar el reconeixement de matèries de batxillerat cal complir els requisits següents:

- a. cursar ensenyaments en alguna de les escoles de dansa autoritzades, que es poden consultar al cercador de centres del Departament,
- b. haver superat la prova d'accés als ensenyaments de grau professional de dansa

en un conservatori o en un centre professional,
c. cursar ensenyaments de dansa que incloguin, com a mínim: dansa clàssica, música i tècniques de dansa contemporània o de dansa espanyola.

Matèries que es poden reconèixer

Les matèries que es poden reconèixer són:

- Educació física.
- Matèries corresponents a la franja d'optativitat (fins a un màxim de 4 hores per curs).

Documentació a presentar

- "Sol·licitud de reducció de matèries de la franja d'optativitat i/o una matèria de modalitat i/o de l'educació física del batxillerat basant-se en estudis de dansa en una escola de dansa autoritzada" (Model BDA3).
- "Certificat expedit per l'escola de dansa autoritzada per tal que l'alumne/a pugui acollir-se al reconeixement amb reducció de matèries de batxillerat de la franja d'optativitat, i/o d'una matèria de modalitat i/o de l'educació física" (Model CDA3).

Procés de reconeixement

- L'interessat presenta al centre on cursa el batxillerat, durant els dos primers mesos de classe, la "Sol·licitud de reducció de matèries de la franja d'optativitat i/o d'una matèria de modalitat i/o de l'educació física de batxillerat basant-se en estudis de dansa en una escola de dansa autoritzada" (Model BDA3), acompanyada del "Certificat expedit per l'escola de dansa autoritzada per tal que l'alumne/a pugui acollir-se al reconeixement amb reducció de matèries de batxillerat de la franja d'optativitat i/o d'una matèria de modalitat i/o de l'educació física" (Model CDA3).
- En el moment de la seva presentació, el centre lliura a l'interessat una diligència d'acusament de recepció de la sol·licitud, amb data i signatura de persona autoritzada del centre, formulada sobre una fotocòpia de la documentació que se li ha lliurat.
- El director del centre resol la sol·licitud seguint el model de la "Resolució per la qual es concedeix el reconeixement de matèries de la franja d'optativitat i/o de l'educació física de batxillerat basant-se en estudis de dansa en una escola de dansa autoritzada" (Model BDA4).
- La resolució es notifica per escrit als interessats i, en cas de disconformitat, hom hi pot presentar recurs en contra davant el director dels serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, davant el gerent del Consorci d'Educació en el termini de cinc dies hàbils a partir de l'endemà de la notificació de la resolució.
- En els documents d'avaluació de batxillerat es farà constar l'adaptació curricular com a pla individual (PI). En els corresponents apartats d'observacions es farà constar la resolució del director del centre.

- Les matèries que s'hagin reconegut no tenen qualificació ni computen als efectes de càlcul de la nota mitjana.
- En cas que l'alumne deixi els estudis de dansa durant el primer trimestre, l'escola de dansa ho ha de comunicar al centre de secundària, que prendrà les mesures oportunes.

Situació 2. Alumnes amb una dedicació horària de quinze (15) hores setmanals o més

Requisits

Per poder sol·licitar el reconeixement cal complir els requisits següents:

- a. cursar ensenyaments en alguna de les escoles de dansa autoritzades, que es poden consultar al cercador de centres del Departament,
- b. haver superat la prova d'accés als ensenyaments de grau professional de dansa en un conservatori o en un centre professional,
- c. cursar ensenyaments de dansa que incloguin, com a mínim: dansa clàssica, música i tècniques de dansa contemporània o de dansa espanyola.

Matèries que es poden reconèixer

Les matèries que es poden reconèixer són:

- Educació física.
- Matèries corresponents a la franja d'optativitat (fins a un màxim de 4 hores per curs).
- Una matèria de modalitat d'un dels dos cursos.

Documentació a presentar

- "Sol·licitud de reducció de matèries de la franja d'optativitat i/o d'una matèria de modalitat i/o de l'educació física de batxillerat basant-se en estudis de dansa en una escola de dansa autoritzada" (Model BDA3).
- "Certificat expedit per l'escola de dansa autoritzada per tal que l'alumne/a pugui acollir-se al reconeixement amb reducció de matèries de batxillerat de la franja d'optativitat i/o d'una matèria de modalitat i/o l'educació física" (Model CDA3).

Procés de reconeixement

- L'interessat presenta al centre on cursa el batxillerat, durant els dos primers mesos de classe, la "Sol·licitud de reducció de matèries de la franja d'optativitat i/o d'una matèria de modalitat i/o de l'educació física de batxillerat basant-se en estudis de dansa en una escola de dansa autoritzada" (Model BDA3), acompanyada del "Certificat expedit per l'escola de dansa autoritzada per tal que l'alumne/a pugui acollir-se al reconeixement amb reducció de matèries de batxillerat de la franja d'optativitat i/o d'una matèria de modalitat i/o l'educació física" (Model CDA3).
- En el moment de la seva presentació, el centre lliura a l'interessat una diligència d'acusament de recepció de la sol·licitud, amb data i signatura de persona

autoritzada del centre, formulada sobre una fotocòpia de la documentació que se li ha lliurat.

- El director del centre ha de trametre la sol·licitud i la certificació (documents CDA3 i BDA3) a la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial, la qual resoldrà, ho comunicarà al centre, i aquest a l'alumne. En el cas que l'alumne no sol·liciti la reducció de la matèria de modalitat, el director del centre resoldrà directament la sol·licitud, amb el model BDA4.
- La resolució es notifica per escrit, des del centre, als interessats i, en cas de disconformitat, hom hi pot presentar recurs en contra davant el director dels serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, davant el gerent del Consorci d'Educació de Barcelona, en el termini de cinc dies hàbils a partir de l'endemà de la notificació de la resolució, quan ha estat emesa pel director del centre. Les resolucions de la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial són recurribles davant la Secretaria de Polítiques Educatives del Departament d'Ensenyament.
- En els documents d'avaluació de batxillerat es farà constar l'adaptació curricular com a pla individual (PI). En els corresponents apartats d'observacions es farà constar la resolució de la Direcció General o del director del centre que correspongui al cas.
- Les matèries que s'hagin reconegut no tenen qualificació ni computen als efectes de càlcul de la nota mitjana.
- En cas que l'alumne deixi els estudis de dansa durant el primer trimestre del curs, el conservatori o centre professional de dansa ho ha de comunicar al centre de secundària, que prendrà les mesures oportunes.

Situació 3. Alumnes amb una dedicació horària d'entre set (7) i dotze (12) hores setmanals

Requisits

Per poder sol·licitar el reconeixement cal cursar ensenyaments en escoles de dansa autoritzades, que es poden consultar al cercador de centres del Departament.

Matèria que es pot reconèixer

La matèria que es pot reconèixer és:

- Educació física

Documentació a presentar

- "Sol·licitud de reducció de matèries de la franja d'optativitat i/o d'una matèria de modalitat i/o de l'educació física de batxillerat basant-se en estudis de dansa en una escola de dansa autoritzada" (Model BDA3).
- "Certificat expedit per l'escola de dansa autoritzada on s'acredita el curs i el nombre d'hores de dedicació setmanal que fa l'alumne/a per al reconeixement dels

estudis de dansa en l'ESO o de la matèria d'educació física en el batxillerat" (Model CDA2).

Procés de reconeixement

- L'interessat presenta al centre on cursa el batxillerat, durant els dos primers mesos de classe, la "Sol·licitud de reducció de matèries de la franja d'optativitat i/o d'una matèria de modalitat i/o de l'educació física de batxillerat basant-se en estudis de dansa en una escola de dansa autoritzada" (Model BDA3), acompanyada del "Certificat expedit per l'escola de dansa autoritzada on s'acredita el curs i el nombre d'hores de dedicació setmanal que fa l'alumne/a per al reconeixement dels estudis de dansa en l'ESO o de la matèria d'educació física en el batxillerat" (Model CDA2).
- En el moment de la seva presentació, el centre lliura a l'interessat una diligència d'acusament de recepció de la sol·licitud, amb data i signatura de persona autoritzada del centre, formulada sobre una fotocòpia de la documentació que se li ha lliurat.
- El director del centre resol la sol·licitud seguint el model de la "Resolució per la qual es concedeix el reconeixement de la matèria d'educació física de batxillerat basant-se en estudis de dansa en una escola de dansa autoritzada" (Model BDA5).
- La resolució es notifica per escrit als interessats i, en cas de disconformitat, hom hi pot presentar recurs davant el director dels serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, davant el gerent del Consorci d'Educació, en el termini de cinc dies hàbils a partir de l'endemà de la notificació de la resolució.
- En els documents d'avaluació de batxillerat es farà constar l'adaptació curricular com a pla individual (PI). En els corresponents apartats d'observacions es farà constar la resolució del director del centre.
- Les matèries que s'hagin reconegut no tenen qualificació ni computen als efectes de càlcul de la nota mitjana.
- En cas que l'alumne deixi els estudis de dansa durant el primer trimestre del curs, el conservatori o centre professional de dansa ho ha de comunicar al centre de secundària, que prendrà les mesures oportunes.

2.3 Convalidació de determinades matèries de batxillerat de la modalitat d'arts (via d'arts escèniques) amb determinades matèries dels ensenyaments professionals de dansa

Sens perjudici del que s'estableix a l'apartat *Alumnes que cursen estudis de dansa en un conservatori o en un centre professional*, els alumnes que cursen ensenyaments professionals de dansa en un conservatori o en un centre professional i el batxillerat de la modalitat d'arts en la via d'arts escèniques podran obtenir del director del centre la convalidació de determinades matèries de modalitat del batxillerat, tal com disposa el

[Reial decret 242/2009](#), de 27 de febrer.

Per obtenir la convalidació caldrà presentar un certificat acadèmic emès pel conservatori o pel centre professional de dansa que acrediti la superació de les matèries dels ensenyaments professionals de dansa que són equivalents a les matèries de batxillerat que es volen convalidar. Les matèries de batxillerat objecte de convalidació no es tenen en compte en el càlcul de la nota mitjana.

Les matèries objecte de convalidació són:

Matèria dels ensenyaments professionals de dansa	Matèria de modalitat del batxillerat de la via d'arts escèniques
amb aquestes matèries aprovades	es pot convalidar
Dos cursos de salut i cos	Anatomia aplicada
Història de la cultura i de la dansa	Història de la música i de la dansa
3r curs de música	Llenguatge i pràctica musical

- Aquestes convalidacions es fan només als alumnes que cursen la modalitat d'arts, en la via d'arts escèniques, música i dansa.
- L'alumne ha de cursar, com a mínim, una matèria de modalitat en cadascun dels dos cursos del batxillerat.

2.4 Substitució de la modalitat de batxillerat pels ensenyaments professionals de dansa ("batxillerat de dansa")

Als efectes d'aquest document, s'entén per "batxillerat de dansa" el que es compon de les matèries següents:

- Matèries comunes de batxillerat (cursades en qualsevol centre de batxillerat).
- Matèries d'ensenyaments professionals de dansa (cursades en un conservatori de dansa o en un centre professional de dansa).

Alumnes de cinquè i sisè d'ensenyaments professionals de dansa

Els alumnes que cursen el batxillerat i, simultàniament, el curs cinquè o sisè d'ensenyaments professionals de dansa en un conservatori o en un centre professional poden cursar només les matèries comunes de batxillerat. (El treball de recerca no es considera matèria comuna.) La inscripció en aquestes condicions, que es pot fer en qualsevol centre de batxillerat, no requereix una autorització específica, si bé en iniciar el batxillerat l'alumne haurà d'indicar que no vol cursar una modalitat, i caldrà que presenti al centre un certificat d'inscripció al curs cinquè o sisè d'ensenyaments professionals de dansa expedit pel conservatori o pel centre professional (model CDA1). En superar les matèries comunes de batxillerat i completar els ensenyaments

professionals de dansa, l'alumne pot sol·licitar el títol de batxiller, si bé no té dret al reconeixement de modalitat. El càlcul de la qualificació final de batxillerat d'aquest alumne l'estableix la Direcció General d'Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat, per a la qual cosa el centre de batxillerat li haurà de trametre sengles certificats acreditatius dels estudis de batxillerat i dels estudis d'ensenyaments professionals de dansa. Per accedir a les PAU són d'aplicació les condicions que s'estableixin en la normativa corresponent.

Alumnes d'altres cursos d'ensenyaments professionals de dansa

Els alumnes que fan altres cursos d'ensenyaments professionals de dansa (anteriors a 5è) i, simultàniament, el batxillerat també poden optar per la forma d'inscripció (cursar només les matèries comunes) que s'indica en el punt anterior, si bé en aquest cas han de demanar la corresponent autorització a la Direcció General d'Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat. En superar les matèries comunes de batxillerat i completar els ensenyaments professionals de dansa, l'alumne pot sol·licitar el títol de batxiller, si bé no té dret al reconeixement de modalitat. El càlcul de la qualificació final de batxillerat d'aquest alumne l'estableix la Direcció General d'Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat, per a la qual cosa el centre de batxillerat li haurà de trametre sengles certificats acreditatius dels estudis de batxillerat i dels estudis d'ensenyaments professionals de dansa. Per accedir a les PAU són d'aplicació les condicions que s'estableixin en la normativa corresponent.

Canvi d'opció

L'alumne que a primer curs de batxillerat hagi iniciat una de les modalitats de batxillerat podrà canviar a l'opció "batxillerat de dansa" en iniciar el segon curs, tal com s'estableix en els dos paràgrafs anteriors.

L'alumne que a primer curs hagi iniciat l'opció "batxillerat de dansa" i vulgui canviar d'opció i fer una de les modalitats establertes a l'ordenament, haurà de cursar les matèries de modalitat corresponents a primer curs.

2.5 Tramitació del títol de batxiller i proves d'accés a la universitat (PAU) dels alumnes d'ensenyaments professionals de dansa

Alumnes d'ensenyaments professionals de dansa que han cursat una modalitat de batxillerat

Els alumnes que, tot i haver obtingut la convalidació o el reconeixement de les hores corresponents a la franja d'optativitat i/o d'una matèria de modalitat del batxillerat, han cursat una de les modalitats establertes i han superat totes les matèries que conformen el seu currículum, poden sol·licitar la tramitació del títol de batxiller, independentment del fet que hagin completat o no els estudis d'ensenyaments professionals de dansa.

Alumnes d'ensenyaments professionals de dansa que no han cursat cap modalitat de batxillerat (alumnes de "batxillerat de dansa")

Els alumnes d'ensenyaments professionals de dansa que només han cursat les

matèries comunes de batxillerat no poden sol·licitar el títol de batxiller fins que no hagin superat, a més de les matèries comunes de batxillerat, els estudis d'ensenyaments professionals de dansa. Un cop superades les matèries comunes de batxillerat i els ensenyaments professionals de dansa, aquests alumnes es poden presentar a les PAU d'acord amb les condicions que s'estableixin en la normativa corresponent.

3 Quadres de simultaneïtat dels estudis de dansa amb l'ESO i el batxillerat

Tot seguit es resumeixen esquemàticament les situacions de simultaneïtat d'estudis considerades en aquest document.

ESO / DANSA		
Conservatori o centre professional	Escola autoritzada	
	Situació 1 Cursant entre 5 i 7 hores	Situació 2 Cursant 7 hores o més
Reducció màxima per curs		
<ul style="list-style-type: none"> • 4 hores matèries optatives de 1r a 3r i una matèria optativa específica de 4t (*) • música (matèria comuna de 1r a 3r) • educació física 	<ul style="list-style-type: none"> • educació física 	<ul style="list-style-type: none"> • 4 hores matèries optatives de 1r a 3r i una matèria optativa específica de 4t (*) • educació física
Reducció –convalidació– segons models:	Reducció –reconeixement– segons models:	
CDA1 - Certificat conservatori EDA1 - Sol·licitud alumnes EDA2 - Resolució	CDA2 - Certificat escola de dansa autoritzada (ED) EDA1 - Sol·licitud alumnes EDA3 - Resolució EDA4 - Pla de seguiment quadrimestral	

(*) Aquesta matèria específica de 4t d'ESO ha de ser la matèria de música o, en el cas que l'itinerari escollit per l'alumne no la inclogui, podrà correspondre a una altra matèria optativa específica.

BATXILLERAT / DANSA			
Conservatori o centre professional	Escola autoritzada		
	Situació 1 Cursant entre 12 i 15 hores	Situació 2 Cursant 15 hores o més	Situació 3 Cursant entre 7 i 12 hores
Reducció màxima			

<ul style="list-style-type: none"> • 4 hores franja d'optativitat per curs • educació física • 4 hores d'una matèria de modalitat d'un dels dos cursos 	<ul style="list-style-type: none"> • 4 hores franja d'optativitat per curs • educació física 	<ul style="list-style-type: none"> • 4 hores franja d'optativitat per curs • educació física • 4 hores d'una matèria de modalitat d'un dels dos cursos 	<ul style="list-style-type: none"> • educació física
	<p>Requisits:</p> <ul style="list-style-type: none"> • cursar estudis en una escola de dansa autoritzada, • haver superat la prova d'accés als ensenyaments de grau professional, • cursar, com a mínim, dansa clàssica, música i tècniques de dansa contemporània o de dansa espanyola 	<p>Requisits:</p> <ul style="list-style-type: none"> • cursar ensenyaments en una escola de dansa autoritzada 	
<p>Reducció –convalidació– segons models:</p>	<p>Reducció –reconeixement– segons models:</p>		
<p>CDA1 - Certificat conservatori BDA1 - Sol·licitud alumnes BDA2 - Resolució</p>	<p>CDA3 - Certificat ED BDA3 - Sol·licitud alumnes BDA4 - Resolució</p>	<p>CDA3 - Certificat ED BDA3 - Sol·licitud alumnes Resolució DGFPIERE</p>	<p>CDA2 - Certificat ED BDA3 - Sol·licitud alumnes BDA5 - Resolució</p>

Simultaneïtat d'estudis d'ESO o de batxillerat amb estudis de

música

1 Simultaneïtat d'estudis d'ESO amb estudis de música

Els alumnes que estiguin cursant ESO i, simultàniament, cursin estudis de música en conservatoris, centres professionals o escoles de música autoritzades, poden sol·licitar la convalidació o el reconeixement de matèries d'ESO en els termes que s'indiquen en aquest document.

Atès que totes aquestes possibilitats es fonamenten en el fet de simultaniejar estudis ordinaris amb els estudis de música, la sol·licitud s'ha de renovar cada curs.

Els alumnes que ho vulguin poden sol·licitar la convalidació o el reconeixement d'un nombre d'hores inferior a aquell a què tenen dret.

L'alumne que repeteix estudis de música no pot tornar a sol·licitar la convalidació o el reconeixement de la reducció del nombre de matèries d'ESO de què hagués gaudit en cursos acadèmics anteriors.

Als efectes d'aquest document, les hores d'atenció educativa alternativa a la religió es consideren dins del còmput global d'hores de les matèries optatives.

La relació dels centres autoritzats (conservatoris de música, centres professionals de música i escoles de música autoritzades) es pot consultar al [cercador de centres del Departament](#).

Les convalidacions i reconeixements de matèries que s'indiquen en aquest document no són d'aplicació als alumnes que estudien en centres integrats, atès que el currículum impartit en aquests centres ja té en compte la simultaneïtat dels estudis.

En el cas d'una escola de música en fase d'autorització, l'alumne haurà de fer la sol·licitud dins el termini previst i la convalidació o reconeixement es farà efectiu a partir de la data d'autorització.

1.1 Alumnes que cursen estudis de música en un conservatori o en un centre professional

Matèries convalidables

Es poden convalidar les matèries següents:

- Música (la comuna de 1r a 3r curs d'ESO).
- Matèries optatives de 1r a 3r curs d'ESO (fins a un màxim de 4 hores per curs).
- Una matèria optativa específica de 4t curs d'ESO. L'alumne cursarà en aquest cas només dues matèries optatives específiques, cap de les quals no podrà ser la música.

No són convalidables ni el treball de síntesi de 1r a 3r curs ni el projecte de recerca de

4t curs.

Documentació a presentar

- "Sol·licitud de reducció de matèries de l'educació secundària obligatòria (ESO) per als alumnes que cursen estudis de música en un conservatori o en un centre professional o en una escola de música autoritzada" (Model EMU1).
- "Certificat expedit pel conservatori o pel centre professional de música on s'acredita el curs que fa l'alumne/a" (Model CMU1).

Procés de convalidació

- L'interessat presenta al centre on cursa l'ESO, durant els dos primers mesos de classe, la "Sol·licitud de reducció de matèries de l'educació secundària obligatòria (ESO) per als alumnes que cursen estudis de música en un conservatori o en un centre professional o en una escola de música autoritzada" (Model EMU1), acompanyada del "Certificat expedit pel conservatori o pel centre professional de música on s'acredita el curs que fa l'alumne/a" (Model CMU1).
- En el moment de la seva presentació, el centre lliura a l'interessat una diligència d'acusament de recepció de la sol·licitud, amb data i signatura de persona autoritzada del centre, formulada sobre una fotocòpia de la documentació que se li ha lliurat.
- El director del centre resol la sol·licitud seguint el model de la "Resolució per la qual es concedeix la convalidació de matèries optatives i/o de la matèria de música de l'educació secundària obligatòria (ESO) als alumnes que cursen ensenyaments professionals en un conservatori o en un centre professional de música" (Model EMU2).
- La resolució es notifica per escrit als interessats i, en cas de disconformitat, hom hi pot presentar recurs davant el director dels serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, davant el gerent del Consorci d'Educació en el termini de cinc dies hàbils a partir de l'endemà de la notificació de la resolució.
- En els documents d'avaluació de l'ESO es farà constar l'adaptació curricular com a pla individualitzat (PI). En les actes finals, s'introduirà el codi PI en la columna *Atenc. Div.*. La matèria comuna *Música* ha de constar com a convalidada; en el bloc d'optatives no hi ha de constar cap matèria concreta com a convalidada; simplement ha de quedar de manifest que no ha cursat una part o la totalitat d'aquest bloc. En els corresponents apartats d'observacions es farà constar la resolució del director del centre.
- Les matèries que s'hagin convalidat no tenen qualificació ni computen als efectes de càlcul de la nota mitjana.
- En cas que l'alumne deixi els estudis de música durant el primer trimestre del curs, el conservatori o centre professional ho ha de comunicar al centre de secundària, que prendrà les mesures oportunes.

1.2 Alumnes que cursen estudis de música en una escola de música autoritzada

Matèries que es poden reconèixer

Les matèries d'ESO es poden reconèixer d'acord amb dues situacions diferents, segons les càrregues horàries:

Situació 1. Alumnes amb una dedicació horària a l'escola de música d'entre tres (3) i quatre (4) hores setmanals.

Se'ls poden reconèixer les matèries següents:

- Matèries optatives de 1r a 3r curs d'ESO (fins a un màxim de 4 hores per curs).
- Una matèria optativa específica de 4t curs d'ESO. L'alumne cursarà en aquest cas només dues matèries optatives específiques, cap de les quals no podrà ser la música.

No es poden reconèixer ni el treball de síntesi de 1r a 3r curs ni el projecte de recerca de 4t curs.

Situació 2. Alumnes amb una dedicació horària de quatre (4) hores setmanals o més.

Se'ls poden reconèixer les matèries següents:

- Música (la comuna de 1r a 3r curs d'ESO).
- Matèries optatives de 1r a 3r curs d'ESO (fins a un màxim de 4 hores per curs).
- Una matèria optativa específica de 4t curs d'ESO. L'alumne cursarà en aquest cas només dues matèries optatives específiques, cap de les quals no podrà ser la música.

No es poden reconèixer ni el treball de síntesi de 1r a 3r curs ni el projecte de recerca de 4t curs.

Documentació a presentar

- "Sol·licitud de reducció de matèries de l'educació secundària obligatòria (ESO) per als alumnes que cursen estudis de música en un conservatori o en un centre professional o en una escola de música autoritzada" (Model EMU1).
- "Certificat expedit per l'escola de música autoritzada on s'acredita el curs i el nombre d'hores de dedicació setmanal que fa l'alumne/a per al reconeixement dels estudis de música en l'ESO" (Model CMU2).

Procés de reconeixement

- L'interessat presenta al centre on cursa l'ESO, durant els dos primers mesos de classe, la "Sol·licitud de reducció de matèries de l'educació secundària obligatòria (ESO) per als alumnes que cursen estudis de música en un conservatori o en un centre professional o en una escola de música autoritzada" (Model EMU1),

acompanyada del "Certificat expedit per l'escola de música autoritzada on s'acredita el curs i el nombre d'hores de dedicació setmanal que fa l'alumne/a per al reconeixement dels estudis de música en l'ESO" (Model CMU2).

- En el moment de la seva presentació, el centre lliura a l'interessat una diligència d'acusament de recepció de la sol·licitud, amb data i signatura de persona autoritzada del centre, formulada sobre una fotocòpia de la documentació que se li ha lliurat.
- El director del centre resol la sol·licitud seguint el model de la "Resolució per la qual es concedeix el reconeixement de matèries optatives i/o la matèria de música de l'educació secundària obligatòria (ESO) als alumnes que cursen ensenyaments de música en una escola de música autoritzada" (Model EMU3).
- La resolució es notifica per escrit als interessats i, en cas de disconformitat, hom hi pot presentar recurs davant el director dels serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, davant el gerent del Consorci d'Educació, en el termini de cinc dies hàbils a partir de l'endemà de la notificació de la resolució.
- En els documents d'avaluació de l'ESO es farà constar l'adaptació curricular com a pla individualitzat (PI). En els corresponents apartats d'observacions es farà constar la resolució del director del centre.
- Les matèries que s'hagin reconegut no tenen qualificació ni computen als efectes de càlcul de la nota mitjana.
- Durant el mes de setembre, i amb una periodicitat quadrimestral, els dos centres estableixen el "Pla de seguiment per als alumnes que cursen simultàniament l'etapa d'ESO i estudis de música en una escola de música autoritzada" (Model EMU4).
- El director del centre de secundària assigna un professor, preferentment el que imparteix l'àrea de música o bé un membre de l'equip directiu, perquè actuï de referent i de responsable de coordinació amb el centre de música on l'alumne estigui matriculat. El director del centre on està matriculat dels estudis de música actua com a responsable per tal de coordinar-se amb el professor del centre on l'alumne cursa l'ESO i fer el seguiment de l'alumne pel que fa al progrés i a l'assistència.
- En cas que l'alumne deixi els estudis de música durant el primer trimestre del curs, l'escola de música ho ha de comunicar al centre de secundària, que prendrà les mesures oportunes.
- El reconeixement està condicionat a la valoració favorable del seguiment de l'alumne. Els alumnes que no compleixin les directrius establertes en el Pla de seguiment s'incorporaran a les matèries de secundària en les condicions que el centre de secundària determini.

2 Simultaneïtat d'estudis de batxillerat amb estudis de música

Els alumnes que estiguin cursant batxillerat i, simultàniament, cursin estudis de música en conservatoris, centres professionals o escoles de música autoritzades poden sol·licitar la convalidació o el reconeixement de matèries corresponents a la franja d'optativitat del batxillerat i, segons els casos, d'una matèria de modalitat d'un dels dos cursos, en els termes que s'indiquen en aquest document.

Atès que totes aquestes possibilitats es fonamenten en el fet de simultaniejar estudis ordinaris amb els estudis de música, la sol·licitud s'haurà de renovar cada curs.

Els alumnes que ho vulguin poden sol·licitar la convalidació o el reconeixement d'un nombre d'hores inferior a aquell a què tenen dret.

Els alumnes que en cada curs de batxillerat cursin més de tres matèries de modalitat, per haver triat com a optativa una quarta matèria de modalitat, poden demanar la convalidació d'una matèria, encara que sigui de modalitat, si aquesta matèria excedeix de tres el nombre de matèries de modalitat que cursen.

En el segon curs de batxillerat els alumnes podran acumular les hores que corresponien al primer curs, sempre que no haguessin demanat aleshores la convalidació o el reconeixement de totes o d'una part de les hores que pertocaven, tot i reunir els requisits per fer-ho.

L'alumne que repeteix estudis de música no pot tornar a sol·licitar la convalidació o el reconeixement de la reducció del nombre de matèries de batxillerat de què hagués gaudit en cursos acadèmics anteriors, si no és que hi ha un informe positiu de l'equip docent del conservatori, centre professional o escola de música.

La relació dels centres autoritzats (conservatoris de música, centres professionals de música i escoles de música autoritzades) es pot consultar al [cercador de centres del Departament](#).

Les convalidacions i reconeixements de matèries que s'estableixen en aquest document no són d'aplicació als alumnes que estudien en centres integrats, atès que el currículum impartit en aquests centres ja té en compte la simultaneïtat dels estudis.

2.1 Alumnes que cursen estudis de música en un conservatori o en un centre professional

Matèries convalidables

Les matèries que es poden convalidar són:

- Matèries corresponents a la franja d'optativitat (fins a un màxim de 4 hores per curs).
- Una matèria de modalitat d'un dels dos cursos.

Documentació a presentar

- "Sol·licitud de reducció de matèries de la franja d'optativitat i/o d'una matèria de modalitat de batxillerat basant-se en estudis de música en un conservatori o en un centre professional" (Model BMU1).
- "Certificat expedit pel conservatori o pel centre professional de música on s'acredita el curs que fa l'alumne/a" (Model CMU1).

Procés de convalidació

- L'interessat presenta al centre on cursa el batxillerat, durant els dos primers mesos de classe, la "Sol·licitud de reducció de matèries de la franja d'optativitat i/o d'una matèria de modalitat de batxillerat basant-se en estudis de música en un conservatori o en un centre professional" (Model BMU1), acompanyada del "Certificat expedit pel conservatori o pel centre professional de música on s'acredita el curs que fa l'alumne/a" (Model CMU1).
- En el moment de la seva presentació, el centre lliura a l'interessat una diligència d'acusament de recepció de la sol·licitud, amb data i signatura de persona autoritzada del centre, formulada sobre una fotocòpia de la documentació que se li ha lliurat.
- El director del centre resol la sol·licitud seguint el model de la "Resolució per la qual es concedeix la convalidació de matèries de la franja d'optativitat i/o d'una matèria de modalitat de batxillerat basant-se en estudis de música en un conservatori o en un centre professional" (Model BMU2).
- La resolució es notifica per escrit als interessats i, en cas de disconformitat, hom hi pot presentar recurs en contra davant el director dels serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, davant el gerent del Consorci d'Educació en el termini de cinc dies hàbils a partir de l'endemà de la notificació de la resolució.
- En els documents d'avaluació de batxillerat es farà constar l'adaptació curricular com a pla individual (PI). En els corresponents apartats d'observacions es farà constar la resolució del director del centre.
- Les matèries que s'hagin convalidat no tenen qualificació ni computen als efectes de càlcul de la nota mitjana.
- En cas que l'alumne deixi els estudis de música, el conservatori o centre professional ho ha de comunicar al centre de secundària, que prendrà les mesures oportunes.

2.2 Alumnes que cursen estudis de música en una escola de música autoritzada

Per poder sol·licitar el reconeixement de matèries de batxillerat cal complir els requisits següents:

- a. cursar estudis en alguna de les escoles de música autoritzades, que es poden consultar al [cercador de centres del Departament](#),

- b. haver superat la prova d'accés als ensenyaments de grau professional de música en un conservatori o en un centre professional,
- c. cursar estudis de música que incloguin, com a mínim: llenguatge musical o harmonia, instrument i pràctica instrumental en grup.

Les matèries es poden reconèixer d'acord amb dues situacions diferents, segons les càrregues horàries.

Situació 1. Alumnes amb una dedicació horària d'entre tres (3) i cinc (5) hores setmanals

Matèries que es poden reconèixer

Les matèries que es poden reconèixer són:

- Matèries corresponents a la franja d'optativitat (fins a un màxim de 4 hores per curs).

Documentació a presentar

- "Sol·licitud de reducció de matèries de la franja d'optativitat i/o d'una matèria de modalitat de batxillerat basant-se en estudis de música en una escola de música autoritzada" (Model BMU3).
- "Certificat expedit per l'escola de música autoritzada per tal que l'alumne/a pugui acollir-se al reconeixement amb reducció de matèries de batxillerat de la franja d'optativitat i/o d'una matèria de modalitat" (Model CMU3).

Procés de reconeixement

- L'interessat presenta al centre on cursa batxillerat, durant els dos primers mesos de classe, la "Sol·licitud de reducció de matèries de la franja d'optativitat i/o d'una matèria de modalitat de batxillerat basant-se en estudis de música en una escola de música autoritzada" (Model BMU3), acompanyada del "Certificat expedit per l'escola de música autoritzada per tal que l'alumne/a pugui acollir-se al reconeixement amb reducció de matèries de batxillerat de la franja d'optativitat i/o d'una matèria de modalitat" (Model CMU3).
- En el moment de la seva presentació, el centre lliura a l'interessat una diligència d'acusament de recepció de la sol·licitud, amb data i signatura de persona autoritzada del centre, formulada sobre una fotocòpia de la documentació que se li ha lliurat.
- El director del centre resol la sol·licitud seguint el model de la "Resolució per la qual es concedeix el reconeixement de matèries de la franja d'optativitat de batxillerat basant-se en estudis de música en una escola de música autoritzada" (Model BMU4).
- La resolució es notifica per escrit als interessats i, en cas de disconformitat, hom hi pot presentar recurs davant el director dels serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, davant el gerent del Consorci d'Educació en el termini de cinc dies

hàbils a partir de l'endemà de la notificació de la resolució.

- En els documents d'avaluació de batxillerat es farà constar l'adaptació curricular com a pla individual (PI). En els corresponents apartats d'observacions es farà constar la resolució del director del centre.
- Les matèries que s'hagin reconegut no tenen qualificació ni computen als efectes de càlcul de la nota mitjana.
- En cas que l'alumne deixi els estudis de música, l'escola de música ho ha de comunicar al centre de secundària, que prendrà les mesures oportunes.

Situació 2. Alumnes amb una dedicació horària de cinc (5) hores setmanals o més

Matèries que es poden reconèixer

Les matèries que es poden reconèixer són:

- Matèries corresponents a la franja d'optativitat (fins a un màxim de 4 hores per curs).
- Una matèria de modalitat d'un dels dos cursos.

Documentació a presentar

- "Sol·licitud de reducció de matèries de la franja d'optativitat i/o d'una matèria de modalitat de batxillerat basant-se en estudis de música en una escola de música autoritzada" (Model BMU3).
- "Certificat expedit per l'escola de música autoritzada per tal que l'alumne/a pugui acollir-se al reconeixement amb reducció de matèries de batxillerat de la franja d'optativitat i/o d'una matèria de modalitat" (Model CMU3).

Procés de reconeixement

- L'interessat presenta al centre on cursa el batxillerat, durant els dos primers mesos de classe, la "Sol·licitud de reducció de matèries de la franja d'optativitat i/o d'una matèria de modalitat de batxillerat basant-se en estudis de música en una escola de música autoritzada" (Model BMU3), acompanyada del "Certificat expedit per l'escola de música autoritzada per tal que l'alumne/a pugui acollir-se al reconeixement amb reducció de matèries de batxillerat de la franja d'optativitat i d'una matèria de modalitat" (Model CMU3).
- En el moment de la seva presentació, el centre lliura a l'interessat una diligència d'acusament de recepció de la sol·licitud, amb data i signatura de persona autoritzada del centre, formulada sobre una fotocòpia de la documentació que se li ha lliurat.
- El director del centre ha de trametre la sol·licitud i la certificació (documents CMU3 i BMU3) a la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial, la qual resoldrà, ho comunicarà al centre, i aquest a l'alumne. En el cas que l'alumne no sol·liciti la reducció de la matèria de modalitat, el director del centre resoldrà directament la sol·licitud, amb el model BMU4.

- La resolució es notifica per escrit, des del centre, als interessats i, en cas de disconformitat, hom hi pot presentar recurs davant el director dels serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, davant el gerent del Consorci d'Educació en el termini de cinc dies hàbils a partir de l'endemà de la notificació de la resolució, quan ha estat emesa pel director del centre. Les resolucions de la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial són recurribles davant la Secretaria de Polítiques Educatives del Departament d'Ensenyament.
- En els documents d'avaluació de batxillerat es farà constar l'adaptació curricular com a pla individual (PI). En els corresponents apartats d'observacions es farà constar la resolució de la Direcció General o del director del centre que correspongui al cas.
- Les matèries que s'hagin reconegut no tenen qualificació ni computen als efectes de càlcul de la nota mitjana.
- En cas que l'alumne deixi els estudis de música, l'escola de música ho ha comunicar al centre de secundària, que prendrà les mesures oportunes.

2.3 Convalidació de determinades matèries de batxillerat de la modalitat d'arts (via d'arts escèniques) amb determinades matèries dels ensenyaments professionals de música

Sens perjudici del que s'estableix a l'apartat *Alumnes que cursen estudis en un conservatori o en un centre professional*, els alumnes que cursen ensenyaments professionals de música en un conservatori o en un centre professional i el batxillerat de la modalitat d'arts en la seva via d'arts escèniques, podran obtenir del director del centre la convalidació de determinades matèries de modalitat del batxillerat, tal com disposa el [Reial decret 242/2009](#), de 27 de febrer.

Per obtenir la convalidació cal presentar un certificat acadèmic emès pel conservatori o pel centre professional de música que acrediti la superació de les matèries dels ensenyaments professionals de música que són equivalents a les matèries de batxillerat que es volen convalidar. Les matèries de batxillerat objecte de convalidació no es tenen en compte en el càlcul de la nota mitjana.

Les matèries objecte de convalidació són:

Matèria dels ensenyaments professionals de música	Matèria de modalitat del batxillerat de la via d'arts escèniques
havent aprovat aquestes matèries	es pot convalidar
2n curs d'harmonia	Anàlisi musical I
Un curs d'una assignatura de contingut anàleg (*)	Anàlisi musical II
Dos cursos d'educació corporal, o d'assignatures de contingut anàleg	Anatomia aplicada
Dos cursos d'interpretació i escena	Arts escèniques

Dos cursos d'una assignatura de contingut anàleg (*)	Cultura audiovisual
Dos cursos d'història de la música, o d'assignatures de contingut anàleg	Història de la música i de la dansa
3r curs de l'instrument de l'especialitat	Llenguatge i pràctica musical

(*) En el cas de sol·licituds de convalidació referides a assignatures de contingut anàleg a les determinades pel Reial decret 242/2009, el director del centre de secundària demanarà informe a la Subdirecció General d'Ordenació de la Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial en relació amb la verificació de l'analogia proposada, per determinar si la seva convalidació és procedent o no.

Aquestes convalidacions es fan només als alumnes que cursin la modalitat d'arts, en la via d'arts escèniques, música i dansa.

L'alumne ha de cursar, com a mínim, una matèria de modalitat en cadascun dels dos cursos del batxillerat, excepte en els centres integrats, que tenen un currículum singular.

2.4 Substitució de la modalitat de batxillerat pels ensenyaments professionals de música ("batxillerat de música")

S'entén per "batxillerat de música" el que es compon de les matèries següents:

- Matèries comunes de batxillerat (cursades en qualsevol centre de batxillerat).
- Matèries d'ensenyaments professionals de música (cursades en un conservatori o en un centre professional de música).

Alumnes de cinquè i sisè d'ensenyaments professionals de música

Els alumnes que cursen el batxillerat i, simultàniament, els cursos cinquè o sisè d'ensenyaments professionals de música en un conservatori o en un centre professional poden cursar només les matèries comunes de batxillerat. (El treball de recerca no es considera matèria comuna.) La inscripció en aquestes condicions, que es pot fer en qualsevol centre de batxillerat, no requereix una autorització específica, si bé en iniciar el batxillerat l'alumne haurà d'indicar que no vol cursar una modalitat, i caldrà que presenti al centre un certificat d'inscripció al curs cinquè o sisè d'ensenyaments professionals de música expedit pel conservatori o pel centre professional (Model CMU1). En superar les matèries comunes del batxillerat i completar els ensenyaments professionals de música, l'alumne pot sol·licitar el títol de batxiller, si bé no té dret al reconeixement de modalitat. El càlcul de la qualificació final de batxillerat d'aquest alumne l'estableix la Direcció General d'Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat, per a la qual cosa el centre de batxillerat li haurà de trametre sengles certificats acreditatius dels estudis de batxillerat i dels estudis d'ensenyaments professionals de música. Per accedir a les PAU són d'aplicació les condicions que s'estableixin en la normativa corresponent.

Alumnes d'altres cursos d'ensenyaments professionals de música

Els alumnes que fan altres cursos d'ensenyaments professionals de música (anteriors a 5è) i, simultàniament, el batxillerat, també poden optar per la forma d'inscripció (cursar només les matèries comunes) que s'indica en el punt anterior, si bé en aquest cas han de demanar la corresponent autorització a la Direcció General d'Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat. En superar les matèries comunes de batxillerat i completar els ensenyaments professionals de música, l'alumne pot sol·licitar el títol de batxiller, si bé no té dret al reconeixement de modalitat. El càlcul de la qualificació final de batxillerat d'aquest alumne l'estableix la Direcció General d'Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat, per a la qual cosa el centre de batxillerat li haurà de trametre sengles certificats acreditatius dels estudis de batxillerat i dels estudis d'ensenyaments professionals de música. Per accedir a les PAU són d'aplicació les condicions que s'estableixin en la normativa corresponent.

Canvi d'opció

L'alumne que a primer curs de batxillerat hagi iniciat una de les modalitats de batxillerat podrà canviar a l'opció "batxillerat de música" en iniciar el segon curs, tal com s'estableix en els dos paràgrafs anteriors.

L'alumne que a primer curs hagi iniciat l'opció "batxillerat de música" i vulgui canviar d'opció i fer una de les modalitats establertes en l'ordenament, haurà de cursar les matèries de modalitat corresponents a primer curs.

2.5 Tramitació del títol de batxiller i proves d'accés a la universitat (PAU) dels alumnes d'ensenyaments professionals de música

Alumnes d'ensenyaments professionals de música que han cursat una modalitat de batxillerat

Els alumnes que, tot i haver obtingut la convalidació o el reconeixement de les hores corresponents a la franja d'optativitat i/o d'una matèria de modalitat del batxillerat, han cursat una de les modalitats establertes en l'ordenament i han superat totes les matèries que conformen el seu currículum, poden sol·licitar la tramitació del títol de batxiller, independentment del fet que hagin completat o no els estudis d'ensenyaments professionals de música.

Alumnes d'ensenyaments professionals de música que no han cursat cap modalitat de batxillerat (alumnes de "batxillerat de música")

Els alumnes d'ensenyaments professionals de música que només han cursat les matèries comunes de batxillerat no poden sol·licitar el títol de batxiller fins que no hagin superat, a més de les matèries comunes de batxillerat, els estudis d'ensenyaments professionals de música. Un cop superades les matèries comunes de batxillerat i els ensenyaments professionals de música, aquests alumnes es poden presentar a les PAU d'acord amb les condicions que s'estableixin en la normativa corresponent.

3 Quadres de simultaneïtat dels estudis de música amb l'ESO i el batxillerat

Tot seguit es resumeixen esquemàticament les situacions de simultaneïtat d'estudis.

ESO / MÚSICA		
Conservatori o centre professional	Escola autoritzada	
	Situació A Cursant entre 3 i 4 hores	Situació B Cursant 4 hores o més
Reducció màxima per curs		
<ul style="list-style-type: none"> • 4 hores matèries optatives de 1r a 3r i una matèria optativa específica de 4t (*) • música (matèria comuna de 1r a 3r) 	<ul style="list-style-type: none"> • 4 hores matèries optatives de 1r a 3r i una matèria optativa específica de 4t (*) 	<ul style="list-style-type: none"> • 4 hores matèries optatives de 1r a 3r i una matèria optativa específica de 4t (*) • música (matèria comuna de 1r a 3r)
Reducció – <i>convalidació</i> – segons models:	Reducció – <i>reconeixement</i> – segons models:	
CMU1 - Certificat conservatori o centre professional EMU1 - Sol·licitud alumnes EMU2 - Resolució	CMU2 - Certificat escola de música autoritzada EMU1 - Sol·licitud alumnes EMU3 - Resolució EMU4 - Pla de seguiment quadrimestral	

(*) Aquesta matèria específica de 4t d'ESO ha de ser la matèria de música o, en el cas que l'itinerari escollit per l'alumne no la inclogui, podrà correspondre a una altra matèria optativa específica.

BATXILLERAT / MÚSICA		
Conservatori o centre professional	Escola autoritzada	
	Situació A Cursant entre 3 i 5 hores	Situació B Cursant 5 hores o més
Reducció màxima		
<ul style="list-style-type: none"> • 4 hores franja d'optativitat per curs • 4 hores d'una matèria de modalitat d'un dels dos cursos 	<ul style="list-style-type: none"> • 4 hores franja d'optativitat per curs 	<ul style="list-style-type: none"> • 4 hores franja d'optativitat per curs • 4 hores d'una matèria de modalitat d'un dels dos cursos
	Requisits: <ul style="list-style-type: none"> • cursar estudis en una escola de música autoritzada, • haver superat la prova d'accés als ensenyaments de grau professional de música, • cursar estudis que incloguin, com a mínim, llenguatge musical o harmonia, instrument i pràctica instrumental en grup 	
Reducció – <i>convalidació</i> – segons models:	Reducció – <i>reconeixement</i> – segons models:	

CMU1 - Certificat conservatori o centre professional BMU1 - Sol·licitud alumnes BMU2 - Resolució	CMU3 - Certificat escola de música autoritzada BMU3 - Sol·licitud alumnes BMU4 - Resolució	CMU3 - Certificat escola de música autoritzada BMU3 - Sol·licitud alumnes Resolució DGFPIERE
--	--	--

4 Centres amb horari adaptat als ensenyaments de música de grau professional (centres de referència)

Els centres de referència són instituts que acullen els alumnes que cursen simultàniament els ensenyaments de música de grau professional i l'ESO o el batxillerat. Cada conservatori o centre professional de música establirà un projecte de coordinació conjunt amb un centre de referència, com a mínim.

Per al curs 2013-2014, aquests centres són els que consten en l'annex 4 de la [Resolució ENS/367/2013](#), de 18 de febrer, del procediment de preinscripció i matrícula de l'alumnat als centres del Servei d'Educació de Catalunya i altres centres educatius, en els diversos ensenyaments sostinguts amb fons públics, per al curs 2013-2014.

4.1 Prioritat de matrícula

Els alumnes que cursen o opten per cursar els ensenyaments professionals de música ho poden fer constar a la sol·licitud de preinscripció de l'institut de referència i, en aquest cas, i d'acord amb el que estableix l'article 8 del [Decret 75/2007](#), té prioritat per accedir a les places d'educació secundària obligatòria o batxillerat, encara que no vingui d'un centre adscrit.

En el moment de formalitzar la matrícula, aquests alumnes han d'acreditar que estan matriculats o admesos pendents de matriculació en un centre autoritzat per cursar ensenyaments de música de grau professional. Si no ho acrediten i en el centre hi ha llista d'espera, perdran l'assignació i se'ls oferirà plaça en un centre del municipi que encara tingui vacants.

4.2 Característiques específiques dels centres de referència

L'equip directiu dels centres de referència ha de donar suport al projecte, afavorint les estratègies que ajudin els alumnes a assolir amb èxit tots dos estudis, la secundària i la música, establint els instruments necessaris per a una coordinació entre l'institut i el centre de música.

Aquestes estratègies es concretaran en l'assignació d'una persona en cada centre que sigui responsable de la coordinació i que propiciï:

1. L'adaptació horària, facilitant el temps necessari per estudiar tant la música com les matèries d'ESO o batxillerat.
2. Una acció tutorial compartida entre els dos centres.
3. L'establiment d'un projecte comú cada curs entre els dos centres, com a mínim.
4. La difusió dels projectes comuns a través dels mitjans de què disposi cada un dels centres.

5 Alumnes amb altes capacitats en música

Es consideren alumnes d'altres capacitats en música els alumnes en què es donen les circumstàncies següents:

1. Tenen una edat inferior a la que correspon als ensenyaments de música de grau professional que li corresponen.
2. Tenen una mitjana dels ensenyaments de música de grau professional d'excel·lent o matrícula d'honor.
3. Tenen la voluntat de professionalitzar-se, seguint estudis artístics superiors en música.

El conservatori o centre professional es coordinarà amb l'institut per dur a terme la tutoria i orientació d'aquests alumnes, de manera que puguin tenir tots els requisits per accedir a la prova d'accés als ensenyaments artístics superiors de música a una edat avançada, intentant flexibilitzar els estudis de règim general d'ESO i batxillerat amb plans individualitzats.